

Παραδοτέο Ε: «Τελική Έκθεση Αξιολόγησης»

στο πλαίσιο του έργου με τίτλο:
«Αξιολόγηση των δράσεων εναρμόνισης οικογενειακής και
επαγγελματικής ζωής στο ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ και στα ΠΕΠ»

Εκπόνηση:

CMT Prooptiki
CONSULTING MANAGEMENT TRAINING

Οκτώβριος 2018

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος.....	8
1 Επιτελική σύνοψη	9
1.1 Περιβάλλον και στοιχεία υλοποίησης της δράσης.....	9
1.2 Αξιολόγηση των διαδικασιών σχεδιασμού και υλοποίησης της δράσης.....	12
1.2.1 Αξιολόγηση της αλλαγής της στόχευσης της δράσης	13
1.2.2 Αξιολόγηση της αλλαγής του συστήματος τοποθέτησης παιδιών	14
1.2.3 Αξιολόγηση του τρόπου πληρωμής φορέων/δομών.....	17
1.2.4 Αξιολόγηση της αλλαγής των διαδικασιών συμμετοχής των φορέων/δομών στη δράση	17
1.3 Συνολική αξιολόγηση του τρόπου υλοποίησης της δράσης	19
1.3.1 Βαθμός ικανοποίησης από τον τρόπο υλοποίησης της δράσης.....	19
1.3.2 Βαθμός κάλυψης αναγκών των ωφελομένων από τη δράση	19
1.3.3 Προβλήματα κατά την υλοποίηση της δράσης.....	20
1.4 Αξιολόγηση της ανταπόκρισης και συνεργασίας των υπηρεσιών διαχείρισης με τον δικαιούχο.....	22
1.5 Επιπτώσεις της δράσης.....	23
1.5.1 Συμβολή της δράσης στην εργασιακή κατάσταση των ωφελομένων	23
1.6 Η συμβολή της δράσης στη βιωσιμότητα των φορέων/δομών	26
1.6.1 Η συμβολή της δράσης στη βιωσιμότητα του κλάδου παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών	26
1.6.2 Η συμβολή της δράσης στη βιωσιμότητα των φορέων / δομών που συμμετείχαν σε αυτή	26
1.7 Προτάσεις για τη μελλοντική εφαρμογή της δράσης.....	28
2 Executive Summary	30
2.1 Context and data of Action's implementation	30
2.2 Evaluation of planning's procedures and action's implementation	33
2.2.1 Evaluation of targeting in each programme period	34
2.2.2 Evaluating the changes of beneficiary placement system	35
2.2.3 Evaluating the system of payments to entities/structures	37
2.2.4 Assessing the changes of the participation procedures of entities/structures in the programme.....	37
2.3 Overall assessment of the action's implementation	39

2.3.1	Degree of satisfaction from the way the action was implemented	39
2.3.2	Degree of coverage of the action's beneficiaries	39
2.3.3	Weak points during action's implementation	40
2.4	Evaluation of the correspondence and cooperation between the management services with beneficiaries	42
3	Σύντομο ιστορικό και παρουσίαση της δράσης «Εναρμόνισης οικογενειακής και Επαγγελματικής ζωής»	48
4	Περιβάλλον υλοποίησης του έργου	52
5	Στόχοι και αντικείμενα του έργου της αξιολόγησης	62
5.1	Αντικείμενα και στόχος του έργου	62
5.2	Μεθοδολογία υλοποίησης της αξιολόγησης	64
5.3	Παραδοτέα του έργου της αξιολόγησης	67
6	Αξιολόγηση των διαδικασιών σχεδιασμού και υλοποίησης της δράσης	68
6.1	Συγκριτική αξιολόγηση των αλλαγών του συστήματος υλοποίησης του κύκλου 2016 -2017 με τους δύο (2) προηγούμενους κύκλους	68
6.1.1	Αξιολόγηση της αλλαγής της στόχευσης της δράσης & συγκριτική αξιολόγηση της αλλαγής σε σχέση με τις ανάγκες των ομάδων-στόχου	70
6.1.2	Αξιολόγηση της αλλαγής του συστήματος τοποθέτησης παιδιών	73
6.1.3	Αξιολόγηση της αλλαγής του συστήματος πληρωμής των φορέων	75
6.1.4	Αξιολόγηση της αλλαγής των ανωτάτων ορίων τιμών αποζημίωσης ανά θέση	77
6.1.5	Αξιολόγηση των αλλαγών των διαδικασιών υποβολής αίτησης συμμετοχής και υποβολής δικαιολογητικών των φορέων/δομών	78
6.2	Βαθμός κάλυψης των αναγκών των ωφελουμένων από τη δράση	80
6.3	Αξιολόγηση της ανταπόκρισης και συνεργασίας των υπηρεσιών διαχείρισης με τον δικαιούχο	83
6.4	Συνέργεια και συμπληρωματικότητα ή ανταγωνιστικότητα με την υλοποίηση άλλων παρεμβάσεων	85
6.5	Προβλήματα που παρουσιάστηκαν κατά την υλοποίηση της δράσης για το σχολικό έτος 2016-2017	86
7	Αξιολόγηση αποτελεσμάτων ως προς τους στόχους των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (Τομεακών και ΠΕΠ)	88
7.1	Αξιολόγηση της συμβολής των δράσεων σε σχέση με τους Ειδικούς Στόχους και τα αναμενόμενα αποτελέσματα των αντίστοιχων επενδυτικών προτεραιοτήτων	88
7.1.1	ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	88
7.1.2	ΠΕΠ	92
7.2	Αποτύπωση τιμών δεικτών εκροών των αξιολογούμενων Πράξεων	111

7.3	Αποτύπωση των τιμών των δεικτών αποτελεσμάτων των αξιολογούμενων Πράξεων ..127
7.3.1	Δείκτες T4816 και T4817 του ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ 129
7.3.2	Δείκτες CR και 10502..... 131
7.4	Παρουσίαση οικονομικού αντικειμένου των αξιολογούμενων πράξεων154
8	Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της δράσης ως προς τον ωφελούμενο πληθυσμό165
8.1	Προφίλ/χαρακτηριστικά των ωφελούμενων.....165
8.1.1	Αριθμός ωφελούμενων, ανά κύκλο, επενδυτική προτεραιότητα, κατηγορία Περιφέρειας και Περιφέρεια 165
8.1.2	Φύλο ωφελούμενων, ανά κύκλο και επενδυτική προτεραιότητα 170
8.1.3	Εργασιακή κατάσταση ωφελούμενων, ανά κύκλο και επενδυτική προτεραιότητα .. 171
8.1.4	Ωφελούμενοι ευάλωτων ομάδων, ανά κύκλο 175
8.2	Βαθμός ικανοποίησης των ωφελούμενων από την δράση.176
8.3	Ανταπόκριση των στόχων των δράσεων στις ανάγκες των ομάδων στόχου στις οποίες απευθύνονται179
8.4	Βαθμός εξυπηρέτησης των επωφελούμενων από το εύρος των παρεχόμενων υπηρεσιών στο πλαίσιο των δράσεων σε σχέση με τις διαφοροποιημένες ανάγκες τους.....187
8.5	Επιπτώσεις στην εργασιακή κατάσταση των ωφελούμενων.....192
8.5.1	Συμβολή στην διατήρηση της απασχόλησης..... 192
8.5.2	Συμβολή στην εύρεση εργασίας 198
8.5.3	Άνεργοι και οικονομικά μη ενεργά άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που βοηθήθηκαν από τη συμμετοχή τους να παρακολουθήσουν κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευσης / κατάρτισης 209
8.6	Η ορατότητα της δράσης και ο βαθμός διεύθυνσης της πληροφορίας στον πληθυσμό που αποτελεί την ομάδα-στόχο.219
8.6.1	Τρόποι και βαθμός ενημέρωσης για τις Προσκλήσεις της δράσης 219
8.6.2	Επίπεδο και βαθμός ενημέρωσης, γύρω από άλλα θέματα που αφορούν στη δράση 220
8.7	Καταγραφή των προβλημάτων που αντιμετώπισαν οι ωφελούμενοι κατά την εμπλοκή τους στην δράση.225
8.7.1	Υποβολή αιτήσεων συμμετοχής..... 225
8.7.2	Μοριοδότηση 227
8.7.3	Τοποθέτηση παιδιών σε δομές 227
8.7.4	Συνεργασία με τις δομές 228
8.8	Βαθμός ανταπόκρισης των φορέων υλοποίησης στα αιτήματά που έχουν διατυπωθεί από ωφελούμενους και ο βαθμός ικανοποίησης των ωφελούμενων από την ανταπόκριση αυτή ..234

9 Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της δράσης ως προς τις δομές παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών237

9.1 Προφίλ και χαρακτηριστικά των δομών που συμμετείχαν στη δράση237

- 9.1.1 Κατηγορία φορέων και αριθμός δομών, ανά Περιφέρεια και ανά κύκλο εφαρμογής της δράσης της Εναρμόνισης 237
- 9.1.2 Είδος δομών, ανά Περιφέρεια, Νομό, κατηγορία και κύκλο εφαρμογής της δράσης 239
- 9.1.3 Νόμιμη δυναμικότητα, ανά είδος δομών, Περιφέρεια και κύκλο εφαρμογής της δράσης 242
- 9.1.4 Αιτήσεις και τοποθετήσεις παιδιών, ανά είδος δομής - Βαθμός κάλυψης αναγκών 246

9.2 Η γνώμη των φορέων παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών αναφορικά με τα ποσοτικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά της υλοποιούμενης δράσης255

- 9.2.1 Συμμετοχή στο σχεδιασμό της δράσης 255
- 9.2.2 Η γνώμη των φορέων για τις αλλαγές στη στοχοθεσία της δράσης 256
- 9.2.3 Η γνώμη των φορέων για τις αλλαγές στη διαδικασία υποβολής αιτημάτων συμμετοχής των φορέων στη δράση 257
- 9.2.4 Η γνώμη των φορέων για τις αλλαγές στη διαδικασία τοποθέτησης ωφελούμενων 258
- 9.2.5 Η γνώμη των φορέων για την επάρκεια της νόμιμης δυναμικότητας των δομών για την κάλυψη των αναγκών του πληθυσμού στόχου / ωφελούμενων 261
- 9.2.6 Η γνώμη των φορέων για τις αλλαγές στις διαδικασίες χρηματοδότησης 262
- 9.2.7 Η γνώμη των φορέων για το ύψος της τιμής ανά θέση φροντίδας που ορίζεται από τη δράση 263
- 9.2.8 Η γνώμη των φορέων για τις αλλαγές στις διαδικασίες παρακολούθησης της δράσης 265
- 9.2.9 Οι αλλαγές που σχετίζονται με το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των δομών 267
- 9.2.10 Η γνώμη των φορέων για τη συνεργασία τους με την Ε.Ε.Τ.Α.Α. 271
- 9.2.11 Η γνώμη των φορέων για τη συνεργασία τους με τους ωφελούμενους 272
- 9.2.12 Η γνώμη των φορέων για τις επιπτώσεις στις ωφελούμενες γυναίκες 273
- 9.2.13 Βαθμός ικανοποίησης των φορέων από τη δράση 274
- 9.2.14 Προτάσεις που κάνουν οι φορείς για το μελλοντικό σχεδιασμό της δράσης 276

9.3 Ο προσδιορισμός των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι πάροχοι των ως άνω υπηρεσιών277

- 9.3.1 Διαδικασία υποβολής αιτημάτων συμμετοχής των φορέων στη δράση 277
- 9.3.2 Διαδικασίες τοποθέτησης ωφελούμενων 277
- 9.3.3 Χρηματοδότηση 278
- 9.3.4 Τιμές ανά θέση φροντίδας που ορίζονται από τη δράση 279

9.3.5	Διαδικασίες διαχείρισης	280
9.3.6	Προβλήματα συνεργασίας με την Ε.Ε.Τ.Α.Α.	280
9.3.7	Προβλήματα συνεργασίας με τους ωφελούμενους	280
9.4	Οι συνέπειες της δράσης στη βιωσιμότητα των εν λόγω δομών.	282
9.4.1	Οι συνέπειες της δράσης στη βιωσιμότητα του κλάδου τους.....	282
9.4.2	Οι συνέπειες της δράσης στη βιωσιμότητα των δομών τους.....	283
10	Κύρια συνθετικά συμπεράσματα αξιολόγησης	285
10.1	Συμπεράσματα αξιολόγησης του σχεδιασμού της δράσης.....	285
10.2	Συνθετικά συμπεράσματα αξιολόγησης της υλοποίησης της δράσης.....	291
10.2.1	Χαρακτηριστικά συμμετεχόντων στη δράση	291
10.2.2	Συμπεράσματα ως προς την ανταπόκριση της δράσης στις ανάγκες της ομάδας στόχου	295
10.2.3	Συμπεράσματα ως προς τον βαθμό ικανοποίησης των ωφελούμενων και των φορέων στη δράση.....	297
10.2.4	Συμπεράσματα ως προς τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν κατά την υλοποίηση της δράσης	299
10.2.5	Συμπεράσματα ως προς τη δημοσιότητα της δράσης και τον βαθμό διείσδυσης της πληροφορίας στους ωφελούμενους	304
10.2.6	Συμπεράσματα ως προς τη συνεργασία των συμμετεχόντων και εμπλεκόμενων φορέων στη δράση.....	306
10.3	Συνθετικά συμπεράσματα αποτελεσματικότητας και επιπτώσεων της δράσης.....	309
10.3.1	Συμπεράσματα από την αξιολόγηση της συμβολής της δράσης σε σχέση με τους Ειδικούς Στόχους του 2023 και τα αναμενόμενα αποτελέσματα των αντίστοιχων επενδυτικών προτεραιοτήτων	309
10.3.2	Δείκτες αποτελεσμάτων των Πράξεων μέσω των οποίων χρηματοδοτήθηκε η δράση στους τρεις εξεταζόμενους κύκλους.....	315
10.3.3	Συμπεράσματα της αξιολόγησης ως προς τις επιπτώσεις της δράσης στην εργασιακή κατάσταση των ωφελουμένων	320
10.3.4	Οι επιπτώσεις της δράσης στη βιωσιμότητα των δομών φροντίδας και φύλαξης παιδιών και του κλάδου τους	324
10.3.5	Οι επιπτώσεις της δράσης στη λειτουργία των δομών	326
10.4	Δυνατά και τα αδύνατα σημεία της υλοποίησης της δράσης (ΕΥΔ, Δικαιούχοι, Δομές Φροντίδας και Φύλαξης Παιδιών)	328
10.4.1	Δυνατά και αδύνατα σημεία δράσης εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής για τις περιόδους 2014-2015 και 2015-2016	328

10.4.2	Δυνατά και αδύνατα σημεία Δράσης εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής για την περίοδο 2016-2017	330
11	Προτάσεις για τη μελλοντική εφαρμογή των δράσεων	333
	Βιβλιογραφικές Πηγές.....	336

Πρόλογος

Το παρόν τεύχος αποτελεί το **Παραδοτέο Ε** του έργου: «Αξιολόγηση των δράσεων εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής στο ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ και στα ΠΕΠ», όπως αυτές υλοποιήθηκαν στις αντίστοιχες Πράξεις κατά τα έτη 2014-2015, 2015-2016 και 2016-2017 από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού – Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», και από τα 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα κατά τα έτη 2015-2016 και 2016-2017, με τίτλο **«Έκθεση Αξιολόγησης»**.

Η αξιολόγηση, διενεργήθηκε από την εταιρεία CMT ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ Ε.Π.Ε., για λογαριασμό της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», κατόπιν της υπ' αριθμ. 16735/15-12-2017 (ΑΔΑ: Ω4ΖΡ465ΧΙ8-ΜΧΠ, ΑΔΑΜ: 17ΑWRD002472434) απόφασης ανάθεσης του έργου.

Σκοπός του παρόντος έργου είναι η παροχή στην Αναθέτουσα Αρχή και στους αρμόδιους φορείς λήψης αποφάσεων (Υπουργείο Οικονομίας & Ανάπτυξης, Υπουργείο Εσωτερικών, Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ, ΕΥΔ ΠΕΠ, κλπ.) των κατάλληλων πληροφοριών, στοιχείων και εκτιμήσεων σχετικά με μια σειρά θεμάτων που σχετίζονται με τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και των αποτελεσμάτων των δράσεων εναρμόνισης για τις υπό εξέταση περιόδους (2014-15, 2015-16 και 2016-17).

Το παραδοτέο διαρθρώνεται στις παρακάτω ενότητες.

- Η 1^η και 2^η ενότητα, αφορούν την επιτελική σύνοψη του παραδοτέου
- Στη 3^η ενότητα γίνεται ένα σύντομο ιστορικό και παρουσίαση της δράσης
- Η 4^η ενότητα, περιλαμβάνει τα βασικά σημεία του κοινωνικοοικονομικού περιβάλλοντος στο πλαίσιο του οποίου έγινε ο σχεδιασμός και υλοποίηση της δράσης
- Η 5^η ενότητα περιλαμβάνει τους στόχους και το αντικείμενο του έργου της αξιολόγησης
- Η 6^η ενότητα περιλαμβάνει την αξιολόγηση των διαδικασιών σχεδιασμού και υλοποίησης της δράσης
- Η 7^η ενότητα περιλαμβάνει την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων ως προς τους στόχους των Ε.Π. (Τομεακών και ΠΕΠ)
- Η 8^η ενότητα περιλαμβάνει την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων ως προς τον ωφελούμενο πληθυσμό
- Η 9^η ενότητα περιλαμβάνει την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της δράσης ως προς τις δομές παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών
- Στην 10^η ενότητα γίνεται μια συνθετική παρουσίαση των συμπερασμάτων αξιολόγησης
- Τέλος στην 11^η ενότητα γίνεται συνοπτική παρουσίαση των προτεινόμενων ενεργειών για τη μελλοντική εφαρμογή της δράσης

1 Επιτελική σύνοψη

1.1 Περιβάλλον και στοιχεία υλοποίησης της δράσης

Κατά την περίοδο 2013 – 2017, στο πλαίσιο της οποίας σχεδιάστηκαν και υλοποιήθηκαν οι υπό αξιολόγηση δράσεις εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής, στη χώρα μας εξακολουθούσαν να παρατηρούνται οι συνέπειες της επώδυνης δημοσιονομικής προσαρμογής την οποία υποχρεώθηκε να ακολουθήσει μετά την οικονομική κρίση που ξέσπασε από το 2008 και μετά. Η ανεργία κυμάνθηκε σε πολύ υψηλά επίπεδα άνω του 20%, οι ευέλικτες μορφές απασχόλησης εκτοξεύτηκαν, το ποσοστό εργαζομένων σε καθεστώς μερικής απασχόλησης αυξήθηκε κατά 55,6% μεταξύ των ετών 2010-2016 και από 6,3% διαμορφώθηκε στο 9,8% (6,9% για τους άνδρες και 13,7% για τις γυναίκες), ενώ το ποσοστό του πληθυσμού που βρισκόταν σε κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, παρέμεινε σταθερά άνω του 35%. Οι γυναίκες, τα μονογονεϊκά νοικοκυριά με εξαρτώμενα παιδιά και τα νοικοκυριά με εξαρτώμενα παιδιά, αντιμετώπιζαν το μεγαλύτερο κίνδυνο φτώχειας και πλήττονταν περισσότερο από την πολυετή και επώδυνη κρίση και τα σύνθετα προβλήματα που αυτή προκάλεσε. Για τις γυναίκες, ο ρόλος τους ως άτυποι φροντιστές ηλικιωμένων συγγενών και παιδιών, επιτείνει την υπο-εκπροσώπησή τους στην αγορά εργασίας, καθιστώντας επιτακτική την ανάγκη ανάληψης δράσης και μέτρων για την εξισορρόπηση επαγγελματικής και προσωπικής ζωής.

Μέσα σε αυτό το κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον, η δράση της Εναρμόνισης, η οποία αποτέλεσε συνέχεια των αντίστοιχων δράσεων που ξεκίνησαν κατά το Γ' ΚΠΣ, κλήθηκε, με εμφατικό πλέον τρόπο, να συμβάλλει στην ουσιαστική στήριξη της γυναικείας απασχόλησης, μέσω της παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας βρεφών, νηπίων, παιδιών και εφήβων και ατόμων με αναπηρία σε ποιοτικές κοινωνικές υπηρεσίες και σε αντίστοιχες δομές φιλοξενίας.

Για τον κύκλο 2014-2015, η Δράση «Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής», εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού» 2007-2013 του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και εμπίπτει στους Άξονες Προτεραιότητας 07 «Διευκόλυνση της Πρόσβασης στην Απασχόληση στις 8 Περιφέρειες Σύγκλισης», 08 «Διευκόλυνση της Πρόσβασης στην Απασχόληση στις 3 Περιφέρειες Σταδιακής Εξόδου» και 09 «Διευκόλυνση της Πρόσβασης στην Απασχόληση στις 2 Περιφέρειες Σταδιακής Εισόδου» του Θεματικού Άξονα Προτεραιότητας 3 «Διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση», στην κατηγορία Παρεμβάσεων 2 «Υποστηρικτικά μέτρα για την Προώθηση της Ισότητας των Φύλων στην Απασχόληση».

Η δράση εντάσσεται ως εμπροσθοβαρής πράξη στο νέο Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση» 2014-2020, και εμπίπτει στους Άξονες Προτεραιότητας 2, 4 και 5, στις Περιφέρειες Αττικής, Δυτικής Μακεδονίας, Κεντρικής Μακεδονίας, Στερεάς Ελλάδας και Νοτίου Αιγαίου, Θεματικό Στόχο 8 «Προώθηση της διατηρήσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και στήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού», και την Επενδυτική προτεραιότητα 8iv «Ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών σε όλους τους τομείς, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης στην απασχόληση, της επαγγελματικής σταδιοδρομίας, του συνδυασμού επαγγελματικού και οικογενειακού βίου και της προώθησης της ίσης αμοιβής για όμοια εργασία» του καν. 1304/2013 της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020.

Η δράση της «Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής» την περίοδο 2015-2017 χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και εντάχθηκε:

- α) στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση» και την Επενδυτική Προτεραιότητα 8iv «Ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών σε όλους τους τομείς, συμπεριλαμβανομένων της πρόσβασης στην απασχόληση, της εξέλιξης της επαγγελματικής σταδιοδρομίας, της συμφιλίωσης του επαγγελματικού και ιδιωτικού βίου και της προώθησης της ίσης αμοιβής για ίση εργασία», καθώς και
- β) στα 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ) και στις Επενδυτικές Προτεραιότητες 9i «Ενεργός ένταξη, με σκοπό, μεταξύ άλλων, την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών και της ενεργού συμμετοχής και της βελτίωσης της απασχολησιμότητας» και 9iii «Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών».

Στους τρεις εξεταζόμενους κύκλους υλοποίησής της, που αφορούν στις περιόδους 2014-2015, 2015-2016 και 2016-2017, **η δράση υλοποιήθηκε μέσω 54 Πράξεων**, οι οποίες εντάχθηκαν στα προαναφερόμενα Επιχειρησιακά Προγράμματα.

Ωφελούμενες/οι της δράσης ήταν:

- Μητέρες βρεφών, νηπίων και παιδιών ή/και
- Μητέρες νηπίων, παιδιών, εφήβων και ατόμων με Αναπηρία.
- Άτομα (γυναίκες και άνδρες), στα οποία έχει παραχωρηθεί με δικαστική απόφαση η επιμέλεια παιδιών.

Οι ωφελούμενες/οι της δράσης θα έπρεπε να πληρούν συγκεκριμένες προϋποθέσεις, όπως αυτές ορίζονταν στις οικείες προσκλήσεις και στην σχετική ΚΥΑ Διαχείρισης, Αξιολόγησης, Παρακολούθησης και Ελέγχου της Δράσης κάθε κύκλου. Επισημάνεται ότι τα ωφελούμενα άτομα κατανέμονταν στις θέσεις που συγχρηματοδοτούνταν στο πλαίσιο του ΕΠΑΝΑΔ-ΕΔΒΜ ή των ΠΕΠ, σύμφωνα με την κατάταξή τους ως προς το όριο της φτώχειας. Συγκεκριμένα, κάθε ωφελούμενο άτομο κατανέμονταν: (α) στο ΕΠΑΝΑΔ-ΕΔΒΜ όταν το ετήσιο οικογενειακό εισόδημά του ήταν πάνω από το όριο της φτώχειας, (β) στο οικείο ΠΕΠ όταν το ετήσιο οικογενειακό εισόδημά του ήταν κάτω από το όριο της φτώχειας.

Συνολικά, από τη δράση της Εναρμόνισης, την εξεταζόμενη τριετία, 2014-2015, 2015-2016 και 2016-2017, ωφελήθηκαν 158.808 άτομα. Πιο συγκεκριμένα:

- στον πρώτο κύκλο 2014-2015, ο αριθμός των ωφελούμενων ανήλθε σε 38.149 άτομα στις 5 Περιφέρειες εφαρμογής της δράσης,
- στον κύκλο 2015-2016 ο αριθμός των ωφελούμενων ανήλθε σε 45.693 άτομα στις 13 Περιφέρειες της χώρας που υλοποιήθηκε η δράση, ενώ
- στον κύκλο 2016-2017 σε 74.966 άτομα.

Το 58,1% των ωφελούμενων και των τριών εξεταζόμενων κύκλων εντάχθηκε στην Επενδυτική Προτεραιότητα 8iv του ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ, το 41,1% στην 9i και το 0,8% στην 9iii των ΠΕΠ που αφορούσε σε παιδιά που ανήκαν στην ομάδα ΑμεΑ.

Στη δράση συμμετείχαν συνολικά 1.356 φορείς παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών και τις τρεις εξεταζόμενες περιόδους, εκ των οποίων το 31,1% ήταν δημοτικοί και το 68,9% ιδιωτικοί. Ειδικότερα:

- στον κύκλο 2014-2015, συμμετείχαν 701 φορείς, οι οποίοι λειτουργούσαν 1.918 δομές,
- στον κύκλο 2015-2016 συμμετείχαν 1.135 φορείς, οι οποίοι λειτουργούσαν 3.402 δομές, ενώ
- στον κύκλο 2016-2017 συμμετείχαν 1.248 φορείς, οι οποίοι λειτουργούσαν 3.826 δομές.

Φορείς παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας βρεφών, νηπίων, παιδιών και ατόμων ΜΕΑ μπορούσαν να είναι:

- Βρεφικοί Σταθμοί,
- Βρεφονηπιακοί Σταθμοί,
- Βρεφονηπιακοί Σταθμοί Ολοκληρωμένης Φροντίδας,
- Παιδικοί Σταθμοί,
- Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ) και
- Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία (ΚΔΑΠ-ΜΕΑ),

οι οποίοι λειτουργούσαν νομίμως στην χώρα μας ανήκαν σε Δήμους και Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου, Επιχειρήσεις του ιδιωτικού δικαίου ή Εταιρίες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα του άρθρου 741 του Αστικού Κώδικα καθώς και σε άλλα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου, που νομίμως έχουν τη δυνατότητα παροχής αυτών των υπηρεσιών.

Σε ότι αφορά στο είδος δομών που λειτουργούσαν οι φορείς που συμμετείχαν στη δράση, το 80% αυτών, σε όλες τις εξεταζόμενες περιόδους, αφορά σε Βρεφικούς/Βρεφονηπιακούς και Παιδικούς σταθμούς.

1.2 Αξιολόγηση των διαδικασιών σχεδιασμού και υλοποίησης της δράσης

Την περίοδο 2016-2017, κατόπιν συνεργασίας των συναρμόδιων Υπουργείων Εσωτερικών & Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Οικονομίας Ανάπτυξης & Τουρισμού, καθώς του Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης & Κοινωνικής Αλληλεγγύης, **προωθήθηκαν σημαντικές καινοτομίες ως προς τον σχεδιασμό και υλοποίηση της δράσης** «Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής», **με στόχο την ουσιαστικότερη στήριξη των ωφελουμένων και την αντιμετώπιση των δυσκολιών που προέκυψαν κατά την υλοποίηση της δράσης σε προγενέστερα έτη.**

Πιο συγκεκριμένα, οι αλλαγές για την περίοδο 2016-2017 αφορούσαν στα κάτωθι σημεία :

- Κριτήρια και διαδικασία επιλογής ωφελουμένων: η αλλαγή εισάγεται σταδιακά στον κύκλο 2015-2016 και εφαρμόζεται πλήρως στον κύκλο 2016-2017, δίνοντας προτεραιότητα (μέσω του συστήματος μοριοδότησης) στις άνεργες ή επισφαλώς απασχολούμενους ή με εισόδημα κάτω από το κατώφλι φτώχειας, έναντι των εργαζομένων που ίσχυε στον προηγούμενο κύκλο 2014-2015.
- Στη διαδικασία τοποθέτησης των παιδιών στις δομές: καταργείται η Υπηρεσία «Σύζευξης» που εφαρμόζεται στους κύκλους 2014-2015, 2015-2016 σύμφωνα με την οποία η τοποθέτηση γίνεται με βάση τη σειρά κατάταξης των επιλέξιμων παιδιών (κατά φθίνουσα σειρά βαθμολόγησης). Η «καινοτομία» στο σύστημα τοποθέτησης που εισάγεται με το voucher έγκειται στο γεγονός ότι ο ωφελούμενος έχει τη δυνατότητα να εγγράψει το παιδί του σε οποιαδήποτε δομή της επιλογής του, εφόσον υπάρχουν διαθέσιμες θέσεις. Επιπρόσθετα, το άρθρο 9 της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για τη δράση έτους 2016-2017 ορίζει ότι «Ο/η ωφελούμενος/η διατηρεί την αξία τοποθέτησης που του έχει χορηγηθεί σε περίπτωση που αλλάξει Δομή υποδοχής του/των παιδιού/ών του κατά την διάρκεια του σχολικού έτους». Αντιθέτως, οι σχετικές προσκλήσεις για τα σχολικά έτη 2014-2015, 2015-2016 όριζαν ότι σε περίπτωση μη χρήσης της παρεχόμενης υπηρεσίας από τον ωφελούμενο αποτελεί αιτία ακύρωσης της εντολής τοποθέτησης και αντικατάστασης αυτής (αν και εφόσον είναι εφικτό).
- Στον συνολικό αριθμό διαθέσιμων θέσεων: Δόθηκε η δυνατότητα στις δομές να μπορούν να διαθέσουν έως και το 100% της δυναμικότητάς τους στη δράση, αντί του 70% που ίσχυε στους προηγούμενους κύκλους,
- Στα δικαιολογητικά δαπανών: Σύμφωνα με το άρθρο 12 της ΚΥΑ για τη δράση της εναρμόνισης έτους 2016-2017 «Για την αποδοχή της επιλεξιμότητας των δαπανών απαιτούνται νόμιμα παραστατικά, τα οποία εκδίδουν οι Δομές προς την/ον ωφελούμενη/ο σε μηνιαία βάση όπως προβλέπεται από τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, το ισχύον θεσμικό πλαίσιο και το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020». Αντίστοιχα το άρθρο 11 της ΚΥΑ για την εναρμόνιση έτους 2014-2015, 2015-2016 ορίζει ότι «για την αποδοχή της επιλεξιμότητας των δαπανών απαιτούνται νόμιμα παραστατικά, τα οποία εκδίδουν οι Ανάδοχοι (Φορείς) παροχής υπηρεσιών και ο Δικαιούχος, όπως προβλέπεται από τον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ και τις οδηγίες της Ε.Υ.Δ. του Ε.Π. ΑΝΑΔ.»
- Πληρωμές Φορέων: κατά το έτος 2016-2017 η διαδικασία πληρωμών των φορέων διαφοροποιείται σημαντικά σε σχέση με την ισχύουσα μέχρι στιγμής. Πιο συγκεκριμένα, για το έτος 2016-2017 η σχετική ΚΥΑ (άρθρο 12) προβλέπει ότι «για τη διενέργεια των πληρωμών

οι Φορείς υποβάλλουν ανά Δομή, στην Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε. Συγκεντρωτική Κατάσταση Παραστατικών στην οποία αναγράφονται τα πλήρη φορολογικά στοιχεία ταυτότητας του Φορέα/Δομής και την περίοδο αναφοράς, και περιλαμβάνει σε μορφή πίνακα κατ' ελάχιστον τα: α/α παραστατικού (Απόδειξη Παροχής Υπηρεσιών που έχει εκδώσει ο φορέας προς τους ωφελούμενους/ες), β) ημερομηνία έκδοσης, γ) ονοματεπώνυμο ωφελούμενου/νης, και δ) το ποσό της περιόδου αναφοράς. Η Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε., με βάση τις Συγκεντρωτικές Καταστάσεις Παραστατικών και τα μηνιαία δελτία παρακολούθησης επιβεβαιώνει τη συμφωνία του φυσικού και του οικονομικού αντικειμένου και πιστώνει τον τραπεζικό. Η πίστωση του λογαριασμού πραγματοποιείται εντός δεκαπενθημέρου από την υποβολή των ανωτέρω στοιχείων και είναι δυνατό να αφορά στο σύνολο των δομών ενός φορέα». Διαπιστώνεται συνεπώς μια πιο σύνθετη διαδικασία πληρωμών σε σχέση με τα προηγούμενα έτη εφαρμογής, η οποία ωστόσο συμβάλλει στην άμεση πληρωμή των φορέων σε διάστημα 15 ημερών από την υποβολή των δικαιολογητικών στην ΕΕΤΑΑ (Δικαιούχο).

- Απλοποίηση των διαδικασιών υποβολής αίτησης συμμετοχής και υποβολής δικαιολογητικών των φορέων/δομών: στο πλαίσιο της δράσης έτους 2016-2017 κάθε ενδιαφερόμενος φορέας /δομή καλείται να εκδηλώσει την πρόθεση του να συμμετέχει στη δράση και να υποβάλλει τα ακόλουθα έγγραφα:
 - ο αποδεικτικά στοιχεία περί δυναμικότητας της/των Δομής/Δομών τους
 - ο αίτηση-δήλωση του Νόμιμου Εκπροσώπου του Φορέα ότι οι Δομές που δηλώνονται πληρούν όλες τις νόμιμες προϋποθέσεις λειτουργίας
 - ο στην περίπτωση Φορέων/Δομών που συμμετείχαν σε προηγούμενους κύκλους, απαιτείται μια Υπεύθυνη Δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου στην οποία θα αναφέρεται ότι ισχύουν τα στοιχεία του Φορέα/Δομής όπως αυτά αναρτήθηκαν στον οριστικό πίνακα επιλέξιμων Δομών στις 04.08.2015.

Στη συνέχεια, παρατίθεται η αξιολόγηση αυτών των αλλαγών, καθώς και η συνολική αξιολόγηση της υλοποίησης της δράσης, βάσει της συνθετικής ανάλυσης των ευρημάτων που προέκυψαν μέσα από δευτερογενή έρευνα γραφείου και τις πρωτογενείς έρευνες που διενεργήθηκαν σε **δείγμα 3.675 ωφελούμενων** (30 Μαΐου έως 18 Ιουνίου 2018) και σε δείγμα **503 φορέων παροχής υπηρεσιών φύλαξης και φροντίδας παιδιών** (30 Μαρτίου έως 24 Απριλίου 2018) που συμμετείχαν σε κάποιον από τους τρεις εξεταζόμενους κύκλους εφαρμογής της δράσης.

1.2.1 Αξιολόγηση της αλλαγής της στόχευσης της δράσης

Με την αλλαγή της στόχευσης της δράσης που έλαβε χώρα στον κύκλο 2015-2016 και συνεχίστηκε και στον κύκλο 2016-2017, **επιχειρήθηκε η ενίσχυση της θέσης των άνεργων γυναικών στην αγορά εργασίας**, το ποσοστό των οποίων παρέμενε σταθερά άνω του 30% καθ' όλη την εξεταζόμενη περίοδο εφαρμογής της δράσης. Η προώθηση ίσων ευκαιριών, η βελτίωση της απασχολισιμότητας των γυναικών και η συμφιλίωση μεταξύ επαγγελματικού και ιδιωτικού βίου, αποτέλεσαν κύριους στόχους της δράσης, ειδικά για άτομα άνεργα, επισφαλώς απασχολούμενα ς που κινδυνεύουν με κοινωνικό αποκλεισμό όπως είναι τα μονογονεϊκά νοικοκυριά με εξαρτώμενα παιδιά και τα νοικοκυριά με εξαρτώμενα παιδιά. **Στο πλαίσιο αυτό, το σύστημα μοριοδότησης άλλαξε, πριμοδοτώντας με περισσότερα μόρια τους άνεργους ή επισφαλώς απασχολούμενους, έναντι των εργαζομένων που**

ίσχυε στον προηγούμενο κύκλο 2014-2015, με σκοπό να αποδεσμευθούν από τη φύλαξη των παιδιών τους και να μπορούν να αναζητήσουν εργασία ή να βελτιώσουν τους όρους απασχολησιμότητάς τους.

Απόρροια αυτής της αλλαγής στο σύστημα μοριοδότησης **ήταν η διαφοροποίηση της σύνθεσης των ωφελούμενων, όσον αφορά στην εργασιακή τους κατάσταση κατά την ένταξή τους στη δράση.** Πιο συγκεκριμένα στον κύκλο 2015-2016, το ποσοστό των ανέργων ωφελούμενων διαμορφώθηκε στο 47,7% έναντι 36,4% που ήταν στον κύκλο 2014-2015, ενώ στον κύκλο 2016-2017, το ποσοστό των ανέργων ωφελούμενων αυξήθηκε ακόμη περισσότερο και διαμορφώθηκε στο 50,2%.

Το 61% των ωφελούμενων συμφωνεί με αυτή την αλλαγή της στόχευσης της δράσης υπέρ των ανέργων, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της ποσοτικής έρευνας που διενεργήθηκε σε αυτόν τον πληθυσμό. Αναλύοντας όμως τις τοποθετήσεις των ωφελούμενων, ανάλογα με την εργασιακή τους κατάσταση κατά την ένταξή τους στη δράση, παρατηρούνται σημαντικές διαφοροποιήσεις. Ειδικότερα, το 90% των ανέργων τάσσονται υπέρ αυτής της αλλαγής, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στους εργαζόμενους είναι 40%.

Όπως διατυπώνει το 45% των ανέργων ωφελούμενων η συμμετοχή τους στη δράση και η αποδέσμευσή τους από τη φροντίδα του παιδιού τους αποτέλεσε βασικό κίνητρο συμμετοχής τους σε αυτή προκειμένου να έχουν περισσότερο χρόνο να αναζητήσουν εργασία. Για το 8,7% επίσης των ωφελούμενων αυτής της κατηγορίας κίνητρο αποτέλεσε η δυνατότητα αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου που τους προσφέρει η συμμετοχή τους στη δράση και η αποφόρτίσή τους από την φροντίδα των παιδιών τους, προκειμένου να παρακολουθήσουν κάποιο πρόγραμμα επιμόρφωσης/ κατάρτισης/ δια βίου μάθησης. Παράλληλα, ένα ποσοστό της τάξης του 13% των ανέργων ωφελούμενων που εργάζεται εποχιακά, ανέφερε πως δεν υπάρχει κάποιο μέλος της οικογένειας που να μπορεί να φροντίζει το παιδί τις ώρες που εργάζονται.

Στον αντίποδα αυτών, το 60,0% των εργαζόμενων ωφελούμενων ανέφερε πως δεν υπάρχει κάποιο μέλος της οικογένειας που να μπορεί να φροντίζει το παιδί τους τις ώρες που εκείνοι εργάζονται, ενώ παράλληλα το 42% των εργαζομένων δήλωσε οικονομική αδυναμία να καλύψει το κόστος ενός παιδικού σταθμού, γεγονός που σχετίζεται άμεσα με το προφίλ των ωφελούμενων από τη δράση και το πλάφόν του οικογενειακού εισοδήματος που θέτει ως όριο εισόδου στη δράση, αλλά καταδεικνύει ταυτόχρονα, τις συρρικνωμένες εισροές εισοδημάτων από τη γυναικεία απασχόληση στον οικογενειακό προϋπολογισμό.

Συνθέτοντας τα παραπάνω είναι προφανές ότι η αλλαγή της στόχευσης της δράσης, η οποία εκφράστηκε μέσω της μοριοδότησης, αποτελεί μία ουσιαστική πολιτική ίσων ευκαιριών, στοχεύοντας στην ενίσχυση της απασχολησιμότητας των ευάλωτων κοινωνικά ομάδων, προωθώντας έτσι την κοινωνική συνοχή.

1.2.2 Αξιολόγηση της αλλαγής του συστήματος τοποθέτησης παιδιών

Στους δύο πρώτους εξεταζόμενους κύκλους εφαρμογής της δράσης, 2014-2015 και 2015-2016, η τοποθέτηση των παιδιών σε δομές, γίνονταν από την Ε.Ε.Τ.Α.Α, βάσει των δομών που δήλωναν στην

αίτησή τους οι ωφελούμενοι και κατά φθίνουσα σειρά βαθμολόγησης, βάσει της μοριοδότησης που λάμβαναν (Σύστημα Σύζευξης). Επιλεγόταν η πρώτη δομή αίτησης για την τοποθέτηση του παιδιού, ενώ αν δεν υπήρχε διαθέσιμη θέση στην επιλεγμένη δομή, γινόταν η τοποθέτηση του σε δομή της δεύτερης επιλογής. Ο αριθμός των δομών που μπορούσαν να δηλώσουν οι ενδιαφερόμενοι στην αίτησή τους ήταν μέχρι 4 στον κύκλο 2014-2015 και μέχρι 5 στον κύκλο 2015-2016. Η τοποθέτηση των παιδιών τους στις δομές ήταν δεσμευτική για τους ωφελούμενους μέσα σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα από την ανάρτηση των σχετικών αποτελεσμάτων, ενώ η αλλαγή δομής αποτελούσε μία σύνθετη για τον ωφελούμενο διαδικασία που προϋπέθετε την υποβολή καταγγελίας κατά της δομής που φιλοξενούνταν το παιδί τους. Παράλληλα, σε περίπτωση μετακίνησης των ωφελούμενων σε άλλη περιοχή, η θέση χάνονταν και εκτός αυτών, σε περίπτωση που οι θέσεις στις δομές επιλογής ενός ενδιαφερόμενου είχαν καλυφθεί από άλλους ωφελούμενους με μεγαλύτερη μοριοδότηση, η αίτηση απορρίπτονταν ανεξαρτήτως των μορίων που αυτός συγκέντρωνε.

Το νέο σύστημα τοποθέτησης ωφελούμενων (Σύστημα Voucher), επιχείρησε να βελτιώσει το προηγούμενο σύστημα της Σύζευξης, δίνοντας τη δυνατότητα στους ωφελούμενους από τη δράση:

- να επιλέξουν ελεύθερα τη δομή (παιδικό σταθμό, ΚΔΑΠ, ΚΔΑΠ-ΜΕΑ) στην οποία επιθυμούσαν να εγγράψουν το παιδί τους,
- να αλλάξουν δομή εντός του κύκλου της δράσης χωρίς να χάσουν το Voucher, καθώς η αξία τοποθέτησης (voucher) δεν συνδέονταν με συγκεκριμένη θέση σε κάποια δομή, αλλά ακολουθούσε το δικαιούχο (γονέα) και
- να ενεργοποιήσουν το Voucher οποιαδήποτε χρονική στιγμή κατά την διάρκεια του 11μηνου κύκλου της δράσης.

Εκτός από τις παραπάνω καινοτομίες που εισήγαγε το νέο σύστημα τοποθέτησης ωφελούμενων, καταργήθηκε ο περιορισμός σύμφωνα με τον οποίο οι δομές μπορούσαν να δεχτούν voucher μόνο για το 70% της δυναμικότητάς τους και πλέον μπορούσαν να διαθέσουν έως και το 100% των θέσεών τους, αυξάνοντας έτσι τις επιλογές των ωφελούμενων. Η άρση αυτού του περιορισμού που ίσχυε στους δύο προηγούμενους εξεταζόμενους κύκλους, έδωσε παράλληλα τη δυνατότητα στις δομές κάλυψης των κενών θέσεών τους εντός του κύκλου της δράσης, γεγονός που συνέβαλε περαιτέρω στην ενίσχυση της δραστηριότητάς τους.

Τα κυριότερα πλεονεκτήματα του νέου συστήματος Voucher, που εφαρμόστηκε την περίοδο 2016-2017, που αναγνωρίζουν οι ωφελούμενοι, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της ποσοτικής έρευνας, είναι:

- η δυνατότητα επιλογής δομής της αρεσκείας τους (60,8%),
- η δυνατότητα μεταφοράς του voucher σε άλλη δομή στην περίπτωση που δεν μείνουν ικανοποιημένοι από την αρχική τους επιλογή (32,9%),
- η δυνατότητα έγκαιρου προγραμματισμού, όσον αφορά στη δομή που θέλουν να στείλουν το παιδί τους (18,6%) και
- η δυνατότητα ενεργοποίησης του voucher οποιαδήποτε χρονική στιγμή κατά τη διάρκεια της 11μηνιαίας λειτουργίας των δομών (18,5%).

Στο ίδιο περίπου μήκος κύματος, **το 61% των φορέων που συμμετείχαν στην αντίστοιχη ποσοτική έρευνα, δήλωσε πως η αλλαγή στο σύστημα τοποθέτησης ωφελούμενων σε δομές, είναι προς τη σωστή κατεύθυνση. Τα βασικότερα πλεονεκτήματα που αναγνωρίζουν οι φορείς στο νέο σύστημα τοποθέτησης ωφελούμενων Voucher, είναι:**

- η δυνατότητα κάλυψης κενών θέσεων των δομών τους κατά τη διάρκεια του κύκλου της δράσης (70,6%),
- η δυνατότητα διάθεσης του συνόλου των θέσεων των δομών τους σε ωφελούμενους από τη δράση (41,0%) και
- η δυνατότητα προσέλκυσης ωφελούμενων από άλλες περιοχές (17,9%).

Στον αντίποδα αυτών των πλεονεκτημάτων, **μειονεκτήματα για τους φορείς του νέου συστήματος τοποθέτησης αποτελούν:**

- η αδυναμία έγκαιρου προγραμματισμού της κάλυψης των θέσεων των δομών των φορέων (45,1%), κάτι που σχετίζεται όπως ανέφεραν κυρίως οι δημοτικοί φορείς και «με την αδυναμία προγραμματισμού των προσλήψεων του απαραίτητου προσωπικού»,
- η αδυναμία εξυπηρέτησης του συνόλου των ωφελούμενων που απευθύνονται στις δομές τους (41,4%) και
- η μετακίνηση ωφελούμενων σε άλλες δομές κατά τη διάρκεια του κύκλου της δράσης και η δημιουργία κενών θέσεων (36,8%).

Ζητώντας από τους φορείς να συγκρίνουν τα δύο συστήματα που εφαρμόστηκαν στη δράση της Εναρμόνισης όσον αφορά στην τοποθέτηση των ωφελούμενων σε δομές (Σύστημα Σύζευξης και Voucher), θάσει συγκεκριμένων κριτηρίων φαίνεται ότι:

- και τα δύο συστήματα θεωρούνται εξίσου αξιοκρατικά, ως προς τα κριτήρια επιλογής ωφελούμενων,
- τόσο οι δημοτικοί, όσο και οι ιδιωτικοί φορείς θεωρούν ότι **το Voucher καλύπτει περισσότερο τις ανάγκες των γονέων σε σχέση με το προηγούμενο σύστημα και ότι είναι περισσότερο ευέλικτο και λειτουργικό**, ωστόσο τα ποσοστά των ιδιωτικών φορέων, είναι πολύ μεγαλύτερα σε σχέση με τα αντίστοιχα ποσοστά που καταγράφονται στις απαντήσεις των δημοτικών φορέων και τέλος,

Η εφαρμογή όμως του νέου συστήματος τοποθέτησης Voucher, δεν ήταν «ανώδυνη» για όλους τους ωφελούμενους, καθώς δημιούργησε προβλήματα στο 20% αυτών, οι οποίοι όπως δήλωσαν έπρεπε να ψάξουν αρκετά μέχρι να βρουν δομή με διαθέσιμες θέσεις (12%) ή έστειλαν το παιδί τους σε δομή που δεν ήταν στις πρώτες τους επιλογές, γιατί δεν υπήρχαν αλλού θέσεις (7%) ή αναγκάστηκαν να πληρώσουν κόστος μετακίνησης γιατί οι δομές που ήταν κοντά τους, δεν είχαν διαθέσιμες θέσεις (3%). Τέλος, μία ακόμη αδυναμία του νέου συστήματος αποτελεί η τοποθέτηση των ωφελούμενων στις δομές με κριτήρια που έθεσαν οι ίδιες και όχι βάσει της μοριοδότησης που είχαν λάβει.

Συνθέτοντας τα παραπάνω είναι προφανές ότι το νέο σύστημα τοποθέτησης ωφελούμενων, αντιμετώπισε σε μεγάλο βαθμό πολλές από τις παθογένειες του παλαιού συστήματος της αυτόματης Σύζευξης, εισάγοντας καινοτομίες που βρίσκουν σύμφωνους την πλειοψηφία των

ωφελομένων, αλλά και των φορέων παροχής υπηρεσιών φύλαξης και φροντίδας παιδιών. Χρίζει όμως περαιτέρω βελτιώσεων, προκειμένου να ωριμάσει στην εφαρμογή του και να αντιμετωπιστούν οι όποιες αδυναμίες εμφανίστηκαν.

1.2.3 Αξιολόγηση του τρόπου πληρωμής φορέων/δομών.

Την περίοδο 2016-2017 ο τρόπος πληρωμής των δομών αλλάζει ριζικά, σε μια προσπάθεια συστηματικότερης χρηματοδότησης των δομών σε μηνιαία πλέον βάση. Στο πλαίσιο αυτό, σύμφωνα με το νέο Σύστημα Διαχείρισης, Αξιολόγησης, Παρακολούθησης και Ελέγχου της δράσης, συμβάλλονται με τους ωφελομένους από τη δράση οι φορείς αντί της Ε.Ε.Τ.Α.Α., ενώ οι πληρωμές, πραγματοποιούνται εντός δεκαπενθημέρου από την υποβολή προς την Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε. των σχετικών δικαιολογητικών τεκμηρίωσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου.

Η συντριπτική πλειοψηφία (88,7%) των φορέων που συμμετείχαν στη δράση στον κύκλο 2016-2017, θεωρεί την αλλαγή του τρόπου πληρωμής των δομών ότι είναι προς τη σωστή κατεύθυνση, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της σχετικής πρωτογενούς έρευνας. Όπως διατυπώνουν, η εφαρμογή του νέου συστήματος πληρωμής, αν και αύξησε το διοικητικό/λογιστικό βάρος των φορέων/δομών που συμμετείχαν σε αυτή, λόγω του αυξημένου όγκου δικαιολογητικών πληρωμής, συνέβαλλε ωστόσο σημαντικά στην ενίσχυση της ταμειακής τους ρευστότητας και κατά συνέπεια, στην εύρυθμη λειτουργία τους.

Συνθέτοντας τα παραπάνω προκύπτει ότι, η αλλαγή του τρόπου πληρωμής των φορέων διευκόλυνε σημαντικά την εύρυθμη λειτουργία των φορέων, ενισχύοντας την ταμειακή τους ρευστότητα, ωστόσο κρίζει επανεξέτασης η τιμή αποζημίωσης ανά θέση, σε μία προσπάθεια ρεαλιστικότερης κοστολόγησης των παρεχόμενων υπηρεσιών φύλαξης και φροντίδας παιδιών και κατά συνέπεια καταλληλότερης τιμής αποζημίωσής τους.

1.2.4 Αξιολόγηση της αλλαγής των διαδικασιών συμμετοχής των φορέων/δομών στη δράση

Στους δύο πρώτους εξεταζόμενους κύκλους εφαρμογής της δράσης, 2014-2015 και 2015-2016, το Σύστημα Διαχείρισης, Αξιολόγησης, Παρακολούθησης και Ελέγχου της δράσης, προέβλεπε τη διενέργεια διαγωνισμού στον οποίο καλούνταν οι φορείς / δομές παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών που διαθέτουν άδεια ίδρυσης και λειτουργίας να υποβάλλουν πλήρη φάκελο υποψηφιότητας με τα απαιτούμενα νομιμοποιητικά δικαιολογητικά, καθώς και σχετική εγγυητική επιστολή συμμετοχής (ύψους 2%) επί του συνολικού ποσού της προσφοράς του υποψήφιου αναδόχου για όλες τις προσφερόμενες θέσεις. Η υπαγωγή των φορέων / δομών στη δράση γινόταν μετά από αξιολόγηση των σχετικών φακέλων υποψηφιότητας από επιτροπές που συστήνονταν / συγκροτούνταν με απόφαση του Δ.Σ. της Ε.Ε.Τ.Α.Α., ενώ για την υπογραφή συμβάσεων οι φορείς που είχαν επιλεγεί έπρεπε να προσκομίσουν νέα δικαιολογητικά συμμετοχής καθώς και εγγυητική επιτολή καλής εκτέλεσης ύψους 5% επί του ετήσιου προϋπολογισμού της σύμβασης. Επιπρόσθετα διενεργούνταν έλεγχος των σχετικών συμβάσεων από το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Την περίοδο 2016-2017 αλλάζουν οι διαδικασίες συμμετοχής των φορέων/ δομών στη δράση σε μία προσπάθεια περιορισμού των γραφειοκρατικών διαδικασιών και μείωσης του κόστους συμμετοχής τους στη δράση. Πιο συγκεκριμένα, η διαγωνιστική διαδικασία αντικαθίσταται με μία απλή αίτηση εκδήλωσης ενδιαφέροντος εκ μέρους των φορέων, καταργούνται οι εγγυητικές επιστολές συμμετοχής και καλής εκτέλεσης, ενώ δεν απαιτείται πλέον έλεγχος των συμβάσεων από το Ελεγκτικό Συνέδριο, καθώς συμβαλλόμενοι με την Ε.Ε.Τ.Α.Α. είναι οι ωφελούμενοι και όχι οι φορείς όπως ίσχυε στους προηγούμενους δυο κύκλους.

Η αλλαγή αυτή των διαδικασιών συμμετοχής στη δράση, βρίσκει σύμφωνη τη συντριπτική πλειοψηφία (92,8%) των φορέων, όπως προέκυψε από τα αποτελέσματα της σχετικής πρωτογενούς έρευνας. Στα απολύτως θετικά της νέας διαδικασίας συμμετοχής των φορέων αναγνωρίζεται:

- η μείωση του διοικητικού τους βάρους, λόγω της απλοποίησης των διαδικασιών συμμετοχής τους στη δράση (95,4%),
- η δυνατότητα των γονέων να έχουν περισσότερες επιλογές δομών (84,7%),
- η μείωση του κόστους συμμετοχής των φορέων/δομών στο πρόγραμμα (77,1%), εξαιτίας της κατάργησης των εγγυητικών επιστολών συμμετοχής και καλής εκτέλεσης,
- η συμμετοχή στη δράση φορέων που με το προηγούμενο σύστημα δεν είχαν τη δυνατότητα να συμμετάσχουν (72,2%).

Το 60,3% όμως των φορέων (65% των δημοτικών φορέων και το 55% των ιδιωτικών), ανέφερε πως η νέα διαδικασία αύξησε των ανταγωνισμό μεταξύ των δομών, γεγονός όμως που φαίνεται να λειτουργεί προς όφελος των γονέων.

Συνθέτοντας τα παραπάνω είναι προφανές ότι η νέα διαδικασία συμμετοχής των φορέων / δομών στη δράση, πέτυχε απόλυτα τους στόχους της περί απλοποίησης των διαδικασιών, αντιμετώπισης της γραφειοκρατίας, ελάφρυνσης του διοικητικού βάρους του συστήματος διαχείρισης της δράσης και μείωσης του κόστους συμμετοχής των φορέων. Πέρα από την καθολική σχεδόν αποδοχή της από τους φορείς, η νέα διαδικασία λειτουργεί προς όφελος των γονέων, δίνοντάς τους περισσότερες επιλογές δομών, που με το προηγούμενο σύστημα δεν είχαν την δυνατότητα να συμμετάσχουν.

1.3 Συνολική αξιολόγηση του τρόπου υλοποίησης της δράσης

1.3.1 Βαθμός ικανοποίησης από τον τρόπο υλοποίησης της δράσης

Η συντριπτική πλειοψηφία των ωφελούμενων και των φορέων που συμμετείχαν στους τρεις εξεταζόμενους κύκλους της δράσης 2014-2015, 2015-2016 και 2016-2017, δήλωσαν πολύ και αρκετά ικανοποιημένοι από τον τρόπο υλοποίησης της δράσης.

Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα ευρήματα των σχετικών πρωτογενών ερευνών που διενεργήθηκαν στο πλαίσιο της παρούσας αξιολόγησης, **το 98,2% των ωφελούμενων και το 88,5% των φορέων είναι πολύ και αρκετά ικανοποιημένοι από την υλοποίηση της δράσης.** Ο υψηλός αυτός βαθμός ικανοποίησης, επιβεβαιώνεται και από το γεγονός ότι, **το 100,0% των ωφελούμενων θεωρεί πολύ και αρκετά σημαντική τη συνέχισή της.** Όπως μάλιστα διατυπώνουν οι ωφελούμενοι η συμβολή της δράσης είναι πολυεπίπεδη, «από την κοινωνικοποίηση και ισορροπημένη ανάπτυξη των παιδιών», «τη διατήρηση της απασχόλησης των γυναικών που κατέχουν μία θέση εργασίας», «την εξισορρόπηση οικογενειακών και επαγγελματικών υποχρεώσεων των εργαζομένων γυναικών», «την κινητοποίηση ανέργων γυναικών όσον αφορά στην εξεύρεση εργασίας», και τέλος «τη σημαντική αποφόρτιση των γυναικών από τη φροντίδα των παιδιών τους συμβάλλοντας έτσι στη βελτίωση της ποιότητας του ατομικού, οικογενειακού και επαγγελματικού τους βίου».

1.3.2 Βαθμός κάλυψης αναγκών των ωφελούμενων από τη δράση

Όπως φαίνεται και από τα στοιχεία του πίνακα που ακολουθεί, **στους τρεις εξεταζόμενους κύκλους της δράσης, καλύφθηκε, ένα σημαντικό τμήμα των αναγκών του πληθυσμού στόχου, με τη μεγαλύτερη κάλυψη να παρατηρείται στον κύκλο 2016-2017.**

Ποσοστό κάλυψης αναγκών ενδιαφερόμενων, ανά Περιφέρεια και κύκλο (αιτήσεις με πλήρη φάκελο)				
Κατηγορία Περιφέρειας	Περιφέρεια	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Περισσότερο ανεπτυγμένες	Αττικής	77,9%	45,5%	92,4%
	Νοτίου Αιγαίου	82,8%	48,3%	94,1%
Σε μετάβαση	Δυτικής Μακεδονίας	84,5%	58,2%	93,8%
	Στερεάς Ελλάδας	75,6%	77,0%	92,0%
	Πελοποννήσου		61,5%	92,8%
	Ιονίων Νήσων		74,3%	91,3%
	Βορείου Αιγαίου		77,0%	92,3%
	Κρήτης		45,8%	88,0%
Λιγότερο ανεπτυγμένες	Ανατολικής Μακεδονίας, Θράκης		63,5%	93,9%
	Κεντρικής Μακεδονίας	79,5%	42,8%	93,3%
	Ηπείρου		65,7%	95,2%
	Θεσσαλίας		66,5%	95,4%
	Δυτικής Ελλάδας		76,5%	89,8%
Σύνολο		79,0%	53,0%	92,7%

Παρά τα αυξημένα ποσοστά κάλυψης αναγκών όμως, που καταγράφηκαν στους τρεις εξεταζόμενους κύκλους υλοποίησης της δράσης, **η ανάλυση των στοιχείων της Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε., καταδεικνύει ότι υπάρχει ένα σημαντικό τμήμα του πληθυσμού του οποίου οι αιτήσεις δεν ικανοποιήθηκαν.** Πιο συγκεκριμένα:

- στον κύκλο 2014-2015, δεν ικανοποιήθηκαν οι αιτήσεις 10.133 ενδιαφερομένων με πλήρη φάκελο,
- στον κύκλο 2015-2016, δεν ικανοποιήθηκαν οι αιτήσεις 40.495 ενδιαφερομένων με πλήρη φάκελο, ενώ τέλος
- στον κύκλο 2016-2017 δεν ικανοποιήθηκαν οι αιτήσεις 6.045 ενδιαφερομένων με πλήρη φάκελο.

Οι ανικανοποίητες αυτές αιτήσεις, αν και βαίνουν μειούμενες, καταδεικνύουν αφενός το μέγεθος των αναγκών που υπάρχουν και αφετέρου την ανάγκη ενίσχυσης της δράσης με πρόσθετους πόρους, έτσι ώστε να καλύπτονται μεγαλύτερα τμήματα του πληθυσμού στόχου. Η ανάγκη αυτή για αύξηση της χρηματοδότησης είναι συνυφασμένη και με τη σημαντική μείωση του διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος της πλειοψηφίας του πληθυσμού στόχου στον οποίο απευθύνεται η δράση της Εναρμόνισης. Τα παραπάνω, επιβεβαιώνονται και από την τοποθέτηση του 68,6% των ωφελούμενων, στη σχετική ποσοτική έρευνα, σύμφωνα με την οποία τα χρήματα που δόθηκαν για τη δράση της Εναρμόνισης στους 3 εξεταζόμενους κύκλους, δεν επαρκούσαν να καλύψουν τις ανάγκες «όλων».

Βέβαια, στο σημείο αυτό θα πρέπει να επισημανθεί η ιδιαιτερότητα του κύκλου 2016-2017, έναντι των δύο προηγούμενων, στον οποίο οι ωφελούμενοι προσμετρήθηκαν με διαφορετικό τρόπο, και κάθε αξία τοποθέτησης εμπεριείχε εκτός των συγχρηματοδοτούμενων δαπανών και εθνικούς πόρους, αντίθετα με τις δύο προηγούμενες περιόδους που προσμετρούνταν μόνο οι ωφελούμενοι που οι αξίες τοποθέτησής τους συγχρηματοδοτούνταν αποκλειστικά από πόρους της ΕΚΤ.

1.3.3 Προβλήματα κατά την υλοποίηση της δράσης

Τα σημαντικότερα προβλήματα που διαγνώστηκαν κατά την υλοποίηση της δράσης αφορούν:

- Στη **διαδικασία υποβολής των αιτήσεων συμμετοχής από πλευράς ωφελούμενων**, η οποία οφείλεται σε τέσσερις παράγοντες και πιο συγκεκριμένα, στη μέτρια ή ελλιπή ενημέρωση που έχουν οι ωφελούμενοι γύρω από τα δικαιολογητικά που πρέπει να συνυποβάλουν με την αίτησή τους, στην καθυστερημένη ενημέρωσή τους γύρω από την προκήρυξη των σχετικών προσκλήσεων της δράσης, στην πολυπλοκότητα κάποιων δικαιολογητικών που ζητούνται και στην ελλιπή κατανόηση της διοικητικής γλώσσας που χρησιμοποιείται στα έγγραφα της δράσης. Η υποχρεωτική υποβολή της αίτησης συμμετοχής ηλεκτρονικά, που υιοθετήθηκε στον κύκλο 2016-2017, φαίνεται να δημιουργήσε μεγαλύτερο «άγχος και ανασφάλεια» σε μερίδα ωφελούμενων που δεν είναι εξοικειωμένοι με τη χρήση Η/Υ ή δεν έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο.
- Στη **διαδικασία τοποθέτηση των παιδιών** στις δομές

Η αλλαγή της διαδικασίας τοποθέτησης ωφελούμενων στο κύκλο 2016-2017, φαίνεται να δημιουργήσε προβλήματα σε μια σημαντική μερίδα των συμμετεχόντων, τα οποία αφορούσαν:

- στην ανάγκη συστηματικής αναζήτησης δομής έως την εύρεση διαθέσιμης θέσης
- Την αποστολή του παιδιού σε δομή που δεν ήταν στις πρώτες επιλογές, γιατί δεν υπήρχαν αλλού θέσεις

- Την καταβολή επιπλέον τιμήματος για υπηρεσίες μετακίνησης που δεν είχαν σκοπό να χρησιμοποιήσουν ή για επιπλέον δραστηριότητες που παρουσιαζόταν ως «υποχρεωτικές» με σκοπό την εξασφάλιση θέσης σε δομές πρώτης επιλογής

Παράλληλα, όσον αφορά τις δομές η αλλαγή του συστήματος τοποθέτησης οδήγησε στην αδυναμία έγκαιρου προγραμματισμού της κάλυψης των θέσεων.

Στο σημείο αυτό, θα πρέπει να επισημανθεί ότι, κάποια από τα προβλήματα που αντιμετώπισαν οι γονείς, οφείλονταν κυρίως στην ελλιπή ενημέρωση που είχαν γύρω από τις αλλαγές του νέου συστήματος και τις διαδικασίες που έπρεπε να ακολουθήσουν για την τοποθέτηση τους παιδιού τους. **Η κατάσταση αυτή φαίνεται να ομαλοποιήθηκε σε σημαντικό βαθμό κατά τις επόμενες περιόδους, όπου οι γονείς ήταν σαφώς πιο ενημερωμένοι και εξοικειωμένοι με τις διαδικασίες του νέου συστήματος.**

- Στο **ύψος της τιμής αποζημίωσης** ανά θέση
Η μείωση των τιμών αποζημίωσης ανά θέση που έλαβε χώρα στον κύκλο 2016-2017, σύμφωνα με το 31,5% των δημοτικών και το 71,6% των ιδιωτικών φορέων, είναι υποκοστολογημένη σε σχέση με τα κέντρα κόστους λειτουργίας τους, όπως προκύπτει από τα ευρήματα της σχετικής ποσοτικής έρευνας.
- Στις **διαδικασίες διαχείρισης της δράσης** από τους φορείς/δομές
Αν και ένας από τους στόχους των αλλαγών του νέου συστήματος ήταν η μείωση της γραφειοκρατίας και η απλοποίηση των διαδικασιών, ωστόσο στην πράξη αυτό επιτεύχθηκε μόνο για τις διαδικασίες υποβολής των αιτήσεων στο πρόγραμμα. Αντίθετα, όσον αφορά την παρακολούθηση της δράσης, φαίνεται πως οι αλλαγές που υιοθετήθηκαν στον κύκλο 2016-2017, επιβάρυναν τελικώς το διοικητικό και διαχειριστικό κόστος των φορέων που συμμετείχαν σε αυτόν τον κύκλο.

1.4 Αξιολόγηση της ανταπόκρισης και συνεργασίας των υπηρεσιών διαχείρισης με τον δικαιούχο

Από την ανάλυση των δεδομένων που είχε στην διάθεσή του ο αξιολογητής, προκύπτει **ότι η συνεργασία μεταξύ των ΕΥΔ ΕΠΑΝΑΔ-ΕΔΒΜ, ΕΥΔ ΠΕΠ, ΕΥΣΕΚΤ και Ε.Ε.Τ.Α.Α. ήταν σε γενικές γραμμές πολύ ικανοποιητική**. Συνδετικός κρίκος της συνεργασίας ήταν ουσιαστικά η Ε.Ε.Τ.Α.Α., όπου είχε αναλάβει και τον καθοριστικό ρόλο της διαχείρισης, ως δικαιούχος της δράσης. **Το επίπεδο οργάνωσης, τυποποίησης διαδικασιών και διαχείρισης της δράσης από την Ε.Ε.Τ.Α.Α. κινήθηκε σε πολύ υψηλά επίπεδα**, καθώς λόγω της πολυετούς εμπειρίας που διαθέτουν τα στελέχη της, ήταν σε θέση να αντιμετωπίσουν άμεσα και με υπευθυνότητα προβλήματα που παρουσιάστηκαν στο πρόγραμμα. Έτσι, η συνεργασία και ανταπόκριση της Ε.Ε.Τ.Α.Α. τόσο σε αιτήματα παροχής πληροφοριών, όσο και σε θέματα που σχετίζονται με την καθημερινή παρακολούθηση των δράσεων, χαρακτηρίστηκε από τους περισσότερους εμπλεκόμενους ως άμεση και αποτελεσματική. Προς την κατεύθυνση αυτή, ιδιαίτερα σημαντική ήταν η συμβολή των πληροφοριακών συστημάτων της Ε.Ε.Τ.Α.Α. στα οποία συγκεντρώνεται το σύνολο των στοιχείων που αφορούν τόσο τους ωφελούμενους, όσο και τις δομές, όπως αιτήσεις συμμετοχής ωφελούμενων και δομών, ερωτηματολόγια εισόδου και εξόδου, συμβάσεις, οικονομικά στοιχεία, κλπ.. Μέρος των στοιχείων αυτών τροφοδοτούν την ΕΥ ΟΠΣ για την παρακολούθηση των δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων της δράσης.

Επισημαίνεται ωστόσο ότι **παρά το γεγονός ο μηχανισμός της Ε.Ε.Τ.Α.Α. συγκεντρώνει πληθώρα δεδομένων, τα υφιστάμενα πληροφοριακά συστήματα, και τα συστήματα επεξεργασίας των δεδομένων αυτών, δεν είναι σε θέση να παράξουν άμεσα σύνθετη πληροφορία για δείκτες παρακολούθησης της δράσης**. Θετικά επίσης αξιολογείται και η ανταπόκριση των στελεχών της ΕΥΔ ΕΠΑΝΑΔ ΕΔΒΜ, σε αιτήματα αποστολής πληροφοριών, κατευθύνσεων και οδηγιών, συμβάλλοντας αποφασιστικά στην έγκαιρη αντιμετώπιση προβλημάτων αλλά και στην εν γένει εύρυθμη υλοποίηση των δράσεων του προγράμματος. Επισημαίνεται τέλος ότι **η κατάτμηση της δράσης σε πλήθος συγχρηματοδοτούμενων πράξεων δυσχεραίνει την συνολική διαχείριση και παρακολούθηση της δράσης από τους αρμόδιους φορείς, αυξάνοντας ταυτόχρονα το κόστος διαχείρισής της**.

1.5 Επιπτώσεις της δράσης

1.5.1 Συμβολή της δράσης στην εργασιακή κατάσταση των ωφελούμενων

1.5.1.1 Συμβολή στην διατήρηση της απασχόλησης

Θετική είναι η συμβολή της δράσης όσον αφορά στη διατήρηση της απασχόλησης του ωφελούμενου πληθυσμού. Όπως προέκυψε από τα ευρήματα της σχετικής ποσοτικής έρευνας, περίπου **9 στους 10 ωφελούμενους που κατά την ένταξη του παιδιού τους στη δράση δήλωσαν ότι εργαζόταν, ανέφεραν ότι εξακολουθούν να εργάζονται κατά τη διάρκεια διεξαγωγής της σχετικής ποσοτικής έρευνας.**

Οκτώ στους 10 περίπου ωφελούμενους, ανεξαρτήτως του κύκλου στον οποίο συμμετείχαν ανέφεραν ότι η αποδέσμευσή τους από τη φροντίδα του παιδιού τους, τους βοήθησε να διατηρήσουν τη θέση εργασίας που είχαν, ενώ για τους υπόλοιπους εργαζόμενους ωφελούμενους η συμμετοχή τους στη δράση τους βοήθησε να εξελιχθούν επαγγελματικά είτε εντός του εργασιακού περιβάλλοντος που δουλεύανε κατά την ένταξή τους στη δράση, είτε βρίσκοντας μία καλύτερη δουλειά. Χαρακτηριστικό της συμβολής της δράσης στη διατήρηση της απασχόλησης είναι το γεγονός ότι 1 στους 4 ωφελούμενους που εργάζονταν κατά την ένταξη του παιδιού του στη δράση, δήλωσε ότι στην περίπτωση που δεν κάνανε δεκτή την αίτησή του, θα σταματούσε να εργάζεται. Παράλληλα, οι μισοί περίπου θα απευθύνονταν σε κάποια δομή και κυρίως δημοτική για τη φιλοξενία του παιδιού τους προκειμένου να διατηρήσουν την εργασία τους, 1 στους 10 αναφέρει ότι θα αναγκαζόταν να βρει άνθρωπο επί πληρωμή για να φροντίζει το παιδί του στο σπίτι, ενώ μόλις το 15,0% αναφέρει ότι σε μία τέτοια περίπτωση είχε τη δυνατότητα να φροντίσει το παιδί κάποιο άλλο μέλος του νοικοκυριού που δεν εργάζεται

1.5.1.2 Συμβολή στην εύρεση εργασίας

Σημαντική ήταν η συμβολή της δράσης και στο να ενταχθούν στην αγορά εργασίας άτομα που κατά την ένταξη τους παιδιού τους στη δράση ήταν άνεργα ή οικονομικά μη ενεργά. Πιο συγκεκριμένα, το 34,3% των συμμετεχόντων ανέργων και οικονομικά μη ενεργών ατόμων του κύκλου 2014-2015, το 33,7% των συμμετεχόντων της ίδιας κατηγορίας του κύκλου 2015-2016 και το 27,1% των συμμετεχόντων αυτής της κατηγορίας του κύκλου 2016-2017, δήλωσαν ότι εργάζονται, κατά τη διάρκεια διεξαγωγής της ποσοτικής έρευνας στον ωφελούμενο πληθυσμό. **Το 70% αυτών αναφέρουν πως το πρόγραμμα της Εναρμόνισης συνέβαλλε στην εύρεση εργασίας,** καθώς τους αποδέσμευσε από τη φροντίδα του παιδιού τους και είχαν περισσότερο χρόνο να αναζητήσουν εργασία, **ενώ το 15,0% περίπου αναφέρει πως είχε τη δυνατότητα να παρακολουθήσει κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευσης / κατάρτισης, το οποίο συνέβαλλε στο να βρουν δουλειά.** Μόνο 1 στους 4 ωφελούμενους (δηλαδή το 25,0% περίπου) που ήταν άνεργοι ή οικονομικά μη ενεργοί κατά την ένταξη του παιδιού τους στη δράση, αναφέρει πως το πρόγραμμα δεν βοήθησε στην ένταξή του στην αγορά εργασίας, καθώς βρήκε δουλειά αρκετό καιρό μετά τη λήξη της συμμετοχής του στη δράση. Παράλληλα, **ένα ποσοστό της τάξης του 21,1% όσων συμμετείχαν στον κύκλο 2014-2015, του 17,6% όσων συμμετείχαν στον κύκλο 2015-2016 και του 16,8% όσων συμμετείχαν στον κύκλο 2016-2017 που κατά την ένταξη του παιδιού τους στη δράση ήταν άνεργοι ή οικονομικά μη ενεργοί, ανέφεραν ότι η συμμετοχή τους στη δράση τους βοήθησε να εργαστούν κατά τη διάρκεια της φιλοξενίας του παιδιού τους στη δομή.**

Συνθέτοντας τα παραπάνω προκύπτουν τα ακόλουθα, ανά κύκλο ευρήματα:

Επιπτώσεις στην εργασιακή κατάσταση των ωφελούμενων που κατά την ένταξή τους στη δράση ήταν Άνεργοι ή οικονομικά μη ενεργοί	2014-2015		
	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Άνεργοι και οικονομικά μη ενεργοί που σήμερα εργάζονται	34,3%	33,7%	27,1%
Άνεργοι και οικονομικά μη ενεργά άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που σήμερα εργάζονται, λόγω της συμμετοχής τους σε αυτή	26,2%	24,1%	19,5%
Άνεργοι και οικονομικά μη άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση και που σήμερα δεν εργάζονται και οι οποίοι εργάστηκαν το διάστημα/τα διαστήματα που φιλοξενήθηκε το παιδί τους σε κάποια δομή ή αμέσως μετά τη λήξη του προγράμματος και βοηθήθηκαν από τη δράση για αυτό	21,1%	17,6%	16,8%
Άνεργοι και οικονομικά μη άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που σήμερα δεν εργάζονται, αλλά παρακολούθησαν κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευσης / κατάρτισης το διάστημα/τα διαστήματα που φιλοξενήθηκε το παιδί τους σε κάποια δομή ή αμέσως μετά τη λήξη του προγράμματος και βοηθήθηκαν από τη δράση για αυτό	17,2%	15,8%	16,7%

Τη θετική αυτή συμβολή της δράσης στην εργασιακή κατάσταση των ωφελούμενων από τη δράση γυναικών, αναγνωρίζουν και οι φορείς παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της σχετικής έρευνας που διενεργήθηκε σε αυτή την ομάδα στόχου:

- το 86,9% των φορέων θεωρεί ότι η δράση συνέβαλε πολύ και αρκετά στη διατήρηση ή εξέλιξη της επαγγελματικής θέσης των εργαζόμενων ωφελούμενων γυναικών,
- το 76,5% δηλώνει πως οι ωφελούμενες άνεργες γυναίκες διευκολύνθηκαν (πολύ ή αρκετά) από τη συμμετοχή τους στη δράση στο να αναζητήσουν ή και να συμμετάσχουν σε δράσεις κατάρτισης, βελτιώνοντας έτσι της ατομικές τους γνώσεις και δεξιότητες,
- το 75,5% ανέφερε επίσης ότι η δράση βοήθησε τις ωφελούμενες άνεργες γυναίκες να ψάξουν συστηματικότερα για εργασία, δεδομένου ότι απελευθέρωσε ένα σημαντικό μέρος του χρόνου που αφιέρωναν στη φροντίδα τους παιδιού τους και
- το 68,6% των ερωτώμενων φορέων ανέφερε πως η δράση συνέβαλε πολύ και αρκετά στην παροχή υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών με αναπηρία.

Συνθέτοντας τα παραπάνω, είναι προφανές ότι η συμβολή της δράσης στη διατήρηση της απασχόλησης είναι πολύ σημαντική, ενώ σε υψηλά ποσοστά κινείται και σε ότι αφορά στην εύρεση εργασίας, ειδικά αν λάβει κανείς υπόψη του τα επίπεδα ανεργίας που καταγράφονται στον πληθυσμό στόχο της δράσης, τα οποία στον γυναικείο πληθυσμό κινούνται άνω του 30,0%. Παράλληλα, πολύ σημαντική θεωρείται η συμβολή της δράσης στη συμμετοχή των ωφελούμενων σε προγράμματα εκπαίδευσης / κατάρτισης με τα ποσοστά να κινούνται πολύ πιο πάνω από το αντίστοιχο ποσοστό που αναφέρει για την Ελλάδα το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (European Institute for Gender Equality - EIGE), το οποίο ανέρχεται στο 10,5% για το γυναικείο πληθυσμό που συμμετέχει σε προγράμματα τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης, ενώ

για τις γυναίκες 25-49 ετών που αποτελούν την μεγαλύτερη πληθυσμιακή ομάδα ωφελούμενων από τη δράση ατόμων το αντίστοιχο ποσοστό είναι της τάξης του 4,2%.

1.6 Η συμβολή της δράσης στη βιωσιμότητα των φορέων/δομών

1.6.1 Η συμβολή της δράσης στη βιωσιμότητα του κλάδου παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών

Θετικά κρίνουν οι φορείς παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών, τη συμβολή της δράσης της Εναρμόνισης στον κλάδο τους, όπως προέκυψε από τα ευρήματα της σχετικής ποσοτικής έρευνας. Πιο συγκεκριμένα:

- το 89,7% ότι συνέβαλε στη βιωσιμότητα των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε αυτόν, ενώ
- το 67,0% δηλώνει πως η δράση συνέβαλε στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στον κλάδο

1.6.2 Η συμβολή της δράσης στη βιωσιμότητα των φορέων / δομών που συμμετείχαν σε αυτή

Πέραν όμως τις θετικής συμβολής στον κλάδο, **θετικές ήταν και οι επιπτώσεις που είχαν οι ίδιοι οι φορείς από τη συμμετοχή τους στη δράση,** γι' αυτό και απολογιστικά:

- το 84,1% των φορέων πιστεύει ότι η συμμετοχή του στη δράση της Εναρμόνισης βελτίωσε τις συνθήκες ενίσχυσης της βιωσιμότητάς του,
- το 81,6% αναφέρει πως η συμμετοχή του στη δράση βελτίωσε τη φήμη του φορέα του στους γονείς και γενικότερα την εικόνα του, ενώ
- το 75,3% αναφέρει πως η συμμετοχή του στη δράση οδήγησε σε αύξηση της ζήτησης των υπηρεσιών που παρείχε «προσελκύοντας νέους πελάτες».

Τα ευρήματα αυτά, επιβεβαιώνονται και από τα κίνητρα συμμετοχής των φορέων στη δράση. Πιο συγκεκριμένα, **η ενίσχυση της βιωσιμότητας αποτελεί το πρωταρχικό κίνητρο συμμετοχής στη δράση όλων των φορέων, ανεξαρτήτως της κατηγορίας στην οποία ανήκουν,** ενώ το 86,1% των δημοτικών φορέων αναφέρουν επίσης πως η συμμετοχή τους στη δράση βελτίωσε τη φήμη των δομών τους στους γονείς και γενικότερα την εικόνα τους, όσον αφορά στις παρεχόμενες υπηρεσίες. Το ίδιο διατυπώνει και το 70,8% των ιδιωτικών φορέων, που για το 41,5% αυτών βασικό κίνητρο συμμετοχής του στη δράση αποτέλεσε η προβολή και ανάδειξη των δομών που λειτουργεί.

Τέλος, το 81,6% των δημοτικών φορέων δηλώνουν πως η συμμετοχή τους στη δράση οδήγησε σε αύξηση της ζήτησης των υπηρεσιών που παρείχαν «προσελκύοντας νέους πελάτες» όπως αναφέρουν χαρακτηριστικά. Το ίδιο διατυπώνει και το 68,2% των ιδιωτικών φορέων, που για το 50,0% αυτών βασικό κίνητρο συμμετοχής του στη δράση αποτέλεσε η ενίσχυση της πελατειακής τους βάσης.

Από τα όσα προηγήθηκαν είναι προφανές ότι η δράση της Εναρμόνισης είχε θετική συμβολή τόσο στον κλάδο των φορέων παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών, όσο και στις ίδιες τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε αυτόν. Θέματα που ήταν ζητούμενα εν καιρώ οικονομικής κρίσης, όπως η ρευστότητα, η αύξηση της «πελατειακής βάσης», η πλήρωση της δυναμικότητας των θέσεων των δομών σε όσο το δυνατό μεγαλύτερο ποσοστό, διασφαλίστηκαν σε πολύ σημαντικό βαθμό, μέσω της δράσης. Αυτό είχε ως συνέπεια, το μεγαλύτερο μέρος των

φορέων που δραστηριοποιούνται στο χώρο, να διατηρηθεί, με τα όποια προβλήματα, αν όχι σε ακμάζουσα φάση, σε μία υγιή κατάσταση υπερβαίνοντας προβλήματα που δημιούργησε η ύφεση της ελληνικής οικονομίας στην επιχειρηματικότητα. Παράλληλα, η δράση συνέβαλε στη συγκράτηση των ποσοστών ανεργίας των εργαζόμενων στον κλάδο, παρ' ότι οι εργασιακές συνθήκες φαίνεται να επιδεινώθηκαν για αρκετούς από αυτούς.

1.7 Προτάσεις για τη μελλοντική εφαρμογή της δράσης

Σύμφωνα με τα ευρήματα τόσο της ποιοτικής όσο και της ποσοτικής έρευνας και προκειμένου να βελτιωθούν οι διαδικασίες σχεδιασμού και υλοποίησης της εξεταζόμενης δράσης, προτείνονται από την ομάδα του συμβούλου τα ακόλουθα:

α) **Ενίσχυση των δράσεων ενημέρωσης των ωφελούμενων γύρω από θέματα που άπτονται της δράσης.** Προς αυτή την κατεύθυνση προτείνονται:

- **Σταθερή ημερομηνία προκήρυξης της δράσης σε κάθε κύκλο,** γεγονός που θα διευκολύνει τους ωφελούμενους και θα βοηθήσει στο να αποφευχθούν φαινόμενα ελλειπών ή μη έγκαιρης ενημέρωσης των ενδιαφερόμενων γονέων.
- **Ενίσχυση των δράσεων δημοσιότητας της δράσης κατά την φάση υποβολής των αιτήσεων συμμετοχής των ενδιαφερόμενων, με έμφαση στα μέσα μαζικής ενημέρωσης,** όπως τηλεόραση, ραδιόφωνο κλπ., μέσω προβολής διαφημιστικών σποτ. **Απλοποίηση της διοικητικής γλώσσας που χρησιμοποιείται στα έγγραφα της δράσης ή/και ανάπτυξη ενημερωτικών και επεξηγηματικών φυλλαδίων** έτσι ώστε αυτή να γίνεται περισσότερο κατανοητή από ενδιαφερόμενους με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο ή και αλλοδαπούς και να αποφευχθεί το φαινόμενο των ελλειπών φακέλων κατά την υποβολή των αιτήσεων συμμετοχής τους. Προς την ίδια κατεύθυνση **προτείνεται η διαμόρφωση ενός «οδικού χάρτη», ο οποίος θα κατευθύνει τους ενδιαφερόμενους σχετικά με τον φορέα στον οποίο θα πρέπει να απευθυνθούν για την απόκτηση κάθε δικαιολογητικού εγγράφου που απαιτείται να συνυποβάλλουν με την αίτησή τους.**
- **Ενίσχυση της υπηρεσίας help desk (γραφείου υποστήριξης) που λειτουργεί στην Ε.Ε.Τ.Α.Α.** κατά τα την περίοδο υποβολής των φακέλων υποψηφιότητας των ενδιαφερόμενων ωφελούμενων **και ενδεχομένως λειτουργία πρόσθετων περιφερειακών γραφείων,** με στόχο την καλύτερη δυνατή υποστήριξη των ωφελούμενων, είτε δια ζώσης είτε τηλεφωνικά/ηλεκτρονικά.

β) **Βελτίωση του συστήματος τοποθέτησης ωφελούμενων σε δομές.** Προς αυτή την κατεύθυνση προτείνονται:

- **Ανάπτυξη ηλεκτρονικής πλατφόρμας, για την ενημέρωση των ωφελούμενων για τις διαθέσιμες θέσεις των δομών που συμμετέχουν στη δράση.**
Στο πλαίσιο ελαχιστοποίησης των όποιων προβλημάτων αντιμετωπίζουν οι ωφελούμενοι όσον αφορά την εύρεση διαθέσιμης θέσης σε κάποια δομή, προτείνεται ο σχεδιασμός και ανάπτυξη μιας on-line διαδικτυακής εφαρμογής στην οποία οι δομές θα αναρτούν αρχικά τις θέσεις που προσφέρουν στη δράση. Ανάλογα με την προσέλευση ωφελούμενων (κατόχων voucher) και με τις σχετικές τοποθετήσεις που γίνονται, οι φορείς, επικαιροποιώντας σε καθημερινή τη διαθεσιμότητα των θέσεών τους, θα μπορούν να πληροφορούν τους ωφελούμενους για τις διαθέσιμες θέσεις που υπάρχουν στη δομή τους.
- **Αναγραφή στο voucher κάθε ωφελούμενου της σειράς κατάταξης του βάσει του συστήματος μοριοδότησης της δράσης.**
Προκειμένου να διασφαλιστεί, μία πιο αντικειμενική τοποθέτηση των ωφελούμενων, βάσει των μορίων που συγκέντρωσε η αίτησή τους, στις δομές προτείνεται στο

voucher, να αναγράφεται είτε ο αριθμός των μορίων τους, είτε η σειρά κατάταξής τους βάσει αυτών, λαμβάνοντας υπόψη και την περιφερειακή διάσταση. Οι δομές στις οποίες προσέρχονται οι ωφελούμενοι της δράσης, πριν την οριστική τους τοποθέτηση, θα πρέπει να δημιουργούν προσωρινά αποτελέσματα και η οριστικοποίηση των τοποθετήσεων σε αυτές, θα γίνεται μετά το πέρας ενός εύλογου χρονικού διαστήματος (πχ. 1 εβδομάδας ή 10 ημερών), λαμβάνοντας υπόψη τα μόρια κάθε ωφελούμενου. Η πρόταση αυτή αν και απαιτεί μεγαλύτερη επεξεργασία για να αποφευχθούν οι όποιες καθυστερήσεις στην οριστική τοποθέτηση, στην εξέλιξή του θα μπορούσε να συνδυαστεί με την προαναφερόμενη ηλεκτρονική πλατφόρμα, δίνοντας τη δυνατότητα στους ωφελούμενους on-line υποβολής αιτημάτων στις δομές που τους ενδιαφέρουν να τοποθετήσουν τα παιδιά τους.

γ) Προτάσεις ως προς τον μελλοντικό σχεδιασμό της δράσης. Προς αυτή την κατεύθυνση προτείνονται:

- **Εκπόνηση νέας μελέτης κοστολόγησης των υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών.**

Προτείνεται η εκπόνηση μίας νέας μελέτης κοστολόγησης των παρεχόμενων υπηρεσιών ανά κατηγορία θέσης που καλύπτει η δράση, έτσι ώστε να επικαιροποιηθούν οι τιμές λαμβάνοντας υπόψιν τις οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες.

- **Ενίσχυση των διαδικασιών διαβούλευσης,** κατά την φάση σχεδιασμού των επόμενων κύκλων της δράσης, μέσα από μία συστηματική και τυποποιημένη ανοικτή διαδικασία, με όλους τους εμπλεκόμενους (stakeholders) στη δράση φορείς, η οποία θα αξιολογεί και ενσωματώνει αιτήματα φορέων και ωφελούμενων που μπορούν να συμβάλλουν στη βελτίωση του σχεδιασμού και υλοποίησης της δράσης και στην επίλυση των προβλημάτων και αδυναμιών που εμφανίστηκαν κατά το παρελθόν.

δ) Απλοποίηση του συστήματος διαχείρισης, αξιολόγησης, παρακολούθησης και ελέγχου της δράσης. Προς αυτή την κατεύθυνση προτείνονται:

- **Η χρηματοδότηση της δράσης να γίνεται μέσα από ένα επιχειρησιακό πρόγραμμα,** γεγονός που αφενός θα διευκολύνει σημαντικά τη διαχείριση, παρακολούθηση, αξιολόγηση και έλεγχο των υλοποιούμενων Πράξεων και αφετέρου θα μειώσει σημαντικά το κόστος διαχείρισής της.
- **Ενίσχυση των Πληροφοριακών συστημάτων του φορέα διαχείρισης της δράσης και της ΕΥ ΟΠΣ με συστήματα Επιχειρηματικής Ευφυΐας (Business Intelligence),** τα οποία βασιζόμενα στην πληροφορία που συγκεντρώνεται θα μπορούν να παρέχουν γρήγορα πληροφορίες σχετικά με τους δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων της δράσης, ανά πάσα χρονική στιγμή, βοηθώντας τους αρμόδιους φορείς (Υπουργείο Οικονομίας & Ανάπτυξης, Υπουργείο Εσωτερικών, Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ, κλπ.) στη λήψη αποφάσεων.

2 Executive Summary

2.1 Context and data of Action's implementation

During the period of 2013 – 2017 in which the “Harmonization of family and professional life” programme was planned and implemented, the consequences of the painful financial adjustment which had to be adopted in our country after the financial crisis of 2008, kept on being observed. Unemployment ranged at very high levels above 20%, the flexible forms of employment sky-rocketed, and the percentage of the population working part time increased by 55,6% between 2017-2016 and from 6,3% increased to 9,8% (6,9% for men and 13,7% for women), whilst the percentage of the population which was in danger of poverty and social exclusion remained over 35%. Women and single-parent families with depended children and families with depended children, faced the biggest poverty danger and got more affected by the long and painful crisis and the complex problems created. For women, their role as an informal carers for elderly or dependent relatives and children is worsen their under representation in the labour market, making it a necessary need of taking actions so as to balance their professional and personal life.

In this socioeconomic context, Harmonization Action, which was the sequel of other respective programmes implemented during the 3rd CSF, contributes to the substantial support of female employment, through providing services of care and safe-keeping to infants, children, teenagers and people with disabilities in quality social services structures.

For the period 2014-2015, the Action “Harmonization of family and professional life” is integrated in the Operational Programme Human Resources Education and Lifelong Learning (OPHRE) 2007-2013 of the Ministry of Labor and Social Insurance and falls into the Priority Axis 07 “Facilitation of Access in Employment in the 8 Convergence Regions”, 08 “Facilitation of Access in Employment in the 3 Phasing Out Regions” and 09 “Facilitation of Access in Employment in the 2 Phasing In Regions” of the Thematic Priority Axis 3 “Facilitation of Access in Employment”, in the category of Intervention 2 “Supporting measures for promoting Gender Equality in Employment”.

The action is integrated as front-loaded action in the new OPHRE 2014-2020, and falls into the Priority Axes 2,4 and 5, in Regions of Attiki, West Macedonia, Central Macedonia, Central Greece and South Aegean, Thematic Objective 8 “Promoting the sustainable and qualitative employment and support human resources’ mobility”, and the Investment priority 8iv “Equality among men and women in all sectors, including access in employment, professional career, combination of professional and family life and support of equal remuneration for equal work” of reg. 1304/2013 of Programming Period 2014-2020.

The action of the project “Harmonization of family and professional life” within the period 2015-2017, is funded by the European Social Fund and is integrated in:

- a) the OPHRE and the Investment Priority 8iv «Equality between men and women in all sectors, including access to employment, career development, reconciliation of work and private life and promotion of equal pay for equal work» as well as
- b) in the 13 ROP and in the Investments Priorities 9i “Active inclusion, with a view inter alia to the promotion of equal opportunities and active participation and the improvement of employability” and 9iii “Combating all forms of discrimination and promoting equal opportunities”

During the three periods of its implementation, namely 2014-2015, 2015-2016, 2016-2017, ***the action was implemented through 54 acts***, which were integrated in the abovementioned Operational Programmes.

Beneficiaries of the action were:

- Mothers of infants, young children and children or/and
- Mothers of young children, children, adolescents and those with disabilities
- People (women and men), who, after court decision, have children's custody.

Action's beneficiaries would have to meet specific needs, as they were defined in the invitations and in the related common Ministerial Order (CMO) of Management, Evaluation, Monitoring and Control of action of each period. It is highlighted that beneficiaries were allocated in positions that were funded in the context of OPHRE or Regional Operational Programmes (ROP), according to their rank of poverty. Specifically, each beneficiary person was allocated: (a) to the OPHRE- when the annual family income was over the poverty line, (b) to the familiar ROP when the annual family income was under the poverty line.

In total, from the action of Harmonization, in the years 2014-2015, 2015-2016, 2016-2017, 158.802 people were benefited. More specifically:

- in the first period 2014-2015, the number of beneficiaries reached 38.149 people coming from 5 Regions of the action's implementation,
- in the period 2015-2016 the number of beneficiaries reached 45.693 people coming from 13 Regions of the action's implementation, whilst
- in the period 2016-2017 the number reached 74.966 people.

The 58,1% of beneficiaries of these study periods were added in the Investment Priority 8iv of the OPHRE, 41,1% of them were added in the 9i and the 0,8% was added in the 9iii of the ROPs regarding disabled children.

Throughout the action, 1.356 structures, which provide services of care and safekeeping for babies, infants, and children, participated during the 3 periods, from which 31,1% were public and 68,9% were private. Specifically:

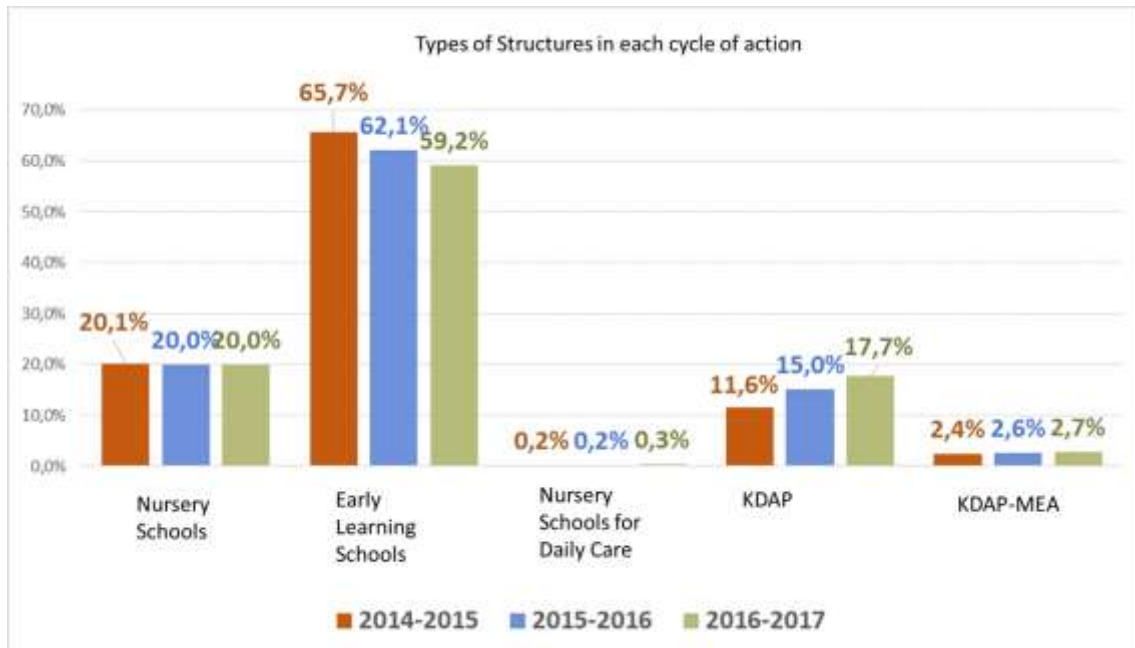
- In the period 2014-2015, 701 bodies participated, that operated 1.918 structures.
- In the period 2015-2016, 1.135 bodies participated, that operated 3.402 structures, while
- In the period 2016-2017, 1.248 bodies participated, that operated 3.826 structures.

Structures of care and safekeeping for babies, infants, young children and persons with disabilities could be:

- Nursery schools,
- Early learning schools,
- Nursery schools of daily care,
- Creative career center (KDAP) and
- Creative Career Center for disabled children (KDAP-MEA),

operating legally in the country belonging to municipalities and private/public legal bodies or non-profit bodies (article 741 of Civil code) and to other legal private/public entities that legally can provide such services.

Referring to the type of structures that the participating bodies were operating, 80% of them, in all the examined periods, concern Nursery and Early learning schools.

2.2 Evaluation of planning's procedures and action's implementation

Following the cooperation between the Ministry of Interior and the Ministry of Administrative Reconstruction, the Ministry of Economy, Development and Tourism as well as the Ministry of Labor, Social Insurance and Social Solidarity **during 2016-2017**, important **innovations were promoted regarding the planning and the implementation of the Action** "Harmonization of family and professional life". **Their aim was a more substantial support towards beneficiaries. Also, these innovations were aiming at addressing the difficulties emerged during the implementation of the action in previous years.**

Specifically, the changes for the period 2016-2017 were related to the topics bellow:

- **Criteria and selection process of beneficiaries:** This change is progressively added in the period 2015-2016 and is implemented fully in the period 2016-2017, prioritizing (through award point system) unemployed women or precariously employed persons or persons with income under the poverty limit, contrary to the previous period 2014-2015.
- **Process regarding the placement of beneficiaries in the structures:** the system of obligatory conjunction which is implemented in the periods 2014-2015, 2015-2016 is withdrawn. According to this system, the placement of beneficiaries is applied based on the priority ranking list of the selected children (in decreasing order according to the awards they received). The innovative character of the new voucher system in the placement process, provides to beneficiaries the possibility to freely choose the structure in which they want to register their child, depending on structures' capacity. In addition, in accordance to the action's article 9 of the call for expression of interest in 2016-2017, it is defined that *"beneficiaries maintain the right of placement provided to them, in case of change of structure during the school year"*. Contrary to that, the previous related calls regarding the years 2014-2015, 2015-2016 defined, that in case that beneficiaries do not use the provided service, a cancelation of the right of placement and its replacement (if applicable) would be issued.
- **Total number of available positions:** It was given to the structures, the ability to provide up to 100% of their capacity, instead of the existed 70% in previous periods.
- **Expenditure requirements:** According to the article 12 of the CMO for the action of harmonization in 2016-2017 *«For eligibility of expenditure, legal documents issued by the Beneficiary Structures on a monthly basis are required by the Greek Accounting Standards, the current institutional framework and the Management and Control System of the Operational Programs of the NSRF 2014 -2020»*. Accordingly, the article 11 of the CMO for the action of harmonization in 2014-2015, 2015-2016 defines that *"eligibility of costs is required by legal documents issued by the Service Providers and the Beneficiary as provided by the Code of Books and Records, the applicable institutional framework, the Management and Control System of the NSRF Operational Programs, and the instructions of MA of the OPH"*.
- **Payments to entities:** During 2016-2017 the process of payment to the structures is significantly differentiated from the already existing one. Specifically, regarding the year 2016-2017, the related CMO (article 12) provides *«for the payments, the Entities submit per Structure to the EETAA S.A. an Aggregated Statement of Documents stating the full tax identity of the Entity / Structure and the reference period, and in the form of a table, at least, the following: a / a document (Proof of Service issued by the organization to beneficiaries) (b) the*

date of issue; (c) the name of the beneficiary; and (d) the reference period. EETAA S.A., based on the Aggregated Statement of Accounts and the monthly monitoring reports confirms the agreement of the physical and financial subject and credits the bank. The credit of the account is made within 15 days of the submission of the above data and may relate to all the structures of a body». Consequently, it is observed a more complex payment process in relation to the previous years of the action's implementation, although it certifies the direct payment of the structures within 15 days after the documents submission in EETAA.

- Process simplification of applications and documents submission of the bodies /structures: Under the action in 2016-2017, any interested body/structure is called to express its interest in participating in the action and to submit the following documents:
 - Evidence of capacity of the bodies/structures
 - Application of the legal representative of the bodies, stating that the declared structures meet all legal operating conditions
 - In case of bodies'/structures' participation in previous periods, a consent form from the legal representative is needed, stating that the details of the issuing body/structure are valid, as the latter were attached at the definitive list of the selected structures on 04/08/2015.

The main conclusions of the evaluation of these changes are summarized below, through the synthesis of the findings from both secondary and primary research, carried out from 3.675 beneficiaries (30 May until 18 June 2018) and a sample of 503 structures of childcare and care providers (30 March till 24 April 2018) that were participated at least in one of the examined period of the action.

2.2.1 Evaluation of targeting in each programme period

Through that change of targeting in the action, which took place in the period 2015-2016 and continued in the 2016-2017 period, there was an attempt to strengthen the position of the unemployed women in the labour market, the percentage of whom was still up to 30% during the whole period of implementing the action. Promoting equal opportunities, improving women's employability and harmonizing work and private life have been the main objectives of the action, especially for people who are unemployed or precariously employed who are at risk of social exclusion, such as single parent families' households with dependent children. Given the above, the award point system has changed, by giving more award points to the unemployed or precarious people, compared to workers in the previous 2014-2015 period, aiming to be released from the safekeeping of their children, and to seek employment or to improve their employability.

Results of this change in the award point system was the diversification of the composition of beneficiaries in regards to their working status at the time of their integration into the action. Specifically, in 2015-2016, 47,7% of beneficiaries were unemployed compared to the 36,4% in 2014-2015, while in 2016-2017, 50,2% of beneficiaries were unemployed.

The 61% of beneficiaries agree with this change in the targeting of the action for the unemployed, according to the results of the quantitative research conducted in this population. However, analyzing the results depending on their working status at the time of their integration into the action, important differentiations are observed. Specifically, 90% of the unemployed are in favor of that change, as their participation in the action and their release from childcare, have been their main motivation to

participate in it, in order to have more time to seek work or attend a training program. At the same time a significant percentage of them reported being employed on a temporary contract and there is no family member who can take care of the child during their working hours. On the contrary, only 40% of workers agree with this change, while as stated by the 60.0%, there is no family member who can take care of their child during the working hours or they are not able to cover kindergarten's expenses.

Combining the above, it is clear that child-care release is a common need for the unemployed as well as for the employees benefiting from the action, who need to support their participation in the labor market from a different starting point. Under that spectrum, a change in the targeting of action for the unemployed, expressed through the awards they received, is a substantive policy of equal opportunities, aiming at enhancing the employability of vulnerable social groups, thus promoting social cohesion.

2.2.2 Evaluating the changes of beneficiary placement system

In the first two periods of action's implementation, 2014-2015 and 2015-2016, the placement of children in structures was made by EETAA, based on the selected structures in the application by the beneficiaries, and their descending order, based on the award points they received (Conjunction System). The structure of their first choice in the application was selected for the placement of the child, and if no position was available in the selected structure, it was placed in a structure of their second choice. The number of structures the interested parties could claim in their application was up to 4 in the 2014-2015 period and up to 5 in the 2015-2016 period. The placement of their children in the structures was binding for beneficiaries within a certain time period from the posting of the relevant results. The change of structure was a complex process for the beneficiary, which required a complaint against the structures where the children were hosted. At the same time, if beneficiaries moved to another area, the placement was not any more available, and if the placements in the selected structures of an interested party were covered by other beneficiaries, with a higher grading, the application was rejected regardless of the collected grades.

The new system of beneficiaries' placement (Voucher system), tried to improve the previous Conjunction system, by providing the ability to the beneficiaries, through the action to:

- freely choose their desired structure (nursery/KDAP/KDAPMEA) for their child enrollment,
- change structure without her/him losing the voucher, since the value of the voucher was not related with that particular placements in a structure, but was under the name of the beneficiary/parent,
- activate the voucher at any time during the 11 months of the action's period.

Apart from the aforementioned innovations introduced by the new system of beneficiaries' placements, it was also withdrawn the restriction through which the structures was able to accept voucher for the 70% of their capacity, while with the new system they could provide up to 100% of their available placements, increasing that way the options of beneficiaries. The withdrawn of this restriction that was valid within the two previous study periods, enabled the structures to cover the remaining empty placements within the action's period, fact that enhance their activity.

The main advantages of the new Voucher system that was implemented during the period 2016-2017, that beneficiaries recognize, according to the quantitative research results are:

- The ability to choose the structure of their convenience (60,8%),
- The ability to transfer their voucher to another structure in case they are not satisfied from their initial choice (32,9%),
- The ability of early programming, as concerns the structure they want to send their child (18,6%), and
- The ability to activate the voucher at any time of the 11 month operation of the structure (18,5%).

Under this spectrum, **61% of the structures that participated in the relevant quantitative research, declared that the change of the system for beneficiaries, is in the right direction. The main advantages that the structures recognize in the new Voucher system, are:**

- the ability to cover empty positions of their structure during the action period (70,6%),
- the ability to cover all the places of their structures for the beneficiaries of the action (41,0%) and
- the ability to attract beneficiaries from other areas (17,9%).

On the other hand of these advantages, **weak points for the bodies of the new system are:**

- the weakness of the early programming to cover positions of the bodies' structures (45,1%), something that is related as mostly municipal bodies have mentioned, "*with the weakness of the programming about hiring the necessary staff*",
- the weakness of serving the total amount of beneficiaries who are addressed to the structures (41,4%), and
- the mobility of beneficiaries to other structures during the action period and as a result the creation of new empty places (36,8%).

Asking from the bodies to compare the two systems that were implemented to the Conjunction action concerning the beneficiaries' placement to structures (Conjunction system and Voucher), based on specific criteria appears that:

- ***both systems are regarded as equally merit-based regarding beneficiaries' criteria of choice,***
- Both the public and private entities believe that ***Voucher covers parents' needs more in contrast with the previous system, and that the new system is more flexible and operational,*** however the percentages of the private entities, are higher as those of the public sector that are mentioned in their answers.

However the implementation of the new Voucher system was not "painless" for all the beneficiaries, as it has created problems for the 20% of them, who have said that they have to look enough until they find a structure with open positions (12%) or they have sent their child to structures that were not in their initial choices, because they could not find a place (7%) or they had to pay for transportation because the structures close to them did not have places (3%). Finally, **one more weak point of the new system is the beneficiaries' placement to structures according to criteria that they have set (structures) and not based to the point system they had.**

Synthesizing the above, it is obvious that the new system for beneficiaries' placement has dealt with many of the previous Conjunction system pathogeneses, entering innovations that most of beneficiaries agree with, but also the care and safekeeping children structures. It needs, however, more improvement, until it matures and all the weak points are confronted.

2.2.3 Evaluating the system of payments to entities/structures

In the period 2016-2017, the way in which structures are paid changes radically in an attempt to systematically fund structures on a monthly basis. In this context, according to the new System of Management, Evaluation, Monitoring and Auditing of the action, beneficiaries contribute to the EETAA, while the payments are made within a fortnight submission to EETAA of the relevant supporting documents of the physical and economic object.

The vast majority (88,7%) of the respondent structures consider the change of the payment system which got adopted in the period of 2016-2017, to be in the right direction, according to the results of the related primary research. As stated, ***the implementation of the new payment system, although increased the administrative/accounting weight of the bodies/ structures that participated in it,*** because of the increased volume of payment entitlements, ***has contributed significantly to the strengthening of their cash flow and, consequently, their smooth functioning.***

Putting all the above-mentioned together, the change on the payment system eased significantly the smooth functioning of the bodies, by increasing their cash flow but needs reassessment the amount of the compensation per seat, in an attempt to provide a more realistic cost accounting of childcare and care services and therefore a more appropriate amount of compensation per seat.

2.2.4 Assessing the changes of the participation procedures of entities/structures in the programme

In the first two periods of the action's implementation, 2014-2015 and 2015-2016, the Management, Evaluation, Monitoring and Auditing of the action, required a competition tendering, in which the entities/structures providers of childcare and care services which have establishment and operating license, are called to submit an application full dossier with all the needed legal documents. At the same time it is required a related guarantee letter for participation (2%) based on the total budget's offer of the tenderer's proposal for all the provided placements. The selection of the bodies/structures of the action was completed after the evaluation of the relevant application files, by committees that were constituted/composed by decision of the Board of Directors of EETAA. Regarding the signing of the contracts, the selected bodies had to submit new supporting documents and a guarantee letter of proper performance of 5% of the annual budget of the contract. In addition, auditing of the relevant contracts were carried out by the Court of Auditors.

In the period of 2016-2017 the procedures of participation of the entities/structures in the action are changed, in an attempt to limit bureaucracy and reduce the cost of participation of the action. Specifically, the tender procedures is replaced by a simple expression of interests application from the side of the structures, the guarantee letters for participation and proper performance are cancelled, while contracting parties with the EETAA are beneficiaries and not the structures, as was in force in the previous 2 periods.

The change on these participations' procedures in the action, satisfy the vast majority (92,8%) of beneficiaries, as emerged from the results of the related primary research. The following are all positive aspects of the new bodies' participation process:

- Reducing their administrative burden due to the simplification of the procedures for their participation in the action (95,4%),
- The ability of parents to have a variety of choice of structures (84,7%),
- The reduction in the cost of participation of the bodies / structures in the program (77,1%), due to the abolition of the letters of guarantee for participation and good performance,
- Bodies' Participation in the action that were not able to participate in the previous system (72,2%).

60,3% of the bodies (65% of the public bodies and 55% of the private ones), stated that the new procedure, increased the competition between the bodies, fact that seems to be beneficial for the side of the parents.

Putting together all the aforementioned, it's obvious that the new procedure of participation of entities/structures in the action, addressed successfully the goals of simplification and bureaucracy, lifting the executive managerial burden of the action's system and decrease the participation costs of the bodies. Apart from the overall adoption by the entities, the new procedure functions to the benefit of the parents, providing more structure options, which were not eligible with the previous system.

2.3 Overall assessment of the action's implementation

2.3.1 Degree of satisfaction from the way the action was implemented

The high majority of the beneficiaries and the bodies participated in the three studied periods of the action 2014-2015, 2015-2016 and 2016-2017, have declared that they were very and quite satisfied from the way the action was implemented.

More specifically, according to the findings of the relative primary research that took place in the context of the present assessment, **98,2% of the beneficiaries and 88,5% of the bodies are very and quite satisfied from action's implantation. The high satisfaction degree, is confirmed from the fact that 100% of the beneficiaries believe that the continuation of the programme is very and quite important. As the beneficiaries say, the contribution of the action is multilevel, "from the children's socialization and balanced development", "the maintenance of women's employment, that have a job position, "the balance between family and professional responsibilities of employed women", and finally "the important self-release of women from the children's safekeeping, contributing to the improvement of their quality of their personal, family and professional being".**

2.3.2 Degree of coverage of the action's beneficiaries

As presented by the following table, **in the three examined periods of action, a significant part of the target population's needs were covered, with the largest coverage being observed in the 2016-2017 period.**

Response coverage ratio by Region and Circle (applications with full dossier)				
District Category	Region	2014-2015	2015-2016	2016-2017
More Developed	Attica	77,9%	45,5%	92,4%
	South Aegean	82,8%	48,3%	94,1%
In Transition	Western Macedonia	84,5%	58,2%	93,8%
	Central Greece	75,6%	77,0%	92,0%
	Peloponnesus		61,5%	92,8%
	Ionian Islands		74,3%	91,3%
	North Aegean		77,0%	92,3%
	Crete		45,8%	88,0%
	East Macedonia and Thrace		63,5%	93,9%
Less Developed	Central Macedonia	79,5%	42,8%	93,3%
	Epirus		65,7%	95,2%
	Thessaly		66,5%	95,4%
	Western Greece		76,5%	89,8%
Total		79,0%	53,0%	92,7%

Despite the increased coverage of needs, recorded in the three periods of the action, **the analysis of the EETAA data, shows that there is a significant proportion of the population whose applications were not met.** Specifically:

- In the period 2014-2015, were not met the applications of 10.133 interested parties with full dossier,
- In the period 2015-2016, were not met the applications of 40.495 interested parties with full dossier, while

- In the period 2016-2017, were not met the applications of 6.045 interested parties with full dossier.

These unsatisfied applications, albeit decreasing, show both the magnitude of the needs and the need to reinforce the action with additional resources to cover larger portions of the target population. This need for increased funding is also linked to a significant reduction in the available family income of the majority of the target population targeted by the Harmonization action. ***This is also confirmed by 68,6% of beneficiaries' statements, in the relative quantitative research, according to which the money given for the Harmonization action in the 3 periods was not enough to meet the needs of "all".***

However, the specificities of the period 2016-2017 have to be noted, compared to the two earlier ones, in which the beneficiaries were calculated in different manner, and each placement value contained both ESF and national resources, in contrary to the two earlier periods where calculations included only the beneficiaries whose placement was financed exclusively from ESF resources.

2.3.3 Weak points during action's implementation

The most important weaknesses during the implementation was related to the:

- ***Procedure of submission for beneficiaries' participation application***, which is because of 4 factors. Specifically, it is because of the moderate/incomplete information of the bodies regarding the documents need to be co-submitted with the their application, the delay of the communication of the information regarding the call of proposal of action, the complexity of some of the documentations that are needed and in the incomplete comprehension of the executive managerial language/terminology that is used in the action's files. The obligatory submission of the participation's application online that was adopted in the period 2016-2017, seems to create more "anxiety and uncertainty" towards some beneficiaries, who are not familiar with the use of PC or the do not have any access to the internet.
- ***Procedure of children's placement*** in the structures.

The change in the procedure of beneficiaries' placement in the period 2016-2017, seems to have created problems in a significant portion of the participants, which concerned:

- the need to systematically seek for a structure until he/she finds an available placement
- sending his/hers child to a structure which was not in his/hers first choice, because there were no other placements
- the payment of an extra charge for travel services, that were not intended to use or for additional activities that were presented as "mandatory", aiming at securing a position in first choice structures.

Parallel to that, regarding the structures, the change of the placement's system led to failure of early planning for placements covering.

In that point it should be mentioned that, some of the problems that parents dealt with, are caused because of the incomplete information that they had regarding the changes of the new system and the procedures that needed to be followed for the child's placements. This

situation seems to have been normalized in a significant level during the next period, when the parents were obviously more informed and familiar with the procedures of the new system.

- The ***amount of the compensation per seat***

The decrease of the compensation's prices per seat that took place in the period 2016-2017, according to the 31,5% of the public and the 71,6% of the private structures, is underestimated in relation to their cost centers, as shown by the findings of the relevant quantitative research.

- ***Procedures of the action's managements*** from the bodies/structures

Although one of the goals of the new system was the reduction of the bureaucracy and the simplification of the procedures, however in practice, this was achieved only for the procedures of the submission of applications in the programme. Contrary, regarding the monitoring of the action, it seems that the changes that were adopted in the period 2016-2017, burden the executive managerial cost of the bodies that participated in that period.

2.4 Evaluation of the correspondence and cooperation between the management services with beneficiaries

By analyzing the data from the quantitative research, results **that the cooperation between involved legal entities (MA of OPHRE, Mas of ROP, EYSEKT and EETAA) was in general very satisfying**. The liaison of the cooperation was essentially EETAA, where it also undertook the key role of managing the action. As illustrated by the qualitative research in the representatives of the project management and monitoring the legal involved, **the level of organization, standardization and management of the act is very high**, as due to the many years of experience of the EETAA staff, they were able to directly and responsibly address any problems presented in the program. Thus, the co-operation and response of EETAA to both information requests and issues related to day-to-day follow-up of actions was identified by most as direct and effective. To this end, the contribution of the IT systems of EETEA was crucial; it compiled the information of the beneficiaries and the structures, such as applications, questionnaires (enter and exit), contracts, financial data, etc. Part of the information feed the MIS system for monitoring of indicators (output and result).

However, it is worth mentioning that **despite that the EETAA mechanism compiles a plethora of data, the existing informational systems and the data procedure systems, they are not in position to produce indirectly the synthesized information for monitoring indicators of the Action**. Also evaluated as positive from the respondents is the correspondence of the MA of OPHRE executives, in requests for sending information, directions and instructions, contributing decisively to the timely problem confrontation but also to the general orderly implementation of the programme's acts. *It is also clarified that the allocation of the action to a big number of co-financed projects is making more difficult the total management and monitoring of action from the competent bodies, increasing the cost of its management.*

2.5 Effects of the action

2.5.1 Contribution of the action to the beneficiaries' professional situation

2.5.1.1 Contribution to the maintain of employment

The contribution of the action is positive as for the maintenance beneficiaries' employment. As it came up from the findings of the present quantitative research, almost 9 to 10 beneficiaries, that during their child's integration to the action were working, said that they are still working during the conduction of the quantitative research.

Eight out of ten beneficiaries (participating in any period) have mentioned that their release from childcare, has helped them maintain their job position, and as for the rest of the beneficiaries, their participation to the action helped them evolve professionally either in their work place that they were before their participation in action, or by finding a better job. One of the main characteristics of the action's contribution is the fact that one out of 4 beneficiaries that was working during the child's introduction to the action, has mentioned that in case of denial of the application, s/he would stop working. At the same time, half of them would have to address to a structure and possibly a public one in order to maintain their job, one out of 10 mentions that they would have to pay for someone to take care of their child at home, and only 15% of them mentions that in just a case they had the possibility to leave their child at another member of their family that is not working.

2.5.1.2 Contribution to find a job

The contribution of the action was important for persons who were unemployed or financially not active, in order to find a job during their child's introduction to the action. More specifically, 34,3% of the unemployed beneficiaries and financially not active of the 2014-2015 period, the 33,7% of the participants of the same category of the period 2015-2016 and the 27,1% of the participants of the same category of the period 2016-2017, mentioned that they were working, during the conduct of the quantitative research in the beneficiary population. ***The 70% of them mentioned that the Harmonisation action has contributed in order to find a job***, as they have been released from the childcare and had more time to search for a job, and the ***15% mentioned that they had the opportunity to attend some training programme, which contributed in order to find a job***. Only one out of four beneficiaries (25%) said that they were unemployed or financially not active during their child's introduction to the action, mentions that the programme has not helped them finding a job, as they have found a job long after the end of their participation into the action. At the same time, the ***21,1% of those who participated in the period 2014-2015, the 17,6% from those who participated in the period 2015-2016 and 16,8% of those who participated in the period 2016-2017 during their child's introduction to the action were unemployed or financially not active, mentioned that their participation to the action has helped them work while their child was in a structure.***

Effects on the beneficiaries' professional situation who during their inclusion were unemployed or financially not active			
	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Unemployed and financially not active who work these days	34,3%	33,7%	27,1%
Unemployed and financially not active persons who these days work because of their participation in the action	26,2%	24,1%	19,5%
Unemployed and financially not active persons, who while participating in the action, are still unemployed, but were working during the action and their child was included in some structure and were helped by it	21,1%	17,6%	16,8%
Unemployed and financially not active persons, who while participating in the action, are still unemployed, but have attended a training because their child was included in some structure and were helped by it	17,2%	15,8%	16,7%

The positive contribution of the action to the working situation of women-beneficiaries of the action, is recognized from bodies of childcare services. More specifically, according to the results of the relative research that took place in this target group:

- 86,9% of the bodies contributed a lot and quite to the maintenance or evolvement of beneficiary women's professional position,
- 76,5% mention that unemployed beneficiary women were helped (a lot or enough) from their participation to the action in order to search for a job or participate in training actions, improving their skills and knowledge,
- 75,5% also mentioned that the action helped unemployed beneficiary women to look systematically for a job, taking for granted that they have released an important part of their time from childcare, and
- 68,6% of the asking bodies mentioned that the action contributed enough to transport services of care to children with disabilities.

Synthesizing the above, it is obvious that the contribution of action to maintain the job is quite important, and also it is in high levels concerning the search for a job, especially if we keep in mind the levels of unemployment that are recorded for the target group of the action, which for women's population, are moving over 30%. At the same time, the contribution of the action is very important for beneficiaries' participation in training programmes, with the percentages moving a lot over the equivalent percentage that is mentioned for Greece from the European Institute of Gender Equality, which comes up to 10,5% for women's population that has participated in programmes of typical or atypical education. As for women between 25 and 49 years old that are beneficiaries' biggest age group of the action, the equivalent level is 4,2%.

2.6 The contribution of the Action to the sustainability of the structures

2.6.1 The contribution of the Action to the sustainability of the childcare services sector

The childcare services providers consider as positive the contribution of the Action, according to the findings of the relevant quantitative research. In specific,

- 89,7% believe that it contributed to the sustainability of the enterprises
- 67% declare that the Action contributed to the enhancement of the entrepreneurship in the sector

2.6.2 The contribution of the Action to the sustainability of the participating bodies/structures

Equally positive is the impact to the participating bodies themselves, since:

- 84,1% of the bodies believe that its participation in the Harmonisation Action has improved the conditions for its sustainability,
- 81,6% mention that its participation in the Action has improved its popularity amongst parents and its image in general,
- 75,3% declare that its participation in the Action has led to increase of the demand of the provide services by attracting new customers.

These findings are confirmed by the incentives of the participation of the bodies in the Action. Specifically, the enhancement of sustainability is considered the main incentive to participate in the Action, in all categories, while the 86,1% of public bodies mention that the participation in the Action has improved their popularity amongst the parents and their image in general, regarding their services. The 70.8% of the private bodies state the same; for the 41,5% of them the main incentive to participate in the Action was the promotion of their structures.

Finally, 81,6% of public bodies declare that the participation in the Action has led to an increase of the demand of the provided services by “attracting new customers”. The 68,2% of private bodies agrees to the previous statements, 50% of them consider the development of their clientele as main motivation.

From the above, it is apparent that the Harmonisation Action had a positive contribution to the childcare services sector and the businesses themselves. Issues that were prominent during crisis, such as liquidity, increase of clientele, filling the allocates seats of the structures at the larger possible capacity rate, have been reassured in a very satisfactory level though the Action. As a consequence, a large percentage of the providers remain, if not thriving, at least active and healthy overcoming the problems created to entrepreneurship by the depression of the Greek economy. I parallel, the Action contributed in refraining unemployment rates among professionals of the sector, despite the labour conditions being worse for many of them.

2.7 Suggestions for future implementation of the Action

According to the results of both the qualitative and quantitative research, in order to improve the designing and implementation procedures of the studied action, the consultant team suggests the following:

- a) **Support of informative actions for the beneficiaries about issues that concern the action.** We suggest the following:
- **A stable announcement date of the action for each period**, which will enable beneficiaries and will help in order to avoid phenomena of incomplete or inaccurate notice for interested parents.
 - **Enhancing publicity actions during beneficiaries' application phase, giving emphasis on media**, such as television, radio etc., through spots. **Simplification of administrative language that is being used in papers of the action or/and development of informative and clarifying leaflets**, in order for the language to be understandable for the beneficiaries with low level of educational attainment or foreigners, and to avoid the phenomenon of insufficient folders during the application process. In the same line **the formation of a "road map" is suggested, which will lead the interested people in relation to the entities to which they have to contact with, for the acquisition of supporting the needed documentation for the application.**
 - **Reinforcement of help desks which operate in EETAA** during the application period and **possibly operation of additional regional desks**, aiming to the better possible support of the beneficiaries with their application.
- b) **Improvement of the allocation system of the beneficiaries in structures.** In this line we suggest:
- **Development of an electronic platform, for the information of beneficiaries for the existing places of the structures which participate in the action.** In the context of minimizing weaknesses that beneficiaries deal with concerning searching for a job in a structure, the designing of an on-line implementation is suggested, where structures will display, initially all the available positions of the action. Depending on the beneficiaries' attendance (voucher holders) and the relevant allocations that will take place, the entities, updating on a daily basis the positions, will be able to inform beneficiaries about the available positions of their structure.
 - **Inscription on the voucher of each beneficiary about his/her position according to the point system of the action.** In order to make sure, a more objective placement of the beneficiaries, based on the point system that s/he has gathered in the application, it is suggested that it is inscribed on the voucher either the number of the points or the ranking based on them, keeping in mind the regional situation. Structures of the action in which beneficiaries come, before the final allocation, will take place after a period of time (such as one week or ten days), keeping in mind beneficiaries' points. This suggestion demands a bigger processing in order to avoid delays in the final allocation. For its development could be suggested the already mentioned online platform, giving the ability to beneficiaries for an online application of their demands in the structures that they are interested in putting their children.
- c) **Suggestions for the future designing of the action.** In this line we suggest the following:

- **A new research on costing care services and childcare.** The development of a new research on costing of the given services on each category that the action covers is suggested, in order to update the prices, keeping in mind the financial and social situation.
 - **Enhancing consultation procedures,** during the phase of designing the next periods of the action, through a systematic and standard open procedure, with all the involved stakeholders of the action, which will evaluate and integrate beneficiaries' requests that will be able to contribute to the improvement of the designing and implementation of the action and the solution of weaknesses that came up in the past.
- d) **Simplification of the management, evaluation, monitoring and control system of the action.** In this line we suggest:
- **Funding of the action will come from an operational programme,** fact that will, in the one hand, enable management, monitoring, evaluation and control of the implemented Actions, and on the other hand will reduce cost of management.
 - **Reinforcement of Information systems of the management body of the action and the MIS with Business Intelligence,** which based on the information that is gathered will be able to provide quickly information related to the output indicators and results of action, at any time, helping the responsible bodies (Ministry of Economics and Development, Ministry of Interiors, European and Development Programmes Division OPHRE, etc.) on decision making.

3 Σύντομο ιστορικό και παρουσίαση της δράσης «Εναρμόνισης οικογενειακής και Επαγγελματικής ζωής»

Η συμφιλίωση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής αποτελεί μία πολιτική που έρχεται να απαντήσει σε συγκεκριμένη κοινωνική ανάγκη, η οποία έχει προκύψει εδώ και αρκετά χρόνια. Με τον όρο συμφιλίωση/εναρμόνιση επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής εννοούμε πως τόσο οι άνδρες όσο και οι γυναίκες, στις σύγχρονες κοινωνικές, οικονομικές και πολιτισμικές συνθήκες, είναι αναγκαίο να διαδραματίσουν πολλαπλούς ρόλους ως εργαζόμενοι/ες και ως φροντιστές/στριες του σπιτιού και της οικογένειας και οι ρόλοι αυτοί δεν μπορεί να εξακολουθούν να συγκρούονται μεταξύ τους. Η συμφιλίωση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής μπορεί να διατυπωθεί επίσης ως η εξισορρόπηση επαγγελματικών και οικογενειακών υποχρεώσεων. Ο νέος όρος αναφέρεται στην ισόρροπη και ισότιμη συμμετοχή τόσο του άνδρα, όσο και της γυναίκας στις οικογενειακές ευθύνες, κατά τρόπο ώστε να επιτρέπεται και στους δύο να ανταποκρίνονται στις επαγγελματικές τους υποχρεώσεις, αλλά και να αξιοποιούν στον εργασιακό χώρο τη δημιουργικότητα και τις δεξιότητές τους (Dex, Smith&Winter, 2001).

Στο πλαίσιο αυτό, στη χώρα μας, σχετικές πρωτοβουλίες, με τη συγχρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (Ε.Κ.Τ.) ξεκίνησαν στο Β' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (Κ.Π.Σ.) την περίοδο 1994-1999, όπου χρηματοδοτήθηκαν δράσεις για τη σύσταση και λειτουργία δομών βρεφικών, βρεφονηπιακών, παιδικών σταθμών και Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ), καθώς και Μονάδων Κοινωνικής Μέριμνας. Η πρωτοβουλία αυτή, συνεχίστηκε και στο Γ' ΚΠΣ μέσω του Ε.Π. «Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση 2000-2006» (ΕΠΑΕΚ), καθώς και των 13 Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της ίδιας περιόδου, με σκοπό αφενός τη συνέχιση της λειτουργίας των υφιστάμενων δομών και αφετέρου, τη δημιουργία νέων δομών και την επέκταση της γεωγραφικής και πληθυσμιακής κάλυψης του ωφελούμενου πληθυσμού γυναικών.

Την προγραμματική περίοδο 2007-2013, η δράση «Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής», υλοποιήθηκε μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού», στο πλαίσιο του Θεματικού Άξονα Προτεραιότητας 3 «Διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση», στην κατηγορία Παρεμβάσεων 2 «Υποστηρικτικά μέτρα για την Προώθηση της Ισότητας των Φύλων στην Απασχόληση». Στοχεύοντας άμεσα στον ωφελούμενο πληθυσμό (γυναίκες), μέσω της δράσης διατέθηκαν θέσεις σε δομές παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας παιδιών - «εντολές τοποθέτησης», προκειμένου οι ωφελούμενες να τοποθετήσουν τα παιδιά τους. Ένας από τους κεντρικούς στόχους της δράσης ήταν η εξασφάλιση του αναγκαίου χρόνου στον γυναικείο πληθυσμό εργάσιμης ηλικίας που είναι επιφορτισμένος με τη φροντίδα των παιδιών, ώστε να είναι σε θέση να αναζητήσει εργασία και να απασχοληθεί. Ο τρόπος υλοποίησης της δράσης, βασίστηκε σε ένα σαφές οργανωτικό πλαίσιο με αντίστοιχες προσκλήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος προς τις δομές (αναδόχους) και προς τις μητέρες από την Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε. η οποία είχε οριστεί δικαιούχος υλοποίησης των Πράξεων της Δράσης με Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ / Αρ. Πρωτ. 0.8363/οικ.3.1434), στις 29-04-2010, όπως τροποποιήθηκε με την Αριθμ. 2.35832/οικ.3.2401 (ΦΕΚ 3484/Β/31-12-2012) Κοινή Απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας και Υγείας.

Αναγνωρίζοντας την αποτελεσματικότητα της δράσης, όσον αφορά στη στοχοθεσία της, βάσει συγκεκριμένων μελετών¹ και αξιολογικών ευρημάτων σχετικής έρευνας πεδίου που διενεργήθηκε στο πλαίσιο της on-going αξιολόγησης του ΕΠΑΝΑΔ 2007-2013², αποφασίστηκε η αδιάλειπτη υλοποίηση της δράσης και την προγραμματική περίοδο 2014-2020.

Στο πλαίσιο του Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) της Προγραμματικής Περιόδου 2014–2020, η δράση «Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής», εντάχθηκε:

- (α) στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» (ΕΠ ΑΝΑΔΕΔΒΜ) 2014-2020 του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης & Τουρισμού, στο **Θεματικό Στόχο 8** «Προώθηση της βιώσιμης απασχόλησης υψηλής ποιότητας και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων», **Επενδυτική Προτεραιότητα 8iv** «Ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών σε όλους τους τομείς, συμπεριλαμβανομένων της πρόσβασης στην απασχόληση, της εξέλιξης της επαγγελματικής σταδιοδρομίας, της συμφιλίωσης του επαγγελματικού και ιδιωτικού βίου και της προώθησης της ίσης αμοιβής για ίση εργασία» του Καν. 1304/2013 της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020 για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, από το οποίο χρηματοδοτείται, καθώς και
- (β) στα 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ) 2014-2020, στο **Θεματικό Στόχο 9** «Προώθηση της κοινωνικής ένταξης, καταπολέμηση της φτώχειας και των διακρίσεων», **Επενδυτική Προτεραιότητα 9i** «Ενεργός ένταξη, με σκοπό, μεταξύ άλλων, την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών και της ενεργού συμμετοχής και της βελτίωσης της απασχολησιμότητας» και **9iii** «Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών», του Καν. 1304/2013 της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020 για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, από το οποίο χρηματοδοτείται.

Βασικό στόχο της δράσης την τρέχουσα προγραμματική περίοδο 2014-2020, σύμφωνα με τα Επιχειρησιακά Προγράμματα στα οποία εντάσσεται η δράση, αποτελεί η ουσιαστική στήριξη των γυναικών, καθώς και των ανδρών που έχουν την επιμέλεια τέκνων, μέσω της παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας βρεφών, νηπίων παιδιών και εφήβων και ατόμων με αναπηρία σε ποιοτικές κοινωνικές υπηρεσίες και σε αντίστοιχες δομές φιλοξενίας. Πιο συγκεκριμένα, μέσω της δράσης διατίθενται σε μητέρες (και πατέρες που έχουν την επιμέλεια τέκνων) θέσεις σε δομές παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας παιδιών, σε δημόσιους και ιδιωτικούς Βρεφικούς Σταθμούς, Βρεφονηπιακούς Σταθμούς, Βρεφονηπιακούς Σταθμούς Ολοκληρωμένης Φροντίδας, Παιδικούς Σταθμούς, Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.) και Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Ατόμων με Αναπηρία (Κ.Δ.Α.Π.-ΜΕ.Α.) σε όλες τις Περιφέρειες της χώρας, με στόχο την

¹Μελέτη με τίτλο: «Αξιολόγηση των επιπτώσεων από τη λειτουργία των Δομών Κοινωνικής Φροντίδας ως προς την ενίσχυση της γυναικείας απασχόλησης». Μελέτη της ΕΕΤΑ 2006 στα πλαίσια της Τεχνικής Βοήθειας του ΕΠ Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση 2000-2006 για λογαριασμό της ΕΥΔ ΑΝΑΔ 2007- 2013.

Μελέτη με τίτλο: «Αξιολόγηση των επιπτώσεων των διαφορετικών κατηγοριών δομών και κοινωνικών υπηρεσιών σε ό,τι αφορά την ένταξη/ επανένταξη στην αγορά εργασίας ή τη διατήρηση των θέσεων εργασίας των γυναικών που επωφελούνται από τη λειτουργία των εν λόγω δράσεων» Μελέτη της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού και Παρακολούθησης των Δράσεων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας που εκπονήθηκε το 2006.

²On-going αξιολόγηση του ΕΠΑΝΑΔ 2007-2013: Τελική Έκθεση Αξιολόγησης Ευρημάτων της Έρευνας Πεδίου «Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής»

ουσιαστική διευκόλυνσή τους στην εναρμόνιση απαιτητικών και αντικρουόμενων ρόλων, μεταξύ οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής. Επιδιωκόμενο αποτέλεσμα της δράσης αποτελεί αφενός η βελτίωση της θέσης των γυναικών στην αγορά εργασίας και αφετέρου η ενίσχυση της γυναικείας απασχόλησης στην ελληνική οικονομία. Παράλληλα, η δράση στοχεύει στην ενίσχυση γονέων που έχουν εξαρτώμενα άτομα με αναπηρία, συμβάλλοντας στην ισότιμη πρόσβαση των ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές κοινωνικές υπηρεσίες και παράλληλα στην αποδέσμευση των ωφελούμενων γονέων από τα εξαρτώμενα τέκνα τους με αναπηρία, καθώς και στην αύξηση της απασχόλησης και τη διατήρηση των ωφελούμενων σε θέσεις εργασίας.

Ο πρώτος κύκλος υλοποίησης της δράσης, την περίοδο 2014-2015, είχε εμπροσθοβαρή χαρακτήρα και υλοποιήθηκε κεντρικά για το σύνολο των ομάδων στόχου, από το Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» στις Περιφέρειες Αττικής, Κεντρικής Μακεδονίας, Δυτικής Μακεδονίας, Στερεάς Ελλάδας και Νότιου Αιγαίου, ενώ στις υπόλοιπες Περιφέρειες της χώρας, η δράση υλοποιήθηκε από διαθέσιμους πόρους του ΕΠ ΑΝΑΔ 2007-2013. Στους επόμενους κύκλους, των περιόδων 2015-2016 και 2016-2017, η δράση υλοποιήθηκε από το Ε.Π. ΑΝΑΔ-ΕΔΒΜ και από τα ΠΕΠ στο σύνολο της επικράτειας.

Συνολικά, τις τρεις εξεταζόμενες περιόδους 2014-2015, 2015-2016 και 2016-2017, η δράση της Εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής, υλοποιήθηκε μέσω 54 Πράξεων οι οποίες εντάχθηκαν στο ΕΠ ΑΝΑΔΕΔΒΜ 2014-2020 και σε 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα της ίδιας Προγραμματικής περιόδου, όπως φαίνεται και στον πίνακα που ακολουθεί:

Επιχειρησιακό	2014-2015		2015-2016		2016-2017			Σύνολο Πράξεων ανά Επιχειρησιακό
	8iv	8iv	9i	9iii	8iv	9i	9iii	
ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	5000001	5000002			5001485			3
Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης			5000003			5001892		4
			5000046			5001893		
Κεντρικής Μακεδονίας			5000004	5000005		5001784	5001785	4
Δυτικής Μακεδονίας			5000006	5000007		5001929	5001930	4
Ηπείρου			5000008	5000009		5001619	5001621	4
Θεσσαλίας			5000010	5000011		5001722	5001723	4
Ιονίων Νήσων			5000012	5000013		5001624	5001625	4
Δυτικής Ελλάδας			5000014	5000015		5001780	5001781	4
Στερεάς Ελλάδας			5000016	5000017		5001622	5001623	4
Αττικής			5000018	5000019		5001782	5001783	4
Πελοποννήσου			5000020			5002081	5002083	3
Βορείου Αιγαίου			5000022	5000023		5001618	5001530	4
Νοτίου Αιγαίου			5000024	5000025		5001527	5001529	4
Κρήτης			5000026	5000027		5001532	5001543	4
Σύνολο Πράξεων	1	1	14	11	1	14	12	54
Σύνολο Πράξεων ανά κύκλο	1		26			27		

Και οι τρεις κύκλοι, υλοποιήθηκαν κεντρικά μέσω αντίστοιχων προσκλήσεων από την Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε.), η οποία είχε οριστεί δικαιούχος, των Πράξεων. Στους δύο πρώτους κύκλους, οι σχετικές προσκλήσεις με Αρ. Πρωτ.:1551 - 2/7/2014 για τον κύκλο 2014-2015 και με Αρ. Πρωτ.: 2100-16/7/2015 για τον κύκλο 2015-2016, απευθύνονταν τόσο προς τις δομές (αναδόχους), όσο και προς τους ωφελούμενους. Στον 3^ο κύκλο, της περιόδου 2016-2017, μετά από αλλαγές που επήλθαν στο σύστημα υλοποίησης της δράσης, βάσει κοινής Υπουργικής απόφασης που υπογράφηκε στις 22/6/2016³, η πρόσκληση, με Αρ. Πρωτ.: 3070 - 11/7/2016, απευθύνονταν μόνο στον ωφελούμενο πληθυσμό.

Υπεύθυνοι φορείς για τη διαχείριση της δράσης είναι η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» 2014-2020, για το τμήμα της δράσης που εμπίπτει στο εν λόγω Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, καθώς και οι Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων για το τμήμα της δράσης που εμπίπτει σε αυτά.

³ Κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης - Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού – Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, με θέμα: «Σύστημα Διαχείρισης, Αξιολόγησης, Παρακολούθησης και Ελέγχου – Διαδικασία Εφαρμογής της Δράσης «Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής» έτους 2016-2017, συγχρηματοδοτούμενης από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο στο πλαίσιο του Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) για την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020», υπ' αριθ. 16/οικ.578/ΕΥΣΕΚΤ/66166/22-06-2016 (ΦΕΚ 1850/τ.Β'/24-06-2016), η οποία τροποποιήθηκε με την υπ' αριθ. 16/οικ.661/ΕΥΣΕΚΤ/74397 κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης - Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού – Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΦΕΚ 2188/τ.Β'/14-07-2016).

4 Περιβάλλον υλοποίησης του έργου

Κατά την περίοδο που σχεδιάστηκαν και υλοποιήθηκαν οι δράσεις για την εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής, στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού – Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», καθώς και τα 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, το οικονομικό κλίμα της Ελλάδας, παρόλο που σημειώνει σχετική ανάκαμψη, σε γενικές γραμμές παραμένει εν πολλοίς αμετάβλητο. Ιδιαίτερα κατά την περίοδο σχεδιασμού των δράσεων, στο εσωτερικό της χώρας εξακολουθούν να παρατηρούνται οι επιπτώσεις της επώδυνης δημοσιονομικής προσαρμογής, στην οποία υποχρεώθηκε να ακολουθήσει η χώρα μετά την εμφάνιση της οικονομικής κρίσης το 2008. Σημεία βελτίωσης, ωστόσο, παρατηρούνται στα έτη που ακολουθούν την περίοδο σχεδιασμού, όπου η οικονομική κατάσταση της Ελλάδας τείνει να σταθεροποιηθεί σε υψηλότερα επίπεδα. Η σταθεροποίηση αυτή συγκλίνει και με τη σταδιακή εξασθένιση της ύφεσης, η οποία αποτυπώνεται από τα επίσημα μακροοικονομικά στοιχεία της χώρας.

Πίνακας 1:
Επισκόπηση του ΑΕΠ για την περίοδο 2010-2017

Έτος	ΑΕΠ, σε εκατομμύρια ευρώ (σταθερές τιμές 2010)	Ποσοστιαία μεταβολή του ΑΕΠ σε σταθερές τιμές 2010, σε σχέση με το προηγούμενο έτος
2010	226.031,4	
2011	205.389,1	-9,1
2012	190.394,7	-6,7
2013	184.223,2	-2,7
2014	185.586,1	0,6
2015	185.046,2	-0,2
2016	184.594,1	-0,2
2017* (προσωρινά στοιχεία)	187.088,0	+1,4
Πηγή: Eurostat: GDP and main components (output, expenditure and income)		

Πιο συγκεκριμένα, η τετραετία 2010-2013 χαρακτηρίζεται από σωρευτική υποχώρηση του ΑΕΠ της τάξης του 18,5%, ως αποτέλεσμα της αυστηρής εισοδηματικής πολιτικής και του δραστικού περιορισμού των δημοσίων δαπανών που ασκήθηκαν κατά τα τελευταία έτη (**Πίνακας 1**) Από το 2013 και έπειτα η πτώση εξακολουθεί να υφίσταται, ωστόσο με αισθητά μικρότερους ρυθμούς, παρουσιάζοντας, ταυτόχρονα, σημεία σταθεροποίησης και ανάκαμψης. Σύμφωνα με προσωρινά δημοσιευμένα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ το ΑΕΠ της χώρας το 2017, αυξήθηκε σε σχέση με πέρυσι κατά 1,4%.

Όλες οι περιφέρειες της χώρας παρουσίασαν πτωτική τάση στο Κατά Κεφαλήν Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν κατά τη περίοδο 2010 – 2015, με την Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, τα Ιόνια Νησιά και τη Δυτική Ελλάδα να σημειώνουν τη μεγαλύτερη συγκριτικά πτώση έναντι των υπολοίπων περιφερειών. Η αντίστοιχη πτώση που σημειώθηκε στην Αττική είναι της τάξεως του 19,7% (**Πίνακας 2**)

Πίνακας 2:

Κατά κεφαλήν 'Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν, ανά Περιφέρεια (Σε ευρώ. Σε τρέχουσες τιμές)

Περιφέρεια	Έτος						Μεταβολή 2015/2010
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Αττική	27.630	25.380	23.530	22.540	22.389	22.192	-19,7%
Βόρειο Αιγαίο	15.882	14.669	13.389	12.927	12.883	12.582	-20,8%
Νότιο Αιγαίο	21.709	19.748	18.163	17.874	18.045	18.153	-16,4%
Κρήτη	17.372	15.465	14.046	13.584	13.912	13.912	-19,9%
Ανατολική Μακεδονία, Θράκη	15.057	13.320	12.403	11.498	11.324	11.164	-25,9%
Κεντρική Μακεδονία	15.776	14.600	13.458	12.669	12.520	12.557	-20,4%
Δυτική Μακεδονία	17.405	16.908	16.711	15.707	16.320	15.642	-10,1%
Ήπειρος	14.240	13.328	12.162	11.662	11.630	11.500	-19,2%
Θεσσαλία	14.499	13.328	12.796	12.256	12.389	12.393	-14,5%
Ιόνια Νησιά	19.106	16.633	15.621	14.746	15.007	15.039	-21,3%
Δυτική Ελλάδα	15.430	13.940	13.070	12.166	12.133	12.097	-21,6%
Στερεά Ελλάδα	17.663	16.510	15.383	14.428	14.167	14.117	-20,1%
Πελοπόννησος	16.009	14.942	14.066	13.390	13.291	13.358	-16,6%
Σύνολο χώρας	20.324	18.643	17.311	16.475	16.402	16.294	-19,8%
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ							

Η συσσωρευμένη οικονομική ύφεση αναπόφευκτα επέφερε σημαντικές επιπτώσεις στον τομέα της απασχόλησης. Το κόστος σε όρους θέσεων απασχόλησης είναι τεράστιο καθώς το ποσοστό απασχόλησης του πληθυσμού μειώθηκε δραστικά. Ωστόσο, η έκταση της υποχώρησης της απασχόλησης δεν είναι ίδια καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου σχεδιασμού και υλοποίησης των δράσεων της εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής. Αξίζει να σημειωθεί ότι ενώ η απασχόληση μειωνόταν με διαρκώς εντεινόμενο ρυθμό από το 2010 μέχρι και το 2013, έκτοτε και κατά την υλοποίηση των δράσεων της Εναρμόνισης, ο ρυθμός μείωσης σταματά και παρατηρούνται ρυθμοί ανάκαμψης (Πίνακας 3).

Πιο συγκεκριμένα, το 2010 οι απασχολούμενοι στην ελληνική οικονομία ανέρχόντουσαν στο 87,4% επί του συνολικού εργατικού δυναμικού με τις γυναίκες να αγγίζουν το 83,8% και τους άντρες το 90,2%. Η εικόνα αυτή διαφοροποιείται σημαντικά το 2013, όπου το συνολικό ποσοστό απασχολούμενων μειώνεται στο 72,8%, σημειώνοντας μία πτώση 14,6 ποσοστιαίων μονάδων, με τις γυναίκες απασχολούμενες να φτάνουν το 68,7%, παρουσιάζοντας πτώση 15,1 ποσοστιαίες μονάδες και τους άντρες 76,0% σημειώνοντας αντίστοιχη πτώση 14,2 ποσοστιαίων μονάδων (Πίνακας 3). Αυξητικούς ρυθμούς σημειώνει και το ποσοστό ανεργίας, το οποίο το 2010 ήταν 12,6%, ενώ το 2013 άγγιξε το 27,2%, σημειώνοντας μέσα σε αυτά τα τέσσερα έτη αύξηση της τάξεως των 14,6 ποσοστιαίων μονάδων.

Η εικόνα σε όρους θέσεων απασχόλησης αλλάζει από το 2014 και έπειτα σημειώνοντας εμφανή σημάδια ανάκαμψης. Συγκεκριμένα, το ποσοστό απασχολούμενων επί του εργατικού δυναμικού αγγίζει το 74,5% το 2014 και ακολουθώντας αυξητική πορεία μέσα στα επόμενα έτη φθάνει μέχρι 79,8% το 2017. Όσον αφορά τα αντίστοιχα ποσοστά στις γυναίκες, η εικόνα και πάλι εξακολουθεί να είναι ενθαρρυντική, καθώς από 70,8% που ήταν το ποσοστό απασχόλησής τους το 2014 αγγίζει το 75,1% το 2017, σημειώνοντας μία αύξηση της τάξεως των 4,3 ποσοστιαίων μονάδων. Ακόμα πιο ανοδική τάση σημειώνει ο ανδρικός πληθυσμός σε ρυθμούς απασχόλησης. Ενώ το ποσοστό

απασχολούμενων ανδρών επί του εργατικού δυναμικού για το 2014 ανέρχεται στο 77,4%, το 2017 καταγράφει ανοδική πορεία και αγγίζει το 83,5%, αύξηση, δηλαδή της τάξης των 6,1 ποσοστιαίων μονάδων. Το αντίστοιχο μέσο ποσοστό ανεργίας για το 2014 ήταν 26,5% (23,7% στους άντρες και 30,2% στις γυναίκες), ενώ το 2017 μειώνεται στα 20,2% (16,5% για τον αντρικό πληθυσμό και 24,9% για το γυναικείο). Καμία ουσιαστική διαφοροποίηση, ωστόσο, δεν παρατηρείται στον μη οικονομικά ενεργό πληθυσμό, ο οποίος από το 2010 έως και το 2017 δεν παρουσίασε καμία σημαντική αλλαγή, καθώς το 2010 άγγιζαν τους 4.363,2 ενώ το 2017 τους 4.378,5.

Πίνακας 3

Κατάσταση απασχόλησης για τα έτη 2010 - 2017^γ τρίμηνο (Σύνολο Χώρας)

Περίοδος Αναφοράς γ' τρίμηνο εκάστου έτους		Απασχολούμενοι	Ποσοστό (%) απασχολούμενων επί του εργατικού δυναμικού	Άνεργοι	Ποσοστό (%) ανέργων επί του εργατικού δυναμικού	Μέσο % ανεργίας	Μη οικονομικά ενεργοί
2010	Σύνολο	4.398,0	87,4%	631,9	12,6%	12,7	4.363,2
	ΑΡΡΕΝΕΣ	2.601,2	90,2%	284,0	9,8%	10,1	1.659,1
	ΘΗΛΕΙΣ	1.796,8	83,8%	347,8	16,2%	16,4	2.704,2
2011	Σύνολο	4.040,8	82,1%	883,5	17,9%	17,9	4.448,0
	ΑΡΡΕΝΕΣ	2.384,7	84,8%	426,8	15,2%	15,2	1.717,2
	ΘΗΛΕΙΣ	1.656,1	78,4%	456,7	21,6%	21,5	2.730,8
2012	Σύνολο	3.668,0	75,1%	1.218,4	24,9%	24,5	4.451,7
	ΑΡΡΕΝΕΣ	2.154,7	78,2%	601,9	21,8%	21,6	1.748,9
	ΘΗΛΕΙΣ	1.513,3	71,1%	616,4	28,9%	28,2	2.702,8
2013	Σύνολο	3.533,7	72,8%	1.320,3	27,2%	27,5	4.453,1
	ΑΡΡΕΝΕΣ	2.081,8	76,0%	657,9	24,0%	24,5	1.748,3
	ΘΗΛΕΙΣ	1.451,8	68,7%	662,4	31,3%	31,4	2.704,9
2014	Σύνολο	3.586,9	74,5%	1.229,4	25,5%	26,5	4.461,2
	ΑΡΡΕΝΕΣ	2.083,6	77,4%	608,6	22,6%	23,7	1.781,3
	ΘΗΛΕΙΣ	1.503,3	70,8%	620,7	29,2%	30,2	2.679,9
2015	Σύνολο	3.671,1	76,0%	1.160,5	24,0%	24,9	4.410,7
	ΑΡΡΕΝΕΣ	2.122,4	79,3%	553,9	20,7%	21,8	1.779,5
	ΘΗΛΕΙΣ	1.548,7	71,9%	606,6	28,1%	28,9	2.631,2
2016	Σύνολο	3.736,7	77,4%	1.092,6	22,6%	23,6	4.379,0
	ΑΡΡΕΝΕΣ	2.162,7	81,1%	504,6	18,9%	19,9	1.772,3
	ΘΗΛΕΙΣ	1.574,0	72,8%	588,0	27,2%	28,1	2.606,7
2017	Σύνολο	3.823,7	79,8%	970,1	20,2%	20,2	4.378,5
	ΑΡΡΕΝΕΣ	2.227,3	83,5%	439,9	16,5%	16,5	1.754,9
	ΘΗΛΕΙΣ	1.596,4	75,1%	530,2	24,9%	24,9	2.623,6

Η ανοδική πορεία των ποσοστών απασχόλησης σε όλο αυτό το διάστημα δεν μεταφράστηκε απαραίτητα σε θέσεις πλήρους απασχόλησης. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι το ποσοστό εργαζομένων σε καθεστώς μερικής απασχόλησης αυξήθηκε κατά 55,6% μεταξύ των ετών 2010-2016 και από 6,3% διαμορφώθηκε στο 9,8% (6,9% για τους άνδρες και 13,7% για τις γυναίκες). Η πλειοψηφία των μερικώς απασχολούμενων ατόμων δήλωσε στην έρευνα του Εργατικού Δυναμικού της ΕΛΣΤΑΤ ότι δεν μπορούσε να βρει πλήρη απασχόληση (72,3% των ανδρών και 66,1% των

γυναικών) ενώ το 4,03% των γυναικών που εργάζονται υπό το καθεστώς μερικής απασχόλησης δήλωσαν ότι επέλεξαν τη μερική απασχόληση επειδή φροντίζουν παιδιά ή άλλα εξαρτώμενα ενήλικα άτομα. Το αντίστοιχο ποσοστό στον ανδρικό πληθυσμό είναι 0,13%.

Παρόλο που οι ρυθμοί απασχόλησης ακολουθούν μία ανοδική πορεία και η ανεργία σημειώνει πτώση από το 2014 και έπειτα, μεγάλα ποσοστά ανεργίας συγκριτικά με το Μ.Ο της ΕΕ, ο οποίος για το 2010 ήταν 9,6% και για το 2017 ήταν 7,6%, εξακολουθούν να καταγράφονται στην ελληνική οικονομία και να αποτελούν έναν από τους κύριους προβληματισμούς και βασικές παραμέτρους χάραξης πολιτικών.

Αναφορικά με το ποσοστό απασχόλησης και ανεργίας ανά φύλο και ηλικιακή ομάδα, αξίζει να σημειωθεί ότι και πάλι οι γυναίκες βρίσκονται σε δυσμενέστερη θέση. Εξετάζοντας πιο προσεκτικά τις ηλικιακές ομάδες των 30 έως 44 ετών, θα διαπιστώσει κανείς μεγάλες αποκλίσεις τόσο στα ποσοστά απασχόλησης μεταξύ ανδρών και γυναικών όσο και στα αντίστοιχα ποσοστά ανεργίας, αγγίζοντας πολλές φορές τη διαφορά των 20 ποσοστιαίων μονάδων (Πίνακας 4 & 5). Η αδυναμία των γυναικών να ενταχθούν και να παραμείνουν στην αγορά εργασίας είναι ιδιαίτερα εμφανής κάτι που προκύπτει από τα οικογενειακά βάρη που αναλαμβάνουν και τα οποία δυσχεραίνουν κατά πολύ την εξισορρόπηση της οικογενειακής και επαγγελματικής τους ζωής. Η διαπίστωση αυτή ενισχύεται, επίσης, από το γεγονός ότι ενώ μέχρι την ηλικία των 44 ετών τα ποσοστά απασχόλησης των γυναικών βαίνουν σταθερά αυξανόμενα, ακολούθως παρατηρείται μείωση, η οποία θα μπορούσε να αποδοθεί στις υποχρεώσεις μητρότητας και γενικότερα οικογενειακές υποχρεώσεις, οι οποίες αποτελούν κατασταλτικό παράγοντα για την ένταξη και παραμονή τους στην αγορά εργασίας.

Πίνακας 4

Ποσοστό απασχολούμενων, ανά φύλο και ηλικιακή ομάδα, 2010 – 2016

Άνδρες	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
15-19 ετών	5,9	4,4	4,1	3,0	3,2	2,7	2,8
20-24 ετών	41,9	35,0	28,5	26,6	28,3	27,4	26,4
25-29 ετών	75,7	66,3	57,6	53,2	54,4	58,5	63,0
30-34 ετών	86,3	79,7	72,1	70,7	69,3	71,0	74,2
35-39 ετών	88,3	84,7	78,2	74,6	75,5	78,7	80,6
40-44 ετών	89,7	85,6	81,0	78,9	79,6	79,9	83,2
45-49 ετών	88,4	84,1	79,2	77,4	75,9	77,6	78,0
50-54 ετών	82,6	78,1	73,9	70,4	72,2	72,9	73,9
55-59 ετών	69,9	67,1	62,3	59,7	57,5	58,8	59,6
60-64 ετών	42,1	37,6	33,0	31,3	30,6	31,2	32,2
65-69 ετών	15,1	13,3	10,4	9,3	9,1	9,3	10,6
Σύνολο απασχόλησης ανδρών (όλες οι ηλικίες 15 ετών και άνω)	63,0	58,4	53,4	51,3	51,4	52,4	53,9
Γυναίκες	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
15-19 ετών	3,4	1,9	1,5	1,3	2,0	1,6	2,0
20-24 ετών	28,1	23,5	18,6	17,6	19,6	21,0	21,0
25-29 ετών	60,3	53,0	49,4	43,8	46,8	49,1	48,1
30-34 ετών	61,8	58,2	56,2	53,3	55,0	57,4	55,3
35-39 ετών	65,1	61,8	56,8	55,4	56,7	58,4	59,7
40-44 ετών	65,4	62,9	57,9	55,4	56,4	59,5	60,3
45-49 ετών	62,5	59,6	56,6	55,0	55,7	56,7	59,9
50-54 ετών	50,7	49,9	45,2	43,7	46,3	49,2	49,8
55-59 ετών	38,0	35,5	34,9	33,4	31,7	31,0	35,2
60-64 ετών	20,5	19,5	17,0	18,3	18,0	18,5	19,0

65-69 ετών	5,4	5,1	3,9	3,9	4,1	6,5	7,0
Σύνολο απασχόλησης γυναικών (όλες οι ηλικίες 15 ετών και άνω)	42,0	39,3	36,3	34,7	35,7	37,0	37,6
Eurostat-Employment rates							

Αναφορικά με την ηλικιακή διάσταση της ανεργίας, τα υψηλότερα ποσοστά, σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο 2010-2016, παρουσιάζονται σε νεαρά άτομα έως 29 ετών. Από τα στοιχεία που παρουσιάζονται στον (Πίνακας 5) παρατηρούμε ότι οι γυναίκες που πλήττονται περισσότερο από την ανεργία ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 15- 24 ετών.

Πίνακας 5
Ποσοστό ανέργων, ανά φύλο και ηλικιακή ομάδα, 2010 – 2016

Άνδρες	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
15-19 ετών	34,9	48,6	56,0	65,5	55,8	49,9	54,3
20-24 ετών	25,6	37,3	47,1	51,8	46,2	44,7	43,0
25-29 ετών	16,4	26,1	35,6	40,8	38,7	33,3	28,7
30-34 ετών	10,7	16,8	25,0	26,6	28,0	25,4	21,9
35-39 ετών	8,9	12,4	19,2	22,7	21,6	18,5	16,6
40-44 ετών	6,6	10,6	15,5	18,0	17,3	17,2	13,8
45-49 ετών	7,0	10,5	15,5	17,0	18,2	16,6	15,8
50-54 ετών	7,4	11,6	16,7	20,1	17,1	17,4	16,8
55-59 ετών	6,7	9,6	14,5	16,7	18,9	18,7	19,4
60-64 ετών	5,1	6,7	11,9	15,7	15,3	16,9	19,1
65-69 ετών	:	:	6,1	14,0	16,5	15,6	17,5
Σύνολο ανεργίας ανδρών (όλες οι ηλικίες 15 ετών και άνω)	10,1	15,2	21,6	24,5	23,7	21,8	19,9
Γυναίκες	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
15-19 ετών	45,2	68,1	78,9	80,8	68,5	68,4	58,0
20-24 ετών	39,7	49,4	60,7	61,2	56,7	53,4	49,8
25-29 ετών	23,6	33,5	39,5	46,3	43,1	40,7	40,2
30-34 ετών	18,5	23,9	30,2	34,6	32,6	30,8	32,5
35-39 ετών	14,8	20,0	26,3	29,4	28,6	29,0	27,4
40-44 ετών	13,4	17,0	24,5	27,6	27,2	26,2	25,1
45-49 ετών	10,8	15,6	21,4	23,7	24,6	24,9	23,5
50-54 ετών	10,3	12,3	19,8	23,3	23,3	21,8	22,7
55-59 ετών	7,7	9,4	14,4	17,7	17,6	18,8	20,1
60-64 ετών	4,2	5,5	10,4	12,3	14,1	12,5	16,6
65-69 ετών	:	:	:	:	:	6,9	11,9
Σύνολο ανεργίας γυναικών (όλες οι ηλικίες 15 ετών και άνω)	16,4	21,5	28,2	31,4	30,2	28,9	28,1

Παραμένοντας στην ίδια ηλικιακή ομάδα των 25-49 ετών και εξετάζοντας τα ποσοστά συμμετοχής τους στην τυπική και μη τυπική εκπαίδευση, διαπιστώνεται για την περίπτωση της Ελλάδας ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία που διατηρεί το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (European Institute for Gender Equality - EIGE), η Ελλάδα είναι και πάλι ουραγός των αντίστοιχων εξελίξεων σε Ευρωπαϊκό επίπεδο. Πιο συγκεκριμένα, το ποσοστό των γυναικών ηλικίας 25-49 ετών που συμμετέχουν στην τυπική και μη τυπική εκπαίδευση ανέρχεται στο 4,2%, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό

στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι 13,9%. Η ίδια εικόνα επικρατεί και στην περίπτωση των ανδρών, όπου μόνο το 4,3% της εν λόγω ηλικιακής ομάδας συμμετέχει στην τυπική και μη τυπική εκπαίδευση, σε αντιδιαστολή με το αντίστοιχο ποσοστό της Ευρωπαϊκής Ένωσης που είναι 12,1%. Η διαφορά των περίπου οχτώ ποσοστιαίων μονάδων που παρατηρείται μεταξύ της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης τόσο στους άνδρες όσο και στις γυναίκες είναι αρκετά σημαντική και υποδεικνύει την αδυναμία και των δύο ομάδων να ανταπεξέλθουν σε υποχρεώσεις που σχετίζονται με την επαγγελματική και εκπαιδευτική τους εξέλιξη, εστιάζοντας, αναγκαστικά, στις υποχρεώσεις που προκύπτουν από την οικογενειακή τους ζωή. Αυτό το χάσμα και η αδυναμία ισχυροποιείται ακόμα περισσότερο από το γεγονός ότι μόνο το 5,8% των γυναικών με παιδιά (σύμφωνα με στοιχεία του EIGE–Gender Equality Index) έχει τη δυνατότητα να πάρει άδεια από την εργασία της μία με δύο ώρες, ώστε να φροντίσει προσωπικά ή οικογενειακά θέματα, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό σε Ευρωπαϊκό επίπεδο είναι 22,3%. Στην περίπτωση των ανδρών το ίδιο ποσοστό είναι λίγο καλύτερο και αγγίζει το 18,6%, αλλά εξακολουθεί να υπολείπεται του αντίστοιχου ποσοστού σε ευρωπαϊκό επίπεδο, που είναι 26,3%.

Το επίπεδο της απασχόλησης και της ανεργίας αποτελούν σαφώς σημαντικές παραμέτρους που καθορίζουν της συνθήκες διαβίωσης του πληθυσμού καθώς είναι γενικά αποδεκτό ότι η εργασία αποτελεί τον κυριότερο παράγοντα μείωσης της φτώχειας και η προώθηση της απασχόλησης αποτελεί το σημαντικότερο εργαλείο για την καταπολέμηση της. Ωστόσο, η ένταξη στην αγορά εργασίας δεν εξασφαλίζει απαραίτητα την αποφυγή αυτού του προβλήματος. Για παράδειγμα το χαμηλό εισόδημα, η υποαπασχόληση, η μερική απασχόληση, το μέγεθος και η σύνθεση του νοικοκυριού πολύ συχνά αποτελούν παράγοντες που εντείνουν τον κίνδυνο της φτώχειας, ο οποίος σε αυτή την περίπτωση αναφέρεται ως «Φτώχεια Εργαζομένων».

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, το μεγαλύτερο κίνδυνο φτώχειας την περίοδο 2010-2016, , τον αντιμετώπιζαν τα μονογονεϊκά νοικοκυριά με εξαρτώμενα παιδιά και τα νοικοκυριά με εξαρτώμενα παιδιά, όπως φαίνεται και από τα στοιχεία του **Πίνακα 6** που ακολουθεί.

Πίνακας 6:

Ποσοστό (%) νοικοκυριών σε κίνδυνο φτώχειας μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις ανά τύπο νοικοκυριού

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ένας ενήλικας, κάτω των 65 ετών	24,8	21,8	21,1	24,4	23,6	27,8	24,3
Ένας ενήλικας, άνω των 65 ετών	30,1	29,7	23,5	20,3	21,6	20,2	18,7
Μονογονεϊκά νοικοκυριά, με εξαρτώμενα παιδιά	33,4	43,2	66	37,2	27,8	32,2	31,4
Νοικοκυριά χωρίς εξαρτώμενα παιδιά	17,6	19,5	18,6	17,9	18,7	17,6	17,4
<i>Νοικοκυριά με δύο ενήλικες</i>	19,9	19,9	15,1	13,1	14,3	13,9	13,6
<i>Δύο ενήλικες, κάτω των 65 ετών</i>	18,3	16,2	14,6	14,9	18,4	17,8	20,1
<i>Δύο ενήλικες, με ένα τουλάχιστον μέλος 65 ετών και άνω</i>	20,9	22,3	15,4	11,7	11,3	10,9	9,0

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Δύο ή περισσότεροι ενήλικες	15,9	18,5	18	16,9	17,7	16,1	16,5
Νοικοκυριά με τρεις ή περισσότερους ενήλικες	12,5	17,2	20,5	20,9	21,7	18,6	19,6
Νοικοκυριά με τρεις ή περισσότερους ενήλικες, με εξαρτώμενα παιδιά	29,3	24,7	31,3	38	32	30,7	30,2
Νοικοκυριά με εξαρτώμενα παιδιά	22,9	23,2	28,1	28,9	25,7	25,4	25,3
Δύο ενήλικες, με ένα εξαρτώμενο παιδί	21,6	17,7	25,3	20,2	22,6	18,9	20,2
Δύο ενήλικες, με δύο εξαρτώμενα παιδιά	20,3	24,2	25,9	25,6	22	23,6	22,3
Δύο ενήλικες, με τρία ή περισσότερα εξαρτώμενα παιδιά	26,7	20,8	36,8	31,4	32,4	29,6	32,0
Δύο ή περισσότεροι ενήλικες με εξαρτώμενα παιδιά	22,7	22,7	27	28,6	25,6	25,2	25,0
Σύνολο	20,1	21,3	23,1	23,1	22,1	21,3	21,1
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - ΕΡΕΥΝΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ							

Φαινομενικά θα περίμενε κανείς ότι στον πληθυσμό που εργάζεται, ο κίνδυνος φτώχειας θα ήταν ελάχιστος. Ωστόσο, αυτό που πραγματικά συμβαίνει είναι το ακριβώς αντίθετο. Το 2010 το 13,9% αυτής της κατηγορίας πληθυσμού διέτρεχε κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού ενώ το 2016 το αντίστοιχο ποσοστό ανήλθε στο 14,1%. Μέσα στην ίδια ομάδα μεγαλύτερα ποσοστά σε κίνδυνο φτώχειας παρατηρούνται σε όσους εργάζονται ως ελεύθεροι επαγγελματίες ή είναι ιδιοκτήτες επιχειρήσεων κτλ., δηλαδή σε όσους δεν απασχολούνται σε μισθωτές εργασίες.

Εξετάζοντας, όμως, τη συνολική εικόνα, διαπιστώνεται ότι γενικότερα οι εργαζόμενοι κινδυνεύουν λιγότερο από τους ανέργους και τους οικονομικά μη ενεργούς. Το ποσοστό κινδύνου φτώχειας στους ανέργους την περίοδο 2010-2016 κυμάνθηκε μεταξύ 38,6% και 47,1% και στους οικονομικά μη ενεργούς (εκτός συνταξιούχων) από 28,7% έως 25,4% .

Πίνακας 7:

Κίνδυνος φτώχειας μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις του πληθυσμού ηλικίας 18 ετών και άνω, κατά φύλο και κατάσταση απασχόλησης

		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Εργαζόμενοι	Σύνολο	13,9	11,9	15,1	13	13,2	13,4	14,1
	Άνδρες	16,5	13,2	16,5	13,3	15,4	15,1	15,3
	Γυναίκες	10,3	10,1	13,2	12,6	10,1	10,9	12,3
Μισθωτοί	Σύνολο	8,2	7,2	8,7	9,2	8,5	8,2	8,4
	Άνδρες	10,7	8,2	8,9	9,3	9,5	8,8	8,4
	Γυναίκες	5,2	5,9	8,5	9,2	7,2	7,6	8,4
Εργαζόμενοι, μη μισθωτοί	Σύνολο	25,9	22,6	28,3	20,3	22,6	23,5	25,6
	Άνδρες	27,3	22,7	29,5	19,8	25,2	25,8	27,5

		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	Γυναίκες	23,5	22,5	25,9	21,3	17,4	19,2	22,1
Μη εργαζόμενοι (άνεργοι και οικονομικά μη ενεργοί)	Σύνολο	27,8	30,6	34,5	33,9	32,6	31,5	23,6
	Άνδρες	24,7	32,3	35	35,3	34,1	33,9	23,6
	Γυναίκες	29,7	29,4	34,1	32,9	31,7	29,8	23,7
Άνεργοι	Σύνολο	38,6	44,3	45,8	46,5	46	44,7	47,1
	Άνδρες	37,2	48,6	52,1	50,6	51,7	50,4	51,9
	Γυναίκες	40,1	39,4	38,9	41,6	40,6	39,3	42,4
Συνταξιούχοι	Σύνολο	9,9	12,4	10	9,6	6,8	7,2	9,7
	Άνδρες	11	14,8	11,5	10,8	7,9	8,9	9,0
	Γυναίκες	8,2	9,5	8	8,3	5,3	5,2	10,5
Λοιποί μη οικονομικά ενεργοί (εκτός συνταξιούχων)	Σύνολο	28,7	29,2	34,7	32,5	31,2	29,6	25,4
	Άνδρες	24,6	27,1	28,6	27,4	28,4	28,4	26,2
	Γυναίκες	30,3	30	37	34,3	32,3	30	25,2
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - ΕΡΕΥΝΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ								

Το γεγονός ότι ο κίνδυνος φτώχειας εντοπίζεται και σε άτομα που εργάζονται, μπορεί να αποδοθεί, μεταξύ άλλων και στον τύπο απασχόλησής τους. Σύμφωνα με τα στοιχεία που παρουσιάζονται στον πίνακα παρακάτω (Error! Reference source not found.), τα άτομα που εργάζονται με καθεστώς μερικής απασχόλησης έχουν αυξημένο κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού σε σύγκριση με τα άτομα που βρίσκονται σε καθεστώς πλήρους απασχόλησης.

Πίνακας 8:

Κίνδυνος φτώχειας μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις του πληθυσμού ηλικίας 18 ετών και άνω, ανάλογα με το καθεστώς απασχόλησης

Έτος	Εργαζόμενοι σε καθεστώς μερικής απασχόλησης	Εργαζόμενοι σε καθεστώς πλήρους απασχόλησης
2010	29,4	11,7
2011	21,4	10,4
2012	27,3	13,4
2013	27,0	10,7
2014	27,9	11,9
2015	28,2	11,6
2016	30,3	12,2
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - ΕΡΕΥΝΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ		

Το χάσμα που παρατηρείται μεταξύ των δύο φύλων στην αγορά εργασίας και οι σχετικά μεγάλες διαφοροποιήσεις που παρατηρούνται σε εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο έρχονται να αντιμετωπιστούν μέσα από μία σειρά μέτρων και πολιτικών. Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) είναι το βασικότερο μέσο που χρησιμοποιεί η Ευρώπη για την υποστήριξη της απασχόλησης, τη στήριξη των πολιτών για την εξεύρεση καλύτερων θέσεων εργασίας και τη διασφάλιση πιο δίκαιων ευκαιριών απασχόλησης για όλους του πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ειδικότερα, σύμφωνα με τον Κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο,

το ΕΚΤ, μεταξύ άλλων, θα πρέπει να συνεκτιμά τις απαιτήσεις που συνδέονται με την προαγωγή υψηλού επιπέδου απασχόλησης, την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού, καθώς και το υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης και κατάρτισης. Όσον αφορά το θεματικό στόχο της προώθησης της βιώσιμης απασχόλησης υψηλής ποιότητας, το ΕΚΤ οφείλει να διασφαλίσει την πρόσβαση στην απασχόληση για αναζητούντες θέση εργασίας και οικονομικά μη ενεργά άτομα, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων και των ατόμων που έχουν αποκοπεί επί μακρόν από την αγορά εργασίας, μέσω τοπικών πρωτοβουλιών για την απασχόληση και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων, καθώς και την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών σε όλους τους τομείς αλλά και ειδικότερα όσον αφορά την πρόσβαση στην απασχόληση, την εξέλιξη της επαγγελματικής σταδιοδρομίας και την συμφιλίωση της επαγγελματικής και της ιδιωτικής ζωής. Επιπρόσθετα, οφείλει να συνεισφέρει στη βελτίωση της ίσης πρόσβασης στη δια βίου μάθηση για όλες τις ηλικιακές ομάδες σε τυπική, άτυπη και μη τυπική μορφή, στην αναβάθμιση των γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων του εργατικού δυναμικού και στην προώθηση ευέλικτων δυνατοτήτων μάθησης.

Στο ίδιο πνεύμα κινείται και η σχετικά πρόσφατη πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (26/04/2017) για την «Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής για τους γονείς και τους φροντιστές και την κατάργηση της οδηγίας 2010/18/ΕΕ του Συμβουλίου⁴». Η Επιτροπή επιχειρώντας να αντιμετωπίσει το χάσμα μεταξύ των φύλων στην αγορά εργασίας, το οποίο διαπιστώνεται εντονότερα στους γονείς και στα άτομα με άλλες ευθύνες φροντίδας, όπου οι γυναίκες είναι πολύ πιθανότερο να αναλάβουν το ρόλο των άτυπων φροντιστών ηλικιωμένων ή εξαρτώμενων συγγενών από ότι οι άνδρες και οι οποίες είναι πιο πιθανό να εργάζονται με καθεστώς μερικής απασχόλησης λόγω ευθυνών φροντίδας επιτείνοντας με αυτό τον τρόπο το μισθολογικό χάσμα μεταξύ των δύο φύλων, το οποίο με τη σειρά του μετασχηματίζεται σε συνταξιοδοτικό χάσμα δημιουργώντας μεγαλύτερο κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, ανακοινώνει την πρόθεσή της να καταρτίσει νέα πρωτοβουλία που έχει ως στόχο να αντιμετωπιστεί η υπο-εκπροσώπηση των γυναικών στην απασχόληση και να στηριχθεί η εξέλιξη της σταδιοδρομίας τους μέσω της βελτίωσης των συνθηκών, ώστε να μπορούν να συνδυάζουν τις ευθύνες τους στην επαγγελματική και την ιδιωτική τους ζωή. Σύμφωνα πάντα με την Επιτροπή, το χάσμα απασχόλησης μεταξύ των δύο φύλων αναμένεται να συνεχιστεί στα επόμενα χρόνια και αυτό οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στις ατελέσφορες πολιτικές για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής. Έχει αποδειχθεί ότι ο ανισοβαρής σχεδιασμός της άδειας μεταξύ των φύλων όπως, επίσης, η ανεπάρκεια επίσημων υπηρεσιών φροντίδας και τα οικονομικά αντικίνητρα επιτείνουν τις προκλήσεις για την απασχόληση των γυναικών. Οι ειδικοί στόχοι της παρούσας πρωτοβουλίας είναι αφενός να βελτιωθεί η πρόσβαση σε ρυθμίσεις για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής, όπως σε άδειες και ευέλικτες ρυθμίσεις εργασίας και αφετέρου να αυξηθεί η χρήση αδειών για οικογενειακούς λόγους και ευέλικτων ρυθμίσεων εργασίας από τους άνδρες.

Σε εθνικό επίπεδο, η Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων επικαιροποιεί τις βασικές αρχές και τους στρατηγικούς στόχους που τέθηκαν στο Εθνικό Πρόγραμμα για την Ισότητα των Φύλων 2010-2013 μέσα από το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2016-2020. Οι στρατηγικοί στόχοι του Σχεδίου, μεταξύ άλλων, αφορούν τη στήριξη της απασχόλησης των γυναικών και την άρση των

⁴https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:84205176-2b39-11e7-9412-01aa75ed71a1.0007.02/DOC_1&format=PDF

συνεπειών της μείωσης της ανδρικής απασχόλησης όσον αφορά στις έμφυλες ταυτότητες και τις σχέσεις των δύο φύλων. Η αγορά εργασίας και εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής αποτελούν έναν από τους βασικότερους άξονες προτεραιότητας του Εθνικού Σχεδίου, οι οποίες με τη σειρά τους ακολουθούν τις κατευθυντήριες οδηγίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς τα Κράτη Μέλη. Πιο συγκεκριμένα, όπως τονίζεται μέσα από το Εθνικό Σχέδιο Δράσης, ο περιορισμός των κοινωνικών δαπανών και υπηρεσιών του κράτους πρόνοιας⁵, επανέφερε στην οικογένεια και συγκεκριμένα στις γυναίκες την ευθύνη της φροντίδας των ηλικιωμένων συγγενών και παιδιών. Ως εκ τούτου, οι εργαζόμενες γυναίκες επιλέγουν, όσες έχουν τη δυνατότητα, τη μερική απασχόληση με σκοπό να καταφέρουν να συνδυάσουν τις επαγγελματικές ευθύνες με τις ευθύνες που απορρέουν από την οικογενειακή ζωή. Οι επιλογές αυτές επηρεάζουν αδιαμφισβήτητα την επαγγελματική τους πορεία και σταδιοδρομία, όπως, επίσης, τις οικονομικές τους αποδοχές συντελώντας με αυτό τον τρόπο στη διεύρυνση του χάσματος με τον ανδρικό πληθυσμό.

Συμπερασματικά, τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο οι γυναίκες παραμένουν σε μεγάλο βαθμό υποεκπροσωπούμενες στην αγορά εργασίας με το ποσοστό απασχόλησής τους να παραμένει σε χαμηλά επίπεδα συγκριτικά με αυτό των ανδρών. Οι ευθύνες για την παροχή φροντίδας αποτελούν βασικές αιτίες που επιτείνουν το πρόβλημα αυτό καθιστώντας την ανάγκη ανάληψης δράσης και μέτρων για το συνδυασμό επαγγελματικής και προσωπικής ζωής ζωτικής σημασίας καθώς θα τους αποτρέψει από το να είναι υποχρεωμένοι να επιλέξουν μεταξύ της οικογενειακής ζωής και της επαγγελματικής σταδιοδρομίας. Στο πλαίσιο αυτό συνεχίζονται οι παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση της έλλειψης προσιτής φροντίδας για τα παιδιά, οι οποίες θα ευνοήσουν την αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας. Η αξιολόγηση του προγράμματος «Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής» κατέδειξε ότι το εν λόγω πρόγραμμα συνέβαλε στο να αφιερωθούν απερίσπαστες στην εργασία τους και μέσω αυτού πέτυχαν τη διατήρηση της θέσης εργασίας τους. Επομένως, καθίσταται προφανές ότι η ανάγκη περαιτέρω ενίσχυσης των γυναικών μέσω ολοκληρωμένων και στοχευμένων δράσεων κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική και απαραίτητη.

⁵ σελ. 57 του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2016-2020, διαθέσιμο στη διεύθυνση <http://www.isotita.gr/wp-content/uploads/2017/04/ESDIF.pdf>

5 Στόχοι και αντικείμενα του έργου της αξιολόγησης

5.1 Αντικείμενα και στόχος του έργου

Η παρούσα μελέτη με τίτλο «Έκθεση Αξιολόγησης», έχει ως βασικό στόχο την αξιολόγηση των δράσεων «Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής» που αφορούσαν στα σχολικά έτη 2014-2015, 2015-2016 και 2016-2017, όπως αυτές σχεδιάστηκαν και υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο του ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ και των ΠΕΠ.

Η αξιολόγηση των δράσεων «Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής» στους κύκλους 2014-2015, 2015-2016 και 2016-2017, περιλαμβάνει τέσσερις κυρίως αξιολογικές ενότητες, καθεμία εκ των οποίων ενσωματώνει συγκεκριμένα αξιολογικά ερωτήματα, όπως αυτά αποτυπώνονται στη σύμβαση:

- **Αξιολόγηση των διαδικασιών σχεδιασμού και υλοποίησης των δράσεων**, μέσα από αξιολογικά ερωτήματα που αφορούν:
 - στη συγκριτική αξιολόγηση των αλλαγών του συστήματος υλοποίηση του κύκλου 2016 -2017 σε σχέση με τους δύο (2) προηγούμενους κύκλους,
 - στα πιθανά προβλήματα που παρουσιάστηκαν κατά την υλοποίηση των δράσεων μέσω του νέου συστήματος,
 - στη συγκριτική αξιολόγηση αναφορικά με στην στόχευση των δράσεων σε σχέση με τις ανάγκες των ομάδων-στόχου,
 - στη συγκριτική αξιολόγηση των αλλαγών του συστήματος χρηματοδότησης λαμβάνοντας υπόψη τις ποιοτικές διαφορές του, έτσι όπως αναφέρονται στο εκάστοτε κανονιστικό πλαίσιο,
 - στα δυνατά και τα αδύναμα σημεία της υλοποίησης των δράσεων (ΕΥΔ, Δικαιούχοι, Δομές Φροντίδας και Φύλαξης Παιδιών),
 - στη συνέργεια και συμπληρωματικότητα ή ανταγωνιστικότητα με την υλοποίηση άλλων παρεμβάσεων,
 - στη συνεργασία των εμπλεκόμενων φορέων στην υλοποίηση των δράσεων και
 - στην αξιολόγηση της ανταπόκρισης και συνεργασίας των υπηρεσιών διαχείρισης με τους δικαιούχους
- **Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της δράσης ως προς τους στόχους των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (Τομεακών και ΠΕΠ)** και πιο συγκεκριμένα:
 - αξιολόγηση του βαθμού επίτευξης της στοχοθεσίας των ειδικών δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων που τέθηκαν στα επιμέρους Επιχειρησιακά Προγράμματα και τις αντίστοιχες επενδυτικές προτεραιότητες, μέσω των οποίων χρηματοδοτήθηκε η δράση, για το 2023,
 - αξιολόγηση του βαθμού επίτευξης της στοχοθεσίας των (κοινών και ειδικών) δεικτών εκροών των Πράξεων, μέσω των οποίων χρηματοδοτήθηκε η δράση,
 - αξιολόγηση του βαθμού επίτευξης της στοχοθεσίας των ειδικών δεικτών αποτελεσμάτων των Πράξεων, μέσω των οποίων χρηματοδοτήθηκε η δράση

- **Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της δράσης ως προς τον ωφελούμενο πληθυσμό, εξετάζοντας:**
 - το προφίλ/χαρακτηριστικά των ωφελούμενων κατά την είσοδό τους στη δράση, σε σχέση με τον σχεδιασμό και τις διαφοροποιήσεις που παρατηρήθηκαν μεταξύ των τριών (3) κύκλων υλοποίησης των δράσεων και μεταξύ των Περιφερειών,
 - το βαθμό ικανοποίησης των ωφελούμενων από την δράση,
 - την ανταπόκριση των στόχων της δράσης στις ανάγκες των ομάδων στόχου στις οποίες απευθύνονται,
 - το βαθμό εξυπηρέτησης των ωφελούμενων από το εύρος των παρεχόμενων υπηρεσιών στο πλαίσιο της δράσης, σε σχέση με τις διαφοροποιημένες ανάγκες τους,
 - τις επιπτώσεις στην εργασιακή κατάσταση των ωφελούμενων,
 - τη δημοσιότητα της δράσης και το βαθμό διείσδυσης της πληροφορίας στον πληθυσμό που αποτελεί την ομάδα-στόχου,
 - τα προβλήματα που αντιμετώπισαν οι ωφελούμενοι κατά την εμπλοκή τους στην δράση,
 - το βαθμό ανταπόκρισης των φορέων υλοποίησης στα αιτήματά που διατυπώθηκαν από τους ωφελούμενους και το βαθμό ικανοποίησης των ωφελούμενων από την ανταπόκριση αυτή.
- **Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της δράσης ως προς τις δομές παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών, διερευνώντας:**
 - το προφίλ και τα χαρακτηριστικά των φορέων παροχής υπηρεσιών και φύλαξης παιδιών που συμμετείχαν στη δράση και τις διαφοροποιήσεις που παρατηρήθηκαν μεταξύ των τριών (3) κύκλων υλοποίησης των δράσεων και μεταξύ των Περιφερειών, καθώς και την επάρκεια της δυναμικότητας των δομών για την κάλυψη των αναγκών του πληθυσμού στόχου
 - τη γνώμη των φορέων παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών αναφορικά με τα ποσοτικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά της υλοποιούμενης δράσης και πιο συγκεκριμένα γύρω από:
 - τις αλλαγές στη στοχοθεσία της δράσης, στη διαδικασία υποβολής των αιτημάτων συμμετοχής τους στη δράση, στη διαδικασία τοποθέτησης ωφελούμενων, στις διαδικασίες χρηματοδότησης, στις διαδικασίες διαχείρισης και παρακολούθησης της δράσης, κλπ.
 - την ανάγκη υιοθέτησης αλλαγών που σχετίζονται με το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των δομών τους,
 - το βαθμό ικανοποίησής τους από τη συνεργασία τους με την Ε.Ε.Τ.Α.Α και τους ωφελούμενους
 - το βαθμό ικανοποίησής τους από την υλοποίηση της δράσης
 - τα προβλήματα που αντιμετώπισαν οι φορείς κατά την εμπλοκή τους στη δράση,
 - τις επιπτώσεις της δράσης στην εργασιακή κατάσταση των ωφελούμενων γυναικών
 - τις συνέπειες της δράσης στη βιωσιμότητα του κλάδου τους και τις συνέπειες της δράσης στη βιωσιμότητα των δομών τους
 - τις προτάσεις που κάνουν οι φορείς για το μελλοντικό σχεδιασμό της δράσης

Σκοπός του παρόντος έργου είναι η παροχή στην Αναθέτουσα αρχή και στους αρμόδιους φορείς λήψης αποφάσεων (Υπουργείο Οικονομίας & Ανάπτυξης, Υπουργείο Εσωτερικών, Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. ΑΝΑΔΕΔΒΜ κλπ.) των κατάλληλων πληροφοριών, στοιχείων και εκτιμήσεων σχετικά με μια σειρά θεμάτων που σχετίζονται με την υλοποίηση και τα αποτελέσματα των δράσεων, όπως αυτές υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο του ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ και στα ΠΕΠ.

5.2 Μεθοδολογία υλοποίησης της αξιολόγησης

Η αξιολόγηση της δράσης Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής κατά τις εξεταζόμενες περιόδους (2014-2015, 2015-2016 και 2016-2017), βασίστηκε στα παρακάτω στάδια, όπως αυτά εξειδικεύτηκαν στο Παραδοτέο Α του παρόντος έργου, που αφορούσε στην οριστικοποίηση του μεθοδολογικού πλαισίου της αξιολόγησης:

1. Αποτίμηση του περιβάλλοντος και της στρατηγικής των παρεμβάσεων
2. Καθορισμός των αξιολογικών ερωτημάτων
3. Καθορισμός των κριτηρίων και των δεικτών της αξιολόγησης
4. Μεθοδολογικός σχεδιασμός
5. Συλλογή, ανάλυση και επεξεργασία δεδομένων
6. Εκπόνηση συμπερασμάτων και προτάσεων
7. Οργάνωση και υποστήριξη της αξιολόγησης

Ο μεθοδολογικός σχεδιασμός περιλάμβανε τη συλλογή και ανάλυση δεδομένων τόσο από δευτερογενείς, όσο και από πρωτογενείς πηγές, με σκοπό αφενός τη σκιαγράφηση του περιβάλλοντος υλοποίησης της δράσης κατά τις εξεταζόμενες περιόδους, αφετέρου τη διαμόρφωση μίας τεκμηριωμένης εικόνας για την επίτευξη των ειδικών στόχων των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (Τομεακών και ΠΕΠ) από τα οποία χρηματοδοτήθηκε και των αποτελεσμάτων της ως προς τον ωφελούμενο πληθυσμό και τις δομές παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών.

Για την εξυπηρέτηση αυτού του σκοπού, αξιοποιήθηκαν βασικά έντυπα Διαχείρισης και Ελέγχου των επιμέρους Πράξεων, μέσω των οποίων χρηματοδοτήθηκε η δράση, όπως επίσης και πρόσθετα στοιχεία που αφορούν σε δεδομένα που προκύπτουν από την υλοποίησή της. Ενδεικτικά, τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν περιλάμβαναν:

- Τις σχετικές προσκλήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την υλοποίηση Πράξεων στο πλαίσιο της δράσης «Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής», τους τρεις εξεταζόμενους κύκλους, καθώς και τις τροποποιήσεις αυτών
- Τις Αποφάσεις Ένταξης και τις τροποποιήσεις των Τεχνικών Δελτίων των 54 Πράξεων μέσω των οποίων χρηματοδοτήθηκε η δράση της Εναρμόνισης τις εξεταζόμενες περιόδους
- Το «Σύστημα Διαχείρισης, Αξιολόγησης, Παρακολούθησης και Ελέγχου – Διαδικασία Εφαρμογής της Πράξης «Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής», συγχρηματοδοτούμενης από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο στο πλαίσιο του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς για την Προγραμματική Περίοδο 2007–2013», όπως αυτό

τροποποιήθηκε και ίσχυσε (Αριθμ. 1.8010/οικ.3.1413, ΦΕΚ Β 1230/14-6-2011 και ΦΕΚ Β 3484/31-12-2012)

- Το Σύστημα Διαχείρισης, Αξιολόγησης, Παρακολούθησης και Ελέγχου – Διαδικασία Εφαρμογής της Δράσης «Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής» έτους 2016-2017, συγχρηματοδοτούμενης από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο στο πλαίσιο του Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) για την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020. (Αριθμ. 16/οικ.578/ΕΥΣΕΚΤ/66166, ΦΕΚ Β 1850/24-6-2016)
- Την εγκύκλιο για την υλοποίηση της δράσης τον κύκλο 2016-2017, της Γενικής Γραμματείας Δημόσιων Επενδύσεων – ΕΣΠΑ, με αριθμ. πρωτ. 16/οικ.735/ΕΥΣΕΚΤ
- Το Ε.Π. Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση 2014-2020, βάσει της τεχνικής προσαρμογής του Δεκεμβρίου του 2017 και την ετήσια έκθεση υλοποίησης του ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ
- Τα αναθεωρημένα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα 2014-2020, βάσει της τεχνικής προσαρμογής του Δεκεμβρίου του 2017 σε ότι αφορά στα θέματα των δεικτών και ειδικών στόχων, κατόπιν συμφωνίας της ΕΥΣΕΚΤ με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. (Η απόφαση αυτή ελήφθη, γιατί οι δείκτες των ΠΕΠ στα αρχικά εγκεκριμένα προγράμματα του 2014, είχαν προβλήματα μέτρησης και αποφασίστηκε να αντικατασταθούν με νέους δείκτες κατά την τεχνική προσαρμογή το 2017, με αναδρομική εφαρμογή τους από την αρχή της προγραμματικής περιόδου).
- Στοιχεία από την ΕΥ ΟΠΣ, σχετικά με τις εκροές και αποτελέσματα των επιμέρους Πράξεων, όπως επίσης και για το οικονομικό αντικείμενο αυτών και τις νομικές δεσμεύσεις
- Συγκεντρωτικά στοιχεία από την Ε.Ε.Τ.Α.Α., ανά Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και κύκλο, σχετικά με:
 - τον αριθμό των αιτήσεων των μητέρων (με πλήρη είτε ελλιπή φάκελο) και τον αριθμό παιδιών στα οποία αντιστοιχούν αυτές οι αιτήσεις
 - τον αριθμό των αιτήσεων των μητέρων με πλήρη φάκελο και τον αριθμό παιδιών στα οποία αντιστοιχούν αυτές οι αιτήσεις
 - τον αριθμό των τοποθετήσεων μητέρων και τον αριθμό στα οποία αντιστοιχούν αυτές οι τοποθετήσεις
- Αναλυτική λίστα δομών και ωφελούμενων που συμμετείχαν στη δράση, σε κάθε έναν εξεταζόμενο κύκλο

Παράλληλα και για την καλύτερη κατανόηση του τρόπου σχεδιασμού, υλοποίησης, ελέγχου και παρακολούθησης της δράσης στους εξεταζόμενους κύκλους, έγιναν μία σειρά από τεχνικές συναντήσεις με τον Δικαιούχο της δράσης, την ΕΥ ΟΠΣ, την ΕΥΣΕΚΤ και την Αναθέτουσα Αρχή.

Επιπρόσθετα με τα παραπάνω στοιχεία αναζητήθηκαν στοιχεία και από την Ελληνική Στατιστική Αρχή και την Eurostat, σχετικά με την σκιαγράφηση του περιβάλλοντος υλοποίησης της δράσης κατά τις εξεταζόμενες περιόδους και ειδικότερα τις τάσεις που υπάρχουν σε ότι αφορά το γενικότερο οικονομικό περιβάλλον της χώρας, τις συνθήκες διαβίωσης και κοινωνικού αποκλεισμού, καθώς και τις εξελίξεις των συνθηκών στην αγορά εργασίας, με έμφαση στις γυναίκες. Τα στοιχεία αυτά συνέβαλαν επικουρικά στην εξαγωγή συμπερασμάτων για τους δείκτες αξιολόγησης, είτε αυτοί αφορούσαν σε ποσοτικά, είτε σε ποιοτικά δεδομένα.

Τέλος, προκειμένου να απαντηθούν ειδικά αξιολογικά ερωτήματα και για την εκτίμηση των αποτελεσμάτων της δράσης ως προς τον ωφελούμενο πληθυσμό και τις δομές παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών, σχεδιάστηκαν και υλοποιήθηκαν οι ακόλουθες πρωτογενείς έρευνες πεδίου:

- Ποιοτική Έρευνα, με τη μέθοδο των ατομικών συνεντεύξεων σε βάθος, σε εκπροσώπους αρμόδιων υπηρεσιών που είχαν άμεση εμπλοκή με το σχεδιασμό και την υλοποίηση των δράσεων των υπό εξέταση χρονικών περιόδων (2014-2015, 2015-2016 και 2016-2017), με τη χρήση οδηγού συζήτησης
- Ποιοτική Έρευνα, με τη μέθοδο της εστιασμένης ομάδας συζήτησης (focus group), σε ομάδα ατόμων που ωφελήθηκαν από τις δράσεις κατά τις υπό εξέταση χρονικές περιόδους (2014-2015, 2015-2016 και 2016-2017), με τη χρήση οδηγού συζήτησης
- Ποιοτική Έρευνα, με τη μέθοδο των ατομικών συνεντεύξεων σε βάθος, σε εκπροσώπους δομών που συμμετείχαν στις δράσεις των υπό εξέταση χρονικών περιόδων (2014-2015, 2015-2016 και 2016-2017), με τη χρήση οδηγού συζήτησης
- Πανελλαδική ποσοτική έρευνα πεδίου αξιολόγησης των αποτελεσμάτων της δράσης από τον ωφελούμενο πληθυσμό
- Πανελλαδική ποσοτική έρευνα πεδίου αξιολόγησης των αποτελεσμάτων της δράσης από τις δομές παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών

Αναλυτική παρουσίαση των ευρημάτων των ποσοτικών και ποιοτικών ερευνών που διεξήχθησαν στο πλαίσιο της παρούσας μελέτης, παρουσιάζονται στα παραδοτέα Γ και Δ του παρόντος έργου.

Για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της δράσης δημιουργήθηκαν 4 βασικοί πυλώνες δεικτών και πιο συγκεκριμένα :

- **Δείκτες εκροών (output indicators):** Προκειμένου να υπάρξει μία ενιαία εικόνα στην αποτύπωση των εκροών όλων των Πράξεων της Εναρμόνισης, εκτός από την παρουσίαση των τιμών των στοχοθετημένων επιχειρησιακών δεικτών των 14 ΕΠ, ο Σύμβουλος διαμόρφωσε για όλες τις Πράξεις πίνακες εκροών, αποτυπώνοντας τις τιμές επίτευξης των κοινών δεικτών συμμετεχόντων ΕΚΤ (**CO01:** Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων, **CO03:** Οικονομικά μη ενεργά άτομα, **CO05:** Απασχολούμενοι, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων) που μετρούν τους ωφελούμενους με βάση την εργασιακή τους κατάσταση κατά την είσοδό τους στις πράξεις, καθώς και του ειδικού δείκτη **10501:** Άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων, ο οποίος μετρά το σύνολο των συμμετεχόντων στις πράξεις (ως επιχειρησιακός δείκτης στα 13 ΠΕΠ και ως πρόσθετος δείκτης στο ΕΠΑΝΑΔ ΔΒΜ).
- **Δείκτες αποτελεσμάτων (result indicators):** Για την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της δράσης «Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής», λήφθηκαν υπόψη οι επιχειρησιακοί δείκτες αποτελεσμάτων όπως έχουν αποτυπωθεί στα Δελτία Επίτευξης Δεικτών Παρακολούθησης και έχουν επαληθευθεί από την αρμόδια ΕΥΔ του κάθε ΕΠ. Η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των πράξεων έγινε με βάση το βαθμό επίτευξης του στόχου των εν λόγω δεικτών οι οποίοι μετρούν τα αναμενόμενα αποτελέσματα που εκφράζουν οι επιμέρους Ειδικοί Στόχοι σε επίπεδο Επενδυτικής Προτεραιότητας. Σε ότι αφορά το ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ και την επενδυτική προτεραιότητα δίν, μέσω της οποίας χρηματοδοτήθηκε η δράση της Εναρμόνισης στις υπό εξέταση χρονικές περιόδους, είναι οι

δύο Ειδικοί Δείκτες άμεσων αποτελεσμάτων **T4816**: Εργαζόμενες που διατηρούν τη θέση εργασίας τους αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους και **T4817**: Άνεργες που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, που συμμετέχουν σε προγράμματα Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους. Σε ό,τι αφορά τα ΠΕΠ, μετά την Τεχνική Προσαρμογή το Δεκέμβριο του 2017, είναι σε όλα τα ΠΕΠ ο Ειδικός Δείκτης άμεσων αποτελεσμάτων **10502**: Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους.

- **Κοινοί Δείκτες αποτελεσμάτων (common immediate result indicators)**: Όπως και στις εκροές, έτσι και για τα αποτελέσματα, ο Σύμβουλος διαμόρφωσε για όλες τις Πράξεις πίνακες δεικτών, αποτυπώνοντας τις τιμές επίτευξης τριών κοινών δεικτών άμεσων αποτελεσμάτων συμμετεχόντων ΕΚΤ **CR01, CR02, CR04**.
- Και τέλος **δείκτες που προκύπτουν από τη διεξαγωγή των ποιοτικών και ποσοτικών ερευνών σε ωφελούμενους της δράσης και φορείς παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών**, με τους οποίους επιχειρήθηκε να απαντηθούν γενικά και ειδικά αξιολογικά ερωτήματα όπως ενδεικτικά:
 - οι διαδικασίες σχεδιασμού και υλοποίησης της δράσης τους τρεις εξεταζόμενους κύκλους
 - η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της δράσης ως προς τον ωφελούμενο πληθυσμό
 - η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της δράσης ως προς τις δομές παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών και
 - η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της δράσης ως προς τους στόχους των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (Τομεακών και ΠΕΠ)

Η αξιολογική διαδικασία βασίστηκε στην κωδικοποίηση και συνθετική ανάλυση και όλων των διαθέσιμων στοιχείων, που πηγάζουν τόσο από τα δευτερογενή, όσο και από τα πρωτογενή δεδομένα που συλλέχθηκαν στο πλαίσιο του παρόντος έργου.

5.3 Παραδοτέα του έργου της αξιολόγησης

Σύμφωνα με την διακήρυξη και την από 08/01/2018 σύμβαση μεταξύ αναδόχου και Αναθέτουσας Αρχής, τα παραδοτέα του έργου της αξιολόγησης περιλαμβάνουν:

- Παραδοτέο Α: Οριστικοποίηση της προτεινόμενης μεθοδολογίας
- Παραδοτέο Β: Ενδιάμεσο παραδοτέο της αξιολόγησης του σχεδιασμού των προγραμμάτων με έμφαση στις διαδικασίες υλοποίησης και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων της δράσης ως προς τους στόχους των επιμέρους Επιχειρησιακών Προγραμμάτων
- Παραδοτέο Γ: Ενδιάμεσο παραδοτέο της αξιολόγησης των αποτελεσμάτων της δράσης ως προς τον ωφελούμενο πληθυσμό
- Παραδοτέο Δ: Ενδιάμεσο παραδοτέο της αξιολόγησης των αποτελεσμάτων της δράσης ως προς τις δομές παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών
- Παραδοτέο Ε: Τελική Έκθεση Αξιολόγησης

6 Αξιολόγηση των διαδικασιών σχεδιασμού και υλοποίησης της δράσης

6.1 Συγκριτική αξιολόγηση των αλλαγών του συστήματος υλοποίησης του κύκλου 2016 -2017 με τους δύο (2) προηγούμενους κύκλους

Την περίοδο 2016-2017, κατόπιν συνεργασίας των συναρμόδιων Υπουργείων Εσωτερικών & Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Οικονομίας Ανάπτυξης & Τουρισμού, καθώς του Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης & Κοινωνικής Αλληλεγγύης, **προωθήθηκαν σημαντικές καινοτομίες ως προς τον σχεδιασμό και υλοποίηση της δράσης** «Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής», **με στόχο την ουσιαστικότερη στήριξη των ωφελουμένων και την αντιμετώπιση των δυσκολιών που προέκυψαν κατά την υλοποίηση της δράσης σε προγενέστερα έτη**. Πιο συγκεκριμένα, οι αλλαγές για την περίοδο 2016-2017 αφορούσαν στα κάτωθι σημεία :

- Κριτήρια και διαδικασία επιλογής ωφελουμένων: η αλλαγή εισάγεται σταδιακά στον κύκλο 2015-2016 και εφαρμόζεται πλήρως στον κύκλο 2016-2017, δίνοντας προτεραιότητα (μέσω του συστήματος μοριοδότησης) στις άνεργες ή επισφαλώς απασχολούμενους ή με εισόδημα κάτω από το κατώφλι φτώχειας, έναντι των εργαζομένων που ίσχυε στον προηγούμενο κύκλο 2014-2015.
- Στη διαδικασία τοποθέτησης των παιδιών στις δομές: καταργείται η τοποθέτηση των παιδιών στις δομές βάσει της διαδικασίας «Σύζευξης» που εφαρμόζεται στους κύκλους 2014-2015 και 2015-2016 σύμφωνα με την οποία η τοποθέτηση γίνεται με βάση τη σειρά κατάταξης των επιλέξιμων παιδιών (κατά φθίνουσα σειρά βαθμολόγησης). Η «καινοτομία» στο σύστημα τοποθέτησης που εισάγεται με την «Αξία Τοποθέτησης» (voucher) έγκειται στο γεγονός ότι ο ωφελούμενος έχει τη δυνατότητα να εγγράψει το παιδί του σε οποιαδήποτε δομή της επιλογής του, εφόσον υπάρχουν διαθέσιμες θέσεις. Επιπρόσθετα, το άρθρο 9 της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για τη δράση έτους 2016-2017 ορίζει ότι «Ο/η ωφελούμενος/η διατηρεί την αξία τοποθέτησης που του έχει χορηγηθεί σε περίπτωση που αλλάξει Δομή υποδοχής του/των παιδιού/ών του κατά την διάρκεια του σχολικού έτους». Αντιθέτως, οι σχετικές προσκλήσεις για τα σχολικά έτη 2014-2015, 2015-2016 όριζαν ότι σε περίπτωση μη χρήσης της παρεχόμενης υπηρεσίας από τον ωφελούμενο αποτελεί αιτία ακύρωσης της εντολής τοποθέτησης και αντικατάστασης αυτής (αν και εφόσον είναι εφικτό).
- Στον συνολικό αριθμό διαθέσιμων θέσεων: Δόθηκε η δυνατότητα στις δομές να μπορούν να διαθέσουν έως και το 100% της δυναμικότητάς τους στη δράση, αντί του 70% που ίσχυε στους προηγούμενους κύκλους,
- Στα δικαιολογητικά δαπανών: Σύμφωνα με το άρθρο 12 της ΚΥΑ για τη δράση της εναρμόνισης του σχολικού έτους 2016-2017 «Για την αποδοχή της επιλεξιμότητας των δαπανών απαιτούνται νόμιμα παραστατικά, τα οποία εκδίδουν οι Δομές προς την/ον ωφελούμενη/ο σε μηνιαία βάση όπως προβλέπεται από τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, το ισχύον θεσμικό πλαίσιο και το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020». Αντίστοιχα το άρθρο 11 της ΚΥΑ για την εναρμόνιση έτους 2014-2015, 2015-2016 ορίζει ότι «για την αποδοχή της επιλεξιμότητας των δαπανών απαιτούνται νόμιμα παραστατικά, τα οποία εκδίδουν οι Ανάδοχοι (Φορείς) παροχής υπηρεσιών και ο Δικαιούχος, όπως προβλέπεται από τον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, το

ισχύον θεσμικό πλαίσιο, το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ και τις οδηγίες της Ε.Υ.Δ. του Ε.Π. ΑΝΑΔ.»

- Πληρωμές Φορέων: Κατά το έτος 2016-2017 η διαδικασία πληρωμών των φορέων διαφοροποιείται σημαντικά σε σχέση με την ισχύουσα μέχρι στιγμής διαδικασία. Πιο συγκεκριμένα, για το έτος 2016-2017 η σχετική ΚΥΑ (άρθρο 12) προβλέπει ότι «για τη διενέργεια των πληρωμών οι Φορείς υποβάλλουν ανά Δομή, στην Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε. Συγκεντρωτική Κατάσταση Παραστατικών στην οποία αναγράφονται τα πλήρη φορολογικά στοιχεία ταυτότητας του Φορέα/Δομής και την περίοδο αναφοράς, και περιλαμβάνει σε μορφή πίνακα κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα:
 - ο α/α παραστατικού (Απόδειξη Παροχής Υπηρεσιών που έχει εκδώσει ο φορέας προς τους ωφελούμενους/ες),
 - ημερομηνία έκδοσης,
 - ονοματεπώνυμο ωφελούμενου/νης, και
 - το ποσό της περιόδου αναφοράς.

Η Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε., με βάση τις Συγκεντρωτικές Καταστάσεις Παραστατικών και τα μηνιαία δελτία παρακολούθησης επιβεβαιώνει τη συμφωνία του φυσικού και του οικονομικού αντικείμενου και πιστώνει τον τραπεζικό λογαριασμό. Η πίστωση του λογαριασμού πραγματοποιείται εντός δεκαπενθημέρου από την υποβολή των ανωτέρω στοιχείων και είναι δυνατό να αφορά στο σύνολο των δομών ενός φορέα. Διαπιστώνεται συνεπώς μια πιο σύνθετη διαδικασία πληρωμών σε σχέση με τα προηγούμενα έτη εφαρμογής, η οποία ωστόσο συμβάλλει στην άμεση πληρωμή των φορέων σε διάστημα 15 ημερών από την υποβολή των δικαιολογητικών στην ΕΕΤΑΑ (Δικαιούχο).

- Απλοποίηση των διαδικασιών υποβολής αίτησης συμμετοχής και υποβολής δικαιολογητικών των φορέων/δομών: Στο πλαίσιο της δράσης έτους 2016-2017 κάθε ενδιαφερόμενος φορέας /δομή καλείται να εκδηλώσει την πρόθεση του να συμμετέχει στη δράση και να υποβάλλει τα ακόλουθα έγγραφα:
 - ο αποδεικτικά στοιχεία περί δυναμικότητας της/των Δομής/Δομών τους
 - αίτηση-δήλωση του Νόμιμου Εκπροσώπου του Φορέα ότι οι Δομές που δηλώνονται πληρούν όλες τις νόμιμες προϋποθέσεις λειτουργίας
 - στην περίπτωση Φορέων/Δομών που συμμετείχαν σε προηγούμενους κύκλους, απαιτείται μια Υπεύθυνη Δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου στην οποία θα αναφέρεται ότι ισχύουν τα στοιχεία του Φορέα/Δομής όπως αυτά αναρτήθηκαν στον οριστικό πίνακα επιλέξιμων Δομών στις 04.08.2015.

Στη συνέχεια, παρατίθεται η αξιολόγηση αυτών των αλλαγών, βάσει της συνθετικής ανάλυσης των ευρημάτων που προέκυψαν μέσα από δευτερογενή έρευνα γραφείου και τις πρωτογενείς έρευνες που διενεργήθηκαν σε δείγμα 3.675 ωφελούμενων (30 Μαΐου έως 18 Ιουνίου 2018) και σε δείγμα 503 φορέων παροχής υπηρεσιών φύλαξης και φροντίδας παιδιών (30 Μαρτίου έως 24 Απριλίου 2018) που συμμετείχαν σε κάποιον από τους τρεις εξεταζόμενους κύκλους εφαρμογής της δράσης.

6.1.1 Αξιολόγηση της αλλαγής της στόχευσης της δράσης & συγκριτική αξιολόγηση της αλλαγής σε σχέση με τις ανάγκες των ομάδων-στόχου

Οι κύριοι στόχοι της δράσης της εναρμόνισης –όπως αποτυπώνονται στις σχετικές προσκλήσεις και στο Σύστημα Διαχείρισης, Αξιολόγησης, Παρακολούθησης και Ελέγχου⁶ των τριών υπό αξιολόγηση κύκλων δράσης - επικεντρώνονται αφενός στην *αύξηση της απασχολησιμότητας και της ισότιμης πρόσβασης στην αγορά εργασίας των ωφελούμενων* (δηλ. γυναίκες, καθώς και στους άνδρες στους οποίους έχει παραχωρηθεί με δικαστική απόφαση η επιμέλεια των παιδιών τους και εκείνους που βρίσκονται σε χηρεία), μέσω της παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης βρεφών, νηπίων, παιδιών και ατόμων ΜΕΑ από δομές που συμμετέχουν στο πρόγραμμα και αφετέρου στην *ισότιμη πρόσβαση των ευπαθών ομάδων (παιδιά και άτομα ΜΕΑ) σε ποιοτικές κοινωνικές υπηρεσίες*.

Οι στόχοι αυτοί, συνάδουν με τον ειδικό στόχο της Επενδυτικής Προτεραιότητας 8iv του ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ «Βελτίωση της εργασιακής κατάστασης των γυναικών, με έμφαση στις εργαζόμενες γυναίκες με επισφαλή θέση εργασίας», και με τους ειδικούς στόχους των ΠΕΠ της Επενδυτικής προτεραιότητας 9i: «Βελτίωση της πρόσβασης, ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό στην αγορά εργασίας» και της Επενδυτικής προτεραιότητας 9iii: «Ενίσχυση της πρόσβασης στην απασχόληση για άτομα που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό και έχουν την ευθύνη της φροντίδας ΑμεΑ», μέσω των οποίων χρηματοδοτήθηκε η δράση της τρεις εξεταζόμενες περιόδους.

Για την επίτευξη των παραπάνω στόχων, προσδιορίστηκαν συγκεκριμένα κριτήρια μοριοδότησης επιλογής ωφελούμενων, δίνοντας προτεραιότητα σε ευπαθείς ομάδες πληθυσμού (π.χ. μονογονεϊκές οικογένειες, ΑμεΑ, τρίτεκνοι-πολύτεκνοι κλπ.), σε επισφαλή θέση εργασίας, κλπ. Το σύνθετο αυτό πλέγμα των κριτηρίων μοριοδότησης, αποτέλεσε κοινή συνισταμένη και για τους τρεις -υπό αξιολόγηση κύκλους- και συνδέεται άμεσα με τον κοινωνικό αποκλεισμό που βιώνουν οι ειδικές αυτές κατηγορίες πληθυσμού όχι μόνο στον εργασιακό βίο, αλλά και στην καθημερινότητά τους γενικότερα.

Παρά το γεγονός ότι οι κύριοι στόχοι της δράσης δεν διαφοροποιήθηκαν ουσιαστικά τις τρεις εξεταζόμενες περιόδους, ωστόσο, υπήρξε αλλαγή της στόχευσης της δράσης, σε σχέση με την εργασιακή κατάσταση του ωφελούμενου πληθυσμού. Πιο συγκεκριμένα, στον κύκλο 2014-2015, η δράση ενίσχυε τη συμμετοχή εργαζόμενων γυναικών καθώς μοριοδοτούνταν με περισσότερα μόρια έναντι των ανέργων.

Στον κύκλο 2016-2017, δίνεται προτεραιότητα, μέσω του συστήματος μοριοδότησης, στις άνεργες ή επισφαλώς απασχολούμενες έναντι των εργαζομένων που ίσχυε στους προηγούμενους κύκλους έτους 2014-2015 και 2015-2016. Η αλλαγή αυτή, σχετίζεται άμεσα και με τους ειδικούς στόχους των Επενδυτικών Προτεραιοτήτων 9i και 9iii, μέσω των οποίων χρηματοδοτήθηκε η δράση στους δύο αυτούς κύκλους και ειδικότερα οι ωφελούμενοι κάτω του ορίου της φτώχειας, ενώ οι ωφελούμενοι άνω του ορίου της φτώχειας συνέχισαν να χρηματοδοτούνται από την Επενδυτική Προτεραιότητα 8iv του ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ.

⁶ ΚΥΑ, υπ' αριθμ. 1.8010/οικ.3.1413 (ΦΕΚ Β' 1230/14-6-2011), όπως αυτή τροποποιήθηκε και ίσχυσε με την υπ' αριθμ. 2.35832/οικ.3.2401 ΚΥΑ (ΦΕΚ Β' 3484/31-12-2012), για την εφαρμογή του κύκλου 2014-2015 ΚΥΑ υπ' αριθμ. 5.18522/οικ.3.512 (ΦΕΚ Β' 1376/3-7-2015) για την εφαρμογή του κύκλου 2015-2016 και ΚΥΑ υπ' αριθμ. 16/οικ.578/ΕΥΣΕΚΤ/66166 (ΦΕΚ Β' 1850/24-6-2016) για την εφαρμογή του κύκλου 2016-2017

Όπως προέκυψε από τη συνθετική ανάλυση των ευρημάτων όλων των ερευνών, δευτερογενών και πρωτογενών, που διενεργήθηκαν στο πλαίσιο της παρούσας αξιολόγησης, η αλλαγή αυτή της στόχευσης της δράσης, αποτέλεσε μια καίρια επιλογή, ανταποκρινόμενη στις συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες των άνεργων γυναικών (σημαντικό μέρος εκ των οποίων βίωναν και ακραίες συνθήκες φτώχειας) να ενταχθούν στην αγορά εργασίας.

Πιο συγκεκριμένα, φαίνεται ότι οι συνέπειες της οικονομικής κρίσης που βίωνε η χώρα, είχαν σαν αποτέλεσμα την δραματική μείωση της απασχόλησης, την απορρύθμιση των εργασιακών σχέσεων και τη συρρίκνωση της επιχειρηματικής πρωτοβουλίας. Οι συνέπειες αυτές είχαν ιδιαίτερα έντονη και την έμφυλη διάσταση, καθώς έπληξαν δυσανάλογα τις γυναίκες. Τα ποσοστά ανεργίας των γυναικών, αν και σημείωσαν σταδιακή κάμψη από τις αρχές του 2014 και μετά, εξακολουθούν να κινούνται σε υψηλά επίπεδα της τάξης του 30%, η απασχόληση των γυναικών να ανέρχεται στο 55%, ενώ οι ελαστικές μορφές εργασίας κινούνται αυξητικά στα επίπεδα του 13%. Ο κίνδυνος φτώχειας στις άνεργες γυναίκες κυμαίνεται στο 40%, ενώ από τα στοιχεία της Eurostat προκύπτει ότι τον μεγαλύτερο κίνδυνο φτώχειας την περίοδο 2010-2016, αντιμετώπιζαν τα μονογονεϊκά νοικοκυριά με εξαρτώμενα παιδιά και τα νοικοκυριά με εξαρτώμενα παιδιά.

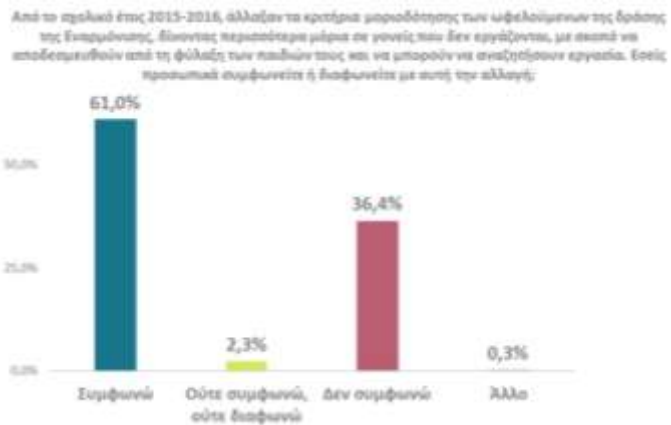
Μέσα σε αυτό το σύνθετο κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον, η προώθηση πολιτικών, όπως η συμφιλίωση μεταξύ οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής, αποτελεί βασική προτεραιότητα συνολικά των Ευρωπαϊκών πολιτικών απασχόλησης, κυρίως για κράτη που έχουν πληγεί από την διεθνή οικονομική κρίση και τις συνέπειες που αυτή δημιουργήσει.

Στη βάση αυτή, η αλλαγή της στόχευσης της δράσης, που πραγματοποιήθηκε στον κύκλο υλοποίησης έτους 2016-2017, εκφράστηκε μέσα από την αλλαγή στο σύστημα μοριοδότησης των ωφελούμενων, πριμοδοτώντας με περισσότερα μόρια τους άνεργους ή επισφαλώς απασχολούμενους, έναντι των εργαζομένων που ίσχυε μέχρι πρωτίστως. Απώτερος στόχος ήταν η ενίσχυση της θέσης των άνεργων κυρίως γυναικών στην αγορά εργασίας. Ειδικότερα, στόχος της αλλαγής ήταν η αποδέσμευση των ανέργων ή επισφαλώς εργαζόμενων γυναικών από τη φύλαξη των παιδιών τους, ώστε να μπορούν να αναζητήσουν εργασία ή να βελτιώσουν τους όρους απασχολησιμότητάς τους. Απόρροια αυτής της αλλαγής στο σύστημα μοριοδότησης ήταν η μερική διαφοροποίηση της σύνθεσης των ωφελούμενων, όσον αφορά στην εργασιακή τους κατάσταση κατά την ένταξή τους στη δράση. Πιο συγκεκριμένα, όπως προέκυψε από την ανάλυση των στοιχείων Ε.Ε.Τ.Α.Α. που αφορούν στην εργασιακή κατάσταση των ωφελούμενων κατά την ένταξή τους στη δράση⁷:

- στον κύκλο 2014-2015, το 36,4% των ωφελούμενων ήταν άνεργοι, το 2,7% οικονομικά μη ενεργά άτομα και το 60,9% εργαζόμενοι,
- στον κύκλο 2015-2016, το 47,7% των ωφελούμενων ήταν άνεργοι, το 3,3% οικονομικά μη ενεργά άτομα και το 49,0% εργαζόμενοι, ενώ
- στον κύκλο 2016-2017, το 50,2% των ωφελούμενων ήταν άνεργοι, το 2,7% οικονομικά μη ενεργά άτομα και το 47,0% εργαζόμενοι.

⁷ Τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν για την ανάλυση της εργασιακής κατάστασης των ωφελούμενων της δράσης και την κατηγοριοποίησή τους σε «Ανέργους», «Οικονομικά μη ενεργά άτομα» και «Εργαζομένους» προέρχονται από τα δεδομένα που συλλέγονται από τα απογραφικά δελτία εισόδου των συμμετεχόντων κατά την ένταξη του παιδιού τους στη δράση και όχι κατά την υποβολή της αίτησής τους. Από αυτά τα δεδομένα προκύπτουν οι τιμές των δεικτών εκροών των δράσεων, σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται από τις απαιτήσεις μέτρησης των δεικτών σε δράσεις συγχρηματοδοτούμενες από το ΕΚΤ στα ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014-2020.

Προκειμένου να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα σχετικά με την αλλαγή της στόχευσης της δράσης σε σχέση με τις ανάγκες των ομάδων-στόχου, αξιοποιήθηκαν τα ευρήματα της πρωτογενούς έρευνας που διεξήχθη την περίοδο από 30 Μαΐου έως 18 Ιουνίου 2018, σε δείγμα 3.675 ωφελούμενων ατόμων που συμμετείχαν σε κάποιον από τους τρεις εξεταζόμενους κύκλους της δράσης. Στη συνέχεια, παρατίθενται συνοπτικά στοιχεία αυτών των ευρημάτων, ενώ αναλυτική παρουσίασή τους παρατίθεται στο **Παραδοτέο Γ: «Ενδιάμεσο παραδοτέο της αξιολόγησης των αποτελεσμάτων της δράσης ως προς τον ωφελούμενο πληθυσμό».**

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της ποσοτικής έρευνας που διενεργήθηκε στον ωφελούμενο πληθυσμό, το 61% των ωφελούμενων συμφωνεί με την αλλαγή της στόχευσης της δράσης υπέρ των ανέργων, όπως αυτή εκφράστηκε μέσω των αλλαγών του συστήματος μοριοδότησης για το σχολικό έτος 2015-2016 και το 2016-2017. Αναλύοντας όμως τις τοποθετήσεις των ωφελούμενων, ανάλογα με την εργασιακή τους κατάσταση κατά την ένταξή τους στη δράση, παρατηρούνται σημαντικές διαφοροποιήσεις. Ειδικότερα, το 90% των ανέργων τάσσονται υπέρ αυτής της αλλαγής, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στους εργαζόμενους είναι 40%.

Όπως διατυπώνει το 45% των ανέργων ωφελούμενων η συμμετοχή τους στη δράση και η αποδέσμευσή τους από τη φροντίδα του παιδιού τους αποτέλεσε βασικό κίνητρο συμμετοχής τους σε αυτή προκειμένου να έχουν περισσότερο χρόνο να αναζητήσουν εργασία. Για το 8,7% επίσης των ανέργων ωφελούμενων, κίνητρο αποτέλεσε η δυνατότητα αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου που τους προσφέρει η συμμετοχή τους στη δράση και η αποφόρτισή τους από την φροντίδα των παιδιών τους, προκειμένου να παρακολουθήσουν κάποιο πρόγραμμα επιμόρφωσης/ κατάρτισης/ δια βίου μάθησης. Παράλληλα, ένα ποσοστό της τάξης του 13% των ανέργων ωφελούμενων που εργάζεται εποχιακά, ανέφερε πως δεν υπάρχει κάποιο μέλος της οικογένειας που να μπορεί να φροντίζει το παιδί τις ώρες που εργάζονται.

Στον αντίποδα αυτών, το 60,0% των εργαζόμενων ωφελούμενων ανέφερε πως δεν υπάρχει κάποιο μέλος της οικογένειας που να μπορεί να φροντίζει το παιδί τους τις ώρες που εκείνοι εργάζονται, ενώ παράλληλα το 42% των εργαζομένων δήλωσε οικονομική αδυναμία να καλύψει το κόστος ενός παιδικού σταθμού, γεγονός που σχετίζεται άμεσα με το προφίλ των ωφελούμενων από τη δράση και το πλαφόν του οικογενειακού εισοδήματος που θέτει ως όριο εισόδου στη δράση, αλλά καταδεικνύει ταυτόχρονα, τις συρρικνωμένες εισροές εισοδημάτων από τη γυναικεία απασχόληση στον οικογενειακό προϋπολογισμό.

Συνθέτοντας τα παραπάνω είναι προφανές ότι η αποδέσμευση από τη φροντίδα του παιδιού αποτελεί κοινή ανάγκη τόσο για τους άνεργους, όσο για τους εργαζόμενους ωφελούμενους της δράσης, οι οποίοι από διαφορετική αφετηρία έχουν ανάγκη να υποστηριχθεί η συμμετοχή τους στην αγορά εργασίας. Στο πλαίσιο αυτό, η αλλαγή της στόχευσης της δράσης υπέρ των ανέργων, η οποία εκφράστηκε μέσω της μοριοδότησης, αποτελεί μία ουσιαστική πολιτική ίσων ευκαιριών, στοχεύοντας στην ενίσχυση της απασχολησιμότητας των ευάλωτων κοινωνικά ομάδων, προωθώντας έτσι την κοινωνική συνοχή.

6.1.2 Αξιολόγηση της αλλαγής του συστήματος τοποθέτησης παιδιών

Στους δύο πρώτους εξεταζόμενους κύκλους εφαρμογής της δράσης, που αφορούσαν τα σχολικά έτη 2014-2015 και 2015-2016, η τοποθέτηση των παιδιών σε δομές, γίνονταν από την Ε.Ε.Τ.Α.Α, βάσει των δομών που δήλωναν στην αίτησή τους οι ωφελούμενοι και κατά φθίνουσα σειρά βαθμολόγησης, βάσει της μοριοδότησης που λάμβαναν (Σύστημα Σύζευξης). Επιλεγόταν η πρώτη δομή αίτησης για την τοποθέτηση του παιδιού, ενώ αν δεν υπήρχε διαθέσιμη θέση στην επιλεγμένη δομή, γινόταν η τοποθέτηση του σε δομή της δεύτερης επιλογής.

Ο αριθμός των δομών που μπορούσαν να δηλώσουν οι ενδιαφερόμενοι στην αίτησή τους ήταν μέχρι 4 στον κύκλο 2014-2015 και μέχρι 5 στον κύκλο 2015-2016. Η τοποθέτηση των παιδιών τους στις δομές ήταν δεσμευτική για τους ωφελούμενους μέσα σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα από την ανάρτηση των σχετικών αποτελεσμάτων, ενώ η αλλαγή δομής αποτελούσε για τον ωφελούμενο μία σύνθετη διαδικασία που προϋπέθετε την υποβολή καταγγελίας κατά της δομής που φιλοξενούνταν το παιδί τους. Παράλληλα, σε περίπτωση μετακίνησης των ωφελούμενων σε άλλη περιοχή, η θέση χάνονταν και εκτός αυτών, σε περίπτωση που οι θέσεις στις δομές επιλογής ενός ενδιαφερόμενου είχαν καλυφθεί από άλλους ωφελούμενους με μεγαλύτερη μοριοδότηση, η αίτηση απορρίπτονταν ανεξαρτήτως των μορίων που αυτός συγκέντρωνε.

Στον κύκλο 2016-2017, καταργείται η Υπηρεσία «Σύζευξης» που εφαρμόστηκε στους προηγούμενους κύκλους και εισάγεται η έννοια της αξίας τοποθέτησης voucher. Η «καινοτομία» του νέου συστήματος τοποθέτησης των παιδιών στις δομές έγκειται στο γεγονός ότι ο ωφελούμενος έχει τη δυνατότητα να εγγράψει το παιδί του σε οποιαδήποτε δομή της επιλογής του, εφόσον υπάρχουν διαθέσιμες θέσεις. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το άρθρο 9 της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για τη δράση έτους 2016-2017 «Ο/η ωφελούμενος/η διατηρεί την αξία τοποθέτησης που του έχει χορηγηθεί σε περίπτωση που αλλάξει Δομή υποδοχής του/των παιδιού/ών του κατά την διάρκεια του σχολικού έτους», σε αντίθεση με τις σχετικές προσκλήσεις των προηγούμενων σχολικών ετών 2014-2015, 2015-2016 οι οποίες όριζαν ότι σε περίπτωση μη χρήσης της παρεχόμενης υπηρεσίας από τον ωφελούμενο αυτό θα αποτελούσε αιτία ακύρωσης της εντολής τοποθέτησης και αντικατάστασης αυτής (αν και εφόσον είναι εφικτό).

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η διαδικασία τοποθέτησης των παιδιών στις δομές μέσω «Voucher», επιχείρησε να βελτιώσει την εφαρμοζόμενη διαδικασία Σύζευξης, δίνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τη δυνατότητα στους ωφελούμενους από τη δράση:

- να επιλέξουν οι ίδιοι τη δομή (παιδικό σταθμό, ΚΔΑΠ, ΚΔΑΠ-ΜΕΑ) στην οποία επιθυμούσαν να εγγράψουν το παιδί τους,
- να αλλάξουν δομή εντός του κύκλου της δράσης χωρίς να χάσουν το Voucher, καθώς η αξία τοποθέτησης (voucher) δεν συνδέονταν με συγκεκριμένη θέση σε κάποια δομή, αλλά ακολουθούσε το δικαιούχο (γονέα) και
- να ενεργοποιήσουν το Voucher οποιαδήποτε χρονική στιγμή κατά την διάρκεια του 11μηνου κύκλου της δράσης.

Επιπρόσθετα οι φορείς/δομές είχαν τη δυνατότητα να διαθέσουν έως και το 100% των θέσεων της δυναμικότητάς τους, έναντι του περιορισμού που ίσχυε στους κύκλους 2014-2015 και 2015-2016 σύμφωνα με τον οποίο δεν επιτρεπόταν η υπέρβαση του 70% της δυναμικότητάς τους. Η αλλαγή αυτή έδωσε τη δυνατότητα στις δομές να καλύψουν τις κενές θέσεις που ενδεχομένως προέκυπταν κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους, γεγονός που συνέβαλε περαιτέρω στην ενίσχυση της δραστηριότητάς τους.

Τα κυριότερα πλεονεκτήματα του συστήματος Voucher, που εφαρμόστηκε την περίοδο 2016-2017, που αναγνωρίζουν οι ωφελούμενοι, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της ποσοτικής έρευνας, είναι:

- η δυνατότητα επιλογής δομής της αρεσκείας τους (60,8%),
- η δυνατότητα μεταφοράς του voucher σε άλλη δομή στην περίπτωση που δεν μείνουν ικανοποιημένοι από την αρχική τους επιλογή (32,9%),
- η δυνατότητα έγκαιρου προγραμματισμού, όσον αφορά στη δομή που θέλουν να στείλουν το παιδί τους (18,6%) και
- η δυνατότητα ενεργοποίησης του voucher οποιαδήποτε χρονική στιγμή κατά τη διάρκεια της 11μηνιας λειτουργίας των δομών (18,5%).

Στο ίδιο περίπου μήκος κύματος, το 61% των φορέων που συμμετείχαν στην αντίστοιχη ποσοτική έρευνα, δήλωσε πως η αλλαγή στο σύστημα τοποθέτησης ωφελούμενων σε δομές, είναι προς τη σωστή κατεύθυνση. Τα βασικότερα πλεονεκτήματα που αναγνωρίζουν οι φορείς στο νέο σύστημα τοποθέτησης ωφελούμενων Voucher, είναι:

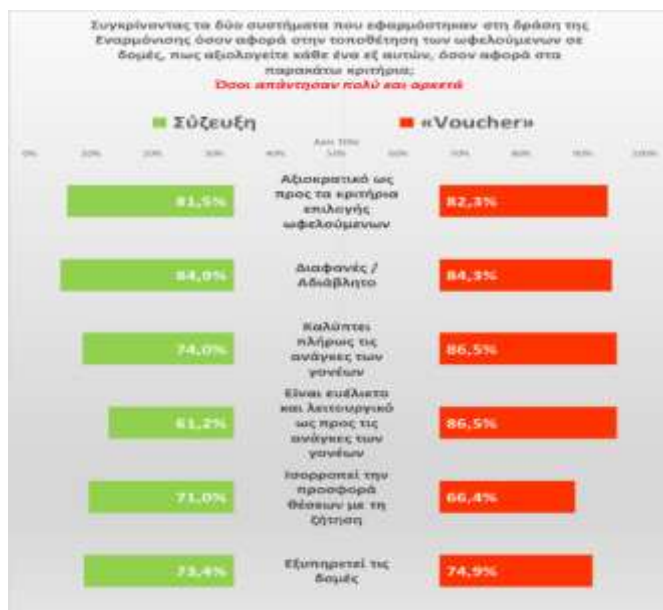
- η δυνατότητα κάλυψης κενών θέσεων των δομών τους κατά τη διάρκεια του κύκλου της δράσης (70,6%),
- η δυνατότητα διάθεσης του συνόλου των θέσεων των δομών τους σε ωφελούμενους από τη δράση (41,0%) και
- η δυνατότητα προσέλκυσης ωφελούμενων από άλλες περιοχές (17,9%).

Στον αντίποδα αυτών των πλεονεκτημάτων, μειονεκτήματα για τους φορείς του νέου συστήματος τοποθέτησης αποτελούν:

- η αδυναμία έγκαιρου προγραμματισμού κάλυψης των θέσεων των δομών των φορέων (45,1%)
- η αδυναμία εξυπηρέτησης του συνόλου των ωφελούμενων που απευθύνονται στις δομές τους (41,4%) και
- η μετακίνηση ωφελούμενων σε άλλες δομές κατά τη διάρκεια του κύκλου της δράσης και η δημιουργία κενών θέσεων (36,8%).

Ζητώντας από τους φορείς να συγκρίνουν τα δύο συστήματα τοποθέτησης των ωφελούμενων σε δομές (Σύστημα Σύζευξης και Voucher), βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων, φαίνεται ότι:

- και τα δύο συστήματα θεωρούνται εξίσου αξιοκρατικά, ως προς τα κριτήρια επιλογής ωφελούμενων,
- τόσο οι δημοτικοί, όσο και οι ιδιωτικοί φορείς θεωρούν ότι το Voucher καλύπτει περισσότερο τις ανάγκες των γονέων σε σχέση με το προηγούμενο σύστημα και ότι είναι περισσότερο εύελκτο και λειτουργικό, ωστόσο τα ποσοστά των ιδιωτικών, είναι πολύ μεγαλύτερα σε σχέση με τα αντίστοιχα ποσοστά των δημοτικών φορέων.

Η εφαρμογή όμως του νέου συστήματος τοποθέτησης Voucher, δεν ήταν «ανώδυνη» για όλους τους ωφελούμενους, καθώς δημιούργησε κάποια προβλήματα στο 20% αυτών, οι οποίοι όπως δήλωσαν έπρεπε να ψάξουν αρκετά μέχρι να βρουν δομή με διαθέσιμες θέσεις (12%) ή έστειλαν το παιδί τους σε δομή που δεν ήταν στις πρώτες τους επιλογές, γιατί δεν υπήρχαν αλλού θέσεις (7%) ή αναγκάστηκαν να πληρώσουν κόστος μετακίνησης γιατί οι δομές που ήταν κοντά τους, δεν είχαν διαθέσιμες θέσεις (3%).

Συνθέτοντας τα παραπάνω είναι προφανές ότι το νέο σύστημα τοποθέτησης ωφελούμενων, εισήγαγε καινοτομίες που βρίσκουν σύμφωνους την πλειοψηφία των ωφελούμενων, αλλά και των φορέων παροχής υπηρεσιών φύλαξης και φροντίδας παιδιών. Χρίζει όμως περαιτέρω βελτιώσεων, προκειμένου να ωριμάσει στην εφαρμογή του και να αντιμετωπιστούν οι όποιες αδυναμίες εμφανίστηκαν.

6.1.3 Αξιολόγηση της αλλαγής του συστήματος πληρωμής των φορέων

Ο τρόπος πληρωμής των φορέων στους τρεις υπό αξιολόγηση κύκλους, διαφοροποιήθηκε σημαντικά, όπως φαίνεται και από τα στοιχεία του πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας: Πληρωμές φορέα ανά κύκλο δράσης

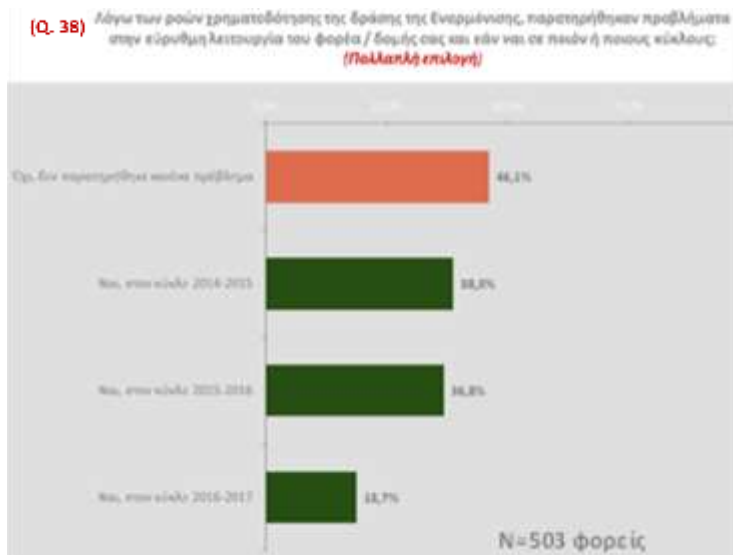
2014-2015	2015-2016	2016-2017
Για την έναρξη καταβολής των πληρωμών από την Ε.Ε.Τ.Α.Α. προς τους Αναδόχους, απαραίτητες προϋποθέσεις είναι: α) Η υπογραφή της Σύμβασης μεταξύ Ε.Ε.Τ.Α.Α. και αναδόχου β) Η αποστολή στην Ε.Ε.Τ.Α.Α. όλων των «Συνοδευτικών Εντύπων Εντολών Τοποθέτησης (Παρουσιολογίων)» συμπληρωμένων με τις πρωτότυπες υπογραφές των ωφελουμένων για τους μήνες που αντιστοιχούν στο φυσικό αντικείμενο που καλύπτει η αντίστοιχη δόση. γ) Η γνωστοποίηση της Τράπεζας και του ενεργού τραπεζικού λογαριασμού (IBAN) αποκλειστικά στο όνομα του Αναδόχου δ) Η φορολογική ενημερότητα (για είσπραξη χρημάτων) και ασφαλιστική ενημερότητα (για είσπραξη χρημάτων) σε ισχύ, κατά την πληρωμή κάθε δόσης, εφόσον κατά νόμο χορηγούνται στο Φορέα.		Για τη διενέργεια των πληρωμών οι φορείς υποβάλλουν ανά Δομή στην ΕΕΤΑΑ, Συγκεντρωτική Κατάσταση Παραστατικών (ΣΚΠ) με τα ακόλουθα στοιχεία: <ul style="list-style-type: none"> • α/α παραστατικού που έχει εκδώσει ο φορέας / δομή προς τον ωφελούμενο, • ημερομηνία έκδοσης, • ονομ/νυμο ωφελούμενης/ου και • το ποσό της περιόδου αναφοράς. Οι ΣΚΠ υποβάλλονται από τους Φορείς / Δομές το αργότερο μέχρι την 5η ημέρα κάθε μήνα (ή την αμέσως επόμενη ημέρα σε περίπτωση αργίας) και αφορούν στον προηγούμενο μήνα. Η ΕΕΤΑΑ με βάση τις ΣΚΠ και τα μηνιαία δελτία παρακολούθησης επιβεβαιώνει τη συμφωνία του φυσικού και του οικονομικού αντικείμενου και πιστώνει τον τραπεζικό λογαριασμό κάθε φορέα. Η πίστωση του λογαριασμού πραγματοποιείται εντός 15ημέρου από την υποβολή των ανωτέρω στοιχείων και είναι δυνατόν να αφορά στο σύνολο των δομών ενός φορέα. Κατ' εξαίρεση, η πληρωμή της προτελευταίας δόσης προς τους Φορείς πραγματοποιείται μαζί με την πληρωμή της τελευταίας δόσης προκειμένου να διασφαλιστούν οι δυνατότητες συμψηφισμού που
α) Η πρώτη δόση ύψους 30% επί του ετήσιου προϋπολογισμού της Σύμβασης καταβάλλεται μετά την πιστοποίηση του 10% του φυσικού αντικειμένου	α) Η πρώτη δόση ύψους 30% επί του ετήσιου προϋπολογισμού της Σύμβασης καταβάλλεται μετά την πιστοποίηση του 30% του φυσικού αντικειμένου	
β) Η δεύτερη δόση ύψους 30% επί του ετήσιου προϋπολογισμού της Σύμβασης καταβάλλεται μετά την πιστοποίηση του 40 % του φυσικού αντικειμένου.	β) Η δεύτερη δόση ύψους 30% επί του ετήσιου προϋπολογισμού της Σύμβασης καταβάλλεται μετά την πιστοποίηση του 60 % του φυσικού αντικειμένου.	
γ) Η τρίτη δόση ύψους έως και 30% επί του ετήσιου προϋπολογισμού της Σύμβασης καταβάλλεται μετά την πιστοποίηση του 70% του φυσικού αντικειμένου και	γ) Η τρίτη δόση ύψους έως και 30% επί του ετήσιου προϋπολογισμού της Σύμβασης καταβάλλεται μετά την πιστοποίηση του 90% του φυσικού αντικειμένου και	
δ) Η τέταρτη δόση ύψους έως 10% επί του ετήσιου προϋπολογισμού της Σύμβασης, μετά τη λήξη του σχολικού έτους και την πιστοποίηση του συνόλου του	δ) Η τέταρτη δόση ύψους έως 10% επί του ετήσιου προϋπολογισμού της Σύμβασης, μετά τη λήξη του σχολικού έτους και την πιστοποίηση του συνόλου του υλοποιηθέντος φυσικού	

2014-2015	2015-2016	2016-2017
υλοποιηθέντος φυσικού αντικειμένου που αντιστοιχεί στο σχολικό έτος, σύμφωνα με το περιεχόμενο της υπογραφείσας Σύμβασης με την Ε.Ε.Τ.Α.Α..	αντικειμένου που αντιστοιχεί στο σχολικό έτος, σύμφωνα με το περιεχόμενο της υπογραφείσας Σύμβασης με την Ε.Ε.Τ.Α.Α..	προβλέπονται στην παρ. 5 του άρθρου 16 της ΚΥΑ 1850 Β'/2016.

Κατά το έτος 2016-2017 η διαδικασία πληρωμών των φορέων διαφοροποιείται σημαντικά σε σχέση με την ισχύουσα μέχρι εκείνη τη στιγμή. Πιο συγκεκριμένα, για το έτος 2016-2017 η σχετική ΚΥΑ (άρθρο 12) προβλέπει ότι «για τη διενέργεια των πληρωμών οι Φορείς υποβάλλουν ανά Δομή, στην Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε. Συγκεντρωτική Κατάσταση Παραστατικών στην οποία αναγράφονται τα πλήρη φορολογικά στοιχεία ταυτότητας του Φορέα/Δομής και την περίοδο αναφοράς, και περιλαμβάνει σε μορφή πίνακα κατ' ελάχιστον τα: α/α παραστατικού (Απόδειξη Παροχής Υπηρεσιών που έχει εκδώσει ο φορέας προς τους ωφελούμενους/ες), β) ημερομηνία έκδοσης, γ) ονοματεπώνυμο ωφελούμενου/νης, και δ) το ποσό της περιόδου αναφοράς. Η Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε., με βάση τις Συγκεντρωτικές Καταστάσεις Παραστατικών και τα μηνιαία δελτία παρακολούθησης επιβεβαιώνει τη συμφωνία του φυσικού και του οικονομικού αντικειμένου και πιστώνει τον τραπεζικό. Η πίστωση του λογαριασμού πραγματοποιείται εντός δεκαπενθημέρου από την υποβολή των ανωτέρω στοιχείων και είναι δυνατό να αφορά στο σύνολο των δομών ενός φορέα». Διαπιστώνεται συνεπώς μια πιο σύνθετη διαδικασία πληρωμών σε σχέση με τα προηγούμενα έτη εφαρμογής, η οποία ωστόσο συμβάλλει στην άμεση πληρωμή των φορέων σε διάστημα 15 ημερών από την υποβολή των δικαιολογητικών στην ΕΕΤΑΑ (Δικαιούχο).

Η συντριπτική πλειοψηφία (88,7%) των φορέων που συμμετείχαν στη δράση στον κύκλο 2016-2017, θεωρεί την αλλαγή του τρόπου πληρωμής των δομών ότι είναι προς τη σωστή κατεύθυνση, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της σχετικής πρωτογενούς έρευνας. Όπως, μάλιστα, διατυπώνουν, συνέβαλλε σημαντικά στην ενίσχυση της ταμειακής τους ρευστότητας και κατά συνέπεια, στην εύρυθμη λειτουργία τους.

Η βελτίωση αυτή των πληρωμών των φορέων στον κύκλο 2016-2017, σε σχέση με τους δύο προηγούμενους εξεταζόμενους κύκλους αποτυπώνεται και από τα ευρήματα της ποσοτικής έρευνας που διενεργήθηκε στους φορείς που συμμετείχαν στη δράση, όπως φαίνεται και από το διπλανό γράφημα και τον πίνακα που ακολουθεί. Πιο συγκεκριμένα, στον κύκλο 2016-2017, τα ποσοστά τόσο των δημοτικών, όσο και των ιδιωτικών φορέων που αναφέρουν ότι λόγω των ρών πληρωμής των φορέων της δράσης παρατηρήθηκαν προβλήματα στην εύρυθμη λειτουργία τους, σημείωσαν σημαντική πτώση συγκρινόμενα με τους δύο προηγούμενους κύκλους εφαρμογής της.

(Q. 38) Λόγω των ροών χρηματοδότησης της δράσης της Εναρμόνισης, παρατηρήθηκαν προβλήματα στην εύρυθμη λειτουργία του φορέα / δομής σας και εάν ναι σε ποιόν ή ποιους κύκλους; (Πολλαπλή επιλογή)			
	Δημοτικός	Ιδιωτικός	Σύνολο
Όχι, δεν παρατηρήθηκε κανένα πρόβλημα	64,4%	25,4%	46,1%
Ναι, στον κύκλο 2014-2015	28,1%	50,8%	38,8%
Ναι, στον κύκλο 2015-2016	21,0%	54,7%	36,8%
Ναι, στον κύκλο 2016-2017	9,0%	29,7%	18,7%

Συνθέτοντας τα παραπάνω προκύπτει ότι, η αλλαγή του τρόπου πληρωμής του κύκλου 2016-2017 διευκόλυνε σημαντικά την εύρυθμη λειτουργία των φορέων, ενισχύοντας την ταμειακή τους ρευστότητα.

6.1.4 Αξιολόγηση της αλλαγής των ανωτάτων ορίων τιμών αποζημίωσης ανά θέση

Για τον καλύτερο προσδιορισμό των ανώτατων τιμών αποζημίωσης των δομών που συμμετείχαν στη δράση, τον Οκτώβριο του 2014, εκπονήθηκε η μελέτη της εταιρίας Grant Thornton (αναθέτουσα αρχή ΕΥΣΕΚΤ) με τίτλο “Προσδιορισμός διαχείρισης, κοστολόγηση και τεκμηρίωση του μοναδιαίου κόστους της δράσης «Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής»”, η οποία προσδιόρισε μεταξύ άλλων το μέσο κόστος ανά παιδί (χωρίς σίτιση) για κάθε τύπο δομής (βάσει συγκεκριμένων παραδοχών) και αποτέλεσε ένα σημαντικό εργαλείο τεκμηρίωσης των ανώτατων ετήσιων ορίων δαπάνης για κάθε κατηγορία δομής και θέση στις δράσεις της Εναρμόνισης. Στη συγκεκριμένη μελέτη γινόταν αναφορά για διαφορετικές αποζημιώσεις ανά κατηγορία θέσης, λαμβάνοντας υπόψη αφενός τη χωροθέτηση των δομών στις Περιφέρειες και διαμερίσματα της χώρας, και αφετέρου το ιδιοκτησιακό καθεστώς των φορέων, δίνοντας μεγαλύτερες αποζημιώσεις στους φορείς του Ιδιωτικού τομέα (+10%). Ωστόσο, επειδή κάτι τέτοιο θα επιβάρυνε σημαντικά το κόστος διαχείρισης της δράσης και των επιμέρους Πράξεων, μέσω των οποίων αυτή χρηματοδοτήθηκε, τελικώς εφαρμόστηκε στην πράξη ένα ενιαίο σύστημα αποζημιώσεων.

Πιο συγκεκριμένα, κατά τον σχεδιασμό της δράσης την περίοδο 2014-2015, η εν λόγω μελέτη αποτέλεσε τη βάση υπολογισμού των ανώτατων τιμών αποζημίωσης. Οι υπεύθυνοι σχεδιασμού λαμβάνοντας υπόψη εν μέρει τις εισηγήσεις της μελέτης όσον αφορά στον προσδιορισμό του κόστους λειτουργίας των υπό ένταξη Δομών, προχώρησαν σε επαναυπολογισμό των ανώτατων ορίων δαπάνης ανά θέση. Οι τιμές που προσδιορίστηκαν στον κύκλο 2014-2015, κινήθηκαν σε χαμηλότερα επίπεδα από αυτά που έθετε η μελέτη κοστολόγησης της εταιρίας Grant Thornton και ήταν μειωμένες σε σχέση με εκείνες που ίσχυαν στον κύκλο 2013-2014. Όπως αναφέρεται μάλιστα στην εξειδίκευση του ΕΠ ΕΠΑΝΑΔ ΕΔΒΜ, η μείωση αυτή εντάχθηκε ταυτόχρονα και στο πλαίσιο του «εξορθολογισμού της διαχείρισης του προγράμματος και έχοντας ως γνώμονα:

- Την αξιοποίηση στο μέγιστο των διαθέσιμων πόρων και τη διασφάλιση της επίτευξης των στόχων που έχουν τεθεί για τη δράση,
- Τον προσδιορισμό του κόστους λειτουργίας των Δομών κατά τρόπο που θα λαμβάνει υπόψη τόσο τα τρέχοντα θεσμικά και οικονομικά δεδομένα της εκάστοτε αγοράς υπηρεσιών, όσο και τις ελάχιστες απαιτήσεις των παρόχων της εκάστοτε υπηρεσίας για την διασφάλιση ποιοτικού έργου».

Πιο συγκεκριμένα:

- Την περίοδο 2014-2015, με εξαίρεση τις θέσεις σε Κ.Δ.Α.Π. και Κ.Δ.Α.Π.-Μ.Ε.Α, που η τιμή αποζημίωσης ανά θέση παρέμεινε σταθερή, στις υπόλοιπες κατηγορίες δομών σημειώθηκε μείωση των τιμών αποζημίωσης ανά θέση, σε σχέση με τον κύκλο 2013-2014, η οποία κυμάνθηκε από 9,5%-11,4%.
- Η τιμή στις κατηγορίες θέσεων Α1 (βρεφικούς σταθμούς) διαμορφώθηκε στα 3.100 € με σίτιση ή στα 2.500 χωρίς σίτιση, ενώ για την κατηγορία Α2 (παιδικούς σταθμούς) στα 2.500€ με σίτιση ή 1.900 € χωρίς σίτιση. Τα ανώτατα αυτά όρια τιμών αποζημίωσης ανά θέση, σε αυτές τις κατηγορίες θέσεων ήταν σε γενικές γραμμές χαμηλότερα από τις τιμές που καταγράφονταν για αντίστοιχες θέσεις στο Παρατηρητήριο Διδάκτρων της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου για εκείνη την περίοδο. Την περίοδο 2015-2016, οι τιμές αποζημίωσης ανά θέση παρέμειναν αμετάβλητες, δηλαδή στα ίδια επίπεδα με τις τιμές που εφαρμόστηκαν στον κύκλο 2014-2015, για όλες τις κατηγορίες θέσεων.
- Την περίοδο 2016-2017 στις ανώτατες τιμές επιβλήθηκε περαιτέρω μείωση των τιμών αποζημίωσης ανά θέση, σε σχέση με τον κύκλο 2015-2016, της τάξης του 5%-9,1%. Έτσι, για τις κατηγορίες θέσεων Α1 η τιμή αποζημίωσης καθορίστηκε στις 2.945 € με σίτιση ή 2.375 € χωρίς σίτιση και για τις κατηγορίες θέσεων Α2 στις 2.375 € με σίτιση ή 1.805 € χωρίς σίτιση. Διερευνώντας και πάλι τις τιμές στο Παρατηρητήριο Διδάκτρων για την περίοδο 2016-2017, φαίνεται ότι σε γενικές γραμμές οι τιμές προσφοράς σε δομές της κατηγορίας Α1 και Α2 κυμαίνονται από 3.300 € έως 3.850 €, χωρίς να λείπουν και πάλι οι εξαιρέσεις με ετήσια δίδακτρα είτε πολύ πιο φθηνά, είτε πολύ πιο ακριβά από αυτές τις μέσες τιμές.

Βέβαια, στο σημείο αυτό, θα πρέπει να τονιστεί ότι, οι προσφερόμενες ανά δομή δραστηριότητες διαφοροποιούνται σημαντικά και δεν είναι εύκολο να εξαχθεί, μέσω του Παρατηρητηρίου Διδάκτρων ένα ασφαλές συμπέρασμα για τις μέσες τιμές αποζημίωσης ανά θέση για δομές που αναπτύσσουν ομοειδείς δραστηριότητες.

Παρά τις όποιες αντιδράσεις, όμως, καταγράφηκαν στο πλαίσιο της ποσοτικής έρευνας, από τους φορείς παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών, η συνθετική ανάλυση όλων των ευρημάτων έδειξε πως θέματα που ήταν ζητούμενα εν καιρώ οικονομικής κρίσης, όπως η ρευστότητα, η αύξηση της «πελατειακής βάσης», η πλήρωση της δυναμικότητας των θέσεων των δομών σε όσο το δυνατό μεγαλύτερο ποσοστό, διασφαλίστηκαν σε πολύ σημαντικό βαθμό, μέσω της δράσης. Αυτό είχε ως συνέπεια, το μεγαλύτερο μέρος των φορέων που δραστηριοποιούνται στο χώρο, να διατηρηθεί, με τα όποια προβλήματα, αν όχι σε ακμάζουσα φάση, σε μία υγιή κατάσταση υπερβαίνοντας προβλήματα που δημιουργήσε η ύφεση της ελληνικής οικονομίας στην επιχειρηματικότητα. Ωστόσο, κρίνεται σκόπιμο να επαναξιολογηθούν τα ανώτατα όρια τιμών ανά θέση μέσα από μία επικαιροποιημένη μελέτη κοστολόγησης των υπηρεσιών φύλαξης και φροντίδας παιδιών.

6.1.5 Αξιολόγηση των αλλαγών των διαδικασιών υποβολής αίτησης συμμετοχής και υποβολής δικαιολογητικών των φορέων/δομών

Στους δύο πρώτους εξεταζόμενους κύκλους εφαρμογής της δράσης, 2014-2015 και 2015-2016, το Σύστημα Διαχείρισης, Αξιολόγησης, Παρακολούθησης και Ελέγχου, προέβλεπε τη διενέργεια διαγωνισμού στον οποίο καλούνταν οι φορείς / δομές παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών που διέθεταν άδεια ίδρυσης και λειτουργίας να υποβάλλουν πλήρη φάκελο υποψηφιότητας

με τα απαιτούμενα νομιμοποιητικά δικαιολογητικά, καθώς και σχετική εγγυητική επιστολή συμμετοχής (ύψους 2%) επί του συνολικού ποσού της προσφοράς του υποψήφιου αναδόχου για όλες τις προσφερόμενες θέσεις. Η υπαγωγή των φορέων / δομών στη δράση γινόταν μετά από αξιολόγηση των σχετικών φακέλων υποψηφιότητας από επιτροπές που συστήνονταν / συγκροτούνταν με απόφαση του Δ.Σ. της Ε.Ε.Τ.Α.Α., ενώ για την υπογραφή συμβάσεων οι φορείς που είχαν επιλεγεί έπρεπε να προσκομίσουν νέα δικαιολογητικά συμμετοχής καθώς και εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσης ύψους 5% επί του ετήσιου προϋπολογισμού της σύμβασης. Επιπρόσθετα διενεργούνταν έλεγχος των σχετικών συμβάσεων από το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Την περίοδο 2016-2017 αλλάζουν οι διαδικασίες συμμετοχής των φορέων/ δομών στη δράση σε μία προσπάθεια περιορισμού των γραφειοκρατικών διαδικασιών και μείωσης του κόστους συμμετοχής τους στη δράση. Πιο συγκεκριμένα, η διαγωνιστική διαδικασία αντικαθίσταται με μία απλή αίτηση εκδήλωσης ενδιαφέροντος εκ μέρους των φορέων, καταργούνται οι εγγυητικές επιστολές συμμετοχής και καλής εκτέλεσης, ενώ δεν απαιτείται πλέον έλεγχος των συμβάσεων από το Ελεγκτικό Συνέδριο, καθώς συμβαλλόμενοι με την Ε.Ε.Τ.Α.Α. είναι οι ωφελούμενοι και όχι οι φορείς όπως ίσχυε στους προηγούμενους δυο κύκλους.

Η αλλαγή αυτή των διαδικασιών συμμετοχής στη δράση, βρίσκει σύμφωνη τη συντριπτική πλειοψηφία (92,8%) των φορέων, όπως προέκυψε από τα αποτελέσματα της σχετικής πρωτογενούς έρευνας. Στα απολύτως θετικά της νέας διαδικασίας συμμετοχής των φορέων αναγνωρίζεται:

- η μείωση του διοικητικού τους βάρους, λόγω της απλοποίησης των διαδικασιών συμμετοχής τους στη δράση (95,4%),
- η δυνατότητα των γονέων να έχουν περισσότερες επιλογές δομών (84,7%),
- η μείωση του κόστους συμμετοχής των φορέων/δομών στο πρόγραμμα (77,1%), εξαιτίας της κατάργησης των εγγυητικών επιστολών συμμετοχής και καλής εκτέλεσης,
- η συμμετοχή στη δράση φορέων που με το προηγούμενο σύστημα δεν είχαν τη δυνατότητα να συμμετάσχουν (72,2%).

Το 60,3% όμως των φορέων (65% των δημοτικών φορέων και το 55% των ιδιωτικών), ανέφερε πως η νέα διαδικασία αύξησε των ανταγωνισμό μεταξύ των δομών, γεγονός όμως που φαίνεται να λειτουργεί προς όφελος των γονέων.

Συνθέτοντας τα παραπάνω είναι προφανές ότι η νέα διαδικασία συμμετοχής των φορέων / δομών στη δράση, πέτυχε απόλυτα τους στόχους της περί απλοποίησης των διαδικασιών, αντιμετώπισης της γραφειοκρατίας, ελάφρυνσης του διοικητικού βάρους του συστήματος διαχείρισης της δράσης και μείωσης του κόστους συμμετοχής των φορέων. Πέρα από την καθολική σχεδόν αποδοχή της από τους φορείς, η νέα διαδικασία λειτουργεί προς όφελος των γονέων, δίνοντάς τους περισσότερες επιλογές δομών, που με το προηγούμενο σύστημα δεν είχαν την δυνατότητα να συμμετάσχουν.

6.2 Βαθμός κάλυψης των αναγκών των ωφελουμένων από τη δράση

Προκειμένου να αξιολογηθεί σε ποσοτικούς όρους, ο βαθμός κάλυψης των αναγκών του πληθυσμού στόχου της δράσης, αξιοποιήθηκαν από τον Σύμβουλο δευτερογενή στοιχεία που λήφθηκαν από την Ε.Ε.Τ.Α.Α. και αφορούν στις σχετικές αιτήσεις συμμετοχής που υποβλήθηκαν από τους ενδιαφερόμενους, ανά κύκλο και Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, καθώς και στις σχετικές τοποθετήσεις. Στη συνέχεια, παρατίθεται μία συνοπτική αναφορά των ευρημάτων αυτής της ανάλυσης, ενώ εκτενής αναφορά συμπεριλήφθηκε στο **Παραδοτέο Γ**, που εκπονήθηκε στο πλαίσιο του παρόντος έργου.

Όπως φαίνεται και από τα στοιχεία του πίνακα που ακολουθεί:

- Στον κύκλο 2014-2015, ικανοποιήθηκε το 79,0% των αιτήσεων των ενδιαφερόμενων με πλήρη φάκελο,
- Στον κύκλο 2015-2016, ικανοποιήθηκε το 53,0% των αιτήσεων μητέρων με πλήρη φάκελο
 - οι αιτήσεις ωφελούμενων που εντάχθηκαν στην επενδυτική προτεραιότητα 8iv του ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ, είχαν και τον μικρότερο βαθμό ικανοποίησης σε ότι αφορά στις τοποθετήσεις μητέρων με πλήρη φάκελο, με μόλις 36,3%,
 - όσον αφορά την επενδυτική προτεραιότητα 9i των ΠΕΠ το ποσοστό των αιτήσεων με πλήρη φάκελο που ικανοποιήθηκαν είναι υπερδιπλάσιο, της τάξης του 75,1%, ενώ
 - για την επενδυτική προτεραιότητα 9iii των ΠΕΠ, το αντίστοιχο ποσοστό αγγίζει το 90,6%.
- Στον κύκλο 2016-2017 ικανοποιήθηκε το 92,5% των αιτήσεων μητέρων με πλήρη φάκελο
 - οι αιτήσεις ωφελούμενων που εντάχθηκαν στην επενδυτική προτεραιότητα 8iv του ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ, είχαν τον μεγαλύτερο βαθμό επιτυχίας σε ότι αφορά στις τοποθετήσεις μητέρων με πλήρη φάκελο, αγγίζοντας το 92,7%,
 - ενώ το ποσοστό των αιτήσεων που εντάχθηκαν στα ΠΕΠ και τελικά ικανοποιήθηκαν είναι της τάξης του 92,5% όσον αφορά στην επενδυτική προτεραιότητα 9i και 89,0% όσον αφορά στην επενδυτική προτεραιότητα 9iii.

Κύκλος	Ποσοστό κάλυψης αναγκών αιτήσεων μητέρων με πλήρη φάκελο			στο σύνολο του κύκλου
	Επενδυτική προτεραιότητα			
	8iv	9i	9iii	
2014-2015	79,0%			79,0%
2015-2016	36,3%	75,1%	90,6%	53,0%
2016-2017	92,7%	92,5%	89,0%	92,5%

Πηγή: Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε. – Επεξεργασία στοιχείων από τον Σύμβουλο

Βέβαια, στο σημείο αυτό θα πρέπει να επισημανθεί η ιδιαιτερότητα του κύκλου 2016-2017, έναντι των δύο προηγούμενων, στον οποίο οι ωφελούμενοι προσμετρήθηκαν με διαφορετικό τρόπο, και κάθε αξία τοποθέτησης εμπεριείχε εκτός των συγχρηματοδοτούμενων δαπανών και εθνικούς πόρους, αντίθετα με τις δύο προηγούμενες περιόδους που προσμετρούνταν μόνο οι ωφελούμενοι που οι αξίες τοποθέτησής τους συγχρηματοδοτούνταν αποκλειστικά από πόρους τους ΕΚΤ.

Σε επίπεδο Περιφέρειας:

- Στον κύκλο 2014-2015, το μεγαλύτερο ποσοστό αιτήσεων μητέρων με πλήρη φάκελο, ικανοποιήθηκε στη Δυτική Μακεδονία (84,5%), ενώ το μικρότερο ποσοστό ικανοποίησης καταγράφεται στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (75,6%).
- Στον κύκλο 2015-2016, το μεγαλύτερο ποσοστό αιτήσεων μητέρων με πλήρη φάκελο, ικανοποιήθηκε στις Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας (77,0%), Βορείου Αιγαίου (77,0%) και Δυτικής Ελλάδας (76,5%), ενώ το μικρότερο ποσοστό ικανοποίησης παρατηρείται στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (42,8%).
- Τέλος, στον κύκλο 2016-2017, το μεγαλύτερο ποσοστό αιτήσεων μητέρων με πλήρη φάκελο, ικανοποιήθηκε στις Περιφέρειες Θεσσαλίας (95,4%) και Ηπείρου (95,2%), ενώ το μικρότερο ποσοστό ικανοποίησης παρατηρείται στην Περιφέρεια Κρήτης (88,0%).

Ποσοστό κάλυψης αναγκών μητέρων, ανά Περιφέρεια και κύκλο (μητέρες με πλήρη φάκελο)				
Κατηγορία Περιφέρειας	Περιφέρεια	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Περισσότερο ανεπτυγμένες Περιφέρειες	Αττικής	77,9%	45,5%	92,4%
	Νοτίου Αιγαίου	82,8%	48,3%	94,1%
Περιφέρειες σε μετάβαση	Δυτικής Μακεδονίας	84,5%	58,2%	93,8%
	Στερεάς Ελλάδας	75,6%	77,0%	92,0%
	Πελοποννήσου		61,5%	92,8%
	Ιονίων Νήσων		74,3%	91,3%
	Βορείου Αιγαίου		77,0%	92,3%
	Κρήτης		45,8%	88,0%
	Ανατολικής Μακεδονίας, Θράκης		63,5%	93,9%
Λιγότερο ανεπτυγμένες Περιφέρειες	Κεντρικής Μακεδονίας	79,5%	42,8%	93,3%
	Ηπείρου		65,7%	95,2%
	Θεσσαλίας		66,5%	95,4%
	Δυτικής Ελλάδας		76,5%	89,8%
Σύνολο		79,0%	53,0%	92,7%

Πηγή: Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε. – Επεξεργασία στοιχείων από τον Σύμβουλο

Από τα παραπάνω στοιχεία είναι προφανές ότι, μέσω της δράσης της Εναρμόνισης, καλύφθηκε, σε κάθε κύκλο εφαρμογής της, ένα αρκετά σημαντικό τμήμα των αναγκών του πληθυσμού στόχου, με το μεγαλύτερο ποσοστό να παρατηρείται, όπως είναι φυσικό στον κύκλο 2016-2017. Παρά τα αυξημένα ποσοστά κάλυψης των αναγκών που καταγράφηκαν στους τρεις εξεταζόμενους κύκλους υλοποίησης της δράσης, η ανάλυση των στοιχείων της Ε.Ε.Τ.Α.Α., καταδεικνύει ότι υπάρχει ένα τμήμα του πληθυσμού του οποίου οι αιτήσεις δεν ικανοποιήθηκαν.

Οι ανικανοποίητες αυτές αιτήσεις, αν και βαίνουν μειούμενες, καταδεικνύουν αφενός το μέγεθος των αναγκών που υπάρχουν και αφετέρου την ανάγκη ενίσχυσης της δράσης με πρόσθετους πόρους, έτσι ώστε να καλύπτονται μεγαλύτερα τμήματα του πληθυσμού στόχου αλλά και της ανάγκης δημιουργίας νέων θέσεων στις δομών. Η ανάγκη αυτή για αύξηση της χρηματοδότησης είναι συνυφασμένη και με τη σημαντική μείωση του διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος της πλειοψηφίας του πληθυσμού στόχου στον οποίο απευθύνεται η δράση της Εναρμόνισης. Τα παραπάνω, επιβεβαιώνονται και από την τοποθέτηση του 68,6% των ωφελούμενων, στη σχετική

ποσοτική έρευνα, σύμφωνα με την οποία τα χρήματα που δόθηκαν για τη δράση της Εναρμόνισης στους 3 εξεταζόμενους κύκλους, δεν επαρκούσαν να καλύψουν τις ανάγκες «όλων».

Σύνολο ανικανοποίητων αναγκών (μητέρες με πλήρη φάκελο που το αίτημά τους δεν ικανοποιήθηκε)				
Κατηγορία Περιφέρειας	Περιφέρεια	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Περισσότερο ανεπτυγμένες Περιφέρειες	Αττικής	4.575	12.439	1.582
	Νοτίου Αιγαίου	344	1.151	120
Περιφέρειες σε μετάβαση	Δυτικής Μακεδονίας	351	1.177	169
	Στερεάς Ελλάδας	444	551	206
	Πελοποννήσου	0	1.470	280
	Ιονίων Νήσων	0	376	131
	Βορείου Αιγαίου	0	260	76
	Κρήτης	0	3.849	720
	Ανατολικής Μακεδονίας, Θράκης	0	1.681	265
Λιγότερο ανεπτυγμένες Περιφέρειες	Κεντρικής Μακεδονίας	4.419	12.921	1.495
	Ηπείρου	0	1.206	171
	Θεσσαλίας	0	2.182	301
	Δυτικής Ελλάδας	0	1.232	529
Σύνολο επιχειρησιακού		10.133	40.495	6.045

Πηγή: Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε. – Επεξεργασία στοιχείων από τον Σύμβουλο

6.3 Αξιολόγηση της ανταπόκρισης και συνεργασίας των υπηρεσιών διαχείρισης με τον δικαιούχο

Προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα και η ορθή εφαρμογή των όρων υλοποίησης της δράσης, όπως προβλέπεται στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο που διέπει το ΕΣΠΑ 2014-2020, κρίνεται απαραίτητη η συνεργασία της ΕΥΔ ΕΠΑΝΑΔ ΕΔΒΜ, των ΕΥΔ ΠΕΠ και του Δικαιούχου Ε.Ε.Τ.Α.Α. ΑΕ.

Σο πλαίσιο αυτό, οι ως άνω ΕΥΔ και ο Δικαιούχος λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα με σκοπό:

- Την τήρηση των εφαρμοζόμενων εθνικών και κοινοτικών διατάξεων.
- Την εφαρμογή των διαδικασιών που διασφαλίζουν την ορθότητα και κανονικότητα των δαπανών που δηλώνονται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος.
- Την επιλεξιμότητα των δαπανών και την αιτιολόγησή του.
- Την πρόληψη ή την διαπίστωση τυχόν παραβάσεων και την επιβολή κυρώσεων.
- Την ανάκτηση τυχόν αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών μετά τη διαπίστωση σχετικής παράβασης.
- Την εξασφάλιση επαρκούς διαδρομής ελέγχου

Σε επίπεδο φορέων/δομών, αρμόδιος για την τήρηση των ως άνω είναι ο Δικαιούχος, Ε.Ε.Τ.Α.Α. ΑΕ, ο οποίος διενεργεί διοικητικό έλεγχο στις δομές καθώς και δειγματοληπτικό επιτόπιο έλεγχο σε οποιαδήποτε δομή φιλοξενεί τέκνα χωρίς προηγούμενη ειδοποίηση.

Σε επίπεδο Ειδικών Υπηρεσιών Διαχείρισης, η ΕΥΔ ΕΠΑΝΑΔ ΕΔΒΜ και οι ΕΥΔ των ΠΕΠ διενεργούν διοικητικές επαληθεύσεις σύμφωνα με όσα προβλέπονται από το εφαρμοζόμενο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου των ΠΕΠ του ΕΣΠΑ 2014-2020.

Η μεταξύ τους συνεργασία, καθ' όλη την διάρκεια του προγράμματος της Εναρμόνισης, αποτέλεσε καθοριστική συνιστώσα για την εύρυθμη υλοποίησης των δράσεων, την έγκαιρη αντιμετώπιση προβλημάτων και την παροχή αμφίδρομης πληροφόρησης και κατευθύνσεων όπου και όταν αυτό κρινόταν αναγκαίο.

Από την ανάλυση των δεδομένων που είχε στην διάθεσή του ο αξιολογητής, προκύπτει ότι η συνεργασία μεταξύ ΕΥΔ ΕΠΑΝΑΔ-ΕΔΒΜ, ΕΥΔ ΠΕΠ, ΕΥΣΕΚΤ και Ε.Ε.Τ.Α.Α. ήταν σε γενικές γραμμές πολύ ικανοποιητική. Συνδεδειγμένος κρίκος της συνεργασίας ήταν ουσιαστικά η Ε.Ε.Τ.Α.Α., όπου είχε αναλάβει και τον καθοριστικό ρόλο της υλοποίησης, ως δικαιούχος της δράσης. Το επίπεδο οργάνωσης, τυποποίησης διαδικασιών και διαχείρισης της δράσης από την Ε.Ε.Τ.Α.Α. κινήθηκε σε πολύ υψηλά επίπεδα, καθώς λόγω της πολυετούς εμπειρίας που διαθέτουν τα στελέχη της, ήταν σε θέση να αντιμετωπίσουν άμεσα και με υπευθυνότητα προβλήματα που παρουσιάστηκαν στο πρόγραμμα. Ως εκ τούτου, η συνεργασία και ανταπόκριση της Ε.Ε.Τ.Α.Α. τόσο σε αιτήματα παροχής πληροφοριών, όσο και σε θέματα που σχετίζονται με την καθημερινή διαχείριση των δράσεων, χαρακτηρίστηκε από τους περισσότερους εμπλεκόμενους ως άμεση και αποτελεσματική. Προς την κατεύθυνση αυτή, ιδιαίτερα σημαντική ήταν η συμβολή των πληροφοριακών συστημάτων της Ε.Ε.Τ.Α.Α. στα οποία συγκεντρώνεται το σύνολο των στοιχείων που αφορούν τόσο τους ωφελούμενους, όσο και τις δομές (αιτήσεις συμμετοχής ωφελούμενων και δομών, ερωτηματολόγια εισόδου και εξόδου, συμβάσεις, οικονομικά στοιχεία, κλπ.). Μέρος των στοιχείων αυτών τροφοδοτούν την ΕΥ ΟΠΣ για την παρακολούθηση των δεικτών εκρών και αποτελεσμάτων της δράσης. Επισημαίνεται ωστόσο ότι

παρά το γεγονός ο μηχανισμός της Ε.Ε.Τ.Α.Α. συγκεντρώνει πληθώρα δεδομένων, τα υφιστάμενα πληροφοριακά συστήματα, και τα συστήματα επεξεργασίας των δεδομένων αυτών, δεν είναι σε θέση να παράξουν άμεσα σύνθετη πληροφορία για δείκτες παρακολούθησης της δράσης.

Θετικά αξιολογείται επίσης και η ανταπόκριση των στελεχών της ΕΥΔ ΕΠΑΝΑΔ ΕΔΒΜ, σε αιτήματα αποστολής πληροφοριών, κατευθύνσεων και οδηγιών, συμβάλλοντας αποφασιστικά στην έγκαιρη αντιμετώπιση προβλημάτων αλλά και στην εν γένει εύρυθμη υλοποίηση των δράσεων του προγράμματος.

Αξίζει τέλος να αναφερθεί ότι η κατάτμηση του προγράμματος (διαφορετικά επιχειρησιακά προγράμματα) δυσχεραίνει ακόμη περισσότερο την συνολική διαχείριση, παρακολούθηση αλλά και την αξιολόγηση της δράσης διότι οι αρμόδιοι φορείς, καλούνται να διαχειριστούν και να αξιολογήσουν έναν μεγάλο όγκο δεδομένων και δεικτών του προγράμματος, αυξάνοντας σημαντικά το διοικητικό τους βάρος.

6.4 Συνέργεια και συμπληρωματικότητα ή ανταγωνιστικότητα με την υλοποίηση άλλων παρεμβάσεων

Οι ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης που υλοποιήθηκαν την περίοδο 2013-2017, μπορούν να ενταχθούν σε τρεις μεγάλες κατηγορίες:

- α) ενέργειες διατήρησης της απασχόλησης,
- β) ενέργειες δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας και
- γ) ενέργειες επαγγελματικής κατάρτισης/ συμβουλευτικής,

Κυρίαρχο ρόλο στον σχεδιασμό και υλοποίηση ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης, διαδραμάτισε ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ), ο οποίος σύμφωνα με το ν. 2956/2001, μεταξύ άλλων, έχει σκοπό την ενίσχυση και διευκόλυνση της ένταξης και διατήρησης του ανθρώπινου δυναμικού της χώρας στη αγορά εργασίας.

Από το σύνολο των δράσεων που υλοποιήθηκαν, η πλειοψηφία αφορούσε την δημιουργία νέων θέσεων εργασίας μέσα από προγράμματα επιχορήγησης επιχειρήσεων για την απασχόληση νέων, προγράμματα κοινωνικού χαρακτήρα, προγράμματα ενίσχυσης της ρευστότητας και της απασχόλησης, καθώς και προγραμμάτων προώθησης επιχειρηματικών πρωτοβουλιών. Ως προς την κατεύθυνση της διατήρησης της απασχόλησης, υλοποιήθηκαν δράσεις που αφορούσαν αποκλειστικά τη διατήρηση θέσεων σε ξενοδοχειακές μονάδες για την χειμερινή περίοδο.

Στις σχετικές προσκλήσεις της δράσης της εναρμόνισης κατά τους δυο πρώτους κύκλους μοριοδοτούνταν η συμμετοχή ωφελουμένων σε προγράμματα:

- Επιδότησης Νέων Θέσεων Εργασίας (Ν.Θ.Ε.).
- Επιχορήγησης Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών (Ν.Ε.Ε.),
- Απόκτησης Εργασιακής Εμπειρίας
- Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης
- Κοινωνικού εργασίας & Προγράμματα εγγυημένης απασχόλησης» (κύκλος 2015-2016)

Ωστόσο, κατά τον κύκλο 2016-2017, καταργείται η μοριοδότηση των ωφελουμένων σε ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης, αποσυνδέοντας με τον τρόπο αυτό, τη δράση από τα αντίστοιχα προγράμματα. Επισημαίνεται πως το 81% των ερωτηθέντων ωφελούμενων ανέργων, στο πλαίσιο της ποσοτικής έρευνας που διενεργήθηκε σε αυτόν τον πληθυσμό, δεν συμφωνεί με την υποχρεωτική διασύνδεση των ανέργων με άλλες ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης (π.χ. προγράμματα κατάρτισης).

6.5 Προβλήματα που παρουσιάστηκαν κατά την υλοποίηση της δράσης για το σχολικό έτος 2016-2017

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της ποσοτικής έρευνας, τα σημαντικότερα προβλήματα που διαπιστώθηκαν κατά την υλοποίηση της δράσης το σχολικό έτος 2016-2017, αφορούν:

- Την διαδικασία υποβολής των αιτήσεων συμμετοχής από πλευράς ωφελούμενων
- Την διαδικασία τοποθέτηση των παιδιών στις δομές (αφορά κατά βάση τους ωφελούμενους και σε μικρότερο βαθμό τις δομές)
- Τις υποχρεώσεις των φορέων/δομών

Πιο συγκεκριμένα, κατά την διαδικασία υποβολής της αίτησης συμμετοχής, τα προβλήματα/δυσκολίες που αντιμετώπισαν οι ωφελούμενοι αφορούσαν κυρίως:

- Τη συγκέντρωση των δικαιολογητικών συμμετοχής
- Τη συμπλήρωση και ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης συμμετοχής

Ένα από τα συνήθη προβλήματα που φαίνεται να δυσκολεύει (διαχρονικά) μια μερίδα ενδιαφερόμενων γονέων αποτελεί η συγκέντρωση των δικαιολογητικών συμμετοχής τους. Το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, αλλά και η αλλογενής / αλλοδαπή καταγωγή των υποψήφιων φαίνεται να παίζουν καίριο ρόλο προς αυτή την κατεύθυνση. Παράλληλα, δεν λείπουν και τυπικά προβλήματα που αφορούν κυρίως τη καθυστέρηση έκδοσης συγκεκριμένων εγγράφων όπως το εκκαθαριστικό της εφορίας, τα δικαιολογητικά πιστοποίησης της εργασιακής κατάστασης/ ανεργίας, τα πιστοποιητικά οικογενειακής κατάστασης στις περιπτώσεις που αυτή είχε μεταβληθεί κ.λπ. που σε συνδυασμό με τη μικρή χρονική διάρκεια μεταξύ πρόσκλησης και υποβολής της αίτησης συμμετοχής, δημιουργήσε πρόσθετες δυσκολίες στους ωφελούμενους.

Προκειμένου οι φορείς να βοηθήσουν τους γονείς να υπερβούν τα όποια προβλήματα παρουσιάζονταν κατά την διαδικασία υποβολής της αίτησης συμμετοχής, ανέπτυξαν έναν «άτυπο» εσωτερικό μηχανισμό υποστήριξής τους, ο οποίος αναλαμβάνει τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής, αλλά και την ηλεκτρονική των εν δυνάμει ωφελούμενων γονέων, ο οποίος ανέλαβε την τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής, αλλά και την ηλεκτρονική υποβολή των αιτήσεων, δημιουργώντας ένα σημαντικό διοικητικό βάρος στους φορείς κατά την περίοδο των αιτήσεων συμμετοχής στη δράση.

Μια άλλη δυσκολία που αντιμετώπισε μια μερίδα ωφελουμένων, αφορά τη συμπλήρωση της αίτησης συμμετοχής τους. Το πρόβλημα αφορούσε κυρίως την συμπλήρωση συγκεκριμένων πεδίων της αίτησης όπως πχ. στην περίπτωση που είχε αλλάξει η οικογενειακή τους κατάσταση, «αλλά δεν είχε ακόμη εκδοθεί το αντίστοιχο έγγραφο από το Πρωτοδικείο», ή «το πώς έπρεπε σε αυτή την περίπτωση να δηλώσουν τα ετήσια εισοδήματά τους», ή ακόμη στην περίπτωση που είχαν παιδί ΑΜΕΑ, αλλά στην περιοχή τους δεν υπήρχαν αντίστοιχες δομές.

Εκτός των προαναφερόμενων η συμπλήρωση της αίτησης ηλεκτρονικά, την περίοδο 2016-2017, φαίνεται να δημιούργησε «άγχος και ανασφάλεια» σε μερίδα ωφελούμενων που δεν είναι εξοικειωμένοι με τις ηλεκτρονικές φόρμες, αλλά και με τα χειρισμό ηλεκτρονικών υπολογιστών. Μία μερίδα επίσης γονέων ενδεχομένως να αντιμετώπισε προβλήματα πρόσβασης στο διαδίκτυο, ή χρήσης Η/Υ, φαίνεται ωστόσο πως τα προβλήματα αυτά αντιμετωπίστηκαν κατά κύριο λόγο είτε από τις δομές, είτε από το συγγενικό περιβάλλον των ωφελούμενων.

Σχετικά με την ηλεκτρονική υποβολή των αιτήσεων συμμετοχής πρόβλημα, σε περιορισμένη όμως έκταση, φαίνεται να αποτέλεσαν και οι τεχνικές δυσλειτουργίες του ιστότοπου της Ε.Ε.Τ.Α.Α. και της σχετικής εφαρμογής υποβολής της αίτησης συμμετοχής. Τα προβλήματα φαίνεται να οφείλονταν στην υπερφόρτωση της εφαρμογής, με αποτέλεσμα την ανάγκη επανειλημμένων προσπαθειών για την πρόσβαση και την συμπλήρωση των σχετικών πεδίων από τους ωφελούμενους.

Σε ότι αφορά την διαδικασία τοποθέτησης των παιδιών στο κύκλο 2016-2017, φαίνεται να δημιούργησε προβλήματα, τα οποία αφορούσαν:

- στην ανάγκη συστηματικής αναζήτησης δομής έως την εύρεση διαθέσιμης θέσης
- την αποστολή του παιδιού σε δομή που δεν ήταν στις πρώτες επιλογές, γιατί δεν υπήρχαν άλλοι θέσεις
- την πληρωμή κόστους μετακίνησης γιατί οι δομές που ήταν κοντά του, δεν είχαν διαθέσιμες θέσεις.

Παράλληλα, όσον αφορά τις δομές, η αλλαγή του συστήματος τοποθέτησης οδήγησε στην αδυναμία έγκαιρου προγραμματισμού της κάλυψης των θέσεων.

Στο σημείο αυτό, θα πρέπει να επισημανθεί ότι, κάποια από τα προβλήματα που αντιμετώπισαν οι γονείς, οφείλονταν κυρίως στην ελλιπή ενημέρωση που είχαν γύρω από τις αλλαγές του νέου συστήματος και τις διαδικασίες που έπρεπε να ακολουθήσουν για την τοποθέτηση του παιδιού τους. Η κατάσταση αυτή φαίνεται να ομαλοποιήθηκε σε σημαντικό βαθμό κατά τις επόμενες περιόδους, όπου οι γονείς ήταν σαφώς πιο ενημερωμένοι και εξοικειωμένοι με τις διαδικασίες του νέου συστήματος.

Ολοκληρώνοντας, επισημαίνεται ότι κατά τον κύκλο 2016-2017, στις ανώτατες τιμές αποζημίωσης επιβλήθηκε περαιτέρω μείωση των τιμών, της τάξης του 5%-9%, σε σχέση με τον κύκλο 2015-2016.

7 Αξιολόγηση αποτελεσμάτων ως προς τους στόχους των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (Τομεακών και ΠΕΠ)

7.1 Αξιολόγηση της συμβολής των δράσεων σε σχέση με τους Ειδικούς Στόχους και τα αναμενόμενα αποτελέσματα των αντίστοιχων επενδυτικών προτεραιοτήτων

Οι ειδικοί στόχοι αποτελούν στοιχεία αναγκαία για την αποδοτική αξιολόγηση και παρακολούθηση των επιδόσεων των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, παρέχοντας στη διοίκηση τα αναγκαία εργαλεία για την κατάλληλη αξιολόγηση του βαθμού στον οποίο επιτυγχάνονται οι στόχοι και καθιστούν δυνατή τη λήψη διορθωτικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένου του αναπρογραμματισμού χρηματοδοτικών πόρων σε περίπτωση ανεπαρκών επιδόσεων.

Στο πλαίσιο αυτό, τόσο σε επίπεδο του Τομεακού Επιχειρησιακού Προγράμματος ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ και της Επενδυτικής Προτεραιότητας 8iv, όσο και σε επίπεδο Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και των Επενδυτικών Προτεραιοτήτων 9i και 9iii, μέσω των οποίων χρηματοδοτήθηκε η δράση της Εναρμόνισης, τέθηκαν στα αντίστοιχα Επιχειρησιακά Προγράμματα κύριοι δείκτες με ποσοτικοποιημένη τιμή σε ότι αφορά τους στόχους του 2023.

Πιο συγκεκριμένα σε ότι αφορά στο ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ, ο ειδικός στόχος της Επενδυτικής Προτεραιότητας 8iv, αφορούσε στη «Βελτίωση της εργασιακής κατάστασης των γυναικών, με έμφαση στις εργαζόμενες γυναίκες με επισφαλή θέση εργασίας» και ορίστηκαν τιμές στόχου για το 2023, για τους κοινούς δείκτες εκροών CO01 και CO05, καθώς και για τους ειδικούς δείκτες αποτελεσμάτων T4816 και T4817.

Αντίθετα, στα ΠΕΠ τέθηκαν μία σειρά από ειδικούς στόχους ανάλογα, με τις προτεραιότητες της κάθε Περιφέρειας και την επενδυτική προτεραιότητα στην οποία εντάχθηκε η δράση, ενώ η στοχοθεσία του 2023 αφορούσε σε έναν ειδικό δείκτη εκροών και πιο συγκεκριμένα τον δείκτη 10501 και έναν ειδικό δείκτη αποτελεσμάτων τον δείκτη 10502, μετά την τεχνική προσαρμογή των ΠΕΠ, τον Δεκέμβριο του 2017.

Στη συνέχεια παρατίθεται ανά Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και Επενδυτική Προτεραιότητα ο σωρευτικός βαθμός συμβολής της δράσης της Εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής, στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων του 2023.

7.1.1 ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ

Όπως έχει αναφερθεί παραπάνω, στο ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ, ο ειδικός στόχος της Επενδυτικής Προτεραιότητας 8iv, αφορούσε στη «Βελτίωση της εργασιακής κατάστασης των γυναικών, με έμφαση στις εργαζόμενες γυναίκες με επισφαλή θέση εργασίας» και ορίστηκαν τιμές στόχου για το 2023:

- A) για τους κοινούς δείκτες εκροών CO01 και CO05, όπου:
- **CO01:** άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων και
 - **CO05:** απασχολούμενοι, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων,
- οι οποίοι στοχοθετούνται με αριθμό, καθώς και
- B) για τους δείκτες άμεσων αποτελεσμάτων T4816 και T4817, όπου:

- **T4816:** Εργαζόμενες που διατηρούν τη θέση εργασίας τους αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους και
- **T4817:** Άνεργες που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, που συμμετέχουν σε προγράμματα Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους, οι οποίοι στοχοθετούνται με ποσοστό.

Τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό⁸ των τιμών υλοποίησης των τεσσάρων δεικτών παραδόθηκαν στον Σύμβουλο Αξιολόγησης από τη Μονάδα Α "Προγραμματισμού & Αξιολόγησης ΕΠ", Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση στις 23/7/2018, μετά από σχετικό ερώτημα που τέθηκε από την υπηρεσία στην ΕΥ ΟΠΣ.

Στους πίνακες που ακολουθούν, παρουσιάζονται οι τιμές στοχοθεσίας που τέθηκαν για το 2023, όσον αφορά στους δείκτες εκροών CO01 και CO05 και άμεσων αποτελεσμάτων T4816 και T4817, οι υλοποιηθείσες τιμές, βάσει των σχετικών στοιχείων της ΕΥ ΟΠΣ, καθώς και ο βαθμός συμβολής τους στην επίτευξη της στοχοθεσίας τους για το 2023.

Πίνακας 1: Δείκτης εκροών CO01: «άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων»

Δείκτης εκροών: CO01	Τιμές υλοποίησης			Τιμή στόχος 2023			Βαθμός επίτευξης στοχοθεσίας 2023		
	Γυναίκες	Άνδρες	Σύνολο	Γυναίκες	Άνδρες	Σύνολο	Γυναίκες	Άνδρες	Σύνολο
1-Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	18.729	22	18.751	40.122	1.352	41.474	46,7%	1,6%	45,2%
2-Μετάβαση	6.624	6	6.630	8.724	294	9.018	75,9%	2,0%	73,5%

⁸ Για τον υπολογισμό της συμβολής της δράσης στην επίτευξη της στοχοθεσίας του 2023, λήφθηκαν υπόψη τα Δελτία Ταυτότητας Δεικτών:

- Για τον δείκτη **CO01**, λήφθηκε υπόψη η σωρευτική τιμή υλοποίησής του τους τρεις εξεταζόμενους κύκλους
- Για τον δείκτη **CO05**, λήφθηκε υπόψη η σωρευτική τιμή υλοποίησής του τους τρεις εξεταζόμενους κύκλους
- Για τον δείκτη **T4816**, το άθροισμα των «Εργαζομένων»: όπως ορίζεται και μετρά ο δείκτης CO05 (στο «Απογραφικό δελτίο Εισόδου» Ενότητα Ερωτήσεων A2=NAI), φύλο : Γυναίκες, **καθώς και το άθροισμα «που διατηρούν τη θέση εργασίας τους»:** θετική απάντηση στο απογραφικό δελτίο εξόδου, πεδίο της ενότητας A2. Είμαι εργαζόμενος/νη ή αυτοαπασχολούμενος/νη, φύλο : Γυναίκες. **Η σωρευτική τιμή υλοποίησης τους δείκτη υπολογίστηκε από το λόγο A2/CO05, ενώ ο βαθμός επίτευξης της στοχοθεσίας του 2023, υπολογίστηκε από το λόγο τιμή υλοποίησης / τιμή στόχου.**
- Για τον δείκτη **T4817**, το άθροισμα των «Ανέργων»: όπως ορίζεται και μετρά ο δείκτης CO01 (στο «Απογραφικό δελτίο Εισόδου» Ενότητα Ερωτήσεων A1=NAI), φύλο : Γυναίκες, **οι οποίες μετά τη λήξη συμμετοχής τους : κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης:** απογραφικό δελτίο εξόδου, το πεδίο της ενότητας ερωτήσεων «A2- Είμαι εργαζόμενος/νη ή αυτοαπασχολούμενος/νη»= NAI, φύλο : Γυναίκες ή και «συμμετέχουν σε προγράμματα Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης»: προγράμματα εκπαίδευσης/κατάρτισης (έννοια της εκπαίδευσης/κατάρτισης όπως ορίζεται στο δείκτη CO04). Θετική απάντηση στο απογραφικό δελτίο εξόδου, πεδίο της ενότητας «B», φύλο : Γυναίκες. «αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους» θεωρείται το διάστημα αμέσως μετά την ημερομηνία εξόδου του συμμετέχοντα από την πράξη έως max. 4 εβδομάδες ο βαθμός επίτευξης της στοχοθεσίας του 2023, υπολογίστηκε από το λόγο τιμή υλοποίησης / τιμή στόχου.

Δείκτης εκροών: CO01	Τιμές υλοποίησης			Τιμή στόχος 2023			Βαθμός επίτευξης στοχοθεσίας 2023		
	Γυναίκες	Άνδρες	Σύνολο	Γυναίκες	Άνδρες	Σύνολο	Γυναίκες	Άνδρες	Σύνολο
3-Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	11.736	11	11.747	12.714	428	13.142	92,3%	2,6%	89,4%

Πίνακας 2: Δείκτης εκροών CO05: «απασχολούμενοι, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων»

Δείκτης εκροών: CO05	Τιμές υλοποίησης			Τιμή στόχος 2023			Βαθμός επίτευξης στοχοθεσίας 2023		
	Γυναίκες	Άνδρες	Σύνολο	Γυναίκες	Άνδρες	Σύνολο	Γυναίκες	Άνδρες	Σύνολο
1-Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	24.582	122	24.704	33.451	482	33.933	73,5%	25,3%	72,8%
2-Μετάβαση	8.545	29	8.574	7.273	105	7.378	117,5%	27,6%	116,2%
3-Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	20.468	41	20.509	10.599	153	10.752	193,1%	26,8%	190,7%

Πίνακας 3: Δείκτης Αποτελέσματος T4816 «Εργαζόμενες που διατηρούν τη θέση εργασίας τους αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους στη δράση»

Δείκτης αποτελέσματος: T4816	Τιμή υλοποίησης	Τιμή στόχος 2023	Βαθμός συμβολής στην επίτευξη της στοχοθεσίας
1-Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	89,5%	80,0%	111,8%
2-Μετάβαση	79,1%	80,0%	98,8%
3-Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	90,7%	80,0%	113,4%

Πίνακας 4: Δείκτης αποτελέσματος T4817 «Άνεργες που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, που συμμετέχουν σε προγράμματα Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους»

Δείκτης αποτελέσματος: T4817	Τιμή υλοποίησης	Τιμή στόχος 2023	Βαθμός συμβολής στην επίτευξη της στοχοθεσίας
1-Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	14,4%	33,0%	43,6%
2-Μετάβαση	13,7%	33,0%	41,4%
3-Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	14,3%	33,0%	43,4%

Από τα στοιχεία που προηγήθηκαν προκύπτει ότι:

- ο βαθμός επίτευξης της στοχοθεσίας του 2023 για τον δείκτη εκροών CO01 καλύφθηκε σε πολύ ικανοποιητικό βαθμό σε ότι αφορά στις Περιφέρειες Μετάβασης (73,5%) και τις Περισσότερο Ανεπτυγμένες Περιφέρειες (89,4%). Αντίθετα, στις Λιγότερο Ανεπτυγμένες Περιφέρειες ο βαθμός επίτευξης της στοχοθεσίας του 2023 αγγίζει το 45,2%, ποσοστό που θεωρείται ικανοποιητικό, ωστόσο, παρουσιάζει σημαντική απόκλιση σε σχέση με τις άλλες δύο κατηγορίες Περιφερειών. Παράλληλα, σε όλες τις κατηγορίες Περιφερειών παρουσιάζεται πολύ χαμηλός βαθμός επίτευξης της στοχοθεσίας του 2023, σε ότι αφορά στους άνδρες ωφελούμενους (**Πίνακας 1**),
- ο βαθμός επίτευξης της στοχοθεσίας του 2023 για τον δείκτη εκροών CO05 υπερκαλύφθηκε στις Περιφέρειες Μετάβασης (116,2%) και τις Περισσότερο Ανεπτυγμένες Περιφέρειες (190,7%). Στις Λιγότερο Ανεπτυγμένες Περιφέρειες ο βαθμός επίτευξης της στοχοθεσίας του 2023 αγγίζει το 72,8%, ποσοστό που θεωρείται αρκετά ικανοποιητικό. Όπως και στον δείκτη CO01 έτσι και στον δείκτη CO05, σε όλες τις κατηγορίες Περιφερειών παρουσιάζεται χαμηλός βαθμός επίτευξης της στοχοθεσίας του 2023, σε ότι αφορά στους άνδρες ωφελούμενους που κινείται στο 25,0% περίπου για όλες τις κατηγορίες Περιφερειών (**Πίνακας 2**),
- ο βαθμός επίτευξης της στοχοθεσίας του 2023 για τον δείκτη αποτελέσματος T4816 καλύφθηκε σε όλες σχεδόν τις κατηγορίες Περιφερειών. Συγκεκριμένα, στις Λιγότερο Ανεπτυγμένες και στις Περισσότερο Ανεπτυγμένες Περιφέρειες, η στοχοθεσία υπερκαλύφθηκε αγγίζοντας το 111,8% και 113,4% αντίστοιχα. Στις Περιφέρειες υπό Μετάβαση, ο βαθμός επίτευξης της στοχοθεσίας του 2023 άγγιξε το 98,8%, ποσοστό το οποίο θεωρείται πολύ ικανοποιητικό (**Πίνακας 3**),
- ο βαθμός επίτευξης της στοχοθεσίας του 2023 για τον δείκτη αποτελέσματος T4817 καλύφθηκε σε όλες τις κατηγορίες Περιφερειών σε ικανοποιητικό βαθμό. Συγκεκριμένα, για τις Λιγότερο Ανεπτυγμένες Περιφέρειες ο βαθμός επίτευξης της στοχοθεσίας του 2023 αγγίζει το 43,6%, για τις υπό Μετάβαση Περιφέρειες το 41,4%, ενώ για τις Περισσότερο Ανεπτυγμένες Περιφέρειες ο βαθμός επίτευξης ανέρχεται στο 43,4%, (**Πίνακας 4**).
- Η απόκλιση που παρατηρείται μεταξύ του βαθμού επίτευξης της στοχοθεσίας του 2023 των δύο δεικτών T4816 και T4817, καταδεικνύει ότι παρότι οι μεγάλες οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές που παρατηρήθηκαν στη χώρα μας την τελευταία δεκαετία επηρέασαν τη σταθερότητα γενικά των εργαζομένων στην αγορά εργασίας, ωστόσο μοιάζει πολύ πιο εύκολο να διατηρηθεί μία θέση εργασίας από το να εισέλθουν και ενσωματωθούν στην αγορά εργασίας οι άνεργοι. Η δράση από μόνη της δεν επαρκεί να δημιουργήσει εκείνη την ώθηση που απαιτείται για την ένταξη ή επανένταξη στην αγορά εργασίας των ανέργων και θα πρέπει να αναπτυχθούν στοχευμένες συνέργειες με άλλες πολιτικές και προγράμματα που συνδράμουν προς αυτή την κατεύθυνση.

7.1.2 ΠΕΠ

Στα αναθεωρημένα ΠΕΠ, όπως ήδη αναφέρθηκε, τέθηκαν μία σειρά από ειδικούς στόχους ανάλογα, με τις προτεραιότητες της κάθε Περιφέρειας και την επενδυτική προτεραιότητα στην οποία εντάχθηκε η δράση, ενώ η στοχοθεσία του 2023 αφορούσε σε:

- Α) έναν δείκτη εκρών και πιο συγκεκριμένα τον δείκτη **10501: «Άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων»** και
- Β) έναν δείκτη αποτελεσμάτων και ειδικότερα τον δείκτη **10502: «Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους».**

Για τον υπολογισμό της συμβολής της δράσης στην επίτευξη της στοχοθεσίας του 2023, των δύο αυτών δεικτών λήφθηκαν υπόψη:

- οι τιμές στόχου των δεικτών 10501 και 10502 για το 2023, ανά ΠΕΠ και επενδυτική προτεραιότητα
- οι σωρευτικές τιμές υλοποίησης των δεικτών 10501 και 10502 στους δύο κύκλους εφαρμογής της δράσης (2015-2016 και 2016-2017), ανά ΠΕΠ και επενδυτική προτεραιότητα.

Στους πίνακες που ακολουθούν, παρουσιάζονται οι τιμές στοχοθεσίας που τέθηκαν για το 2023, όσον αφορά στους δείκτες εκρών 10501 και αποτελεσμάτων 10502, ανά ΠΕΠ και επενδυτική προτεραιότητα, οι υλοποιηθείσες τιμές αυτών των δεικτών, σύμφωνα με τα στοιχεία που έλαβε ο Αξιολογητής από τις ΕΥΔ των ΠΕΠ το διάστημα Ιουνίου – Ιουλίου και Αυγούστου του 2018, καθώς και ο βαθμός συμβολής τους στην επίτευξη της στοχοθεσίας τους για το 2023.

Επισημαίνεται ότι στους παρακάτω πίνακες τιμών του δείκτη αποτελεσμάτων 10502, παρουσιάζονται οι τιμές στόχου και υλοποίησης του δείκτη τόσο σε απόλυτες τιμές (όπως είναι οι τιμές μέτρησης στα ΕΠ) όσο και σε ποσοστό κατόπιν επεξεργασίας του αξιολογητή (το ποσοστό σε σχέση με τον πληθυσμό αναφοράς του δείκτη που είναι οι ωφελούμενοι του δείκτη εκρών 10501). Το κλάσμα τιμών 10502/10501 αποτυπώνει το ποσοστό των ωφελουμένων συμμετεχόντων της εναρμόνισης που μετά τη λήξη συμμετοχής τους στη δράση (όταν συμπλήρωσαν δηλ. τα απογραφικά εξόδου) είχαν ένα τουλάχιστον από τα θετικά αποτελέσματα που εκφράζει στην ονομασία του ο δείκτης 10502 : δραστηριοποίηση σε αναζήτηση εργασίας ή συμμετοχή σε εκπαίδευση/κατάρτιση ή ένταξη στην αγορά εργασίας για όσους ήταν άνεργοι ή διατήρηση της θέσης εργασίας τους για όσους ήταν εργαζόμενοι.

Συμβολή της δράσης σε σχέση με τους Στόχους εκρών του 2023 της Επενδυτικής Προτεραιότητας 9i ΣΩΡΕΥΤΙΚΗ ΤΙΜΗ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ ΕΚΡΩΝ 10501: «Άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων»				
ΠΕΠ (9i)	Τιμή- στόχος (2023) (No ατόμων)	Τιμές σωρευτικής υλοποίησης ειδικού δείκτη από τη δράση της Εναρμόνισης (No ατόμων)	Βαθμός συμβολής στην επίτευξη της στοχοθεσίας του δείκτη εκρών για το 2023	Ειδικός Στόχος
Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης	9.000	3.300	36,7%	Βελτίωση της πρόσβασης, ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό στην αγορά εργασίας
Κεντρικής Μακεδονίας	40.000	14.663	36,7%	Ενίσχυση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας για ευπαθείς ομάδες πληθυσμού που απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό
Δυτικής Μακεδονίας	6.000	2.561	42,7%	Ενίσχυση της πρόσβασης στην απασχόληση ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό
Ηπείρου	5.375	3.135	58,3%	Αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό
Θεσσαλίας	13.570	5.691	41,9%	Ενίσχυση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας για ευπαθείς ομάδες πληθυσμού που απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό
Ιονίων Νήσων	4.200	1.441	34,3%	Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και ενίσχυση της απασχολησιμότητας ευπαθών και λοιπών ομάδων του πληθυσμού που βιώνουν ή κινδυνεύουν από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό
Δυτικής Ελλάδας	9.197	5.096	55,4%	Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό
Στερεάς Ελλάδας	5.942	2.133	35,9%	Αύξηση συμμετοχής στην αγορά εργασίας των ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό
Αττικής	40.000	15.640	39,1%	Ενίσχυση της πρόσβασης στην απασχόληση για άτομα που βρίσκονται εκτός αγοράς εργασίας και που

<p>Συμβολή της δράσης σε σχέση με τους Στόχους εκροών του 2023 της Επενδυτικής Προτεραιότητας 9i ΣΩΡΕΥΤΙΚΗ ΤΙΜΗ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ ΕΚΡΟΩΝ 10501: «Άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων»</p>				
ΠΕΠ (9i)	Τιμή-στόχος (2023) (No ατόμων)	Τιμές σωρευτικής υλοποίησης ειδικού δείκτη από τη δράση της Εναρμόνισης (No ατόμων)	Βαθμός συμβολής στην επίτευξη της στοχοθεσίας του δείκτη εκροών για το 2023	Ειδικός Στόχος
				πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό, με έμφαση σε άτομα που έχουν την ευθύνη της φροντίδας παιδιών σε νοικοκυριά που απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό.
Πελοποννήσου	14.400	3.730	25,9%	Ενίσχυση της συμμετοχής των ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό στην αγορά εργασίας
Κρήτης	8.800	5.508	62,6%	Η βελτίωση των συνθηκών πρόσβασης στην άτομα που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό, που βρίσκονται εκτός αγοράς εργασίας
Βορείου Αιγαίου	2.050	831	40,5%	Αύξηση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας και στην απασχόληση ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό
Νοτίου Αιγαίου	4.000	1.591	39,8%	Βελτίωση της απασχολησιμότητας ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό και ιδιαίτερα για ευπαθείς και ειδικές κοινωνικές ομάδες

Συμβολή της δράσης σε σχέση με τους Στόχους εκροών του 2023 της επενδυτικής Προτεραιότητας 9iii ΣΩΡΕΥΤΙΚΗ ΤΙΜΗ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ ΕΚΡΟΩΝ 10501: «Άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων»				
ΠΕΠ (9iii)	Τιμή-στόχος (2023) (No ατόμων)	Τιμές σωρευτικής υλοποίησης κοινών δεικτών από τη δράση της Εναρμόνισης (No ατόμων)	Βαθμός συμβολής στην επίτευξη της στοχοθεσίας του δείκτη εκροών για το 2023	Ειδικός Στόχος
Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης	-	-	-	-
Κεντρικής Μακεδονίας	850	461	54,2%	Περιορισμός των διακρίσεων που υφίστανται οι ευπαθείς ομάδες πληθυσμού στην εκπαιδευτική διαδικασία και στην καθημερινή τους διαβίωση
Δυτικής Μακεδονίας	150	67	44,7%	Ενίσχυση της πρόσβασης στην απασχόληση ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό (και έχουν τη φροντίδα ΑμεΑ)
Ηπείρου	334	116	34,7%	Αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό Βελτίωση της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών και υπηρεσιών εκπαιδευτικής υποστήριξης σε κοινωνικά ευπαθείς ομάδες (ΑΜΕΑ, μαθητές με αναπηρία ή/και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, κακοποιημένες γυναίκες)
Θεσσαλίας	400	88	22,0%	Ενίσχυση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας των ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό
Ιονίων Νήσων	204	77	37,7%	Βελτίωση συνθηκών πρόσβασης στην αγορά εργασίας για άτομα που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό.
Δυτικής Ελλάδας	607	268	44,2%	Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό

Συμβολή της δράσης σε σχέση με τους Στόχους εκροών του 2023 της επενδυτικής Προτεραιότητας 9iii ΣΩΡΕΥΤΙΚΗ ΤΙΜΗ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ ΕΚΡΟΩΝ 10501: «Άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων»				
ΠΕΠ (9iii)	Τιμή-στόχος (2023) (No ατόμων)	Τιμές σωρευτικής υλοποίησης κοινών δεικτών από τη δράση της Εναρμόνισης (No ατόμων)	Βαθμός συμβολής στην επίτευξη της στοχοθεσίας του δείκτη εκροών για το 2023	Ειδικός Στόχος
Στερεάς Ελλάδας	247	8	3,2%	Αύξηση συμμετοχής στην αγορά εργασίας των ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό
Αττικής	110	59	53,6%	Ενίσχυση της πρόσβασης στην απασχόληση για άτομα που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό και έχουν την ευθύνη της φροντίδας ΑμεΑ
Πελοποννήσου	820	9	1,1%	Ενίσχυση της συμμετοχής των ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό στην αγορά εργασίας
Κρήτης	450	41	9,1%	Βελτίωση των συνθηκών πρόσβασης στην απασχόληση για άτομα που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό, που έχουν την ευθύνη της φροντίδας παιδιών ΑΜΕΑ
Βορείου Αιγαίου	100	6	6,0%	Αύξηση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας και στην απασχόληση ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό
Νοτίου Αιγαίου	166	72	43,4%	Βελτίωση της απασχολησιμότητας ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό και έχουν στην ευθύνη τους ΑμεΑ

<p>Συμβολή της Δράσης ως προς τους Στόχους αποτελέσματος του 2023της Επενδυτική προτεραιότητα 9i ΣΩΡΕΥΤΙΚΗ ΤΙΜΗ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ 10502: «Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους».</p>							
ΠΕΠ (9i)	Τιμή-στόχος (2023) (No ατόμων)	Τιμές σωρευτικής υλοποίησης ειδικού δείκτη από τη δράση της Εναρμόνισης (No ατόμων)	Βαθμός συμβολής στην επίτευξη της στοχοθεσίας του δείκτη αποτελεσμάτων για το 2023	Ειδικός Στόχος	<p>Ποσοστό συμμετεχόντων που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους (10502/10501)</p>		
					Βάσει στοχοθεσίας του 2023	Βάσει υλοποίησης	Βαθμός επίτευξης της στοχοθεσίας του 2023, όσον αφορά στο 10502/10501
Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης	3.950	1.534	38,8%	Βελτίωση της πρόσβασης, ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό στην αγορά εργασίας	43,9%	46,5%	105,9%
Κεντρικής Μακεδονίας	10.000	6.438	64,4%	Ενίσχυση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας για ευπαθείς ομάδες πληθυσμού που απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό	25,0%	43,9%	175,6%
Δυτικής Μακεδονίας	2.628	1.052	40,0%	Ενίσχυση της πρόσβασης στην απασχόληση ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό	43,8%	41,1%	93,8%
Ηπείρου	2.977	1.540	51,7%	Αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό	55,4%	49,1%	88,7%
Θεσσαλίας	6.785	2.410	35,5%	Ενίσχυση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας ατόμων	50,0%	42,3%	84,7%

<p>Συμβολή της Δράσης ως προς τους Στόχους αποτελέσματος του 2023της Επενδυτική προτεραιότητα 9i ΣΩΡΕΥΤΙΚΗ ΤΙΜΗ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ 10502: «Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους».</p>							
ΠΕΠ (9i)	Τιμή-στόχος (2023) (No ατόμων)	Τιμές σωρευτικής υλοποίησης ειδικού δείκτη από τη δράση της Εναρμόνισης (No ατόμων)	Βαθμός συμβολής στην επίτευξη της στοχοθεσίας του δείκτη αποτελεσμάτων για το 2023	Ειδικός Στόχος	Ποσοστό συμμετεχόντων που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους (10502/10501)		
					Βάσει στοχοθεσίας του 2023	Βάσει υλοποίησης	Βαθμός επίτευξης της στοχοθεσίας του 2023, όσον αφορά στο 10502/10501
				που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό			
Ιονίων Νήσων	3.234	938	29,0%	Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και ενίσχυση της απασχολησιμότητας ευπαθών και λειψών ομάδων του πληθυσμού που βιώνουν ή κινδυνεύουν από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό	77,0%	65,1%	84,5%
Δυτικής Ελλάδας	3.922	2.020	51,5%	Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό	42,6%	39,6%	93,0%
Στερεάς Ελλάδας	1.188	916	77,1%	Αύξηση συμμετοχής στην αγορά εργασίας των ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό	20,0%	42,9%	214,8%
Αττικής	32.000	6.905	21,6%	Ενίσχυση της πρόσβασης στην απασχόληση για άτομα που βρίσκονται εκτός αγοράς	80,0%	44,1%	55,2%

<p>Συμβολή της Δράσης ως προς τους Στόχους αποτελέσματος του 2023της Επενδυτική προτεραιότητα 9i ΣΩΡΕΥΤΙΚΗ ΤΙΜΗ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ 10502: «Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους».</p>							
ΠΕΠ (9i)	Τιμή-στόχος (2023) (No ατόμων)	Τιμές σωρευτικής υλοποίησης ειδικού δείκτη από τη δράση της Εναρμόνισης (No ατόμων)	Βαθμός συμβολής στην επίτευξη της στοχοθεσίας του δείκτη αποτελεσμάτων για το 2023	Ειδικός Στόχος	<p>Ποσοστό συμμετεχόντων που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους (10502/10501)</p>		
					Βάσει στοχοθεσίας του 2023	Βάσει υλοποίησης	Βαθμός επίτευξης της στοχοθεσίας του 2023, όσον αφορά στο 10502/10501
				εργασίας και που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό, με έμφαση σε άτομα που έχουν την ευθύνη της φροντίδας παιδιών σε νοικοκυριά που απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό.			
Πελοποννήσου	7.490	1876	25%	Ενίσχυση της συμμετοχής των ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό στην αγορά εργασίας	52,0%	49,7%	95,5%
Κρήτης	5.160	3.216	62,3%	Η βελτίωση των συνθηκών πρόσβασης στην άτομα που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό, που βρίσκονται εκτός αγοράς εργασίας	58,6%	58,4%	99,6%

<p>Συμβολή της Δράσης ως προς τους Στόχους αποτελέσματος του 2023της Επενδυτική προτεραιότητα 9i ΣΩΡΕΥΤΙΚΗ ΤΙΜΗ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ 10502: «Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους».</p>							
ΠΕΠ (9i)	Τιμή-στόχος (2023) (No ατόμων)	Τιμές σωρευτικής υλοποίησης ειδικού δείκτη από τη δράση της Εναρμόνισης (No ατόμων)	Βαθμός συμβολής στην επίτευξη της στοχοθεσίας του δείκτη αποτελεσμάτων για το 2023	Ειδικός Στόχος	<p>Ποσοστό συμμετεχόντων που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους (10502/10501)</p>		
					Βάσει στοχοθεσίας του 2023	Βάσει υλοποίησης	Βαθμός επίτευξης της στοχοθεσίας του 2023, όσον αφορά στο 10502/10501
Βορείου Αιγαίου	1.070	205	19,2%	Αύξηση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας και στην απασχόληση ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό	52,2%	24,7%	47,3%
Νοτίου Αιγαίου	2.799	71	2,5%	Βελτίωση της απασχολησιμότητας ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό και ιδιαίτερα για ευπαθείς και ειδικές κοινωνικές ομάδες	70,0%	4,5%	6,4%

<p>Συμβολή της Δράσης ως προς τους Στόχους αποτελέσματος του 2023 της Επενδυτικής προτεραιότητας 9iii ΣΩΡΕΥΤΙΚΗ ΤΙΜΗ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ 10502: «Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους».</p> <p>Ποσοστό συμμετεχόντων που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους (10502/10501)</p>							
ΠΕΠ (9iii)	Τιμή-στόχος (2023) (No ατόμων)	Τιμές σωρευτικής υλοποίησης ειδικού δείκτη από τη δράση της Εναρμόνισης (No ατόμων)	Βαθμός συμβολής στην επίτευξη της στοχοθεσίας του δείκτη αποτελεσμάτων για το 2023	Ειδικός Στόχος	Βάσει στοχοθεσίας του 2023	Βάσει υλοποίησης	Βαθμός επίτευξης της στοχοθεσίας του 2023, όσον αφορά στο 10502/10501
Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης	-	-	-	-			
Κεντρικής Μακεδονίας	255	163	63,9%	Περιορισμός των διακρίσεων που υφίστανται οι ευπαθείς ομάδες πληθυσμού στην εκπαιδευτική διαδικασία και στην καθημερινή τους διαβίωση	30,0%	35,4%	117,9%
Δυτικής Μακεδονίας	132	47	35,6%	Ενίσχυση της πρόσβασης στην απασχόληση ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό (και έχουν τη φροντίδα ΑμεΑ)	88,0%	70,1%	79,7%
Ηπείρου	221	51	23,1%	Αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό	66,2%	44,0%	66,4%

<p>Συμβολή της Δράσης ως προς τους Στόχους αποτελέσματος του 2023 της Επενδυτικής προτεραιότητας 9iii ΣΩΡΕΥΤΙΚΗ ΤΙΜΗ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ 10502: «Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους».</p> <p>Ποσοστό συμμετεχόντων που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους (10502/10501)</p>							
ΠΕΠ (9iii)	Τιμή-στόχος (2023) (No ατόμων)	Τιμές σωρευτικής υλοποίησης ειδικού δείκτη από τη δράση της Εναρμόνισης (No ατόμων)	Βαθμός συμβολής στην επίτευξη της στοχοθεσίας του δείκτη αποτελεσμάτων για το 2023	Ειδικός Στόχος	Βάσει στοχοθεσίας του 2023	Βάσει υλοποίησης	Βαθμός επίτευξης της στοχοθεσίας του 2023, όσον αφορά στο 10502/10501
Θεσσαλίας	328	45	13,7%	Ενίσχυση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας των ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό	82,0%	51,1%	62,4%
Ιονίων Νήσων	24	44	183,3%	Βελτίωση συνθηκών πρόσβασης στην αγορά εργασίας για άτομα που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό.	11,8%	57,1%	485,7%
Δυτικής Ελλάδας	44	77	175,0%	Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό	7,2%	28,7%	396,4%
Στερεάς Ελλάδας	25	2	8,0%	Αύξηση συμμετοχής στην αγορά εργασίας των ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό	10,1%	25,0%	247,0%
Αττικής	40	23	57,5%	Ενίσχυση της πρόσβασης στην απασχόληση για άτομα που πλήττονται από φτώχεια	36,4%	39,0%	107,2%

<p>Συμβολή της Δράσης ως προς τους Στόχους αποτελέσματος του 2023 της Επενδυτική προτεραιότητα 9iii ΣΩΡΕΥΤΙΚΗ ΤΙΜΗ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ 10502: «Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους».</p> <p>Ποσοστό συμμετεχόντων που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους (10502/10501)</p>							
ΠΕΠ (9iii)	Τιμή-στόχος (2023) (No ατόμων)	Τιμές σωρευτικής υλοποίησης ειδικού δείκτη από τη δράση της Εναρμόνισης (No ατόμων)	Βαθμός συμβολής στην επίτευξη της στοχοθεσίας του δείκτη αποτελεσμάτων για το 2023	Ειδικός Στόχος	Βάσει στοχοθεσίας του 2023	Βάσει υλοποίησης	Βαθμός επίτευξης της στοχοθεσίας του 2023, όσον αφορά στο 10502/10501
				και κοινωνικό αποκλεισμό και έχουν την ευθύνη της φροντίδας ΑμεΑ			
Πελοποννήσου	425	8	1,9%	Ενίσχυση της συμμετοχής των ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό στην αγορά εργασίας	51,8%	88,9%	171,5%
Κρήτης	270	21	7,8%	Βελτίωση των συνθηκών πρόσβασης στην απασχόληση για άτομα που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό, που έχουν την ευθύνη της φροντίδας παιδιών ΑΜΕΑ	60,0%	51,2%	85,4%
Βορείου Αιγαίου	52	3	5,8%	Αύξηση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας και στην απασχόληση ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό	52,0%	50,0%	96,2%

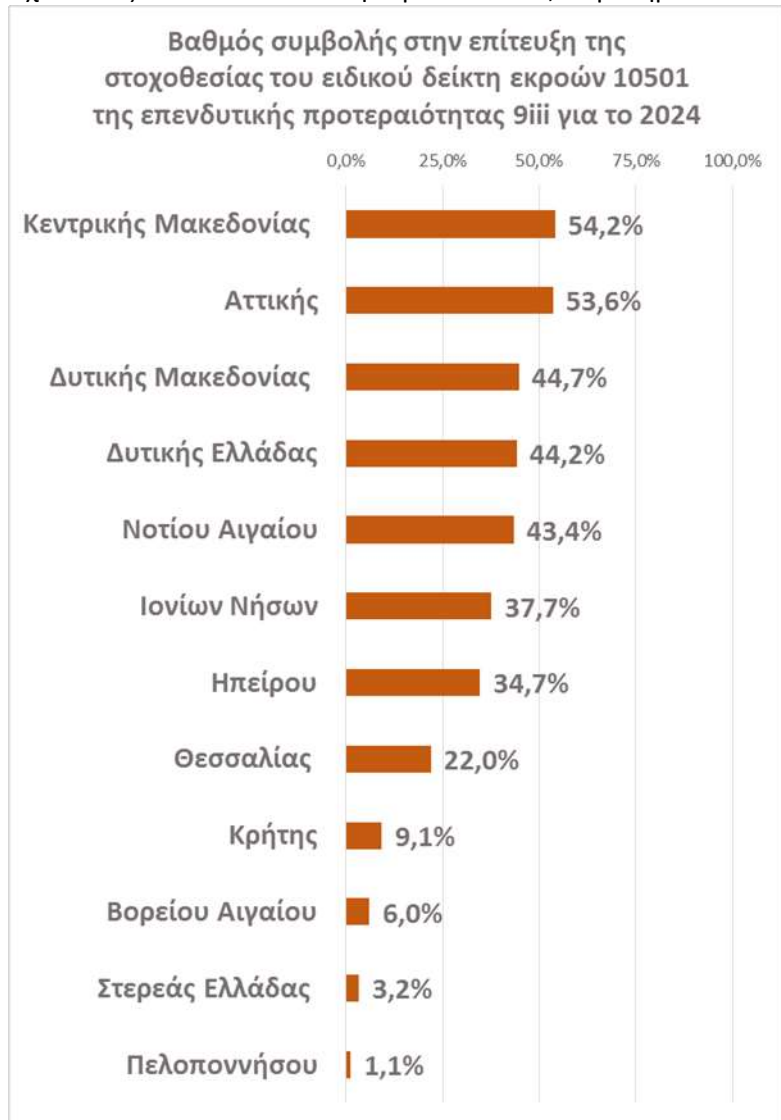
<p>Συμβολή της Δράσης ως προς τους Στόχους αποτελέσματος του 2023 της Επενδυτική προτεραιότητα 9iii ΣΩΡΕΥΤΙΚΗ ΤΙΜΗ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ 10502: «Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους».</p> <p>Ποσοστό συμμετεχόντων που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους (10502/10501)</p>							
ΠΕΠ (9iii)	Τιμή-στόχος (2023) (No ατόμων)	Τιμές σωρευτικής υλοποίησης ειδικού δείκτη από τη δράση της Εναρμόνισης (No ατόμων)	Βαθμός συμβολής στην επίτευξη της στοχοθεσίας του δείκτη αποτελεσμάτων για το 2023	Ειδικός Στόχος	Βάσει στοχοθεσίας του 2023	Βάσει υλοποίησης	Βαθμός επίτευξης της στοχοθεσίας του 2023, όσον αφορά στο 10502/10501
Νοτίου Αιγαίου	78	9	11,5%	Βελτίωση της απασχολησιμότητας ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό και έχουν στην ευθύνη τους ΑμεΑ	47,0%	12,5%	26,6%

Από τα στοιχεία που προηγήθηκαν προκύπτει ότι:

- Σε ότι αφορά στην συμβολή της δράσης στην επίτευξη της στοχοθεσίας του ειδικού δείκτη εκροών **10501**: «Άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων» για το 2023:
 - ο Στην επενδυτική προτεραιότητα 9i, ο μεγαλύτερος βαθμός συμβολής της δράσης στην επίτευξη της στοχοθεσίας του ειδικού δείκτη εκροών 10501, παρατηρείται στο ΠΕΠ Κρήτης, το οποίο κάλυψε το 62,6% της τιμής στόχου του δείκτη 10501 για το 2023, ενώ τα ΠΕΠ Ηπείρου και Δυτικής Ελλάδας, κάλυψαν αντίστοιχα το 58,3% και 55,4% της τιμής στόχου του δείκτη για το 2023. Αντίθετα, στο ΠΕΠ Πελοποννήσου, παρατηρείται ο χαμηλότερος βαθμός συμβολής της δράσης στην επίτευξη της στοχοθεσίας του δείκτη 10501 για το 2023. Η μεγάλη αυτή απόκλιση μεταξύ των ΠΕΠ που παρατηρείται σε ότι αφορά στο βαθμό επίτευξης της στοχοθεσίας του δείκτη 10501 για το 2023, υποδηλώνει τον διαφορετικό τρόπο σχεδιασμού της υλοποίησης της δράσης από κάθε ΕΥ ΠΕΠ, δεδομένου ότι οι Περιφέρειες με υψηλό βαθμό επίτευξης της στοχοθεσίας του δείκτη 1051 για το 2023, λειτούργησαν εμπροσθοβαρώς εντάσσοντας περισσότερους ωφελούμενους στους κύκλους 2015-2016 και 2016-2017 που εφαρμόστηκε η δράση της Εναρμόνισης. Από την άλλη πλευρά, στις Περιφέρειες με πολύ χαμηλό ποσοστό συμβολής στην επίτευξη της στοχοθεσίας του δείκτη 10501 για το 2023, γεννάται εύλογα το ερώτημα κατά πόσο η στοχοθεσία αυτή είναι ρεαλιστική.

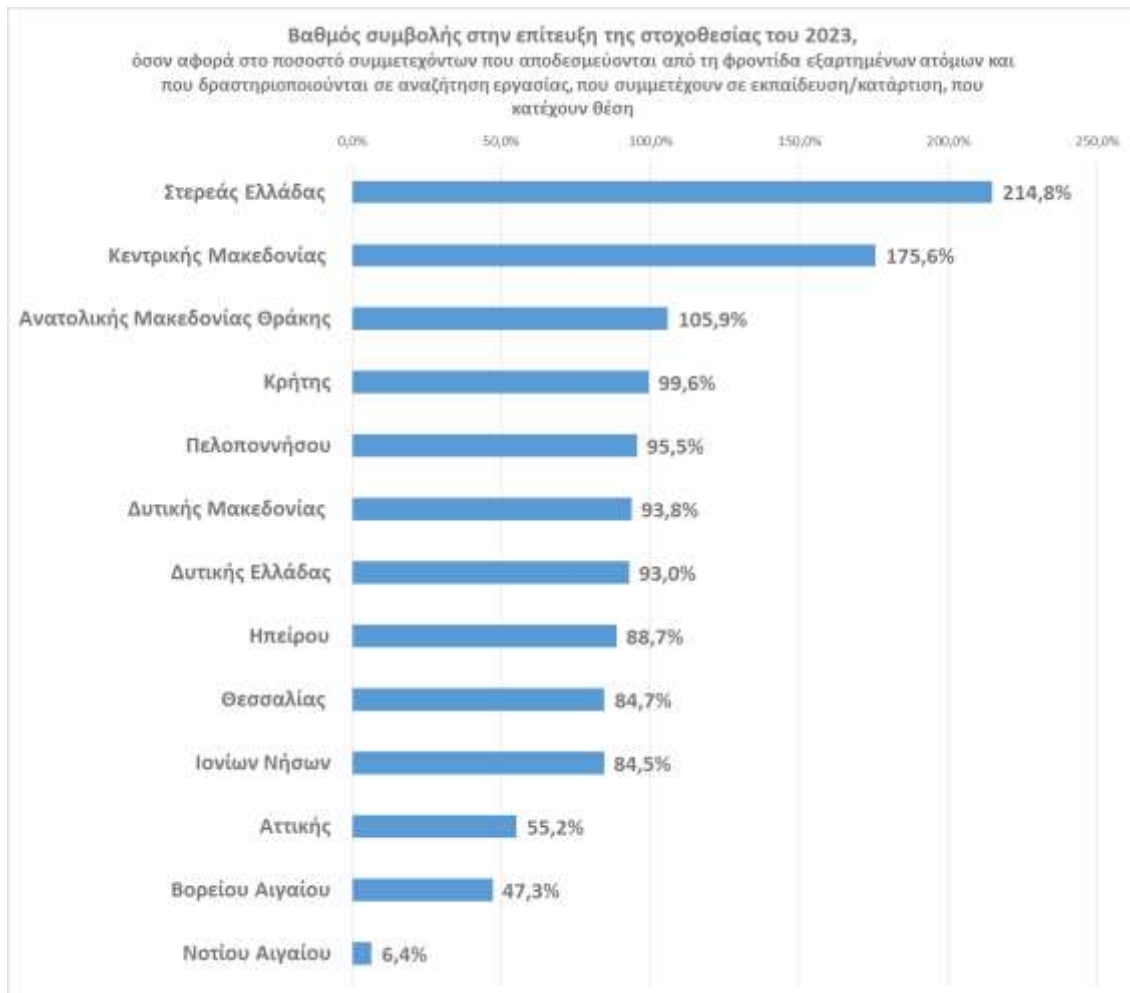
- ο Στην επενδυτική προτεραιότητα 9iii, ο μεγαλύτερος βαθμός συμβολής της δράσης στην επίτευξη της στοχοθεσίας του ειδικού δείκτη εκροών 10501, παρατηρείται στο ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας, το οποίο κάλυψε το 54,2% της τιμής στόχου του δείκτη 10501 για το 2023, ενώ το ΠΕΠ Αττικής κάλυψε το 53,6% της τιμής στόχου του δείκτη για το 2023. Αντίθετα, στο ΠΕΠ Πελοποννήσου, όπως και στην επενδυτική προτεραιότητα 9i, παρατηρείται ο χαμηλότερος βαθμός συμβολής της δράσης στην επίτευξη της στοχοθεσίας του δείκτη 10501 για το 2023. Και σε αυτή την περίπτωση, ισχύουν οι παρατηρήσεις που αναφέρθηκαν

παραπάνω σχετικά με τον διαφορετικό τρόπο σχεδιασμού της δράσης της Εναρμόνισης από κάθε Περιφέρεια, όπως επίσης και για τη ρεαλιστικότητα των στόχων που έχουν τεθεί για το 2023.

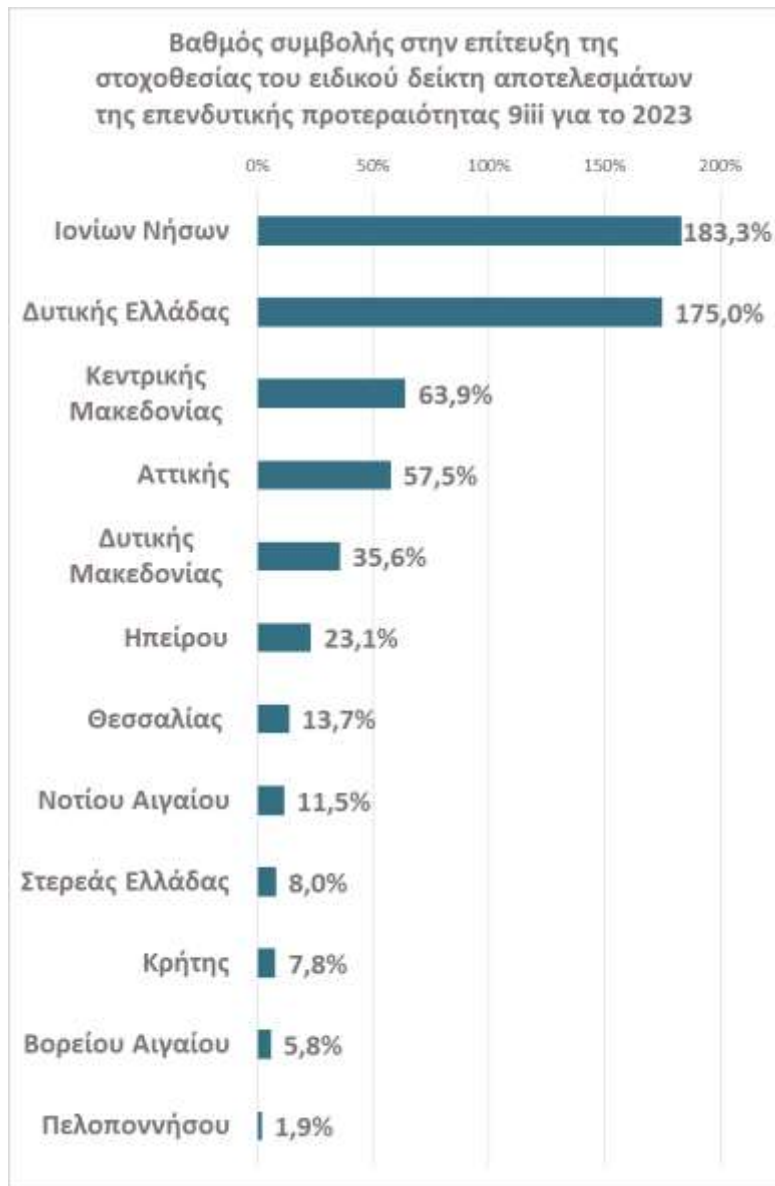

- Σε ότι αφορά στην συμβολή της δράσης στην επίτευξη της στοχοθεσίας του ειδικού αποτελεσμάτων **10502**: «Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους» για το 2023:
 - ο Στην επενδυτική προτεραιότητα 9i, ο μεγαλύτερος βαθμός συμβολής της δράσης στην επίτευξη της στοχοθεσίας του ειδικού δείκτη αποτελεσμάτων 10502, παρατηρείται στο ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας, το οποίο κάλυψε το 77,1% της τιμής στόχου του δείκτη 10502 για το 2023, ενώ τα ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας, Κρήτης και Ηπείρου, κάλυψαν αντίστοιχα το 64,4%, το 62,3% και το 51,7% της τιμής στόχου του δείκτη για το 2023. Αντίθετα, στο ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου, παρατηρείται ο χαμηλότερος βαθμός συμβολής της δράσης στην επίτευξη της στοχοθεσίας του δείκτη 10502 για το 2023, με το ποσοστό να προσεγγίζει το 2,5%. Η μεγάλη αυτή απόκλιση που παρατηρείται μεταξύ των ΠΕΠ σε ότι αφορά στο βαθμό επίτευξης της στοχοθεσίας του δείκτη 10502 για το 2023, θα πρέπει περισσότερο να αποδοθεί σε υπερεκτίμηση ή υποεκτίμηση της τιμής στόχου του δείκτη για το 2023 και σε μικρότερο βαθμό μπορεί να ερμηνευθεί λόγω των τοπικών χαρακτηριστικών της αγοράς εργασίας στις επιμέρους Περιφέρειες.

- Παράλληλα στην ίδια επενδυτική προτεραιότητα 9i, ο βαθμός επίτευξης της στοχοθεσίας του 2023 για την αναλογία **10502/10501** που εκφράζει «το ποσοστό συμμετεχόντων που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής »ους", υπερκαλύφθηκε στις Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας (214,8%), Κεντρικής Μακεδονίας (175,6%) και Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης (105,9%), ενώ στις Περιφέρειες Κρήτης, Πελοποννήσου, Δυτικής Μακεδονίας, Δυτικής Ελλάδας, Ηπείρου, Θεσσαλίας και Ιονίων Νήσων, κινείται σε πολύ ικανοποιητικά επίπεδα. Σε μέτρια επίπεδα κινείται στην Περιφέρεια Αττικής, όπου ο βαθμός επίτευξης της στοχοθεσίας του δείκτη 10502/10501 για το 2023 ανέρχεται στο 55,2%, καθώς και στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου που η τιμή του δείκτη κινείται στο 47,3%. Αντίθετα, στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, παρατηρείται πολύ χαμηλός βαθμός επίτευξης της επίτευξης της στοχοθεσίας του 2023, της τάξης του 6,4%, γεγονός που οφείλεται στην πολύ χαμηλή επίτευξη της στοχοθεσίας του δείκτη 10502 για το 2023.

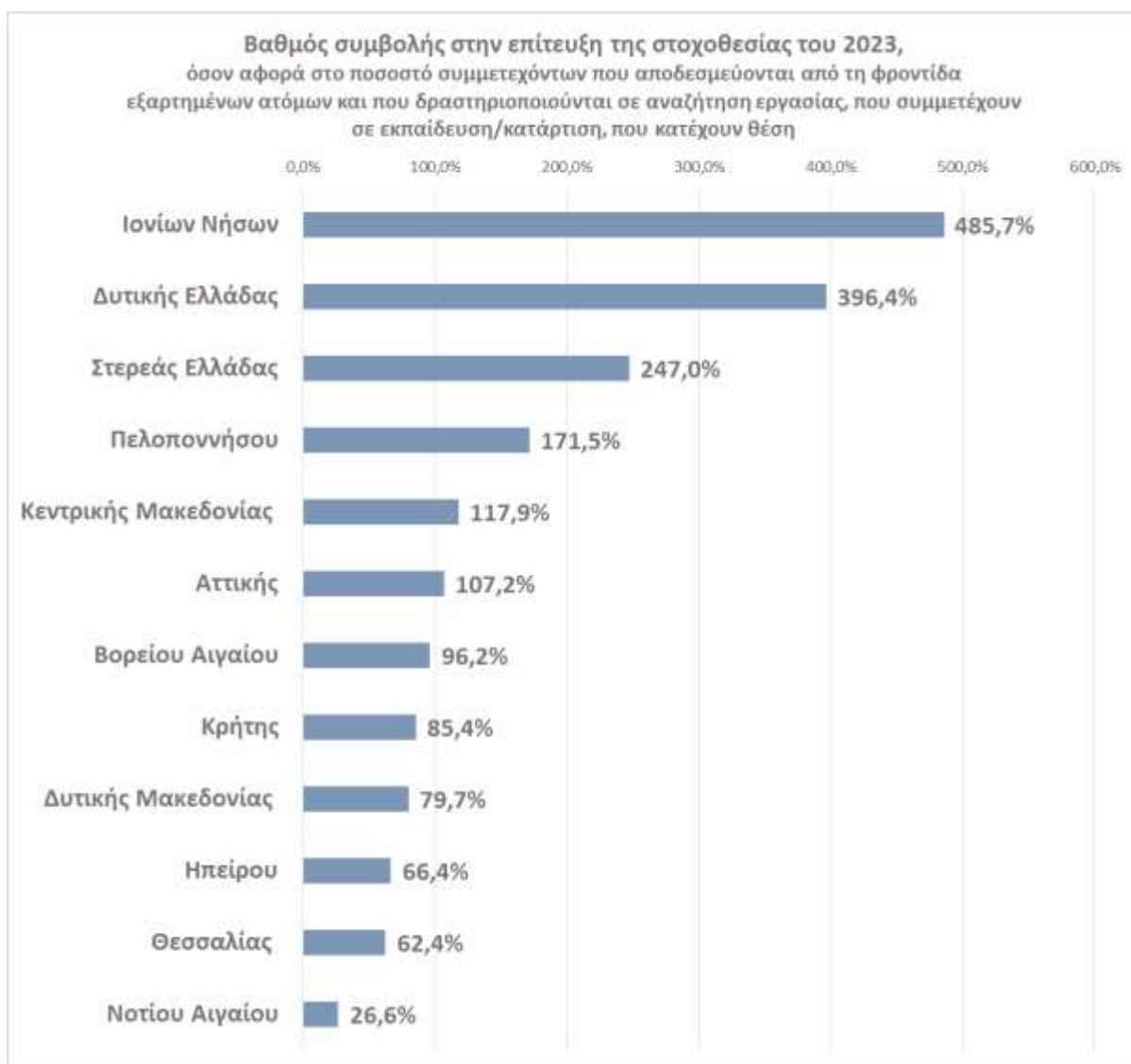
- Στην επενδυτική προτεραιότητα 9iii, στα ΠΕΠ Ιονίων Νήσων και Δυτικής Ελλάδας υπερκαλύφθηκε η στοχοθεσία του ειδικού δείκτη αποτελεσμάτων **10502** για το 2023, όπως φαίνεται και από το διπλανό γράφημα. Σημαντικός επίσης είναι και ο βαθμός συμβολής της δράσης στην επίτευξη της στοχοθεσίας του δείκτη αποτελεσμάτων 10502, με τα ποσοστά να κινούνται στο 63,9% και 57,5% αντίστοιχα. Αντίθετα, στο ΠΕΠ Πελοποννήσου, παρατηρείται ο χαμηλότερος βαθμός συμβολής της δράσης στην επίτευξη της στοχοθεσίας του δείκτη 10502 για το 2023, με το ποσοστό να προσεγγίζει το 1,9%. Και σε αυτή την περίπτωση ισχύουν οι παρατηρήσεις

που έγιναν παραπάνω σχετικά με την υπερεκτίμηση ή υποεκτίμηση της τιμής στόχου του δείκτη για το 2023 στις επιμέρους Περιφέρειες.

- Παράλληλα στην ίδια επενδυτική προτεραιότητα 9iii, ο βαθμός επίτευξης της στοχοθεσίας του 2023 για τον δείκτη 10502 ως ποσοστό του πληθυσμού αναφοράς του 10501 (10502/10501) που εκφράζει το ποσοστό συμμετεχόντων «που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους,» υπερκαλύφθηκε στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (485,7%), Δυτικής Ελλάδας (396,4%), Στερεάς Ελλάδας (247,0%), Πελοποννήσου (171,5%), Κεντρικής Μακεδονίας (117,9%) και Αττικής

(107,2%). Σε πολύ ικανοποιητικά επίσης επίπεδα κινείται ο βαθμός επίτευξης της στοχοθεσίας του δείκτη 10502/10501 για το 2023 στις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου, Κρήτης και Δυτικής Μακεδονίας. Σε αρκετά ικανοποιητικά επίπεδα κινείται και στις Περιφέρειες Ηπείρου και Θεσσαλίας. Αντίθετα, στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, παρατηρείται χαμηλός βαθμός επίτευξης της επίτευξης της στοχοθεσίας του 2023, της τάξης του 26,6%, γεγονός που οφείλεται στην πολύ χαμηλή επίτευξη της στοχοθεσίας του δείκτη 10502 για το 2023.

7.2 Αποτύπωση τιμών δεικτών εκροών των αξιολογούμενων Πράξεων

Στην παρούσα ενότητα αποτυπώνονται:

- α) οι τιμές επίτευξης των κοινών δεικτών εκροών συμμετεχόντων CO01, CO03, CO05 από τις 54 Πράξεις (MIS) μέσω των οποίων υλοποιήθηκε η δράση της Εναρμόνισης τους τρεις εξεταζόμενους κύκλους και στα 14 ΕΠ. Οι δείκτες αυτοί μετρούν τους ωφελούμενους συμμετέχοντες με βάση την εργασιακή τους κατάσταση κατά την είσοδό τους στις πράξεις του ΕΚΤ (για τη δράση της εναρμόνισης, είσοδος στην πράξη εννοείται η ημερομηνία έναρξης συμμετοχής του παιδιού στη δομή, οπότε και συμπληρώνονται τα αντίστοιχα ερωτηματολόγια/απογραφικά δελτία εισόδου από τους συμμετέχοντες).
- β) οι τιμές επίτευξης του ειδικού δείκτη 10501, ο οποίος αποτελεί επιχειρησιακό δείκτη στα 13 ΠΕΠ μετά την Τεχνική Προσαρμογή του 2017, και πρόσθετο δείκτη στις πράξεις της εναρμόνισης που υλοποιούνται μέσω του ΕΠΑΝΑΔ ΔΒΜ.⁹

Για την παρουσίαση των εν λόγω δεικτών της δράσης λήφθηκαν υπόψη οι δείκτες εκροών των τελευταίων, εν ισχύ, τροποποιημένων Τεχνικών Δελτίων των 54 Πράξεων που υλοποιήθηκαν κατά τις εξεταζόμενες χρονικές περιόδους.

Υπενθυμίζεται ότι στην ενότητα 7.1.1. του παρόντος παρουσιάζεται ο βαθμός επίτευξης των δεικτών CO01 και CO05 σε σχέση με την τιμή στόχου τους μόνο στο ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ καθώς αποτελούν τους στοχοθετημένους επιχειρησιακούς δείκτες του προγράμματος¹⁰. Αντίστοιχα στα ΠΕΠ, επιλέχθηκε να στοχοθετηθεί ο ειδικός δείκτης 10501 που μετρά όλους τους ωφελούμενους της εναρμόνισης ανεξαρτήτως εργασιακής κατάστασης.

Στο πλαίσιο αυτό, και προκειμένου να υπάρξει μία ενιαία εικόνα στην αποτύπωση των εκροών όλων των Πράξεων της Εναρμόνισης, ο Σύμβουλος διαμόρφωσε για όλες τις Πράξεις κοινούς πίνακες

⁹ Η ΕΥΔ ΕΠΑΝΑΔ ΔΒΜ χρησιμοποίησε το δείκτη 10501 των ΠΕΠ ως πρόσθετο δείκτη στις προσκλήσεις της δράσης της Εναρμόνισης, γιατί αυτός αποτυπώνει το σύνολο των ωφελούμενων, αλλά και για λόγους δυνατότητας ενιαίας παρακολούθησης της δράσης με τα ΠΕΠ. Κατά την Τεχνική Προσαρμογή των ΕΠ το 2017, η ΕΥΔ αποφάσισε να μην αλλάξει τους επιχειρησιακούς δείκτες του 2014, κατά το παράδειγμα των ΠΕΠ, συνεπώς διατήρησε τους δείκτες CO01 και CO05. Για το λόγο αυτό ο 10501 δεν αποτέλεσε επιχειρησιακό δείκτη του Τομεακού ΕΠ.

¹⁰ Σύμφωνα με τον Καν. του ΕΚΤ 1304/2013 η μέτρηση όλων των κοινών δεικτών συμμετεχόντων είναι υποχρεωτική σε όλες τις πράξεις που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ. Στοχοθετούνται ωστόσο μόνο οι δείκτες που γίνονται επιχειρησιακοί, δηλ. που επιλέγονται σε επίπεδο επενδυτικής προτεραιότητας ως κατάλληλοι να μετρήσουν τους ωφελούμενους των παρεμβάσεων που υλοποιούνται. Συνεπώς κάθε κοινός δείκτης μετράται/λαμβάνει τιμές επίτευξης, χωρίς να είναι υποχρεωτικό να έχει στοχοθετηθεί στο ΕΠ. Όπου είναι στοχοθετημένος επιχειρησιακός δείκτης, το πρόγραμμα αξιολογείται ως προς το βαθμό επίτευξής του, ενώ σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, όλοι οι κοινοί δείκτες λαμβάνουν τιμές επίτευξης σε επίπεδο Πράξης και αθροιστικά σε επίπεδο ΕΠ/ΕΣΠΑ, χωρίς να υπάρχει κάποια τιμή στόχου που να πρέπει να επιτευχθεί για αυτούς

εκρών, χρησιμοποιώντας τους κοινούς δείκτες ΕΚΤ¹¹, καθώς και τον ειδικό δείκτη 10501¹² και πιο συγκεκριμένα:

Για λόγους ομοιογένειας, στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται οι τιμές υλοποίησης των κοινών δεικτών που παρατέθηκαν παραπάνω και του ειδικού δείκτη 10501, ενώ σε ηλεκτρονικό Παράρτημα που συνοδεύει το παρόν Παραδοτέο, παρουσιάζονται επιπρόσθετοι πίνακες για κάθε ΠΕΠ τόσο με τους κοινούς δείκτες ΕΚΤ, όσο και με τους ειδικούς δείκτες που χρησιμοποιήθηκαν από κάθε Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, προτού ενταχθεί ο επιχειρησιακός δείκτης 10501.

Στην παρούσα ενότητα, και πάλι για λόγους ομοιογένειας, παρατίθεται ο βαθμός επίτευξης της στοχοθεσίας του δείκτη 10501, ενώ στο ηλεκτρονικό Παράρτημα, έχει υπολογιστεί για κάθε Πράξη που εντάχθηκε στις επενδυτικές Προτεραιότητες 9i και 9iii, ο βαθμός επίτευξης όλων των δεικτών που χρησιμοποίησε η κάθε Πράξη για τους οποίους είχαν τεθεί τιμές στόχου.

Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί ότι τόσο οι τιμές στόχου, όσο και οι τιμές υλοποίησης των επιμέρους δεικτών εκρών, προήλθαν από στοιχεία της ΕΥ ΟΠΣ, τα οποία παραδόθηκαν στον Σύμβουλο από τις αρμόδιες ΕΥΔ τον Ιούλιο 2018. Επίσης, θα πρέπει να σημειωθεί ότι στο ΠΕΠ Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης, δεν υπήρξε επενδυτική προτεραιότητα 9iii, ωστόσο υλοποιήθηκαν διακριτές Πράξεις για τα άτομα ΜΕΑ.

¹¹ Ο δείκτης **CO01** αφορά στους συμμετέχοντες στη δράση της Εναρμόνισης που είναι **άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων,**

Ο δείκτης **CO03** που αφορά στους συμμετέχοντες στη δράση της Εναρμόνισης που είναι **Οικονομικά μη ενεργά άτομα** και

Ο δείκτης **CO05** που αφορά στους συμμετέχοντες στη δράση της Εναρμόνισης που είναι **Απασχολούμενοι, συμπεριλαμβανομένου των αυτοαπασχολούμενων**

¹² Ο δείκτης **10501** αφορά τα άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων και παράγεται από το άθροισμα των κοινών δεικτών ΕΚΤ **CO01 CO03 και CO05**

Πίνακας 1: Τιμές Υλοποίησης του Δείκτη CO01 «Άνεργοι συμπεριλαμβανομένων των μακροχρονίων ανέργων»

ΤΙΜΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΕΙΚΤΗ CO01

Κατηγορία Περιφέρειας	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	2014-2015	2015-2016			2016-2017		
		8iv	8iv	9i	9iii	8iv	9i	9iii
1-Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης		738	766 5		1.078	1.018 23	
	Κεντρικής Μακεδονίας	6.555	2.067	2.539	74	3.816	6.166	101
	Ηπείρου		307	703	19	638	1.082	32
	Θεσσαλίας		763	1.349	6	1.411	2.041	19
	Δυτικής Ελλάδας		603	1.342	46	775	1.778	61
2-Μετάβαση	Δυτικής Μακεδονίας	899	192	682	3	625	892	11
	Στερεάς Ελλάδας	535	411	550	0	561	720	0
	Ιονίων Νήσων		103	221	10	152	287	8
	Πελοποννήσου		253	786		601	1098	1
	Βορείου Αιγαίου		214	179	0	215	236	0
	Κρήτης		268	1.042	4	702	1.449	10
3-Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Αττικής	5.599	1.281	3.918	12	4.229	5.206	12
	Νοτίου Αιγαίου	311	73	251	8	254	313	2
Σύνολο ωφελούμενων ανά επενδυτική προτεραιότητα		13.899	7.273	14.333	182	15.057	22309	257
Σύνολο κύκλου εφαρμογής		13.899	21.788			37.623		
Γενικό σύνολο όλων των κύκλων		73.310						

Πίνακας 2: Τιμές Υλοποίησης του Δείκτη CO03 «Οικονομικά μη ενεργά άτομα»

ΤΙΜΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΕΙΚΤΗ CO03

Κατηγορία Περιφέρειας	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	2014-2015	2015-2016			2016-2017		
		8iv	8iv	9i	9iii	8iv	9i	9iii
1-Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης		40	22 15		64	41 12	
	Κεντρικής Μακεδονίας	587	344	120	64	425	156	111
	Ηπείρου		52	27	16	55	17	14
	Θεσσαλίας		82	45	23	96	32	18
	Δυτικής Ελλάδας		113	11	56	135	38	43
	2-Μετάβαση	Δυτικής Μακεδονίας	64	37	27	10	66	14
Στερεάς Ελλάδας		28	18	18	3	27	17	4
Ιονίων Νήσων			21	17	11	23	12	15
Πελοποννήσου			10	23		23	31	1
Βορείου Αιγαίου			31	4	3	30	4	3
Κρήτης			25	34	9	50	61	4
3-Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Αττικής	244	47	81	3	163	131	18
	Νοτίου Αιγαίου	92	19	12	20	65	15	18
Σύνολο ωφελούμενων, ανά επενδυτική προτεραιότητα		1.015	839	456	218	1.222	581	266
Σύνολο κύκλου εφαρμογής		1.015	1.513			2.069		
Γενικό σύνολο όλων των κύκλων		4.597						

Πίνακας 3: Τιμές Υλοποίησης του Δείκτη CO05 «Απασχολούμενοι, συμπεριλαμβανομένου των αυτοαπασχολούμενων»

ΤΙΜΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΕΙΚΤΗ CO05

Κατηγορία Περιφέρειας	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	2014-2015	2015-2016			2016-2017		
		8iv	8iv	9i	9iii	8iv	9i	9iii
1-Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης		714	624 3		1.077	763 8	
	Κεντρικής Μακεδονίας	9.952	2.712	1.688	44	4.791	3.994	67
	Ηπείρου		540	624	21	867	682	14
	Θεσσαλίας		1.017	1.044	10	1.403	1.180	12
	Δυτικής Ελλάδας		784	1020	31	847	907	31
2-Μετάβαση	Δυτικής Μακεδονίας	949	163	512	12	472	434	14
	Στερεάς Ελλάδας	813	429	414	0	512	414	1
	Ιονίων Νήσων		270	413	17	372	491	16
	Πελοποννήσου		403	852		900	953	7
	Βορείου Αιγαίου		226	211	0	227	197	0
	Κρήτης		518	1349	5	1.421	1573	9
3-Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Αττικής	10.268	1.845	3.179	7	6.255	3.125	7
	Νοτίου Αιγαίου	1.253	199	483	9	689	517	15
Σύνολο ωφελούμενων, ανά επενδυτική προτεραιότητα		23.235	9.820	12.416	156	19.833	15.238	193
Σύνολο κύκλου εφαρμογής		23.235	22.392			35.264		
Γενικό σύνολο όλων των κύκλων		80.891						

Πίνακας 4: Τιμές Υλοποίησης του Δείκτη 10501 «Άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων»

ΤΙΜΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΕΙΚΤΗ 10501

Κατηγορία Περιφέρειας	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	2014-2015	2015-2016			2016-2017		
		8iv	8iv	9i	9iii	8iv	9i	9iii
1-Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης		1.492	1.412		2.219	1.822	
				23			43	
	Κεντρικής Μακεδονίας	17.094	5.123	4.347	182	9.032	10.316	279
	Ηπείρου		899	1.354	56	1.560	1.781	60
	Θεσσαλίας		1.862	2.438	39	2.910	3.253	49
	Δυτικής Ελλάδας		1.500	2.373	133	1.757	2.723	135
2-Μετάβαση	Δυτικής Μακεδονίας	1.912	392	1.221	25	1.163	1.340	42
	Στερεάς Ελλάδας	1.376	858	982	3	1.100	1.151	5
	Ιονίων Νήσων		394	651	38	547	790	39
	Πελοποννήσου		666	1.661		1.524	2.070	9
	Βορείου Αιγαίου		471	394	3	472	437	3
	Κρήτης		811	2.425	18	2.173	3.083	23
3-Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Αττικής	16.111	3.173	7.178	22	10.647	8.462	37
	Νοτίου Αιγαίου	1.656	291	746	37	1.008	845	35
Σύνολο ωφελούμενων, ανά επενδυτική προτεραιότητα		38.149	17.932	27.205	556	36.112	38.116	716
Σύνολο κύκλου εφαρμογής		38.149	45.693			74.944		
Γενικό σύνολο όλων των κύκλων		158.786						

Πίνακας 5: Τιμές Στόχου Δείκτη 10501 «Άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων»

ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΥ ΔΕΙΚΤΗ 10501

Κατηγορία Περιφέρειας	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	2014-2015	2015-2016			2016-2017		
		8iv	8iv	9i	9iii	8iv	9i	9iii
1-Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης		1.466	1.446		2.226	1.823	
				23			43	
	Κεντρικής Μακεδονίας	17.125	4.995	4.350	180	9.066	16.547	278
	Ηπείρου		887	1.355	57	1.566	1.783	59
	Θεσσαλίας		1.817	2.473	40	2.925	3.195	49
	Δυτικής Ελλάδας		1.506	2.416	135	1.763	2.276	390
2-Μετάβαση	Δυτικής Μακεδονίας	1.920	387	1.255	25	1.173	1.397	45
	Στερεάς Ελλάδας	1.379	879	985	3	1.110	1.212	6
	Ιονίων Νήσων		385	690	29	551	789	36
	Πελοποννήσου		666	1672		1.524	2.075	12
	Βορείου Αιγαίου		487	320	3	473	450	18
	Κρήτης		788	2.461	18	2.182	2.500	237
3-Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Αττικής	16.137	3.156	7.513	22	10.647	8.376	44
	Νοτίου Αιγαίου	1.662	290	748	37	1.014	700	300
Σύνολο ωφελούμενων, ανά επενδυτική προτεραιότητα		38.223	17.709	27.707	549	36.220	43.166	1.474
Σύνολο κύκλου εφαρμογής		38.223	45.965			80.860		
Γενικό σύνολο όλων των κύκλων		165.048						

Πίνακας 6: Βαθμός Επίτευξης της Στοχοθεσίας του Δείκτη 10501 «Άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων»

ΒΑΘΜΟΣ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ ΤΗΣ ΣΤΟΧΟΘΕΣΙΑΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ 10501

Κατηγορία Περιφέρειας	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	2014-2015	2015-2016			2016-2017		
		8iv	8iv	9i	9iii	8iv	9i	9iii
1-Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης		101,8%	97,6%		99,7%	99,9%	
				100,0%			100,0%	
	Κεντρικής Μακεδονίας	99,8%	102,6%	99,9%	101,1%	99,6%	62,3%	100,4%
	Ηπείρου		101,4%	99,9%	98,2%	99,6%	99,9%	101,7%
	Θεσσαλίας		102,5%	98,6%	97,5%	99,5%	101,8%	100,0%
	Δυτικής Ελλάδας		99,6%	98,2%	98,5%	99,7%	119,6%	34,6%
2-Μετάβαση	Δυτικής Μακεδονίας	99,6%	101,3%	97,3%	100,0%	99,1%	95,9%	93,3%
	Στερεάς Ελλάδας	99,8%	97,6%	99,7%	100,0%	99,1%	95,0%	83,3%
	Ιονίων Νήσων		102,3%	94,3%	131,0%	99,3%	100,1%	108,3%
	Πελοποννήσου		100,0%	99,3%		100,0%	100,8%	75,0%
	Βορείου Αιγαίου		96,7%	123,1%	100,0%	99,8%	97,1%	16,7%
	Κρήτης		102,9%	98,5%	100,0%	99,6%	123,3%	9,7%
3-Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Αττικής	99,8%	100,5%	95,5%	100,0%	100,0%	101,0%	84,1%
	Νοτίου Αιγαίου	99,6%	100,3%	99,7%	100,0%	99,4%	120,7%	11,7%
Σύνολο ωφελούμενων, ανά επενδυτική προτεραιότητα		99,8%	101,3%	98,2%	101,3%	99,7%	88,4%	48,6%
Σύνολο κύκλου εφαρμογής		99,8%	99,4%			92,7%		

Από τα όσα προηγήθηκαν προκύπτει ότι:

- Σε ότι αφορά στον δείκτη **CO01** παρατηρείται, σε κάθε έναν εξεταζόμενο κύκλο, αύξηση του αριθμού των συμμετεχόντων ανέργων. Πιο συγκεκριμένα, στον κύκλο 2014-2015 ο αριθμός των συμμετεχόντων στη δράση ανέργων ανέρχονταν σε 13.899 άτομα, ενώ για τον κύκλο 2015-2016 η τιμή διαμορφώθηκε σε 21.788, σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 56,8%, σε σχέση με τον προηγούμενο κύκλο. Στον κύκλο 2016-2017, ο αριθμός των ωφελούμενων ανέργων κυμάνθηκε στα 37.633 άτομα, σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 72,7%, σε σχέση με τον προηγούμενο κύκλο 2015-2016. Παρά το γεγονός όμως, ότι παρατηρείται συνολική αύξηση των ωφελούμενων αυτής της κατηγορίας, στο κύκλο 2015-2016 οι Περιφέρειες της Κεντρικής Μακεδονίας, Δυτικής Μακεδονίας και Αττικής παρουσιάζουν αισθητή μείωση του αριθμού των ανέργων ωφελούμενων, όπως φαίνεται στον **Πίνακα 7** που ακολουθεί. Ωστόσο, στον επόμενο κύκλο, 2016-2017, στην Κεντρική Μακεδονία παρατηρείται αύξηση της τάξης του 115%, σε σχέση με τον κύκλο 2015-2016, στη Δυτική Μακεδονία 74% και στην Αττική 81%.

Πίνακας 7: Συνολικές Τιμές Υλοποίησης του Δείκτη CO01 «Άνεργοι συμπεριλαμβανομένων των μακροχρονίων ανέργων» ανά Περιφέρεια και Κύκλο Εφαρμογής

Κατηγορία Περιφέρειας	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Σύνολο ωφελούμενων ανά κύκλο και Περιφέρεια		
		2014-2015	2015-2016	2016-2017
1-Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης	0	1.509	2.119
	Κεντρικής Μακεδονίας	6.555	↓ 4.680	↑ 10.083
	Ηπείρου	0	1.029	1.752
	Θεσσαλίας	0	2.118	3.471
	Δυτικής Ελλάδας	0	1.991	2.614
2-Μετάβαση	Δυτικής Μακεδονίας	899	↓ 877	↑ 1.528
	Στερεάς Ελλάδας	535	961	1.281
	Ιονίων Νήσων	0	334	447
	Πελοποννήσου	0	1.039	1700
	Βορείου Αιγαίου	0	393	451
	Κρήτης	0	1.314	2.161
3-Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Αττικής	5.599	↓ 5.211	↑ 9.447
	Νοτίου Αιγαίου	311	332	569
Σύνολο		13.899	21.788	37.623

- Ίδια εικόνα παρατηρείται και σε ότι αφορά στο δείκτη **CO03**, ο οποίος αποτυπώνει τους ωφελούμενους της δράσης που είναι τα Οικονομικά μη ενεργά άτομα. Ειδικότερα, στον κύκλο 2014-2015 ο αριθμός των ωφελούμενων αυτής της κατηγορίας ανήλθε σε 1.015 άτομα, ενώ για τον κύκλο 2015-2016 η τιμή διαμορφώθηκε σε 1.513, σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 49,1%, σε σχέση με τον προηγούμενο κύκλο. Στον κύκλο 2016-2017, ο αριθμός των οικονομικά μη ενεργών ωφελούμενων διαμορφώθηκε στα 2.069 άτομα, σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 36,7%, σε σχέση με τον προηγούμενο κύκλο 2015-2016. Στο κύκλο 2015-2016 στις Περιφέρειες της Κεντρικής Μακεδονίας και Αττικής παρατηρείται μείωση του αριθμού των ωφελούμενων αυτής της κατηγορίας, όπως φαίνεται στον **Πίνακα 8** που ακολουθεί, ωστόσο στον επόμενο κύκλο, 2016-2017, σημειώνεται σημαντική αύξηση των ωφελούμενων αυτής της κατηγορίας, σε σχέση με τον κύκλο 2015-2016 στις Περιφέρειες Αττικής, της τάξης του 138%, Νοτίου Αιγαίου 92% και Κεντρικής Μακεδονίας της τάξης του 31%.

Πίνακας 8: Συνολικές Τιμές Υλοποίησης του Δείκτη CO03 «Οικονομικά μη ενεργά άτομα» ανά Περιφέρεια και Κύκλο Εφαρμογής

Κατηγορία Περιφέρειας	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Σύνολο ωφελούμενων ανά κύκλο και Περιφέρεια		
		2014-2015	2015-2016	2016-2017
1-Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης	0	77	117
	Κεντρικής Μακεδονίας	587	↓ 528	↑ 692
	Ηπείρου	0	95	86
	Θεσσαλίας	0	150	146
	Δυτικής Ελλάδας	0	180	216
2-Μετάβαση	Δυτικής Μακεδονίας	64	74	97
	Στερεάς Ελλάδας	28	39	48
	Ιονίων Νήσων	0	49	50
	Πελοποννήσου	0	33	55
	Βορείου Αιγαίου	0	38	37
	Κρήτης	0	68	115
3-Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Αττικής	244	↓ 131	↑ 312
	Νοτίου Αιγαίου	92	↓ 51	↑ 98
Σύνολο		1.015	1.513	2.069

- Για το δείκτη **CO05** «Απασχολούμενοι, συμπεριλαμβανομένου των αυτοαπασχολούμενων», ο αριθμός των ωφελούμενων στον κύκλο 2014-2015 διαμορφώθηκε στις 23.235 άτομα. Στον επόμενο κύκλο 2015-2016, ο αριθμός των ωφελούμενων ανήλθε σε 22.392 άτομα σημειώνοντας ελαφρά μείωση σε σχέση με τον προηγούμενο κύκλο, της τάξης του 3,6%. Στον τελευταίο κύκλο, ο αριθμός των ωφελούμενων αυτής της κατηγορίας σημείωσε σημαντική αύξηση σε σχέση με τον προηγούμενο κύκλο 2015-2016, της τάξης του 57,5% και διαμορφώθηκε στα 35.264 άτομα. Εξετάζοντας τις συνολικές τιμές υλοποίησης ανά Περιφέρεια και ανά κύκλο εφαρμογής, στον κύκλο 2015-2016 παρατηρείται αισθητή μείωση των ωφελούμενων για τις Περιφέρειες της Κεντρικής Μακεδονίας, Δυτικής Μακεδονίας, Αττικής και Νοτίου Αιγαίου σε σχέση με τον προηγούμενο κύκλο (**Πίνακας 9**). Οι τιμές αυτές, κατά τον κύκλο 2016-2017 επανέρχονται εν πολλοίς στις τιμές του 2014-2015.

Πίνακας 9: Συνολικές Τιμές Υλοποίησης του Δείκτη CO05 «Απασχολούμενοι, συμπεριλαμβανομένου των αυτοαπασχολούμενων» ανά Περιφέρεια και Κύκλο Εφαρμογής

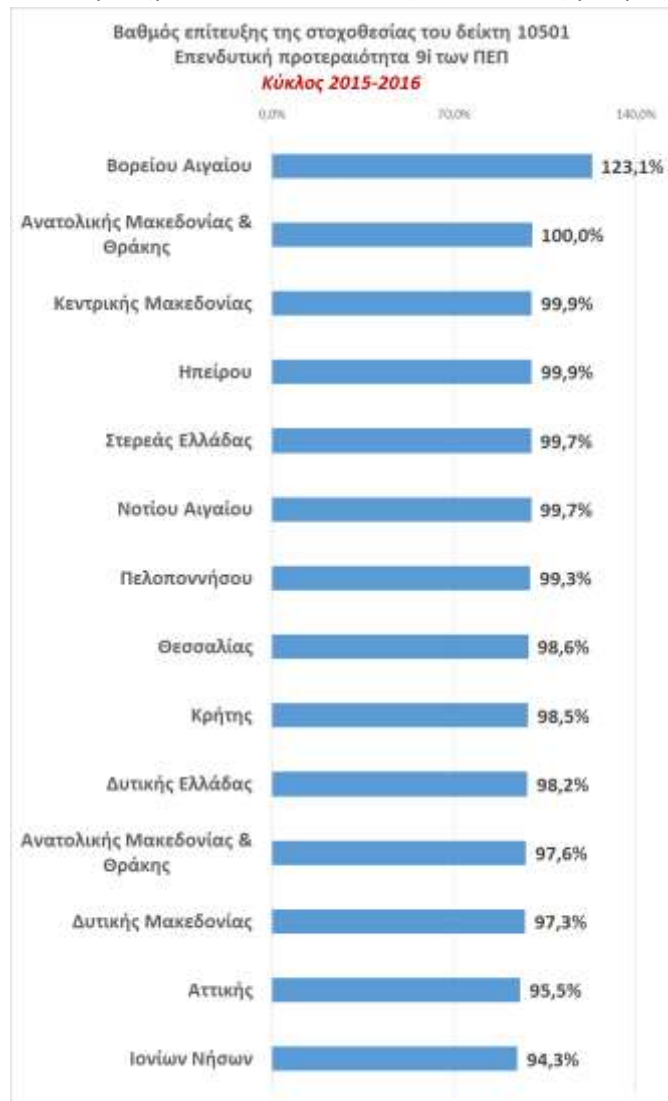
Κατηγορία Περιφέρειας	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Σύνολο ωφελούμενων ανά κύκλο και Περιφέρεια		
		2014-2015	2015-2016	2016-2017
1-Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης	0	1.341	1.848
	Κεντρικής Μακεδονίας	9.952	↓ 4.444	↑ 8.852
	Ηπείρου	0	1.185	1.563
	Θεσσαλίας	0	2.071	2.595
	Δυτικής Ελλάδας	0	1.835	1.785
2-Μετάβαση	Δυτικής Μακεδονίας	949	↓ 687	↑ 920
	Στερεάς Ελλάδας	813	843	927
	Ιονίων Νήσων	0	700	879
	Πελοποννήσου	0	1.254	1.860
	Βορείου Αιγαίου	0	437	424
	Κρήτης	0	1.872	3.003
3-Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Αττικής	10.268	↓ 5.031	↑ 9.387
	Νοτίου Αιγαίου	1.253	↓ 691	↑ 1.221
Σύνολο		23.235	22.391	35.264

- Ο δείκτης **10501**, ο οποίος αφορά στα άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων και προκύπτει, όπως έχει ήδη αναφερθεί, αποτελεί το άθροισμα των κοινών δεικτών ΕΚΤ CO01 CO03 και CO05, διαπιστώνεται αύξηση του αριθμού των ωφελούμενων από κύκλο σε κύκλο. Πιο συγκεκριμένα, στον κύκλο 2014-2015, ο συνολικός αριθμός των ωφελούμενων ανήλθε σε 38.149 άτομα, ενώ στον κύκλο 2015-2016, ο αριθμός αυτός σημείωσε αύξηση της τάξης του 19,8% και ανήλθε σε 45.693 άτομα. Στον κύκλο 2016-2017, ο συνολικός αριθμός των ωφελούμενων ανήλθε σε 74.966, σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 64,1% σε σχέση με τον προηγούμενο κύκλο. Εξετάζοντας, τα στοιχεία ανά Περιφέρεια και ανά κύκλο προκύπτει ότι για την Κεντρική Μακεδονία, τη Δυτική Μακεδονία, την Αττική και το Νότιο Αιγαίο ο αριθμός των ωφελούμενων το 2015-2016 υποχώρησε συγκριτικά με τον προηγούμενο κύκλο εφαρμογής. Παρόλα αυτά στον επόμενο κύκλο οι αντίστοιχες τιμές υλοποίησης όχι μόνο αγγίζουν τα επίπεδα του 2014-2015 αλλά ταυτόχρονα παρουσιάζουν σημαντική αύξηση, όπως φαίνεται από τα στοιχεία του **Πίνακα 10** που ακολουθεί.

Πίνακας 10: Συνολικές Τιμές Υλοποίησης του Δείκτη 10501 «Άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων» ανά Περιφέρεια και Κύκλο Εφαρμογής

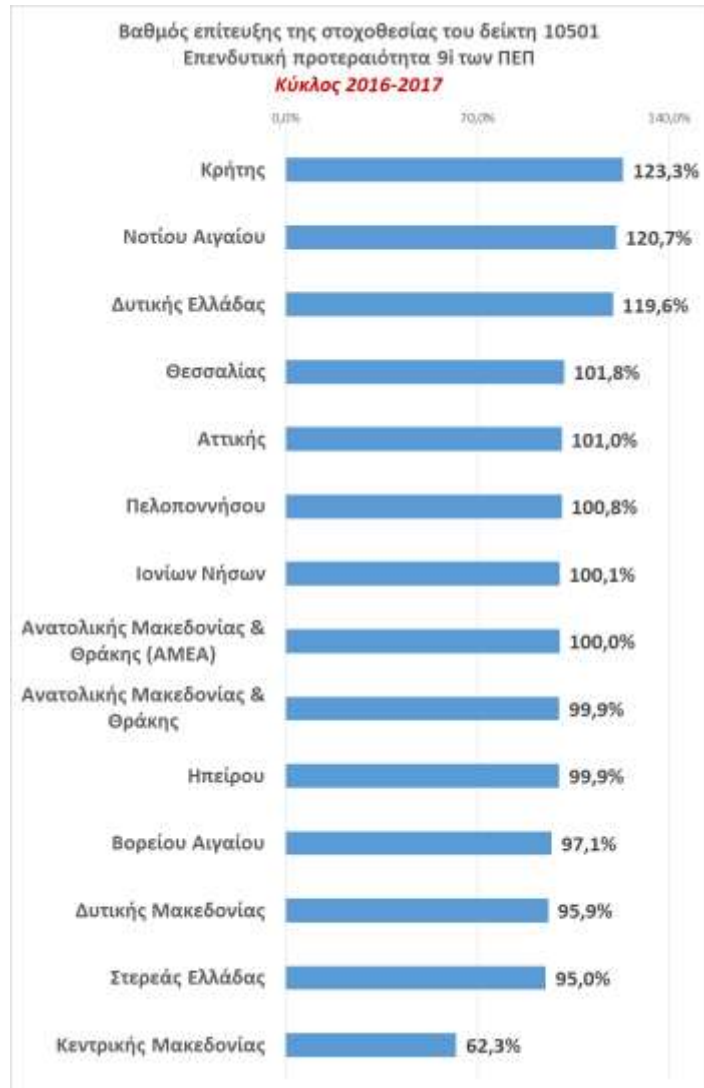
Κατηγορία Περιφέρειας	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Σύνολο ωφελούμενων ανά κύκλο και Περιφέρεια		
		2014-2015	2015-2016	2016-2017
1-Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης	0	2.927	4.084
	Κεντρικής Μακεδονίας	17.094	↓ 9.652	↑ 19.627
	Ηπείρου	0	2.309	3.401
	Θεσσαλίας	0	4.339	6.212
	Δυτικής Ελλάδας	0	4.006	4.615
2-Μετάβαση	Δυτικής Μακεδονίας	1.912	↓ 1.638	↑ 2.545
	Στερεάς Ελλάδας	1.376	1.843	2.256
	Ιονίων Νήσων	0	1.083	1.376
	Πελοποννήσου	0	2.327	3.625
	Βορείου Αιγαίου	0	868	912
	Κρήτης	0	3.254	5.279
3-Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Αττικής	16.111	↓ 10.373	↑ 19.146
	Νοτίου Αιγαίου	1.656	↓ 1.074	↑ 1.888
Σύνολο		38.149	45.693	74.966

- Τέλος, σε ότι αφορά στο βαθμός επίτευξης της στοχοθεσίας του δείκτη 10501, ανά κύκλο, Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και επενδυτική προτεραιότητα παρατηρούνται τα ακόλουθα:
 - ο Στην επενδυτική προτεραιότητα 8ιν του ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ, ο βαθμός επίτευξης της στοχοθεσίας του δείκτη 10501 ανέρχεται στο 99,8% για τον κύκλο 2014-2015, ποσοστό που θεωρείται απόλυτα ικανοποιητικό. Στον κύκλο 2015-2016 υπερκαλύφθηκε η αρχική στοχοθεσία και ο βαθμός επίτευξης του δείκτη 10501 διαμορφώθηκε στο 101,3%, ενώ στον κύκλο 2016-2017 ο βαθμός επίτευξης ανήλθε στο 99,7%.
 - Στην επενδυτική προτεραιότητα 9ι των ΠΕΠ:
 - Για τον κύκλο 2015-2016 παρατηρείται συνολικά ένας πολύ καλός βαθμός επίτευξης της στοχοθεσίας του δείκτη 10501 όλων των Πράξεων. Στο ΠΕΠ Βορείου Αιγαίου η τιμή στόχου του δείκτη 10501 υπερκαλύφθηκε και ο βαθμός επίτευξης της στοχοθεσίας ανέρχεται στο 123,1%, ενώ ο μικρός βαθμός επίτευξης της στοχοθεσίας του δείκτη 10501 παρατηρείται στο ΠΕΠ Ιονίων Νήσων ο οποίος ανέρχεται στο 94,3%, ποσοστό που κινείται σε πολύ υψηλά επίπεδα.

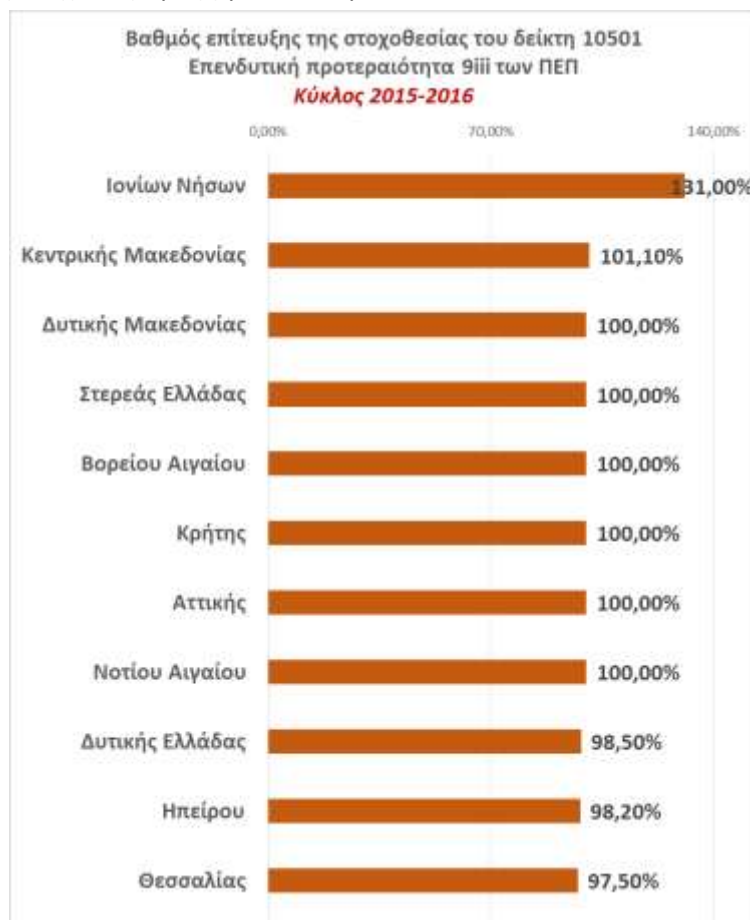
- Για τον κύκλο 2016-2017 οι Πράξεις που εντάχθηκαν στα ΠΕΠ Κρήτης, Νοτίου Αιγαίου, Δυτικής Ελλάδας, Θεσσαλίας, Αττικής Πελοποννήσου και Ιονίων Νήσων, υπερκάλυψαν την αρχική στοχοθεσία του δείκτη 10501. Στα τρία πρώτα αναφερόμενα μάλιστα ΠΕΠ η τιμή στόχου του δείκτη 10501 υπερκαλύφθηκε σχεδόν 20 ποσοστιαίες μονάδες πάνω. Γενικότερα σε όλες τις Πράξεις των ΠΕΠ αυτής της επενδυτικής προτεραιότητας, με εξαίρεση την Πράξη που εντάχθηκε στο ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας, παρατηρείται πολύ ικανοποιητικός βαθμός επίτευξης της στοχοθεσίας του δείκτη 10501, ο οποίος κινείται άνω του 95,0%.

Αντίθετα στην Πράξη που εντάχθηκε στο ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας, ο βαθμός επίτευξης της στοχοθεσίας του δείκτη 10501 κινείται σε χαμηλά επίπεδα, της τάξης του 62,3%. Ο χαμηλός βαθμός επίτευξης μπορεί να αιτιολογηθεί αν λάβει κανείς υπόψη του τη σημαντική αύξηση της τιμής στόχου του δείκτη 10501 στον κύκλο 2016-2017, σε σχέση με την αντίστοιχη τιμή στόχου του δείκτη στον κύκλο

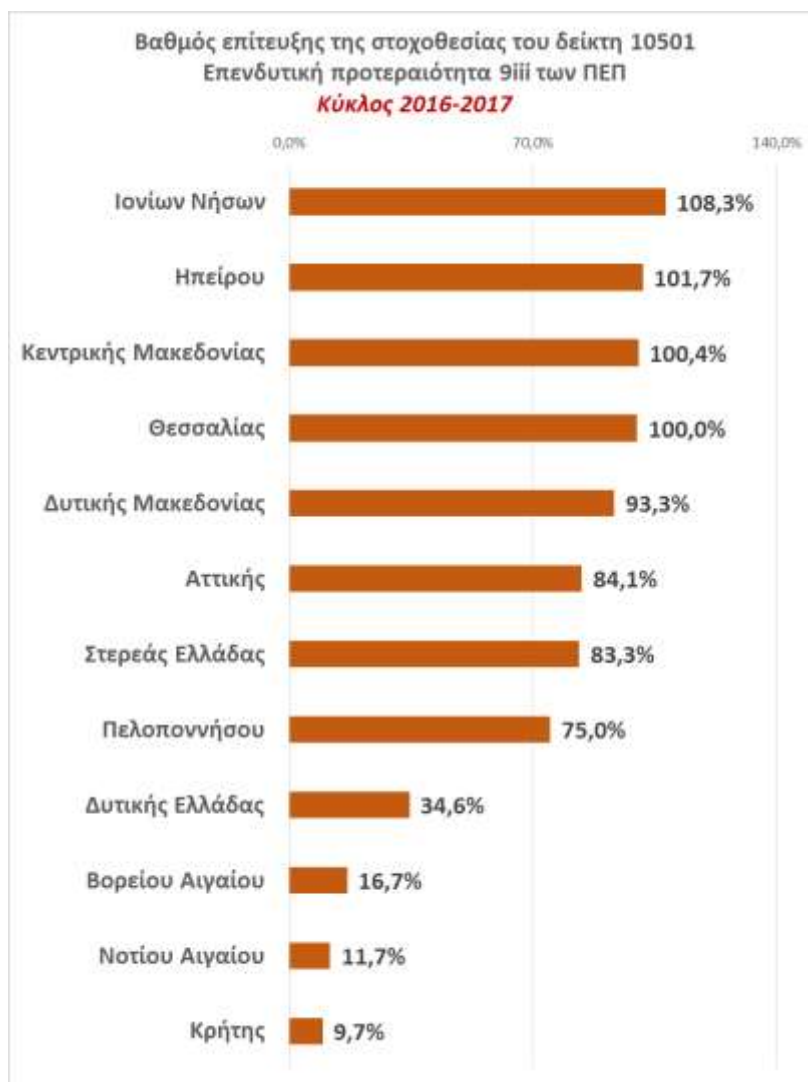

2015-2016. Πιο συγκεκριμένα, η τιμή στόχου του δείκτη 10501 για τον κύκλο 2015-2016 ήταν 4.350 ωφελούμενοι, ενώ στον επόμενο κύκλο 2016-2017, η τιμή αυτή τετραπλασιάστηκε σχεδόν και ανήλθε στους 16.547 ωφελούμενους, τιμή η οποία δεν μπόρεσε να επιτευχθεί.

- Στην επενδυτική προτεραιότητα 9iii των ΠΕΠ:
 - Για τον κύκλο 2015-2016 η Πράξη που εντάχθηκε στο ΠΕΠ Ιονίων Νήσων, υπερκάλυψε σημαντικά την αρχική στοχοθεσία του δείκτη 10501, όπως και η Πράξη που εντάχθηκε στο ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας, αλλά σε μικρότερο βαθμό. Γενικά, με εξαίρεση τις Πράξεις που εντάχθηκαν στα ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας, Ηπείρου και Θεσσαλίας, όλες οι άλλες Πράξεις πέτυχαν απόλυτα τη στοχοθεσία του δείκτη 10501. Ωστόσο και οι προαναφερόμενες Πράξεις πέτυχαν σε πολύ ικανοποιητικό βαθμό την τιμή στόχου του δείκτη 10501, αφού ο βαθμός επίτευξης κυμαίνεται άνω του 97,5%. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να σημειωθεί ότι στην Περιφέρεια Πελοποννήσου σε αυτόν τον κύκλο δεν υλοποιήθηκε σχετική Πράξη για τα άτομα ΜΕΑ.

- Για τον κύκλο 2016-2017 και πάλι η Πράξη που εντάχθηκε στο ΠΕΠ Ιονίων Νήσων, υπερέβη την αρχική στοχοθεσία του δείκτη 10501, όπως και οι Πράξεις που εντάχθηκαν στα ΠΕΠ Ηπείρου και Κεντρικής Μακεδονίας, αλλά σε μικρότερο βαθμό. Στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, η τιμή του δείκτη καλύφθηκε πλήρως, ενώ σε πολύ ικανοποιητικό βαθμό κινείται και ο βαθμός επίτευξης του δείκτη της Πράξης που εντάχθηκε στο ΠΕΠ Δυτικής Μακεδονίας. Στις Πράξεις που εντάχθηκαν στα ΠΕΠ Αττικής, Στερεάς Ελλάδας και Πελοποννήσου, ο βαθμός επίτευξης της στοχοθεσίας του δείκτη 10501, κινείται σε ικανοποιητικά επίπεδα, απέχοντας όμως από την αρχική στοχοθεσία κατά 20 περίπου ποσοστιαίες μονάδες. Στις Πράξεις που εντάχθηκαν στα ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας, Βορείου Αιγαίου, Νοτίου Αιγαίου και Κρήτης, παρατηρείται πολύ χαμηλός βαθμός επίτευξης της στοχοθεσίας του δείκτη 10501, εξαιτίας κυρίως της υπερεκτίμησης των τιμών στόχου αυτής της περιόδου, συγκριτικά με τις τιμές που είχαν τεθεί στον προηγούμενο κύκλο 2015-2016.

7.3 Αποτύπωση των τιμών των δεικτών αποτελεσμάτων των αξιολογούμενων Πράξεων

Για την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της δράσης «Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής», λήφθηκαν υπόψη οι ειδικοί δείκτες αποτελεσμάτων, όπως έχουν αποτυπωθεί στα Δελτία Επίτευξης Δεικτών Παρακολούθησης και έχουν επαληθευθεί από την αρμόδια ΕΥΔ των εκάστοτε ΠΕΠ και το σύστημα κοινών δεικτών αποτελέσματος των αντίστοιχων Πράξεων του ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ και των 13 Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΠΕΠ).

Το σύστημα αυτό, σε ότι αφορά το ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ και την επενδυτική προτεραιότητα 8iv, μέσω της οποίας χρηματοδοτήθηκε η δράση της Εναρμόνισης στις υπό εξέταση χρονικές περιόδους, χρησιμοποιεί δύο Ειδικούς Δείκτες Αποτελέσματος και πιο συγκεκριμένα τους **T4816**¹³ και **T4817**¹⁴.

Αντίστοιχα στα αναθεωρημένα ΠΕΠ χρησιμοποιήθηκε ο ειδικός δείκτης **10502**¹⁵.

Να σημειωθεί ότι ο δείκτης 10502, αφορά μόνο στα ΠΕΠ και στις επενδυτικές προτεραιότητες 9i και 9iii, και όχι στο ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ το οποίο χρησιμοποίησε τους δείκτες T4816 και T4817 που παρουσιάστηκαν παραπάνω, ενώ οι δείκτες CR, έχουν μετρηθεί υποχρεωτικά για όλες τις Πράξεις όλων των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, μέσω των οποίων χρηματοδοτήθηκε η δράση της Εναρμόνισης (ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ και ΠΕΠ), σύμφωνα με τα οριζόμενα στον κανονισμό του ΕΚΤ για την υποχρεωτική μέτρηση των κοινών δεικτών συμμετεχόντων σε όλες τις Πράξεις που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ.

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται παράλληλα και οι τιμές επίτευξης για τις αξιολογούμενες Πράξεις των Κοινών δεικτών άμεσων αποτελεσμάτων CR01¹⁶, CR02¹⁷, CR04¹⁸ που επιτρέπουν και τη συγκριτική παρακολούθηση της δράσης της Εναρμόνισης σε όλα τα Προγράμματα. Αρχικά, παρουσιάζονται οι απόλυτες τιμές των προαναφερόμενων δεικτών, ενώ στη συνέχεια γίνεται

¹³ **T4816:** Ποσοστό εργαζομένων που διατηρούν τη θέση εργασίας τους αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής του με τιμή βάσης 60%, όπως προκύπτει από το ποσοστό των συμμετεχόντων που διατήρησαν τη θέση εργασίας τους,

¹⁴ **T4817:** Ποσοστό άνεργων που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, που συμμετέχουν σε προγράμματα Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους, με τιμή βάσης 20%, όπως προκύπτει από το ποσοστό των συμμετεχόντων που κατείχε θέση εργασίας μετά τη λήξη της παρέμβασης

¹⁵ **Ειδικός Δείκτης 10502:** «Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους». Αποτελεί νέα προσθήκη Δείκτη αντικαθιστώντας τους προηγούμενους Ειδικούς Δείκτες των ΠΕΠ, ώστε να υπάρχει ενιαία και συγκρίσιμη εικόνα για όλες τις Πράξεις.

¹⁶ **CR01:** Οικονομικά μη ενεργά άτομα που έχουν συμμετέχει στη Πράξη και που για πρώτη φορά δραστηριοποιούνται αναζητώντας εργασία μετά τη λήξη της συμμετοχής τους στην Πράξη. Ο Δείκτης μετράει συμμετέχοντες που όταν εισήλθαν στην Πράξη ήταν οικονομικά μη ενεργά άτομα (CO03).

¹⁷ **CR02:** Άτομα / ωφελούμενοι που έχουν συμμετέχει στη Πράξη και που βρίσκονται σε εκπαίδευση ή κατάρτιση (τυπική εκπαίδευση, δια βίου μάθηση, επαγγελματική κατάρτιση, ενδοεπιχειρησιακή κατάρτιση κλπ.) αμέσως μετά τη λήξη συμμετοχής τους και συγκεκριμένα μέχρι το διάστημα 4 εβδομάδων αμέσως μετά την ημερομηνία εξόδου τους από τη Πράξη

¹⁸ **CR04:** Άνεργοι (CO01) και οικονομικά μη ενεργά άτομα (CO03) που κατέχουν θέση απασχόλησης συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους στη δράση. Ο Δείκτης CR04 αποτυπώνει την αλλαγή στο εργασιακό καθεστώς που έχει το άτομο όταν εξέρχεται από την Πράξη με το εργασιακό καθεστώς που είχε όταν εισήλθε σε αυτήν.

υπολογισμός των ακόλουθων ποσοστών, σε σχέση με τον πληθυσμό αναφοράς τους, ανά κύκλο και ανά Πρόγραμμα:

- Το ποσοστό οικονομικά μη ενεργών συμμετεχόντων που δραστηριοποιήθηκαν στην αναζήτηση εργασίας αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους στη δράση. Προκύπτει συνολικά από το λόγο CRO1/CO03
- Το Ποσοστό συμμετεχόντων που παρακολουθούν εκπαίδευση / κατάρτιση αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους. Προκύπτει συνολικά από το λόγο CRO2/(CO01+CO03+CO05)
- Το Ποσοστό συμμετεχόντων που κατέχουν θέση εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους. Προκύπτει συνολικά από το λόγο CRO4/(CO01+CO03)
- Το Ποσοστό συμμετεχόντων που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους. Προκύπτει από λόγο 10502/10501
- Δείκτες T4816 και T4817 του ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ

Στη συνέχεια παρατίθενται οι τιμές υλοποίησης των δεικτών αποτελεσμάτων, ανά κύκλο υλοποίησης της δράσης, επενδυτική προτεραιότητα και Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, μέσω των οποίων υλοποιήθηκαν οι αντίστοιχες Πράξεις.

7.3.1 Δείκτες T4816 και T4817 του ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ

Όπως φαίνεται από τα στοιχεία του γραφήματος και του πίνακα που ακολουθεί, το μεγαλύτερο ποσοστό των εργαζόμενων ωφελούμενων, μέσω της επενδυτικής προτεραιότητας δίν που διατήρησαν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους στη δράση, παρατηρείται στον πρώτο εξεταζόμενο κύκλο και ανέρχεται στο 89,0%. Στον κύκλο 2015-2016, το ποσοστό αυτό σημείωσε ελαφρά μείωση σε σχέση με τον προηγούμενο κύκλο, της τάξης του 2,4% και κυμάνθηκε στο 86,9%, ενώ στον τελευταίο εξεταζόμενο κύκλο 2016-2017 τα ποσοστά αυτό ανέκαμψε κατά 1,4% και κυμάνθηκε στο 88,1%.

Στον κύκλο 2015-2016 σημειώνεται πτώση του δείκτη σε πέντε Περιφέρειες (Κεντρικής Μακεδονίας, Δυτικής Μακεδονίας, Στερεάς Ελλάδας, Αττικής και Νοτίου Αιγαίου) ενώ στις υπόλοιπες παρατηρείται ανοδική πορεία. Για την περίοδο 2016-2017, η Κεντρική και Δυτική Μακεδονία σημειώνουν άνοδο του ποσοστού των εργαζομένων που διατηρούν τη θέση εργασίας τους αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους, ενώ η Στερεά Ελλάδα, τα Ιόνια Νησιά, η Κρήτης, την Αττική και το Νότιο Αιγαίο παρατηρείται πτωτική τάση, όπως παρουσιάζεται στον **Πίνακα 1**.

Πίνακας 1: Δείκτης T4816 «Εργαζόμενες που διατηρούν τη θέση εργασίας τους αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους»

Κατηγορία Περιφέρειας	Περιφέρειες	2014-2015	2015-2016	2016-2017
1-Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης		84,0%	88,0%
	Κεντρικής Μακεδονίας	92,1%	↓ 87,7%	89,7%
	Ηπείρου		81,8%	91,2%
	Θεσσαλίας		84,6%	88,1%
	Δυτικής Ελλάδας		86,1%	83,5%
2-Μετάβαση	Δυτικής Μακεδονίας	87,4%	↓ 81,4%	86,4%
	Στερεάς Ελλάδας	91,6%	↓ 88,3%	↓ 87,7%
	Ιονίων Νήσων		91,0%	↓ 88,6%
	Πελοποννήσου		88,6%	90,0%
	Βορείου Αιγαίου		86,2%	87,6%
	Κρήτης		88,8%	↓ 87,5%
3-Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Αττικής	93,0%	↓ 88,1%	↓ 86,8%
	Νοτίου Αιγαίου	94,8%	↓ 91,4%	↓ 90,8%
Σύνολο		89,0%	86,9%	88,1%

Αντίθετη εικόνα παρατηρείται σε ότι αφορά στο δείκτη T4817, ο οποίος αποτυπώνει ως ποσοστό τις άνεργες που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, που συμμετέχουν σε προγράμματα Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους. Όπως φαίνεται από τα στοιχεία του διπλανού γραφήματος και του πίνακα που ακολουθεί, το ποσοστό αυτό παρουσιάζει διαχρονικά αύξηση. Πιο συγκεκριμένα, από 9,5% που ήταν στον κύκλο 2014-2015, το ποσοστό αυτό παρουσίασε αύξηση της τάξης του 75,5% στον κύκλο 2015-2016 και κυμάνθηκε στο 16,7%. Με ανοδικούς ρυθμούς, μικρότερους όμως, της τάξης του 5,5% κινήθηκε ο δείκτης και την περίοδο 2016-2017 που το ποσοστό του διαμορφώθηκε στο 17,6%.

Στον κύκλο 2015-2016, το μικρότερο ποσοστό ανέργων ωφελούμενων που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, που συμμετέχουν σε προγράμματα Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους, καταγράφηκε στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, μόλις 9,9%, ενώ τα μεγαλύτερα ποσοστά παρατηρούνται στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων και Κρήτης, τα οποία κυμαίνονται στο 38,8% και 31,7% αντίστοιχα. Στον κύκλο 2016-2017 η πλειονότητα των Περιφερειών σημείωσαν ανοδική πορεία στο συγκεκριμένο δείκτη με εξαίρεση τις Περιφέρειες Ηπείρου, Θεσσαλίας, Στερεάς Ελλάδας, Ιονίων Νήσων και Κρήτης, που παρατηρήθηκε μείωση του ποσοστού, όπως φαίνεται από τα στοιχεία του **Πίνακα 2** που ακολουθεί.

Πίνακας 2: Δείκτης T4817 «Άνεργες που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, που συμμετέχουν σε προγράμματα Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους»

Κατηγορία Περιφέρειας	Περιφέρεια	2014-2015	2015-2016	2016-2017
1-Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης		13,1%	15,7%
	Κεντρικής Μακεδονίας	10,5%	15,0%	17,2%
	Ηπείρου		29,6%	↓ 16,8%
	Θεσσαλίας		17,1%	↓ 16,7%
	Δυτικής Ελλάδας		14,3%	16,3%
2-Μετάβαση	Δυτικής Μακεδονίας	7,3%	9,9%	11,4%
	Στερεάς Ελλάδας	7,5%	15,3%	↓ 14,4%
	Ιονίων Νήσων		38,8%	↓ 23,0%

Κατηγορία Περιφέρειας	Περιφέρεια	2014-2015	2015-2016	2016-2017
	Πελοποννήσου		17,0%	18,4%
	Βορείου Αιγαίου		15,0%	20,5%
	Κρήτης		31,7%	↓ 25,1%
3-Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Αττικής	10,2%	15,6%	18,1%
	Νοτίου Αιγαίου	14,1%	27,4%	30,3%

7.3.2 Δείκτες CR και 10502

Στη συνέχεια, παρατίθενται οι τιμές υλοποίησης των δεικτών αποτελέσματος CR και του δείκτη 10502, ανά κύκλο, επενδυτική Προτεραιότητα και Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, ενώ ακολουθεί ο υπολογισμός των δεικτών:

- CRO1/CO03: που εκφράζει το ποσοστό οικονομικά μη ενεργών συμμετεχόντων που δραστηριοποιήθηκαν στην αναζήτηση εργασίας αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους στη δράση.
- CRO2/(CO01+CO03+CO05): που εκφράζει το Ποσοστό συμμετεχόντων που παρακολουθούν εκπαίδευση / κατάρτιση αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους.
- CRO4/(CO01+CO03): που εκφράζει το Ποσοστό συμμετεχόντων που κατέχουν θέση εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους.
- 10502/10501: που εκφράζει το Ποσοστό συμμετεχόντων που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους.

Πίνακας 1: Τιμές Υλοποίησης του Δείκτη CR01 «Οικονομικά μη ενεργοί Συμμετέχοντες που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας μετά τη λήξη της συμμετοχής τους στην Πράξη»

Κατηγορία Περιφέρειας	Επιχειρησιακό	2014-2015	2015-2016			2016-2017		
		8iv	8iv	9i	9iii	8iv	9i	9iii
1-Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης		6	9		7	18	
	Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης (ΑΜΕΑ)			5			1	
	Κεντρικής Μακεδονίας	120	102	61	23	56	54	21
	Ηπείρου		37	12	14	1	4	2
	Θεσσαλίας		58	25	15	11	18	4
	Δυτικής Ελλάδας		19	3	12	12	15	1
2-Μετάβαση	Δυτικής Μακεδονίας	11	25	12	8	10	9	4
	Στερεάς Ελλάδας	8	1	7	0	6	5	0
	Ιονίων Νήσων		7	6	7	11	3	7
	Πελοποννήσου		0	8		5	16	0
	Βορείου Αιγαίου		8	2	0	3	3	0
	Κρήτης		2	10	3	9	16	3
3-Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Αττικής	68	13	24	1	26	48	7
	Νοτίου Αιγαίου	12	2	3	2	5	6	0
Σύνολο ωφελούμενων, ανά επενδυτική προτεραιότητα		219	280	187	85	162	216	49
Σύνολο κύκλου εφαρμογής		219	552			427		
Γενικό σύνολο όλων των κύκλων		1.198						

Πίνακας 2: Τιμές Υλοποίησης του Δείκτη CR02 «Συμμετέχοντες που παρακολουθούν εκπαίδευση ή κατάρτιση αμέσως μετά τη λήξη συμμετοχής τους»

Κατηγορία Περιφέρειας	Επιχειρησιακό	2014-2015	2015-2016			2016-2017		
		8iv	8iv	9i	9iii	8iv	9i	9iii
1-Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης		27	24		29	39	
	Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης (ΑΜΕΑ)			0			0	
	Κεντρικής Μακεδονίας	238	138	139	4	113	205	1
	Ηπείρου		66	155	8	21	29	0
	Θεσσαλίας		57	99	0	36	29	1
	Δυτικής Ελλάδας		48	86	2	21	45	2
2-Μετάβαση	Δυτικής Μακεδονίας	18	11	62	1	11	21	2
	Στερεάς Ελλάδας	18	20	31	0	10	23	0
	Ιονίων Νήσων		21	40	1	11	16	0
	Πελοποννήσου		24	51		8	35	0
	Βορείου Αιγαίου		11	18	0	7	8	0
	Κρήτης		18	69	0	36	61	0
3-Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Αττικής	239	76	185	0	205	188	0
	Νοτίου Αιγαίου	31	9	17	0	16	12	0
Σύνολο ωφελούμενων, ανά επενδυτική προτεραιότητα		544	526	976	16	524	711	6
Σύνολο κύκλου εφαρμογής		544	1.518			1.241		
Γενικό σύνολο όλων των κύκλων		3.303						

Πίνακας 3: Τιμές Υλοποίησης του Δείκτη CR04 «Συμμετέχοντες που κατέχουν θέση απασχόλησης συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους»

Κατηγορία Περιφέρειας	Επιχειρησιακό	2014-2015	2015-2016			2016-2017		
		8iv	8iv	9i	9iii	8iv	9i	9iii
1-Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης		95	104		161	168	
	Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης (ΑΜΕΑ)			2			5	
	Κεντρικής Μακεδονίας	639	318	300	14	665	946	22
	Ηπείρου		58	109	2	105	156	3
	Θεσσαλίας		116	143	8	224	305	2
	Δυτικής Ελλάδας		74	125	6	117	231	3
2-Μετάβαση	Δυτικής Μακεδονίας	65	22	72	2	73	102	6
	Στερεάς Ελλάδας	41	60	77	0	88	100	0
	Ιονίων Νήσων		34	72	2	32	60	2
	Πελοποννήσου		41	111		110	171	1
	Βορείου Αιγαίου		46	16	3	43	48	0
	Κρήτης		87	217	6	178	367	5
3-Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Αττικής	500	184	484	0	718	822	4
	Νοτίου Αιγαίου	44	23	63	6	91	81	3
Σύνολο ωφελούμενων, ανά επενδυτική προτεραιότητα		1.289	1.158	1.895	49	2.605	3.562	51
Σύνολο κύκλου εφαρμογής		1.289	3.102			6.218		
Γενικό σύνολο όλων των κύκλων		10.609						

Πίνακας 4: Τιμές Υλοποίησης του Δείκτη 10502 «Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους»

Κατηγορία Περιφέρειας	ΠΕΠ	2015-2016						2016-2017					
		9i			9iii			9i			9iii		
		Γυναίκες	Άνδρες	Σύνολο	Γυναίκες	Άνδρες	Σύνολο	Γυναίκες	Άνδρες	Σύνολο	Γυναίκες	Άνδρες	Σύνολο
1-Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης	626	0	626				885	2	887			
	Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης (ΑΜΕΑ)	10	0	10				10	0	10			
	Κεντρικής Μακεδονίας	1.785	15	1.800	66	9	75	4.619	19	4.638	76	12	88
	Ηπείρου	750	0	750	34	3	37	788	2	790	12	2	14
	Θεσσαλίας	1067	4	1071	31	0	31	1.334	5	1.339	14	0	14
	Δυτικής Ελλάδας	992	9	1.001	43	1	44	1.017	2	1.019	29	4	33
2-Μετάβαση	Δυτικής Μακεδονίας	0	0	539	0	0	22	0	0	513	25	0	25
	Στερεάς Ελλάδας	443		443	1	0	1	471	2	473	1	0	1
	Ιονίων Νήσων	466	3	469	24	0	24	466	3	469	20	0	20
	Πελοποννήσου	855	2	857				1.006	1	1.007	6	2	8
	Βορείου Αιγαίου	205	0	205	2	1	3			225			
	Κρήτης	1.420	4	1.424	10	1	11	1.790	2	1.792	9	1	10
3-Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Αττικής	3.305	3	3.308	5	1	6	3.595	2	3.597	17	0	17
	Νοτίου Αιγαίου	36	0	36	5	2	7	35	0	35	2	0	2
Σύνολο ωφελούμενων, ανά επενδυτική προτεραιότητα		11.960	40	12.539	221	18	261	16.016	40	16.794	211	21	232
Σύνολο κύκλου εφαρμογής		12.800						17.026					
Γενικό σύνολο όλων των κύκλων		29.826											

Πίνακας 5: Ποσοστό οικονομικά μη ενεργών συμμετεχόντων που δραστηριοποιήθηκαν στην αναζήτηση εργασίας αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους στη δράση CRO1/CO03

Κατηγορία Περιφέρειας	Επιχειρησιακό	2014-2015	2015-2016			2016-2017		
		8iv	8iv	9i	9iii	8iv	9i	9iii
1-Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης			40,9%			43,9%	
	Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης (ΑΜΕΑ)		15,0%	33,3%		10,9%	8,3%	
	Κεντρικής Μακεδονίας	20,4%	29,7%	50,8%	35,9%	13,2%	34,6%	18,9%
	Ηπείρου		71,2%	44,4%	87,5%	1,8%	23,5%	14,3%
	Θεσσαλίας		70,7%	55,6%	65,2%	11,5%	56,3%	22,2%
	Δυτικής Ελλάδας		16,8%	27,3%	21,4%	8,9%	39,5%	2,3%
2-Μετάβαση	Δυτικής Μακεδονίας	17,2%	67,6%	44,4%	80,0%	15,2%	64,3%	23,5%
	Στερεάς Ελλάδας	28,6%	5,6%	38,9%	0,0%	22,2%	29,4%	0,0%
	Ιονίων Νήσων		33,3%	35,3%	63,6%	47,8%	25,0%	46,7%
	Πελοποννήσου		0,0%	34,8%		21,7%	51,6%	0,0%
	Βορείου Αιγαίου		25,8%	50,0%	0,0%	10,0%	75,0%	0,0%
	Κρήτης		8,0%	29,4%	33,3%	18,0%	26,2%	75,0%
3-Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Αττικής	27,9%	27,7%	29,6%	33,3%	16,0%	36,6%	38,9%
	Νοτίου Αιγαίου	13,0%	10,5%	25,0%	10,0%	7,7%	40,0%	0,0%
Σύνολο ωφελούμενων, ανά επενδυτική προτεραιότητα		21,6%	33,4%	41,0%	39,0%	13,3%	37,2%	18,4%
Σύνολο κύκλου εφαρμογής		21,6%	36,5%			20,6%		

Πίνακας 6: Ποσοστό συμμετεχόντων που παρακολουθούν εκπαίδευση / κατάρτιση αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους CR02/(CO01+CO03+CO05)

Κατηγορία Περιφέρειας	Επιχειρησιακό	2014-2015	2015-2016			2016-2017		
		8iv	8iv	9i	9iii	8iv	9i	9iii
1-Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης		1,8%	1,7%		1,3%	2,1%	
	Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης (ΑΜΕΑ)			0,0%			0,0%	
	Κεντρικής Μακεδονίας	1,4%	2,7%	3,2%	2,2%	1,3%	2,0%	0,4%
	Ηπείρου		7,3%	11,4%	14,3%	1,3%	1,6%	0,0%
	Θεσσαλίας		3,1%	4,1%	0,0%	1,2%	0,9%	2,0%
	Δυτικής Ελλάδας		3,2%	3,6%	1,5%	1,2%	1,7%	1,5%
2-Μετάβαση	Δυτικής Μακεδονίας	0,9%	2,8%	5,1%	4,0%	0,9%	1,6%	4,8%
	Στερεάς Ελλάδας	1,3%	2,3%	3,2%	0,0%	0,9%	2,0%	0,0%
	Ιονίων Νήσων		5,3%	6,1%	2,6%	2,0%	2,0%	0,0%
	Πελοποννήσου		3,6%	3,1%		0,5%	1,7%	0,0%
	Βορείου Αιγαίου		2,3%	4,6%	0,0%	1,5%	1,8%	0,0%
	Κρήτης		2,2%	2,8%	0,0%	1,7%	2,0%	0,0%
3-Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Αττικής	1,5%	2,4%	2,6%	0,0%	1,9%	2,2%	0,0%
	Νοτίου Αιγαίου	1,9%	3,1%	2,3%	0,0%	1,6%	1,4%	0,0%
Σύνολο ωφελούμενων, ανά επενδυτική προτεραιότητα		1,4%	2,9%	3,6%	2,9%	1,5%	1,9%	0,8%
Σύνολο κύκλου εφαρμογής		1,4%	3,3%			1,7%		

Πίνακας 7: Ποσοστό συμμετεχόντων που κατέχουν θέση εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους CRO4/(CO01+CO03)

Κατηγορία Περιφέρειας	Επιχειρησιακό	2014-2015	2015-2016			2016-2017		
		8iv	8iv	9i	9iii	8iv	9i	9iii
1-Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης		12,2%	13,2%		14,1%	15,9%	
	Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης (ΑΜΕΑ)			10,0%			14,3%	
	Κεντρικής Μακεδονίας	8,9%	13,2%	11,3%	10,1%	15,7%	15,0%	10,4%
	Ηπείρου		16,2%	14,9%	5,7%	15,2%	14,2%	6,5%
	Θεσσαλίας		13,7%	10,3%	27,6%	14,9%	14,7%	5,4%
	Δυτικής Ελλάδας		10,3%	9,2%	5,9%	12,9%	12,7%	2,9%
2-Μετάβαση	Δυτικής Μακεδονίας	6,7%	9,6%	10,2%	15,4%	10,6%	11,3%	21,4%
	Στερεάς Ελλάδας	7,3%	14,0%	13,6%	0,0%	15,0%	13,6%	0,0%
	Ιονίων Νήσων		27,4%	30,3%	9,5%	18,3%	20,1%	8,7%
	Πελοποννήσου		15,6%	13,7%		17,6%	15,0%	50,0%
	Βορείου Αιγαίου		18,8%	8,7%	100,0%	17,6%	20,0%	0,0%
	Κρήτης		29,7%	20,2%	46,2%	23,7%	24,3%	35,7%
3-Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Αττικής	8,6%	13,9%	12,1%	0,0%	16,3%	15,4%	13,3%
	Νοτίου Αιγαίου	10,9%	25,0%	24,0%	21,4%	28,5%	24,7%	15,0%
Σύνολο ωφελούμενων, ανά επενδυτική προτεραιότητα		8,6%	14,3%	12,8%	12,3%	16,0%	15,6%	9,8%
Σύνολο κύκλου εφαρμογής		8,6%	13,3%			15,7%		

Πίνακας 8: Ποσοστό συμμετεχόντων που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους 10502/10501

Κατηγορία Περιφέρειας	Επιχειρησιακό	2015-2016		2016-2017	
		9i	9iii	9i	9iii
1-Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης	44,3%		48,7%	
	Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης (ΑΜΕΑ)	43,5%		23,3%	
	Κεντρικής Μακεδονίας	41,4%	41,2%	45,0%	31,5%
	Ηπείρου	55,4%	66,1%	44,4%	23,3%
	Θεσσαλίας	43,9%	79,5%	41,2%	28,6%
	Δυτικής Ελλάδας	42,2%	33,1%	37,4%	24,4%
2-Μετάβαση	Δυτικής Μακεδονίας	44,1%	88,0%	38,3%	59,5%
	Στερεάς Ελλάδας	45,1%	33,3%	41,1%	20,0%
	Ιονίων Νήσων	72,0%	63,2%	59,4%	51,3%
	Πελοποννήσου	48,6%		48,1%	88,9%
	Βορείου Αιγαίου	52,0%	100,0%	51,5%	0,0%
	Κρήτης	58,7%	61,1%	58,1%	43,5%
3-Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Αττικής	46,1%	27,3%	42,5%	45,9%
	Νοτίου Αιγαίου	4,8%	18,9%	4,1%	5,7%
Σύνολο ωφελούμενων, ανά επενδυτική προτεραιότητα		46,1%	46,9%	44,0%	32,4%
Σύνολο κύκλου εφαρμογής			46,1%		43,8%

Από τα όσα προηγήθηκαν προκύπτει ότι:

- Σε ότι αφορά στον δείκτη **CR01** «Οικονομικά μη ενεργοί Συμμετέχοντες που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας μετά τη λήξη της συμμετοχής τους στην Πράξη», οι τιμές υλοποίησης του οποίου παρουσιάστηκαν αναλυτικά στον **Πίνακα** που προηγήθηκε, παρατηρείται αύξηση του συνόλου των ωφελούμενων που αποτυπώνει ο δείκτης στον κύκλο 2015-2016 σε σύγκριση με τον προηγούμενο κύκλο, όμως στον κύκλο 2016-2017, η τιμή μειώνεται και πάλι. Παρατηρώντας το σύνολο των ωφελούμενων ανά επενδυτική προτεραιότητα, διαπιστώνεται ότι μόνο για την επενδυτική προτεραιότητα 9ί οι ωφελούμενοι αυξήθηκαν κατά το έτος 2016-2017, ενώ στις υπόλοιπες επενδυτικές προτεραιότητες η τάση που παρατηρείται είναι πτωτική. Εξετάζοντας το σύνολο των ωφελούμενων ανά έτος και ανά Περιφέρεια (**Πίνακας 9**), προκύπτει ότι για τον κύκλο 2015-2016 οι Περιφέρειες Αττικής και Νοτίου Αιγαίου σημειώνουν πτώση στην τιμή υλοποίησης του δείκτη CR01, ενώ στις Περιφέρειες Κεντρικής και Δυτικής Μακεδονίας παρατηρείται αύξηση των τιμών. Για το 2016-2017 πτώση στην τιμή παρατηρείται σε έξι από τις Περιφέρειες και συγκεκριμένα στην Κεντρική Μακεδονία, Ήπειρο, Θεσσαλία, Δυτική Ελλάδα, Δυτική Μακεδονία και Βόρειο Αιγαίο. Αντιθέτως, η Αττική και το Νότιο Αιγαίο έχοντας σημειώσει μία πτωτική τάση κατά το 2015-2016, επανέρχονται με αυξητικούς ρυθμούς υλοποίησης, όπως ακριβώς και οι υπόλοιπες πέντε Περιφέρειες.

Πίνακας 9: Συνολικές Τιμές Υλοποίησης του Δείκτη CR01 «Οικονομικά μη ενεργοί Συμμετέχοντες που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας μετά τη λήξη της συμμετοχής τους στην Πράξη» ανά Περιφέρεια και Κύκλο Εφαρμογής

Κατηγορία Περιφέρειας	Περιφέρεια	Σύνολο ωφελούμενων ανά κύκλο και Περιφέρεια		
		2014-2015	2015-2016	2016-2017
1-Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης	0	20	26
	Κεντρικής Μακεδονίας	120	↑ 186	↓ 131
	Ηπείρου	0	63	↓ 7
	Θεσσαλίας	0	98	↓ 33
	Δυτικής Ελλάδας	0	34	↓ 28
2-Μετάβαση	Δυτικής Μακεδονίας	11	↑ 45	↓ 23
	Στερεάς Ελλάδας	8	8	11
	Ιονίων Νήσων	0	20	21
	Πελοποννήσου	0	8	21
	Βορείου Αιγαίου	0	10	↓ 6
	Κρήτης	0	15	28
3-Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Αττικής	68	↓ 38	↑ 81
	Νοτίου Αιγαίου	12	↓ 7	↑ 11
Σύνολο		219	552	427

- Σε ότι αφορά στο δείκτη **CR02** «Συμμετέχοντες που παρακολουθούν εκπαίδευση ή κατάρτιση αμέσως μετά τη λήξη συμμετοχής τους», οι τιμές υλοποίησης του οποίου παρουσιάστηκαν αναλυτικά στον **Πίνακα** που προηγήθηκε, παρατηρείται μία πολύ σημαντική αύξηση της συνολικής τιμής υλοποίησης κατά το έτος 2015-2016 (1.518 συμμετέχοντες), η οποία, ωστόσο, μειώνεται στον επόμενο κύκλο (1.241 συμμετέχοντες). Ειδικότερα αυτή η μείωση παρατηρείται εντονότερα στις Επενδυτικές Προτεραιότητες 9i και 9iii. Αναφορικά με τις Περιφέρειες, στις οποίες σημειώθηκε εντονότερα αυτή η πτώση της τιμής υλοποίησης του δείκτη CR02, προκύπτει ότι οι Περιφέρειες Ηπείρου, Θεσσαλίας, Δυτικής Ελλάδας, Δυτικής Μακεδονίας, Στερεάς Ελλάδας, Ιονίων Νήσων, Πελοποννήσου και Βορείου Αιγαίου ενώ είχαν σημειώσει σημαντική άνοδο της τιμής κατά το έτος 2015-2016, παρουσίασαν αισθητή πτώση στο επόμενο έτος. Όλες οι υπόλοιπες Περιφέρειες, με εξαίρεση το Νότιο Αιγαίο που μόνο για τον κύκλο 2016-2017 παρουσιάζει αύξηση, σημειώνουν αυξητικούς ρυθμούς υλοποίησης και στους τρεις κύκλους (**Πίνακας 10**).

Πίνακας 10: Συνολικές Τιμές Υλοποίησης του CR02 «Συμμετέχοντες που παρακολουθούν εκπαίδευση ή κατάρτιση αμέσως μετά τη λήξη συμμετοχής τους» ανά Περιφέρεια και Κύκλο Εφαρμογής

Κατηγορία Περιφέρειας	Περιφέρεια	Σύνολο ωφελούμενων ανά κύκλο και Περιφέρεια		
		2014-2015	2015-2016	2016-2017
1-Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης	0	51	68
	Κεντρικής Μακεδονίας	238	281	319
	Ηπείρου	0	229	↓ 50
	Θεσσαλίας	0	156	↓ 66
	Δυτικής Ελλάδας	0	136	↓ 68
2-Μετάβαση	Δυτικής Μακεδονίας	18	↑ 74	↓ 34
	Στερεάς Ελλάδας	18	↑ 51	↓ 33
	Ιονίων Νήσων	0	62	↓ 27
	Πελοποννήσου	0	75	↓ 43
	Βορείου Αιγαίου	0	29	↓ 15
	Κρήτης	0	87	97
3-Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Αττικής	239	261	393
	Νοτίου Αιγαίου	31	26	28
Σύνολο		544	1.518	1.241

- Η τιμή υλοποίησης του δείκτη **CR04** «Συμμετέχοντες που κατέχουν θέση απασχόλησης συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους», ο οποίος απαντά στον αριθμό των Συμμετεχόντων που κατέχουν θέση απασχόλησης συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους, σημειώνει ανοδική πορεία και στους τρεις κύκλους εφαρμογής, όπως παρουσιάζεται αναλυτικά στον **Πίνακα** 3 που προηγήθηκε. Πιο συγκεκριμένα, κατά το 2014-2015 η τιμή υλοποίησης ήταν 1.289 ωφελούμενοι αυτής της κατηγορίας, το 2015-2016 3.102, ενώ το 2016-2017 η τιμή υλοποίησης ανήλθε στους 6.218. Εξετάζοντας την κάθε Περιφέρεια

μεμονωμένα ανά κύκλο διαπιστώνεται, ανοδική πορεία στην τιμή υλοποίησης του εν λόγω δείκτη για κάθε μία από τις Περιφέρειες, με εξαίρεση την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, η οποία στον κύκλο 2016-2017 σημείωσε μία πτώση της τάξεως των 94 ωφελούμενων από 108 που είχε την προηγούμενη χρονιά (**Πίνακας 11**). Ωστόσο, η εικόνα που παρατηρείται στο σύνολο των Περιφερειών είναι αρκετά θετική καθώς αυξητική πορεία παρουσιάζουν όλες οι Περιφέρειες.

Πίνακας 11: Συνολικές Τιμές Υλοποίησης του CR04 «Συμμετέχοντες που κατέχουν θέση απασχόλησης συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους» ανά Περιφέρεια και Κύκλο Εφαρμογής

Κατηγορία Περιφέρειας	Περιφέρεια	Σύνολο ωφελούμενων ανά κύκλο και Περιφέρεια		
		2014-2015	2015-2016	2016-2017
1-Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης	0	201	334
	Κεντρικής Μακεδονίας	639	632	1.633
	Ηπείρου	0	169	264
	Θεσσαλίας	0	267	531
	Δυτικής Ελλάδας	0	205	351
2-Μετάβαση	Δυτικής Μακεδονίας	65	96	181
	Στερεάς Ελλάδας	41	137	188
	Ιονίων Νήσων	0	108	↓ 94
	Πελοποννήσου	0	152	282
	Βορείου Αιγαίου	0	65	91
	Κρήτης	0	310	550
3-Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Αττικής	500	668	1.544
	Νοτίου Αιγαίου	44	92	175
Σύνολο		1.289	3.102	6.218

- Οι τιμές του δείκτη **10502**: Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους, παρουσιάζουν μία μεγάλη αύξηση μεταξύ των δύο περιόδων εφαρμογής, καθώς από 12.800 που ήταν η τιμή υλοποίησης για το 2015-2016 αυξήθηκε στους 17.026 συμμετέχοντες στην επόμενη περίοδο, όπως παρουσιάστηκε αναλυτικά στον **Πίνακα 4** που προηγήθηκε. Πιο συγκεκριμένα, για την Επενδυτική Προτεραιότητα 9i, παρατηρείται μία σημαντική αύξηση μόνο σε ό,τι αφορά τις γυναίκες, καθώς ο ανδρικός πληθυσμός έμεινε ακριβώς στα ίδια επίπεδα συγκρίνοντας τους δύο κύκλους εφαρμογής, ενώ για την Επενδυτική Προτεραιότητα 9iii, παρατηρείται μία πτώση στις γυναίκες από 221 σε 211 μεταξύ των δύο κύκλων και αντιθέτως για τον ανδρικό πληθυσμό σημειώνεται αύξηση από 18 (2015-2016) σε 21 (2016-2017). Παρατηρώντας τον **Πίνακα 12**, όπου παρουσιάζονται οι συνολικές τιμές υλοποίησης του Δείκτη 10502 ανά Περιφέρεια και κύκλο εφαρμογής, προκύπτει ότι η σημαντικότερη μείωση σημειώθηκε στην

Περιφέρεια της Δυτικής Μακεδονίας από 561 (2015-2016) συμμετέχοντες σε 538 (2016-2017). Μείωση της τιμής υλοποίησης παρατηρείται και στις Περιφέρειες των Ιονίων Νήσων και Νοτίου Αιγαίου, ωστόσο, είναι πολύ μικρή και δεν επηρεάζει τη συνολική ικανοποιητική εικόνα του δείκτη.

Πίνακας 12: Συνολικές Τιμές Υλοποίησης 10502 «Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους» ανά Περιφέρεια και Κύκλο Εφαρμογής

Κατηγορία Περιφέρειας	ΠΕΠ	Σύνολο ωφελούμενων ανά κύκλο και Περιφέρεια	
		2015-2016	2016-2017
1-Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης	626	887
	Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης (ΑΜΕΑ)	10	10
	Κεντρικής Μακεδονίας	1.875	4.726
	Ηπείρου	787	804
	Θεσσαλίας	1.102	1.353
	Δυτικής Ελλάδας	1.045	1.052
2-Μετάβαση	Δυτικής Μακεδονίας	561	↓ 538
	Στερεάς Ελλάδας	444	474
	Ιονίων Νήσων	493	↘ 489
	Πελοποννήσου	857	1.015
	Βορείου Αιγαίου	208	225
	Κρήτης	1.435	1.802
3-Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Αττικής	3.314	3.614
	Νοτίου Αιγαίου	43	↘ 37
Σύνολο		12.800	17.026

- Σε ότι αφορά στο ποσοστό οικονομικά μη ενεργών συμμετεχόντων που δραστηριοποιήθηκαν στην αναζήτηση εργασίας αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους στη δράση, που εκφράζεται από τη σχέση CRO1/CO03, όπως φαίνεται και από το διπλανό γράφημα, η καλύτερη τιμή του δείκτη καταγράφεται στον κύκλο 2015-2016, η οποία κυμαίνεται στο 36,5%, παρουσιάζοντας

μεγάλη απόκλιση με τις τιμές που παρατηρήθηκαν τόσο στον κύκλο 2014-2015, όσο και στον 2016-2017.

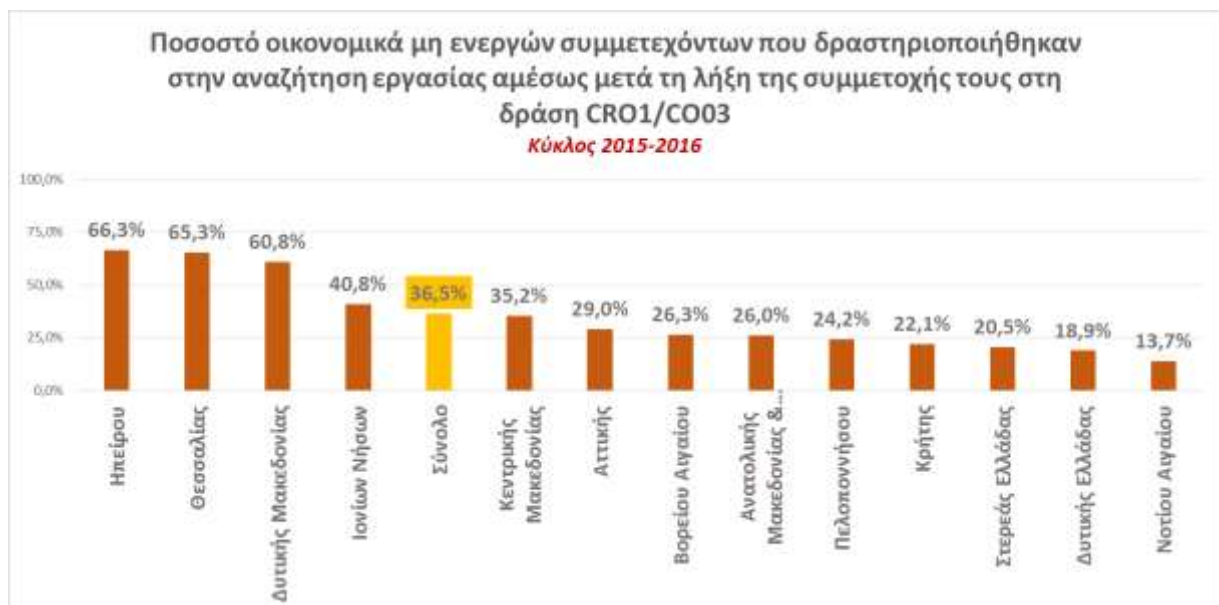
Εξετάζοντας ανά επενδυτική προτεραιότητα το ποσοστό των οικονομικά μη ενεργών συμμετεχόντων που δραστηριοποιήθηκαν στην αναζήτηση εργασίας αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους στη δράση, φαίνεται ότι τα οικονομικά μη ενεργά άτομα που εντάχθηκαν στις Πράξεις των επενδυτικών προτεραιοτήτων 9i και 9iii των ΠΕΠ κινητοποιήθηκαν περισσότερο από εκείνους που εντάχθηκαν στην επενδυτική προτεραιότητα 8iv. Αυτό, μπορεί να θεωρηθεί εύλογο, αν λάβει κανείς υπόψη του ότι, οι ωφελούμενοι των ΠΕΠ, είναι άτομα με εισοδήματα κάτω του ορίου της φτώχειας.

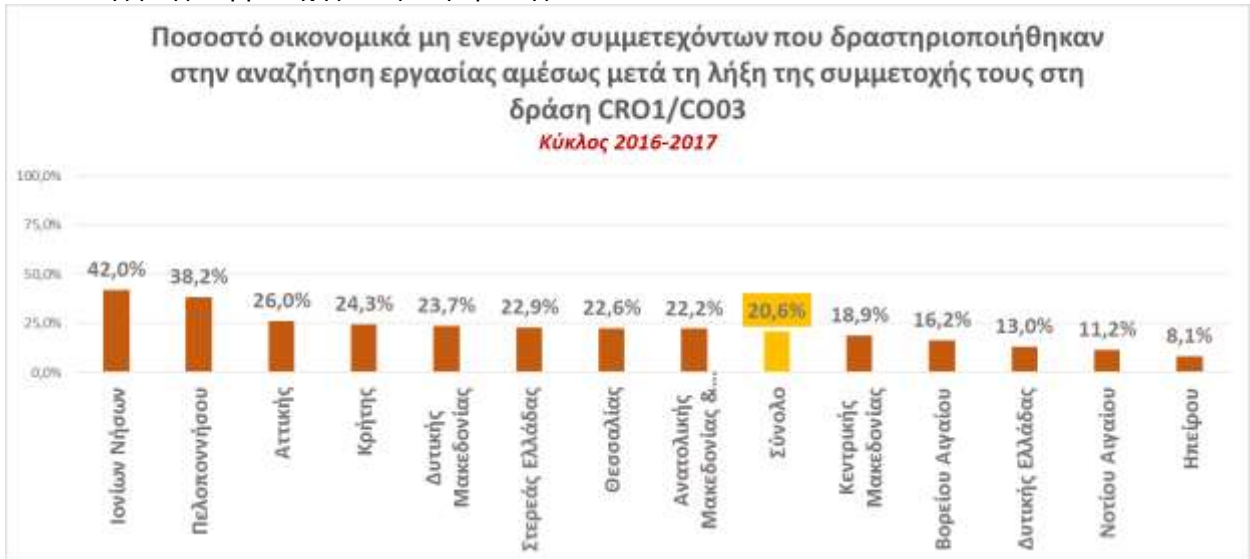
Σε επίπεδο Περιφέρειας, στον κύκλο 2014-2015, το μεγαλύτερο ποσοστό οικονομικά μη ενεργών συμμετεχόντων που δραστηριοποιήθηκαν στην αναζήτηση εργασίας αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους στη δράση, καταγράφεται στις Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας και Αττικής, ενώ το μικρότερο, στη Δυτική Μακεδονία.

Στον κύκλο 2015-2016, το μεγαλύτερο ποσοστό οικονομικά μη ενεργών συμμετεχόντων που δραστηριοποιήθηκαν στην αναζήτηση εργασίας αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους στη δράση, καταγράφεται στις Περιφέρειες Ηπείρου, Θεσσαλίας, Δυτικής Μακεδονίας και Ιονίων Νήσων. Στις τρεις πρώτα αναφερόμενες μάλιστα Περιφέρειες το ποσοστό υπερβαίνει το 60,0% των συμμετεχόντων αυτής της κατηγορίας. Το μικρότερο ποσοστό παρατηρείται στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, με μόλις το 13,7% των οικονομικά μη ενεργών συμμετεχόντων σε αυτόν τον κύκλο να δηλώνει ότι αναζήτησε εργασία μετά τη λήξη της συμμετοχής τους στη δράσης.

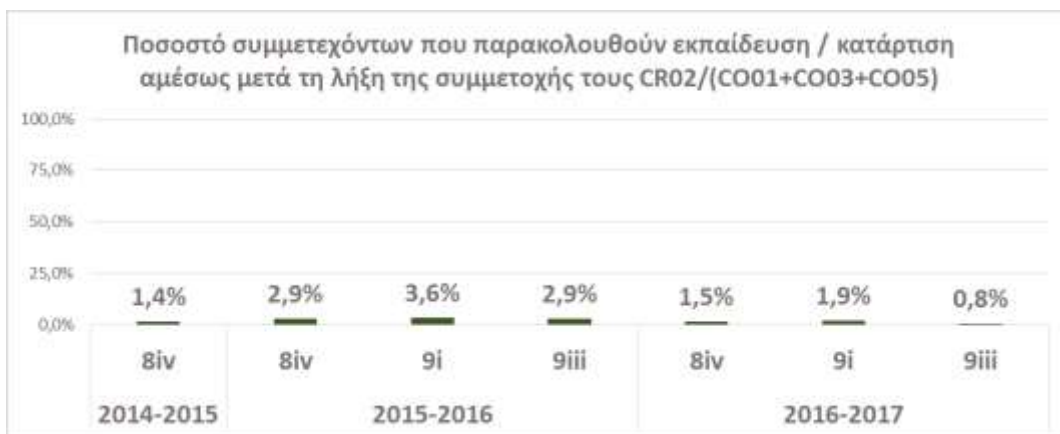
Τέλος, στον κύκλο 2016-2017, το μεγαλύτερο ποσοστό οικονομικά μη ενεργών συμμετεχόντων που δραστηριοποιήθηκαν στην αναζήτηση εργασίας αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους στη δράση, καταγράφεται στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων, Πελοποννήσου, Αττικής, Κρήτης, Δυτικής Μακεδονίας, Στερεάς Ελλάδας, Θεσσαλίας και Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης. Στις δύο πρώτα αναφερόμενες μάλιστα Περιφέρειες το ποσοστό υπερβαίνει είναι πολύ υψηλό με μεγάλη διαφορά από τις άλλες Περιφέρειες. Το μικρότερο ποσοστό παρατηρείται στην Περιφέρεια Ηπείρου, με μόλις το 8,1% των οικονομικά μη ενεργών συμμετεχόντων σε αυτόν τον κύκλο να δηλώνει ότι αναζήτησε εργασία μετά τη λήξη της συμμετοχής τους στη δράσης.

- Σε ότι αφορά στο ποσοστό συμμετεχόντων που παρακολουθούν εκπαίδευση / κατάρτιση αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους, που εκφράζεται από τη σχέση $CR02/(CO01+CO03+CO05)$, όπως φαίνεται και από το διπλανό γράφημα, η καλύτερη τιμή του δείκτη καταγράφεται στον κύκλο 2015-2016, η οποία κυμαίνεται στο 3,3%, παρουσιάζοντας μεγάλη απόκλιση με τις τιμές που παρατηρήθηκαν τόσο στον κύκλο 2014-2015, όσο και στον 2016-2017.

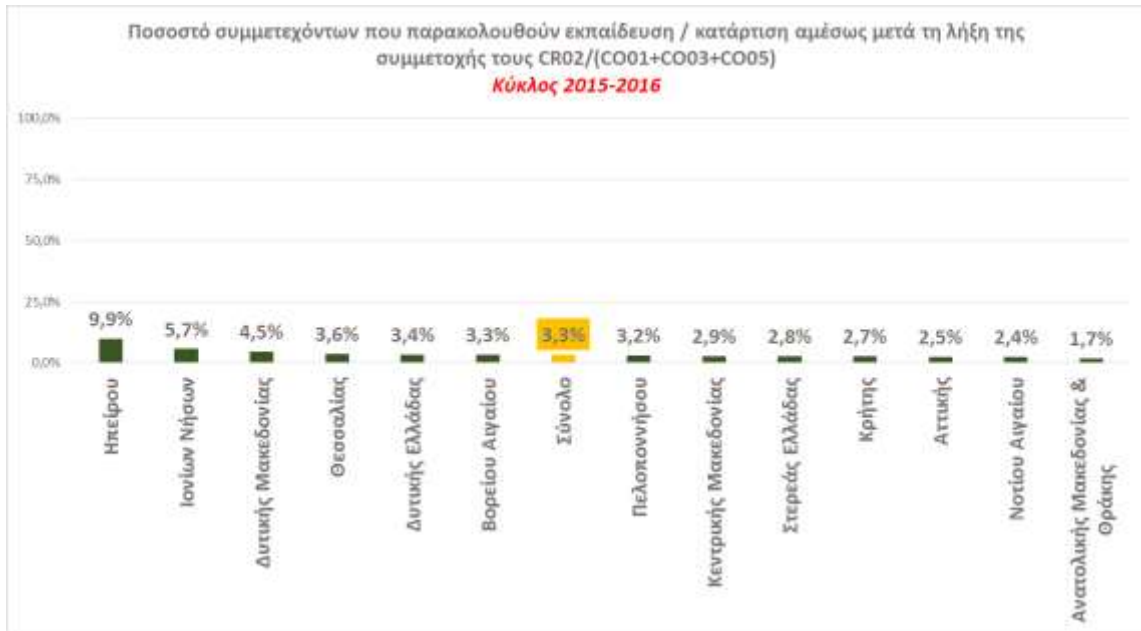
Εξετάζοντας ανά επενδυτική προτεραιότητα το ποσοστό των συμμετεχόντων που παρακολουθούν εκπαίδευση / κατάρτιση αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους στη δράση, φαίνεται ότι τα άτομα που εντάχθηκαν στις Πράξεις της επενδυτικής προτεραιότητας 9i των ΠΕΠ συμμετείχαν περισσότερο σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης από εκείνους που εντάχθηκαν στην επενδυτική προτεραιότητα 8iv του ΕΠ ΑΝΑΔ και την 9iii των ΠΕΠ.

Σε επίπεδο Περιφέρειας, στον κύκλο 2014-2015, το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετεχόντων που παρακολούθησαν κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευση / κατάρτιση αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους στη δράση, καταγράφεται στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου και Αττικής, ενώ το μικρότερο, στη Δυτική Μακεδονία.

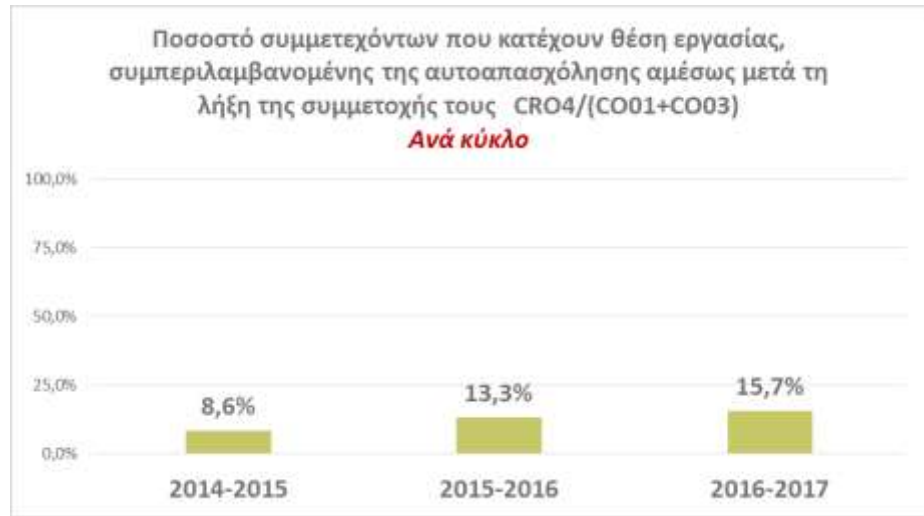
Στον κύκλο 2015-2016, το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετεχόντων που παρακολούθησαν κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευση / κατάρτιση αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους στη δράση, καταγράφεται στις Περιφέρειες Ηπείρου, Ιονίων Νήσων, Δυτικής Μακεδονίας, Θεσσαλίας, Δυτικής Ελλάδας και Βορείου Αιγαίου. Το μικρότερο ποσοστό παρατηρείται στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης, με μόλις το 1,7% των οικονομικά συμμετεχόντων σε αυτόν τον κύκλο να δηλώνει ότι παρακολούθησε κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευση / κατάρτιση αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους στη δράση.

Τέλος, στον κύκλο 2016-2017, το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετεχόντων που παρακολούθησαν κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευση / κατάρτιση αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους στη δράση, καταγράφεται στις Περιφέρειες Αττικής, Ιονίων Νήσων, Κρήτης και Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης, ενώ το μικρότερο ποσοστό στην Περιφέρεια Θεσσαλίας.

- Σε ότι αφορά στο ποσοστό ανέργων και οικονομικά μη ενεργών συμμετεχόντων που κατέχουν θέση εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους, που εκφράζεται από τη σχέση $CRO4/(CO01+CO03)$, όπως φαίνεται και από το διπλανό γράφημα, η τιμή του δείκτη καταγράφει αυξητική τάση από κύκλο σε κύκλο, λαμβάνοντας την καλύτερή της τιμή στον κύκλο 2016-2017, η οποία κυμαίνεται στο 15,7%.

Εξετάζοντας ανά επενδυτική προτεραιότητα το ποσοστό των ανέργων και οικονομικά μη ενεργών συμμετεχόντων που κατέχουν θέση εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους στη δράση, φαίνεται ότι τα άτομα αυτών των κατηγοριών που εντάχθηκαν στην επενδυτική προτεραιότητα 8iv κατέχουν σε μεγαλύτερο ποσοστό θέση εργασίας, σε σχέση με εκείνους τους συμμετέχοντες που εντάχθηκαν στις επενδυτικές προτεραιότητες 9i και 9iii των ΠΕΠ

Σε επίπεδο Περιφέρειας, στον κύκλο 2014-2015, το μεγαλύτερο ποσοστό ανέργων και οικονομικά μη ενεργών συμμετεχόντων που κατέχουν θέση εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους στη δράση, καταγράφεται στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου και Κεντρικής Μακεδονίας, ενώ το μικρότερο, στη Δυτική Μακεδονία.

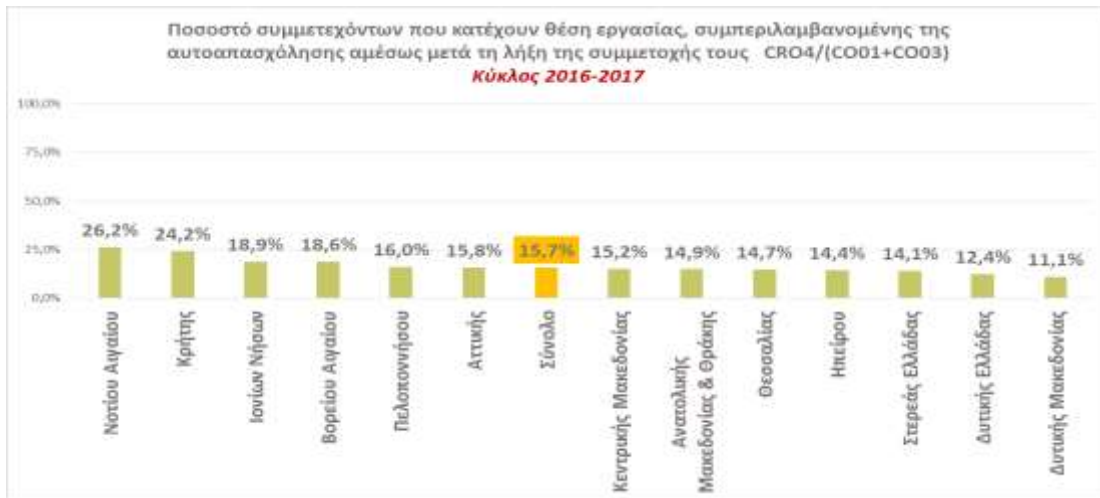

Στον κύκλο 2015-2016, το μεγαλύτερο ποσοστό ανέργων και οικονομικά μη ενεργών συμμετεχόντων που κατέχουν θέση εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους στη δράση, καταγράφεται στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων, Νοτίου Αιγαίου, Κρήτης, Βορείου Αιγαίου, Ηπείρου, Πελοποννήσου και Στερεάς Ελλάδας. Στις νησιωτικές μάλιστα Περιφέρειες, με εξαίρεση το Βόρειο Αιγαίο το ποσοστό των συμμετεχόντων αυτών των κατηγοριών που κατέχουν θέση εργασίας αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους στη δράση, υπερβαίνει το 20,0%. Το μικρότερο ποσοστό παρατηρείται στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, με μόλις το 9,4% των ανέργων και οικονομικά μη ενεργών συμμετεχόντων σε αυτόν τον κύκλο να δηλώνει ότι κατέχει θέση εργασίας, μετά τη λήξη της συμμετοχής του στη δράση.

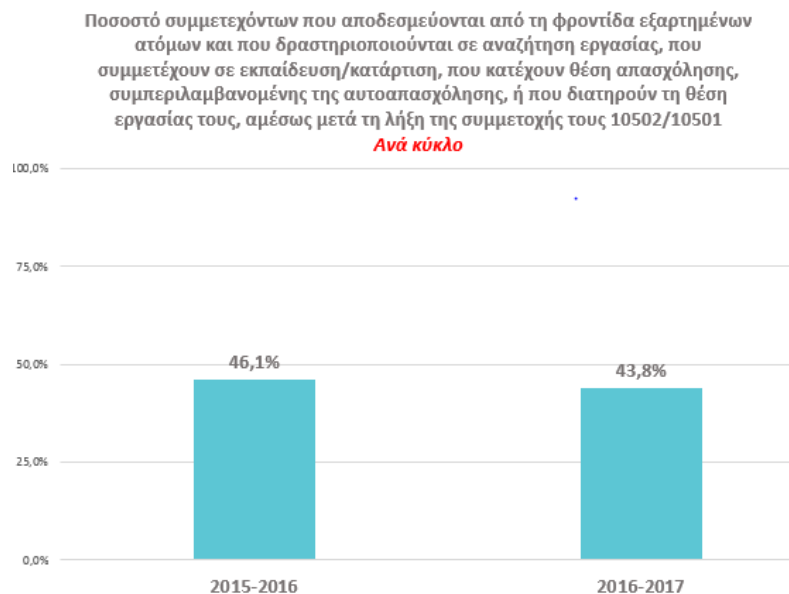

Τέλος, στον κύκλο 2016-2017, και πάλι τα μεγαλύτερα ποσοστά ανέργων και οικονομικά μη ενεργών συμμετεχόντων που κατέχουν θέση εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους στη δράση, καταγράφονται στις νησιωτικές Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου, Κρήτης, Ιονίων Νήσων και Βορείου Αιγαίου, ενώ πάνω από το μέσο όρο της χώρας βρίσκονται και οι Περιφέρειες Πελοποννήσου και Αττικής. Το μικρότερο ποσοστό παρατηρείται στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, με μόλις το

11,1% των ανέργων και οικονομικά μη ενεργών συμμετεχόντων σε αυτόν τον κύκλο να δηλώνει ότι κατέχει θέση εργασίας μετά τη λήξη της συμμετοχής τους στη δράσης.

- Σε ότι αφορά στο ποσοστό συμμετεχόντων που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους, που εκφράζεται από τη σχέση 10502/10501, όπως φαίνεται και από το διπλανό γράφημα, η τιμή του δείκτη καταγράφει πτωτική τάση στον κύκλο 2016-2017, συγκρινόμενη με τον κύκλο 2015-2016.

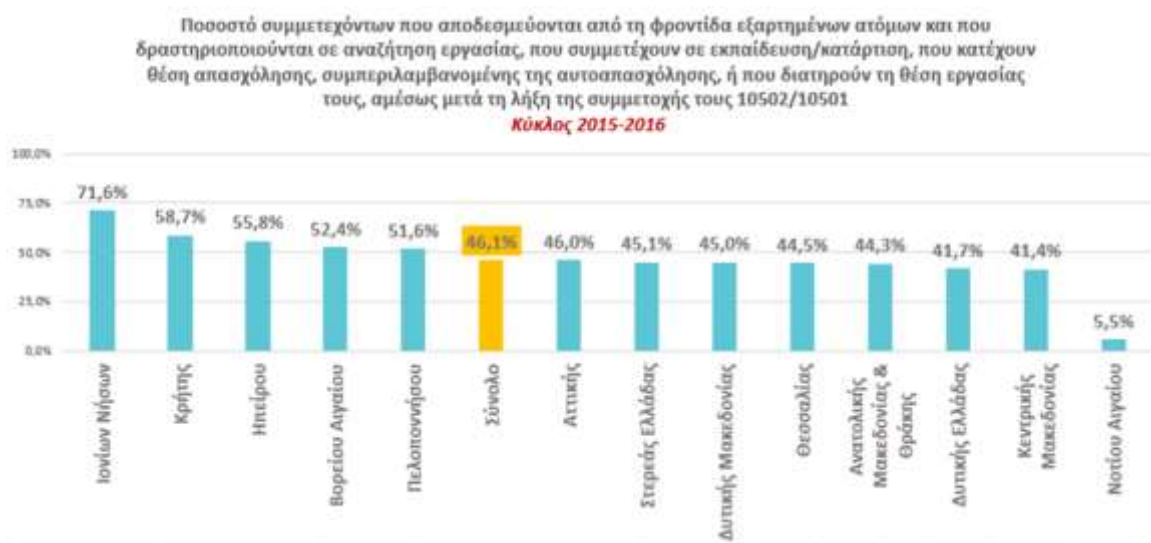

Εξετάζοντας ανά επενδυτική προτεραιότητα το ποσοστό συμμετεχόντων που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους στη δράση, φαίνεται ότι στον κύκλο 2015-2016 επωφελήθηκαν περισσότερο τα άτομα που εντάχθηκαν στην επενδυτική

προτεραιότητα 9iii, ενώ αντίθετα στον κύκλο 2016-2017, τα άτομα που εντάχθηκαν στην επενδυτική προτεραιότητα 9i των ΠΕΠ.

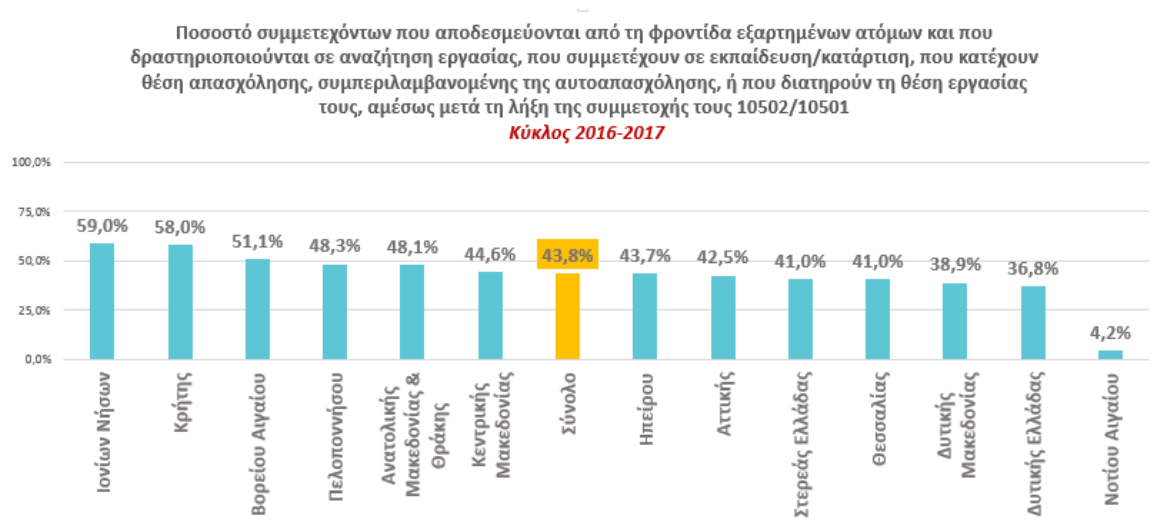

Σε επίπεδο Περιφέρειας, στον κύκλο 2015-2016, τα μεγαλύτερα ποσοστά συμμετεχόντων που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους στη δράση, καταγράφονται στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων, Κρήτης, Ηπείρου, Βορείου Αιγαίου και Πελοποννήσου, ενώ το μικρότερο, καταγράφεται στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, μόλις 5,5%.

Παρόμοια σχεδόν εικόνα παρατηρείται και στον κύκλο 2016-2017, με τα μεγαλύτερα ποσοστά συμμετεχόντων που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και

που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους στη δράση, να καταγράφονται στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων, Κρήτης, Βορείου Αιγαίου, Πελοποννήσου, Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης και Κεντρικής Μακεδονίας. Το μικρότερο ποσοστό παρατηρείται και πάλι στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, με μόλις το 4,2% των συμμετεχόντων που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων να δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, να συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, να κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή να διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους στη δράση.

7.4 Παρουσίαση οικονομικού αντικειμένου των αξιολογούμενων πράξεων

Στους πίνακες που ακολουθούν, αποτυπώνεται το οικονομικό αντικείμενο των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων των δράσεων της εναρμόνισης και περιλαμβάνουν τις νομικές δεσμεύσεις και πληρωμές ανά κύκλο, Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, πράξη και Περιφέρεια. Τα στοιχεία έχουν διατεθεί μέσω της Υπηρεσίας ΟΠΣ στον σύμβουλο τον Μάρτιο του 2018.

Στον 1^ο κύκλο του προγράμματος (2014-2015), το 89% της χρηματοδότησης κατευθύνθηκε σχεδόν ισόποσα στις Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας, ενώ ακολουθούν η Δυτική Μακεδονία, το Ν. Αιγαίο και η Στερεά Ελλάδα. Το ποσοστό απορρόφησης του 1^{ου} κύκλου προσέγγισε το 100% τόσο σε επίπεδο νομικών δεσμεύσεων, όσο και πληρωμών σε σχέση με τις επιλέξιμες δαπάνες.

Στον 2^ο κύκλο του προγράμματος (2015-2016), βάσει των στοιχείων που διατέθηκαν στον αξιολογητή, το 56% της χρηματοδότησης αφορούσε την επενδυτική προτεραιότητα 9i, ενώ το 39% την επενδυτική προτεραιότητα 8iv. Σε επίπεδο περιφερειακής κατανομής, το 22% κατευθύνθηκε στην περιφέρεια Αττικής, το 20% στην περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας και το 9% στις περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας και Θεσσαλίας. Το ποσοστό απορρόφησης του 2^{ου} κύκλου προσέγγισε το 100% σε επίπεδο νομικών δεσμεύσεων, και το 97% σε επίπεδο πληρωμών σε σχέση με τις επιλέξιμες δαπάνες.

Όσον αφορά τον 3^ο κύκλο του προγράμματος (2016-2017), το 52% της χρηματοδότησης αφορούσε την επενδυτική προτεραιότητα 9i, ενώ το 40% την επενδυτική προτεραιότητα 8iv. Σε επίπεδο περιφερειακής κατανομής, το 29,3% κατευθύνθηκε στην περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, το 20% στην περιφέρεια Αττικής, και το 8% στη περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας. Το ποσοστό απορρόφησης του 3^{ου} κύκλου προσέγγισε το 100% σε επίπεδο νομικών δεσμεύσεων και το 98% σε επίπεδο πληρωμών σε σχέση με τις επιλέξιμες δαπάνες.

Θα πρέπει να επισημανθεί πως λόγω ορισμού από το πρόγραμμα συγκεκριμένου ύψους αποζημίωσης ανά κατηγορίας δομής, κοινού για όλες τις περιφέρειες, το μοναδιαίο κόστος είναι προ καθορισμένο από το διοικητικό/θεσμικό πλαίσιο στη βάση σχετικής εμπειρογνωμοσύνης από την Grant Thornton. Συνεπώς δεν έγινε αξιολόγηση της αποδοτικότητας της δράσης με βάση τη συγκριτική αποτίμηση του μοναδιαίου κόστους ανά κύκλο δράσης/ΕΠ.

Πίνακας 1:Στοιχεία οικονομικού αντικειμένου συγχρηματοδοτούμενων πράξεων κύκλου 2014-2015

Κύκλος	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Επενδυτική Προτεραιότητα	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	MIS	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΔ ΕΡΓΟΥ	ΕΠΙΛΕΞΙΜΗ ΔΔ ΕΡΓΟΥ	ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΗ ΔΔ ΕΡΓΟΥ ΠΡΟΣ ΕΣ	ΝΟΜΙΚΕΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ (ΣΥΓΧΡ ΔΔ)	ΠΛΗΡΩΜΕΣ (ΣΥΓΧΡ ΔΔ)
2014-2015	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Κεντρικής Μακεδονίας	5000001	45.211.830,2 €	30.763.817,8 €	30.763.817,8 €	30.862.206,5 €	30.727.306,5 €
2014-2015	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Δυτικής Μακεδονίας	5000001	4.802.454,8 €	3.267.769,6 €	3.267.769,6 €	3.198.992,1 €	3.197.734,3 €
2014-2015	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Αττικής	5000001	46.149.402,7 €	31.401.777,1 €	31.401.777,1 €	30.931.182,2 €	30.742.484,7 €
2014-2015	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Στερεάς Ελλάδας	5000001	3.479.435,8 €	2.367.538,1 €	2.367.538,1 €	2.573.458,3 €	2.569.874,1 €
2014-2015	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Νοτίου Αιγαίου	5000001	4.531.600,5 €	3.083.470,2 €	3.083.470,2 €	3.318.533,7 €	3.318.568,4 €
Σύνολο 1ου κύκλου					104.174.723,9 €	70.884.372,8 €	70.884.372,8 €	70.884.372,8 €	70.555.968,1 €

Πηγή: ΟΠΣ (3/2018), Επεξεργασία στοιχείων από τον Σύμβουλο

Πίνακας 2: Στοιχεία οικονομικού αντικειμένου συγχρηματοδοτούμενων πράξεων κύκλου 2015-2016

Κύκλος	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Επενδυτική Προτεραιότητα	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	MIS	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΔ ΕΡΓΟΥ	ΕΠΙΛΕΞΙΜΗ ΔΔ ΕΡΓΟΥ	ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΗ ΔΔ ΕΡΓΟΥ ΠΡΟΣ ΕΣ	ΝΟΜΙΚΕΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ (ΣΥΓΧΡ ΔΔ)	ΠΛΗΡΩΜΕΣ (ΣΥΓΧΡ ΔΔ)
2015-2016	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Ανατολικής Μακεδονίας, Θράκης	5000002	6.549.565,1 €	3.826.145,4 €	3.826.145,4 €	3.913.671,0 €	3.826.137,5 €
2015-2016	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Κεντρικής Μακεδονίας	5000002	22.389.563,8 €	13.079.605,1 €	13.079.605,1 €	13.383.621,3 €	12.870.708,6 €
2015-2016	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Θεσσαλίας	5000002	8.395.429,3 €	4.904.468,0 €	4.904.468,0 €	4.951.819,1 €	4.904.457,6 €
2015-2016	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Ηπείρου	5000002	4.655.155,8 €	2.719.463,4 €	2.719.463,4 €	2.755.268,2 €	2.632.612,8 €
2015-2016	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Δυτικής Ελλάδας	5000002	7.250.963,9 €	4.235.890,7 €	4.235.890,7 €	4.360.751,3 €	4.197.855,1 €
2015-2016	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Δυτικής Μακεδονίας	5000002	1.849.565,3 €	1.080.484,8 €	1.080.484,8 €	1.119.854,8 €	1.067.371,7 €
2015-2016	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Ιονίων Νήσων	5000002	1.684.380,1 €	983.986,4 €	983.986,4 €	1.008.285,8 €	983.965,2 €
2015-2016	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Πελοποννήσου	5000002	3.131.865,9 €	1.829.583,2 €	1.829.583,2 €	1.862.722,0 €	1.827.150,6 €
2015-2016	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Βορείου Αιγαίου	5000002	2.264.623,0 €	1.322.954,5 €	1.322.954,5 €	1.353.323,7 €	1.322.966,0 €
2015-2016	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Κρήτης	5000002	3.825.873,9 €	2.235.010,9 €	2.235.010,9 €	2.261.119,2 €	2.234.988,0 €
2015-2016	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Αττικής	5000002	14.932.970,9 €	8.723.589,4 €	8.723.589,4 €	8.929.181,0 €	8.671.064,8 €
2015-2016	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Στερεάς Ελλάδας	5000002	3.812.699,8 €	2.227.314,8 €	2.227.314,8 €	2.319.597,2 €	2.188.369,5 €
2015-2016	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Νοτίου Αιγαίου	5000002	1.397.945,2 €	816.656,0 €	816.656,0 €	837.113,7 €	816.656,0 €
2015-2016	Ανατολική Μακεδονία Θράκη	9i	Ανατολικής Μακεδονίας, Θράκης	5000003	3.823.023,1 €	3.823.023,1 €	3.823.023,1 €	3.823.023,1 €	3.725.969,3 €
2015-2016	Ανατολική Μακεδονία Θράκη	9iii	Ανατολικής Μακεδονίας, Θράκης	5000046	116.500,0 €	116.500,0 €	116.500,0 €	116.500,0 €	116.499,9 €
2015-2016	Κεντρική Μακεδονία	9i	Κεντρικής Μακεδονίας	5000004	23.400.368,1 €	11.655.825,0 €	11.655.825,0 €	11.655.825,0 €	10.673.110,0 €
2015-2016	Κεντρική Μακεδονία	9iii	Κεντρικής Μακεδονίας	5000005	1.214.259,9 €	948.547,6 €	948.547,6 €	948.547,6 €	932.286,2 €
2015-2016	Δυτική Μακεδονία	9i	Δυτικής Μακεδονίας	5000006	2.847.566,6 €	2.847.566,6 €	2.847.566,6 €	2.847.566,6 €	2.688.312,9 €

Κύκλος	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Επενδυτική Προτεραιότητα	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	MIS	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΔ ΕΡΓΟΥ	ΕΠΙΛΕΞΙΜΗ ΔΔ ΕΡΓΟΥ	ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΗ ΔΔ ΕΡΓΟΥ ΠΡΟΣ ΕΣ	ΝΟΜΙΚΕΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ (ΣΥΓΧΡ ΔΔ)	ΠΛΗΡΩΜΕΣ (ΣΥΓΧΡ ΔΔ)
2015-2016	Δυτική Μακεδονία	9iii	Δυτικής Μακεδονίας	5000007	158.863,5 €	158.863,5 €	158.863,5 €	158.863,5 €	158.863,5 €
2015-2016	Ήπειρος	9i	Ηπείρου	5000008	3.783.836,1 €	3.783.836,1 €	3.783.836,1 €	3.783.836,1 €	3.653.296,2 €
2015-2016	Ήπειρος	9iii	Ηπείρου	5000009	328.317,9 €	328.317,9 €	328.317,9 €	328.317,9 €	328.317,9 €
2015-2016	Θεσσαλία	9i	Θεσσαλίας	5000010	6.404.937,7 €	6.404.937,7 €	6.404.937,7 €	6.404.937,7 €	6.308.171,1 €
2015-2016	Θεσσαλία	9iii	Θεσσαλίας	5000011	209.170,3 €	209.170,3 €	209.170,3 €	209.170,3 €	208.170,3 €
2015-2016	Ιόνια Νησιά	9i	Ιονίων Νήσων	5000012	1.577.430,5 €	1.577.430,5 €	1.577.430,5 €	1.577.430,5 €	1.546.311,6 €
2015-2016	Ιόνια Νησιά	9iii	Ιονίων Νήσων	5000013	160.187,5 €	160.187,5 €	160.187,5 €	160.187,5 €	153.892,0 €
2015-2016	Δυτική Ελλάδα	9i	Δυτικής Ελλάδας	5000014	6.344.473,0 €	6.344.473,0 €	6.344.473,0 €	6.344.473,0 €	6.188.775,1 €
2015-2016	Δυτική Ελλάδα	9iii	Δυτικής Ελλάδας	5000015	789.022,1 €	789.022,1 €	789.022,1 €	789.022,1 €	765.640,2 €
2015-2016	Στερεά Ελλάδα	9i	Στερεάς Ελλάδας	5000016	2.631.451,0 €	2.631.451,0 €	2.631.451,0 €	2.627.984,9 €	2.463.243,6 €
2015-2016	Στερεά Ελλάδα	9iii	Στερεάς Ελλάδας	5000017	21.181,8 €	21.181,8 €	21.181,8 €	21.181,8 €	21.181,8 €
2015-2016	Αττική	9i	Αττικής	5000018	20.072.100,6 €	20.072.100,6 €	20.072.100,6 €	19.965.806,5 €	19.295.792,3 €
2015-2016	Αττική	9iii	Αττικής	5000019	112.528,3 €	112.528,3 €	112.528,3 €	112.528,3 €	112.131,2 €
2015-2016	Πελοπόννησος	9i	Πελοποννήσου	5000020	4.579.198,5 €	4.579.198,5 €	4.579.198,5 €	4.574.637,0 €	4.416.511,5 €
2015-2016	Βόρειο Αιγαίο	9i	Βορείου Αιγαίου	5000022	1.075.072,1 €	1.075.072,1 €	1.075.072,1 €	1.075.072,1 €	1.035.186,5 €
2015-2016	Βόρειο Αιγαίο	9iii	Βορείου Αιγαίου	5000023	15.886,4 €	15.886,4 €	15.886,4 €	15.886,4 €	15.886,4 €
2015-2016	Νότιο Αιγαίο	9i	Νοτίου Αιγαίου	5000024	2.019.538,7 €	2.019.538,7 €	2.019.538,7 €	2.019.538,7 €	1.961.645,9 €
2015-2016	Νότιο Αιγαίο	9iii	Νοτίου Αιγαίου	5000025	206.522,6 €	206.522,6 €	206.522,6 €	190.636,2 €	190.636,2 €
2015-2016	Κρήτη	9i	Κρήτης	5000026	6.851.874,0 €	6.851.874,0 €	6.851.874,0 €	6.851.874,0 €	6.703.793,2 €
2015-2016	Κρήτη	9iii	Κρήτης	5000027	60.235,8 €	60.235,8 €	60.235,8 €	60.235,8 €	57.713,1 €
Σύνολο 2ου κύκλου					170.944.147,8 €	124.778.443,2 €	124.778.443,2 €	125.719.410,9 €	121.265.641,2 €

Πηγή: ΟΠΣ (3/2018), Επεξεργασία στοιχείων από τον Σύμβουλο

Πίνακας 3: Στοιχεία οικονομικού αντικειμένου συγχρηματοδοτούμενων πράξεων κύκλου 2016-2017

Κύκλος	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Επενδυτική Προτεραιότητα	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	MIS	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΔ ΕΡΓΟΥ	ΕΠΙΛΕΞΙΜΗ ΔΔ ΕΡΓΟΥ	ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΗ ΔΔ ΕΡΓΟΥ ΠΡΟΣ ΕΣ	ΝΟΜΙΚΕΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ (ΣΥΓΧΡ ΔΔ)	ΠΛΗΡΩΜΕΣ (ΣΥΓΧΡ ΔΔ)
2016-2017	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Ανατολικής Μακεδονίας, Θράκης	5001485	7.021.231,3 €	4.673.894,6 €	4.673.894,6 €	4.672.002,8 €	4.670.276,9 €
2016-2017	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Κεντρικής Μακεδονίας	5001485	28.124.492,3 €	18.721.917,4 €	18.721.917,4 €	18.721.568,9 €	18.714.653,3 €
2016-2017	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Θεσσαλίας	5001485	9.258.073,4 €	6.162.916,1 €	6.162.916,1 €	6.163.464,1 €	6.161.187,4 €
2016-2017	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Ηπείρου	5001485	5.452.543,8 €	3.629.650,4 €	3.629.650,4 €	3.627.979,8 €	3.626.639,6 €
2016-2017	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Δυτικής Ελλάδας	5001485	6.156.497,3 €	4.098.258,3 €	4.098.258,3 €	4.101.518,8 €	4.100.003,7 €
2016-2017	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Δυτικής Μακεδονίας	5001485	3.521.926,8 €	2.344.476,9 €	2.344.476,9 €	2.344.368,7 €	2.344.368,6 €
2016-2017	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Ιονίων Νήσων	5001485	1.675.458,8 €	1.115.319,7 €	1.115.319,7 €	1.114.699,8 €	1.114.699,8 €
2016-2017	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Πελοποννήσου	5001485	4.646.585,4 €	3.093.139,9 €	3.093.139,9 €	3.092.917,1 €	3.092.917,0 €
2016-2017	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Βορείου Αιγαίου	5001485	1.608.885,5 €	1.071.003,2 €	1.071.003,2 €	1.070.961,6 €	1.070.961,6 €
2016-2017	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Κρήτης	5001485	7.320.554,6 €	4.873.148,2 €	4.873.148,2 €	4.873.687,5 €	4.873.687,4 €
2016-2017	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Αττικής	5001485	10.428.150,5 €	6.941.813,2 €	6.941.813,2 €	6.941.726,7 €	6.927.234,2 €
2016-2017	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Στερεάς Ελλάδας	5001485	3.524.392,0 €	2.346.118,0 €	2.346.118,0 €	2.346.038,6 €	2.346.021,3 €
2016-2017	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Νοτίου Αιγαίου	5001485	982.515,6 €	654.041,2 €	654.041,2 €	653.910,3 €	653.875,4 €
2016-2017	Ανατολική Μακεδονία Θράκη	9i	Ανατολικής Μακεδονίας, Θράκης	5001892	4.882.560,0 €	4.641.783,1 €	4.641.783,1 €	4.641.783,1 €	4.628.456,0 €
2016-2017	Ανατολική Μακεδονία Θράκη	9iii	Ανατολικής Μακεδονίας, Θράκης	5001893	191.818,2 €	96.364,9 €	96.364,9 €	96.364,9 €	91.364,9 €
2016-2017	Κεντρική Μακεδονία	9i	Κεντρικής Μακεδονίας	5001784	27.600.350,0 €	23.607.706,8 €	23.607.706,8 €	23.607.706,8 €	23.426.056,9 €
2016-2017	Κεντρική Μακεδονία	9iii	Κεντρικής Μακεδονίας	5001785	1.392.444,0 €	643.717,0 €	643.717,0 €	643.717,0 €	642.627,8 €
2016-2017	Δυτική Μακεδονία	9i	Δυτικής Μακεδονίας	5001929	3.316.545,0 €	2.492.097,0 €	2.492.097,0 €	2.492.097,0 €	2.481.636,5 €

Κύκλος	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Επενδυτική Προτεραιότητα	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	MIS	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΔ ΕΡΓΟΥ	ΕΠΙΛΕΞΙΜΗ ΔΔ ΕΡΓΟΥ	ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΗ ΔΔ ΕΡΓΟΥ ΠΡΟΣ ΕΣ	ΝΟΜΙΚΕΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ (ΣΥΓΧΡ ΔΔ)	ΠΛΗΡΩΜΕΣ (ΣΥΓΧΡ ΔΔ)
2016-2017	Δυτική Μακεδονία	9iii	Δυτικής Μακεδονίας	5001930	290.236,0 €	290.236,0 €	290.236,0 €	170.000,0 €	158.182,2 €
2016-2017	Ήπειρος	9i	Ηπείρου	5001619	4.853.306,0 €	4.747.096,5 €	4.747.096,5 €	4.747.096,5 €	4.276.489,4 €
2016-2017	Ήπειρος	9iii	Ηπείρου	5001621	345.093,0 €	345.093,0 €	345.093,0 €	312.727,2 €	238.183,5 €
2016-2017	Θεσσαλία	9i	Θεσσαλίας	5001722	8.190.330,0 €	4.357.270,0 €	4.357.270,0 €	4.357.270,0 €	4.336.844,1 €
2016-2017	Θεσσαλία	9iii	Θεσσαλίας	5001723	270.910,0 €	244.042,0 €	244.042,0 €	244.042,0 €	216.790,3 €
2016-2017	Ιόνια Νησιά	9i	Ιονίων Νήσων	5001624	1.935.207,0 €	1.874.166,2 €	1.874.166,2 €	1.874.166,2 €	1.864.450,7 €
2016-2017	Ιόνια Νησιά	9iii	Ιονίων Νήσων	5001625	218.778,0 €	218.778,0 €	218.778,0 €	176.363,5 €	150.455,6 €
2016-2017	Δυτική Ελλάδα	9i	Δυτικής Ελλάδας	5001780	7.525.330,0 €	6.731.211,2 €	6.731.211,2 €	6.731.211,2 €	6.620.501,7 €
2016-2017	Δυτική Ελλάδα	9iii	Δυτικής Ελλάδας	5001781	765.350,0 €	609.044,2 €	609.044,2 €	609.044,2 €	606.422,6 €
2016-2017	Στερεά Ελλάδα	9i	Στερεάς Ελλάδας	5001622					
2016-2017	Στερεά Ελλάδα	9iii	Στερεάς Ελλάδας	5001623	36.266,0 €	36.266,0 €	36.266,0 €	25.000,0 €	22.727,5 €
2016-2017	Αττική	9i	Αττικής	5001782	22.970.561,0 €	22.125.310,0 €	22.125.310,0 €	22.125.310,0 €	20.969.558,1 €
2016-2017	Αττική	9iii	Αττικής	5001783	224.531,0 €	224.531,0 €	224.531,0 €	188.750,0 €	153.538,4 €
2016-2017	Πελοπόννησος	9i	Πελοποννήσου	5002081	5.458.522,0 €	1.531.991,0 €	1.531.991,0 €	1.531.991,0 €	1.482.530,0 €
2016-2017	Πελοπόννησος	9iii	Πελοποννήσου	5002083	59.259,0 €	24.259,0 €	24.259,0 €	24.259,0 €	22.727,5 €
2016-2017	Βόρειο Αιγαίο	9i	Βορείου Αιγαίου	5001618	1.328.786,0 €	1.328.786,0 €	1.328.786,0 €	1.144.067,2 €	1.126.851,2 €
2016-2017	Βόρειο Αιγαίο	9iii	Βορείου Αιγαίου	5001530	97.777,0 €	97.777,0 €	97.777,0 €	15.000,0 €	15.000,0 €
2016-2017	Νότιο Αιγαίο	9i	Νοτίου Αιγαίου	5001527	2.198.741,8 €	2.198.741,8 €	2.198.741,8 €	2.198.741,8 €	2.138.451,4 €
2016-2017	Νότιο Αιγαίο	9iii	Νοτίου Αιγαίου	5001529	156.590,9 €	156.590,9 €	156.590,9 €	156.590,9 €	153.863,7 €
2016-2017	Κρήτη		Κρήτης	5001532	9.795.355,0 €	8.380.438,4 €	8.380.438,4 €	8.380.438,4 €	8.333.186,0 €
2016-2017	Κρήτη		Κρήτης	5001543	101.174,0 €	81.174,0 €	81.174,0 €	81.174,0 €	80.456,0 €
Σύνολο 3ου κύκλου					193.927.128,2 €	146.810.168,1 €	146.810.168,1 €	146.299.756,6 €	143.933.877,6 €

Πηγή: ΟΠΣ (3/2018), Επεξεργασία στοιχείων από τον Σύμβουλο

Πίνακας 4: Δείκτες απορροφητικότητας συγχρηματοδοτούμενων πράξεων κύκλου 2014-2015

Κύκλος	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Επενδυτική Προτεραιότητα	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	MIS	(%) (Νομικές Δεσμεύσεις/ Επιλέξιμη ΔΔ)	Ποσοστό απορρόφησης (%) (Πληρωμές/ Επιλέξιμη ΔΔ)
2014-2015	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Κεντρικής Μακεδονίας	5000001	100,3%	99,9%
2014-2015	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Δυτικής Μακεδονίας	5000001	97,9%	97,9%
2014-2015	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Αττικής	5000001	98,5%	97,9%
2014-2015	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Στερεάς Ελλάδας	5000001	108,7%	108,5%
2014-2015	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Νοτίου Αιγαίου	5000001	107,6%	107,6%
Σύνολο 1ου κύκλου					100,0%	99,5%

Πηγή: ΟΠΣ (3/2018), Επεξεργασία στοιχείων από τον Σύμβουλο

Πίνακας 5: Δείκτες απορροφητικότητας συγχρηματοδοτούμενων πράξεων κύκλου 2015-2016

Κύκλος	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Επενδυτική Προτεραιότητα	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	MIS	(%) (Νομικές Δεσμεύσεις/ Επιλέξιμη ΔΔ)	Ποσοστό απορρόφησης (%) (Πληρωμές/ Επιλέξιμη ΔΔ)
2015-2016	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Ανατολικής Μακεδονίας, Θράκης	5000002	102,3%	100,0%
2015-2016	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Κεντρικής Μακεδονίας	5000002	102,3%	98,4%
2015-2016	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Θεσσαλίας	5000002	101,0%	100,0%
2015-2016	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Ηπείρου	5000002	101,3%	96,8%
2015-2016	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Δυτικής Ελλάδας	5000002	102,9%	99,1%
2015-2016	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Δυτικής Μακεδονίας	5000002	103,6%	98,8%
2015-2016	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Ιονίων Νήσων	5000002	102,5%	100,0%
2015-2016	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Πελοποννήσου	5000002	101,8%	99,9%
2015-2016	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Βορείου Αιγαίου	5000002	102,3%	100,0%
2015-2016	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Κρήτης	5000002	101,2%	100,0%
2015-2016	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Αττικής	5000002	102,4%	99,4%
2015-2016	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Στερεάς Ελλάδας	5000002	104,1%	98,3%
2015-2016	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Νοτίου Αιγαίου	5000002	102,5%	100,0%
2015-2016	Ανατολική Μακεδονία Θράκη	9i	Ανατολικής Μακεδονίας, Θράκης	5000003	100,0%	97,5%
2015-2016	Ανατολική Μακεδονία Θράκη	9iii	Ανατολικής Μακεδονίας, Θράκης	5000046	100,0%	100,0%
2015-2016	Κεντρική Μακεδονία	9i	Κεντρικής Μακεδονίας	5000004	100,0%	91,6%
2015-2016	Κεντρική Μακεδονία	9iii	Κεντρικής Μακεδονίας	5000005	100,0%	98,3%
2015-2016	Δυτική Μακεδονία	9i	Δυτικής Μακεδονίας	5000006	100,0%	94,4%
2015-2016	Δυτική Μακεδονία	9iii	Δυτικής Μακεδονίας	5000007	100,0%	100,0%
2015-2016	Ήπειρος	9i	Ηπείρου	5000008	100,0%	96,6%

Κύκλος	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Επενδυτική Προτεραιότητα	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	MIS	(%) (Νομικές Δεσμεύσεις/ Επιλέξιμη ΔΔ)	Ποσοστό απορρόφησης (%) (Πληρωμές/ Επιλέξιμη ΔΔ)
2015-2016	Ήπειρος	9iii	Ηπείρου	5000009	100,0%	100,0%
2015-2016	Θεσσαλία	9i	Θεσσαλίας	5000010	100,0%	98,5%
2015-2016	Θεσσαλία	9iii	Θεσσαλίας	5000011	100,0%	99,5%
2015-2016	Ιόνια Νησιά	9i	Ιονίων Νήσων	5000012	100,0%	98,0%
2015-2016	Ιόνια Νησιά	9iii	Ιονίων Νήσων	5000013	100,0%	96,1%
2015-2016	Δυτική Ελλάδα	9i	Δυτικής Ελλάδας	5000014	100,0%	97,5%
2015-2016	Δυτική Ελλάδα	9iii	Δυτικής Ελλάδας	5000015	100,0%	97,0%
2015-2016	Στερεά Ελλάδα	9i	Στερεάς Ελλάδας	5000016	99,9%	93,6%
2015-2016	Στερεά Ελλάδα	9iii	Στερεάς Ελλάδας	5000017	100,0%	100,0%
2015-2016	Αττική	9i	Αττικής	5000018	99,5%	96,1%
2015-2016	Αττική	9iii	Αττικής	5000019	100,0%	99,6%
2015-2016	Πελοπόννησος	9i	Πελοποννήσου	5000020	99,9%	96,4%
2015-2016	Βόρειο Αιγαίο	9i	Βορείου Αιγαίου	5000022	100,0%	96,3%
2015-2016	Βόρειο Αιγαίο	9iii	Βορείου Αιγαίου	5000023	100,0%	100,0%
2015-2016	Νότιο Αιγαίο	9i	Νοτίου Αιγαίου	5000024	100,0%	97,1%
2015-2016	Νότιο Αιγαίο	9iii	Νοτίου Αιγαίου	5000025	92,3%	92,3%
2015-2016	Κρήτη	9i	Κρήτης	5000026	100,0%	97,8%
2015-2016	Κρήτη	9iii	Κρήτης	5000027	100,0%	95,8%
Σύνολο 2ου κύκλου					100,8%	97,2%

Πηγή: ΟΠΣ (3/2018), Επεξεργασία στοιχείων από τον Σύμβουλο

Πίνακας 6: Δείκτες απορροφητικότητας συγχρηματοδοτούμενων πράξεων κύκλου 2016-2017

Κύκλος	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Επενδυτική Προτεραιότητα	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	MIS	(Νομικές Δεσμεύσεις/Επιλέξιμη ΔΔ)	Ποσοστό απορρόφησης (%) (Πληρωμές/Επιλέξιμη ΔΔ)
2016-2017	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Ανατολικής Μακεδονίας, Θράκης	5001485	100,0%	99,9%
2016-2017	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Κεντρικής Μακεδονίας	5001485	100,0%	100,0%
2016-2017	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Θεσσαλίας	5001485	100,0%	100,0%
2016-2017	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Ηπείρου	5001485	100,0%	99,9%
2016-2017	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Δυτικής Ελλάδας	5001485	100,1%	100,0%
2016-2017	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Δυτικής Μακεδονίας	5001485	100,0%	100,0%
2016-2017	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Ιονίων Νήσων	5001485	99,9%	99,9%
2016-2017	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Πελοποννήσου	5001485	100,0%	100,0%
2016-2017	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Βορείου Αιγαίου	5001485	100,0%	100,0%
2016-2017	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Κρήτης	5001485	100,0%	100,0%
2016-2017	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Αττικής	5001485	100,0%	99,8%
2016-2017	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Στερεάς Ελλάδας	5001485	100,0%	100,0%
2016-2017	ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	8iv	Νοτίου Αιγαίου	5001485	100,0%	100,0%
2016-2017	Ανατολική Μακεδονία Θράκη	9i	Ανατολικής Μακεδονίας, Θράκης	5001892	100,0%	99,7%
2016-2017	Ανατολική Μακεδονία Θράκη	9iii	Ανατολικής Μακεδονίας, Θράκης	5001893	100,0%	94,8%
2016-2017	Κεντρική Μακεδονία	9i	Κεντρικής Μακεδονίας	5001784	100,0%	99,2%
2016-2017	Κεντρική Μακεδονία	9iii	Κεντρικής Μακεδονίας	5001785	100,0%	99,8%
2016-2017	Δυτική Μακεδονία	9i	Δυτικής Μακεδονίας	5001929	100,0%	99,6%
2016-2017	Δυτική Μακεδονία	9iii	Δυτικής Μακεδονίας	5001930	58,6%	54,5%
2016-2017	Ήπειρος	9i	Ηπείρου	5001619	100,0%	90,1%

Κύκλος	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Επενδυτική Προτεραιότητα	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	MIS	(Νομικές Δεσμεύσεις/Επιλέξιμη ΔΔ)	Ποσοστό απορρόφησης (%) (Πληρωμές/Επιλέξιμη ΔΔ)
2016-2017	Ήπειρος	9iii	Ηπείρου	5001621	90,6%	69,0%
2016-2017	Θεσσαλία	9i	Θεσσαλίας	5001722	100,0%	99,5%
2016-2017	Θεσσαλία	9iii	Θεσσαλίας	5001723	100,0%	88,8%
2016-2017	Ιόνια Νησιά	9i	Ιονίων Νήσων	5001624	100,0%	99,5%
2016-2017	Ιόνια Νησιά	9iii	Ιονίων Νήσων	5001625	80,6%	68,8%
2016-2017	Δυτική Ελλάδα	9i	Δυτικής Ελλάδας	5001780	100,0%	98,4%
2016-2017	Δυτική Ελλάδα	9iii	Δυτικής Ελλάδας	5001781	100,0%	99,6%
2016-2017	Στερεά Ελλάδα	9i	Στερεάς Ελλάδας	5001622	-	-
2016-2017	Στερεά Ελλάδα	9iii	Στερεάς Ελλάδας	5001623	68,9%	62,7%
2016-2017	Αττική	9i	Αττικής	5001782	100,0%	94,8%
2016-2017	Αττική	9iii	Αττικής	5001783	84,1%	68,4%
2016-2017	Πελοπόννησος	9i	Πελοποννήσου	5002081	100,0%	96,8%
2016-2017	Πελοπόννησος	9iii	Πελοποννήσου	5002083	100,0%	93,7%
2016-2017	Βόρειο Αιγαίο	9i	Βορείου Αιγαίου	5001618	86,1%	84,8%
2016-2017	Βόρειο Αιγαίο	9iii	Βορείου Αιγαίου	5001530	15,3%	15,3%
2016-2017	Νότιο Αιγαίο	9i	Νοτίου Αιγαίου	5001527	100,0%	97,3%
2016-2017	Νότιο Αιγαίο	9iii	Νοτίου Αιγαίου	5001529	100,0%	98,3%
2016-2017	Κρήτη		Κρήτης	5001532	100,0%	99,4%
2016-2017	Κρήτη		Κρήτης	5001543	100,0%	99,1%
Σύνολο 3ου κύκλου					99,7%	98,0%

Πηγή: ΟΠΣ (3/2018), Επεξεργασία στοιχείων από τον Σύμβουλο

8 Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της δράσης ως προς τον ωφελούμενο πληθυσμό

8.1 Προφίλ/χαρακτηριστικά των ωφελούμενων

Για την ανάλυση του προφίλ και των επιμέρους χαρακτηριστικών του ωφελούμενου πληθυσμού από τη δράση της Εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής τις τρεις εξεταζόμενες περιόδους, συγκεντρώθηκαν, επεξεργάστηκαν και αναλύθηκαν σχετικά δευτερογενή στοιχεία που παραδόθηκαν στον Σύμβουλο αξιολόγησης τόσο από τον φορέα διαχείρισης της δράσης - Ε.Ε.Τ.Α.Α., όσο και από την Ειδική Υπηρεσία Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος του ΕΣΠΑ (ΕΥ ΟΠΣ ΕΣΠΑ). Παράλληλα, και όπου υπήρχε κενό πληροφόρησης από τα δευτερογενή στοιχεία που συλλέχθηκαν, αξιοποιήθηκαν σχετικές εκθέσεις στατιστικών στοιχείων της Ε.Ε.Τ.Α.Α., διαθέσιμες στον ιστότοπο <http://www.data.gov.gr/dataset/statistika-stoixeia-ths-drashs-enarmonish-oikogeneiakhs-kai-epaggelmatikhs-zwhs>.

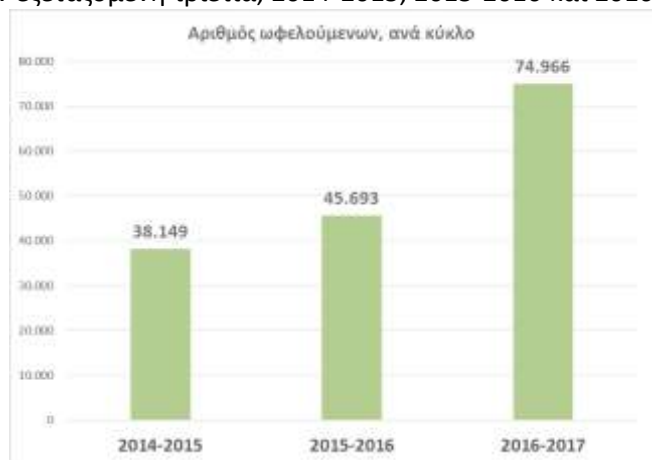
Στη συνέχεια, παρατίθενται συνοπτικά στοιχεία της αυτής της ανάλυσης, ανά κύκλο εφαρμογής της δράσης, ενώ αναλυτική παρουσίαση όλων αυτών παρατίθεται στο **Παραδοτέο Γ: Ενδιάμεσο παραδοτέο της αξιολόγησης των αποτελεσμάτων της δράσης ως προς τον ωφελούμενο πληθυσμό**.

8.1.1 Αριθμός ωφελούμενων, ανά κύκλο, επενδυτική προτεραιότητα, κατηγορία Περιφέρειας και Περιφέρειας

Συνολικά, από τη δράση της Εναρμόνισης, την εξεταζόμενη τριετία, 2014-2015, 2015-2016 και 2016-2017, ωφελήθηκαν 158.808 άτομα.

Ειδικότερα, στον πρώτο κύκλο 2014-2015, ο αριθμός των ωφελούμενων ανήλθε σε 38.149 άτομα στις 5 Περιφέρειες εφαρμογής της δράσης (Κεντρική Μακεδονία, Δυτική Μακεδονία, Στερεά Ελλάδα, Αττική και Νότιο Αιγαίο). Στο σημείο αυτό, θα πρέπει να αναφερθεί ότι, σε αυτόν τον κύκλο, δεν έγινε διαχωρισμός ωφελουμένων με βάση το όριο της φτώχειας, δεδομένου ότι η χρηματοδότηση της υλοποίησης της δράσης προήλθε αποκλειστικά από πόρους του Ε.Π.

ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ. Αντίθετα, στους επόμενους δύο κύκλους οι ωφελούμενοι με εισοδήματα άνω του ορίου της φτώχειας, χρηματοδοτήθηκαν από πόρους του Ε.Π. ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ, ενώ οι κάτω του ορίου της φτώχειας, από πόρους των ΠΕΠ.

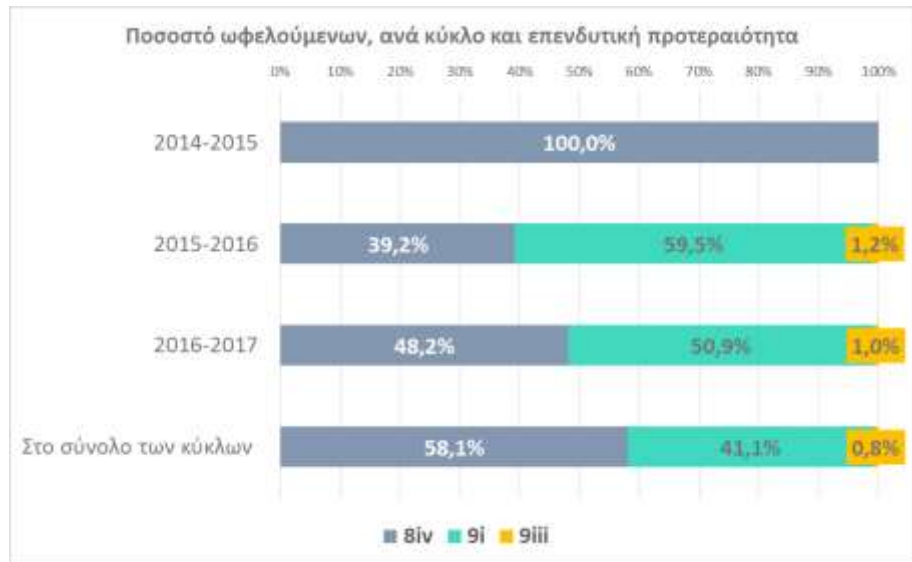

Στους επόμενους δύο εξεταζόμενους κύκλους, η δράση υλοποιήθηκε στο σύνολο των Περιφερειών της χώρας. Την περίοδο 2015-2016 ο αριθμός των ωφελούμενων ανήλθε σε 45.693 άτομα, ενώ την περίοδο 2016-2017 σε 74.966 άτομα. Η αύξηση αυτή (κατά 64,1%) του αριθμού των ωφελούμενων στον τρίτο κύκλο, σε σχέση με τον δεύτερο, οφείλεται στο γεγονός ότι στους δύο πρώτους κύκλους, μετρούνταν μόνο οι ωφελούμενοι που οι αξίες τοποθέτησής τους συγχρηματοδοτούνταν αποκλειστικά από πόρους τους ΕΚΤ, ενώ στον τρίτο κύκλο και σε συμφωνία με την αρμόδια

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, κάθε αξία τοποθέτησης εμπεριείχε εκτός των συγχρηματοδοτούμενων δαπανών και εθνικούς πόρους (δηλαδή, κάθε voucher θεωρείται ότι ανήκει στο συγχρηματοδοτούμενο επιλέξιμο τμήμα του ΕΚΤ του αντίστοιχου Επιχειρησιακού Προγράμματος, οπότε όλοι οι ωφελούμενοι μετρώνται στους δείκτες).

Σε επίπεδο επενδυτικής προτεραιότητας, το 58,1% των ωφελούμενων και των τριών εξεταζόμενων κύκλων εντάχθηκε στην Επενδυτική Προτεραιότητα 8iv¹⁹ του ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ, το 41,1% στην 9i²⁰ και το 0,8% στην 9iii²¹ των ΠΕΠ.

Συνολικά, όπως φαίνεται και από τα στοιχεία του διπλανού γραφήματος και του πίνακα που ακολουθεί, με εξαίρεση τον κύκλο 2014-2015, όπου όλοι οι ωφελούμενοι χρηματοδοτήθηκαν από το ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ, στους επόμενους κύκλους παρατηρείται μία μείωση του ποσοστού των ωφελούμενων που εντάχθηκαν στις επενδυτικές προτεραιότητες 9i και 9iii, αντίθετα με εκείνους που εντάχθηκαν στην επενδυτική προτεραιότητα 8iv, το ποσοστό των οποίων αυξήθηκε.

Κύκλος	Επενδυτική Προτεραιότητα	Ωφελούμενοι, ανά κύκλο και επενδυτική προτεραιότητα	Αριθμός	Ποσοστό
2014-2015	8iv		38.149	100,0%
2015-2016	8iv		17.932	39,2%
	9i		27.205	59,5%
	9iii		556	1,2%
2016-2017	8iv		36.112	48,2%
	9i		38.138	50,9%
	9iii		716	1,0%

Πηγή: ΕΥ ΟΠΣ. – Επεξεργασία στοιχείων από τον Σύμβουλο

¹⁹Επενδυτική Προτεραιότητα 8iv του Θεματικού Στόχου 8 του ΕΠ ΑΝΑΔΕΔΒΜ: «Ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών σε όλους τους τομείς, συμπεριλαμβανομένων της πρόσβασης στην απασχόληση, της εξέλιξης της επαγγελματικής σταδιοδρομίας, της συμφιλίωσης του επαγγελματικού και ιδιωτικού βίου και της προώθησης της ίσης αμοιβής για ίση εργασία».

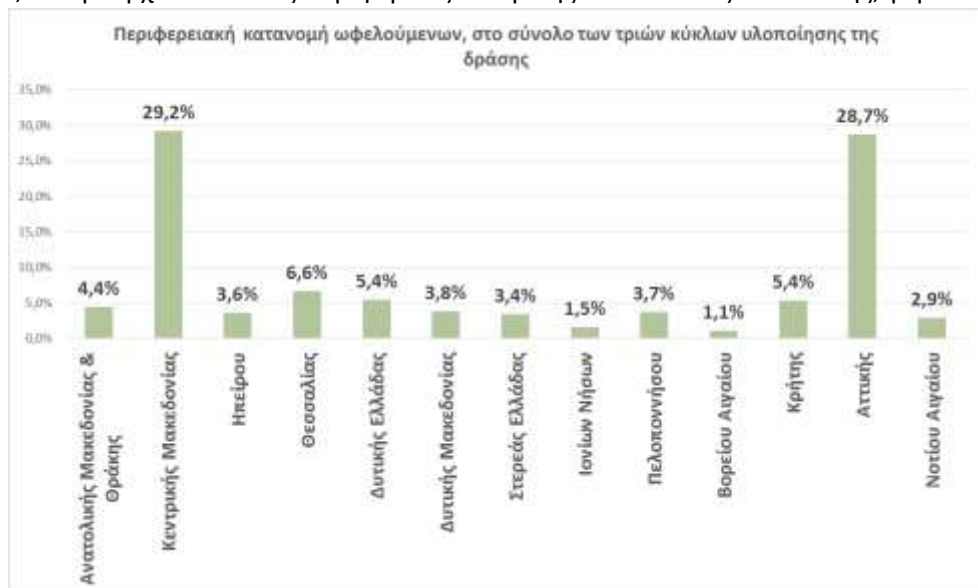
²⁰Επενδυτική Προτεραιότητα 9i του Θεματικού Στόχου 9 των ΠΕΠ: «Ενεργός ένταξη, με σκοπό, μεταξύ άλλων, την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών και της ενεργού συμμετοχής και της βελτίωσης της απασχολησιμότητας»

²¹Επενδυτική Προτεραιότητα 9iii του Θεματικού Στόχου 9 των ΠΕΠ: «Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών».

Με εξαίρεση την περίοδο 2014-2015, λόγω της εφαρμογής της δράσης σε 5 Περιφέρειες, στους επόμενους εξεταζόμενους κύκλους, πάνω από το 50,0% των ωφελομένων προέρχεται από τις λιγότερο ανεπτυγμένες Περιφέρειες. Στο σύνολο των 3 κύκλων, το 49,3% των ωφελομένων προήλθε από τις λιγότερο ανεπτυγμένες Περιφέρειες, το 19,1% από τις Περιφέρειες σε μετάβαση, ενώ το 31,6% από τις περισσότερο ανεπτυγμένες Περιφέρειες.

Από την ανάλυση της Περιφερειακής κατανομής των ωφελομένων, προκύπτει ότι στο σύνολο των τριών κύκλων, το 57,9% προέρχεται από τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας και Αττικής, γεγονός που δικαιολογείται απόλυτα λόγω της πληθυσμιακής συγκέντρωσης του γενικού πληθυσμού της χώρας σε αυτές τις δύο Περιφέρειες. Σημαντικό επίσης μερίδιο, της τάξης του 6,6% κατέχει και η

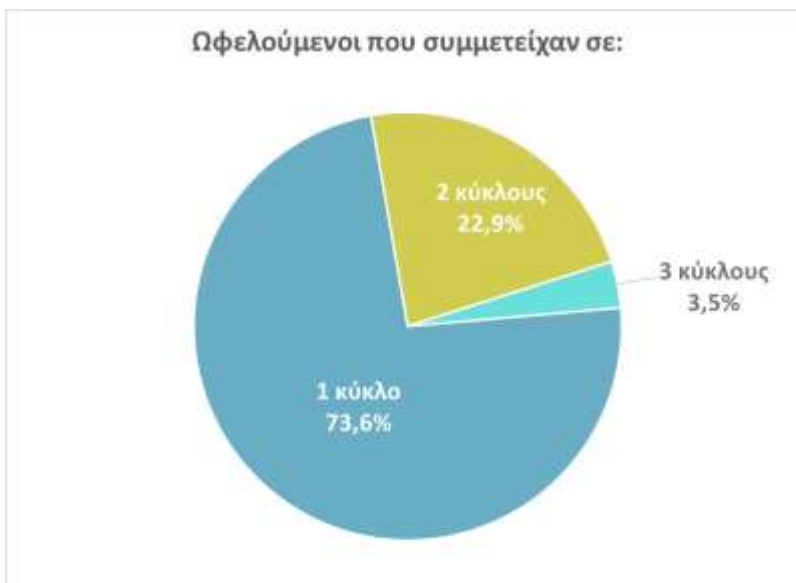

Περιφέρεια Θεσσαλίας, με τις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας και Κρήτης να ακολουθούν, με μερίδια της τάξης του 5,4% η κάθε μία. Στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθεται αναλυτικά η Περιφερειακή κατανομή των ωφελομένων, ανά κύκλο εφαρμογής της δράσης, ανά επενδυτική προτεραιότητα και συνολικά.

Αριθμός ωφελούμενων, ανά κύκλο, Περιφέρεια και επενδυτική προτεραιότητα - Πηγή: ΕΥ ΟΠΣ. – Επεξεργασία στοιχείων από τον Σύμβουλο											
Κατηγορία Περιφέρειας	Επιχειρησιακό	2014-2015	2015-2016			2016-2017			Σύνολο ωφελούμενων ανά κύκλο και Περιφέρεια		
		8iv	8iv	9i	9iii	8iv	9i	9iii	2014-2015	2015-2016	2016-2017
1-Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης	0	1.492	1.412	0	2.219	1.822	0	0	2.927	4.084
		0		23			43				
	Κεντρικής Μακεδονίας	17.094	5.123	4.347	182	9.032	10.316	279	17.094	9.652	19.627
	Ηπείρου	0	899	1.354	56	1.560	1.781	60	0	2.309	3.401
	Θεσσαλίας	0	1.862	2.438	39	2.910	3.253	49	0	4.339	6.212
	Δυτικής Ελλάδας	0	1.500	2.373	133	1.757	2.723	135	0	4.006	4.615
2-Μετάβαση	Δυτικής Μακεδονίας	1.912	392	1.221	25	1.163	1.340	42	1.912	1.638	2.545
	Στερεάς Ελλάδας	1.376	858	982	3	1.100	1.151	5	1.376	1.843	2.256
	Ιονίων Νήσων	0	394	651	38	547	790	39	0	1.083	1.376
	Πελοποννήσου	0	666	1.661	0	1.524	2.092	9	0	2.327	3.625
	Βορείου Αιγαίου	0	471	394	3	472	437	3	0	868	912
	Κρήτης	0	811	2.425	18	2.173	3.083	23	0	3.254	5.279
3-Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Αττικής	16.111	3.173	7.178	22	10.647	8.462	37	16.111	10.373	19.146
	Νοτίου Αιγαίου	1.656	291	746	37	1.008	845	35	1.656	1.074	1.888
Σύνολο ωφελούμενων, ανά επενδυτική προτεραιότητα		38.149	17.932	27.205	556	36.112	38.138	716	38.149	45.693	74.966
Σύνολο κύκλου εφαρμογής		38.149	45.693			74.966					
Γενικό σύνολο όλων των κύκλων									158.808		

Από την ανάλυση των στοιχείων ενός συνόλου 100.455 μοναδιαίων ωφελούμενων που συμμετείχαν σε διάφορους κύκλους της δράσης, που παραδόθηκαν στον Σύμβουλο Αξιολόγησης από την Ε.Ε.Τ.Α.Α., για τις ανάγκες της πρωτογενούς ποσοτικής έρευνας στον ωφελούμενο πληθυσμό, προέκυψε ότι:

- το 73,6% των ωφελούμενων συμμετείχε σε έναν κύκλο της δράσης
- το 22,9% σε 2 κύκλους, ενώ το
- 3,5% σε 3 κύκλους.

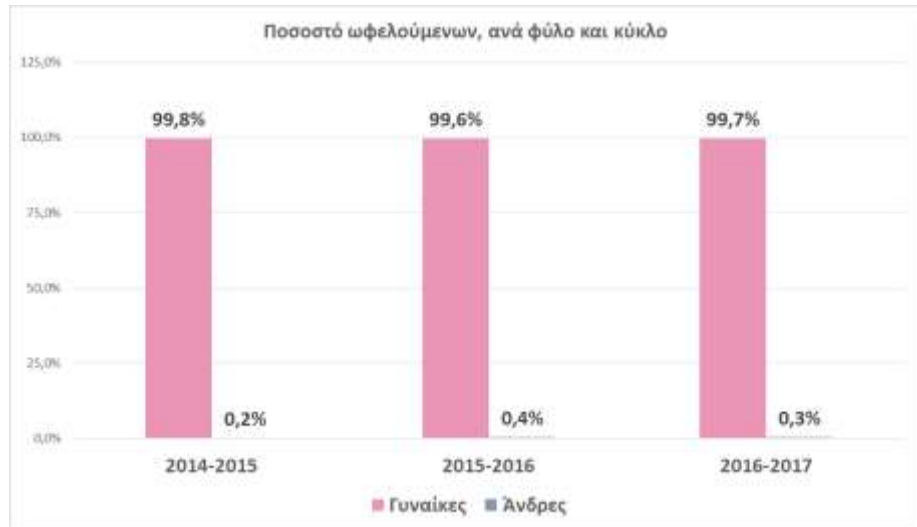
Οι Περιφέρειες στις οποίες παρατηρήθηκε το μεγαλύτερο ποσοστό ωφελούμενων να συμμετέχει μόνο σε έναν κύκλο της δράσης είναι η Πελοπόννησος (88,4%), η Δυτική Ελλάδα (86,9%) και το Βόρειο Αιγαίο (83,0%).

Περιφέρεια	Ωφελούμενοι που συμμετείχαν σε			Σύνολο
	1 κύκλο	2 κύκλους	3 κύκλους	
Ανατολικής Μακεδονίας, Θράκης	77,3%	22,7%	0,0%	100,0%
Κεντρικής Μακεδονίας	71,5%	23,2%	5,2%	100,0%
Ηπείρου	73,5%	26,5%	0,0%	100,0%
Θεσσαλίας	72,1%	27,9%	0,0%	100,0%
Δυτικής Ελλάδας	86,9%	13,1%	0,0%	100,0%
Δυτικής Μακεδονίας	74,8%	23,1%	2,1%	100,0%
Στερεάς Ελλάδας	76,3%	20,7%	3,0%	100,0%
Πελοποννήσου	88,4%	11,6%	0,0%	100,0%
Ιονίων Νήσων	77,2%	22,7%	0,1%	100,0%
Βορείου Αιγαίου	83,0%	17,0%	0,0%	100,0%
Κρήτης	74,2%	25,8%	0,0%	100,0%
Αττικής	71,5%	23,0%	5,6%	100,0%
Νοτίου Αιγαίου	72,2%	22,4%	5,4%	100,0%
Σύνολο	73,6%	22,9%	3,5%	100,0%

Πηγή: Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε. – Επεξεργασία στοιχείων από τον Σύμβουλο

8.1.2 Φύλο ωφελομένων, ανά κύκλο και επενδυτική προτεραιότητα

Αναφορικά με το φύλο των ωφελομένων, και στους τρεις εξεταζόμενους κύκλους, ο αριθμός των ανδρών, αποτελεί μία πολύ μικρή μειοψηφία εν σχέση με τις γυναίκες που αποτελούν την κύρια ομάδα στόχου της δράσης της Εναρμόνισης.

Όπως φαίνεται από τα στοιχεία του πίνακα που ακολουθεί την περίοδο 2014-2015 συνολικά ωφελήθηκαν 38.059 γυναίκες και 90 άνδρες, στον κύκλο 2015-2016 45.530 γυναίκες και 163 άνδρες, ενώ στον κύκλο 2016-2017 74.709 γυναίκες και 257 άνδρες.

Αριθμός ωφελομένων, ανά φύλο και ανά κύκλο εφαρμογής της δράσης		
Κύκλος	Γυναίκες	Άνδρες
2014-2015	38.059	90
2015-2016	45.530	163
2016-2017	74.709	257

Πηγή: ΕΥ ΟΠΣ. – Επεξεργασία στοιχείων από τον Σύμβουλο

Σε επίπεδο επενδυτικής προτεραιότητας, η μεγαλύτερη ποσοστιαία αναλογία ανδρών παρατηρείται στην 9iii «Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών», γεγονός που σημαίνει ότι υπάρχει ένα ποσοστό ανδρών που έχει στην επιμέλειά του παιδιά με αναπηρία, ωστόσο αριθμητικά οι περισσότεροι άνδρες εντάσσονται στην επενδυτική προτεραιότητα 8iv του ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ.

Αριθμός και ποσοστό ωφελομένων, ανά κύκλο, επενδυτική προτεραιότητα και φύλο					
Κύκλος	Επενδυτική προτεραιότητα	Αριθμός		Ποσοστό	
		Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες
2014-2015	8iv	38.058	91	99,8%	0,2%
2015-2016	8iv	17.853	79	99,6%	0,4%
	9i	27.124	58	99,8%	0,2%
	9iii	553	26	95,5%	4,5%
2016-2017	8iv	35.968	144	99,6%	0,4%
	9i	38.021	74	99,8%	0,2%
	9iii	720	39	94,9%	5,1%

Πηγή: ΕΥ ΟΠΣ. – Επεξεργασία στοιχείων από τον Σύμβουλο

8.1.3 Εργασιακή κατάσταση ωφελούμενων, ανά κύκλο και επενδυτική προτεραιότητα

Η εργασιακή κατάσταση των ωφελούμενων διαφοροποιείται αρκετά στους τρεις εξεταζόμενους κύκλους, ως απόρροια της αλλαγής στην μοριοδότησή τους που έλαβε χώρα στον κύκλο 2015-2016.

Στον πρώτο εξεταζόμενο κύκλο 2014-2015, η πλειοψηφία των ωφελούμενων ήταν εργαζόμενοι (60,9%), το 36,4% άνεργοι, ενώ τα οικονομικά μη ενεργά άτομα αντιπροσώπευαν το 2,7% του συνόλου των ωφελούμενων.

Στον κύκλο 2015-2016, οι εργαζόμενοι μειώθηκαν κατά 11,9 ποσοστιαίες μονάδες και το ποσοστό τους κυμάνθηκε στο 49,0%, οι άνεργοι αυξήθηκαν αντιπροσωπεύοντας το 47,7% του συνόλου των ωφελούμενων, ενώ αύξηση παρατηρήθηκε και στους οικονομικά μη ενεργούς, το ποσοστό των οποίων ανήλθε στο 3,3%. Στον κύκλο 2016-2017, το 50,2% των ωφελούμενων ήταν άνεργοι, το 47,0% εργαζόμενοι, ενώ το ποσοστό των οικονομικά μη ενεργών ατόμων κυμάνθηκε στο 2,7%.

Σε επίπεδο επενδυτικής προτεραιότητας, όπως φαίνεται και από το διπλανό γράφημα, σε όλους τους εξεταζόμενους κύκλους οι ωφελούμενοι από την το ΕΠΑΝΑΔ ΕΔΒΜ και την επενδυτική προτεραιότητα 8iv, ήταν στην πλειοψηφία τους εργαζόμενοι. Αντίθετη εικόνα παρατηρείται σε ότι αφορά στους ωφελούμενους από τα ΠΕΠ και την επενδυτική προτεραιότητα 9i, η πλειοψηφία των οποίων είναι άνεργοι. Τέλος, σε ότι αφορά στους μη οικονομικά ενεργούς ωφελούμενους, τα μεγαλύτερα ποσοστά παρατηρούνται στην επενδυτική προτεραιότητα 9iii των ΠΕΠ, ωστόσο, αριθμητικά περισσότερα οικονομικά μη ενεργά άτομα ωφελούνται από τις επενδυτικές προτεραιότητες 8iv και 9i, όπως φαίνεται και από τα στοιχεία του πίνακα που ακολουθεί.

Αριθμός ωφελούμενων, ανά κύκλο, επενδυτική προτεραιότητα και εργασιακή κατάσταση					
Κύκλος	Επενδυτική προτεραιότητα	Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένου των μακροχρόνια ανέργων	Οικονομικά μη ενεργά άτομα	Απασχολούμενοι, συμπεριλαμβανομένου των αυτοαπασχολούμενων	Σύνολο
2014-2015	8iv	13.899	1.015	23.235	38.149
2015-2016	8iv	7273	839	9820	17.932
	9i	14333	456	12416	27.205
	9iii	182	218	156	556
2016-2017	8iv	15057	1222	19.833	36.112
	9i	22319	581	15.238	38.138
	9iii	257	266	193	716

Πηγή: ΕΥ ΟΠΣ. – Επεξεργασία στοιχείων από τον Σύμβουλο

Σε επίπεδο Περιφέρειας παρατηρούνται μεγάλες διαφοροποιήσεις, όσον αφορά στη σύνθεση των ωφελούμενων, ανάλογα με την εργασιακή τους κατάσταση. Όπως φαίνεται από τα στοιχεία των πινάκων που ακολουθούν, την περίοδο 2014-2015, το μεγαλύτερο ποσοστό ανέργων συμμετεχόντων παρατηρήθηκε στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (47,0%), ενώ σε όλες τις άλλες Περιφέρειες το ποσοστό κυμάνθηκε κάτω από το 40,0%. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, με το ποσοστό των ανέργων να κυμαίνεται στο 18,8% και των εργαζομένων στο 75,7%.

Σύνθεση ωφελούμενων, ανά Περιφέρεια και εργασιακή κατάσταση Κύκλος 2014-2015			
Περιφέρεια	Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένου των μακροχρόνια ανέργων	Οικονομικά μη ενεργά άτομα	Απασχολούμενοι, συμπεριλαμβανομένου των αυτοαπασχολούμενων
Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης			
Κεντρικής Μακεδονίας	38,3%	3,4%	58,2%
Ηπείρου			
Θεσσαλίας			
Δυτικής Ελλάδας			
Δυτικής Μακεδονίας	47,0%	3,3%	49,6%
Στερεάς Ελλάδας	38,9%	2,0%	59,1%
Ιονίων Νήσων			
Πελοποννήσου			
Βορείου Αιγαίου			
Κρήτης			
Αττικής	34,8%	1,5%	63,7%
Νοτίου Αιγαίου	18,8%	5,6%	75,7%
Σύνολο	36,4%	2,7%	60,9%

Πηγή: ΕΥ ΟΠΣ. – Επεξεργασία στοιχείων από τον Σύμβουλο

Στον κύκλο 2015-2016, στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας, Στερεάς Ελλάδας, Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης και Αττικής, παρατηρήθηκαν τα μεγαλύτερα ποσοστά ανέργων ωφελούμενων (πάνω από το 50,0% του συνόλου των συμμετεχόντων), ενώ τα μικρότερα ποσοστά ανέργων ωφελούμενων καταγράφονται στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων και Νοτίου Αιγαίου (περίπου 31%).

Σύνθεση ωφελούμενων, ανά Περιφέρεια και εργασιακή κατάσταση Κύκλος 2015-2016			
Περιφέρεια	Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	Οικονομικά μη ενεργά άτομα	Απασχολούμενοι, συμπεριλαμβανομένου των αυτοαπασχολούμενων
Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης	51,6%	2,6%	45,8%
Κεντρικής Μακεδονίας	48,5%	5,5%	46,0%
Ηπείρου	44,6%	4,1%	51,3%
Θεσσαλίας	48,8%	3,5%	47,7%
Δυτικής Ελλάδας	49,7%	4,5%	45,8%
Δυτικής Μακεδονίας	53,5%	4,5%	41,9%
Στερεάς Ελλάδας	52,1%	2,1%	45,7%
Ιονίων Νήσων	30,8%	4,5%	64,6%
Πελοποννήσου	44,6%	1,4%	53,9%
Βορείου Αιγαίου	45,3%	4,4%	50,3%
Κρήτης	40,4%	2,1%	57,5%
Αττικής	50,2%	1,3%	48,5%
Νοτίου Αιγαίου	30,9%	4,7%	64,3%
	47,7%	3,3%	49,0%

Πηγή: ΕΥ ΟΠΣ. – Επεξεργασία στοιχείων από τον Σύμβουλο

Στον κύκλο, 2016-2017, παρατηρείται συνολικά μία αύξηση του ποσοστού των ανέργων ωφελούμενων. Στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας, Στερεάς Ελλάδας και Δυτικής Ελλάδας, καταγράφονται τα μεγαλύτερα ποσοστά ανέργων ωφελούμενων, ενώ και πάλι στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου και Ιονίων Νήσων, παρατηρούνται τα μικρότερα ποσοστά ωφελούμενων ανέργων και τα μεγαλύτερα ποσοστά αντίστοιχα ωφελούμενων εργαζόμενων.

Σύνθεση ωφελούμενων, ανά Περιφέρεια και εργασιακή κατάσταση Κύκλος 2016-2017			
Περιφέρεια	Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	Οικονομικά μη ενεργά άτομα	Απασχολούμενοι, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων
Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης	51,9%	2,9%	45,2%
Κεντρικής Μακεδονίας	51,4%	3,5%	45,1%
Ηπείρου	51,5%	2,5%	46,0%
Θεσσαλίας	55,9%	2,4%	41,8%
Δυτικής Ελλάδας	56,6%	4,7%	38,7%
Δυτικής Μακεδονίας	60,0%	3,8%	36,1%
Στερεάς Ελλάδας	56,8%	2,1%	41,1%
Ιονίων Νήσων	32,5%	3,6%	63,9
Πελοποννήσου	47,2%	1,5%	51,3%
Βορείου Αιγαίου	49,5%	4,1%	46,5%
Κρήτης	40,9%	2,2%	56,9%
Αττικής	49,3%	1,6%	49,0%
Νοτίου Αιγαίου	30,1%	5,2%	64,7%
	50,2%	2,8%	47,0%

Πηγή: ΕΥ ΟΠΣ. – Επεξεργασία στοιχείων από τον Σύμβουλο

Όπως φαίνεται από τα στοιχεία του πίνακα που ακολουθεί, η μεγαλύτερη αύξηση στο ποσοστό των ανέργων ωφελούμενων στον κύκλο 2016-2017, σε σχέση με τον προηγούμενο κύκλο παρατηρήθηκε στις Περιφέρειες Θεσσαλίας (7,1%), Ηπείρου (6,9%), Δυτικής Ελλάδας (6,9%) και Δυτικής Μακεδονίας (6,5%). Αντίθετα στις Περιφέρειες Αττικής και Νοτίου Αιγαίου, παρατηρείται μικρή μείωση του ποσοστού των συμμετεχόντων ανέργων στον κύκλο 2016-2017, σε σχέση με τον προηγούμενο κύκλο, της τάξης του 0,9% και 0,8% αντίστοιχα.

Ποσοστό ωφελούμενων ανέργων, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων, ανά κύκλο και μεταβολή του ποσοστού των ανέργων ωφελούμενων στον κύκλο 2016-2017 σε σχέση με τον κύκλο 2015-2015				
Περιφέρεια	2014-2015	2015-2016	2016-2017	Μεταβολή 2016- 2017/2015-2016
Θεσσαλίας		48,8%	55,9%	7,1%
Ηπείρου		44,6%	51,5%	6,9%
Δυτικής Ελλάδας		49,7%	56,6%	6,9%
Δυτικής Μακεδονίας	47,0%	53,5%	60,0%	6,5%
Στερεάς Ελλάδας	38,9%	52,1%	56,8%	4,6%

Ποσοστό ωφελούμενων ανέργων, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων, ανά κύκλο και μεταβολή του ποσοστού των ανέργων ωφελούμενων στον κύκλο 2016-2017 σε σχέση με τον κύκλο 2015-2015				
Περιφέρεια	2014-2015	2015-2016	2016-2017	Μεταβολή 2016-2017/2015-2016
Βορείου Αιγαίου		45,3%	49,5%	4,2%
Κεντρικής Μακεδονίας	38,3%	48,5%	51,4%	2,9%
Πελοποννήσου		44,6%	47,2%	2,5%
Ιονίων Νήσων		30,8%	32,5%	1,6%
Κρήτης		40,4%	40,9%	0,6%
Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης		51,6%	51,9%	0,3%
Νοτίου Αιγαίου	18,8%	30,9%	30,1%	-0,8%
Αττικής	34,8%	50,2%	49,3%	-0,9%
Σύνολο	36,4%	47,7%	50,2%	2,5%

Πηγή: ΕΥ ΟΠΣ. – Επεξεργασία στοιχείων από τον Σύμβουλο

8.1.4 Ωφελούμενοι ευάλωτων ομάδων, ανά κύκλο

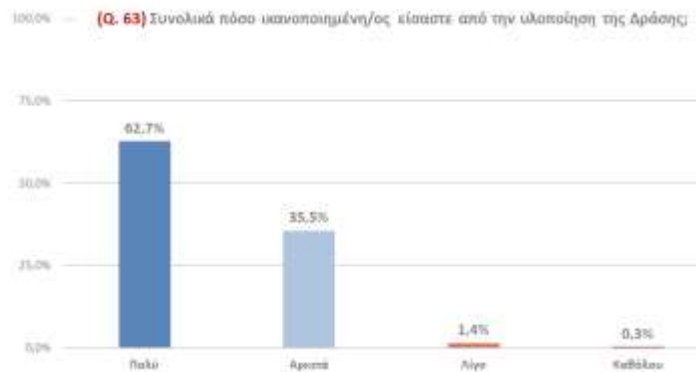
Σύμφωνα με τις ετήσιες στατιστικές αναφορές της Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε., στην εξεταζόμενη τριετία, παρατηρείται αύξηση του ποσοστού των ωφελούμενων που ανήκουν στις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού. Έτσι στον κύκλο 2014-2015 το ποσοστό των ωφελούμενων αυτής της κατηγορίας αποτελούσε το 22,2% του συνόλου των ωφελούμενων της δράσης σε αυτόν τον κύκλο. Βέβαια, στο σημείο αυτό θα πρέπει να αναφερθεί ότι το ποσοστό αυτό, αφορά το σύνολο των Περιφερειών της χώρας και όχι τις 5 Περιφέρειες που εφαρμόστηκε η δράση στο πλαίσιο της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου, ωστόσο ελλείψει άλλων στοιχείων, κρίθηκε σκόπιμο να χρησιμοποιηθεί για λόγους συγκρισιμότητας με τους επόμενους κύκλους. Στη βάση αυτή, στον κύκλο 2015-2016 παρατηρείται ελαφρά αύξηση του ποσοστού των ωφελούμενων κατά 0,7% σε σχέση με τον κύκλο 2014-2015, με εξαίρεση την κατηγορία γυναικών με τέκνο ΑΜΕΑ, στην οποία παρατηρείται μείωση κατά 0,4%. Στο κύκλο 2016-2017 το ποσοστό των ωφελούμενων που ανήκει στις ευάλωτες ομάδες αυξήθηκε κατά 4,3% σε σχέση με τον προηγούμενο κύκλο, φτάνοντας το 27,2%, με τις μεγαλύτερες ποσοστιαίες αυξήσεις να σημειώνονται στις ομάδες των τρίτεκνων / πολύτεκνων γυναικών και στις γυναίκες με τέκνο ΑΜΕΑ.

Ποσοστό ωφελούμενων ευάλωτων ομάδων, ανά κύκλο			
	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Τρίτεκνες / Πολύτεκνες	18,2%	18,4%	20,4%
Γυναίκες ΑΜΕΑ (>35%)	0,5%	0,8%	1,0%
Γυναίκες με τέκνο ΑΜΕΑ (>35%)	3,4%	3,0%	5,0%
Γυναίκες με σύζυγο ΑΜΕΑ (>50%)	0,10%	0,70%	0,80%
Σύνολο	22,2%	22,9%	27,2%

Πηγή: Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε. - ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

8.2 Βαθμός ικανοποίησης των ωφελούμενων από την δράση.

Όπως προέκυψε από τα ευρήματα της ποσοτικής έρευνας που διενεργήθηκε για τους σκοπούς της αξιολόγησης της δράσης της Εναρμόνισης, στο πλαίσιο του παρόντος έργου, φαίνεται πως **η συντριπτική πλειοψηφία των ωφελούμενων (98,2%), είναι πολύ και αρκετά ικανοποιημένη από τον τρόπο που υλοποιήθηκε η δράση**, ενώ μόνο ένα ποσοστό της τάξης του 1,7% δηλώνει λίγο ή καθόλου ικανοποιημένο.

Η ανά φύλο, ανάλυση των διαθέσιμων στοιχείων κατέδειξε πως οι γυναίκες είναι περισσότερο ικανοποιημένες σε σχέση με τους άντρες, με τα ποσοστά των πολύ ικανοποιημένων να κινούνται στο 63,2% για τις γυναίκες, ενώ για τους άνδρες είναι 56,8%. Παράλληλα στους άνδρες το ποσοστό των λίγο ή καθόλου ικανοποιημένων ανέρχεται στο 2,0%, ενώ στις γυναίκες ωφελούμενες το αντίστοιχο ποσοστό είναι 1,7%. Στους ωφελούμενους με τέκνο που ανήκει στην κατηγορία ΑΜΕΑ, καταγράφεται το μεγαλύτερο ποσοστό λίγο ή καθόλου ικανοποιημένων, το οποίο ανέρχεται στο 4,0%. Το αυξημένο αυτό ποσοστό δυσαρέσκειας, σε σχέση με τον μέσο όρο, που καταγράφηκε όσον αφορά αυτή την κατηγορία ωφελούμενων, οφείλεται σε δύο παράγοντες, όπως προέκυψε από την ανάλυση των ευρημάτων της ποσοτικής έρευνας. Ο πρώτος οφείλεται στο γεγονός ότι στις περιοχές που κατοικούν είτε υπάρχουν λίγες δομές για την φιλοξενία των παιδιών τους, είτε δεν υπάρχουν καθόλου, με αποτέλεσμα κάποιοι να αναγκάζονται να τοποθετήσουν τα παιδιά τους σε δομές που δεν είναι εξειδικευμένες στην φροντίδα ατόμων ΜΕΑ. Ο δεύτερος παράγοντας σχετίζεται με το επίπεδο των υπηρεσιών που παρέχουν κάποιες δομές και ειδικότερα τα ΚΔΑΠ – ΜΕΑ, με κάποιες ερωτώμενες να αναφέρουν ότι τα φιλοξενοούμενα παιδιά είχαν ανομοιογένειες σε ότι αφορά στο είδος της αναπηρίας, με αποτέλεσμα να μην μπορούν να αναπτυχθούν στοχευμένα προγράμματα που θα βοηθούσαν τα παιδιά τους, κάποιες άλλες να αναφέρουν ότι ο αριθμός των φιλοξενοούμενων παιδιών ήταν πολύ μεγάλος, ενώ δεν υπήρχε αντίστοιχος αριθμός «θεραπευτών», για να ασχοληθεί με το σύνολο των παιδιών και τέλος κάποιες άλλες να αναφέρουν ότι στη δομή παρέχονταν μόνο φύλαξη.

Αναλύοντας παράλληλα τα διαθέσιμα πρωτογενή στοιχεία, ανάλογα με τον κύκλο συμμετοχής των ερωτώμενων στη δράση, παρατηρούνται ελάχιστες διαφοροποιήσεις στο βαθμό ικανοποίησής τους, στα όρια του στατιστικού λάθους. Ωστόσο, **το μεγαλύτερο ποσοστό πολύ ικανοποιημένων ωφελούμενων, παρατηρείται στον κύκλο 2016-2017**, ενώ αντίθετα το μεγαλύτερο ποσοστό λίγο ή καθόλου ικανοποιημένων στον κύκλο 2014-2015 (1,8%).

(Q. 63) Συνολικά πόσο ικανοποιημένη/ος είσαστε από την υλοποίηση της Δράσης; Ανά κύκλο εφαρμογής της δράσης						
	Πολύ	Αρκετά	Λίγο	Καθόλου	Πολύ & Αρκετά ικανοποιημένοι	Λίγο & Καθόλου ικανοποιημένοι
2014-2015	64,2%	34,0%	1,5%	0,3%	98,2%	1,8%
2015-2016	63,7%	34,9%	1,1%	0,2%	98,6%	1,4%
2016-2017	64,4%	34,0%	1,4%	0,2%	98,4%	1,6%

Σε επίπεδο Περιφέρειας, το μεγαλύτερο ποσοστό πολύ και αρκετά ικανοποιημένων ωφελούμενων, καταγράφηκε στην Ανατολική Μακεδονία Θράκη (99,0%), ενώ ποσοστά άνω του 2,0% δυσαρεστημένων ωφελούμενων καταγράφονται στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Ιονίων Νήσων και Δυτικής Μακεδονίας.

Παρά τη γενικότερη όμως ικανοποίηση από την υλοποίηση της δράσης και τα μικρά ποσοστά λίγο ή καθόλου ικανοποιημένων, φαίνεται ότι μία μερίδα ωφελούμενων, της τάξης του 35,5%, δεν είναι απόλυτα ικανοποιημένη, λόγω προβλημάτων που αντιμετώπισαν σε επιμέρους παραμέτρους που συνθέτουν τον κύκλο υλοποίησής της. Όπως προέκυψε από τα ευρήματα της ποσοτικής έρευνας:

- το 27,2% των συμμετεχόντων στην ποσοτική έρευνα ωφελούμενων ανέφερε ότι δεν έχει έγκαιρη ενημέρωση γύρω από τις Προσκλήσεις της δράσης,
- το 12,0% αντιμετώπισε προβλήματα με τη διαδικασία υποβολής της αίτησής του στη δράση, ενώ ένα 18,7% δήλωσε ότι έχει μέτρια ή ελλιπή ενημέρωση γύρω από τα δικαιολογητικά που πρέπει να συνοποβάλλει με αυτήν,
- το 7,3% δεν ήταν σύμφωνο με τα μόρια που συγκέντρωσε η αίτησή του, ενώ το 29,5% αναφέρει πως έχει μέτρια ή μη ικανοποιητική ενημέρωση γύρω από τα κριτήρια μοριοδότησής του,
- το 36,4% διαφωνεί με την αλλαγή των κριτηρίων μοριοδότησης που έλαβε χώρα από το σχολικό έτος 2015-2016,
- το 11,2% των ωφελούμενων που συμμετείχαν στον κύκλο 2014-2015, το 13,0% των ωφελούμενων που συμμετείχαν στον κύκλο 2015-2016 και το 21,4% των συμμετεχόντων στον κύκλο 2016-2017 δήλωσαν ότι επειδή ήταν επιλαχόντες αυτό τους δημιούργησε πρόβλημα με τη φύλαξη των παιδιών τους, αναγκάζοντάς τους *«είτε να επιστρατεύσουν συγγενείς», «είτε να πληρώσουν για δύο μήνες από την τσέπη τους κάποια δομή, επιβαρύνοντας έτσι τον οικογενειακό τους προϋπολογισμό»,*
- το 4,4% αντιμετώπισε προβλήματα με το σύστημα της Σύζευξης και το 20,1% με το σύστημα του Voucher, όσον αφορά την τοποθέτηση του παιδιού του σε κάποια δομή,
- το 5,0% είναι λίγο ή καθόλου ικανοποιημένο από τις υπηρεσίες φροντίδας και φύλαξης παιδιών που τους παρείχαν οι δομές που τοποθέτησαν τα παιδιά τους, ενώ ένα άλλο ποσοστό της τάξης του 31,3% που δηλώνει αρκετά ικανοποιημένο, αναφέρθηκε κυρίως σε προβλήματα συνεργασίας με τις δομές, σε ελλιπή ιατρική παρακολούθηση των παιδιών τους, στο πλαίσιο της φιλοξενίας τους στις δομές και στο ωράριο λειτουργίας των δομών που δεν εξυπηρετεί απόλυτα τις ανάγκες τους.
- Πέραν αυτών των προβλημάτων **το 68,6% των ωφελούμενων ανέφερε ότι τα χρήματα που δόθηκαν για τη δράση της Εναρμόνισης στους 3 εξεταζόμενους κύκλους, δεν επαρκούσαν να καλύψουν τις ανάγκες «όλων»,** όπως χαρακτηριστικά ανέφεραν οι ερωτώμενες στο πλαίσιο της ποσοτικής έρευνας.

Τα παραπάνω προβλήματα επιβεβαιώνονται και από τα αποτελέσματα τόσο της ποιοτικής έρευνας που διενεργήθηκε στις ωφελούμενες γυναίκες, όσο και από τις δύο έρευνες (ποιοτική και ποσοτική) που διενεργήθηκε στους φορείς παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών. Οι αναφορές σε επιμέρους προβλήματα που αφορούν διάφορα στάδια υλοποίησης της δράσης, από τη φάση της

Πρόσκλησης, στη φάση υποβολής της αίτησης συμμετοχής και εν συνεχεία τη μοριοδότηση και την ένταξη των ωφελούμενων σε δομές είναι κοινές. Η συνεργασία μεταξύ ωφελούμενων και δομών δεν ήταν πάντα εύκολη υπόθεση, δεδομένου ότι μόνο το 6,6% των συμμετεχόντων στην ποσοτική έρευνα φορέων ανέφερε ότι δεν αντιμετωπίζει κανένα πρόβλημα με τους γονείς που τοποθετούν τα παιδιά τους στις δομές τους, μέσω της δράσης της Εναρμόνισης, γεγονός που μετριάξει και το επίπεδο ικανοποίησης αμφότερων από τη συνεργασία τους.

Παρά το γεγονός όμως ότι τα όποια προβλήματα αντιμετώπισαν οι ωφελούμενοι κατά τη φάση υλοποίησης της δράσης μπορεί να επηρέασαν την «απολυτότητα» του συνολικού βαθμού ικανοποίησής τους από τη δράση, ωστόσο **ο βαθμός ικανοποίησης των αναγκών τους είναι υψηλός, γεγονός που οδηγεί το 100,0% των ερωτώμενων ωφελούμενων να δηλώνει πως θεωρεί πολύ και αρκετά σημαντική τη συνέχισή της.**

Πιο συγκεκριμένα, το 93,4% κρίνει πολύ σημαντική τη συνέχιση της δράσης «Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής», ενώ το 6,5% αναφέρει πως είναι αρκετά σημαντική. Όπως προέκυψε από την ποιοτική έρευνα, οι ωφελούμενοι θεωρούν τη συμβολή της δράσης πολυεπίπεδη, «από την κοινωνικοποίηση και ισορροπημένη ανάπτυξη των παιδιών», «τη διατήρηση της απασχόλησης των γυναικών που κατέχουν μία θέση εργασίας», «την εξισορρόπηση οικογενειακών και επαγγελματικών υποχρεώσεων των εργαζομένων γυναικών», «την κινητοποίηση ανέργων γυναικών όσον αφορά στην εξεύρεση εργασίας», και τέλος «τη σημαντική αποφόρτιση των γυναικών από τη φροντίδα των παιδιών τους συμβάλλοντας έτσι στη βελτίωση της ποιότητας του ατομικού, οικογενειακού και επαγγελματικού τους βίου».

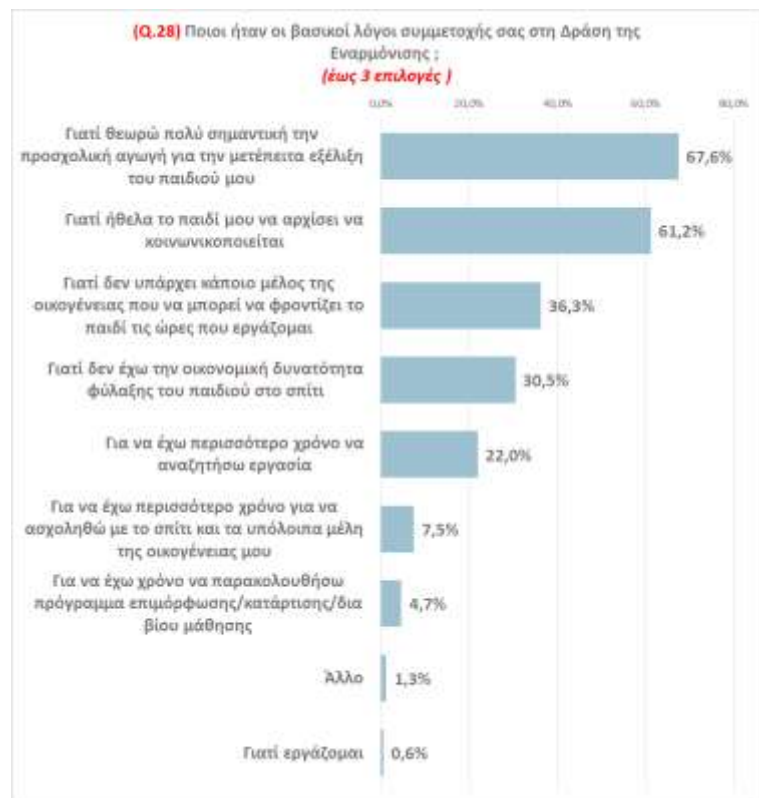
8.3 Ανταπόκριση των στόχων των δράσεων στις ανάγκες των ομάδων στόχου στις οποίες απευθύνονται

Η δράση της Εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής και στους τρεις εξεταζόμενους κύκλους είχε δύο διακριτούς στόχους. Ο πρώτος αφορούσε στην ουσιαστική στήριξη των ωφελουμένων προκειμένου να διασφαλιστεί η ισότιμη πρόσβασή τους στην εργασία, μέσω της παροχής ποιοτικών υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας βρεφών, νηπίων, παιδιών και ατόμων με αναπηρία, ενώ ο δεύτερος στην ισότιμη πρόσβαση των ευπαθών ομάδων (παιδιά και άτομα με αναπηρία) σε ποιοτικές κοινωνικές υπηρεσίες.

Στο πλαίσιο αυτό, σε πρώτη φάση εξετάζεται στη συνέχεια με ποιοτικούς όρους κατά πόσο η στόχευση αυτή ανταποκρίνεται στις ανάγκες των ωφελούμενων, έτσι όπως αυτές διατυπώθηκαν και καταγράφηκαν από τον ίδιο τον πληθυσμό στις σχετικές πρωτογενείς έρευνες, ανάλογα με την εργασιακή τους κατάσταση. Παράλληλα εξετάζεται ο βαθμός συμφωνίας των ωφελούμενων με την ην αλλαγή των κριτηρίων μοριοδότησης που έλαβε χώρα από το σχολικό έτος 2015-2016, δίνοντας περισσότερα μόρια σε γονείς που δεν εργάζονται, με σκοπό να αποδεσμευθούν από τη φύλαξη των παιδιών τους και να μπορούν να αναζητήσουν εργασία. Σε δεύτερη φάση, εξετάζεται σε ποσοτικούς όρους ο βαθμός κάλυψης των αναγκών του πληθυσμού στόχου, βάσει δευτερογενών στοιχείων της Ε.Ε.Τ.Α.Α που αφορούν στις σχετικές αιτήσεις συμμετοχής που υποβλήθηκαν, ανά κύκλο και τις ανάλογες τοποθετήσεις.

Ειδικότερα, όπως προέκυψε από τα ευρήματα της ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας που διενεργήθηκαν στον ωφελούμενο πληθυσμό:

➔ Πρωτεύον κίνητρο συμμετοχής των ωφελούμενων στη δράση της Εναρμόνισης και στους τρεις εξεταζόμενους κύκλους και ανεξαρτήτως της εργασιακής τους κατάστασης, αποτελεί το γεγονός ότι θεωρούν πολύ σημαντική την προσχολική αγωγή για τη μετέπειτα σωματική, συναισθηματική, νοητική και κοινωνική εξέλιξη του παιδιού τους. Όπως διατυπώθηκε κατά τη διεξαγωγή της ποιοτικής έρευνας στις ωφελούμενες μητέρες η ένταξη του παιδιού σε έναν παιδικό

σταθμό και η παρακολούθηση ενός προγράμματος προσχολικής αγωγής, δημιουργεί τη βάση και τις προϋποθέσεις για την πρόοδο και τη μετέπειτα ανάπτυξή του, που το οικογενειακό περιβάλλον, πολλές φορές δεν μπορεί να προσφέρει. Προς την ίδια κατεύθυνση διατυπώνουν την άποψη ότι για τις μητέρες ο βρεφικός/παιδικός σταθμός «δεν αποτελεί χώρο στάθμευσης», αλλά διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση του χαρακτήρα του παιδιού, συμβάλλοντας στη φυσική του υγεία, στην σωματική, ψυχική και πνευματική του ανάπτυξη και στην ενδυνάμωση των ικανοτήτων του. Όπως μάλιστα χαρακτηριστικά αναφέρει κάποια μητέρα θέλοντας να υπερτονίσει τη σημασία της προσχολικής εκπαίδευσης που παρέχεται μέσα από οργανωμένες δομές παροχής υπηρεσιών προσχολικής αγωγής «παρότι υπάρχει γιαγιά να το κρατάει, θα ήτανε πολλές ώρες κλεισμένο (το παιδί) στο σπίτι, δεν θα μάθαινε πράγματα, δεν θα μπορούσε να συμμετάσχει σε εκδηλώσεις...», ενώ κάποια ακόμη άνεργη αναφέρει «πως ακόμη και αν δεν κάνανε δεκτό το παιδί μου θα πλήρωνα για να πάει, γιατί θεωρώ ορθό το παιδί να είναι με άλλα παιδιά».

Το κίνητρο αυτό συνάδει απόλυτα με το σκέλος της στόχευσης που αφορά στην στήριξη των ωφελουμένων μέσω της παροχής ποιοτικών υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας παιδιών σε ανάλογες δομές, προκειμένου να διασφαλιστεί η ισότιμη πρόσβασή τους στην εργασία.

Ωστόσο, φαίνεται ότι τα υπόλοιπα κίνητρα διαφοροποιούνται, ανάλογα με την εργασιακή κατάσταση των ωφελούμενων, όπως φαίνεται και από τα στοιχεία του πίνακα που ακολουθεί.

(Q.28) Ποιοι ήταν οι βασικοί λόγοι συμμετοχής σας στη Δράση της Εναρμόνισης ; (έως 3 επιλογές) Ανάλογα με την εργασιακή κατάσταση των ωφελούμενων, κατά την ένταξη του παιδιού τους στη δράση			
	Άνεργοι ή οικονομικά μη ενεργά άτομα	Εργαζόμενοι	Σύνολο
Γιατί θεωρώ πολύ σημαντική την προσχολική αγωγή για την μετέπειτα εξέλιξη του παιδιού μου	71,3%	64,3%	67,6%
Γιατί ήθελα το παιδί μου να αρχίσει να κοινωνικοποιείται	68,1%	55,5%	61,2%
Γιατί δεν υπάρχει κάποιο μέλος της οικογένειας που να μπορεί να φροντίζει το παιδί τις ώρες που εργάζομαι	13,2%	57,4%	36,9%
Γιατί δεν έχω την οικονομική δυνατότητα φύλαξης του παιδιού στο σπίτι	16,8%	42,3%	30,5%
Για να έχω περισσότερο χρόνο να αναζητήσω εργασία	45,4%	5,3%	22,0%
Για να έχω περισσότερο χρόνο για να ασχοληθώ με το σπίτι και τα υπόλοιπα μέλη της οικογένειας μου	12,2%	4,2%	7,5%
Για να έχω χρόνο να παρακολουθήσω πρόγραμμα επιμόρφωσης/κατάρτισης/δια βίου μάθησης	8,7%	1,9%	4,7%
Άλλο	0,7%	0,8%	1,3%

- ☞ Όπως φαίνεται από τα στοιχεία του πίνακα που προηγήθηκε, για το 60,0% περίπου των εργαζόμενων ωφελούμενων, δεύτερο κατά σειρά κίνητρο, όλες τις εξεταζόμενες περιόδους, αποτελεί το γεγονός ότι δεν υπάρχει κάποιο μέλος της οικογένειας που να μπορεί να φροντίζει το παιδί τους τις ώρες που εκείνοι εργάζονται. Το ίδιο ακριβώς κίνητρο αναφέρθηκε και ένα ποσοστό γυναικών (της τάξης του 13,8% κατά μέσο όρο) που εργάζεται εποχιακά, κατά τη διάρκεια της 11μηνιας παραμονής του παιδιού τους στη δράση.

Το κίνητρο αυτό συνδέεται άμεσα με τον στόχο της δράσης περί «επίτευξης ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής», αλλά και της «ισότιμης πρόσβασής τους στην εργασία», αφού όπως διατυπώνουν πολλές ερωτώμενες στην ποσοτική έρευνα, η μικρή διαθεσιμότητα μελών του οικογενειακού περιβάλλοντος για τη φύλαξη του παιδιού τους, οι μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς εργασίας, οι αυξανόμενες απαιτήσεις που συνεπάγεται η επαγγελματική τους ζωή, η ανάγκη ενίσχυσης του οικογενειακού προϋπολογισμού και το χαμηλό διαθέσιμο εισόδημα για την «αγορά» υπηρεσιών φύλαξης και φροντίδας, θα οδηγούσε πολλές από αυτές σε «αδιέξοδο». Όπως μάλιστα διατύπωσαν αρκετές εργαζόμενες μητέρες, συμπεριλαμβανομένου τον εποχιακά εργαζόμενων, η μη ένταξή τους στη δράση της εναρμόνισης είτε θα οδηγούσε πολλές από αυτές σε «έξοδο» από την αγορά εργασίας, είτε, σε λιγότερες περιπτώσεις, «στην μεταβολή του καθεστώτος εργασίας, επιλέγοντας πιο ευέλικτες μορφές απασχόλησης», ώστε να μπορούν να ασχοληθούν με τη φροντίδα των παιδιών τους. Το εύρημα αυτό, επιβεβαιώνεται και από την ποιοτική έρευνα σε ωφελούμενες, που η πλειοψηφία των ερωτώμενων αυτής της κατηγορίας ανέφερε πως δεν υπάρχει πάντα διαθέσιμο άτομο από το ευρύτερο οικογενειακό περιβάλλον να φυλάει το παιδί τις ώρες που εκείνες εργάζονται, ενώ κάποιες άλλες ανέφεραν πως οι συγγενείς τους (γιαγιά/παππούς) μένουν μακριά.

- ☞ Για τις άνεργες γυναίκες, τρίτο κατά σειρά κίνητρο για το 50,0% περίπου των ερωτώμενων αυτής της κατηγορίας αποτελεί το γεγονός ότι η συμμετοχή τους στη δράση τους προσφέρει περισσότερο χρόνο να αναζητήσουν εργασία. Όπως μάλιστα αναφέρουν ορισμένες, η συμμετοχή τους στη δράση τους έδωσε τη δυνατότητα να κινηθούν περισσότερο συστηματικά προς την κατεύθυνση της αναζήτησης εργασίας «διαμορφώνοντας ένα καλύτερο βιογραφικό, αναζητώντας με πιο μεθοδικό τρόπο εργασία, κάνοντας κάποια ραντεβού».

Το κίνητρο αυτό, συνδέεται άμεσα με το στόχο της δράσης περί της βελτίωσης της απασχολησιμότητας των γυναικών.

- ☞ Η κοινωνικοποίηση του παιδιού τους, αποτελεί, 2ο σε σημαντικότητα κίνητρο για τις άνεργες ωφελούμενες και 3ο για τις εργαζόμενες. Όπως προέκυψε από τα ευρήματα της ομαδικής συζήτησης οι ωφελούμενες, θεωρούν ότι η συμμετοχή του παιδιού τους, από τη νηπιακή ηλικία, σε ένα οργανωμένο και κατάλληλα επιτηρούμενο περιβάλλον, όπως αυτό των παιδικών σταθμών, συμβάλλει στο να μάθει να συνυπάρχει, να αλληλεπιδρά, να μοιράζεται, να ζει κοινωνικά και να συνθέτει την ατομικότητά του με τρόπο λειτουργικό μέσα στο πλαίσιο της ομάδας. Όπως αναφέρει μάλιστα μία ερωτώμενη «η αλληλεπίδραση του παιδιού μου με άλλα νήπια και οι δεσμοί με τους παιδαγωγούς του τον βοήθησαν στο να μάθει να

συνεργάζεται, να συνυπάρχει με άλλα παιδιά, να μοιράζεται παιχνίδια, αλλά και να διεκδικεί αυτό που θέλει, χωρίς να μαλώνει».

Παρά το γεγονός ότι δεν είναι άμεσα προφανής η σύνδεση αυτού του κινήτρου με τους στόχους της δράσης, η ανάπτυξη ιδιοτήτων του παιδιού ως μέλος ενός κοινωνικού συνόλου και η εκμάθηση κανόνων συμπεριφοράς κοινωνικά αποδεκτών, αν δεν γινόταν μέσα σε ένα οργανωμένο πλαίσιο, όπως αυτό των δομών, θα απαιτούσε ιδιαίτερο χρόνο από τις ωφελούμενες. Αυτό θα λειτουργούσα επιβαρυντικά στη συμφιλίωση του επαγγελματικού και ιδιωτικού βίου και στην εξέλιξη της επαγγελματικής σταδιοδρομίας, όσον αφορά στις εργαζόμενες και στο στόχο περί βελτίωσης της απασχολησιμότητας των γυναικών, όσον αφορά στις άνεργες.

- ☞ Η αδυναμία κάλυψης του κόστους των υπηρεσιών κατ' οίκον φύλαξης του παιδιού τους αναφέρεται ως τέταρτο κατά σειρά κίνητρο, από όλες τις κατηγορίες ερωτώμενων, ανεξαρτήτως της επαγγελματικής τους κατάστασης. Το ποσοστό των εργαζόμενων ωφελούμενων που δηλώνουν οικονομική αδυναμία να καλύψουν αυτό το κόστος, είναι υπερδιπλάσιο από τους ανέργους (42,0% περίπου για τους εργαζόμενους, έναντι 16% για τους ανέργους), γεγονός που σχετίζεται άμεσα με το προφίλ των ωφελούμενων από τη δράση και το πλαφόν του οικογενειακού εισοδήματος που θέτει ως όριο εισόδου στη δράση, αλλά καταδεικνύει ταυτόχρονα, τις συρρικνωμένες εισροές εισοδημάτων από τη γυναικεία απασχόληση στον οικογενειακό προϋπολογισμό. Όπως ανέφεραν μάλιστα αρκετές γυναίκες «με μισθούς των 450, 500 και 600 ευρώ τον μήνα, δύσκολα μπορείς να ανταπεξέλθεις στις υποχρεώσεις του νοικοκυριού για βασικές ανάγκες», υπονοώντας ότι για εκείνες το να πληρώσουν κάποιο σταθμό ή κάποιον για τη φύλαξη του παιδιού τους στο σπίτι, αποτελεί «πολυτέλεια». Το εύρημα αυτό επιβεβαιώνεται και από την ποιοτική έρευνα κατά την οποία η συντριπτική πλειοψηφία των συμμετεχουσών γυναικών ανέφερε πως «θα ήταν πολύ δύσκολο για αυτές να αναλάβουν ένα τέτοιο κόστος», ενώ κάποιες άλλες συμπλήρωσαν ότι «θα τους ήταν αδύνατο». Στη βάση αυτή,¹ στις 4ωφελούμενες ανέφεραν ότι σε περίπτωση που δεν γινόταν δεκτό το παιδί τους θα αναγκαζόταν να εγκαταλείψει την εργασία της, προκειμένου να ασχοληθεί με τη φύλαξη των παιδιών.

Στο πλαίσιο αυτό, είναι προφανής και άμεση η σύνδεση της ανάγκης με τους στόχους της δράσης που αφορούν στη συμφιλίωση μεταξύ επαγγελματικού και ιδιωτικού βίου, στην ισότιμη πρόσβαση των ωφελούμενων στην εργασία, στην προώθηση της ισότητας των ευκαιριών και της ενεργού συμμετοχής των ωφελούμενων και στη βελτίωση της απασχολησιμότητάς τους.

- ☞ Ένα πέμπτο σε κατάταξη κίνητρο, που αναφέρθηκε από μικρή μερίδα ερωτώμενων (κάτω του 8,0%), αποτελεί το γεγονός ότι η συμμετοχή τους στη δράση τους δίνει τη δυνατότητα να έχουν περισσότερο χρόνο να ασχοληθούν με το σπίτι και τα υπόλοιπα μέλη του νοικοκυριού. Όπως χαρακτηριστικά ανέφερε κάποια ερωτώμενη στην ποιοτική έρευνα «η γυναίκα στο σπίτι έχει και έναν άλλο ρόλο απασχολούμενη με το καθημερινό νοικοκυριό, το διάβασμα των παιδιών, τις επισκέψεις στο γιατρό, τη φροντίδα άλλων ηλικιωμένων ατόμων, κλπ. και η αποφόρτισή τους κάποιες ώρες από τη φροντίδα κάποιου παιδιού είναι πολύ σημαντική για εκείνες». Με την άποψη αυτή ταυτίστηκε απόλυτα και η συμμετέχουσα με παιδί που ανήκει στην ομάδα ΑΜΕΑ. Όπως ανέφερε μάλιστα «τα παιδιά με ειδικές ανάγκες έχουν ιδιαίτερες

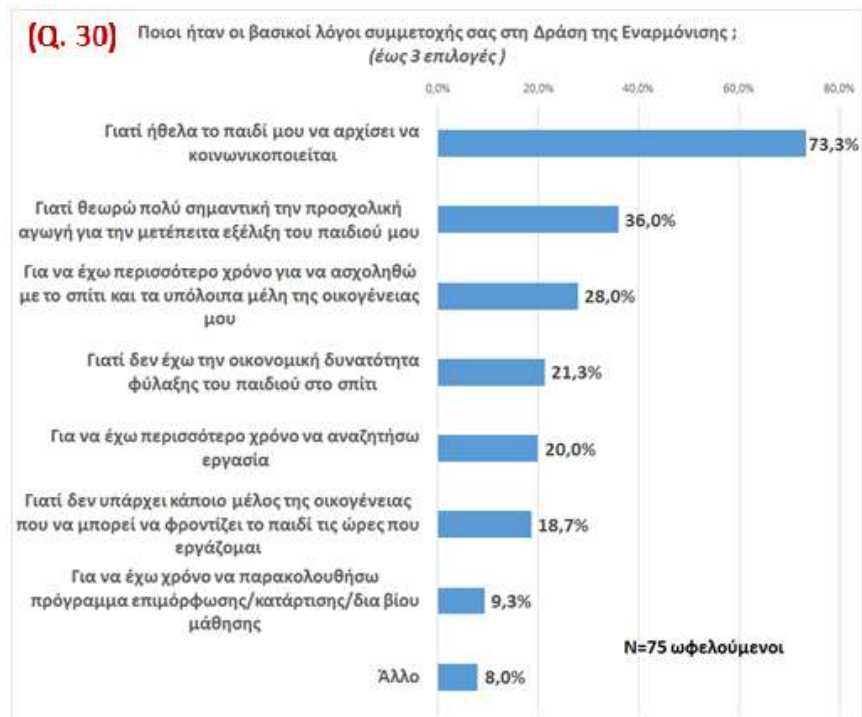
απαιτήσεις όσον αφορά στη φροντίδα τους, που δεν αφήνουν χρόνο να ασχοληθείς με άλλα πράγματα. Για εμάς η αποδέσμευση κάποιες ώρες είναι πού σημαντική».

Το κίνητρο αυτό συνδέεται άμεσα με το στόχο της δράσης περί συμφιλίωσης του επαγγελματικού και ιδιωτικού βίου, σε ότι αφορά στις εργαζόμενες, αλλά και με την καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών, όσον αφορά στους ωφελούμενους με παιδιά που ανήκουν στην ομάδα ΜΕΑ.

- ☞ Έκτο κίνητρο για τους ωφελούμενους από τη δράση της Εναρμόνισης, αποτελεί η δυνατότητα αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου που τους προσφέρει η συμμετοχή τους στη δράση και η αποφόρτισή τους από την φροντίδα των παιδιών τους, προκειμένου να παρακολουθήσουν κάποιο πρόγραμμα επιμόρφωσης/ κατάρτισης/ δια βίου μάθησης. Βέβαια τα ποσοστά όσων αναφέρθηκαν σε αυτό το κίνητρο, διαφοροποιούνται ανάλογα με την εργασιακή τους κατάσταση. Έτσι, λιγότερο από το 2,0% των εργαζόμενων αναφέρθηκε σε αυτό το κίνητρο και τις τρεις εξεταζόμενες περιόδους, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στους ανέργους, κινείται στα επίπεδα του 8,5% περίπου. Στο σημείο αυτό αξίζει να αναφερθεί ότι πολλές άνεργες ωφελούμενες ανέφεραν ότι συνεχίζουν να σπουδάζουν, προκειμένου να λάβουν το πτυχίο τους από κάποιο ανώτερο/ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα, ή ότι παρακολουθούν μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών.

Το κίνητρο αυτό συνδέεται άμεσα με τους στόχους της δράσης που αφορούν στην εξέλιξη της επαγγελματικής σταδιοδρομίας, την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών και τη βελτίωση της απασχολησιμότητας των ωφελούμενων.

- ☞ Σε ότι αφορά τους ωφελούμενους με παιδιά που ανήκουν στην ομάδα ΑΜΕΑ με ποσοστό αναπηρίας 35%, όπως φαίνεται και από το διπλανό γράφημα αν και τα κίνητρα φαίνεται να είναι κοινά με τις υπόλοιπες κατηγορίες ωφελούμενων, ωστόσο βασική προτεραιότητα για αυτή την ομάδα αποτελεί η κοινωνικοποίηση του παιδιού τους, καθώς και να το να βοηθήσουν το παιδί τους να ενταχθεί ομαλότερα στο κοινωνικό σύνολο, να εκφραστεί και να επικοινωνήσει, μέσα από τις

δεξιότητες που του προσφέρει η παρακολούθηση κάποιου τμήματος προσχολικής αγωγής.

Τα κίνητρα αυτά συνάδουν απόλυτα με το στόχο της δράσης για καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών, ενώ για ένα μικρό ποσοστό γυναικών που εργάζεται η δράση συνδράμει στην εξισορρόπηση μεταξύ οικογενειακού και επαγγελματικού βίου. Τέλος, σε ότι αφορά στις άνεργες ωφελούμενες η διευκόλυνσή τους στο να αναζητήσουν μία θέση εργασίας, ταυτίζεται πλήρως με το στόχο της δράσης για ενεργό ένταξη, με σκοπό, μεταξύ άλλων, την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών και της ενεργού συμμετοχής και της βελτίωσης της απασχολησιμότητας.

Από τα όσα προηγήθηκαν είναι προφανές ότι οι στόχοι της δράσης της Εναρμόνισης ανταποκρίνονται πλήρως στις ανάγκες των ομάδων στόχων στις οποίες απευθύνονται. Πιο συγκεκριμένα όσον αφορά στους εργαζόμενους οι ανάγκες τους φαίνεται να ταυτίζονται με τους στόχους της δράσης που αφορούν αφενός στη συμφιλίωση του επαγγελματικού και ιδιωτικού τους βίου και τα προβλήματα που πηγάζουν μέσα από αυτή τους την ιδιότητα και αφετέρου στη διατήρηση της απασχολησιμότητάς τους. Όπως καταδεικνύουν τα ευρήματα όλων των πρωτογενών ερευνών που διενεργήθηκαν στο πλαίσιο της παρούσας αξιολόγησης, για ένα μεγάλο τμήμα των εργαζόμενων, αφενός δεν υπάρχει κάποιο άλλο μέλος του οικογενειακού τους περιβάλλοντος να φροντίζει το παιδί τους τις ώρες που εκείνοι εργάζονται και αφετέρου τους είναι εξαιρετικά δύσκολο να αναλάβουν ιδιωτικά το κόστος της φύλαξης των παιδιών τους σε δομές. Ο τελευταίος παράγοντας συνδέεται άμεσα και με το καθεστώς εργασίας τους που για πολλούς από αυτούς εμπίπτει στην κατηγορία των ελαστικών μορφών, με ότι αυτό συνεπάγεται για το επίπεδο των αμοιβών τους, αλλά και με την γενικότερη μείωση των εισοδημάτων των νοικοκυριών που σημειώθηκε την τελευταία 10ετία, ως απόρροια της οικονομικής κρίσης που διανύει η χώρα. Καθώς η δομή και οι όροι της αγοράς εργασίας άλλαζαν, εξαιτίας των μνημονιακών δεσμεύσεων που ανέλαβε η χώρα, οι συνθήκες στο εργασιακό περιβάλλον γινόταν ακόμα πιο απαιτητικές και στρεσογόνες, περιορίζοντας την ευελιξία και την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού και κυρίως των γυναικών. Προς αυτή την κατεύθυνση, χαρακτηριστικά είναι τα στοιχεία του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου για την ισότητα των φύλων (European Institute for Gender Equality-EIGE), σύμφωνα με τα οποία στην Ελλάδα μόνο το 5,8% των γυναικών με παιδιά έχουν τη δυνατότητα να πάρουν άδεια από την εργασία τους μία με δύο ώρες, ώστε να φροντίσουν προσωπικά ή οικογενειακά θέματα, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό σε Ευρωπαϊκό επίπεδο ανέρχεται στο 22,3%. Παράλληλα, η πρωτογενής έρευνα που διενεργήθηκε στους ωφελούμενους κατέδειξε πως για μία μερίδα εργαζόμενων η ανάγκη βελτίωσης των συνθηκών και όρων απασχόλησης και η μετάβασή τους από επισφαλείς και ελαστικές μορφές εργασίας σε μία θέση πλήρους απασχόλησης και με καλύτερους όρους αποτελεί βασικό κίνητρο για τη συμμετοχή τους στη δράση. Η ανάγκη τους αυτή, ταυτίζεται πλήρως με τη στόχευση της δράσης περί εξέλιξης της επαγγελματικής τους σταδιοδρομίας.

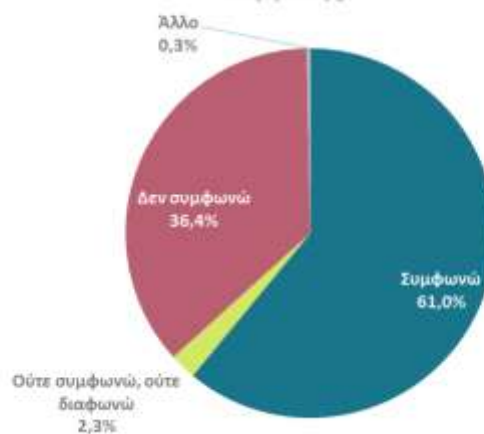
Σε ότι αφορά στην ομάδα των ανέργων η στόχευση της δράσης περί ενεργούς ένταξης με σκοπό, μεταξύ άλλων, την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών και της ενεργούς συμμετοχής και της βελτίωσης της απασχολησιμότητάς τους, ανταποκρίνεται στην ανάγκη του 50% των ωφελούμενων αυτής της κατηγορίας, για τους οποίους βασικό κίνητρο αποτελεί η απελευθέρωσή τους από την φροντίδα των παιδιών τους προκειμένου να αναζητήσουν εργασία. Παρά το σχετικά μειωμένο

ποσοστό αναφοράς των ανέργων ωφελομένων σε αυτό το κίνητρο, η ανάγκη αυτή φαίνεται τελικά να αφορά πολύ μεγαλύτερο ποσοστό ερωτώμενων αυτής της κατηγορίας, οι οποίοι δηλώνουν πως «θα αναζητούσαν εργασία, ανεξαρτήτως από την ένταξη του παιδιού τους στη δράση». Επιπρόσθετα, όπως ανέδειξαν τα στοιχεία της πρωτογενούς έρευνας στον ωφελούμενο πληθυσμό, υπάρχει μία μερίδα ανέργων γυναικών, της τάξης του 8,0% περίπου σε κάθε κύκλο, που η συμμετοχή τους στη δράση αποτελεί κίνητρο στο να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, ή στο να αποκτήσουν κάποιον πρόσθετο μεταπτυχιακό ή διδακτορικό τίτλο, κάτι που θα διευκολύνει την είσοδό τους στην αγορά εργασίας. Παράλληλα, όπως προέκυψε από τα ευρήματα της ποιοτικής έρευνας στις δομές για μία μικρή μερίδα γυναικών που δεν εργαζόταν, αλλά ταυτόχρονα δεν αναζητούσαν εργασία, η ένταξή τους στη δράση αποτέλεσε βασικό κίνητρο να αρχίσουν να αναζητούν εργασία. Ωστόσο, για ένα σημαντικό τμήμα των ανέργων ωφελομένων (της τάξης του 10,0% με 13,0%), οι στόχοι της δράσης δεν ταυτίζονται με τα κίνητρα συμμετοχής τους σε αυτή, δεδομένου ότι δεν ενδιαφέρονται να ενταχθούν στην αγορά εργασίας, ούτε να συμμετάσχουν σε κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευσης ή κατάρτισης.

Τέλος, σε ότι αφορά στους ωφελούμενους με παιδιά που ανήκουν στην ομάδα ΑΜΕΑ, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω οι ανάγκες τους ταυτίζονται πλήρως με τη στόχευση της δράσης περί καταπολέμησης κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών.

Εξετάζοντας το βαθμό συμφωνίας των ωφελομένων με τη νέα στόχευση της δράσης, η οποία εκφράστηκε μέσω της αλλαγής των κριτηρίων μοριοδότησης που έλαβε χώρα από το σχολικό έτος 2015-2016, δίνοντας περισσότερα μόρια σε γονείς που δεν εργάζονται, με σκοπό να αποδεσμευθούν από τη φύλαξη των παιδιών τους και να μπορούν να αναζητήσουν εργασία, το 61,0% των ερωτώμενων ανέφερε ότι συμφωνεί, το 36,4% ότι διαφωνεί, ενώ ένα ποσοστό της τάξης του 2,3% δήλωσε ότι ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί και μόλις το 0,3% δήλωσε ότι δεν μπορεί να εκτιμήσει αν η αλλαγή αυτή είναι προς τη σωστή ή τη λάθος κατεύθυνση. Η ανάλυση όμως των τοποθετήσεων των ερωτώμενων στη συγκεκριμένη ερώτηση βάσει της εργασιακής τους κατάστασης, αναδεικνύει διαφοροποιήσεις στις θέσεις που έχουν σχετικά με αυτές τις αλλαγές. Πιο συγκεκριμένα, ενώ 9 στους 10 ανέργους τάσσονται υπέρ αυτής της αλλαγής στη μοριοδότηση, η αντίστοιχη αναλογία στους εργαζόμενους είναι 4 στους 10. Όπως διατυπώνει η πλειοψηφία των εργαζόμενων που διαφωνεί με την αλλαγή της μοριοδότησης, «οι εργαζόμενοι έχουν περισσότερη

(Q. 38) Από το σχολικό έτος 2015-2016, άλλαξαν τα κριτήρια μοριοδότησης των ωφελομένων της δράσης της Ενταξίσεως, δίνοντας περισσότερα μόρια σε γονείς που δεν εργάζονται, με σκοπό να αποδεσμευθούν από τη φύλαξη των παιδιών τους και να μπορούν να αναζητήσουν εργασία. Εσείς προσωπικά συμφωνείτε ή διαφωνείτε με αυτή την αλλαγή;

ανάγκη για τη φύλαξη των παιδιών τους», ενώ παράλληλα αναφέρουν πως τα εισοδήματά τους δεν επαρκούν να καλύψουν το κόστος που απαιτείται για να τοποθετήσουν το παιδί τους σε κάποιο παιδικό σταθμό ή ΚΔΑΠ. Κάποια μερίδα επίσης εργαζόμενων επισημαίνει ότι η εργασιακή κατάσταση που δηλώνει μία ομάδα ωφελούμενων δεν είναι αληθής, εννοώντας την αδήλωτη εργασία, γεγονός που επηρεάζει «εις βάρος τους» τα αποτελέσματα της δράσης και μπορεί να «αφήσει εκτός γυναίκες που έχουν πραγματικά ανάγκη», όπως χαρακτηριστικά αναφέρουν. Παράλληλα, επισημαίνουν πως πολλές γυναίκες δεν ενδιαφέρονται πραγματικά να εργαστούν και ότι θα έπρεπε με κάποιο τρόπο να τεκμηριώνεται το ενδιαφέρον των άνεργων ωφελούμενων να βρουν εργασία, εφόσον ισχύει αυτή η διαφοροποίηση στα κριτήρια μοριοδότησης. Τα ευρήματα αυτά τεκμηριώνονται και από την ποιοτική έρευνα στους φορείς παροχής υπηρεσιών φύλαξης και φροντίδας παιδιών, σύμφωνα με τους οποίους υπάρχει ένα τμήμα των ανέργων ωφελούμενων που δεν ενδιαφέρεται πραγματικά να εργαστεί, ενώ ένα άλλο ποσοστό της ίδιας κατηγορίας, που υπερβαίνει το 10%, δηλώνει ψευδώς την εργασιακή του κατάσταση, επηρεάζοντας έτσι τα αποτελέσματα της δράσης.

Συνοψίζοντας τα παραπάνω, φαίνεται ότι η αλλαγή της στοχοθεσίας της δράσης υπέρ των ανέργων ναι μεν καλύπτει τις ανάγκες μεγάλου τμήματος αυτής της ομάδας στόχου, ωστόσο σε κάποιες περιπτώσεις λειτουργεί σε βάρος των εργαζόμενων. Φαινόμενα όπως η αδήλωτη εργασία μιας μερίδας ωφελούμενων και κατά συνέπεια τα πλασματικά εισοδήματα αλλοιώνουν τα αποτελέσματα της δράσης και επηρεάζουν την αποτελεσματικότητά της. Στη βάση αυτή, τόσο οι εργαζόμενοι ωφελούμενοι, όσο και οι φορείς παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών, διατυπώνουν την άποψη, ότι εφόσον συνεχίσει να υπάρχει αυτή η διαφοροποίηση στη μοριοδότηση μεταξύ ανέργων και εργαζόμενων γυναικών θα πρέπει να υιοθετηθούν αυστηρότερα κριτήρια για τους άνεργους που να διασφαλίζουν με κάποιον τρόπο την «δέσμευσή» τους, να αναζητήσουν εργασία ή να παρακολουθήσουν κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευσης ή κατάρτισης. Όπως ισχυρίζονται, ένα τέτοιο μέτρο θα συνέβαλε «στην ορθολογικότερη διάθεση των διαθέσιμων θέσεων σε αυτούς που πραγματικά το έχουν ανάγκη». Παράλληλα, στη βάση εξορθολογισμού του συστήματος μοριοδότησης πολλοί ωφελούμενοι προτείνουν:

- το πρώτο σε βαρύτητα κριτήριο να είναι το ετήσιο δηλωθέν οικογενειακό εισόδημα των υποψήφιων ενδιαφερόμενων που υποβάλλουν αίτηση συμμετοχής στη δράση (49,1% των ωφελούμενων),
- το δεύτερο σε βαρύτητα κριτήριο να είναι η κατάσταση απασχόλησης/ανεργίας, η εργασιακή σχέση και το είδος απασχόλησης του υποψήφιου ενδιαφερόμενου (31,2% των ωφελούμενων)
- το τρίτο σε βαρύτητα κριτήριο να είναι η οικογενειακή κατάσταση (άγαμος, έγγαμος κλπ.) του ενδιαφερόμενου (31,8% των ωφελούμενων), ενώ,
- τέταρτο σε βαρύτητα κριτήριο θα έπρεπε να είναι η κάρτα ανεργίας από τον ΟΑΕΔ (50,7% των ωφελούμενων).

8.4 Βαθμός εξυπηρέτησης των επωφελούμενων από το εύρος των παρεχόμενων υπηρεσιών στο πλαίσιο των δράσεων σε σχέση με τις διαφοροποιημένες ανάγκες τους

Σε ότι αφορά στις παρεχόμενες υπηρεσίες από τις δομές που τοποθέτησαν τα παιδιά τους παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- **Ωράριο λειτουργίας:** Απόλυτα ικανοποιημένοι από το ωράριο λειτουργίας της δομής που τοποθέτησαν το παιδί τους είναι περίπου 6 στους 10 ερωτώμενους στους 2 πρώτους εξεταζόμενους κύκλους, ενώ στον κύκλο 2016-2017, παρατηρείται αύξηση των απόλυτα ικανοποιημένων (7 στους 10 περίπου).

(Q.48, Q.49 & Q.50) Πόσο ικανοποιημένη/ος είστε από: Το ωράριο λειτουργίας της δομής			
	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Απόλυτα ικανοποιημένη/ος	60,7%	64,8%	68,6%
Αρκετά ικανοποιημένη/ος	29,1%	25,8%	23,8%
Ούτε ικανοποιημένη/ος, ούτε δυσαρεστημένη/ος	6,4%	5,5%	4,6%
Δυσαρεστημένη/ος	2,5%	2,8%	1,8%
Πολύ δυσαρεστημένη/ος	1,2%	1,1%	1,2%

Στους εργαζόμενους καταγράφεται ο μεγαλύτερος βαθμός μη ικανοποίησης από το ωράριο λειτουργίας από τις δομές, γιατί όπως δηλώνουν οι ώρες εργασίας τους στον ιδιωτικό τομέα είναι 09:00 με 17:00, ενώ η συντριπτική πλειοψηφία των δομών λειτουργεί έως τις 16:00. Παράλληλα, πολλές μητέρες ανέφεραν ότι το ωράριο εργασίας τους είναι κυλιόμενο ή ότι δουλεύουν άλλοτε πρωί, και άλλοτε απόγευμα, σε εμπορικά καταστήματα ή super market, Σάββατα ή και σχολικές αργίες, ενώ αντίθετα οι δομές δεν λειτουργούν απογεύματα, με εξαίρεση τα Κ.Δ.Α.Π. ή τα Σάββατα, έχοντας σαν αποτέλεσμα κάποιες από αυτές να επιβαρύνονται με έξτρα κόστη για τη φύλαξη των παιδιών τους ή να πρέπει να κινητοποιούν συγγενείς, οι οποίοι «δεν είναι πάντα διαθέσιμοι», όπως δηλώνουν.

- **Επίπεδο συνεργασίας με τη δομή:** Απόλυτα ικανοποιημένοι από το επίπεδο συνεργασίας τους με τη δομή που τοποθέτησαν το παιδί τους είναι περίπου 6 στους 10 ερωτώμενους στους 2 πρώτους εξεταζόμενους κύκλους, ενώ στον κύκλο 2016-2017, παρατηρείται αύξηση των απόλυτα ικανοποιημένων (7 στους 10 περίπου).

(Q.48, Q.49 & Q.50) Πόσο ικανοποιημένη/ος είστε από: Το επίπεδο της συνεργασίας σας με τη δομή			
	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Απόλυτα ικανοποιημένη/ος	60,7%	64,1%	68,8%
Αρκετά ικανοποιημένη/ος	25,8%	24,3%	22,9%
Ούτε ικανοποιημένη/ος, ούτε δυσαρεστημένη/ος	8,8%	7,5%	5,4%
Δυσαρεστημένη/ος	3%	2,1%	1,7%
Πολύ δυσαρεστημένη/ος	1,7%	2,1%	1,2%

Στην παράμετρο αυτή, δεν παρατηρείται διαφοροποίηση των απαντήσεων των ωφελούμενων ανάλογα με την εργασιακή τους κατάσταση, ενώ όπως αναφέρθηκε παραπάνω οι ωφελούμενοι που τοποθέτησαν τα παιδιά τους σε Κ.Δ.Α.Π., Κ.Δ.Α.Π. – ΜΕ.Α. και βρεφικούς- βρεφονηπιακούς σταθμούς είναι περισσότερο δυσαρεστημένοι από τη συνεργασία τους με της δομές, ενώ αρκετά υψηλά ποσοστά της τάξης του 6% καταγράφεται και σε ότι αφορά στους δημοτικούς παιδικούς σταθμούς.

Αντίθετα, μόνο το 39,6% των φορέων, στην σχετική ποσοτική έρευνα που διενεργήθηκε, δήλωσαν απόλυτα ικανοποιημένοι από τη συνεργασία τους με τους ωφελούμενους. Πιο συγκεκριμένα, αν και το 92,4% των φορέων δηλώνουν ότι είναι πολύ και αρκετά ικανοποιητική η συνεργασία τους με τους ωφελούμενους, ωστόσο το 93,4% αυτών δηλώνουν ταυτόχρονα ότι αντιμετωπίζουν αρκετά προβλήματα στη συνεργασία τους με τους ωφελούμενους. Το σημαντικότερο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν τόσο οι δημοτικοί (64,4%), όσο και οι ιδιωτικοί φορείς (49,2%), αφορά στην έγκαιρη συμπλήρωση του Μηνιαίου Δελτίου Παρακολούθησης από τους ωφελούμενους. Ένα άλλο σύνθετο πρόβλημα, που αναφέρθηκε από το 53,7% των φορέων, αφορά στην έγκαιρη συμπλήρωση των Δελτίων Εισόδου και Εξόδου. Τρίτο κατά σειρά πρόβλημα και ιδιαιτέρως έντονο για τους ιδιωτικούς φορείς 32,2% αποτελούν οι υπερβολικές απαιτήσεις των γονέων σε σχέση με τις προσφερόμενες από τη δράση υπηρεσίες, ενώ κάποια άλλα προβλήματα που αναφέρθηκαν από 3,8% των φορέων αφορούν σε απαιτήσεις που έχουν οι γονείς από τις δομές για την εξασφάλιση θέσης μετά το καθεστώς των voucher, στην απόκρυψη αναπτυξιακών διαταραχών των παιδιών τους, στο γεγονός ότι το 20% των γονέων δεν κρατά στο σπίτι τα παιδιά όταν εκείνα αρρωσταίνουν, στη δυσκολία προσκόμισης των απαιτούμενων ιατρικών βεβαιώσεων, στην περίπτωση που απουσιάζει το παιδί τους για μεγάλο χρονικό διάστημα και τέλος στην απαίτηση τους να τους βοηθήσουν οι φορείς στην υποβολή των αιτήσεων συμμετοχής τους στη δράση, καθώς και στην υπογραφή των σχετικών συμβάσεων.

- **Υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης:** Στον κύκλο 2014-2015, απόλυτα ικανοποιημένοι από τις υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης που προσέφερε η δομή στην οποία τοποθετήθηκαν τα παιδιά τους είναι μόλις το 56,7% των ερωτώμενων. Στον κύκλο 2015-2016, παρατηρείται αύξηση του ποσοστού αυτού στο 61,3%, ενώ στον κύκλο 2016-2017, το ποσοστό αυξάνει ακόμη περισσότερο και κινείται στο 65,0%.

(Q.48, Q.49 & Q.50) Πόσο ικανοποιημένη/ος είστε από: Την δημιουργική απασχόληση του παιδιού			
	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Απόλυτα ικανοποιημένη/ος	56,7%	61,3%	65,0%
Αρκετά ικανοποιημένη/ος	29,5%	26,6%	24,8%
Ούτε ικανοποιημένη/ος, ούτε δυσαρεστημένη/ος	9,5%	8,6%	7,1%
Δυσαρεστημένη/ος	3,5%	2,3%	2,0%
Πολύ δυσαρεστημένη/ος	0,8%	1,3%	1,0%

Στην παράμετρο αυτή, κρίνεται σκόπιμο να σημειωθούν κάποιες παρατηρήσεις που καταγράφηκαν στο πλαίσιο της ποσοτικής έρευνας με μητέρες να αναφέρουν ότι στους παιδικούς σταθμούς που τοποθέτησαν τα παιδιά τους παρέχονταν μόνο υπηρεσίες φύλαξης

και ελάχιστη δημιουργική απασχόλησης, ενώ το ίδιο ανέφεραν και κάποιοι ωφελούμενοι που τοποθέτησαν τα παιδιά τους σε Κ.Δ.Α.Π. – ΜΕ.Α.

- **Παρεχόμενες υπηρεσίες φροντίδας και φύλαξης:** Στον κύκλο 2014-2015, απόλυτα ικανοποιημένοι από τις παρεχόμενες υπηρεσίες φροντίδας και φύλαξης που προσέφερε η δομή στην οποία τοποθετήθηκαν τα παιδιά τους είναι μόλις το 55,6% των ερωτώμενων. Στον κύκλο 2015-2016, παρατηρείται αύξηση του ποσοστού αυτού στο 60,0%, ενώ στον κύκλο 2016-2017, το ποσοστό αυξάνει ακόμη περισσότερο και κινείται στο 64,5%.

(Q.48, Q.49 & Q.50) Πόσο ικανοποιημένη/ος είστε από: Τις παρεχόμενες υπηρεσίες φροντίδας και φύλαξης			
	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Απόλυτα ικανοποιημένη/ος	55,6%	60,0%	64,5%
Αρκετά ικανοποιημένη/ος	32,15	30,2%	28,2%
Ούτε ικανοποιημένη/ος, ούτε δυσαρεστημένη/ος	9,0%	6,4%	5,2%
Δυσανεστημένη/ος	2,3%	2,1%	1,5%
Πολύ δυσαρεστημένη/ος	0,9%	1,3%	0,6%

- **Συχνότητα / επάρκεια ιατρικής παρακολούθησης των παιδιών:** Συνολικά και στους τρεις κύκλους καταγράφεται χαμηλό ποσοστό απόλυτα ικανοποιημένων ωφελούμενων από την συχνότητα και επάρκεια της ιατρικής παρακολούθησης που προσέφεραν οι δομές στις οποίες τοποθετήθηκαν τα παιδιά τους. Πιο συγκεκριμένα μόνο 4 στους 10 είναι απόλυτα ικανοποιημένοι, ενώ 1 στους 4 περίπου αναφέρει πως θα ήθελε συχνότερη παρακολούθηση, έλεγχο των παιδιών σε ότι αφορά στον εμβολιασμό τους, και καλύτερη διαχείριση των παιδιών με ασθένειες που πηγαίνουν στις δομές. Αξιοσημείωτο επίσης είναι το εύρημα, ότι ένα ποσοστό δομών που υπερβαίνει το 10,0%, παρότι είναι υποχρεωμένες να παρέχουν, σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την ίδρυση και λειτουργία τους, τακτική ιατρική παρακολούθηση στα φιλοξενούμενα παιδιά, ωστόσο δεν το πράττει.

(Q.48, Q.49 & Q.50) Πόσο ικανοποιημένη/ος είστε από: Τη συχνότητα / επάρκεια της ιατρικής παρακολούθησης του παιδιού σας			
	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Απόλυτα ικανοποιημένη/ος	38,4%	40,3%	42,6%
Αρκετά ικανοποιημένη/ος	27,6%	24,4%	24,2%
Ούτε ικανοποιημένη/ος, ούτε δυσαρεστημένη/ος	18,5%	16,3%	16,3%
Δυσανεστημένη/ος	4,0%	4,1%	3,3%
Πολύ δυσαρεστημένη/ος	1,7%	1,7%	1,3%
Δεν προσφέρονταν η υπηρεσία και δεν μπορώ να απαντήσω	9,7%	13,2%	12,3%

Σε ότι αφορά αυτή την παράμετρο θα πρέπει να σημειωθεί η δυσαρέσκεια που καταγράφηκε από τη συχνότητα και επάρκεια της ιατρικής παρακολούθησης, αφορά κυρίως σε παιδικούς σταθμούς και δευτερευόντως σε βρεφικούς – βρεφονηπιακούς.

- **Υπηρεσίες μετακίνησης:** Όπως φαίνεται από τα στοιχεία του πίνακα που ακολουθεί λίγο περισσότεροι από τους μισούς ωφελούμενους κάνουν χρήση των υπηρεσιών μετακίνησης, σε κάθε εξεταζόμενο κύκλο. Από αυτούς που έκαναν χρήση των υπηρεσιών μετακίνησης είναι απόλυτα ικανοποιημένοι, στον κύκλο 2014-2015, το 52,5%, στον κύκλο 2015-2016 το 55,1% και στον κύκλο 2016-2017 το 58,6%.

(Q.48, Q.49 & Q.50) Πόσο ικανοποιημένη/ος είστε από: Τις υπηρεσίες μετακίνησης (αφορά όσους έκαναν χρήση των υπηρεσιών με την καταβολή αντίστοιχου αντιτίμου και τους ωφελούμενους των δομών ΚΔΑΠ ΑΜΕΑ και προ-νηπίων με αναπηρία της Κατηγορίας Θέση Β.3)			
	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Απόλυτα ικανοποιημένη/ος	28,2%	29,4%	30,8%
Αρκετά ικανοποιημένη/ος	13,9%	12,7%	12,2%
Ούτε ικανοποιημένη/ος, ούτε δυσαρεστημένη/ος	9,5%	8,1%	7,2%
Δυσαρεστημένη/ος	1,4%	1,5%	1,5%
Πολύ δυσαρεστημένη/ος	0,7%	1,6%	0,9%
Δεν προσφέρονταν η υπηρεσία και δεν μπορώ να απαντήσω	46,3%	46,6%	47,4%

Στο σημείο αυτό αξίζει να σημειωθεί ότι, καταγράφηκε ένα ποσοστό ερωτώμενων με παιδί που ανήκει στην ομάδα ΑΜΕΑ, της τάξης του 26,7%, το οποίο ανέφερε πως παρότι τοποθέτησε το παιδί του σε Κ.Δ.Α.Π.-Μ.Ε.Α. ή σε δομή προνηπίων με αναπηρία της κατηγορίας θέσης Β3, η δομή δεν προσέφερε υπηρεσία μετακίνησης, αναλαμβάνοντας οι ίδιοι να πληρώσουν από την τσέπη τους το κόστος αυτό.

Από τα όσα προηγήθηκαν φαίνεται ότι συνολικά καταγράφεται ένας καλός βαθμός απόλυτα και αρκετά ικανοποιημένων ωφελούμενων από όλες τις παραμέτρους που εξετάστηκαν σε ότι αφορά στις παρεχόμενες από τις δομές υπηρεσίες, παρά τα όποια μικροπροβλήματα, με εξαίρεση τη συχνότητα και επάρκεια της ιατρικής παρακολούθησης. Αξιοσημείωτο είναι το εύρημα, ότι ένα ποσοστό δομών που υπερβαίνει το 10,0%, παρότι είναι υποχρεωμένες να παρέχουν τακτική ιατρική παρακολούθηση στα φιλοξενούμενα παιδιά, σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την ίδρυση και λειτουργία τους, ωστόσο δεν το πράττει. Παράλληλα, θα πρέπει να τονιστεί ότι ακόμη και στις δομές που παρείχαν ιατρική παρακολούθηση, παρατηρείται χαμηλός βαθμός ικανοποίησης, δεδομένου ότι όπως αναφέρθηκε από πολλές ερωτώμενες η συχνότητα δεν ήταν επαρκής. Επιπρόσθετα, το ωράριο λειτουργίας των δομών, δεν φαίνεται να καλύπτει απόλυτα τις ανάγκες των εργαζόμενων γυναικών και ειδικότερα εκείνων που εργάζονται σε καθεστώς πλήρους απασχόλησης ή με κυλιόμενα ωράρια. Το γεγονός ότι οι περισσότερες δομές εξυπηρετούν τη φύλαξη παιδιών μέχρι τις 16:00 ενώ για πολλούς εργαζόμενους ωφελούμενους το ωράριο εργασίας λήγει μετά τις 17:00, αφήνει κενά που με δυσκολία μπορούν να καλύψουν. Επιπρόσθετα, φαίνεται ότι δεν υπάρχει καμία μέριμνα για εκείνη την κατηγορία ωφελούμενων που εργάζονται απογευματινές ώρες ή Σάββατα, με εξαίρεση τα Κ.Δ.Α.Π. που αναφέρονται σε μεγαλύτερης ηλικίας παιδιά, αναγκάζοντάς τους να αναζητήσουν άλλου είδους λύσεις για τη φύλαξη των παιδιών τους. Σε επίπεδο παρεχόμενων υπηρεσιών δημιουργικής απασχόλησης παιδιών, αλλά και εν γένει υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών, καταγράφεται σημαντικός αριθμός δυσαρεστημένων ωφελούμενων που τοποθέτησαν τα παιδιά τους σε παιδικούς σταθμούς και Κ.Δ.Α.Π.-Μ.Ε.Α. Οι συχνές αλλαγές του παιδαγωγικού προσωπικού, η αμφισβητούμενη σε ορισμένες περιπτώσεις επαγγελματική επάρκεια των παιδαγωγών, όσον αφορά στην άσκηση του έργου τους, η αναλογία προσωπικού και κυρίως των

παιδαγωγών με τον αριθμό παιδιών που φιλοξενούν, οι κανόνες σίτισης που σε ορισμένες περιπτώσεις φαίνεται να μην ακολουθούνται, καθώς και το έλλειμμα συνεργασίας με τις δομές, αποτελούν τις συχνότερες αναφορές που καταγράφηκαν από μη ικανοποιημένους ωφελούμενους. Ειδικότερα σε ότι αφορά στα Κ.Δ.Α.Π.-Μ.Ε.Α., αρκετές ήταν οι αναφορές που έγιναν για δομές οι οποίες δεν προσφέρουν εξειδικευμένες και εξατομικευμένες υπηρεσίες στα φιλοξενούμενα παιδιά, που συμβάλλουν στην κοινωνική τους ένταξη και στη βελτίωση της ποιότητας της ζωής τους, αλλά απλά υπηρεσίες φύλαξης. Παράλληλα ένα σημαντικό ποσοστό των Κ.Δ.Α.Π.-Μ.Ε.Α., της τάξης του 26,7%, δεν προσφέρει υπηρεσίες μετακίνησης, παρότι αυτές αποζημιώνονται μέσω της δράσης, αναγκάζοντας τους ωφελούμενους να επιβαρυνθούν οι ίδιοι με το κόστος αυτό. Το φαινόμενο αυτό, σε μικρότερη έκταση, λόγου και του μικρότερου αριθμού τους, καταγράφηκε και σε δομές προνηπίων με αναπηρία της κατηγορίας θέσης Β3. Οι υπηρεσίες μετακίνησης, όπου αυτές χρησιμοποιήθηκαν, αφήνουν δυσαρεστημένο ένα τμήμα των εργαζόμενων (περίπου 1 στους 10), καθώς δεν εξυπηρετούνται απόλυτα από τα δρομολόγια των σχολικών, σε σχέση με τα ωράρια εργασίας τους. Παράλληλα, μία μερίδα ανέργων, αλλά και χαμηλόμισθων εργαζομένων που χρησιμοποίησαν αυτή την υπηρεσία τονίζουν ότι το κόστος της θα έπρεπε να καλύπτεται από τη δράση, δεδομένου ότι επιβαρύνει σημαντικά τον οικογενειακό τους προϋπολογισμό.

Τέλος, θα πρέπει να αναφερθεί ότι στον κύκλο 2016-2017, παρατηρούνται γενικότερα, σε όλες τις επιμέρους παραμέτρους που εξετάστηκαν μεγαλύτερα ποσοστά απόλυτα ικανοποιημένων ωφελούμενων, ως απόρροια της αλλαγής του τρόπου τοποθέτησης που εφαρμόστηκε σε αυτόν τον κύκλο, δεδομένου ότι η συντριπτική πλειοψηφία αυτών επέλεξαν οι ίδιοι τη δομή που τοποθέτησαν το παιδί τους.

Στην ερώτηση «εάν θα ήθελαν να αλλάξει κάτι, όσον αφορά στη λειτουργία των δομών, ώστε να τους εξυπηρετεί περισσότερο»:

- το 82,6% αναφέρει ότι δεν θέλει να αλλάξει κάτι
- το 3,4% ανέφεραν ότι θα ήθελαν αλλαγές στο ωράριο λειτουργίας των δομών, ωστόσο, στις προτάσεις που κάνουν για την μελλοντική εφαρμογή της δράσης, το αίτημα διεύρυνσης του ωραρίου λειτουργίας των δομών διατυπώνεται από το 21,3% των ωφελούμενων
- το 2,4% ζητά καλύτερες και περισσότερες υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης των παιδιών,
- το 2,1% θα ήθελε συχνότερη ιατρική παρακολούθηση των παιδιών και
- το 1,6% αναφέρει πως θα έπρεπε να καλύπτεται το κόστος μετακίνησης για όλα τα παιδιά από και προς τις δομές,
- το 1,2% θα ήθελε να επανέλθει το σύστημα της «Σύζευξης», ενώ
- ένα ποσοστό της τάξης του 9,0% αναφέρθηκε σε άλλες αλλαγές που πρέπει να γίνουν όπως, «Καλύτερη αναλογία παιδιών / παιδαγωγών», «Έλεγχο των υπηρεσιών που προσφέρουν οι δομές», «Καλύτερη επιλογή του προσωπικού των δομών», «Καλύτερη συνεργασία και επικοινωνία με τις παιδαγωγούς», ενώ σημαντική μερίδα αναφέρεται στην αλλαγή των κριτηρίων μοριοδότησης ώστε να ευνοούνται περισσότερο οι εργαζόμενες μητέρες.

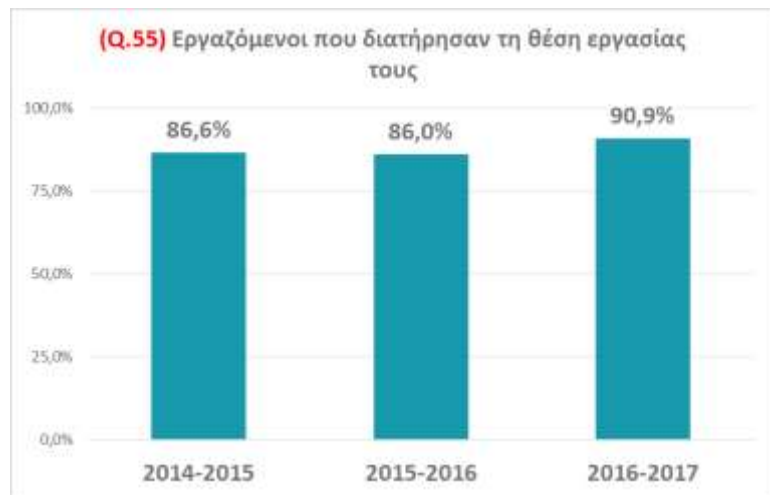
8.5 Επιπτώσεις στην εργασιακή κατάσταση των ωφελούμενων

8.5.1 Συμβολή στην διατήρηση της απασχόλησης

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται οι επιπτώσεις στην εργασιακή κατάσταση των ωφελούμενων με βάση τα ευρήματα της ποσοτικής έρευνας που διεξήγαγε ο Σύμβουλος το διάστημα από 30 Μαΐου έως 18 Ιουνίου 2018. **Συνεπώς, όπου αναφέρεται η επίπτωση στο «σήμερα», εννοείται η ημερομηνία διεξαγωγής της έρευνας.**

- Στους πίνακες της Ενότητας αυτής στους οποίους αναφέρεται διακριτά η βάση του δείγματος από όπου εξήχθησαν τα αποτελέσματα, εννοείται ο υποπληθυσμός της έρευνας στον οποίο αντιστοιχεί κάθε φορά το συγκεκριμένο ερώτημα.

Θετική είναι η συμβολή της δράσης όσον αφορά στη διατήρηση της απασχόλησης των ωφελούμενων που κατά την ένταξη του παιδιού τους σε αυτή δήλωσαν ότι εργαζόταν. Όπως φαίνεται και από το διπλανό γράφημα, το 86,6% των ωφελούμενων του κύκλου 2014-2015 που κατά την ένταξή τους στη

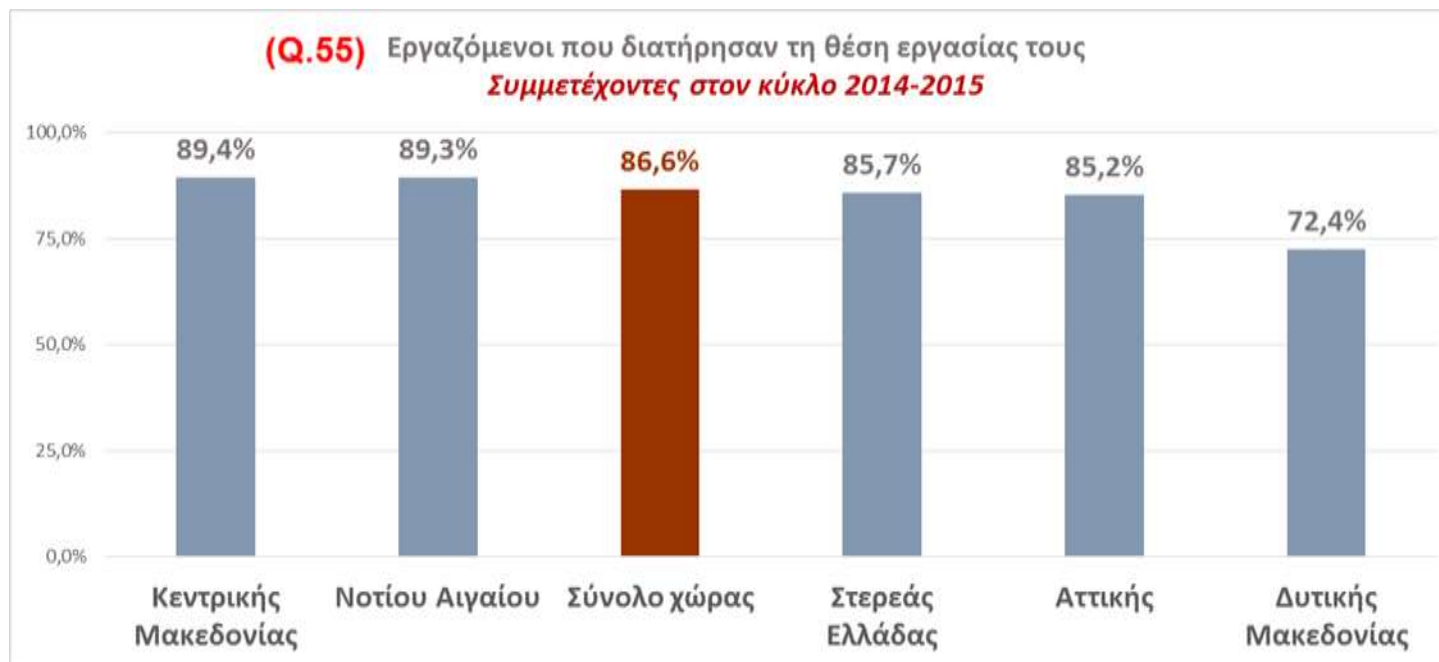
δράση, δήλωσαν ότι εργάζονταν, αναφέρουν ότι εργάζονται και σήμερα. Παρόμοια είναι και τα ποσοστά που παρατηρούνται για τους εργαζόμενους ωφελούμενους του κύκλου 2015-2016, με το 86,0% αυτών να αναφέρουν ότι σήμερα εργάζονται. Στον κύκλο 2016-2017, το ποσοστό των ωφελούμενων που κατά την ένταξή τους στη δράση, δήλωσαν ότι εργάζονταν και αναφέρουν ότι και σήμερα είναι εργαζόμενοι, αυξάνεται κατά 4,9 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με τον προηγούμενο κύκλο και ανέρχεται στο 90,9%.

Στον πίνακα που ακολουθεί, παρουσιάζεται, ανά κύκλο και Περιφέρεια, η συμβολή της δράσης στη διατήρηση της απασχόλησης των ωφελούμενων που δήλωσαν ότι κατά την ένταξή τους στη δράση εργάζονταν. Με πράσινη σκίαση, σημειώνονται οι Περιφέρειες στις οποίες τα ποσοστά αυτών που διατήρησαν την απασχόλησή τους κυμαίνονται πάνω από τον μέσο όρο της χώρας.

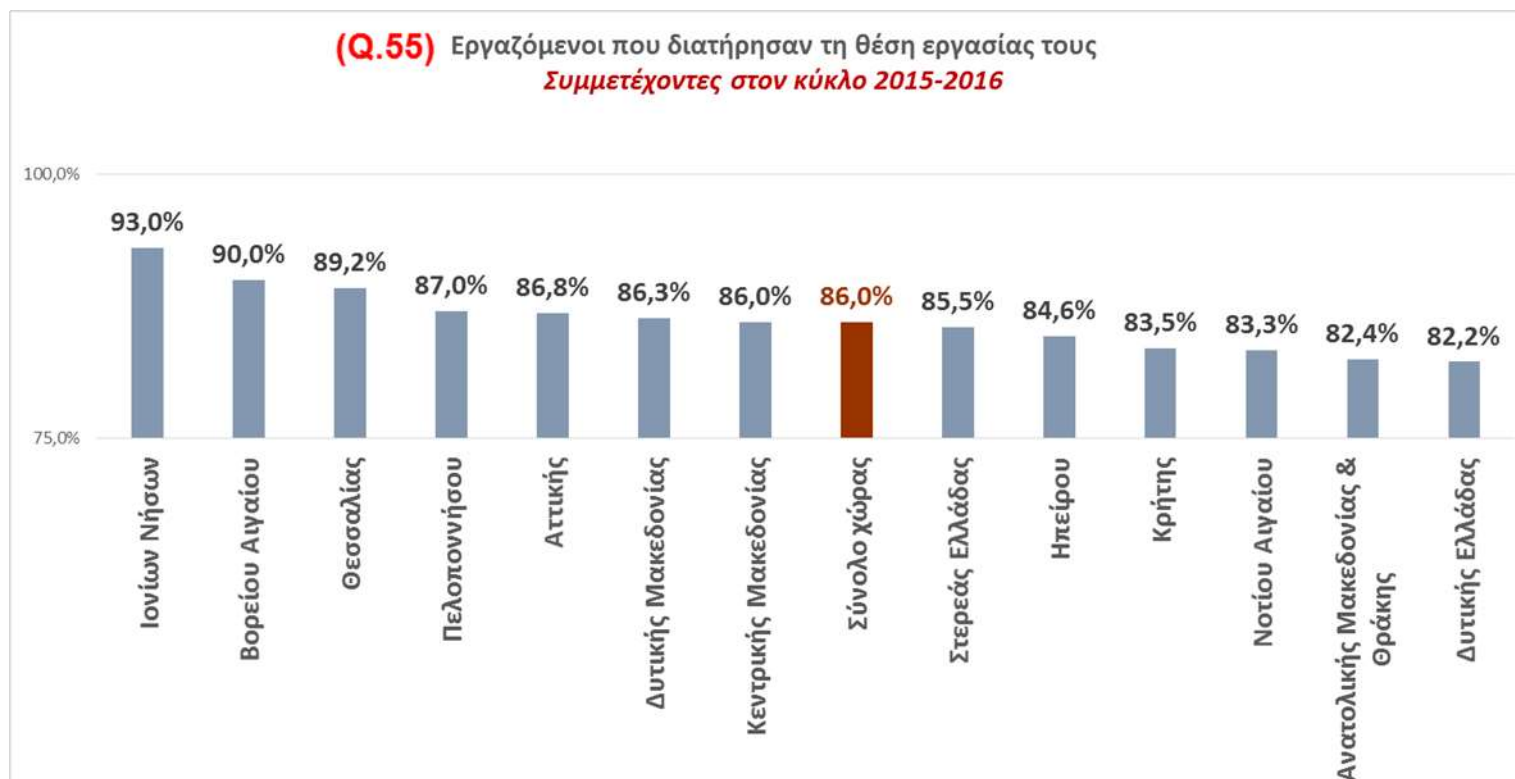
(Q.55) Εργαζόμενοι κατά την ένταξή τους στη δράση που εξακολουθούν να εργάζονται			
Περιφέρεια	Κύκλος συμμετοχής		
	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης		82,4%	91,2%
Κεντρικής Μακεδονίας	89,4%	86,0%	90,9%
Ηπείρου		84,6%	84,7%
Θεσσαλίας		89,2%	94,0%
Δυτικής Ελλάδας		82,2%	90,9%
Δυτικής Μακεδονίας	72,4%	86,3%	92,6%

(Q.55) Εργαζόμενοι κατά την ένταξή τους στη δράση που εξακολουθούν να εργάζονται			
Περιφέρεια	Κύκλος συμμετοχής		
	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Στερεάς Ελλάδας	85,7%	85,5%	92,2%
Ιονίων Νήσων		93,0%	91,7%
Πελοποννήσου		87,0%	96,2%
Βορείου Αιγαίου		90,0%	89,3%
Κρήτης		83,5%	88,6%
Αττικής	85,2%	86,8%	91,8%
Νοτίου Αιγαίου	89,3%	83,3%	86,2%
Σύνολο χώρας	86,6%	86,0%	90,9%
Βάση: Εργαζόμενοι κατά την ένταξη του παιδιού τους στη δράση	633 άτομα	1.543 άτομα	1.734 άτομα

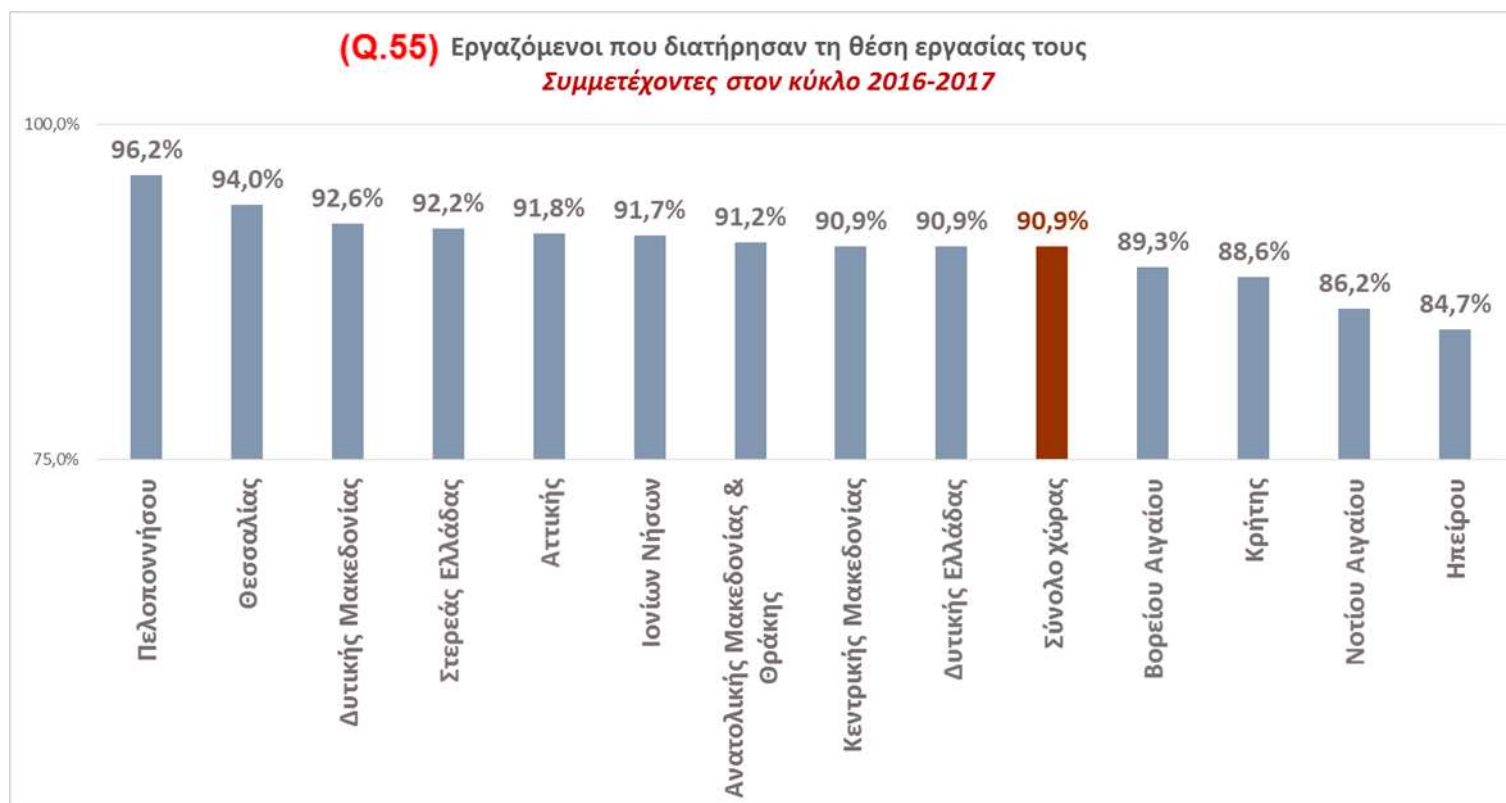
Αναλύοντας τα στοιχεία του πίνακα που προηγήθηκε φαίνεται ότι, στον κύκλο 2014-2015, τα μεγαλύτερα ποσοστά εργαζόμενων κατά την ένταξή τους στη δράση που δήλωσαν ότι και σήμερα εργάζονται, παρατηρούνται στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (89,4%) και Νοτίου Αιγαίου (89,3%), ενώ το μικρότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (72,4%).

Στον κύκλο 2015-2016, ποσοστά 90,0% και άνω εργαζόμενων κατά την ένταξή τους στη δράση που δήλωσαν ότι και σήμερα εργάζονται, παρατηρούνται στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (93,0%) και Βορείου Αιγαίου (90,0%), ενώ πάνω από τον εθνικό μέσο όρο κινούνται οι Περιφέρειες Θεσσαλίας (89,2%), Πελοποννήσου (87,0%), Αττικής (86,6%), Δυτικής Μακεδονίας (86,3%) και Κεντρικής Μακεδονίας (86,0%). Στις Περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης και Δυτικής Ελλάδας, παρατηρούνται τα μικρότερα ποσοστά εργαζομένων που ωφελούμενων εξακολουθούν να εργάζονται.

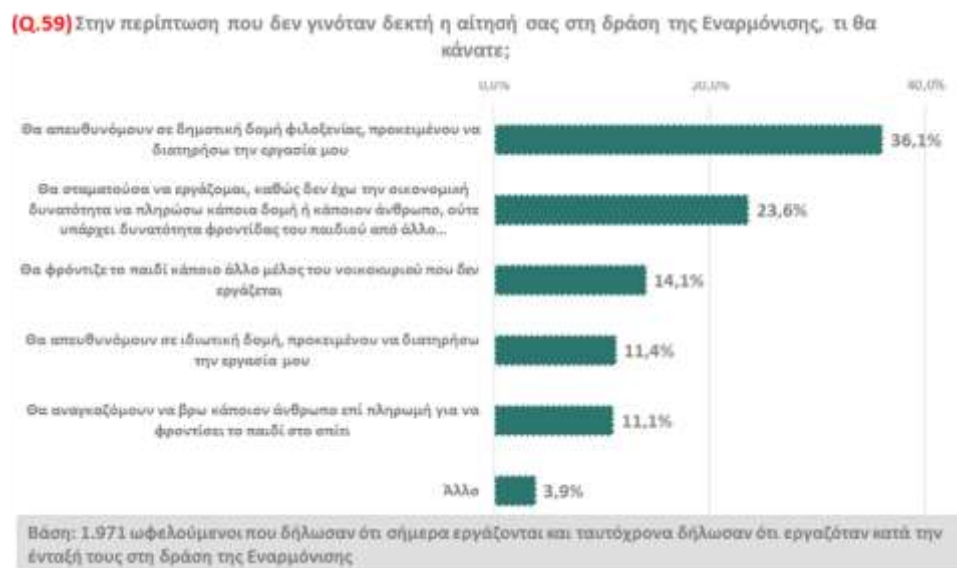
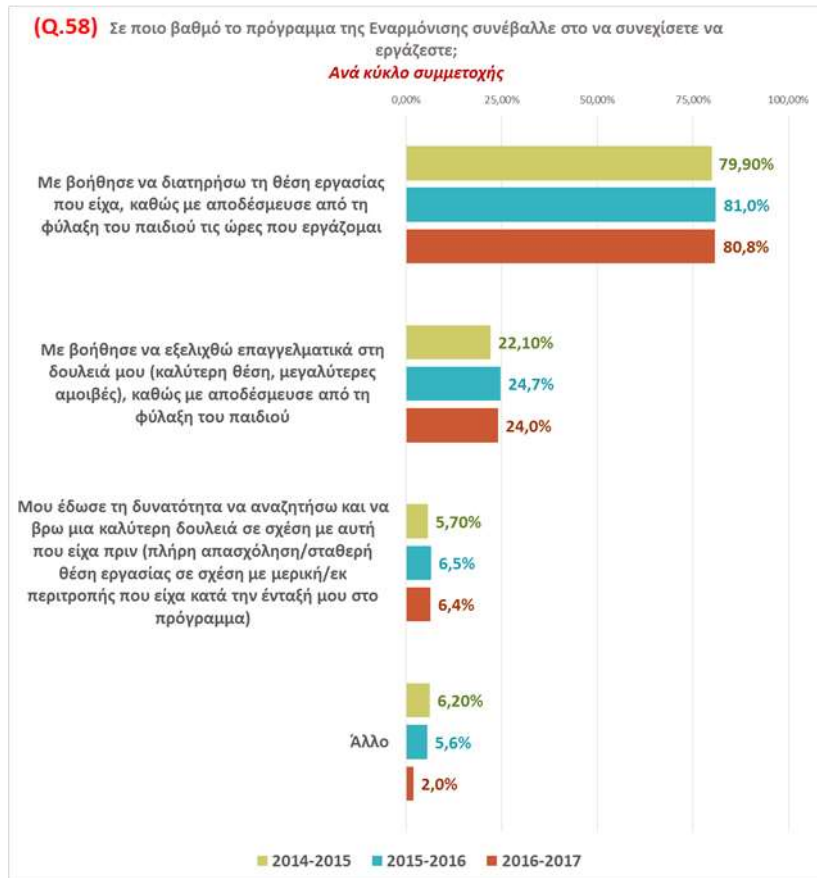

Τέλος, στον κύκλο 2016-2017, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων και Βορείου Αιγαίου που παρατηρούνται ελαφρώς μειωμένα ποσοστά σε σχέση με τον προηγούμενο κύκλο εργαζόμενων κατά την ένταξή τους στη δράση που εργάζονται και σήμερα, σε όλες τις άλλες Περιφέρειες τα ποσοστά είναι μεγαλύτερα. Μάλιστα στις Περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης και Δυτικής Ελλάδας, η αύξηση αυτή κινείται πάνω από το 10,0%. Όπως φαίνεται και από το διπλανό σχήμα ποσοστά κάτω του 90,0% εργαζομένων ωφελούμενων κατά την ένταξή τους στη δράση που εργάζονται και σήμερα καταγράφονται μόνο στις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου (89,3%), Κρήτης (88,6%), Νοτίου Αιγαίου (86,2%) και Ηπείρου (84,7%).

Διερευνώντας σε ποιο βαθμό το πρόγραμμα της Εναρμόνισης συνέβαλλε στο να συνεχίσουν να εργάζονται, 8 στους 10 περίπου ωφελούμενους, ανεξαρτήτως του κύκλου στον οποίο συμμετείχαν ανέφεραν ότι η αποδέσμευσή τους από τη φροντίδα του παιδιού τους, τους βοήθησε να διατηρήσουν τη θέση εργασίας που είχαν, ενώ για τους υπόλοιπους εργαζόμενους ωφελούμενους η συμμετοχή τους στη δράση τους βοήθησε να εξελιχθούν επαγγελματικά είτε εντός του εργασιακού περιβάλλοντος που δουλεύανε κατά την ένταξή τους στη δράση, είτε βρίσκοντας μία καλύτερη δουλειά.

Χαρακτηριστικό της συμβολής της δράσης στη διατήρηση της απασχόλησης είναι το γεγονός ότι 1 στους 4 ωφελούμενους που εργάζονταν κατά την ένταξη του παιδιού τους στη δράση, δήλωσε ότι στην περίπτωση που δεν κάνανε δεκτή την αίτησή του, θα σταματούσε να εργάζεται. Παράλληλα, οι μισοί περίπου θα απευθύνονταν σε κάποια δομή και κυρίως δημοτική για τη φιλοξενία του παιδιού τους προκειμένου να διατηρήσουν την εργασία τους, 1 στους 10 αναφέρει ότι θα αναγκαζόταν να βρει άνθρωπο επί πληρωμή για να φροντίζει το παιδί του στο σπίτι, ενώ μόλις το 15,0% αναφέρει ότι σε μία τέτοια περίπτωση είχε τη δυνατότητα να φροντίσει το παιδί κάποιο άλλο μέλος του νοικοκυριού που δεν εργάζεται.

8.5.2 Συμβολή στην εύρεση εργασίας

Διερευνώντας την εργασιακή κατάσταση των ωφελούμενων που κατά την ένταξή τους στη δράση δήλωσαν ότι ήταν άνεργοι ή οικονομικά μη ενεργοί, φαίνεται ότι το 34,3% των συμμετεχόντων αυτής της κατηγορίας του κύκλου 2014-2015, το 33,7% των συμμετεχόντων του κύκλου 2015-2016 και το 27,1% των συμμετεχόντων του κύκλου 2016-2017, δήλωσαν ότι σήμερα εργάζονται.

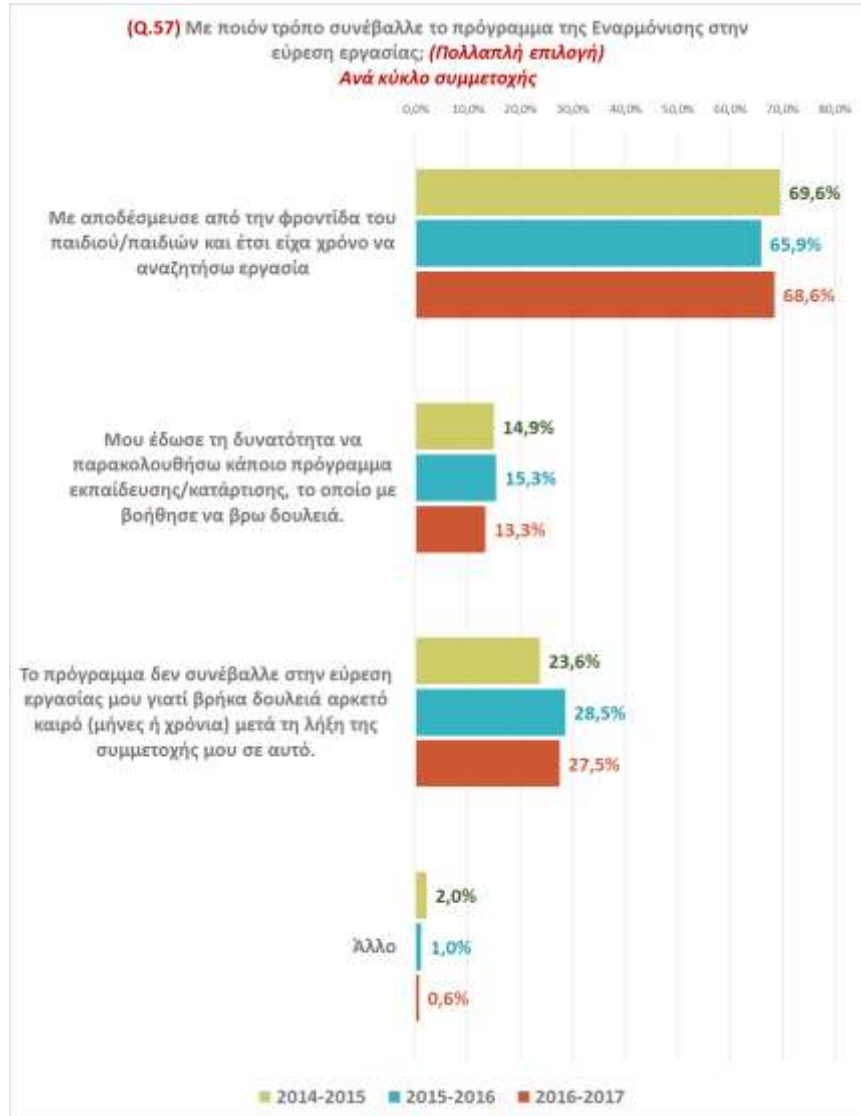

Στον πίνακα που ακολουθεί, παρουσιάζονται, ανά κύκλο και Περιφέρεια, τα ποσοστά όσων ωφελούμενων δήλωσαν ότι κατά την ένταξή τους στη δράση ήταν άνεργοι ή οικονομικά μη ενεργοί και σήμερα εργάζονται. Με πράσινη σκίαση, σημειώνονται οι Περιφέρειες στις οποίες τα ποσοστά αυτών κυμαίνονται πάνω από τον μέσο όρο της χώρας.

(Q.55) Άνεργοι και οικονομικά μη ενεργοί κατά την ένταξή τους στη δράση που σήμερα εργάζονται (Ιούνιος 2018)			
Περιφέρεια	Κύκλος συμμετοχής		
	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης		39,1%	30,9%
Κεντρικής Μακεδονίας	31,2%	32,4%	25,3%
Ηπείρου		23,7%	25,9%
Θεσσαλίας		27,4%	25,8%
Δυτικής Ελλάδας		35,6%	33,3%
Δυτικής Μακεδονίας	30,8%	27,3%	28,6%
Στερεάς Ελλάδας	39,3%	39,3%	25,5%
Ιονίων Νήσων		30,3%	21,2%
Πελοποννήσου		35,6%	27,7%
Βορείου Αιγαίου		26,3%	18,9%
Κρήτης		46,4%	34,6%
Αττικής	37,4%	34,5%	25,3%
Νοτίου Αιγαίου	28,6%	35,5%	33,3%
Σύνολο χώρας	34,3%	33,7%	27,1%
Βάση: Άνεργοι και οικονομικά μη ενεργά άτομα κατά την ένταξη του παιδιού τους στη δράση	431 άτομα	1.167 άτομα	1.301 άτομα
Που εργάζονται το διάστημα διεξαγωγής της έρευνας	148 άτομα	393 άτομα	352 άτομα

Το 76,4%, των ωφελούμενων του κύκλου 2014-2015, το 71,5% των ωφελούμενων του κύκλου 2015-2016 και το 71,9% των ωφελούμενων του κύκλου 2016-2017, που κατά την ένταξή τους στη δράση ήταν άνεργοι ή οικονομικά μη ενεργοί και σήμερα εργάζονται, δήλωσαν ότι το πρόγραμμα της Εναρμόνισης συνέβαλε στην εύρεση εργασίας, είτε γιατί τους αποδέσμευσε από τη φροντίδα του παιδιού τους και είχαν περισσότερο χρόνο να αναζητήσουν εργασία, είτε γιατί είχαν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευσης / κατάρτισης, το οποίο συνέβαλε στο να βρουν δουλειά.

Όπως φαίνεται και από το διπλανό γράφημα, περίπου 1 στους 4 ωφελούμενους που ήταν άνεργοι κατά την ένταξη του παιδιού τους στη δράση, αναφέρει πως το πρόγραμμα δεν βοήθησε στην ένταξή του στην αγορά εργασίας, καθώς βρήκε δουλειά αρκετό καιρό μετά τη λήξη της συμμετοχής του στη δράση.

Στον πίνακα που ακολουθεί, παρουσιάζονται, ανά κύκλο και Περιφέρεια τα ποσοστά των ανέργων και οικονομικά μη ενεργών κατά την ένταξή τους στη δράση, που σήμερα εργάζονται και δηλώνουν ότι η δράση τους βοήθησε στην εύρεση εργασίας. Με πράσινη σκίαση, σημειώνονται και πάλι οι Περιφέρειες στις οποίες τα ποσοστά αυτών κυμαίνονται πάνω από τον μέσο όρο της χώρας.

(Q.57) Ποσοστό των ανέργων και οικονομικά μη ενεργών κατά την ένταξή τους στη δράση που σήμερα εργάζονται και δηλώνουν ότι η δράση τους βοήθησε να βρουν εργασία (είτε γιατί τους απελευθέρωσε από τη φροντίδα των παιδιών, δίνοντας τους χρόνο να αναζητήσουν εργασία, είτε γιατί τους έδωσε τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευσης/κατάρτισης, το οποίο τους βοήθησε να βρουν δουλειά)			
Περιφέρεια	Κύκλος συμμετοχής		
	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης		66,7%	72,4%
Κεντρικής Μακεδονίας	70,4%	67,0%	74,0%
Ηπείρου		77,8%	57,1%
Θεσσαλίας		65,2%	62,5%
Δυτικής Ελλάδας		76,9%	70,8%
Δυτικής Μακεδονίας	62,5%	58,3%	68,8%
Στερεάς Ελλάδας	81,8%	72,7%	66,7%
Ιονίων Νήσων		70,0%	85,7%
Πελοποννήσου		81,3%	78,6%
Βορείου Αιγαίου		60,0%	85,7%
Κρήτης		76,9%	70,4%
Αττικής	80,3%	75,2%	75,0%
Νοτίου Αιγαίου	100,0%	72,7%	70,6%
Σύνολο χώρας	76,4%	71,5%	71,9%
Βάση: Άνεργοι και οικονομικά μη ενεργά άτομα κατά την ένταξη του παιδιού τους στη δράση που το διάστημα διεξαγωγής της έρευνας εργάζονταν	148 άτομα	393 άτομα	352 άτομα
Που βοηθήθηκαν από τη συμμετοχή τους στη δράση στην εύρεση εργασίας	113 άτομα	281 άτομα	253 άτομα

Συνθέτοντας τα παραπάνω προκύπτει ότι η επίπτωση της δράσης στην απασχόληση των ατόμων που

δήλωσαν ότι κατά την ένταξή τους σε αυτή ήταν άνεργοι και οικονομικά μη ενεργοί ανέρχεται για αυτούς που συμμετείχαν στον κύκλο 2014-2015 στο 26,2%, για αυτούς που συμμετείχαν στον κύκλο 2015-2016 στο 24,1% και τέλος για αυτούς που συμμετείχαν στον

κύκλο 2016-2017 στο 19,5%. Από τα στοιχεία αυτά, συνολικά, παρατηρείται μία πτώση της συμβολής της δράσης στους άνεργους και οικονομικά μη ενεργούς, όσον αφορά στην εύρεση εργασίας, και πιο συγκεκριμένα στον κύκλο 2015-2016 η συμβολή της δράσης μειώθηκε κατά 8,1%, συγκρινόμενη με τον προηγούμενο κύκλο (2014-2015), ενώ στον κύκλο 2016-2017 η συμβολή της δράσης μειώθηκε κατά 19,1%, συγκρινόμενη με τον κύκλο 2015-2016.

Στον πίνακα που ακολουθεί, παρουσιάζεται ανά κύκλο και Περιφέρεια η επίπτωση της δράσης στην απασχόληση των ατόμων που δήλωσαν ότι κατά την ένταξή τους σε αυτή ήταν άνεργοι ή οικονομικά μη ενεργοί. Με πράσινη σκίαση, σημειώνονται οι Περιφέρειες στις οποίες τα ποσοστά αυτών κυμαίνονται πάνω από τον μέσο όρο της χώρας.

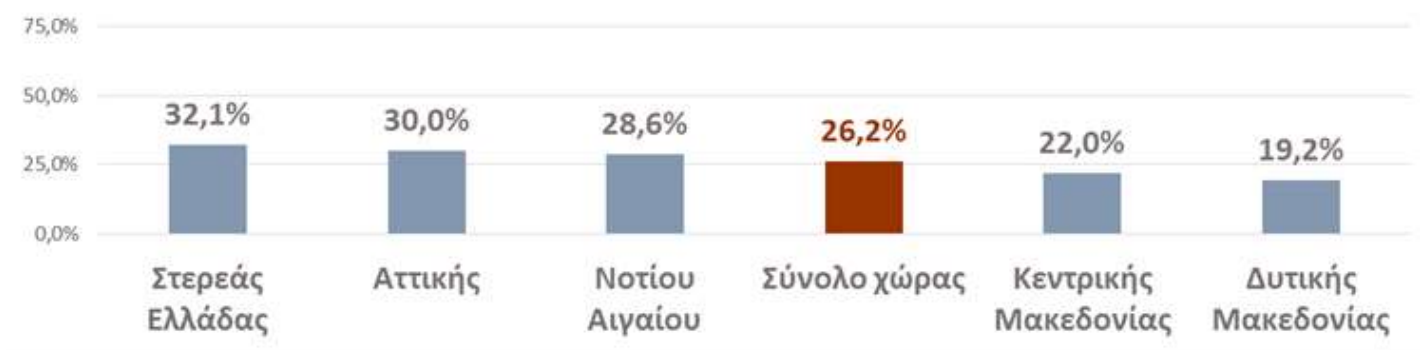
(Q.55 & Q.57) Επίπτωση της δράσης στην απασχόληση των ατόμων που δήλωσαν ότι κατά την ένταξή τους στη δράση ήταν άνεργοι και οικονομικά μη ενεργοί Άνεργοι και οικονομικά μη ενεργοί κατά την ένταξή τους στη δράση που σήμερα εργάζονται (είτε γιατί τους απελευθέρωσε από τη φροντίδα των παιδιών, δίνοντας τους χρόνο να αναζητήσουν εργασία, είτε γιατί τους έδωσε τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευσης/κατάρτισης, το οποίο τους βοήθησε να βρουν δουλειά)			
Περιφέρεια	Κύκλος συμμετοχής		
	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης		26,1%	22,4%
Κεντρικής Μακεδονίας	22,0%	21,7%	18,7%
Ηπείρου		18,4%	14,8%
Θεσσαλίας		17,9%	16,1%
Δυτικής Ελλάδας		27,4%	23,6%
Δυτικής Μακεδονίας	19,2%	15,9%	19,7%
Στερεάς Ελλάδας	32,1%	28,6%	17,0%
Ιονίων Νήσων		21,2%	18,2%
Πελοποννήσου		28,9%	21,8%
Βορείου Αιγαίου		15,8%	16,2%
Κρήτης		35,7%	24,3%
Αττικής	30,0%	26,0%	19,0%
Νοτίου Αιγαίου	28,6%	25,8%	23,5%
Σύνολο χώρας	26,2%	24,1%	19,5%

Αναλύοντας τα στοιχεία του πίνακα που προηγήθηκε φαίνεται ότι, στον κύκλο 2014-2015, η επίπτωση της δράσης στην απασχόληση των ατόμων που δήλωσαν ότι κατά την ένταξή τους σε αυτή ήταν άνεργοι ή οικονομικά μη ενεργοί είναι μεγαλύτερη στις Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας (32,1%) Αττικής (30,0%) και Νοτίου Αιγαίου (28,6%), ενώ το μικρότερο ποσοστό παρατηρείται στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (19,2%).

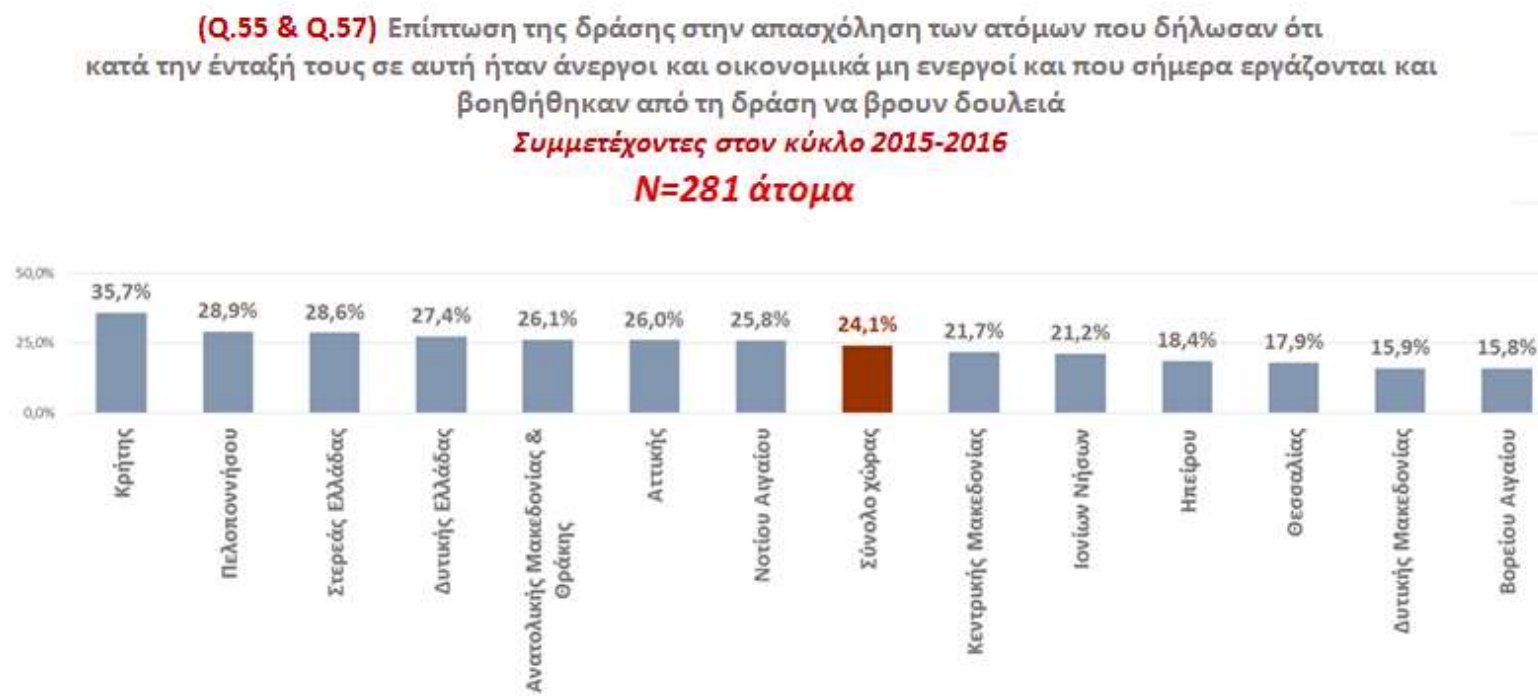
(Q.55 & Q.57) Επίπτωση της δράσης στην απασχόληση των ατόμων που δήλωσαν ότι κατά την ένταξή τους σε αυτή ήταν άνεργοι και οικονομικά μη ενεργοί και που σήμερα εργάζονται και βοηθήθηκαν από τη δράση να βρουν δουλειά

Συμμετέχοντες στον κύκλο 2014-2015

N=113 άτομα

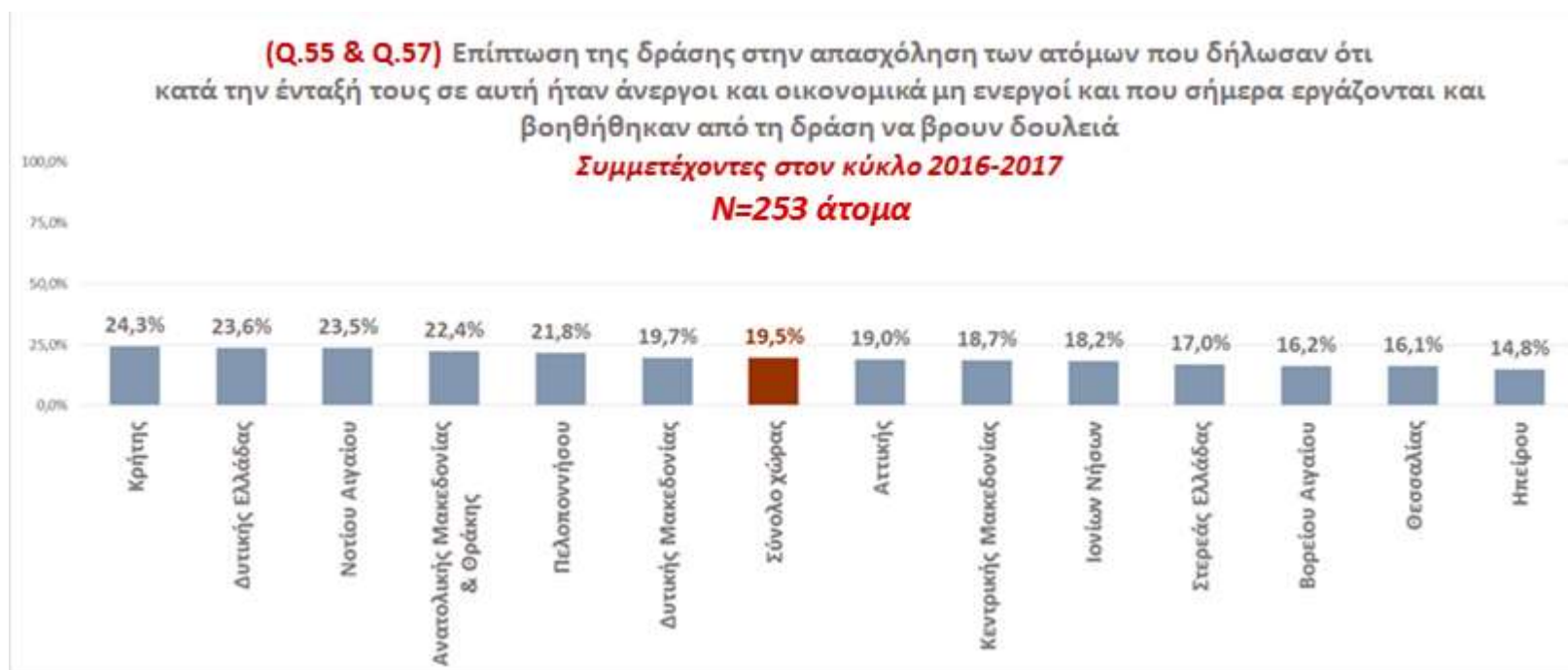

Στον κύκλο 2015-2016, οι καλύτερες επιδόσεις όσον αφορά στην επίπτωση της δράσης στην απασχόληση των ατόμων που δήλωσαν ότι κατά την ένταξή τους σε αυτή ήταν άνεργοι ή οικονομικά μη ενεργοί, παρατηρούνται στις Περιφέρειες Κρήτης (35,7%), Πελοποννήσου (28,9%), Στερεάς Ελλάδας (28,6%), Δυτικής Ελλάδας (27,4%), Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης (26,1%), Αττικής (26,0%), Νοτίου Αιγαίου (25,8%), ενώ το μικρότερο ποσοστό παρατηρείται στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (15,8%).

Τέλος, στον κύκλο 2016-2017, οι καλύτερες επιδόσεις όσον αφορά στην επίπτωση της δράσης στην απασχόληση των ατόμων που δήλωσαν ότι κατά την ένταξή τους σε αυτή ήταν άνεργοι ή οικονομικά μη ενεργοί, παρατηρούνται στις Περιφέρειες Κρήτης (24,3%), Δυτικής Ελλάδας (23,6%), Νοτίου Αιγαίου (23,5%),

Ανατολικής
Μακεδονίας
Θράκης (22,4%),
Πελοποννήσου
(21,8%), και
Δυτικής
Μακεδονίας
(19,7%), ενώ το
μικρότερο
ποσοστό
παρατηρείται στην
Περιφέρεια
Ηπείρου (14,8%).

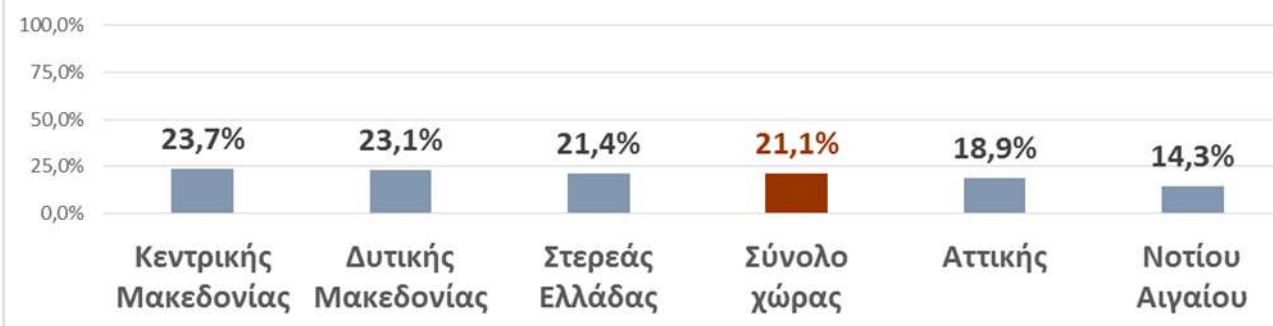

Εκτός όμως από τους ωφελούμενους που κατά την ένταξή τους στη δράση δήλωσαν ότι ήταν άνεργοι ή οικονομικά μη ενεργοί και ταυτόχρονα ανέφεραν ότι σήμερα εργάζονται, υπάρχει και ένα ποσοστό αυτής της κατηγορίας ωφελούμενων που αναφέρει ότι βοηθήθηκε από τη δράση να εργαστεί είτε κατά τη διάρκεια που φιλοξενούνταν τα παιδιά τους σε κάποια δομή, είτε αμέσως μετά τη λήξη του προγράμματος της Εναρμόνισης. Στον πίνακα που ακολουθεί, παρουσιάζονται τα ποσοστά αυτής της κατηγορίας ωφελούμενων, ανά κύκλο και Περιφέρεια. Με πράσινη σκίαση, σημειώνονται οι Περιφέρειες στις οποίες τα ποσοστά αυτών κυμαίνονται πάνω από τον μέσο όρο της χώρας.

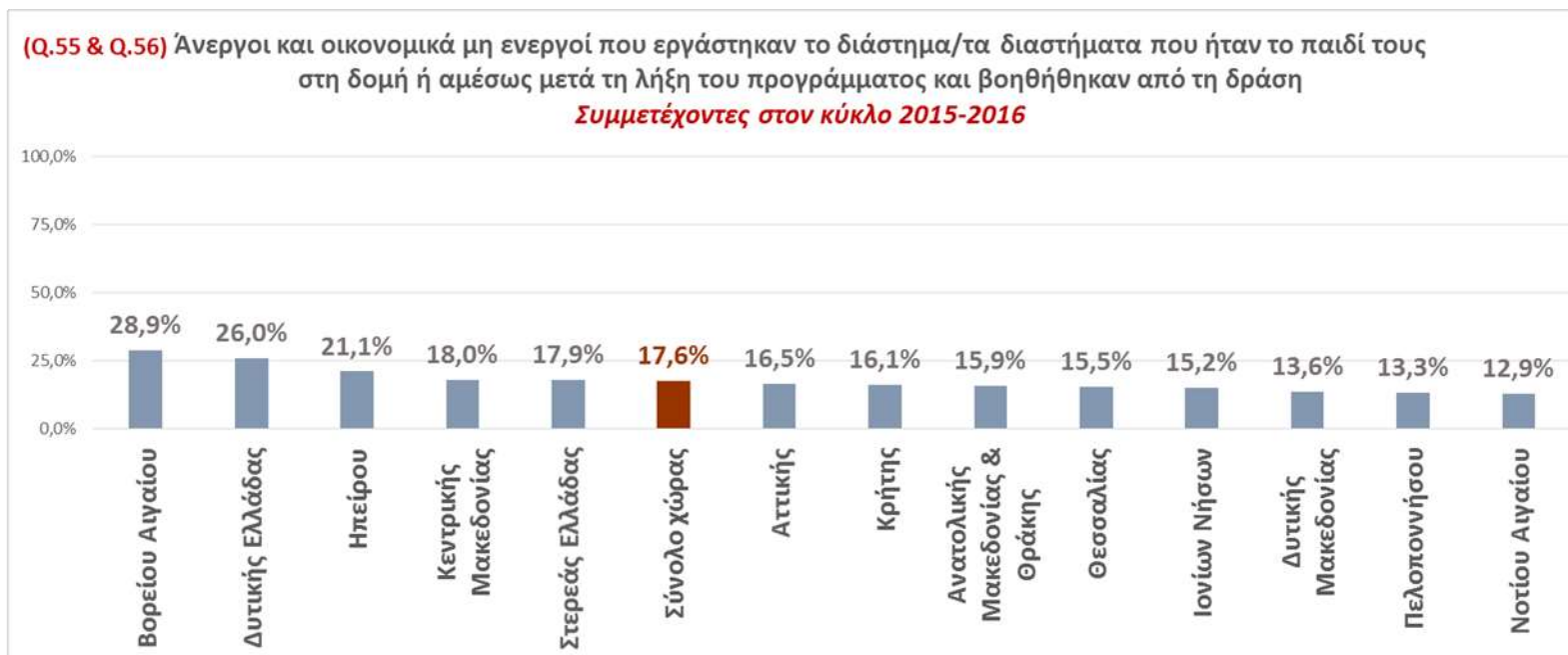
(Q.55 & Q.56) Άνεργοι και οικονομικά μη ενεργοί που εργάστηκαν το διάστημα/τα διαστήματα που ήταν το παιδί τους στη δομή ή αμέσως μετά τη λήξη του προγράμματος και βοηθήθηκαν από τη δράση για αυτό			
Περιφέρεια	Κύκλος συμμετοχής		
	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης		15,9%	12,8%
Κεντρικής Μακεδονίας	23,7%	18,0%	16,1%
Ηπείρου		21,1%	18,5%
Θεσσαλίας		15,5%	14,1%
Δυτικής Ελλάδας		26,0%	25,0%
Δυτικής Μακεδονίας	23,1%	13,6%	17,9%
Στερεάς Ελλάδας	21,4%	17,9%	12,8%
Ιονίων Νήσων		15,2%	9,1%
Πελοποννήσου		13,3%	12,8%
Βορείου Αιγαίου		28,9%	27,0%
Κρήτης		16,1%	16,7%
Αττικής	18,9%	16,5%	17,7%
Νοτίου Αιγαίου	14,3%	12,9%	21,6%
Σύνολο χώρας	21,1%	17,6%	16,8%
Βάση: Άνεργοι και οικονομικά μη ενεργά άτομα κατά την ένταξη του παιδιού τους στη δράση	431 άτομα	1.167 άτομα	1.301 άτομα
Που εργάστηκαν το διάστημα/τα διαστήματα που ήταν το παιδί τους στη δομή ή αμέσως μετά τη λήξη του προγράμματος και βοηθήθηκαν από τη δράση για αυτό	91 άτομα	205 άτομα	219 άτομα

Αναλύοντας τα στοιχεία του πίνακα που προηγήθηκε φαίνεται ότι, στον κύκλο 2014-2015, τα μεγαλύτερα ποσοστά ανέργων και οικονομικά μη ενεργών κατά την ένταξή τους στη δράση που δήλωσαν ότι εργάστηκαν είτε κατά τη διάρκεια της φιλοξενίας των παιδιών τους σε κάποια δομή, είτε αμέσως μετά τη λήξη του προγράμματος της Εναρμόνισης, παρατηρούνται στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (23,7%), Δυτικής Μακεδονίας (23,1%) και Στερεάς Ελλάδας (21,4%) και ενώ το μικρότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (14,3%).

(Q.55 & Q.56) Άνεργοι και οικονομικά μη ενεργοί που εργάστηκαν το διάστημα/τα διαστήματα που ήταν το παιδί τους στη δομή ή αμέσως μετά τη λήξη του προγράμματος και βοηθήθηκαν από τη δράση
Συμμετέχοντες στον κύκλο 2014-2015

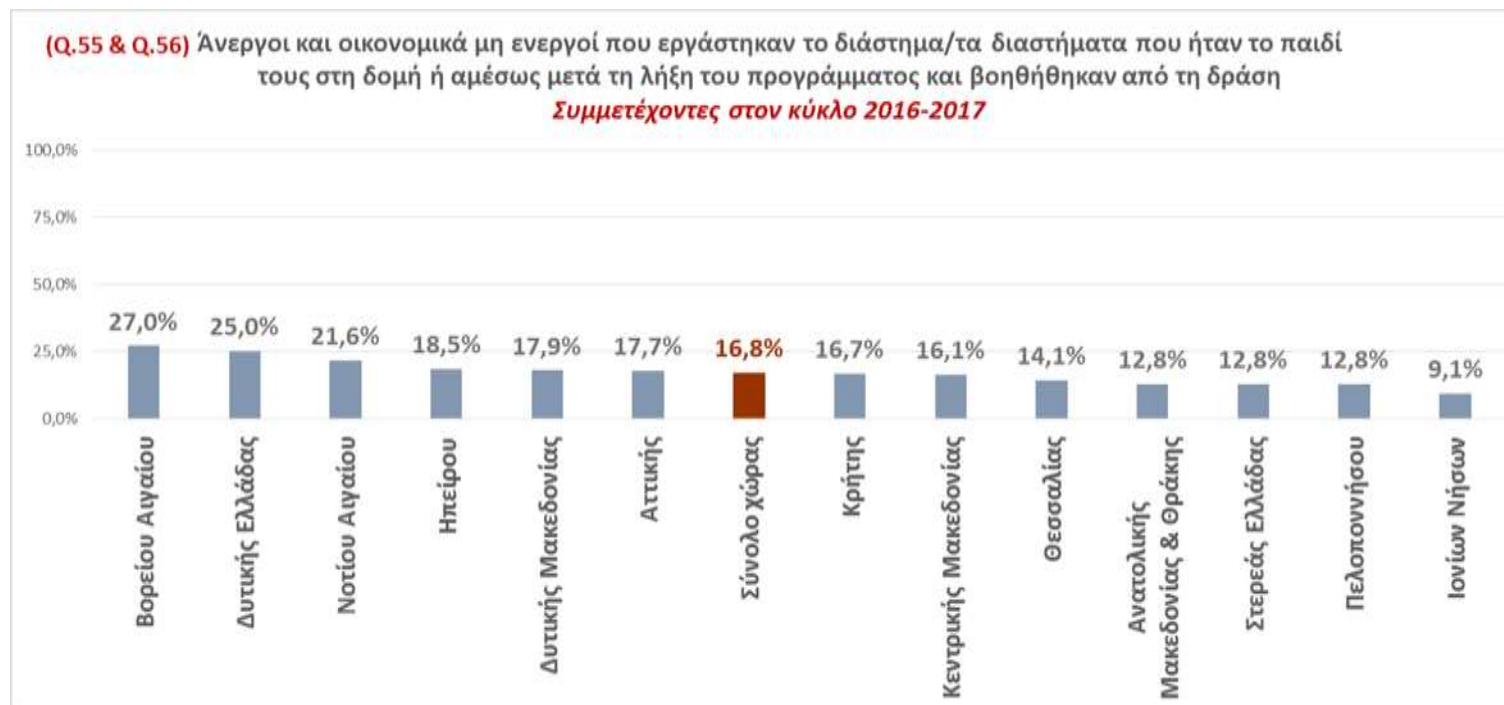

Στον κύκλο 2015-2016, τα μεγαλύτερα ποσοστά ανέργων και οικονομικά μη ενεργών κατά την ένταξή τους στη δράση που δήλωσαν ότι εργάστηκαν είτε κατά τη διάρκεια της φιλοξενίας των παιδιών τους σε κάποια δομή, είτε αμέσως μετά τη λήξη του προγράμματος της Εναρμόνισης, παρατηρούνται στις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου (28,9%), Δυτικής Ελλάδας (26,0%), Ηπείρου (21,1%), Κεντρικής Μακεδονίας (18,0%) και Στερεάς Ελλάδας (7,9%) και, ενώ το μικρότερο ποσοστό καταγράφεται, όπως και στον προηγούμενο κύκλο, στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (12,9%).

Τέλος, στον κύκλο 2016-2017, τα μεγαλύτερα ποσοστά ανέργων και οικονομικά μη ενεργών κατά την ένταξή τους στη δράση που δήλωσαν ότι εργάστηκαν είτε κατά τη διάρκεια της φιλοξενίας των παιδιών τους σε κάποια δομή, είτε αμέσως μετά τη λήξη του προγράμματος της Εναρμόνισης, παρατηρούνται στις

Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου (27,0%), Δυτικής Ελλάδας (25,0%), Νοτίου Αιγαίου (21,6%), Ηπείρου (18,5%), Δυτικής Μακεδονίας (17,9%) και Αττικής (17,7%), ενώ το μικρότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (9,1%).

8.5.3 Άνεργοι και οικονομικά μη ενεργά άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που βοηθήθηκαν από τη συμμετοχή τους να παρακολουθήσουν κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευσης / κατάρτισης

Εκτός όμως από τη συμβολή της δράσης στην εργασιακή κατάσταση των ωφελούμενων που κατά την ένταξή τους στη δράση δήλωσαν ότι ήταν άνεργοι ή οικονομικά μη ενεργοί, μία μερίδα αυτής της κατηγορίας ωφελούμενων, παρότι ήταν άνεργοι κατά το διάστημα διεξαγωγής της έρευνας, ωστόσο αξιοποίησε τη συμμετοχή της στη δράση, προκειμένου να παρακολουθήσει κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευσης ή κατάρτισης. Από την ανάλυση των ευρημάτων της ποσοτικής έρευνας στον ωφελούμενο πληθυσμό, φαίνεται ότι το 17,2% των συμμετεχόντων αυτής της κατηγορίας του κύκλου 2014-2015, το 15,8%

2015, το 15,8%

των συμμετεχόντων του κύκλου 2015-2016 και το 16,7% των συμμετεχόντων του κύκλου 2016-2017, δήλωσαν ότι αν και δεν βρήκαν εργασία, ωστόσο αξιοποίησαν τον ελεύθερο χρόνο τους, προκειμένου να παρακολουθήσουν κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευσης ή κατάρτισης.

Στον πίνακα που ακολουθεί, παρουσιάζονται τα ποσοστά αυτής της κατηγορίας ωφελούμενων, ανά κύκλο και Περιφέρεια. Με πράσινη σκίαση, σημειώνονται οι Περιφέρειες στις οποίες τα ποσοστά αυτών κυμαίνονται πάνω από τον μέσο όρο της χώρας.

(Q.55 & Q.56) Άνεργοι και οικονομικά μη ενεργοί κατά την ένταξή τους στη δράση, που σήμερα δεν εργάζονται, αλλά παρακολούθησαν κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευσης / κατάρτισης κατά τη διάρκεια της φιλοξενίας τους παιδιού τους σε κάποια δομή ή αμέσως μετά τη λήξη του προγράμματος και βοηθήθηκαν από τη δράση για αυτό

Περιφέρεια	Κύκλος συμμετοχής		
	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης		15,9%	9,6%
Κεντρικής Μακεδονίας	24,9%	20,2%	21,1%
Ηπείρου		23,7%	22,2%
Θεσσαλίας		11,9%	18,0%
Δυτικής Ελλάδας		19,2%	22,2%
Δυτικής Μακεδονίας	7,7%	20,5%	19,6%
Στερεάς Ελλάδας	14,3%	14,3%	14,9%

(Q.55 & Q.56) Άνεργοι και οικονομικά μη ενεργοί κατά την ένταξή τους στη δράση, που σήμερα δεν εργάζονται, αλλά παρακολούθησαν κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευσης / κατάρτισης κατά τη διάρκεια της φιλοξενίας τους παιδιού τους σε κάποια δομή ή αμέσως μετά τη λήξη του προγράμματος και βοηθήθηκαν από τη δράση για αυτό

Περιφέρεια	Κύκλος συμμετοχής		
	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Ιονίων Νήσων		9,1%	21,2%
Πελοποννήσου		8,9%	12,8%
Βορείου Αιγαίου		15,8%	10,8%
Κρήτης		14,3%	15,4%
Αττικής	11,6%	12,8%	14,0%
Νοτίου Αιγαίου	21,4%	16,1%	7,8%
Σύνολο χώρας	17,2%	15,8%	16,7%
Βάση: Άνεργοι και οικονομικά μη ενεργά άτομα κατά την ένταξη του παιδιού τους στη δράση	431 άτομα	1167 άτομα	1301 άτομα
Που παρακολούθησαν κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευσης / κατάρτισης	74 άτομα	184 άτομα	217 άτομα

Συνθέτοντας τα παραπάνω, προκύπτουν τα ακόλουθα ευρήματα όσον αφορά στις επιπτώσεις της δράσης στην εργασιακή κατάσταση των ωφελούμενων:

- Στον κύκλο 2014-2015, το ποσοστό των ωφελούμενων που κατά την ένταξη του παιδιού τους σε αυτόν τον κύκλο δήλωσαν ότι εργάζονταν και ταυτόχρονα αναφέρουν ότι εργάζονται και σήμερα, ανέρχεται στο 86,6%. Η συμβολή της δράσης στην εύρεση εργασίας των συμμετεχόντων σε αυτόν τον κύκλο ανέργων και οικονομικά μη ενεργών κατά την ένταξή τους στη δράση ήταν μεγαλύτερη, συγκρινόμενη με τους επόμενους δύο κύκλους και κυμάνθηκε στο 26,2%. Παράλληλα, μεγαλύτερο είναι το ποσοστό των ωφελούμενων αυτής της κατηγορίας που εργάστηκαν το διάστημα που φιλοξενήθηκε το παιδί τους σε κάποια δομή ή αμέσως μετά τη λήξη του προγράμματος και πάλι συγκρινόμενο με τους 2 επόμενους κύκλους, το οποίο κινείται στα επίπεδα του 21,1%.
- Στον κύκλο 2015-2016, το ποσοστό των ωφελούμενων που κατά την ένταξη του παιδιού τους σε αυτόν τον κύκλο δήλωσαν ότι εργάζονταν και ταυτόχρονα αναφέρουν ότι εργάζονται και σήμερα, ανέρχεται στο 86,0%, κυμαινόμενο στα ίδια επίπεδα περίπου με τον προηγούμενο κύκλο. Η συμβολή της δράσης στην εύρεση εργασίας των συμμετεχόντων σε αυτόν τον κύκλο ανέργων και οικονομικά μη ενεργών κατά την ένταξή τους στη δράση, μειώθηκε κατά 8,1%, συγκρινόμενη με τον κύκλο 2014-2015 και κυμάνθηκε στο 24,1%. Μείωση κατά 16,6%, συγκρινόμενο με τον κύκλο 2014-2015, παρουσιάζει και το ποσοστό των ωφελούμενων αυτής της κατηγορίας που εργάστηκαν το διάστημα που φιλοξενήθηκε το παιδί τους σε κάποια δομή ή αμέσως μετά τη λήξη του προγράμματος, το οποίο κινείται στα επίπεδα του 17,6%.
- Στον κύκλο 2016-2017, το ποσοστό των ωφελούμενων που κατά την ένταξη του παιδιού τους σε αυτόν τον κύκλο δήλωσαν ότι εργάζονταν και ταυτόχρονα αναφέρουν ότι εργάζονται και σήμερα, ανέρχεται στο 90,9%, σημειώνοντας αύξηση σε σχέση με τον προηγούμενο κύκλο της τάξης του 5,7%. Η συμβολή της δράσης στην εύρεση εργασίας των συμμετεχόντων σε αυτόν τον κύκλο ανέργων και οικονομικά μη ενεργών κατά την ένταξή τους στη δράση μειώθηκε ακόμη περαιτέρω και πιο συγκεκριμένα κατά 19,1%, συγκρινόμενη με τον κύκλο 2015-2016 και κυμάνθηκε στο 19,5%. Μείωση επίσης κατά 4,5%, συγκρινόμενο με τον κύκλο

2015-2016, παρουσιάζει και το ποσοστό των ωφελούμενων αυτής της κατηγορίας που εργάστηκαν το διάστημα που φιλοξενήθηκε το παιδί τους σε κάποια δομή ή αμέσως μετά τη λήξη του προγράμματος, το οποίο κινείται στα επίπεδα του 16,8%

- Εκτός όμως από τις επιπτώσεις στην εργασιακή κατάσταση των ωφελούμενων, η δράση είχε ακόμη μία θετική επίπτωση στα άτομα που κατά την ένταξή του παιδιού τους στη δράση ήταν άνεργοι και οικονομικά μη ενεργοί. Πιο συγκεκριμένα, μία μερίδα αυτών αν και εξακολουθεί να μην εργάζεται, δήλωσαν ότι αξιοποίησαν το χρόνο που το παιδί τους φιλοξενούνταν σε κάποια δομή, προκειμένου να παρακολουθήσουν κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευσης / κατάρτισης. Ειδικότερα, το 17,2% των συμμετεχόντων αυτής της κατηγορίας του κύκλου 2014-2015, το 15,8% των συμμετεχόντων του κύκλου 2015-2016 και το 16,7% των συμμετεχόντων του κύκλου 2016-2017, δήλωσαν ότι αν και δεν βρήκαν εργασία, ωστόσο αξιοποίησαν τον ελεύθερο χρόνο τους, προκειμένου να παρακολουθήσουν κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευσης ή κατάρτισης, ελπίζοντας ότι οι γνώσεις και δεξιότητες που αποκτώνται μέσα από αυτά τα προγράμματα θα τους βοηθήσουν μελλοντικά στην ένταξή τους στην αγορά εργασίας.

Στον πίνακα που ακολουθεί, παρουσιάζονται συγκεντρωτικά οι επιπτώσεις της δράσης στην εργασιακή κατάσταση των ωφελούμενων

Επιπτώσεις στην εργασιακή κατάσταση των ωφελούμενων			
	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Εργαζόμενοι κατά την ένταξή τους στη δράση που εξακολουθούν να εργάζονται	86,6%	86,0%	90,9%
Άνεργοι και οικονομικά μη ενεργοί που σήμερα εργάζονται	34,3%	33,7%	27,1%
Άνεργοι και οικονομικά μη ενεργά άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που σήμερα εργάζονται, λόγω της συμμετοχής τους σε αυτή	26,2%	24,1%	19,5%
Άνεργοι και οικονομικά μη άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση και που σήμερα δεν εργάζονται και οι οποίοι εργάστηκαν το διάστημα/τα διαστήματα που φιλοξενήθηκε το παιδί τους σε κάποια δομή ή αμέσως μετά τη λήξη του προγράμματος και βοηθήθηκαν από τη δράση για αυτό	21,1%	17,6%	16,8%
Άνεργοι και οικονομικά μη άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που σήμερα δεν εργάζονται, αλλά παρακολούθησαν κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευσης / κατάρτισης το διάστημα/τα διαστήματα που φιλοξενήθηκε το παιδί τους σε κάποια δομή ή αμέσως μετά τη λήξη του προγράμματος και βοηθήθηκαν από τη δράση για αυτό	17,2%	15,8%	16,7%

Από τα όσα προαναφέρθηκαν είναι προφανές ότι η συμβολή της δράσης στη διατήρηση της απασχόλησης είναι πολύ σημαντική, ενώ σε υψηλά ποσοστά κινείται και σε ότι αφορά στην εύρεση εργασίας, ειδικά αν λάβει κανείς υπόψη του τα επίπεδα ανεργίας που καταγράφονται στον πληθυσμό στόχο της δράσης, τα οποία στον γυναικείο πληθυσμό κινούνται άνω του 30,0%. Παράλληλα, πολύ σημαντική θεωρείται η συμβολή της δράσης στην συμμετοχή των ωφελούμενων σε προγράμματα εκπαίδευσης / κατάρτισης με τα ποσοστά να κινούνται πολύ πιο πάνω από το αντίστοιχο ποσοστό που αναφέρει για την Ελλάδα το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (European Institute for Gender Equality - EIGE), το οποίο ανέρχεται στο 10,5% για το γυναικείο πληθυσμό που συμμετέχει σε προγράμματα τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης, ενώ για τις γυναίκες 25-49 ετών που αποτελούν την μεγαλύτερη πληθυσμιακή ομάδα ωφελούμενων από τη δράση ατόμων το αντίστοιχο ποσοστό είναι της τάξης του 4,2%.

Στους πίνακες που ακολουθούν, παρουσιάζονται τα συνθετικά ευρήματα, ανά κύκλο και Περιφέρεια σε ότι αφορά στις επιπτώσεις της δράσης στην εργασιακή κατάσταση των ωφελούμενων.

Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης Επιπτώσεις στην εργασιακή κατάσταση των ωφελούμενων			
	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Εργαζόμενοι κατά την ένταξή τους στη δράση που εξακολουθούν να εργάζονται		82,4%	91,2%
Άνεργοι και οικονομικά μη ενεργοί που σήμερα εργάζονται		39,1%	30,9%
Άνεργοι και οικονομικά μη ενεργά άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που σήμερα εργάζονται, λόγω της συμμετοχής τους σε αυτή		26,1%	22,4%
Άνεργοι και οικονομικά μη άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που εργάστηκαν το διάστημα/τα διαστήματα που φιλοξενήθηκε το παιδί τους σε κάποια δομή ή αμέσως μετά τη λήξη του προγράμματος και βοηθήθηκαν από τη δράση για αυτό		15,9%	12,8%
Άνεργοι και οικονομικά μη άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που σήμερα δεν εργάζονται, αλλά παρακολούθησαν κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευσης / κατάρτισης το διάστημα/τα διαστήματα που φιλοξενήθηκε το παιδί τους σε κάποια δομή ή αμέσως μετά τη λήξη του προγράμματος και βοηθήθηκαν από τη δράση για αυτό		15,9%	9,6%

Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας			
Επιπτώσεις στην εργασιακή κατάσταση των ωφελούμενων			
	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Εργαζόμενοι κατά την ένταξή τους στη δράση που εξακολουθούν να εργάζονται	89,4%	86,0%	90,9%
Άνεργοι και οικονομικά μη ενεργοί που σήμερα εργάζονται	31,2%	32,4%	25,3%
Άνεργοι και οικονομικά μη ενεργά άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που σήμερα εργάζονται, λόγω της συμμετοχής τους σε αυτή	22,0%	21,7%	18,7%
Άνεργοι και οικονομικά μη άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που εργάστηκαν το διάστημα/τα διαστήματα που φιλοξενήθηκε το παιδί τους σε κάποια δομή ή αμέσως μετά τη λήξη του προγράμματος και βοηθήθηκαν από τη δράση για αυτό	23,7%	18,0%	16,1%
Άνεργοι και οικονομικά μη άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που σήμερα δεν εργάζονται, αλλά παρακολούθησαν κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευσης / κατάρτισης το διάστημα/τα διαστήματα που φιλοξενήθηκε το παιδί τους σε κάποια δομή ή αμέσως μετά τη λήξη του προγράμματος και βοηθήθηκαν από τη δράση για αυτό	24,9%	20,2%	21,1%

Περιφέρεια Ηπείρου			
Επιπτώσεις στην εργασιακή κατάσταση των ωφελούμενων			
	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Εργαζόμενοι κατά την ένταξή τους στη δράση που εξακολουθούν να εργάζονται		84,6%	84,7%
Άνεργοι και οικονομικά μη ενεργοί που σήμερα εργάζονται		23,7%	25,9%
Άνεργοι και οικονομικά μη ενεργά άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που σήμερα εργάζονται, λόγω της συμμετοχής τους σε αυτή		18,4%	14,8%
Άνεργοι και οικονομικά μη άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που εργάστηκαν το διάστημα/τα διαστήματα που φιλοξενήθηκε το παιδί τους σε κάποια δομή ή αμέσως μετά τη λήξη του προγράμματος και βοηθήθηκαν από τη δράση για αυτό		21,1%	18,5%
Άνεργοι και οικονομικά μη άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που σήμερα δεν εργάζονται, αλλά παρακολούθησαν κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευσης / κατάρτισης το διάστημα/τα διαστήματα που φιλοξενήθηκε το παιδί τους σε κάποια δομή ή αμέσως μετά τη λήξη του προγράμματος και βοηθήθηκαν από τη δράση για αυτό		23,7%	22,2%

Περιφέρεια Θεσσαλίας			
Επιπτώσεις στην εργασιακή κατάσταση των ωφελούμενων			
	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Εργαζόμενοι κατά την ένταξή τους στη δράση που εξακολουθούν να εργάζονται		89,2%	94,0%
Άνεργοι και οικονομικά μη ενεργοί που σήμερα εργάζονται		27,4%	25,8%
Άνεργοι και οικονομικά μη ενεργά άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που σήμερα εργάζονται, λόγω της συμμετοχής τους σε αυτή		17,9%	16,1%
Άνεργοι και οικονομικά μη άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που εργάστηκαν το διάστημα/τα διαστήματα που φιλοξενήθηκε το παιδί τους σε κάποια δομή ή αμέσως μετά τη λήξη του προγράμματος και βοηθήθηκαν από τη δράση για αυτό		15,5%	14,1%
Άνεργοι και οικονομικά μη άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που σήμερα δεν εργάζονται, αλλά παρακολούθησαν κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευσης / κατάρτισης το διάστημα/τα διαστήματα που φιλοξενήθηκε το παιδί τους σε κάποια δομή ή αμέσως μετά τη λήξη του προγράμματος και βοηθήθηκαν από τη δράση για αυτό		11,9%	18,0%

Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας			
Επιπτώσεις στην εργασιακή κατάσταση των ωφελούμενων			
	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Εργαζόμενοι κατά την ένταξή τους στη δράση που εξακολουθούν να εργάζονται		82,2%	90,9%
Άνεργοι και οικονομικά μη ενεργοί που σήμερα εργάζονται		35,6%	33,3%
Άνεργοι και οικονομικά μη ενεργά άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που σήμερα εργάζονται, λόγω της συμμετοχής τους σε αυτή		27,4%	23,6%
Άνεργοι και οικονομικά μη άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που εργάστηκαν το διάστημα/τα διαστήματα που φιλοξενήθηκε το παιδί τους σε κάποια δομή ή αμέσως μετά τη λήξη του προγράμματος και βοηθήθηκαν από τη δράση για αυτό		26,0%	25,0%
Άνεργοι και οικονομικά μη άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που σήμερα δεν εργάζονται, αλλά παρακολούθησαν κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευσης / κατάρτισης το διάστημα/τα διαστήματα που φιλοξενήθηκε το παιδί τους σε κάποια δομή ή αμέσως μετά τη λήξη του προγράμματος και βοηθήθηκαν από τη δράση για αυτό		19,2%	22,2%

Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας			
Επιπτώσεις στην εργασιακή κατάσταση των ωφελούμενων			
	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Εργαζόμενοι κατά την ένταξή τους στη δράση που εξακολουθούν να εργάζονται	72,4%	86,3%	92,6%
Άνεργοι και οικονομικά μη ενεργοί που σήμερα εργάζονται	30,8%	27,3%	28,6%
Άνεργοι και οικονομικά μη ενεργά άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που σήμερα εργάζονται, λόγω της συμμετοχής τους σε αυτή	19,2%	15,9%	19,7%
Άνεργοι και οικονομικά μη άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που εργάστηκαν το διάστημα/τα διαστήματα που φιλοξενήθηκε το παιδί τους σε κάποια δομή ή αμέσως μετά τη λήξη του προγράμματος και βοηθήθηκαν από τη δράση για αυτό	23,1%	13,6%	17,9%
Άνεργοι και οικονομικά μη άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που σήμερα δεν εργάζονται, αλλά παρακολούθησαν κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευσης / κατάρτισης το διάστημα/τα διαστήματα που φιλοξενήθηκε το παιδί τους σε κάποια δομή ή αμέσως μετά τη λήξη του προγράμματος και βοηθήθηκαν από τη δράση για αυτό	7,7%	20,5%	19,6%

Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας			
Επιπτώσεις στην εργασιακή κατάσταση των ωφελούμενων			
	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Εργαζόμενοι κατά την ένταξή τους στη δράση που εξακολουθούν να εργάζονται	85,7%	85,5%	92,2%
Άνεργοι και οικονομικά μη ενεργοί που σήμερα εργάζονται	39,3%	39,3%	25,5%
Άνεργοι και οικονομικά μη ενεργά άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που σήμερα εργάζονται, λόγω της συμμετοχής τους σε αυτή	32,1%	28,6%	17,0%
Άνεργοι και οικονομικά μη άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που εργάστηκαν το διάστημα/τα διαστήματα που φιλοξενήθηκε το παιδί τους σε κάποια δομή ή αμέσως μετά τη λήξη του προγράμματος και βοηθήθηκαν από τη δράση για αυτό	21,4%	17,9%	12,8%
Άνεργοι και οικονομικά μη άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που σήμερα δεν εργάζονται, αλλά παρακολούθησαν κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευσης / κατάρτισης το διάστημα/τα διαστήματα που φιλοξενήθηκε το παιδί τους σε κάποια δομή ή αμέσως μετά τη λήξη του προγράμματος και βοηθήθηκαν από τη δράση για αυτό	14,3%	14,3%	14,9%

Περιφέρεια Ιονίων Νήσων			
Επιπτώσεις στην εργασιακή κατάσταση των ωφελούμενων			
	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Εργαζόμενοι κατά την ένταξή τους στη δράση που εξακολουθούν να εργάζονται		93,0%	91,7%
Άνεργοι και οικονομικά μη ενεργοί που σήμερα εργάζονται		30,3%	21,2%
Άνεργοι και οικονομικά μη ενεργά άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που σήμερα εργάζονται, λόγω της συμμετοχής τους σε αυτή		21,2%	18,2%
Άνεργοι και οικονομικά μη άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που εργάστηκαν το διάστημα/τα διαστήματα που φιλοξενήθηκε το παιδί τους σε κάποια δομή ή αμέσως μετά τη λήξη του προγράμματος και βοηθήθηκαν από τη δράση για αυτό		15,2%	9,1%
Άνεργοι και οικονομικά μη άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που σήμερα δεν εργάζονται, αλλά παρακολούθησαν κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευσης / κατάρτισης το διάστημα/τα διαστήματα που φιλοξενήθηκε το παιδί τους σε κάποια δομή ή αμέσως μετά τη λήξη του προγράμματος και βοηθήθηκαν από τη δράση για αυτό		9,1%	21,2%

Περιφέρεια Πελοποννήσου			
Επιπτώσεις στην εργασιακή κατάσταση των ωφελούμενων			
	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Εργαζόμενοι κατά την ένταξή τους στη δράση που εξακολουθούν να εργάζονται		87,0%	96,2%
Άνεργοι και οικονομικά μη ενεργοί που σήμερα εργάζονται		35,6%	27,7%
Άνεργοι και οικονομικά μη ενεργά άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που σήμερα εργάζονται, λόγω της συμμετοχής τους σε αυτή		28,9%	21,8%
Άνεργοι και οικονομικά μη άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που εργάστηκαν το διάστημα/τα διαστήματα που φιλοξενήθηκε το παιδί τους σε κάποια δομή ή αμέσως μετά τη λήξη του προγράμματος και βοηθήθηκαν από τη δράση για αυτό		13,3%	12,8%
Άνεργοι και οικονομικά μη άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που σήμερα δεν εργάζονται, αλλά παρακολούθησαν κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευσης / κατάρτισης το διάστημα/τα διαστήματα που φιλοξενήθηκε το παιδί τους σε κάποια δομή ή αμέσως μετά τη λήξη του προγράμματος και βοηθήθηκαν από τη δράση για αυτό		8,9%	12,8%

Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου			
Επιπτώσεις στην εργασιακή κατάσταση των ωφελούμενων			
	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Εργαζόμενοι κατά την ένταξή τους στη δράση που εξακολουθούν να εργάζονται		90,0%	89,3%
Άνεργοι και οικονομικά μη ενεργοί που σήμερα εργάζονται		26,3%	18,9%
Άνεργοι και οικονομικά μη ενεργά άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που σήμερα εργάζονται, λόγω της συμμετοχής τους σε αυτή		15,8%	16,2%
Άνεργοι και οικονομικά μη άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που εργάστηκαν το διάστημα/τα διαστήματα που φιλοξενήθηκε το παιδί τους σε κάποια δομή ή αμέσως μετά τη λήξη του προγράμματος και βοηθήθηκαν από τη δράση για αυτό		28,9%	27,0%
Άνεργοι και οικονομικά μη άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που σήμερα δεν εργάζονται, αλλά παρακολούθησαν κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευσης / κατάρτισης το διάστημα/τα διαστήματα που φιλοξενήθηκε το παιδί τους σε κάποια δομή ή αμέσως μετά τη λήξη του προγράμματος και βοηθήθηκαν από τη δράση για αυτό		15,8%	10,8%

Περιφέρεια Κρήτης			
Επιπτώσεις στην εργασιακή κατάσταση των ωφελούμενων			
	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Εργαζόμενοι κατά την ένταξή τους στη δράση που εξακολουθούν να εργάζονται		83,5%	88,6%
Άνεργοι και οικονομικά μη ενεργοί που σήμερα εργάζονται		46,4%	34,6%
Άνεργοι και οικονομικά μη ενεργά άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που σήμερα εργάζονται, λόγω της συμμετοχής τους σε αυτή		35,7%	24,3%
Άνεργοι και οικονομικά μη άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που εργάστηκαν το διάστημα/τα διαστήματα που φιλοξενήθηκε το παιδί τους σε κάποια δομή ή αμέσως μετά τη λήξη του προγράμματος και βοηθήθηκαν από τη δράση για αυτό		16,1%	16,7%
Άνεργοι και οικονομικά μη άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που σήμερα δεν εργάζονται, αλλά παρακολούθησαν κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευσης / κατάρτισης το διάστημα/τα διαστήματα που φιλοξενήθηκε το παιδί τους σε κάποια δομή ή αμέσως μετά τη λήξη του προγράμματος και βοηθήθηκαν από τη δράση για αυτό		14,3%	15,4%

Περιφέρεια Αττικής			
Επιπτώσεις στην εργασιακή κατάσταση των ωφελούμενων			
	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Εργαζόμενοι κατά την ένταξή τους στη δράση που εξακολουθούν να εργάζονται	85,2%	86,8%	91,8%
Άνεργοι και οικονομικά μη ενεργοί που σήμερα εργάζονται	37,4%	34,5%	25,3%
Άνεργοι και οικονομικά μη ενεργά άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που σήμερα εργάζονται, λόγω της συμμετοχής τους σε αυτή	30,0%	26,0%	19,0%
Άνεργοι και οικονομικά μη άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που εργάστηκαν το διάστημα/τα διαστήματα που φιλοξενήθηκε το παιδί τους σε κάποια δομή ή αμέσως μετά τη λήξη του προγράμματος και βοηθήθηκαν από τη δράση για αυτό	18,9%	16,5%	17,7%
Άνεργοι και οικονομικά μη άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που σήμερα δεν εργάζονται, αλλά παρακολούθησαν κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευσης / κατάρτισης το διάστημα/τα διαστήματα που φιλοξενήθηκε το παιδί τους σε κάποια δομή ή αμέσως μετά τη λήξη του προγράμματος και βοηθήθηκαν από τη δράση για αυτό	11,6%	12,8%	14,0%

Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου			
Επιπτώσεις στην εργασιακή κατάσταση των ωφελούμενων			
	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Εργαζόμενοι κατά την ένταξή τους στη δράση που εξακολουθούν να εργάζονται	89,3%	83,3%	86,2%
Άνεργοι και οικονομικά μη ενεργοί που σήμερα εργάζονται	28,6%	35,5%	33,3%
Άνεργοι και οικονομικά μη ενεργά άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που σήμερα εργάζονται, λόγω της συμμετοχής τους σε αυτή	28,6%	25,8%	23,5%
Άνεργοι και οικονομικά μη άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που εργάστηκαν το διάστημα/τα διαστήματα που φιλοξενήθηκε το παιδί τους σε κάποια δομή ή αμέσως μετά τη λήξη του προγράμματος και βοηθήθηκαν από τη δράση για αυτό	14,3%	12,9%	21,6%
Άνεργοι και οικονομικά μη άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που σήμερα δεν εργάζονται, αλλά παρακολούθησαν κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευσης / κατάρτισης το διάστημα/τα διαστήματα που φιλοξενήθηκε το παιδί τους σε κάποια δομή ή αμέσως μετά τη λήξη του προγράμματος και βοηθήθηκαν από τη δράση για αυτό	21,4%	16,1%	7,8%

8.6 Η ορατότητα της δράσης και ο βαθμός διείσδυσης της πληροφορίας στον πληθυσμό που αποτελεί την ομάδα-στόχο.

8.6.1 Τρόποι και βαθμός ενημέρωσης για τις Προσκλήσεις της δράσης

Όπως προέκυψε από τα ευρήματα της ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας στους ωφελούμενους, **το διαδίκτυο και η ιστοσελίδα της Ε.Ε.Τ.Α.Α, αποτελούν τη βασική πηγή ενημέρωσης για το 68,3% των ενδιαφερόμενων, όσον αφορά στις Προσκλήσεις υποβολής αιτήσεων συμμετοχής στη δράση της Εναρμόνισης.** Όπως διατυπώθηκε μάλιστα, από μερίδα γυναικών που συμμετείχαν στην ποιοτική έρευνα «*εκείνες τις ημέρες μπαίνουμε συνέχεια και παρακολουθούμε το site της Ε.Ε.Τ.Α.Α.*». **Ένα ποσοστό της τάξης του 33,8% ανέφερε επίσης ότι ενημερώνεται από τους παιδικούς σταθμούς,** στους οποίους είχε φιλοξενηθεί το παιδί τους το προηγούμενο σχολικό έτος ή είχαν οι ίδιοι «προεγγράψει» το παιδί τους πριν την δημοσίευση της σχετικής Πρόσκλησης. **Από άτυπες πηγές, όπως οι συγγενείς/ φίλοι και γνωστοί ενημερώνεται το 32,4% των ωφελούμενων** και κυρίως εκείνοι οι ενδιαφερόμενοι που «μπαίνουν» για πρώτη φορά στη δράση. Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και κυρίως η κρατική τηλεόραση έχουν μικρή συμβολή, της τάξης του 15,5%, στην ενημέρωση των ενδιαφερόμενων, ενώ ακόμη μικρότερη συμβολή έχουν οι υπηρεσίες Παιδικών σταθμών των Δήμων, στις οποίες καταφεύγει προκειμένου να ενημερωθεί για τις Προσκλήσεις της δράσης το 9,5% των ενδιαφερόμενων. Τέλος, μία μικρή μερίδα ερωτώμενων στην ποσοτική έρευνα ανέφερε άλλες πηγές ενημέρωσης όπως τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τα ειδικά σχολεία, οι Σύμβουλοι που ασχολούνται με το ΕΣΠΑ, οι λογιστές κλπ.

Αντίθετα το 61,2% των φορέων παροχής υπηρεσιών και φύλαξης παιδιών, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της σχετικής ποσοτικής έρευνας που έγινε, θεωρεί ως καταλληλότερο μέσο ενημέρωσης των ενδιαφερόμενων γονέων γύρω από τις Προσκλήσεις της δράσης τα ηλεκτρονικά μέσα μαζικής ενημέρωσης και κυρίως της τηλεόραση. Όπως αναφέρουν υπάρχει μία κατηγορία κοινού που δεν είναι εξοικειωμένη με τα «online» μέσα και το διαδίκτυο, ενώ τονίζουν ότι την ανάγκη συστηματικής προβολής της δράσης προκειμένου η πληροφορία να διεισδύσει στην ομάδα στόχο. Δεύτερα σε καταλληλότητα κρίθηκαν το διαδίκτυο (52,5%) και η ιστοσελίδα της Ε.Ε.Τ.Α.Α. (50,7%), ενώ με μικρότερο ποσοστό (44,5%) ακολουθούν οι ίδιες οι δομές παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών. Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, θεωρούνται επίσης ένας καλός τρόπος ενημέρωσης των γονέων από το 37,0% των φορέων, ωστόσο, όπως ειπώθηκε «*αφορούν μία μερίδα γονέων που είναι εξοικειωμένοι με αυτά*». Δύο επίσης στους 10 φορείς ανέφεραν ως καλή πηγή πληροφόρησης των γονέων τις αρμόδιες υπηρεσίες των Δήμων, οι οποίες παρακολουθούν «στενά» ότι αφορά στη δράση και ενημερώνουν με τη σειρά τους, τους γονείς, ενώ ενδιαφέρουσες ήταν κάποιες προτάσεις τους που καταγράφηκαν τόσο στην ποιοτική, όσο και στην ποσοτική έρευνα, οι οποίες αφορούσαν στην ανάρτηση σχετικού υλικού όπως αφισών ή ανακοινώσεων σε ειδικά σχολεία και συλλόγους ΑΜΕΑ, όσον αφορά στα παιδιά με αναπηρία, ή στα σχολεία, όσον αφορά στους ενδιαφερόμενους με παιδιά που μπορούν να φιλοξενηθούν σε ΚΔΑΠ. Τα έντυπα μέσα μαζικής ενημέρωσης, όπως εφημερίδες και περιοδικά, καθώς και ενημερωτικές εκδηλώσεις, κατέγραψαν πολύ χαμηλούς βαθμούς καταλληλότητας σε ότι αφορά στη δυνατότητά τους να διεισδύσουν την πληροφορία γύρω από τη δράση της Εναρμόνισης στους γονείς.

Ανεξάρτητα όμως από το από ποια μέσα ενημερώνονται οι ωφελούμενοι ή το ποια μέσα θεωρούν οι φορείς ως τα καταλληλότερα για την ενημέρωση των γονέων, συνολικά φαίνεται να υπάρχει ένα

σημαντικό έλλειμμα όσον αφορά στην έγκαιρη ενημέρωση των ενδιαφερόμενων γύρω από τις σχετικές Προσκλήσεις.

Πιο συγκεκριμένα:

- Το 27,2% των ωφελούμενων που συμμετείχαν στην ποσοτική έρευνα ανέφερε ότι δεν είχε έγκαιρη ενημέρωση για τις προσκλήσεις της δράσης, ενώ
- στο ίδιο περίπου μήκος κύματος κινούνται και οι απαντήσεις των φορέων που συμμετείχαν στην ποσοτική έρευνα, οι οποίοι αναφέρουν ότι το 32,2% των γονέων είναι ελλιπώς ή ανεπαρκώς ενημερωμένοι γύρω από αυτές.

Από την ανάλυση των δεδομένων της πρωτογενούς έρευνας στους ωφελούμενους, προκύπτει ότι, οι άνδρες, τα άτομα έως 24 ετών και οι υπήκοοι κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δηλώνουν σε μεγαλύτερα ποσοστά έναντι των υπολοίπων κατηγοριών ότι δεν ενημερώνονται έγκαιρα για τις προσκλήσεις της δράσης. Μάλιστα πολλοί φορείς και κυρίως οι δημοτικοί, προκειμένου να καλύψουν αυτό το κενό της ενημέρωσης, επικοινωνούσαν οι ίδιοι τους γονείς των οποίων έχουν φιλοξενήσει παιδιά τους σε προηγούμενο κύκλο, ότι η δράση έχει προκηρυχθεί, ώστε να υποβάλλουν την αίτησή τους.

8.6.2 Επίπεδο και βαθμός ενημέρωσης, γύρω από άλλα θέματα που αφορούν στη δράση

Δικαιολογητικά συμμετοχής

- Το 81,3% των ωφελούμενων δήλωσε ότι έχει ικανοποιητική ενημέρωση γύρω από τα δικαιολογητικά που πρέπει να συνυποβάλλει με την αίτηση συμμετοχής του στη δράση, ενώ το 18,7% έχει μέτρια ή ελλιπή.
- Αντίθετα οι φορείς, στη σχετική έρευνα αναφέρουν πως μόνο το 57,9% των γονέων έχει κατανοήσει επαρκώς τα δικαιολογητικά που πρέπει να υποβάλλει, ενώ το 42,1% δεν τα έχει κατανοήσει.
- Παράλληλα, ένας στους τέσσερις μόνο ωφελούμενους (26,3%) επικοινωνήσε με την Ε.Ε.Τ.Α.Α. για διευκρινήσεις και πληροφορίες όταν εκδόθηκε η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, και πριν υποβάλλει τη σχετική αίτηση συμμετοχής του.

Όπως μάλιστα προκύπτει από τα ευρήματα όλων των πρωτογενών ερευνών το μεγάλο πρόβλημα εντοπίζεται σε άτομα με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, αλλοδαπούς ή ομογενείς που είτε γιατί δεν κατανοούν απόλυτα τη διοικητική γλώσσα, είτε γιατί δεν καταλαβαίνουν καλά την ελληνική γλώσσα, είτε γιατί δεν γνωρίζουν ακριβώς που πρέπει να απευθυνθούν για την έκδοση ενός ή περισσότερων δικαιολογητικών και νοιώθουν «ανασφαλείς», όπως χαρακτηριστικά ειπώθηκε. Η «ανασφάλεια» αυτή από μία μερίδα γονέων φαίνεται να είναι απόλυτα δικαιολογημένη αφού, όπως προκύπτει από τα στοιχεία της Ε.Ε.Τ.Α.Α., στον κύκλο 2014-2015 το ποσοστό των αιτήσεων των μητέρων με ελλιπή φάκελο ανήλθε στο 14% του συνόλου των αιτήσεων που υποβλήθηκαν σε αυτόν τον κύκλο, στον κύκλο 2015-2016 μειώθηκε στο 12,0%, ενώ στον κύκλο 2016-2017 εκτοξεύτηκε στο 23,6%.

Προκειμένου οι φορείς να βοηθήσουν τους ωφελούμενους, πολλοί από αυτούς δημιούργησαν ένα «μηχανισμό υποστήριξης» της όλης διαδικασίας υποβολής των αιτήσεων συμμετοχής των ενδιαφερόμενων, ο οποίος αναλάμβανε τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής, αλλά και την υποβολή των σχετικών αιτήσεων. Κάποιοι δημοτικοί φορείς μάλιστα ανέφεραν πως «το 80% των

συμμετεχόντων γονέων βοηθήθηκαν από τις Προϊσταμένες των δομών για να μπορέσουν να υποβάλλουν ορθά τα δικαιολογητικά τους».

Κατανόηση των υποχρεώσεων που πηγάζουν από τη συμμετοχή των ωφελούμενων στη δράση

- Παρά το γεγονός ότι το 93,1% των ωφελούμενων ανέφερε πως η δομή που φιλοξενήθηκε το παιδί τους τους ενημέρωσε γύρω από τις υποχρεώσεις που πηγάζουν από τη συμμετοχή τους στη δράση, ωστόσο, μόνο το 84,1% των ωφελούμενων δήλωσε πως έχει κατανοήσει τις υποχρεώσεις αυτές, ενώ το 15,9% ανέφερε πως έχει μέτρια ή καθόλου ικανοποιητική ενημέρωση.
- Αντίθετα οι φορείς, στη σχετική έρευνα αναφέρουν πως το 69,4% των γονέων έχει κατανοήσει επαρκώς τις υποχρεώσεις τους που πηγάζουν από τη συμμετοχή τους στη δράση, όπως πχ. η μηνιαία υπογραφή του σχετικού παρουσιολογίου, ενώ το 30,6% δεν τις έχει κατανοήσει. Παράλληλα, όπως αναφέρουν οι φορείς, λίγο πάνω από τους μισούς γονείς (56,5%) κατανοούν την υποχρέωσή τους να συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο εισόδου, ενώ ακόμη μικρότερο είναι το ποσοστό, όσων αντιλαμβάνονται την υποχρέωση συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου εξόδου (48,7%).

Όπως μάλιστα αναφέρθηκε από πολλούς φορείς «τους κυνηγάμε να συμπληρώσουν τα ερωτηματολόγια», ενώ κάποιοι άλλοι ανέφεραν ότι «τα ερωτηματολόγια εισόδου τα συμπληρώσαμε μαζί με τις μητέρες». Μάλιστα, όπως αναφέρθηκε από τη στιγμή που τα ερωτηματολόγια αυτά συμπληρώνονταν ηλεκτρονικά, μέσω της ειδικής εφαρμογής της Ε.Ε.Τ.Α.Α., η ανάγκη συνδρομής των μητέρων για τη συμπλήρωσή τους έγινε πολύ μεγαλύτερη, εξαιτίας «της αδυναμίας πολλών να χειριστούν ηλεκτρονικό υπολογιστή».

Από την ανάλυση των πρωτογενών δεδομένων της ποσοτικής έρευνας στους ωφελούμενους προκύπτει ότι, πως το κενό της ενημέρωσης είναι μεγαλύτερο στους άνδρες ωφελούμενους, στα άτομα ηλικίας 45 ετών και άνω, στους αποφοίτους δημοτικού, αλλά και στους φοιτητές και στους αλλογενείς/ υπηκόους άλλων χωρών.

Κατανόηση των υπηρεσιών που καλύπτει η δράση

- Το 73% των ωφελούμενων δήλωσε πως έχει κατανοήσει το εύρος των υπηρεσιών που καλύπτει η δράση και εκείνων που είναι προαιρετικές και προσφέρονται από τη δομή (πχ. υπηρεσίες μετακίνησης, παρακολούθηση ξενόγλωσσων μαθημάτων, συμμετοχή σε εκδηλώσεις, κλπ.), ενώ ένα ποσοστό της τάξης του 27,0% δηλώνει πως έχει μέτρια ή καθόλου ικανοποιητική ενημέρωση γύρω από αυτές.
- Αντίθετα, οι φορείς αναφέρουν πως μόνο το 62,0% των ωφελούμενων έχει κατανοήσει τις υπηρεσίες που καλύπτει η δράση και πως το 38,0% των ωφελούμενων δεν τις έχει κατανοήσει. Αν και το εύρημα αυτό καταγράφεται σε όλες τις κατηγορίες φορέων που συμμετείχαν στη σχετική έρευνα, ωστόσο οι ιδιωτικοί φορείς, φαίνεται να αντιμετωπίζουν το μεγαλύτερο πρόβλημα με τους γονείς προς αυτή την κατεύθυνση έχοντας γίνει πολλές φορές αντικείμενο «έριδας» το φάσμα των υπηρεσιών που καλύπτει η δράση και εκείνων που η δομή προσφέρει έναντι πρόσθετου τιμήματος.

Από την ανάλυση των πρωτογενών δεδομένων της ποσοτικής έρευνας στους ωφελούμενους προκύπτει ότι, πως το κενό της ενημέρωσης είναι μεγαλύτερο στους άνδρες, τα άτομα 25 έως 54

ετών, τους ομογενείς και υπηκόους τρίτων χωρών, ενώ το εκπαιδευτικό επίπεδο των ωφελούμενων δεν φαίνεται να σχετίζεται άμεσα με το έλλειμμα ή την επάρκεια της ενημέρωσης που δηλώνουν.

Κατανόηση των κριτηρίων μοριοδότησης

- Το 70,5% των ωφελούμενων δηλώνει πως έχει κατανοήσει τα κριτήρια μοριοδότησής του, ενώ το 29,5% πως όχι. Μάλιστα, όπως προέκυψε από τα ευρήματα της ποιοτικής έρευνας φαίνεται να αντιλαμβάνονται το κάθε κριτήριο ξεχωριστά και το βαθμό βαρύτητας που αυτό έχει στη συνολική τους βαθμολογία, ωστόσο δεν αντιλαμβάνονται τον τελικό τύπο, μέσω του οποίου υπολογίζεται η συνολική μοριοδότηση.
- Αντίθετα οι φορείς δηλώνουν πως μόνο το 48,3% των ωφελούμενων έχει κατανοήσει επαρκώς τα κριτήρια μοριοδότησής τους.

Από την ανάλυση των πρωτογενών δεδομένων της ποσοτικής έρευνας στους ωφελούμενους προκύπτει ότι, πως το κενό της ενημέρωσης είναι μεγαλύτερο στους άνδρες, τα άτομα έως 24 ετών, με μέσο μορφωτικό επίπεδο.

Κατανόηση άλλων θεμάτων

- Το 87,7% των ωφελούμενων δηλώνει πολύ και αρκετά ικανοποιημένο από την ενημέρωση που έλαβαν από τη δομή που φιλοξενήθηκε το παιδί του γύρω από την υποχρέωσή του να προσκομίσει δικαιολογητικό γιατρού ή νοσοκομείου, σε περίπτωση μη χρήσης των παρεχόμενων υπηρεσιών για χρονικό διάστημα ενός συνεχόμενου μήνα, ενώ το 12,3% αναφέρει πως είναι λίγο ή καθόλου ικανοποιητική η σχετική ενημέρωση που έλαβε.
- Το 86,8% των ωφελούμενων δηλώνει πολύ και αρκετά ικανοποιημένο από την ενημέρωση που έλαβε από τη δομή που φιλοξενήθηκε το παιδί του γύρω από τις προϋποθέσεις διακοπής ή μη χρήσης της υπηρεσίας φιλοξενίας του παιδιού του για λόγους που δεν οφείλονται σε υπαιτιότητα της δομής, ενώ το 13,3% αναφέρει πως είναι λίγο ή καθόλου ικανοποιητική η σχετική ενημέρωση που έλαβε.
- Το 80,5% των ωφελούμενων δηλώνει πολύ και αρκετά ικανοποιημένο από την ενημέρωση που έλαβε από τη δομή που φιλοξενήθηκε το παιδί του γύρω από τη διαδικασία αλλαγής δομής, ενώ το 19,5% αναφέρει πως είναι λίγο ή καθόλου ικανοποιητική η σχετική ενημέρωση που έλαβε.
- Το 6,9% των ωφελούμενων δεν ενημερώθηκε από την δομή φιλοξενίας για τις υποχρεώσεις που είχε στο πλαίσιο συμμετοχής του στη δράση.
- Το 13,5% όσων απορρίφθηκε η αίτηση συμμετοχής τους στη δράση, δεν γνώριζε ότι μπορούσε να υποβάλει ένσταση.

Από τα όσα προηγήθηκαν προκύπτουν τα ακόλουθα συμπεράσματα. Υπάρχουν διαφορετικές πηγές ενημέρωσης των ενδιαφερόμενων γονέων όσον αφορά στις σχετικές Προσλήψεις υποβολής αιτήσεων συμμετοχής. Το διαδίκτυο και η ιστοσελίδα της Ε.Ε.Τ.Α.Α., έχουν κυρίαρχη συμμετοχή στην ενημέρωση των ενδιαφερόμενων γονέων. Η πηγή αυτή όμως αφήνει απέξω μία μερίδα πολιτών που δεν είναι εξοικειωμένη με τα νέα ψηφιακά μέσα που συνήθως είναι και οι πιο περιθωριοποιημένες ομάδες. Οι δομές και οι αρμόδιες υπηρεσίες των Δήμων από την άλλη, λειτουργούν επικουρικά ως

επίσημη πηγή ενημέρωσης κυρίως για τους πιο «μυημένους» γονείς που δεν εισέρχονται για πρώτη φορά στη δράση. Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, έχουν πολύ μικρή συμμετοχή στην ενημέρωση των ενδιαφερόμενων, παρότι ευλόγως υποδεικνύονται από τους φορείς ως το πλέον ενδεδειγμένο μέσο, δεδομένης της μεγαλύτερης διείσδυσής τους στον πληθυσμό στόχο. Οι άτυπες πηγές ενημέρωσης, όπως οι συγγενείς / γνωστοί και φίλοι, αν και αποτελούν βασικό πυλώνα για το 30,0% και πλέον των ενδιαφερόμενων, ωστόσο δεν μπορούν να διασφαλίσουν ούτε την πληρότητα, ούτε την εγκυρότητα της ενημέρωσης που μεταφέρεται. Η κατάτμηση αυτή των πηγών ενημέρωσης των ενδιαφερόμενων γονέων, σε συνδυασμό με τις διαφοροποιημένες ημερομηνίες δημοσίευσης των σχετικών Προσκλήσεων της δράσης, έχουν σαν συνέπεια αρκετά σημαντική μερίδα ενδιαφερόμενων να καθυστερεί να ενημερωθεί γύρω από αυτές. Πάνω από το ¼ των ωφελούμενων της δράσης ανέφερε ότι δεν είχε έγκαιρη ενημέρωση για τις σχετικές Προσκλήσεις της δράσης, ενώ οι φορείς ανεβάζουν αυτό το ποσοστό πάνω από το 30,0%. Άγνωστος όμως παραμένει ο αριθμός των εν δυνάμει ωφελούμενων που τελικά δεν ενημερώθηκαν έγκαιρα ή δεν ενημερώθηκαν καθόλου και τελικά δεν υπέβαλαν αιτήσεις συμμετοχής. Η καθυστέρηση αυτή στην ενημέρωση των ενδιαφερόμενων φαίνεται ότι σε κάποιες περιπτώσεις έχει αρνητικές επιπτώσεις στην πληρότητα των αιτήσεών τους, οδηγώντας μία μερίδα από αυτούς σε έξοδο από τη δράση, λόγω ελλিপών δικαιολογητικών συμμετοχής. Σε ότι αφορά στα δικαιολογητικά συμμετοχής, συνολικά καταγράφεται ένας υψηλός βαθμός ενημέρωσης των ενδιαφερόμενων. Πάνω από 80,0% των ωφελούμενων δηλώνουν ότι έχουν κατανοήσει τα δικαιολογητικά που πρέπει να συνυποβάλλουν με την αίτηση συμμετοχής τους, όμως οι φορείς κατεβάζουν αυτό το ποσοστό στο 60,0%. Όπως προκύπτει από τα ευρήματα όλων των πρωτογενών ερευνών υπάρχει μία σημαντική μερίδα ωφελούμενων με υψηλό μορφωτικό επίπεδο που δεν αντιμετωπίζουν προβλήματα με τα δικαιολογητικά συμμετοχής. Ωστόσο, για μία ομάδα ατόμων με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, ή μεγάλης ηλικίας άτομα με παιδιά ΑΜΕΑ, αλλά και αλλογενείς που δεν γνωρίζουν καλά την ελληνική γλώσσα, η διοικητική γλώσσα που χρησιμοποιείται στο σχετικό ενημερωτικό υλικό των Προσκλήσεων και αιτήσεων συμμετοχής της δράσης, δεν είναι εύκολα κατανοητή. Παράλληλα, οι πολλαπλές πηγές τεκμηρίωσης της εργασιακής τους κατάστασης, οι πιθανές μεταβολές της οικογενειακής τους κατάστασης, χωρίς να έχουν εκδοθεί ακόμη τα σχετικά διοικητικά έγγραφα, τα πιστοποιητικά αναπηρίας, η καθυστέρηση έκδοσης του εκκαθαριστικού σημειώματος της φορολογίας εισοδήματος και οι προθεσμίες υποβολής των αιτήσεων, φαίνεται να δυσκολεύουν ακόμη περισσότερο τους ωφελούμενους. Η Ε.Ε.Τ.Α.Α. λειτουργεί υποστηρικτικά παρέχοντας διευκρινίσεις και πληροφορίες για ένα σημαντικό τμήμα των ενδιαφερόμενων, περίπου για το ¼, ωστόσο μία μικρή μερίδα ανέφερε ότι δεν κατάφερε να επικοινωνήσει με κάποιο στέλεχος του φορέα, υποδεικνύοντας ταυτόχρονα την ανάγκη περαιτέρω ενίσχυσης του helpdesk που λειτουργεί εκείνη την περίοδο. Οι φορείς, από την άλλη πλευρά, αποτέλεσαν σημείο αναφοράς για πολλούς ωφελούμενους, που είτε ζητούσαν διευκρινήσεις γύρω από τα δικαιολογητικά που έπρεπε να συνυποβάλλουν, είτε ζητούσαν τη βοήθειά τους προκειμένου να συμπληρώσουν ορθά την αίτηση συμμετοχής τους και να ελέγξουν ταυτόχρονα την πληρότητα και ορθότητα των δικαιολογητικών τους.

Σημαντική επίσης ήταν η συμβολή των φορέων στην ενημέρωση των ωφελούμενων σε ότι αφορά στις υποχρεώσεις τους που πηγάζουν από τη συμμετοχή τους στη δράση, αλλά και σε άλλα θέματα που σχετίζονται με την υποχρέωσή τους να προσκομίσουν δικαιολογητικά γιατρού ή νοσοκομείου, σε περίπτωση μη χρήσης των παρεχόμενων υπηρεσιών για χρονικό διάστημα ενός συνεχόμενου μήνα, στις προϋποθέσεις διακοπής ή μη χρήσης της υπηρεσίας φιλοξενίας του παιδιού τους για λόγους που

δεν οφείλονται σε υπαιτιότητα της δομής, στις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθήσουν προκειμένου να αλλάξουν δομή. Παρά το γεγονός όμως ότι σε όλες τις επιμέρους παραμέτρους που αναφέρθηκαν παραπάνω, περίπου το 80,0% των ωφελούμενων δηλώνει επαρκώς ενήμερο, ωστόσο όπως δηλώνουν οι φορείς 3 στους 10 ωφελούμενους δεν έχουν κατανοήσει ή αμελούν όσον αφορά στην υποχρέωσή τους να υπογράψουν τα μηνιαία παρουσιολόγια, 4 στους 10 δεν έχουν κατανοήσει την υποχρέωσή τους να συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο εισόδου, ενώ ακόμη περισσότεροι δεν αντιλαμβάνονται την υποχρέωση συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου εξόδου (48,7%). Σημαντική μερίδα επίσης, φαίνεται να μην έχει κατανοήσει επαρκώς τις υπηρεσίες που καλύπτει η δράση. Πιο συγκεκριμένα, το 27,0% των ωφελούμενων δηλώνει πως έχει μέτρια ή καθόλου ικανοποιητική ενημέρωση γύρω από αυτές, ενώ οι φορείς ανεβάζουν αυτό το ποσοστό στο 38,0%. Το έλλειμα αυτό ενημέρωσης και κατανόησης των επιμέρους παραμέτρων που συνθέτουν τις υποχρεώσεις των ωφελούμενων, αλλά και τις προσφερόμενες από τη δράση υπηρεσίες και τα δικαιώματά τους, εντοπίζεται κυρίως σε άτομα που είναι είτε νεαρής ηλικίας, είτε χαμηλού μορφωτικού επιπέδου, είτε αλλογενείς. Επιπρόσθετα οι άνδρες ωφελούμενοι είναι λιγότερο ενήμεροι σε σχέση με το γυναικείο πληθυσμό, γεγονός που οφείλεται σε πολύ μεγάλο βαθμό στη χαμηλότερη εξοικείωσή τους με τη δράση.

Τέλος, σε ότι αφορά στα κριτήρια μοριοδότησης 7 στους 10 ωφελούμενους δηλώνουν πως έχουν κατανοήσει πλήρως τα κριτήρια μοριοδότησής τους, ενώ οι υπόλοιποι αναφέρουν ότι ναι μεν αντιλαμβάνονται το κάθε κριτήριο ξεχωριστά και το βαθμό βαρύτητας που αυτό έχει στη συνολική τους βαθμολογία, ωστόσο δεν αντιλαμβάνονται τον τελικό τύπο, μέσω του οποίου υπολογίζεται η συνολική μοριοδότηση.

8.7 Καταγραφή των προβλημάτων που αντιμετώπισαν οι ωφελούμενοι κατά την εμπλοκή τους στην δράση.

Στην παρούσα ενότητα αναλύονται τα προβλήματα που αντιμετώπισαν οι ωφελούμενοι σε επιμέρους παραμέτρους που συνθέτουν τον κύκλο υλοποίησης της δράσης. Τα επιμέρους συμπεράσματα προήλθαν από ευρήματα των πρωτογενών ερευνών (ποσοτικής και ποιοτικής) που διεξήχθησαν στον ωφελούμενο πληθυσμό, καθώς και των αντίστοιχων ερευνών που έγιναν στους φορείς παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας παιδιών που συμμετείχαν στη δράση τις υπό εξέταση περιόδους.

8.7.1 Υποβολή αιτήσεων συμμετοχής

Όπως προέκυψε από την ποσοτική έρευνα στους ωφελούμενους το 12,0% ανέφερε ότι αντιμετώπισε προβλήματα με τη διαδικασία υποβολής της αίτησης συμμετοχής του στη δράση. Πιο συγκεκριμένα:

- Για το 6,1% του συνόλου των ωφελούμενων που συμμετείχαν στην ποσοτική έρευνα βασικότερη δυσκολία, αποτέλεσε η **συγκέντρωση των δικαιολογητικών συμμετοχής τους**. Μάλιστα, το εύρημα αυτό, θα πρέπει να αναγνωστεί σε συνάρτηση με το γεγονός ότι το 18,7% δήλωσε ότι έχει μέτρια ή ελλιπή ενημέρωση γύρω από τα δικαιολογητικά που πρέπει να συνυποβάλει με την αίτηση. Το εκκαθαριστικό της εφορίας «που αργεί να βγει», τα δικαιολογητικά πιστοποίησης της εργασιακής κατάστασης/ ανεργίας, και τα πιστοποιητικά οικογενειακής κατάστασης στις περιπτώσεις που αυτή είχε μεταβληθεί, ήταν αυτά που αναφέρθηκαν με τη μεγαλύτερη συχνότητα ότι δυσκόλεψαν τις ωφελούμενες να τα συγκεντρώσουν.
- Το 5,2% του συνόλου των ωφελούμενων δυσκολεύτηκε με τη **συμπλήρωση της αίτησης συμμετοχής του**. Όπως ανέφεραν, σε κάποια πεδία της αίτησης δεν ήξεραν τι έπρεπε να συμπληρώσουν όπως πχ. στην περίπτωση που είχε αλλάξει η οικογενειακή τους κατάσταση, «αλλά δεν είχε ακόμη εκδοθεί το αντίστοιχο έγγραφο από το Πρωτοδικείο», ή «το πώς έπρεπε σε αυτή την περίπτωση να δηλώσουν τα ετήσια εισοδήματά τους», ή ακόμη στην περίπτωση που είχαν παιδί ΑΜΕΑ, αλλά στην περιοχή τους δεν υπήρχαν αντίστοιχες δομές. Ειδικότερα στην τελευταία περίπτωση, πολλοί ήταν εκείνοι οι οποίοι επικοινωνήσαν με την Ε.Ε.Τ.Α.Α., η οποία σε κάποιες περιπτώσεις τους υπέδειξε να «αφαιρέσουν την ιδιότητα τέκνου ΑΜΕΑ από την αίτηση, προκειμένου αυτό να τοποθετηθεί σε δομή γενικού πληθυσμού», όπως χαρακτηριστικά αναφέρουν. Εκτός των προαναφερόμενων, η συμπλήρωση της αίτησης ηλεκτρονικά, την περίοδο 2016-2017, φαίνεται να δημιούργησε «άγχος και ανασφάλεια» σε μερίδα ωφελούμενων που δεν είναι εξοικειωμένοι με τις ηλεκτρονικές φόρμες, αλλά και με τα χειρισμό ηλεκτρονικών υπολογιστών.
- Παράλληλα με την εξοικείωσή τους με τις online φόρμες την περίοδο 2016-2017, ένα ποσοστό της τάξης του 2,6% του συνόλου των ωφελούμενων ανέφερε ότι **δεν είχε πρόσβαση στο internet**. Όπως μάλιστα ανέφεραν οι συμμετέχουσες στην ποιοτική έρευνα ερωτώμενες «επειδή πολλές γυναίκες δεν είχαν πρόσβαση στο internet ή δεν ήταν εξοικειωμένες με τον υπολογιστή και τους ήταν δύσκολο, ζητούσαν βοήθεια είτε από τις δομές, είτε από άτομα του κοινωνικού τους περιβάλλοντος». Στο αντίστοιχο ερώτημα, οι φορείς, ανεβάζουν το ποσοστό των ωφελούμενων που αντιμετώπισε προβλήματα την περίοδο 2016-2017 με την υποβολή της αίτησής του στο 86,5%. Ειδικότερα, μόνο το 13,5% των φορέων αναφέρει πως η νέα διαδικασία της ηλεκτρονικής υποβολής των αιτήσεων των ενδιαφερόμενων που εφαρμόστηκε την περίοδο 2016-2017, δεν

δημιούργησε κανένα πρόβλημα στους ενδιαφερόμενους γονείς. Οι βασικότεροι λόγοι που ανέφεραν οι φορείς που οδήγησαν σε αυτά τα προβλήματα, αφορούσαν:

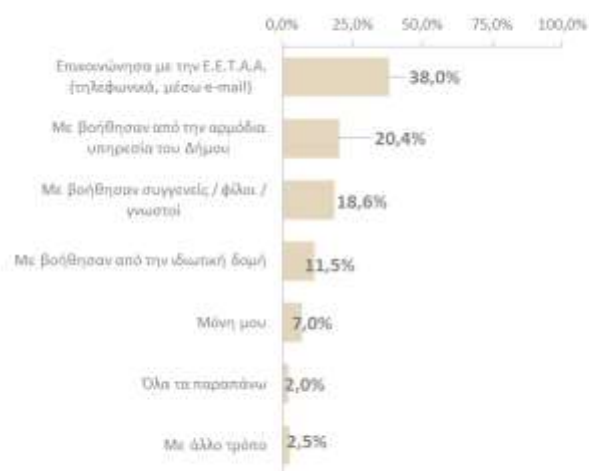
- ο πως οι γονείς δεν είναι εξοικειωμένοι με την ηλεκτρονική διαδικασία και είχαν επιφυλάξεις για την ορθότητα της συμπλήρωσης της ηλεκτρονική αίτησής τους (αναφέρθηκε από το 70,8% των φορέων),
- ο πως πολλοί γονείς δεν είχαν πρόσβαση στο διαδίκτυο και όπως ανέφεραν μάλιστα «ο κόσμος έκανε ουρές, περιμένοντας βοήθεια από τους ίδιους για την υποβολή της αίτησης συμμετοχής τους», (αναφέρθηκε από το 52,7% των φορέων),
- ο πως παρατηρήθηκαν τα συνήθη προβλήματα κατανόησης των δικαιολογητικών που πρέπει να υποβάλλουν οι γονείς, που όπως ανέφεραν οι ίδιοι πάνω από το 40,0% των ενδιαφερόμενων γονέων (αναφέρθηκε από το 43,5% των φορέων),
- ο στο χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, αλλά και την αλλογενή / αλλοδαπή καταγωγή των υποψήφιων που επηρεάζει το βαθμό κατανόησης των απαιτούμενων δικαιολογητικών (αναφέρθηκε από το 40,0% περίπου των φορέων)

Παράλληλα με τα παραπάνω όπως διατυπώθηκε τόσο από την ποσοτική έρευνα στους ωφελούμενους, όσο και από την αντίστοιχη έρευνα στους φορείς παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών, υπήρχαν και τεχνικές δυσλειτουργίες του συστήματος της Ε.Ε.Τ.Α.Α, το οποίο λόγω υπερφόρτωσης δεν ανταποκρινόταν, δυσκολεύοντας ακόμη περισσότερο τους ενδιαφερόμενους.

- Τέλος, ένα ποσοστό της τάξης του 1,5% των ωφελούμενων ανέφερε άλλα προβλήματα κατά τη διαδικασία υποβολής των αιτήσεων συμμετοχής τους στη δράση με τα σημαντικότερα να αφορούν στη **μικρή χρονική διάρκεια μεταξύ πρόσκλησης και υποβολής της αίτησης συμμετοχής, στη μη κατανόηση της ελληνικής γλώσσας για τους αλλογενείς και στη δυσκολία ή αδυναμία να επικοινωνήσουν με την Ε.Ε.Τ.Α.Α.** εκείνη την χρονική περίοδο, προκειμένου να ζητήσουν διευκρινήσεις ή βοήθεια. Το πρόβλημα που αντιμετώπισαν οι ωφελούμενοι με τη μικρή χρονική διάρκεια μεταξύ πρόσκλησης και υποβολής της αίτησης συμμετοχής, σχετίζεται και με το γεγονός ότι το 27,2% των συμμετεχόντων στην ποσοτική έρευνα ωφελούμενων ανέφερε ότι δεν έχει έγκαιρη ενημέρωση γύρω από τις Προσκλησεις της δράσης.

Προκειμένου να επιλύσουν τα προβλήματα που αντιμετώπιζαν, με την υποβολή της αίτησης συμμετοχής τους, το 38,0% των ωφελούμενων επικοινωνήσε με την Ε.Ε.Τ.Α.Α., το 31,9% βοηθήθηκε από τη δομή που ήθελε να τοποθετήσει το παιδί του (20,4% βοηθήθηκαν από δημοτικό φορέα, ενώ 11,5% από ιδιωτικό), 18,6% απευθύνθηκε σε συγγενείς/ φίλους ή γνωστούς, 7,0% έλυσε το πρόβλημα μόνο του, ενώ μία μικρή μερίδα της τάξης του 2,5% χρησιμοποίησε άλλα μέσα, όπως «φόρουμ στο ίντερνετ άλλων

Με ποιον ή ποιους τρόπους επιλύσατε το παραπάνω πρόβλημα/προβλήματα;

Βάση: 422 ωφελούμενοι που ανέφεραν ότι αντιμετώπισαν κάποιο πρόβλημα/δυσκολία κατά την διαδικασία υποβολής της αίτησης συμμετοχής τους στη Δράση

μαμάδων», «Google translate», ενώ σε ελάχιστες περιπτώσεις ανέφεραν ότι «το πρόβλημα δεν λύθηκε και τελικά έμειναν εκτός ΕΣΠΑ σε εκείνον τον κύκλο».

8.7.2 Μοριοδότηση

Όπως προέκυψε από την ποσοτική έρευνα στους ωφελούμενους, **ένα μικρό ποσοστό, της τάξης του 7,3% δεν ήταν σύμφωνο με το σύνολο των μορίων που συγκέντρωσε η αίτησή του**, μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών ελέγχου των αιτήσεων και με την ανακοίνωση των προσωρινών πινάκων κατάταξης ωφελούμενων. Από αυτούς:

- το 4,7% υπέβαλε ένσταση στην Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε., ενώ
- το 2,6% αποδέχθηκε τα αποτελέσματα παρότι δεν συμφωνούσε, χωρίς να υποβάλλει ένσταση στην Ε.Ε.Τ.Α.Α.. Διερευνώντας τους λόγους για τους οποίους οι ενδιαφερόμενοι δεν υπέβαλαν ένσταση φαίνεται ότι το 80,2% δεν πίστευε ότι μέσα από αυτή τη διαδικασία θα άλλαζε το αποτέλεσμα της μοριοδότησής του, το 13,5% δεν γνώριζε ότι μπορούσε να υποβάλλει ένσταση, ενώ τέλος, ισόποσο ποσοστό δηλώνει πως δεν είχε το χρόνο να συμπληρώσει τα έντυπα που απαιτούνται προκειμένου αυτή να υποβληθεί.

8.7.3 Τοποθέτηση παιδιών σε δομές

Στους δύο πρώτους εξεταζόμενους κύκλους εφαρμογής της δράσης, τις περιόδους 2014-2015 και 2015-2016, που εφαρμόζονταν το σύστημα της αυτόματης Σύζευξης από την Ε.Ε.Τ.Α.Α., όσον αφορά στην τοποθέτηση των παιδιών, βάσει των δομών που δήλωναν στην αίτησή τους οι ωφελούμενοι, μόνο το 4,4% αυτών δήλωσαν ότι παρουσιάστηκαν προβλήματα στην τοποθέτηση των παιδιών τους. Ειδικότερα:

- το 2,0% ανέφερε πως η δομή που τοποθετήθηκε το παιδί του δεν ήταν από τις πρώτες του επιλογές,
- το 1,4% ανέφερε πως ήθελε να μετακινήσει το παιδί του γιατί δεν ήταν ικανοποιημένο από τη δομή που τοποθετήθηκε, αλλά δεν μπορούσε
- το 0,6% αναγκάστηκε να πληρώσει κόστος μετακίνηση γιατί η δομή που τοποθετήθηκε το παιδί του ήταν μακριά από τον τόπο κατοικίας/εργασίας τους, ενώ τέλος
- το 1,2% αναφέρει άλλα προβλήματα, με σημαντικότερες αναφορές να γίνονται για την τοποθέτηση δύο ή περισσότερων παιδιών σε διαφορετικές δομές.

Αντίθετα, στον κύκλο 2016-2017, η εφαρμογή του νέου συστήματος τοποθέτησης «Voucher», δημιούργησε προβλήματα στο 20,1% των ωφελούμενων. Πιο συγκεκριμένα:

- το 12,0% των ερωτώμενων ωφελούμενων ανέφερε ότι έπρεπε να ψάξει αρκετά μέχρι να βρει δομή με διαθέσιμες θέσεις,
- το 6,9% έστειλε το παιδί του σε δομή που δεν ήταν στις πρώτες του επιλογές, γιατί δεν υπήρχαν αλλού θέσεις και
- το 3,0% αναγκάστηκε να πληρώσει κόστος μετακίνησης γιατί οι δομές που ήταν κοντά του, δεν είχαν διαθέσιμες θέσεις.

- Τέλος, κάποια άλλα προβλήματα που αναφέρθηκαν και αξίζει να αναφερθούν αφορούν στο «άγχος και την πίεση, εξαιτίας της αβεβαιότητας που είχαν για το αν θα βρουν θέση», στο ότι «αναγκάστηκαν να πληρώσουν έξτρα τίμημα στο σταθμό, προκειμένου να γίνει δεκτό το παιδί τους», στο ότι «δεν βρήκαν θέση και έτσι αναγκάστηκαν να πληρώσουν τροφεία σε παιδικό σταθμό ή να προσλάβουν κάποιον να φυλάει στο σπίτι το παιδί τους», ενώ ένα ποσοστό της τάξης του 0,5% ανέφερε πως τελικά «δεν χρησιμοποίησε το voucher, γιατί δεν βρήκε κενές θέσεις, ούτε είχε τη δυνατότητα να καταβάλει το έξτρα τίμημα που ζητούσαν οι δομές προκειμένου να κάνουν δεκτό το παιδί τους».

Ανεξάρτητα από το σύστημα τοποθέτησης που εφαρμόστηκε όμως στους εξεταζόμενους τρεις κύκλους της δράσης, προβλήματα αντιμετώπισαν και όσοι ήταν επιλαχόντες. Πιο συγκεκριμένα, το 11,2% των ωφελομένων που συμμετείχαν στον κύκλο 2014-2015, το 13,0% των ωφελομένων που συμμετείχαν στον κύκλο 2015-2016 και το 21,4% των συμμετεχόντων στον κύκλο 2016-2017 δήλωσαν ότι επειδή επιλαχόντες αυτό τους δημιούργησε πρόβλημα με τη φύλαξη των παιδιών τους, αναγκάζοντάς τους «είτε να επιστρατεύσουν συγγενείς», «είτε να πληρώσουν για δύο μήνες από την τσέπη τους κάποια δομή, επιβαρύνοντας έτσι τον οικογενειακό τους προϋπολογισμό». Παράλληλα, οι επιλαχόντες του κύκλου 2016-2017, εξαιτίας του νέου συστήματος που εφαρμόστηκε πέραν των προαναφερόμενων προβλημάτων, τοποθέτησαν το παιδί τους σε δομή δυσκολεύτηκαν πολύ στο να βρουν θέση σε κάποια δομή που είχε κενές θέσεις, χωρίς απαραίτητα αυτή να είναι της απολύτου αρεσκείας τους, δεδομένου ότι ξεκίνησαν την αναζήτηση όταν οι περισσότερες θέσεις είχαν καλυφθεί από ωφελομένους του πρώτου κύκλου εγγραφών.

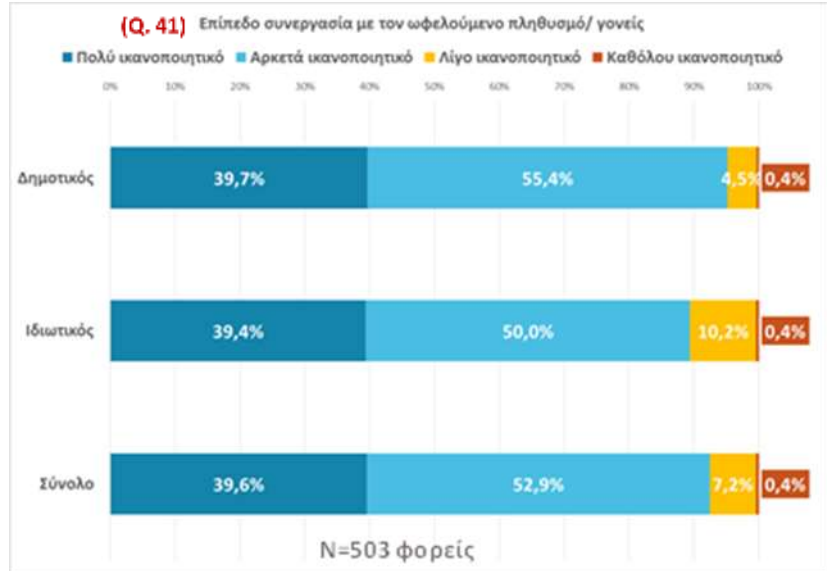
8.7.4 Συνεργασία με τις δομές

Το 5,0% των ωφελομένων δήλωσε λίγο ή καθόλου ικανοποιημένο από τις υπηρεσίες φροντίδας και φύλαξης παιδιών που τους παρείχαν οι δομές που τοποθέτησαν τα παιδιά τους. Αναλύοντας, ανά κύκλο συμμετοχής τους τα διαθέσιμα στοιχεία, προκύπτει ότι, το 2014-2015 το 4,7% των ωφελομένων δήλωσαν δυσαρεστημένοι ή πολύ δυσαρεστημένοι από τη συνεργασία τους με τις δομές, το 2015-2016, το ποσοστό αυτό μειώθηκε στο 4,2%, ενώ στον κύκλο 2016-2017, το ποσοστό αυτό μειώνεται ακόμη περισσότερο και κυμαίνεται στο 2,9%. Αναλύοντας όλα τα διαθέσιμα στοιχεία εκτός από τις παραμέτρους που παρουσιάζονται στο διπλανό γράφημα, αναλυτική παρουσίαση των οποίων έγινε στην ενότητα 8.4 του παρόντος

παραδοτέου προκύπτει ότι τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ωφελούμενοι θα μπορούσαν σε πολύ μεγάλο βαθμό να αποφευχθούν αν υπήρχε, όπως οι ίδιοι διατυπώνουν, «καλύτερος και συχνότερος έλεγχος των δομών».

Αναλύοντας τα αντίστοιχα ευρήματα από την έρευνα στους φορείς, φαίνεται ότι, στον κύκλο 2014-2015 το 4,9% των φορέων κρίνουν το επίπεδο συνεργασίας τους με τους ωφελούμενους λίγο ή καθόλου ικανοποιητικό, στον κύκλο 2015-2016 το αντίστοιχο ποσοστό αυξάνεται στο 10,6%, ενώ στον κύκλο 2016-2017, μειώνεται στο 7,6%. Όπως διατυπώνουν οι φορείς, ο χαμηλότερος βαθμός ικανοποίησής τους από τη συνεργασία τους με τους ωφελούμενους, οφείλεται και στο γεγονός ότι οι ίδιοι αντιμετωπίζουν αρκετά προβλήματα και πιο συγκεκριμένα:

- το 57,3% των φορέων ανέφερε ότι πολλοί από τους ωφελούμενους δεν αντιλαμβάνονται την υποχρέωσή τους να συμπληρώσουν έγκαιρα το Μηνιαίο Δελτίο Παρακολούθησης (αναφέρθηκε από το 64,4% των δημοτικών φορέων και το 49,2% των ιδιωτικών)
- το 53,7% των φορέων ανέφερε ότι πολλοί από τους ωφελούμενους δεν αντιλαμβάνονται την υποχρέωσή τους να συμπληρώσουν έγκαιρα το Δελτίο Εισόδου / Εξόδου (αναφέρθηκε από το 59,9% των δημοτικών φορέων και το 46,6% των ιδιωτικών)
- το 21,9% των φορέων ανέφερε ότι πολλοί από τους ωφελούμενους έχουν υπερβολικές απαιτήσεις σε σχέση με τις προσφερόμενες υπηρεσίες (αναφέρθηκε από το 12,7% των δημοτικών φορέων και το 32,2% των ιδιωτικών). Μάλιστα όπως αναφέρθηκε από μεγάλη μερίδα ερωτώμενων «οι γονείς δεν γνωρίζουν ή κάνουν πως δεν γνωρίζουν ποιες υπηρεσίες καλύπτονται από τη δράση και ποιες όχι, με αποτέλεσμα να απαιτούν παροχές που δεν περιλαμβάνονται», ενώ κάποιοι άλλοι διατυπώνουν πως «οι γονείς λειτουργούν εκβιαστικά απέναντι στις δομές, απειλώντας πως αν δεν τους παρασχεθούν οι υπηρεσίες που δεν καλύπτονται από τη δράση, θα πάρουν το voucher τους και θα φύγουν.....!».
- Τέλος, κάποια άλλα προβλήματα που αναφέρθηκαν από τους φορείς αφορούν σε απαιτήσεις που έχουν οι γονείς από τις δομές για την εξασφάλιση θέσης μετά το καθεστώς των voucher, στην απόκριση αναπτυξιακών διαταραχών των παιδιών τους, στο γεγονός ότι το 20% των γονέων δεν κρατά στο σπίτι τα παιδιά όταν εκείνα αρρωσταίνουν, στη δυσκολία προσκόμισης των απαιτούμενων ιατρικών βεβαιώσεων, στην περίπτωση που απουσιάζει το παιδί τους για μεγάλο χρονικό διάστημα και τέλος στην απαίτησή τους να τους βοηθήσουν οι φορείς στην υποβολή των αιτήσεων συμμετοχής τους στη δράση, καθώς και στην υπογραφή των σχετικών συμβάσεων.

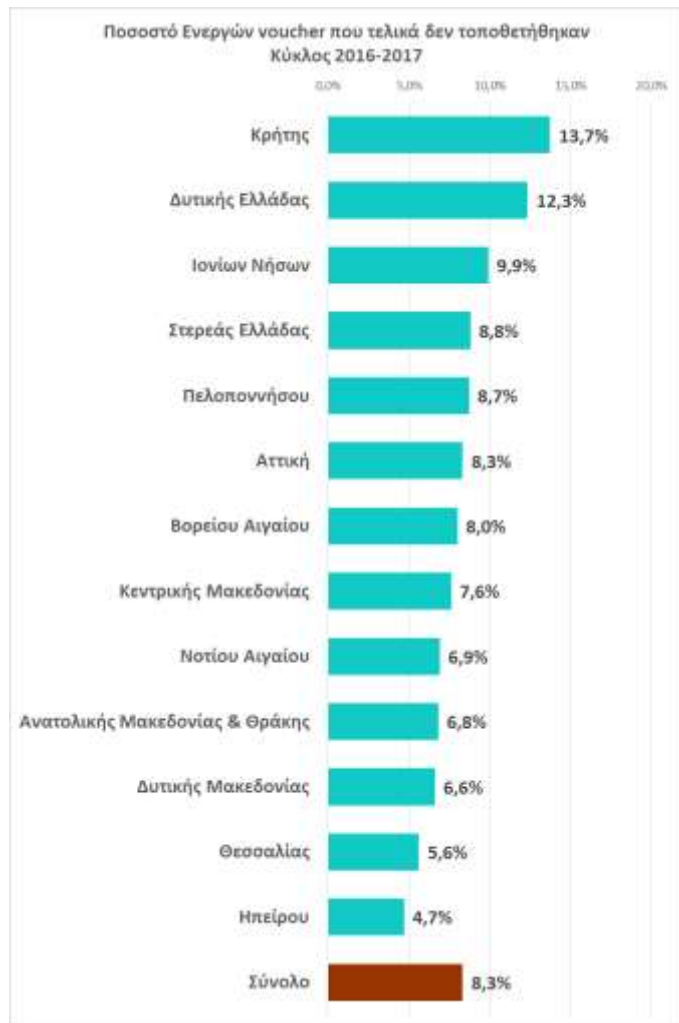
Από την ανάλυση των στοιχείων που προηγήθηκαν προκύπτει ότι η διαδικασία υποβολής της αίτησης συμμετοχής αποτελεί πρόβλημα για πάνω από 1 στους 10 ωφελούμενους, με βασικότερο τη συγκέντρωση των δικαιολογητικών συμμετοχής, ενώ μικρότερο ποσοστό φαίνεται να δυσκολεύεται και με τη συμπλήρωση της αίτησης συμμετοχής του. Αναλύοντας όλα τα διαθέσιμα στοιχεία, φαίνεται ότι, τα όποια προβλήματα αντιμετωπίζουν οι ωφελούμενοι με τη διαδικασία υποβολής της αίτησης συμμετοχής, μπορούν να αποδοθούν σε τέσσερις κυρίως παράγοντες. Ο πρώτος αφορά στην μέτρια ή ελλιπή ενημέρωση που έχει το 18,7% των ωφελούμενων γύρω από τα δικαιολογητικά που πρέπει να συνυποβάλουν με την αίτησή τους, ποσοστό που οι φορείς ανεβάζουν στον 42,1%. Ο δεύτερος παράγοντας σχετίζεται με την καθυστερημένη ενημέρωση που έχει το 27,2% των ωφελούμενων γύρω από τις σχετικές Προσκλήσεις της δράσης, ποσοστό που οι φορείς ανεβάζουν στο 32,2%, με αποτέλεσμα τα χρονικά περιθώρια που έχουν στη διάθεσή τους για τη συγκέντρωση των δικαιολογητικών για κάποιους από αυτούς να είναι «ασφυκτικά». Ο τρίτος παράγοντας αφορά στην πολυπλοκότητα κάποιων δικαιολογητικών, όπως πχ. για την τεκμηρίωση της εργασιακής τους κατάστασης, όπως συχνά αναφέρθηκε, αλλά και στο γεγονός ότι κάποιοι από τους ωφελούμενους με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο ή αλλογενείς, δεν αντιλαμβάνονται τη διοικητική γλώσσα της αίτησης συμμετοχής, ούτε γνωρίζουν τις διοικητικές υπηρεσίες της χώρας από τις οποίες θα μπορούσαν να αντληθούν αυτά τα στοιχεία. Τέλος, ο τέταρτος παράγοντας σχετίζεται με την ανασφάλεια που νοιώθουν 4 στους 10 ενδιαφερόμενους, όπως αναφέρουν οι φορείς, σχετικά με την ορθότητα συμπλήρωσης της αίτησής τους και με την πληρότητα των δικαιολογητικών που συνυποβάλλουν με αυτή. Προς αυτή την κατεύθυνση η απλοποίηση κάποιων δικαιολογητικών συμμετοχής, όπως ευλόγως προτείνεται από το 45,6% των ωφελούμενων και το 55,7% των φορέων θα μπορούσε να συμβάλει σημαντικά, στην επίλυση των όποιων προβλημάτων αντιμετωπίζουν οι ωφελούμενοι.

Η νέα διαδικασία της ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης συμμετοχής που υιοθετήθηκε στον κύκλο 2016-2017, αποτέλεσε πρόβλημα για μία μικρή μόνο μερίδα (2,6%) ωφελούμενων, που όπως αναφέρουν οι ίδιοι, δεν είχαν πρόσβαση στο internet. Ωστόσο οι φορείς εκτοξεύουν αυτό το ποσοστό στο 52,7%. Παράλληλα, όπως αναφέρουν οι φορείς 7 στους 10 γονείς δεν είναι εξοικειωμένοι με τις ηλεκτρονικές φόρμες και είχαν επιφυλάξεις για την ορθότητα της συμπλήρωσης της ηλεκτρονικής αίτησής τους. Γι' αυτό και πολλοί φορείς αναφέρουν πως την περίοδο της υποβολής των αιτήσεων, για τη σχολική περίοδο 2016-2017, οι ωφελούμενοι «έκαναν ουρές», στις δομές τους προκειμένου να βοηθηθούν από τα στελέχη τους στην σύνταξη και υποβολή της αίτησης συμμετοχής τους, καθώς και στον έλεγχο των δικαιολογητικών τους. Το γεγονός αυτό επιβεβαιώνεται και από τις έρευνες στον ωφελούμενο πληθυσμό, αφού πάνω από 3 στους 10 φαίνεται να αναζήτησαν τη βοήθεια των δομών. Στο σημείο αυτό, θα πρέπει να τονιστεί ότι η συμβολή των δομών στον περιορισμό των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι ωφελούμενοι με τη νέα διαδικασία υποβολής των αιτήσεων συμμετοχής ήταν πολύ σημαντική, και αναγνωρίζεται από όλους τους εμπλεκόμενους στη δράση (ωφελούμενους, Ε.Ε.Τ.Α.Α., ΕΥΔ). Παράλληλα όπως προέκυψε από τις συνεντεύξεις με τον φορέα διαχείρισης της δράσης, οι ωφελούμενοι εκείνη την περίοδο απευθύνονται στον φορέα προκειμένου να ζητήσουν διευκρινήσεις ή την καθοδήγησή του για τον τρόπο που πρέπει να συμπληρώσουν την αίτηση ή τα δικαιολογητικά που πρέπει να προσκομίσουν και όχι προκειμένου να τους συνδράμουν στη συμπλήρωση της αίτησης και στον έλεγχο των δικαιολογητικών. Σύμφωνα επίσης με τον φορέα διαχείρισης της δράσης, η νέα διαδικασία που υιοθετήθηκε, όσον αφορά στην ηλεκτρονική υποβολή των αιτήσεων των ενδιαφερόμενων, διευκολύνει και επιταχύνει τη διαδικασία αξιολόγησης των σχετικών αιτήσεων και σε έναν βαθμό μειώνει το διοικητικό κόστος διαχείρισής τους.

Σε ότι αφορά στη μοριοδότηση των αιτήσεων, ένα μικρό ποσοστό των ωφελούμενων, της τάξης του 7,3% ανέφερε ότι δεν συμφωνούσε με τα μόρια που συγκέντρωσε η αίτησή τους. Ωστόσο, όπως προκύπτει από την ανάλυση των δεδομένων της ποσοτικής έρευνας για το 3,1% η μοριοδότηση αποτέλεσε πρόβλημα και έμεινε εκτός δράσης, κυρίως γιατί δεν υπέβαλε το 2,6% εξ αυτών ένσταση στον φορέα διαχείρισης.

Η διαδικασία τοποθέτησης ωφελούμενων που εφαρμόζονταν στους δύο πρώτους εξεταζόμενους κύκλους, 2014-2015 και 2015-2016, μέσω της αυτόματης Σύζευξης από την Ε.Ε.Τ.Α.Α., δημιούργησε προβλήματα σε μία μικρή μερίδα μόνο ωφελούμενων και πιο συγκεκριμένα στο 4,4%.

Η εφαρμογή του νέου συστήματος τοποθέτησης «Voucher», δημιούργησε προβλήματα στο 20,1% των ωφελούμενων. Διερευνώντας τα αίτια για τα οποία δημιουργήθηκαν αυτά τα προβλήματα φαίνεται ότι δύο ήταν οι βασικότεροι παράγοντες που συνέβαλαν προς αυτή την κατεύθυνση. Ο πρώτος παράγοντας σχετίζεται με το γεγονός ότι δόθηκαν περισσότερα voucher, σε σχέση με τις διαθέσιμες θέσεις. Ειδικότερα, όπως προέκυψε από την ανάλυση των στοιχείων της Ε.Ε.Τ.Α.Α., τα διαθέσιμα ενεργά voucher παιδιών²² που δόθηκαν μέσω του νέου συστήματος, ανήλθαν σε 101.619, ενώ τελικά, οι θέσεις που διατέθηκαν μέσω της δράσης ήταν 93.219. Το γεγονός αυτό σημαίνει ότι υπήρξε μία υπέρβαση των ενεργών voucher, στο σύνολο της χώρας της τάξης του 8,3%, σε σχέση με τις τοποθετήσεις. Η υπέρβαση αυτή, δεν ήταν ίδια για όλες τις Περιφέρειες της χώρας. Όπως φαίνεται και στο διπλανό γράφημα, οι αναντιστοιχίες μεταξύ ενεργών voucher και τοποθετήσεων στις Περιφέρειες Κρήτης και Δυτικής Ελλάδας ήταν πολύ μεγάλες, με τα ποσοστά να κυμαίνονται στο 13,7% για την πρώτη και στο 12,3% για τη δεύτερη. Αναντιστοιχίες πάνω από το μέσο όρο της χώρας παρατηρήθηκαν παράλληλα και στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (9,9%), Στερεάς Ελλάδας (8,8%), Πελοποννήσου (8,7%) και Αττικής (8,3%), ενώ στις Περιφέρειες Ηπείρου και Θεσσαλίας παρατηρούνται οι μικρότερες αποκλίσεις μεταξύ ενεργών voucher και τοποθετήσεων.

²² Ενεργό voucher, είναι το voucher που δόθηκε σε επιλέξιμο ωφελούμενο γονέα, ανεξάρτητα εάν τελικά χρησιμοποιήθηκε για τοποθέτηση παιδιού ή όχι.

Σε επίπεδο κατηγορίας θέσης, οι μεγαλύτερες αποκλίσεις μεταξύ ενεργών voucher και τοποθετήσεων, παρατηρήθηκαν στα Βρέφη (24,1%), ενώ και στις κατηγορίες των ΚΔΑΠ-ΜΕΑ και Βρεφονηπιακών σταθμών ολοκληρωμένης φροντίδας, τα ποσοστά ήταν υψηλά (12,8%).

Όπως φαίνεται από τα στοιχεία του πίνακα που ακολουθεί, στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων, Δυτικής Μακεδονίας, Δυτικής Ελλάδας, Κρήτης, Στερεάς Ελλάδας, Πελοποννήσου και Νοτίου Αιγαίου, παρατηρούνται αποκλίσεις μεταξύ ενεργών voucher και τοποθετήσεων, πάνω από το μέσο όρο της χώρας σε ότι αφορά στα Βρέφη. Αντίστοιχα στις Περιφέρειες Αττικής, Στερεάς Ελλάδας, Ιονίων Νήσων, Δυτικής Ελλάδας και Ηπείρου παρατηρούνται αποκλίσεις μεταξύ ενεργών voucher και τοποθετήσεων, πάνω από το μέσο όρο της χώρας σε ότι αφορά στα ΚΔΑΠ-ΜΕΑ και Βρεφονηπιακούς σταθμούς ολοκληρωμένης φροντίδας.

Ποσοστό αιτήσεων παιδιών με Ενεργά voucher που τοποθετήθηκαν, ανά κατηγορία θέσης					
Περιφέρεια	Βρέφη (A1.1, A1.2 και A1.3)	Νήπια (A2)	ΚΔΑΠ (Γ)	ΚΔΑΠ ΜΕΑ & Βρεφονηπιακοί Ολοκληρωμένης Φροντίδας	Σύνολο
Ηπείρου	89,6%	97,4%	96,1%	86,0%	95,3%
Θεσσαλίας	76,0%	96,8%	97,5%	89,2%	94,4%
Δυτικής Μακεδονίας	61,5%	97,2%	95,3%	92,9%	93,4%
Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης	77,0%	96,8%	93,6%	91,3%	93,2%
Νοτίου Αιγαίου	74,9%	97,2%	94,6%	89,5%	93,1%
Κεντρικής Μακεδονίας	79,2%	96,2%	92,6%	90,5%	92,4%
Βορείου Αιγαίου	86,4%	93,0%	95,6%	100,0%	92,0%
Αττική	81,0%	95,5%	89,9%	65,9%	91,7%
Πελοποννήσου	72,6%	95,7%	93,5%	88,6%	91,3%
Στερεάς Ελλάδας	69,9%	95,2%	93,7%	68,4%	91,2%
Ιονίων Νήσων	59,2%	97,7%	93,1%	76,9%	90,1%
Δυτικής Ελλάδας	62,1%	94,9%	88,5%	86,0%	87,7%
Κρήτης	64,1%	94,7%	89,5%	92,3%	86,3%
Σύνολο	75,9%	95,9%	93,0%	87,2%	91,7%

Ο δεύτερος παράγοντας που συνέβαλε στη δημιουργία προβλημάτων με την εφαρμογή του νέου συστήματος, σχετίζεται με το έλλειμα ενημέρωσης που είχε μερίδα ωφελούμενων, αλλά και στην παρανόηση που υπήρξε σχετικά με το πόσο δεσμευτική ήταν η επιλογή των δομών που δήλωσαν στην αίτησή τους, σε σχέση με την τοποθέτησή τους. Η τελευταία παράμετρος μάλιστα περισσότερο φαίνεται να «μπέρδεψε» τους ωφελούμενους, αφού περίμεναν από την Ε.Ε.Τ.Α.Α., την τοποθέτησή τους σε κάποια από αυτές τις δομές που δήλωσαν. Συνέπεια των παραπάνω ήταν αφενός η καθυστερημένη κινητοποίηση των κατόχων του voucher όσον αφορά στην αναζήτηση δομών, που σε συνδυασμό με την έλλειψη σχετικών θέσεων σε δομές, δημιούργησε τελικά όλες αυτές τις δυσλειτουργίες, όσον αφορά στην εφαρμογή του νέου συστήματος τοποθέτησης.

Πέραν αυτών των προβλημάτων όμως που σχετίζονται με το σύστημα τοποθέτησης, προβλήματα δημιουργεί και η τοποθέτηση των ωφελούμενων με τη δεύτερη κατανομή, ως επιλαχόντες, αφού όπως διατυπώνουν είτε αναγκάζονται να πληρώνουν κάποια δομή για τους 2 αυτούς μήνες, μέχρι την οριστική τους τοποθέτηση μέσω της δράσης, είτε επιστρατεύουν συγγενείς για τη φύλαξη των παιδιών τους. Προς αυτή την κατεύθυνση, αρκετοί ήταν οι ωφελούμενοι που διατύπωσαν την άποψη ότι θα έπρεπε να διατίθενται όλες οι θέσεις με την πρώτη κατανομή.

Τελευταία παράμετρος που φαίνεται να δημιουργεί προβλήματα στους ωφελούμενους γονείς, όσον αφορά στην εμπλοκή τους στη δράση, σχετίζεται με τις δομές και πιο συγκεκριμένα με το επίπεδο συνεργασίας που έχουν μαζί τους, αλλά και με τις προσφερόμενες από αυτές υπηρεσίες φροντίδας και φύλαξης των παιδιών τους, από τις οποίες μικρή μερίδα ωφελούμενων δεν είναι ικανοποιημένη. Αν και με την εφαρμογή του νέου συστήματος τοποθέτησης (Voucher), η ελεύθερη επιλογή δομής από τους ίδιους, βοήθησε στο να μειωθεί σημαντικά το ποσοστό των ωφελούμενων που αντιμετωπίζουν προβλήματα από τις δομές (μόλις το 2,9%), ωστόσο όπως παρατηρήθηκε στο πλαίσιο της ποσοτικής έρευνας στους ωφελούμενους, σε περιοχές που λειτουργούν λίγες δομές ή και μία δομή, τα προβλήματα, λόγω και της έλλειψης ανταγωνισμού, είναι μεγαλύτερα, με τις συχνότερες αναφορές να σχετίζονται με το ωράριο λειτουργίας της δομής (που εξυπηρετούν μέχρι τις 13:00), το επίπεδο των υπηρεσιών δημιουργικής απασχόλησης των παιδιών, το οποίο κρίνουν ως μη ικανοποιητικό, ενώ σε κάποιες περιπτώσεις ανέφεραν ότι δεν υπάρχουν δομές για ΑΜΕΑ, στην οποία ανήκει το παιδί τους, με αποτέλεσμα να τοποθετούν τα παιδιά τους σε δομές που δεν είναι οι καταλληλότερες για τις ανάγκες που αυτά έχουν.

8.8 Βαθμός ανταπόκρισης των φορέων υλοποίησης στα αιτήματά που έχουν διατυπωθεί από ωφελούμενους και ο βαθμός ικανοποίησης των ωφελούμενων από την ανταπόκριση αυτή

Με την Ε.Ε.Τ.Α.Α. επικοινωνήσε ένας στους τέσσερις μόνο ωφελούμενους (26,3%) για διευκρινήσεις και πληροφορίες όταν εκδόθηκε η Πρόσκληση της δράσης, και πριν υποβάλλει την αίτηση συμμετοχής του, ενώ γενικά φαίνεται ότι οι ωφελούμενοι προτιμούν να απευθύνονται σε αυτή την περίπτωση πρωταρχικά στις δομές, λόγω της πιο άμεσης επικοινωνίας που έχουν μαζί τους και σε δεύτερο επίπεδο στην Ε.Ε.Τ.Α.Α., εφόσον απαιτηθεί. Μία μικρή μερίδα επίσης ερωτώμενων ωφελούμενων ανέφερε ότι κατά την περίοδο υποβολής των αιτήσεων συμμετοχής, αν και επιχείρησε να επικοινωνήσει με κάποιο στέλεχος του φορέα, ωστόσο δεν τα κατάφερε, γιατί όπως χαρακτηριστικά αναφέρουν «το τηλέφωνο ήταν συνεχώς κατειλημμένο».

Παρά το γεγονός όμως ότι το ποσοστό που απευθύνεται στην Ε.Ε.Τ.Α.Α. για διευκρινήσεις και πληροφορίες μοιάζει μικρό, ωστόσο για όσους ενδιαφερόμενους αντιμετωπίζουν προβλήματα με την υποβολή της αίτησης συμμετοχής τους η Ε.Ε.Τ.Α.Α. αποτελεί την πρώτη επιλογή για όσους αναζητούν λύσεις. Πιο συγκεκριμένα από τους 422 ωφελούμενους από τη δράση που ανέφεραν ότι αντιμετώπιζαν προβλήματα σε αυτή τη φάση της εμπλοκής τους με τη δράση, το 38,0% αυτών επικοινωνήσαν με την Ε.Ε.Τ.Α.Α., ενώ το ποσοστό που απευθύνθηκε στις δομές προκειμένου να λύσει το όποιο πρόβλημα αντιμετώπιζε ήταν μικρότερο.

Σε γενικές γραμμές το 84,1% των ωφελούμενων χαρακτηρίζει το επίπεδο συνεργασίας του με την Ε.Ε.Τ.Α.Α., πολύ ή αρκετά ικανοποιητικό. Το υψηλό αυτό επίπεδο ικανοποίησης από την συνεργασία τους με την Ε.Ε.Τ.Α.Α. επιβεβαιώνεται και από την ποιοτική έρευνα, δεδομένου ότι όπως αναφέρουν 3 από τις 8 συμμετέχουσες που είχαν επικοινωνήσει με τον φορέα διαχείρισης της δράσης «*ήταν πολύ ευχαριστημένες από τις κατευθύνσεις / οδηγίες που τους δόθηκαν*». Ένα ποσοστό της τάξης του 5,0% δηλώνει ότι το επίπεδο συνεργασίας τους, είναι λίγο ή καθόλου ικανοποιητικό, ενώ 1 στους 10 αναφέρει πως δεν μπορεί να κρίνει γιατί δεν χρειάστηκε να συνεργαστεί μαζί της. Όσοι δήλωσαν ότι δεν είναι ικανοποιημένοι από τη συνεργασία τους με την Ε.Ε.Τ.Α.Α., ανέφεραν ότι «*ορισμένοι υπάλληλοι, με τους οποίους συνομίλησαν δεν ήταν συνεργάσιμοι μαζί τους*», ή ότι «*τους δόθηκαν λανθασμένες πληροφορίες, με αποτέλεσμα να απενταχθούν σε κάποιον κύκλο*» ή ότι «*από λάθος της Ε.Ε.Τ.Α.Α., ακυρώθηκε η αίτησή τους, οπότε έπρεπε να μπουν σε διαδικασία ενστάσεων προκειμένου να κάνουν δεκτό τελικά το παιδί τους*». Στο σημείο αυτό αξίζει να αναφερθεί ότι περισσότερο δυσαρεστημένοι από τη συνεργασία τους με την Ε.Ε.Τ.Α.Α. είναι οι ωφελούμενοι που διαμένουν στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (7,7%), Βορείου Αιγαίου (6,8%) και Ιονίων Νήσων (6,4%), ενώ η ανάλυση των στοιχείων βάση των όσων επικοινωνήσαν με την Ε.Ε.Τ.Α.Α. για διευκρινήσεις πριν την υποβολή της αίτησης συμμετοχής τους, δείχνει ότι οι πιο δυσαρεστημένοι είναι όσοι διαμένουν στην Περιφέρεια Κρήτης (15,2%), όπως φαίνεται και από τα στοιχεία του πίνακα που ακολουθεί.

(Q. 35) Σε γενικές γραμμές πως κρίνεται το επίπεδο συνεργασίας σας με την Ε.Ε.Τ.Α.Α. Βάση: 965 ωφελούμενοι που δήλωσαν ότι επικοινωνήσαν με την Ε.Ε.Τ.Α.Α. για διευκρινήσεις πριν την υποβολή της αίτησης συμμετοχής τους				
	Πολύ & Αρκετά ικανοποιημένοι από τη συνεργασία	Λίγο & Καθόλου ευχαριστημένοι με τη συνεργασία	Δεν κατάφεραν να επικοινωνήσουν	
Πελοποννήσου	96,6%	3,4%	0,0%	
Ιονίων Νήσων	96,6%	3,4%	0,0%	
Στερεάς Ελλάδας	95,1%	4,9%	0,0%	
Νοτίου Αιγαίου	93,5%	6,5%	0,0%	
Θεσσαλίας	92,7%	6,1%	1,2%	
Αττικής	92,6%	7,1%	0,4%	
Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης	92,3%	5,8%	1,9%	
Ηπείρου	92,1%	7,9%	0,0%	
Δυτικής Ελλάδας	90,0%	10,0%	0,0%	
Βορείου Αιγαίου	86,4%	13,6%	0,0%	
Δυτικής Μακεδονίας	86,4%	13,6%	0,0%	
Κρήτης	84,8%	15,2%	0,0%	
Κεντρικής Μακεδονίας	84,3%	13,9%	1,9%	
Σύνολο	90,2%	9,1%	0,7%	

Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενη ενότητα, μόνο το 4,7% των ερωτώμενων ωφελούμενων υπέβαλαν ένσταση, από ένα ποσοστό της τάξης του 7,3% που δεν συμφωνούσε με το σύνολο των μορίων που συγκέντρωσε η αίτησή του κατά την αξιολόγησή της. Από αυτούς, που υπέβαλαν ένσταση το 88,5% έμεινε ικανοποιημένο από την συνεργασία του με την ΕΕΤΑΑ και το τελικό αποτέλεσμα της ένστασής του, δεδομένου ότι όπως αναφέρουν «αυτή έγινε δεκτή». Το 11,5% όμως δηλώνει πως η συνεργασία τους με της Ε.Ε.Τ.Α.Α δεν ήταν καθόλου ικανοποιητική, εξαιτίας του γεγονότος ότι «η ένστασή τους απορρίφθηκε».

Από τα όσα προηγήθηκαν είναι προφανές ότι σε γενικές γραμμές το επίπεδο συνεργασίας μεταξύ ωφελούμενων και φορέα διαχείρισης της δράσης κινείται σε πολύ ικανοποιητικά επίπεδα, παρά τις όποιες περιφερειακές διαφοροποιήσεις παρατηρούνται. Για 4 στους 10 περίπου ωφελούμενους που αντιμετωπίζουν προβλήματα με την υποβολή της αίτησής τους, η Ε.Ε.Τ.Α.Α., αποτελεί σημείο αναφοράς, προκειμένου να λάβουν κατευθύνσεις για τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσαν να τα επιλύσουν. Σε επίπεδο απλής πληροφόρησης όμως, οι ωφελούμενοι φαίνεται να επιλέγουν τις δομές. Τα ευρήματα των ερευνών δείχνουν ότι μόνο το ¼ των ωφελούμενων επικοινωνήσε με την Ε.Ε.Τ.Α.Α. για διευκρινήσεις όταν εκδόθηκε η σχετική Πρόσκληση, ενώ για μία μικρή μερίδα η επικοινωνία δεν ήταν εφικτή, καθώς δεν μπόρεσαν να μιλήσουν με κάποιο στέλεχος του φορέα. Παράλληλα, με τις όποιες αδυναμίες εντοπίζονται στο helpdesk που λειτουργεί εκείνη την περίοδο στην Ε.Ε.Τ.Α.Α., οι ωφελούμενοι έχουν ακόμη έναν λόγο που επιλέγουν να απευθυνθούν στις δομές. Οι ανάγκες τους, ξεπερνούν την απλή πληροφόρηση και ουσιαστικά συνίστανται στην ουσιαστική υποστήριξή τους για

τη συμπλήρωση της αίτησής τους και τον έλεγχο των δικαιολογητικών που συνυποβάλλουν με αυτή. Η ανάγκη αυτή είναι ακόμη εντονότερη σε πιο μειονεκτικές ομάδες του πληθυσμού στόχου, με χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο ή και αλλοδαπούς που πολλές φορές καταφεύγουν σε γνωστούς, φίλους ή συγγενείς προκειμένου να τους συνδράμουν. Τα παραπάνω υποδεικνύουν αφενός την ανάγκη ενίσχυσης του helpdesk της Ε.Ε.Τ.Α.Α. και αφετέρου τη διεύρυνση των υπηρεσιών που αυτό προσφέρει, από απλή πληροφόρηση στην παροχή ουσιαστικότερων υπηρεσιών στον πληθυσμό στόχο της δράσης.

Σε επίπεδο διαχείρισης των ενστάσεων που υποβάλουν οι ωφελούμενοι, τα ευρήματα της έρευνας σε αυτούς έδειξαν πως 9 στους 10 είναι ικανοποιημένοι από τον τρόπο που διαχειρίστηκε η Ε.Ε.Τ.Α.Α. την ένστασή τους.

9 Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της δράσης ως προς τις δομές παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών

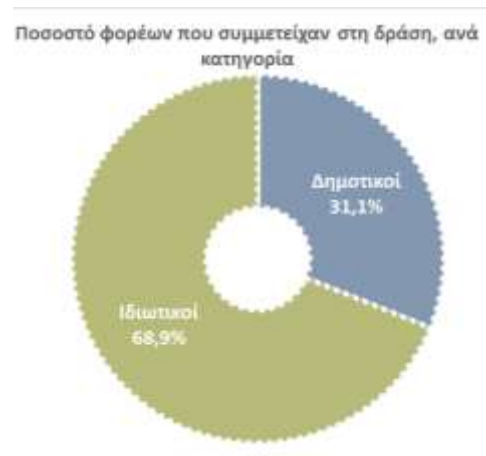
9.1 Προφίλ και χαρακτηριστικά των δομών που συμμετείχαν στη δράση

Για την ανάλυση του προφίλ και των επιμέρους χαρακτηριστικών των φορέων παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών και των δομών τους που συμμετείχαν στη δράση της Εναρμόνισης τους τρεις εξεταζόμενους κύκλους, συγκεντρώθηκαν, επεξεργάστηκαν και αναλύθηκαν σχετικά δευτερογενή στοιχεία που παραδόθηκαν στον Σύμβουλο αξιολόγησης από τον φορέα διαχείρισης της δράσης - Ε.Ε.Τ.Α.Α.

Στη συνέχεια, παρατίθενται συνοπτικά στοιχεία της αυτής της ανάλυσης, ανά κύκλο εφαρμογής της δράσης, ενώ αναλυτική παρουσίαση όλων αυτών παρατίθεται στο **Παραδοτέο Δ**: Ενδιάμεσο παραδοτέο της αξιολόγησης των αποτελεσμάτων της δράσης ως προς τις δομές παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών.

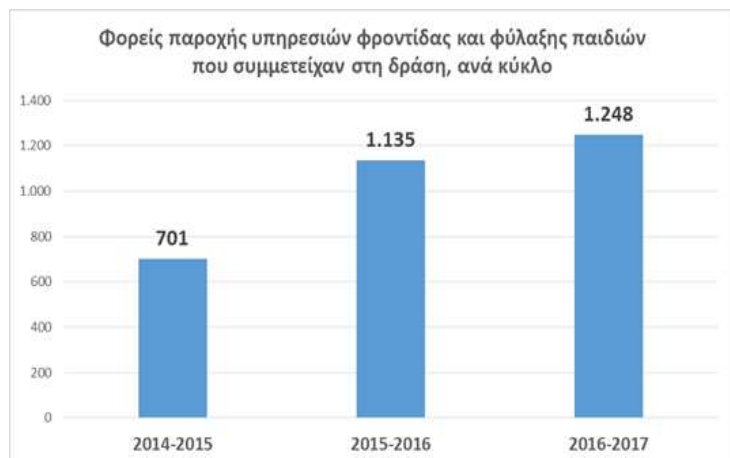
9.1.1 Κατηγορία φορέων και αριθμός δομών, ανά Περιφέρεια και ανά κύκλο εφαρμογής της δράσης της Εναρμόνισης

Στη δράση της εναρμόνισης, συμμετείχαν συνολικά 1.356 μοναδιαίοι φορείς παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών και τις τρεις εξεταζόμενες περιόδους. Εξ αυτών το 31,1% ήταν Νομικά πρόσωπα Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου των ΟΤΑ και το 68,9% Ιδιωτικοί φορείς (422 Δημοτικοί και 934 Ιδιωτικοί).

Όπως φαίνεται στο διπλανό γράφημα, στον κύκλο 2014-2015, συμμετείχαν 701 φορείς, στον κύκλο 2015-2016 1.135 φορείς, ενώ στον κύκλο 2016-2017 1.248 φορείς.

Από την επεξεργασία των στοιχείων των φορέων φαίνεται πως μόνο 225 (ποσοστό 16,6%) συμμετείχαν μόνο σε έναν κύκλο της δράσης, ενώ 534 φορείς (ποσοστό 39,4%) συμμετείχαν σε 2 κύκλους και 597 φορείς (ποσοστό 44,0%) συμμετείχαν και στους 3 κύκλους.

Αναλύοντας την Περιφερειακή κατανομή των φορέων παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών, φαίνεται ότι πάνω από το 50% συγκεντρώνεται στις Περιφέρειες Κ. Μακεδονίας και Αττικής, ενώ σημαντικό μερίδιο κατέχουν και οι φορείς που δραστηριοποιούνται στις Περιφέρειες Θεσσαλίας, Πελοποννήσου και Κρήτης. Από τη συγκριτική ανάλυση των 3 κύκλων της δράσης, προκύπτει ότι την περίοδο 2015-2016 οι φορείς που συμμετείχαν στη δράση στις Περιφέρειες Αττικής και Νοτίου Αιγαίου, μειώθηκαν κατά 4,9% και 2,9% αντίστοιχα συγκριτικά με τον προηγούμενο κύκλο, εξαιτίας της μικρότερης συμμετοχής Ιδιωτικών φορέων. Αντίθετα, στον κύκλο 2016-2017, σε όλες σχεδόν τις εξεταζόμενες Περιφέρειες, ο αριθμός των συμμετεχόντων φορέων, αυξήθηκε και οι μεταβολές που σημειώνονται σε σχέση με τον προηγούμενο κύκλο είναι θετικές, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας, Βορείου Αιγαίου και Κρήτης, που ο αριθμός τους παρέμεινε σταθερός.

Σε ότι αφορά στις δομές παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών, στον κύκλο 2014-2015, οι 701 φορείς που συμμετείχαν λειτουργούσαν 1.918 δομές, στον κύκλο 2015-2016 οι 1.135 φορείς λειτουργούσαν 3.402 δομές, ενώ στον κύκλο 2016-2017 οι 1.248 φορείς λειτουργούσαν 3.826 δομές.

9.1.2 Είδος δομών, ανά Περιφέρεια, Νομό, κατηγορία και κύκλο εφαρμογής της δράσης

Σε ότι αφορά στο είδος δομών, φαίνεται ότι η συντριπτική πλειοψηφία, συγκεντρώνεται στην κατηγορία Α που αφορά σε Βρεφικούς, Βρεφονηπιακούς και Παιδικούς σταθμούς, στην οποία δραστηριοποιείται σε όλες τις εξεταζόμενες περιόδους το 80% περίπου των δομών. Αξιοσημείωτη επίσης είναι και η αύξηση που παρατηρείται σε ότι αφορά στα ΚΔΑΠ, ο πληθυσμός των οποίων αντιπροσωπεύει το 17,7% των δομών που παρείχαν υπηρεσίες φροντίδας και φύλαξης παιδιών στον κύκλο 2016-2017. Σε ότι αφορά στους Βρεφονηπιακούς σταθμούς ολοκληρωμένης φροντίδας, η κατηγορία αυτή αντιπροσωπεύει ένα πάρα πολύ μικρό ποσοστό της τάξης του 0,2 ή 0,3% σε όλες τις εξεταζόμενες περιόδους, ενώ αντίστοιχες δομές καταγράφονται μόνο σε 5 Περιφέρειες και πιο συγκεκριμένα στις Δυτικής Μακεδονίας, Ηπείρου, Θεσσαλίας, Αττικής και Κρήτης.

Τέλος, σε ότι αφορά στα ΚΔΑΠ-ΜΕΑ αντιπροσωπεύουν ένα μικρό ποσοστό των διαφόρων ειδών δομών και πιο συγκεκριμένα το 2,4% το 2014-2015, το 2,6% το 2015-2016 και το 2,7% το 2016-2017. Στο σημείο αυτό, θα πρέπει να σημειωθεί ότι, από την ανάλυση των στοιχείων της Ε.Ε.Τ.Α.Α., προέκυψε ότι πάνω από το 40% των ΚΔΑΠ-ΜΕΑ δραστηριοποιείται στην Περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για την Περιφέρεια της Αττικής κινείται στο 12,5% σε όλες τις εξεταζόμενες περιόδους.

Στον πίνακα που ακολουθεί, παρουσιάζεται η Περιφερειακή κατανομή των διαφόρων ειδών δομών που συμμετείχαν στη δράση της Εναρμόνισης, ανά κύκλο.

Περιφερειακή κατανομή δομών, ανά είδος δομής και κύκλο

Περιφέρεια	2014-2015										2015-2016										2015-2016									
	A1.1	A1.2	A1.3	A2	B1	B2	B3	Γ	Δ	Σύνολο	A1.1	A1.2	A1.3	A2	B1	B2	B3	Γ	Δ	Σύνολο	A1.1	A1.2	A1.3	A2	B1	B2	B3	Γ	Δ	Σύνολο
Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	23	3	136	0	0	0	19	4	195	17	20	2	138	0	0	0	28	6	211
Κεντρικής Μακεδονίας	54	74	22	445	0	0	0	148	28	771	52	70	28	454	0	0	0	197	33	834	101	47	9	463	0	0	0	249	42	911
Δυτικής Μακεδονίας	3	6	1	90	0	0	0	25	5	130	3	7	1	86	0	0	0	41	5	143	4	7	0	87	0	1	0	40	6	145
Ηπείρου	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	14	12	98	0	0	1	51	7	187	9	11	12	101	1	0	1	63	8	206
Θεσσαλίας	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13	19	18	149	0	1	1	50	5	256	16	25	12	159	1	2	2	69	6	292
Ιονίων Νήσων	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	7	2	48	0	0	0	6	4	70	6	6	1	52	0	0	0	14	4	83
Δυτικής Ελλάδας	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	12	8	130	0	0	0	40	11	211	27	6	4	130	0	0	0	57	13	237
Στερεάς Ελλάδας	6	9	2	81	0	0	0	14	1	113	7	7	3	83	0	0	0	20	1	121	11	10	0	90	0	0	0	29	1	141
Αττικής	56	112	26	588	1	1	1	30	6	821	52	115	47	590	1	2	0	42	6	855	137	108	25	692	0	0	0	57	6	1.025
Πελοποννήσου	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11	25	4	111	0	0	0	15	2	168	28	13	0	115	0	0	0	33	2	191
Βορείου Αιγαίου	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	14	1	45	0	0	0	2	1	66	8	10	0	45	0	0	0	2	1	66
Νοτίου Αιγαίου	3	8	3	57	0	0	0	6	6	83	3	4	5	54	0	0	0	8	5	79	6	4	2	61	0	0	0	9	5	87
Κρήτης	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14	29	18	129	1	1	0	21	4	217	42	14	7	132	2	2	0	27	5	231
Σύνολο δομών, ανά είδος	122	209	54	1.261	1	1	1	223	46	1.918	185	346	150	2.113	2	4	2	512	88	3.402	412	281	74	2.265	4	5	3	677	105	3.826

A1.1 Βρέφη 2 μηνών έως 2,5 ετών

A1.2 Βρέφη 8 μηνών έως 2,5 ετών

A1.3 Βρέφη 18 μηνών έως 2,5 ετών

A2 Προ-νήπια από 2,5 ετών έως την ηλικία εγγραφής τους στην υποχρεωτική εκπαίδευση

B1 Βρέφη 8 μηνών έως 2,5 ετών, σε βρεφονηπιακούς σταθμούς ολοκληρωμένης φροντίδας

B2 Προ-νήπια από 2,5 ετών έως την ηλικία εγγραφής τους στην υποχρεωτική εκπαίδευση, σε βρεφονηπιακούς σταθμούς ολοκληρωμένης φροντίδας

B3 Προ-νήπια με αναπηρία από 2,5 ετών έως 6,5 ετών, σε βρεφονηπιακούς σταθμούς ολοκληρωμένης φροντίδας

Γ Κ.Δ.Α.Π.

Δ ΚΔΑΠ-ΜΕΑ

Πηγή: Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε. – Επεξεργασία στοιχείων από τον Σύμβουλο

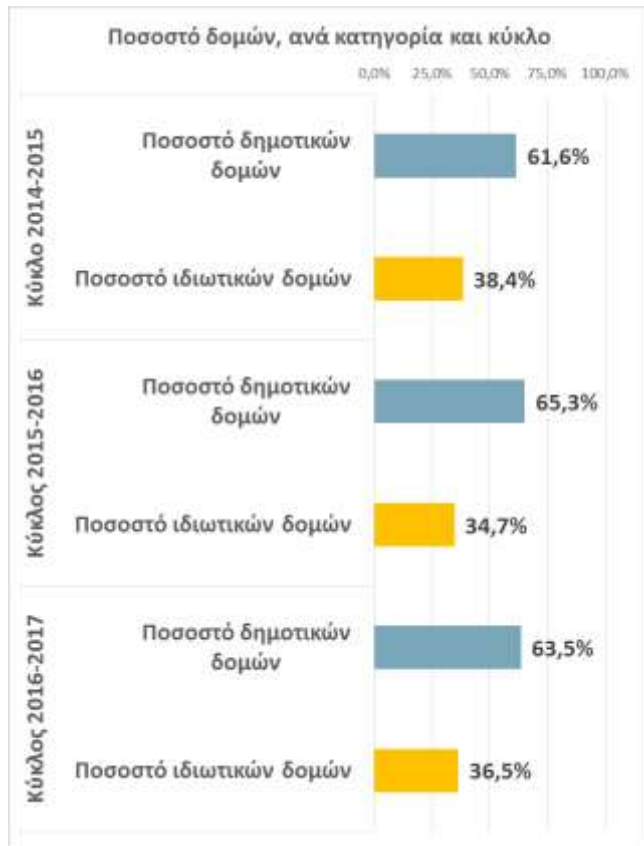
Παρά το γεγονός ότι όπως καταγράφηκε στην προηγούμενη ενότητα, το 31,1% των φορέων που συμμετείχαν στη δράση της εναρμόνισης αφορούσε σε Νομικά πρόσωπα Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου των ΟΤΑ και το 68,9% σε Ιδιωτικούς φορείς, οι δομές που ανήκουν στους Δημοτικούς φορείς, αριθμητικά, είναι πολύ περισσότερες σε σχέση με τις Ιδιωτικές, όλες τις εξεταζόμενες περιόδους.

Ειδικότερα, στον κύκλο 2014-2015 οι δημοτικοί φορείς αντιπροσώπευαν το 61,6% των δομών, στον κύκλο 2015-2016 το 65,3% και στον κύκλο 2016-2017 το 63,5%.

Σε επίπεδο κατηγορίας θέσεων, στην κατηγορία Α1.1: Βρέφη 2 μηνών έως 2,5 ετών, οι Ιδιωτικοί φορείς, παρουσιάζουν διαχρονικά μία υπεροχή, εκπροσωπώντας πάνω από το 70,0% των δομών αυτής της κατηγορίας, όλες τις εξεταζόμενες περιόδους.

Επίσης στην κατηγορία Α1.3: Βρέφη 18 μηνών έως 2,5 ετών, στους δύο πρώτους κύκλους εφαρμογής της δράσης, οι Ιδιωτικοί φορείς εκπροσωπούσαν την πλειοψηφία των δομών αυτής της κατηγορίας, σε αντίθεση με τον κύκλο 2016-2017, όπου η πλειοψηφία αυτής της κατηγορίας δομών, ανήκε σε Δημοτικούς φορείς.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί η απουσία Ιδιωτικών δομών από την κατηγορία Β που αφορά σε βρεφονηπιακούς σταθμούς ολοκληρωμένης φροντίδας, με μόνη εξαίρεση έναν φορέα, ο οποίος συμμετείχε στους δύο τελευταίους εξεταζόμενους κύκλους εφαρμογής της δράσης.

9.1.3 Νόμιμη δυναμικότητα, ανά είδος δομών, Περιφέρεια και κύκλο εφαρμογής της δράσης

Για την ανάλυση της νόμιμης δυναμικότητας των δομών, όπως αυτή ορίζεται στην άδεια ίδρυσης και λειτουργίας τους, ανά είδος δομής, Περιφέρεια και κύκλο εφαρμογής της δράσης, λήφθηκαν υπόψη σχετικά στοιχεία της Ε.Ε.Τ.Α.Α. ανά δομή. Διαθέσιμα στοιχεία για τη νόμιμη δυναμικότητα των δομών που συμμετείχαν στη δράση, υπάρχουν μόνο για τους δύο πρώτους εξεταζόμενους κύκλους 2014-2015 και 2015-2016, ενώ για τον κύκλο 2016-2017, η Ε.Ε.Τ.Α.Α., σε σχετικό αίτημα του Συμβούλου Αξιολόγησης απάντησε πως δεν υπάρχουν διαθέσιμα τα σχετικά δεδομένα, δεδομένου ότι ο φορέας διαχείρισης της δράσης, σταμάτησε να συμβάλλεται με τους φορείς.

Στη συνέχεια, παρουσιάζονται τα δεδομένα αυτής της επεξεργασίας, για τους δύο κύκλους εφαρμογής της δράσης, ενώ αναλυτικότερη παρουσίαση αυτών των στοιχείων παρατίθεται στο Παραδοτέο Δ..

9.1.3.1 Κύκλος 2014-2015

Όπως φαίνεται από τα στοιχεία του πίνακα που ακολουθεί, την περίοδο 2014-2015, η συνολική νόμιμη δυναμικότητα των δομών που συμμετείχαν στη δράση, ανεξαρτήτως του είδους τους, ήταν 89.490 θέσεις. Εξ' αυτών, το 75,3%, αφορούσε σε θέσεις παιδικών σταθμών (Κατηγορία Α2) και το 14% σε θέσεις ΚΔΑΠ. Η μεγαλύτερη μέση νόμιμη δυναμικότητα παρατηρείται σε δομές της κατηγορίας Α.2 (παιδικοί σταθμοί) και Γ (ΚΔΑΠ).

ΝΟΜΙΜΗ ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑΣ ΑΝΑ ΕΙΔΟΣ ΔΟΜΗΣ –ΚΥΚΛΟΣ 2014-2015						
Είδος δομής	Μ.Ο. δυναμικότητας	Αριθμός δομών	Minimum δυναμικότητας	Maximum δυναμικότητας	Σύνολο δυναμικότητας στην κατηγορία	Ποσοστό θέσεων στην κατηγορία
A1.1	17,21	122	5	86	2.100	2,3%
A1.2	24,68	209	3	100	5.158	5,8%
A1.3	18,94	54	3	97	1.023	1,1%
A2	53,42	1.261	10	284	67.357	75,3%
B1	20,00	1	20	20	20	0,0%
B2	78,00	1	78	78	78	0,1%
B3	10,00	1	10	10	10	0,0%
Γ	56,26	223	15	600	12.545	14,0%
Δ	26,07	46	15	60	1.199	1,3%
Σύνολο	46,66	1.918	3	600	89.490	100,0%

A1.1 Βρέφη 2 μηνών έως 2,5 ετών
A1.2 Βρέφη 8 μηνών έως 2,5 ετών
A1.3 Βρέφη 18 μηνών έως 2,5 ετών
A2 Προ-νήπια από 2,5 ετών έως την ηλικία εγγραφής τους στην υποχρεωτική εκπαίδευση
B1 Βρέφη 8 μηνών έως 2,5 ετών, σε βρεφονηπιακούς σταθμούς ολοκληρωμένης φροντίδας

B2 Προ-νήπια από 2,5 ετών έως την ηλικία εγγραφής τους στην υποχρεωτική εκπαίδευση, σε βρεφονηπιακούς σταθμούς ολοκληρωμένης φροντίδας
B3 Προ-νήπια με αναπηρία από 2,5 ετών έως 6,5 ετών, σε βρεφονηπιακούς σταθμούς ολοκληρωμένης φροντίδας
Γ Κ.Δ.Α.Π.
Δ ΚΔΑΠ-ΜΕΑ

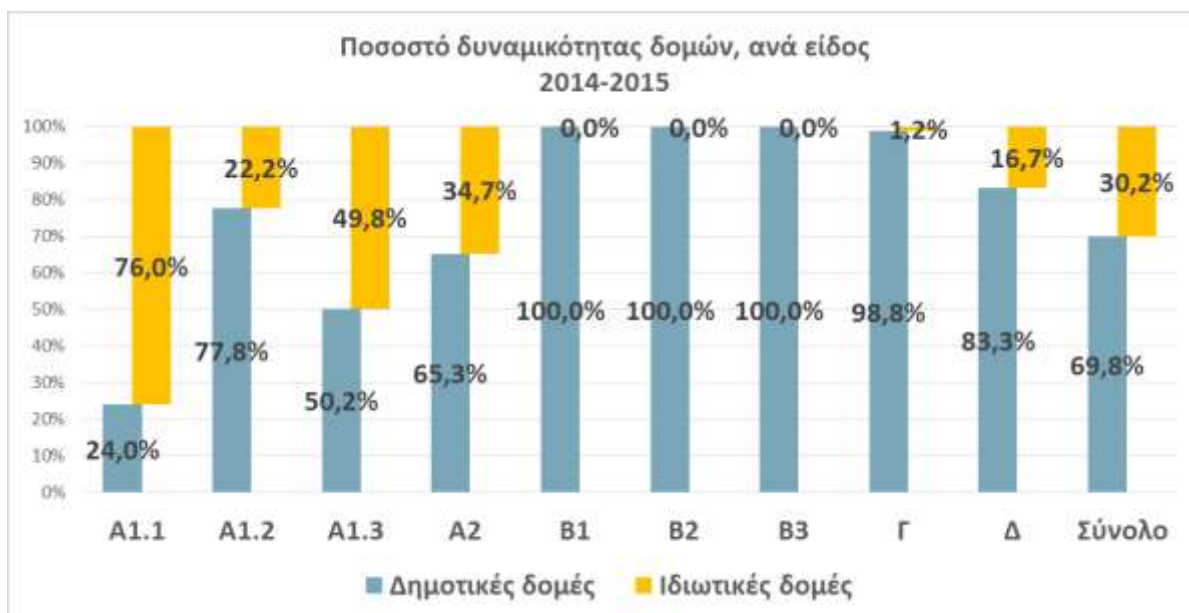
Όπως φαίνεται από τα στοιχεία του γραφήματος που ακολουθεί, οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας κατείχαν το μεγαλύτερο ποσοστό νόμιμης δυναμικότητας, σε όλα τα είδη δομών.

Οι Ιδιωτικές δομές, σε όλες τις κατηγορίες θέσεων, έχουν μικρότερη μέση νόμιμη δυναμικότητα από τους Δημοτικές, ενώ οι Ιδιωτικοί φορείς δεν διαθέτουν δομές που να ανήκουν στην κατηγορία Β (Βρεφονηπιακοί ολοκληρωμένης φροντίδας).

Παράλληλα, όπως φαίνεται από το γράφημα που ακολουθεί, με εξαίρεση την κατηγορία δομών Α.1.1.: Βρέφη 2 μηνών έως 2,5 ετών, σε όλες τις άλλες κατηγορίες οι Δημοτικές δομές κατέχουν το μεγαλύτερο ποσοστό θέσεων στην κάθε κατηγορία.

Συνολικά, το 69,8% της συνολικής νόμιμης δυναμικότητας των δομών που συμμετείχαν στον κύκλο 2014-2015, ανήκε σε δημοτικές δομές, ενώ το 30,2% σε ιδιωτικές.

9.1.3.2 Κύκλος 2015-2016

Την περίοδο 2015-2016, η συνολική νόμιμη δυναμικότητα των δομών που συμμετείχαν στη δράση, ανεξαρτήτου του είδους τους, ήταν 156.175 θέσεις. Εξ' αυτών, το 71,3%, αφορούσε σε θέσεις παιδικών σταθμών (Κατηγορία Α2) και το 18,1% σε θέσεις ΚΔΑΠ. Η μεγαλύτερη μέση νόμιμη δυναμικότητα παρατηρείται, όπως και στον προηγούμενο κύκλο, σε δομές της κατηγορίας Α.2 (παιδικοί σταθμοί) και Γ (ΚΔΑΠ).

ΝΟΜΙΜΗ ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑΣ ΑΝΑ ΕΙΔΟΣ ΔΟΜΗΣ –ΚΥΚΛΟΣ 2015-2016						
Είδος δομής	Μ.Ο. δυναμικότητας	Αριθμός δομών	Minimum δυναμικότητας	Maximum δυναμικότητας	Σύνολο δυναμικότητας στην κατηγορία	Ποσοστό θέσεων στην κατηγορία
A1.1	16,95	185	3	86	3.136	2,0%
A1.2	23,36	346	4	100	8.082	5,2%
A1.3	18,99	150	3	97	2.849	1,8%
A2	52,71	2.113	8	284	111.370	71,3%
B1	22,50	2	20	25	45	0,0%
B2	62,75	4	32	78	251	0,2%
B3	17,50	2	10	25	35	0,0%
Γ	55,10	512	14	540	28.210	18,1%
Δ	24,97	88	15	60	2.197	1,4%
Σύνολο	45,91	3.402	3	540	156.175	100,0%

A1.1 Βρέφη 2 μηνών έως 2,5 ετών
A1.2 Βρέφη 8 μηνών έως 2,5 ετών
A1.3 Βρέφη 18 μηνών έως 2,5 ετών
A2 Προ-νήπια από 2,5 ετών έως ηλικία εγγραφής στην υποχρεωτική εκπαίδευση
B1 Βρέφη 8 μηνών έως 2,5 ετών, σε βρεφονηπιακούς σταθμούς ολοκληρωμένης φροντίδας

B2 Προ-νήπια από 2,5 ετών έως την ηλικία εγγραφής στην υποχρεωτική εκπαίδευση, σε βρεφονηπιακούς σταθμούς ολοκληρωμένης φροντίδας
B3 Προ-νήπια με αναπηρία από 2,5 ετών έως 6,5 ετών, σε βρεφονηπιακούς σταθμούς ολοκληρωμένης φροντίδας
Γ Κ.Δ.Α.Π.
Δ ΚΔΑΠ-ΜΕΑ

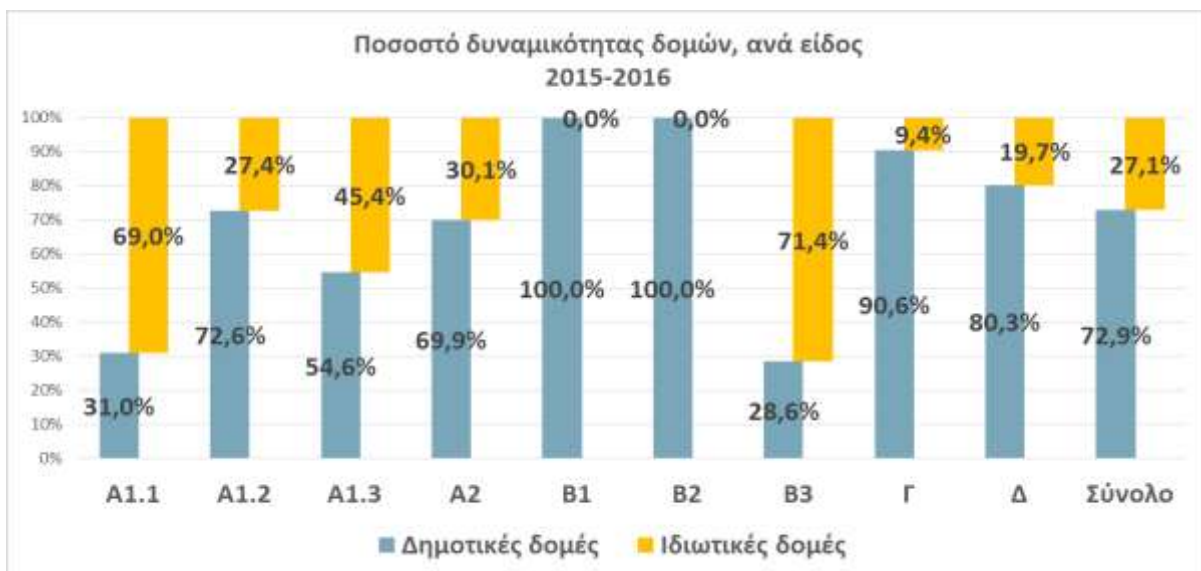
Σε επίπεδο Περιφέρειας, οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας κατείχαν το μεγαλύτερο ποσοστό νόμιμης δυναμικότητας, ενώ αξιόλογο είναι και το ποσοστό που κατέχει η Περιφέρεια η Θεσσαλίας, όπως φαίνεται από το γράφημα που ακολουθεί.

Όπως προκύπτει από την ανάλυση των στοιχείων, με εξαίρεση την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, σε όλες τις άλλες Περιφέρειες που συμμετείχαν στον κύκλο 2014-2015, σημειώθηκε αύξηση της νόμιμης δυναμικότητας των δομών που συμμετείχαν στη δράση στον κύκλο 2015-2016.

Όπως και στον προηγούμενο κύκλο εφαρμογής της δράσης, οι Δημοτικές δομές κατέχουν το μεγαλύτερο ποσοστό θέσεων στην κάθε κατηγορία σε σχέση με τις ιδιωτικές, με εξαίρεση την κατηγορία δομών Α.1.1.: Βρέφη 2 μηνών έως 2,5 ετών και την κατηγορία Β3: Προ-νήπια με αναπηρία από 2,5 ετών έως 6,5 ετών, που αφορά σε μία μόνο δομή.

Συνολικά, το 72,9% της συνολικής νόμιμης δυναμικότητας των δομών που συμμετείχαν στον κύκλο 2015-2016, ανήκε σε δημοτικές δομές, ενώ το 27,1% σε ιδιωτικές. (Στον προηγούμενο κύκλο τα ποσοστά ήταν 69,8% και 30,2% αντίστοιχα).

9.1.4 Αιτήσεις και τοποθετήσεις παιδιών, ανά είδος δομής - Βαθμός κάλυψης αναγκών

Για την ανάλυση του βαθμού κάλυψης των αναγκών, λήφθηκαν σχετικά στοιχεία από την Ε.Ε.Τ.Α.Α., τα οποία αφορούσαν στις αιτήσεις παιδιών με πλήρη φάκελο και στις αντίστοιχες τοποθετήσεις, ανά είδος δομής και Περιφέρεια. Παράλληλα, για τους δύο πρώτους εξεταζόμενους κύκλους, χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία από την προηγούμενη ενότητα, που αφορά στη νόμιμη δυναμικότητα των δομών που συμμετείχαν στη δράση, ανά είδος δομής και Περιφέρεια, προκειμένου να εξαχθούν συμπεράσματα σχετικά με την επάρκεια των θέσεων των δομών παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών, σε σχέση με τη ζήτηση από τον ωφελούμενο πληθυσμό.

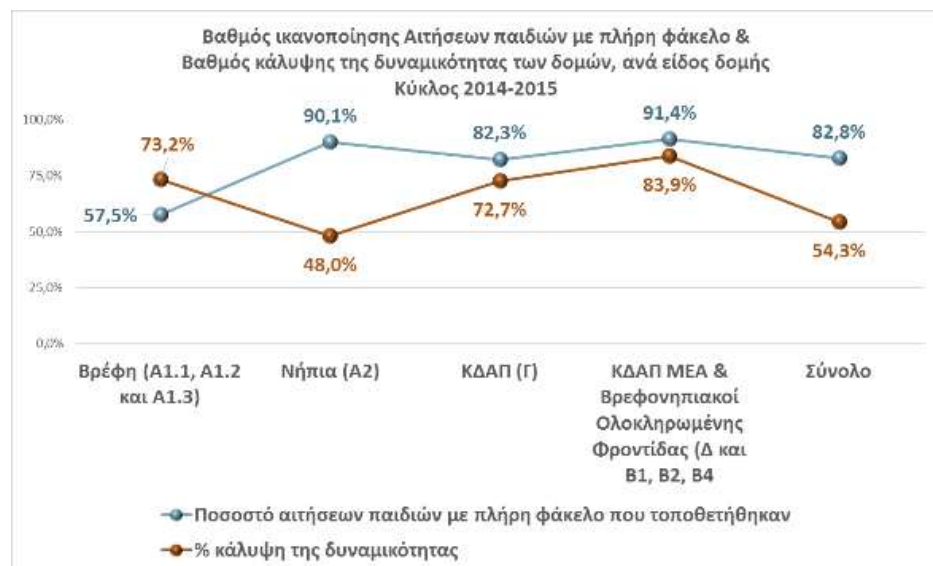
Στη συνέχεια, παρουσιάζονται συνοπτικά τα δεδομένα αυτής της επεξεργασίας, ανά κύκλο εφαρμογής της δράσης.

9.1.4.1 Κύκλος 2014-2015

Όπως είχε αναφερθεί στην προηγούμενη ενότητα, την περίοδο 2014-2015, η συνολική νόμιμη δυναμικότητα των δομών που συμμετείχαν στη δράση, ανεξαρτήτου του είδους τους, ήταν 89.490 θέσεις. Για τις θέσεις αυτές, έγιναν αιτήσεις με πλήρη φάκελο, για την τοποθέτηση 58.710 παιδιών, ενώ τελικά, οι θέσεις που διατέθηκαν μέσω της δράσης Εναρμόνιση οικογενειακής και Επαγγελματικής ζωής, στον κύκλο 2014-2015, ήταν 48.611.

Κατά μέσο όρο στις πέντε Περιφέρειες που συμμετείχαν στη δράση στον υπό εξέταση κύκλο ικανοποιήθηκε το 82,8% των αιτήσεων παιδιών με πλήρη φάκελο, ενώ καλύφθηκε το 54,3% της συνολικής νόμιμης δυναμικότητας των δομών²³. Σε επίπεδο είδους δομής, ο μεγαλύτερος βαθμός ικανοποίησης

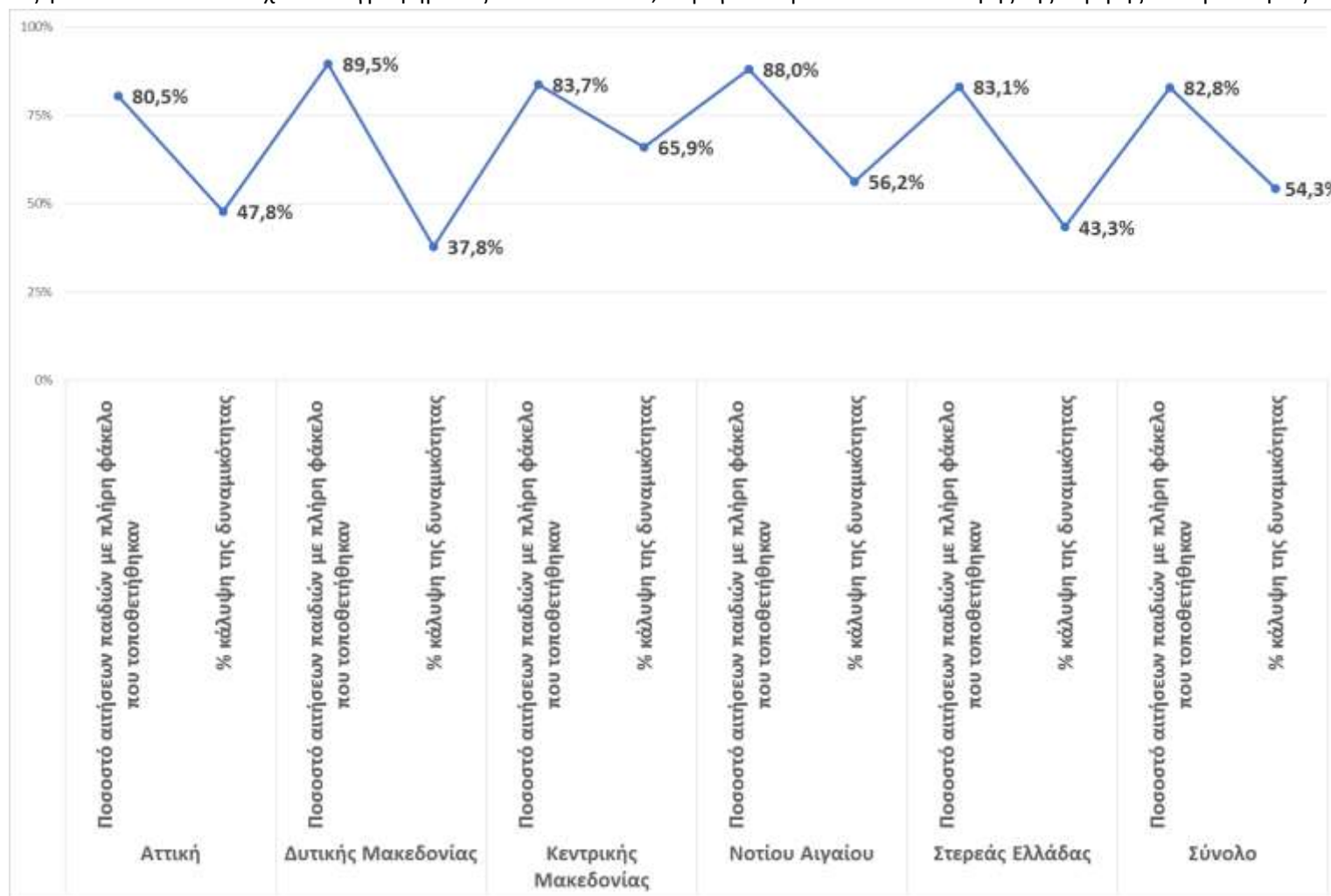
αιτημάτων παρατηρείται για τις θέσεις των ΚΔΑΠ-ΜΕΑ και των Βρεφονηπιακών σταθμών ολόημερης φροντίδας (91,4%), όπου μέσω της δράσης της Εναρμόνισης καλύφθηκε το 83,9% της συνολικής δυναμικότητας των

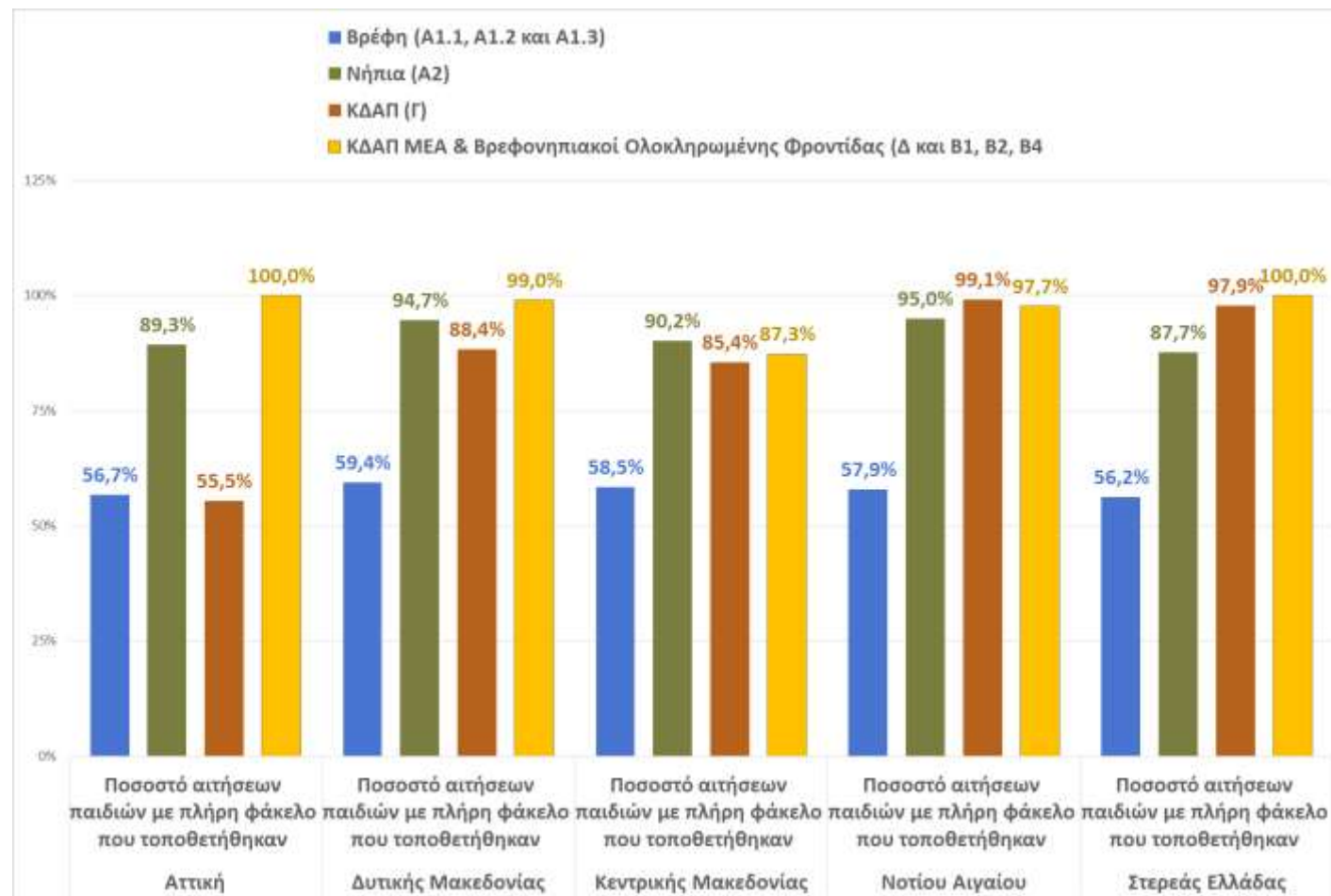
²³ Σύμφωνα με τη σχετική ΚΥΑ υπ' αριθ. 1.8010/οικ.3.1413/9.06.2011 (ΦΕΚ 1230/Β-14.6.2011) εφαρμογής της δράσης για αυτόν τον κύκλο, οι δομές, μπορούσαν να διαθέσουν μέχρι το 70% της νόμιμης δυναμικότητάς τους στη δράση της Εναρμόνισης, με εξαίρεση τα ΚΔΑΠ, ΚΔΑΠ-ΜΕΑ και τους Βρεφονηπιακούς σταθμούς ολοκληρωμένης φροντίδας για προνήπια με αναπηρία, που ο αριθμός των προσφερόμενων θέσεων στη δράση μπορούσε να καλύπτει και το 100% της δυναμικότητας των σχετικών δομών που συμμετείχαν στη δράση.

εν λόγω δομών. Δεύτερες σε βαθμό ικανοποίησης αιτήσεις, με ποσοστό της τάξης του 90,1%, είναι όσες αφορούν σε Παιδικούς σταθμούς (κατηγορία δομών Α2), στους οποίους καλύφθηκε η νόμιμη δυναμικότητά τους μέσω της δράσης σε ποσοστό 48,0%. Πολύ χαμηλό βαθμό ικανοποίησης έχουν οι αιτήσεις που αφορούν στις κατηγορίες δομών Α1, μόλις 57,5%, ενώ μετά τις τοποθετήσεις βρεφών η νόμιμη δυναμικότητα των δομών που συμμετείχαν στη δράση καλύφθηκε σε ποσοστό 73,2%.

Σε επίπεδο Περιφέρειας, όπως φαίνεται από τα στοιχεία του γραφήματος που ακολουθεί, το μεγαλύτερο ποσοστό κάλυψης της νόμιμης δυναμικότητας των δομών, παρατηρείται στην Κεντρική Μακεδονία ενώ δεύτερη είναι η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου. Στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας καταγράφεται ο μεγαλύτερος βαθμός ικανοποίησης των αιτήσεων παιδιών με πλήρη φάκελο (89,5%), ενώ ακολουθεί η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, με ποσοστό 88,0%.

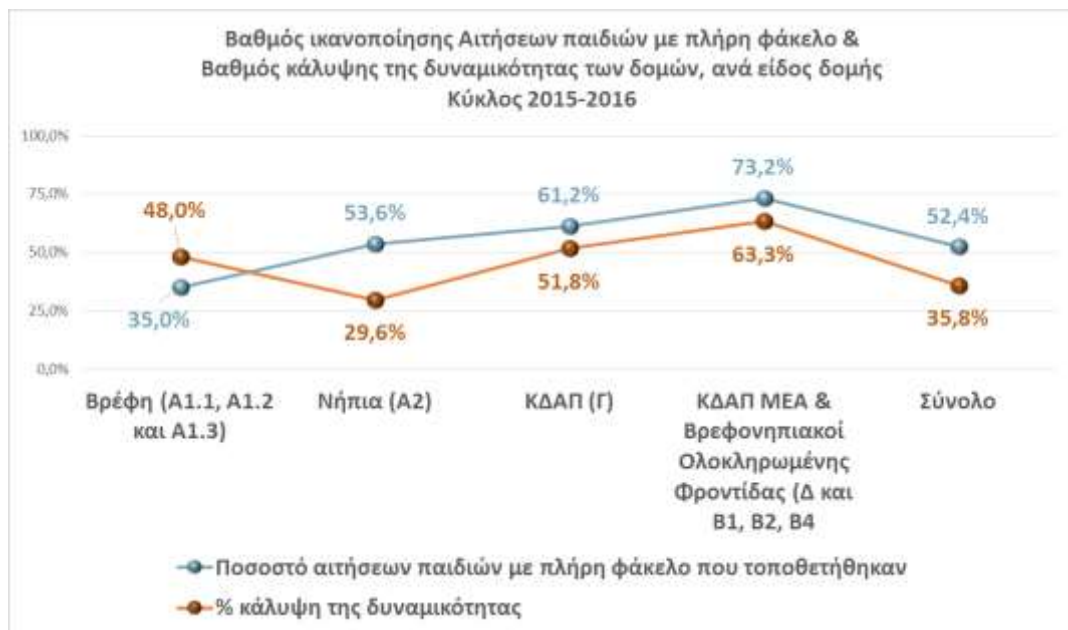
Σε επίπεδο κατηγορίας θέσης, όσον αφορά στα βρέφη (κατηγορία Α1), ο βαθμός ικανοποίησης των σχετικών αιτήσεων κινείται σε χαμηλά σχετικά επίπεδα σε όλες τις Περιφέρειες. Σε ότι αφορά στα νήπια (κατηγορία Α2) στη Δυτική Μακεδονία και το Νότιο Αιγαίο, ικανοποιήθηκε το 95% των σχετικών αιτήσεων περίπου. Στα ΚΔΑΠ, ο μεγαλύτερος βαθμός ικανοποίησης σχετικών αιτήσεων καταγράφεται στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου και Στερεάς Ελλάδας, ενώ στα ΚΔΑΠ-ΜΕΑ και βρεφονηπιακούς ολοήμερης φροντίδας στις Περιφέρειες Αττικής, Δυτικής Μακεδονίας και Στερεάς Ελλάδας, όπου ικανοποιήθηκε σχεδόν το 100% των σχετικών αιτήσεων.

9.1.4.2 Κύκλος 2015-2016

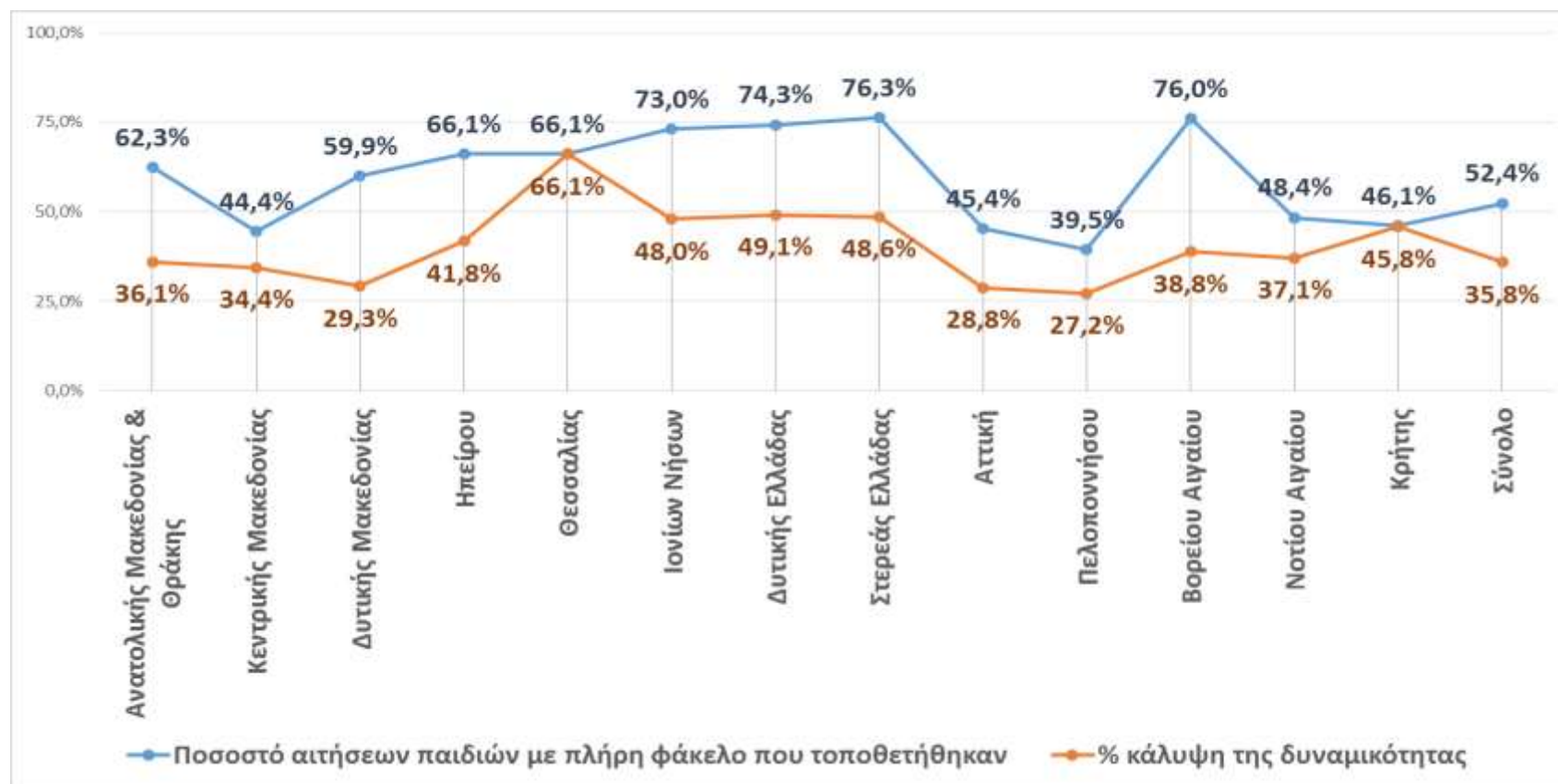
Την περίοδο 2015-2016, η συνολική νόμιμη δυναμικότητα των δομών που συμμετείχαν στη δράση, ανεξαρτήτου του είδους τους, ήταν 156.175 θέσεις. Για τις θέσεις αυτές, έγιναν αιτήσεις με πλήρη φάκελο, για την τοποθέτηση 106.872 παιδιών, ενώ τελικά, οι θέσεις που διατέθηκαν μέσω της δράσης της Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής, στον κύκλο 2015-2016, ήταν 55.962.

Όπως φαίνεται από τα στοιχεία του γραφήματος που ακολουθεί, κατά μέσο όρο στις 13 Περιφέρειες που συμμετείχαν στη δράση στον υπό εξέταση κύκλο ικανοποιήθηκε το 52,4% των αιτήσεων παιδιών με πλήρη φάκελο, ενώ καλύφθηκε το 35,8% της συνολικής νόμιμης δυναμικότητας των δομών²⁴. (Στον προηγούμενο κύκλο οι αντίστοιχες τιμές ήταν 82,8% και 54,3% αντίστοιχα). Σε επίπεδο είδους δομής, ο μεγαλύτερος βαθμός ικανοποίησης αιτημάτων παρατηρείται για τις θέσεις των ΚΔΑΠ-ΜΕΑ και των Βρεφονηπιακών σταθμών ολοήμερης φροντίδας (73,2%), όπου μέσω της δράσης της Εναρμόνισης καλύφθηκε το 63,3% της συνολικής νόμιμης δυναμικότητας των εν λόγω δομών. Δεύτερες σε βαθμό ικανοποίησης αιτήσεις, με ποσοστό της τάξης του 61,2%, είναι όσες αφορούν σε ΚΔΑΠ (κατηγορία δομών Γ), στα οποία καλύφθηκε η νόμιμη δυναμικότητά τους μέσω της δράσης σε ποσοστό 51,8%. Πολύ χαμηλό βαθμό ικανοποίησης έχουν οι αιτήσεις που αφορούν στις κατηγορίες δομών Α1, μόλις 35,0%, ενώ μετά τις τοποθετήσεις βρεφών η νόμιμη δυναμικότητα των δομών που συμμετείχαν στη δράση καλύφθηκε σε ποσοστό 48,0%. Στους παιδικούς σταθμούς, (κατηγορία δομών Α2), ο βαθμός ικανοποίησης των σχετικών αιτήσεων κυμάνθηκε στο 53,6%, ενώ η νόμιμη δυναμικότητα των εν λόγω δομών καλύφθηκε σε ποσοστό 29,6% από τις τοποθετήσεις που έγιναν μέσω της δράσης της Εναρμόνισης.

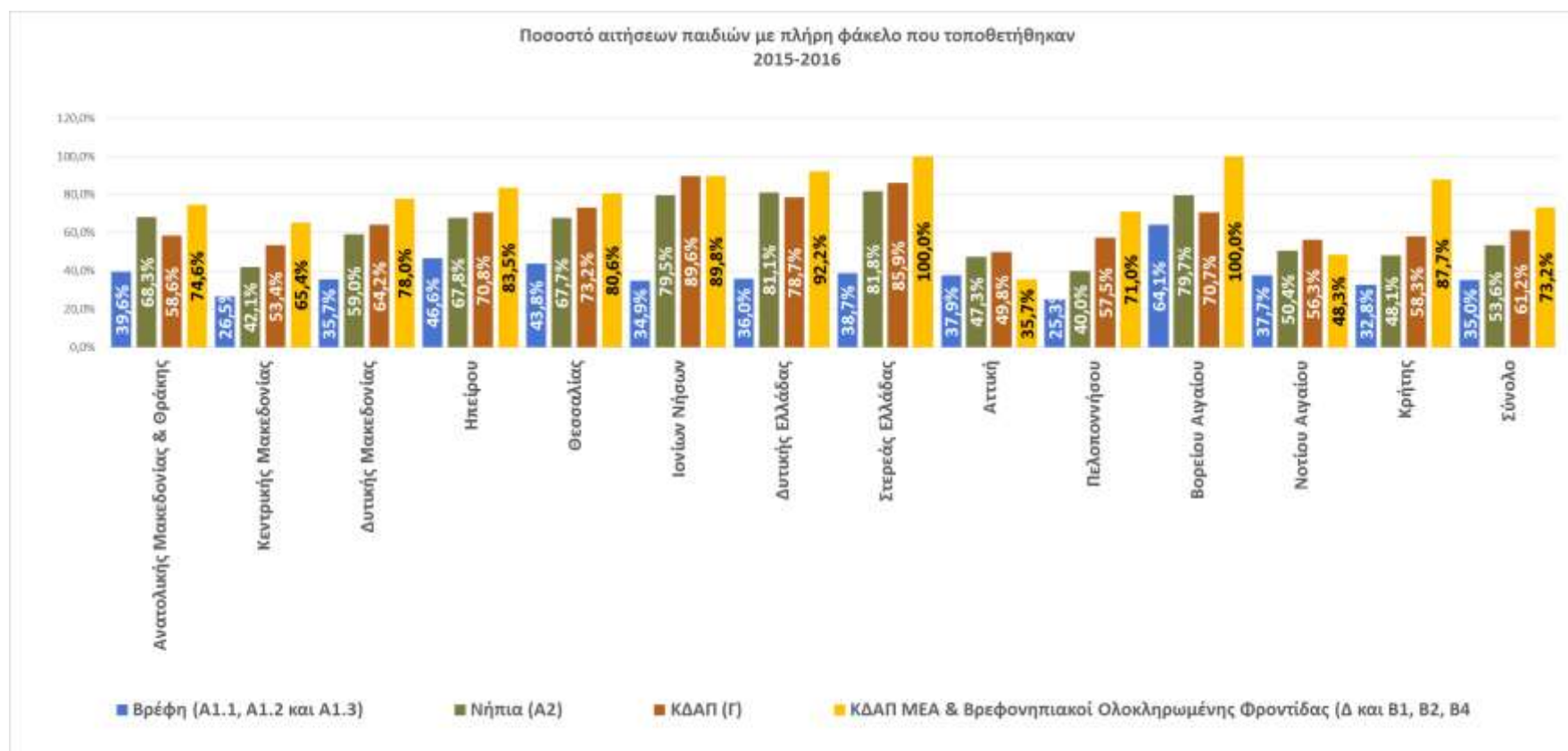

²⁴ Σύμφωνα με τη σχετική ΚΥΑ υπ' αριθ. 5.18522/οικ.3.512 (ΦΕΚ 1376/3.7.2015 Β') εφαρμογής της δράσης, οι δομές, μπορούσαν να διαθέσουν μέχρι το 70% της νόμιμης δυναμικότητάς τους στη δράση της Εναρμόνισης, με εξαίρεση τα ΚΔΑΠ, ΚΔΑΠ-ΜΕΑ και τους Βρεφονηπιακούς σταθμούς ολοκληρωμένης φροντίδας για προνήπια με αναπηρία, που ο αριθμός των προσφερόμενων θέσεων στη δράση μπορούσε να καλύπτει και το 100% της δυναμικότητας των σχετικών δομών που συμμετείχαν στη δράση.

Σε επίπεδο Περιφέρειας, όπως φαίνεται από τα στοιχεία του γραφήματος που ακολουθεί, το μεγαλύτερο ποσοστό κάλυψης της νόμιμης δυναμικότητας των δομών, παρατηρείται στην Θεσσαλία, με ποσοστό 66,1%. Στις Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας, Βορείου Αιγαίου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίων Νήσων καταγράφονται τα μεγαλύτερα ποσοστά ικανοποίησης αιτήσεων παιδιών με πλήρη φάκελο (άνω του 73,0%), ενώ το χαμηλότερο ποσοστό σημειώνεται στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (39,5%).

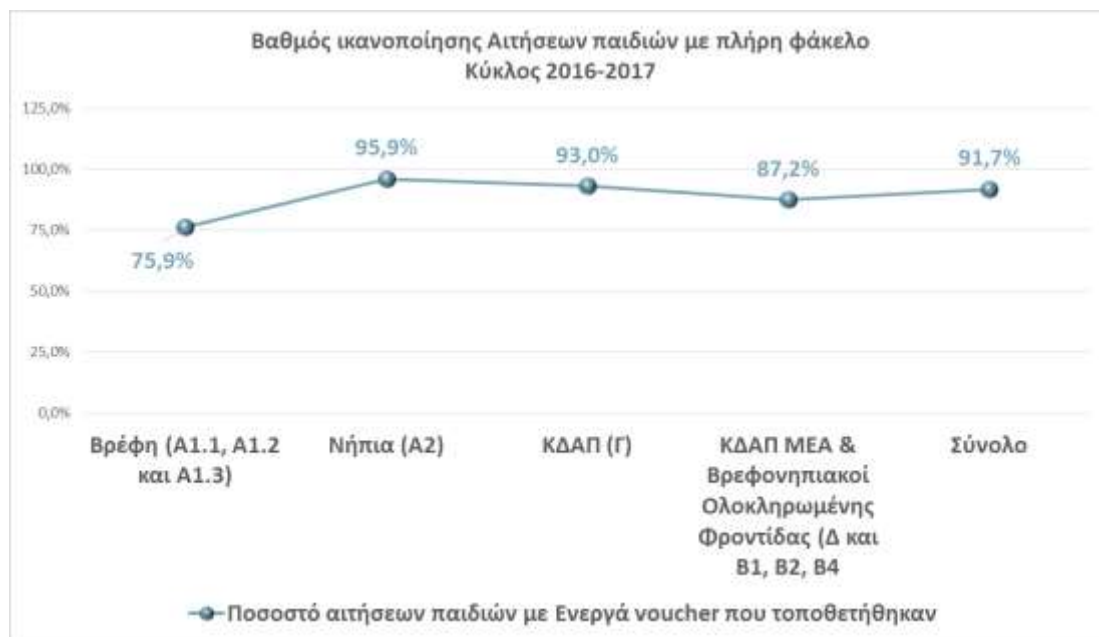
Σε επίπεδο κατηγορίας θέσης, όσον αφορά στα βρέφη (κατηγορία Α1), ο βαθμός ικανοποίησης των σχετικών αιτήσεων κινείται σε χαμηλά σχετικά επίπεδα σε όλες τις Περιφέρειες, ενώ το πιο χαμηλό ποσοστό παρατηρείται στην Πελοπόννησο (25,3%). Σε ότι αφορά στα νήπια (κατηγορία Α2) στη Δυτική Ελλάδα και Στερεά Ελλάδα, ικανοποιήθηκε πάνω από το 81% των σχετικών αιτήσεων. Στα ΚΔΑΠ, ο μεγαλύτερος βαθμός ικανοποίησης σχετικών αιτήσεων καταγράφεται στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (89,6%), ενώ στα ΚΔΑΠ-ΜΕΑ και βρεφονηπιακούς ολοήμερης φροντίδας στις Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας και Βορείου Αιγαίου ικανοποιήθηκε το 100% των σχετικών αιτήσεων.

9.1.4.3 Κύκλος 2016-2017

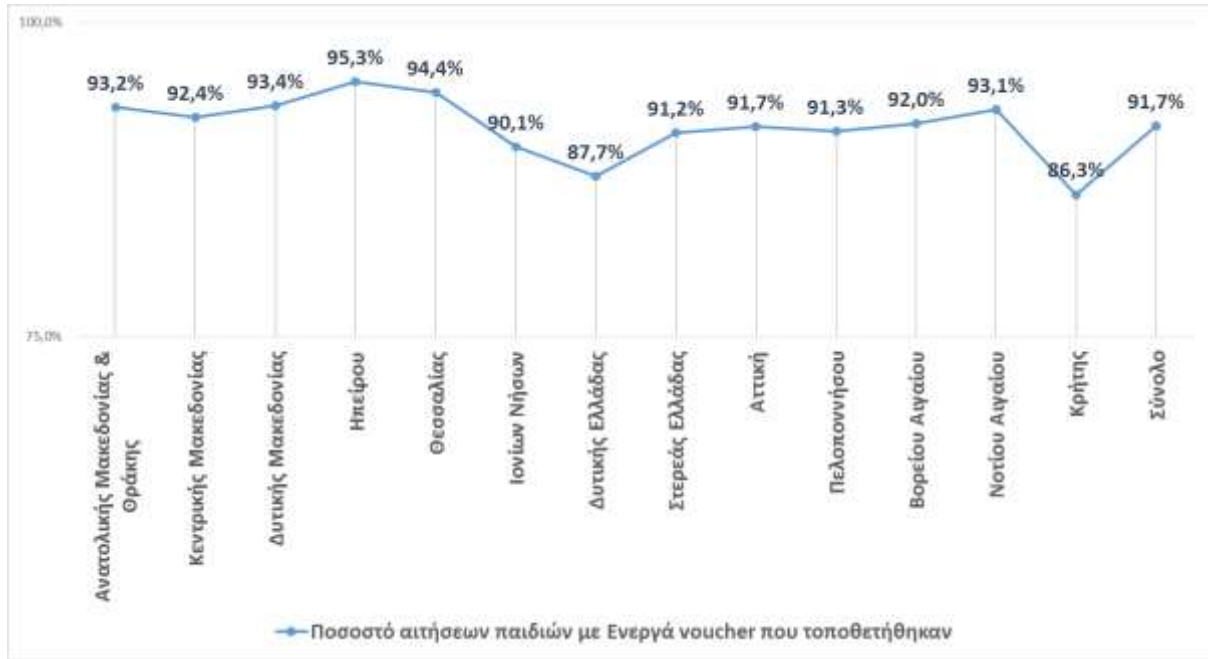
Την περίοδο 2016-2017, τα διαθέσιμα ενεργά voucher παιδιών²⁵ ανήλθαν σε 101.619, ενώ τελικά, οι θέσεις που διατέθηκαν μέσω της δράσης της Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής, ήταν 93.219. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να σημειωθεί ότι στον προηγούμενο κύκλο της δράσης 2015-2016, οι συνολικές τοποθετήσεις παιδιών ανήλθαν στις 55.962 γεγονός που σηματοδοτεί μία αύξηση της τάξης του 66,6% όσον αφορά στις τοποθετήσεις στον εξεταζόμενο κύκλο, σε σχέση με τον προηγούμενο κύκλο.

Όπως φαίνεται από τα στοιχεία του γραφήματος που ακολουθεί, κατά μέσο όρο στις 13 Περιφέρειες που συμμετείχαν στη δράση στον υπό εξέταση κύκλο τοποθετήθηκε τελικά το 91,7% των παιδιών με ενεργά voucher. Σε επίπεδο είδους δομής, ο μεγαλύτερος βαθμός ικανοποίησης ενεργών voucher παρατηρείται στην κατηγορία των παιδικών σταθμών (Α2) 95,9%. Δεύτερα σε τοποθετήσεις ενεργά voucher, με ποσοστό της τάξης του 93,0%, είναι όσα αφορούν σε ΚΔΑΠ (κατηγορία δομών Γ). Σε ΚΔΑΠ-ΜΕΑ και Βρεφονηπιακούς σταθμούς ολοήμερης φροντίδας τοποθετήθηκε το 87,2% των ενεργών voucher, ενώ τέλος σε ότι αφορά στην κατηγορία δομών Α1, τοποθετήθηκε το 75,9% των ενεργών voucher.

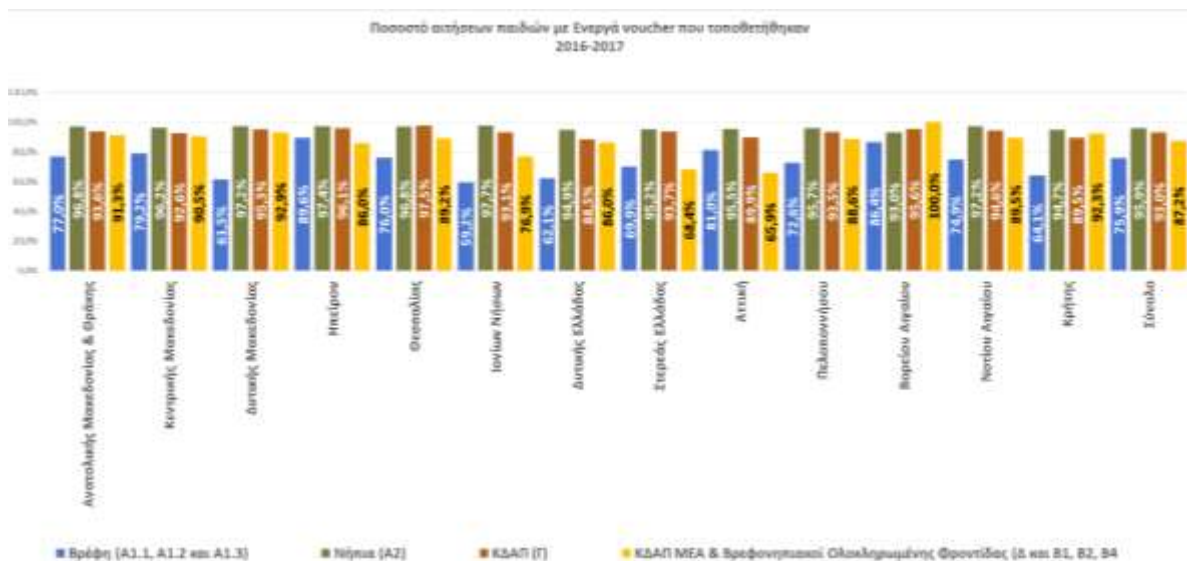

Σε επίπεδο Περιφέρειας, όπως φαίνεται από τα στοιχεία του γραφήματος που ακολουθεί, το μεγαλύτερο τοποθετήσεων παιδιών με ενεργά voucher, παρατηρείται στην Ήπειρο (95,3%), ενώ με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης και Δυτικής Ελλάδας, σε όλες τις άλλες Περιφέρειες, τα ποσοστά τοποθέτησης παιδιών με ενεργά voucher, κινούνται πάνω από το 90,0%.

²⁵ Τα διαθέσιμα από την Ε.Ε.Τ.Α.Α στοιχεία για αυτή την περίοδο, αφορούν στον αριθμό παιδιών / Ενεργά voucher και όχι σε αιτήσεις παιδιών με πλήρη φάκελο όπως αναφέρονταν στους προηγούμενους κύκλους. Ενεργό voucher, είναι το voucher που δόθηκε σε επιλέξιμο ωφελούμενο γονέα, ανεξάρτητα εάν τελικά χρησιμοποιήθηκε για τοποθέτηση παιδιού ή όχι.

Σε επίπεδο κατηγορίας θέσης, όσον αφορά στα βρέφη (κατηγορία Α1), τα ποσοστά τοποθέτησης των ενεργών voucher κινούνται σε ικανοποιητικά επίπεδα. Η υψηλότερη τιμή σε αυτή την κατηγορία καταγράφεται στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (86,4%) και η χαμηλότερη στα Ιόνια Νησιά (59,2%). Σε ότι αφορά στα νήπια (κατηγορία Α2) σε όλες τις Περιφέρειες παρατηρείται ένα πολύ ικανοποιητικό ποσοστό τοποθέτησης ενεργών voucher άνω του 93%. Στα ΚΔΑΠ, το μεγαλύτερο ποσοστό τοποθέτησης ενεργών voucher, καταγράφεται στη Θεσσαλία (97,5%) και το μικρότερο στη Δυτική Ελλάδα (88,5%). Στα ΚΔΑΠ-ΜΕΑ και βρεφονηπιακούς ολοήμερης φροντίδας στις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου, Δυτικής Μακεδονίας, Κρήτης, Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης και Κεντρικής Μακεδονίας ικανοποιήθηκε πάνω από το 90% των ενεργών voucher, ενώ το μικρότερο ποσοστό καταγράφεται στην Αττική (65,9%).

9.2 Η γνώμη των φορέων παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών αναφορικά με τα ποσοτικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά της υλοποιούμενης δράσης

9.2.1 Συμμετοχή στο σχεδιασμό της δράσης

Όπως προέκυψε από τα ευρήματα των ποιοτικών συνεντεύξεων σε βάθος που έγιναν σε φορείς παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών που συμμετείχαν σε κάποιον ή κάποιους από τους κύκλους εφαρμογής της δράσης, στο πλαίσιο της παρούσας αξιολόγησης, **για το σχεδιασμό της δράσης, καθώς και τις όποιες αλλαγές σημειώθηκαν στους εξεταζόμενους κύκλους, δεν έγινε καμία διαδικασία ανοικτής διαβούλευσης.**

Παρά το γεγονός ότι, όπως δηλώνουν οι φορείς, τόσο οι ΚΥΑ που αφορούσαν στη διαδικασία εφαρμογής της δράσης «Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής», όσο και οι σχετικές προσκλήσεις που δημοσιεύονταν στο πλαίσιο εφαρμογής των τριών εξεταζόμενων κύκλων, σχεδιάστηκαν ερήμην τους, ωστόσο, όλοι επισημαίνουν πως υπήρξε ένας «άτυπος» διάλογος μεταξύ αυτών και των εμπλεκόμενων στο σχεδιασμό φορέων. Πιο συγκεκριμένα, οι ιδιωτικοί φορείς, επισημαίνουν πως «έγιναν κάποιες συζητήσεις με συλλογικούς φορείς των δομών, οι οποίες συνεχίζουν να γίνονται ακόμη και σήμερα, σχετικά με προβλήματα που αντιμετωπίζει ο κλάδος τους», ενώ οι δημοτικοί φορείς ανέφεραν ότι «αρμόδιο όργανο διαλόγου με τις υπεύθυνες για το σχεδιασμό της δράσης υπηρεσίες είναι η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ), η οποία πολλές φορές παρενέβη με θέσεις γύρω από τις αλλαγές που εισάχθηκαν στη δράση την περίοδο 2015-2016».

Αν και, όπως προκύπτει από τα επιμέρους ευρήματα, αναλυτική παρουσίαση των οποίων γίνεται στη συνέχεια, σε γενικές γραμμές κρίνουν τις περισσότερες από τις αλλαγές που έγιναν στο σύστημα υλοποίησης της δράσης ότι κινούνται προς την σωστή κατεύθυνση, ωστόσο επισημαίνουν πως ακόμη υπάρχουν κάποια «μελανά σημεία», τα οποία χρήζουν περεταίρω βελτίωσης. Ως τέτοια σημεία επισημαίνουν το σύστημα μοριοδότησης των ωφελούμενων, τη μείωση της γραφειοκρατίας με την οποία έχουν επιβαρυνθεί οι δομές, εξαιτίας των αλλαγών στις διαδικασίες διαχείρισης και παρακολούθησης της δράσης που υιοθετήθηκαν στον κύκλο 2016-2017, το ύψος των αμοιβών, ανά κατηγορία θέσης που αποζημιώνει η δράση, τον τρόπο διάθεσης των voucher, και τη διασφάλιση της κανονικότητας των χρηματορρών.

Στο πλαίσιο αυτό, πολλοί ήταν εκείνοι που διατύπωσαν την άποψη ότι, θα μπορούσαν να προσφέρουν σε έναν γόνιμο διάλογο, με τεκμηριωμένες απόψεις που βασίζονται στην εμπειρία που έχουν αποκτήσει, εκφράζοντας ταυτόχρονα την άποψη ότι οι αρμόδιες υπηρεσίες θα πρέπει «να υιοθετήσουν μία μεθοδολογία εκτενούς και ανοικτής διαβούλευσης με όλους τους εταίρους (stakeholders), τα συμπεράσματα τις οποίας να οδηγήσουν σε ένα βελτιωμένο σχέδιο υλοποίησης της δράσης».

9.2.2 Η γνώμη των φορέων για τις αλλαγές στη στοχοθεσία της δράσης

Όπως προέκυψε από τα ευρήματα της ποιοτικής έρευνας στους φορείς παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών, **η αλλαγή της στοχοθεσίας της δράσης, σε ότι αφορά στον πληθυσμό στόχο, που υιοθετήθηκε από το σχολικό έτος 2015-2016, δίνοντας περισσότερα μόρια σε γονείς που δεν εργάζονται ή σε αυτούς που απασχολούνται σε επισφαλείς θέσεις εργασίας, μάλλον βρίσκει προβληματισμένους τους περισσότερους από τους εκπροσώπους τους.**

Όπως χαρακτηριστικά ανέφεραν «ακούν διάφορα παράπονα από εργαζόμενες μητέρες», σημειώνοντας πως «αυτές έχουν μεγαλύτερη ανάγκη από τις υπηρεσίες φύλαξης των παιδιών τους, σε σχέση με τις άνεργες». Τόνισαν επίσης, πως πολλές από τις εργαζόμενες μητέρες είναι χαμηλόμισθες και ουσιαστικά δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα να καλύψουν το κόστος αυτών των υπηρεσιών, ωστόσο αρκετές από αυτή την ομάδα έμειναν εκτός προγράμματος εξαιτίας του συστήματος μοριοδότησης που εφαρμόστηκε, με αποτέλεσμα οι ίδιοι να γίνουν αποδέκτες παραπόνων. Παράλληλα, αρκετοί είναι εκείνοι που επεσήμαναν την «ψευδή» εργασιακή κατάσταση που δηλώνουν πολλές μητέρες, εννοώντας την αδήλωτη εργασία που υπάρχει στην Ελλάδα, η οποία όπως διατυπώνουν επηρεάζει και τα στοιχεία του προγράμματος, «δεδομένου ότι πολλές μητέρες ωφελούνται που δεν θα έπρεπε να είναι επιλέξιμες». Προς την ίδια κατεύθυνση, κάποιοι αμφισβήτησαν το αληθές των εισοδημάτων που δηλώνονται στις φορολογικές δηλώσεις των ενδιαφερόμενων στοιχείο που όπως σημειώνουν «χρησιμοποιείται ως ένα από τα βασικά κριτήρια επιλογής ωφελομένων».

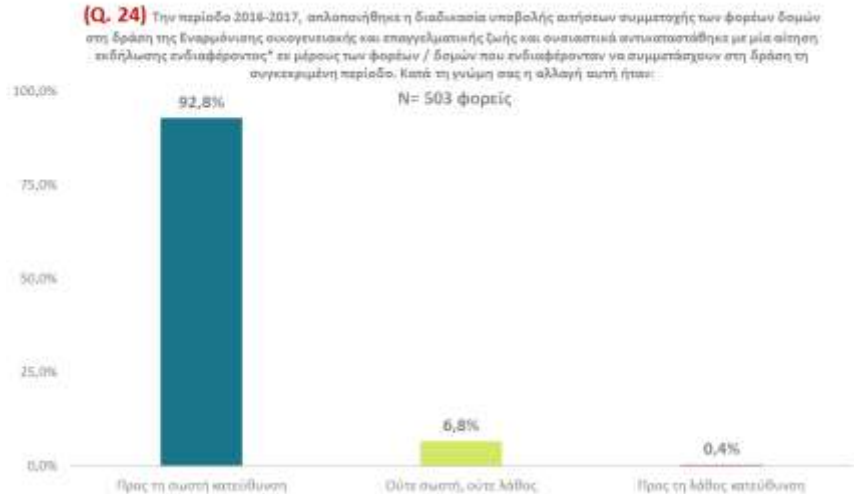
Στη βάση αυτή, το 34,4% των φορέων που συμμετείχαν στην ποσοτική έρευνα ανέφεραν ότι μελλοντικά στο σχεδιασμό της δράσης θα έπρεπε να γίνει υποχρεωτική η διασύνδεση των άνεργων ωφελομένων με άλλες ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης, κάτι που θα λειτουργούσε «ως ασφαλιστική δικλίδα» αποτρέποντας τη συμμετοχή γυναικών που δεν ενδιαφέρονται πραγματικά να εργαστούν. Παράλληλα, ένα τέτοιο μέτρο θα διασφάλιζε, όπως διατυπώνουν, μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα της δράσης, όσον αφορά στην ένταξη των άνεργων γυναικών στην αγορά εργασίας.

Εκτός των παραπάνω όμως πολλοί από τους φορείς αναφέρθηκαν και σε διαμαρτυρίες γυναικών, «οι οποίες είναι δημόσιοι υπάλληλοι και δεν υπάγονται στο ΕΣΠΑ, παρ' ότι είναι χαμηλόμισθοι». Προς αυτή την κατεύθυνση προτείνουν τη διεύρυνση των κριτηρίων επιλογής ωφελομένων, έτσι ώστε να μπορούν να εντάσσονται και γυναίκες που εργάζονται στον δημόσιο τομέα και τους Ο.Τ.Α.

9.2.3 Η γνώμη των φορέων για τις αλλαγές στη διαδικασία υποβολής αιτημάτων συμμετοχής των φορέων στη δράση

Θετικά αξιολογεί το 92,8% των φορέων την απλοποίηση της διαδικασίας υποβολής των αιτήσεων συμμετοχής τους στη δράση και την αντικατάστασή της μέσω της υποβολής απλής αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

Ένα ποσοστό της τάξης του 6,8% που διατηρεί κάποιες επιφυλάξεις, αναφέρεται κυρίως στην αύξηση του ανταγωνισμού που επέφερε η αλλαγή αυτή.

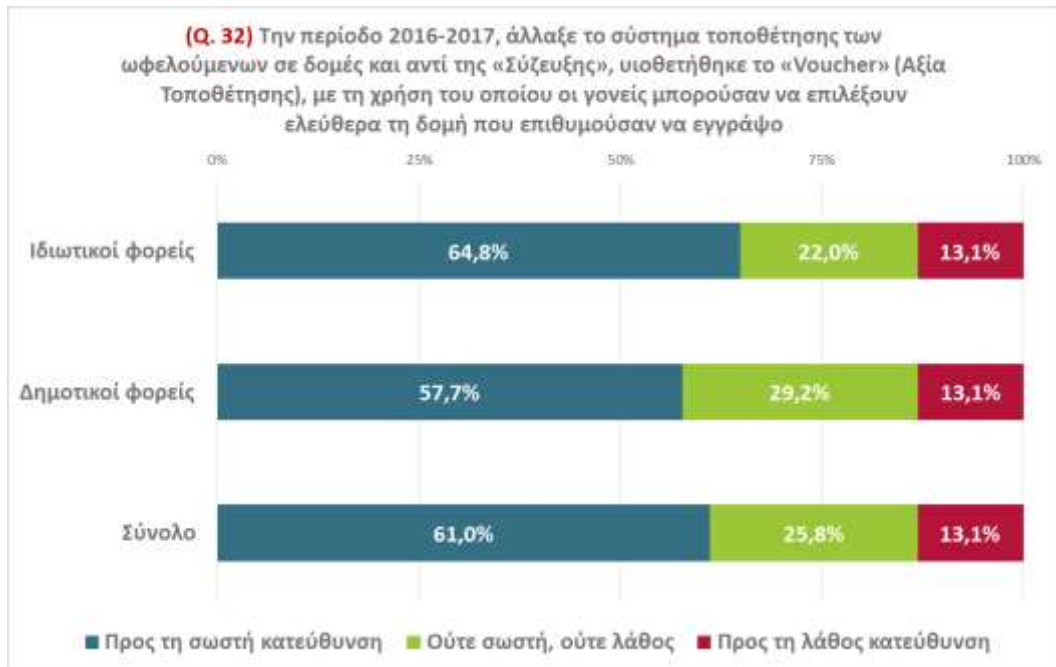
Στα θετικά της νέας διαδικασίας συμμετοχής των φορέων αναγνωρίζεται:

- η μείωση του διοικητικού τους βάρους λόγω της απλοποίησης των διαδικασιών συμμετοχής τους στη δράση (95,4%),
- η δυνατότητα των γονέων να έχουν περισσότερες επιλογές δομών τοποθέτησης των παιδιών τους (84,7%),
- η μείωση του κόστους συμμετοχής των φορέων / δομών στο πρόγραμμα (77,1%), λόγω της κατάργησης της υποχρέωσης έκδοσης εγγυητικών επιστολών συμμετοχής και καλής εκτέλεσης, που όπως αναφέρουν «αποτελούσε σημαντική οικονομική επιβάρυνση για τους φορείς και μείωνε τη ρευστότητά τους», καθώς και
- η δυνατότητα συμμετοχής στη δράση φορέων που με το προηγούμενο σύστημα δεν είχαν τη δυνατότητα να συμμετάσχουν (72,2%).

Στον αντίποδα των θετικών στοιχείων της νέας διαδικασίας συμμετοχής, το 60,3% των συμμετεχόντων στην ποσοτική έρευνα φορέων βρίσκει και αρνητικά. Πιο συγκεκριμένα, το 65,0% των δημοτικών φορέων και το 55,0% των ιδιωτικών, θεωρεί ότι η νέα διαδικασία αύξησε των ανταγωνισμό μεταξύ των δομών, γεγονός που σχετίζεται με δύο παράγοντες. Ο πρώτος αφορά την ένταξη στη δράση και άλλων φορέων που δεν είχαν τη δυνατότητα να συμμετάσχουν με το παλιό σύστημα και ο δεύτερος στη δυνατότητα ελεύθερης επιλογής δομής που δόθηκε στους γονείς.

9.2.4 Η γνώμη των φορέων για τις αλλαγές στη διαδικασία τοποθέτησης ωφελούμενων

Εξι στους 10 φορείς θεωρούν το νέο σύστημα τοποθέτησης των ωφελούμενων σε δομές, μέσω του Voucher, που υιοθετήθηκε την περίοδο 2016-2017, ότι είναι προς τη σωστή κατεύθυνση. Το 25,8% αναφέρει πως δεν είναι ούτε προς τη σωστή, ούτε προς τη λάθος κατεύθυνση, ενώ το 13,1% θεωρεί ότι η αλλαγή αυτή είναι λάθος. Παρόμοια ήταν και τα ευρήματα της ποιοτικής έρευνας που διενεργήθηκε στους φορείς, με 6 από τους 8 συμμετέχοντες να τάσσονται υπέρ του νέου συστήματος παρά το γεγονός ότι όπως αναφέρουν «η πρώτη χρονιά εφαρμογής του ήταν δύσκολη, τόσο για τους ίδιους, όσο και για τις μητέρες», όπως χαρακτηριστικά αναφέρθηκε.

Περισσότερο υπέρμαχοι της υιοθέτησης του νέου συστήματος τοποθέτησης ωφελούμενων είναι οι ιδιωτικοί φορείς, οι οποίοι σε ποσοστό 64,8%, δηλώνουν πως είναι προς την σωστή κατεύθυνση, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στους δημοτικούς είναι 57,7%.

Από το σύγκριση των δύο συστημάτων τοποθέτησης ωφελούμενων σε δομές (Σύστημα Σύζευξης και Voucher), τα αποτελέσματα της οποίας παρουσιάζεται στον πίνακα και στο γράφημα που ακολουθούν, προέκυψε ότι:

- **και τα δύο συστήματα θεωρούνται εξίσου αξιοκρατικά**, ως προς τα κριτήρια επιλογής ωφελούμενων και ως προς τη διαφάνεια και αδιαβλητότητά τους,
- τόσο οι δημοτικοί, όσο και οι ιδιωτικοί φορείς θεωρούν ότι **το Voucher καλύπτει περισσότερες τις ανάγκες των γονέων σε σχέση με το προηγούμενο σύστημα και ότι είναι περισσότερο ευέλικτο και λειτουργικό**, ωστόσο τα ποσοστά των ιδιωτικών φορέων, είναι πολύ μεγαλύτερα σε σχέση με τα αντίστοιχα ποσοστά που καταγράφονται στις απαντήσεις των δημοτικών φορέων και τέλος,
- **καταγράφεται διάσπαση απόψεων μεταξύ δημοτικών και ιδιωτικών φορέων όσον αφορά στο ποιο σύστημα ισορροπεί καλύτερα την προσφορά θέσεων στις δομές με τη ζήτηση, καθώς επίσης και το ποιο σύστημα εξυπηρετεί τις δομές περισσότερο**, με τους δημοτικούς φορείς να είναι υπέρμαχοι του συστήματος Σύζευξης και τους ιδιωτικούς υπέρ του Voucher.

(Q. 33) Βαθμολόγηση κριτηρίων αξιολόγησης, ανά κατηγορία φορέα

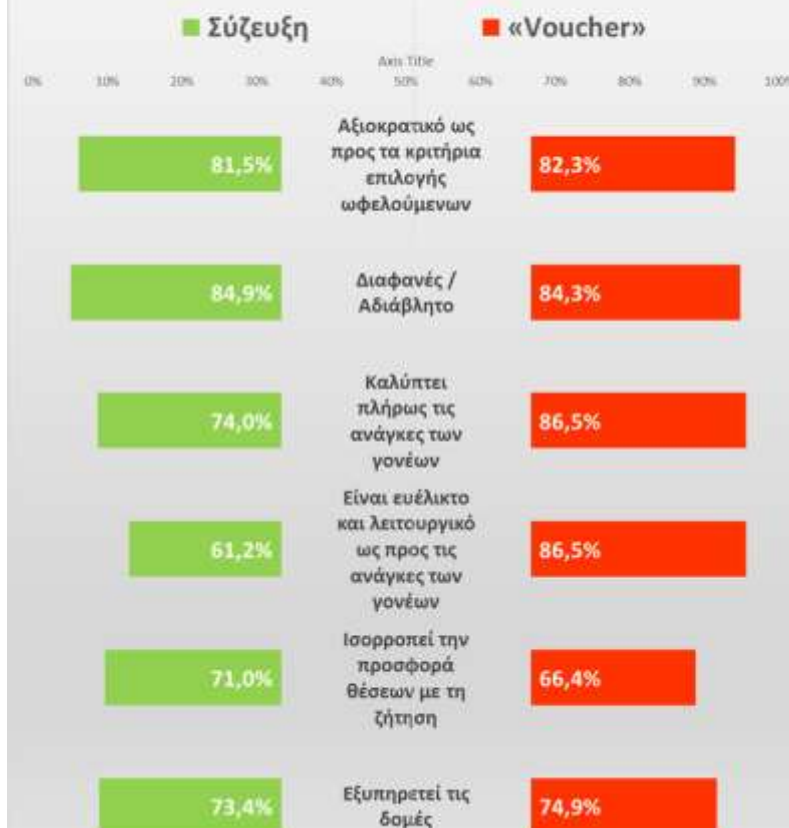
Όσοι απάντησαν Πολύ και Αρκετά στην ερώτηση

«Συγκρίνοντας τα δύο συστήματα που εφαρμόστηκαν στη δράση της Εναρμόνισης όσον αφορά στην τοποθέτηση των ωφελούμενων σε δομές, πως αξιολογείτε κάθε ένα εξ αυτών, όσον αφορά στα παρακάτω κριτήρια;»

Κριτήρια αξιολόγησης	Σύζευξη		«Voucher»	
	Δημοτικός	Ιδιωτικός	Δημοτικός	Ιδιωτικός
Αξιοκρατικό ως προς τα κριτήρια επιλογής ωφελούμενων	87,6%	74,6%	87,6%	76,3%
Διαφανές / Αδιάβλητο	91,0%	78,0%	89,1%	78,8%
Καλύπτει πλήρως τις ανάγκες των γονέων	83,9%	62,7%	87,3%	85,6%
Είναι ευέλικτο και λειτουργικό ως προς τις ανάγκες των γονέων	71,2%	50,0%	86,5%	86,4%
Ισορροπεί την προσφορά θέσεων με τη ζήτηση	76,4%	64,8%	66,7%	66,1%
Εξυπηρετεί τις δομές	81,6%	64,0%	71,9%	78,4%

(Q. 33) Συγκρίνοντας τα δύο συστήματα που εφαρμόστηκαν στη δράση της Εναρμόνισης όσον αφορά στην τοποθέτηση των ωφελούμενων σε δομές, πως αξιολογείτε κάθε ένα εξ αυτών, όσον αφορά στα παρακάτω κριτήρια;

Όσοι απάντησαν πολύ και αρκετά

Η διάσταση αυτή των απόψεων μεταξύ δημοτικών και ιδιωτικών φορέων σχετικά με το ποιο σύστημα εξυπηρετεί περισσότερο τις δομές, αποτυπώνεται και στις προτάσεις που κάνουν για την επαναφορά του συστήματος «Σύζευξης», με το 20,6% των δημοτικών φορέων να ζητά την επαναφορά του, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στις ιδιωτικές δομές είναι της τάξης του 14,4%.

Στα **βασικά πλεονεκτήματα του voucher**, περιλαμβάνονται:

- η δυνατότητα κάλυψης κενών θέσεων των δομών κατά τη διάρκεια του κύκλου της δράσης (70,6%),
- η δυνατότητα διάθεσης του συνόλου των θέσεων των δομών σε ωφελούμενους από τη δράση (41,0%),
- η δυνατότητα επιλογής ωφελούμενων από τη δομή (34,6%), καθώς και
- η δυνατότητα προσέλκυσης ωφελούμενων από άλλες περιοχές (17,9%).

Στον αντίποδα αυτών των πλεονεκτημάτων, **σημαντικά μειονεκτήματα του νέου συστήματος τοποθέτησης (voucher)** αποτελούν:

- η αδυναμία έγκαιρου προγραμματισμού της κάλυψης των θέσεων των δομών των φορέων (45,1%), κάτι που σχετίζεται όπως ανέφεραν κυρίως οι δημοτικοί φορείς και «με την αδυναμία προγραμματισμού των προσλήψεων του απαραίτητου προσωπικού»,
- η αδυναμία εξυπηρέτησης του συνόλου των ωφελούμενων που απευθύνονται στις δομές τους (41,4%)
- η μετακίνηση ωφελούμενων σε άλλες δομές κατά τη διάρκεια του κύκλου της δράσης, με συνέπεια τη δημιουργία κενών θέσεων (36,8%) και
- το μικρότερο ποσοστό κάλυψης της δυναμικότητας της δομής από ωφελούμενους της δράσης (19,5%)

Οι αδυναμίες / μειονεκτήματα που εντοπίζονται στο νέο σύστημα τοποθέτησης ωφελούμενων, δεν ακυρώνουν σε καμία περίπτωση τα πλεονεκτηματά του, ωστόσο όπως διατύπωσαν αρκετοί ερωτώμενοι στην ποιοτική έρευνα «*χρησιμοποιούν άμεσης εξέτασης, ώστε να εξευρεθούν λύσεις*» που θα τις αμβλύνουν. Το ίδιο αίτημα αποτυπώνεται και από την ποσοτική έρευνα, με το 43,1% των φορέων να αναφέρουν πως πρέπει να υπάρχει καλύτερη αντιστοίχιση των voucher που διατίθενται σε κάθε περιοχή με τις διαθέσιμες θέσεις, ώστε να επιλυθούν τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν από την εφαρμογή του.

Σε ότι αφορά **στα κριτήρια που «υιοθέτησαν» οι φορείς την περίοδο 2016-2017, όσον αφορά στην τοποθέτηση ωφελούμενων από τη δράση της Εναρμόνισης που απευθύνθηκαν στις δομές τους, φαίνεται πως τρία κριτήρια έπαιξαν τον βασικότερο ρόλο**. Πιο συγκεκριμένα, **η σειρά προτεραιότητας με την οποία προσήλθαν οι ωφελούμενοι γονείς στις δομές (79,3%), οι γονείς που είχαν τοποθετήσει και άλλο παιδί στην ίδια δομή σε προηγούμενο σχολικό έτος (57,7%), καθώς και η εγγύτητα του τόπου κατοικίας τους με τη δομή (29,0%)** φαίνεται να αποτέλεσαν το βασικό τρίπτυχο των κριτηρίων, βάσει των οποίων οι φορείς τοποθέτησαν τους κατόχους Voucher στις δομές τους.

Οι διαπροσωπικές σχέσεις που είχαν αναπτυχθεί με τους γονείς, αποτέλεσαν επίσης βασικό κριτήριο για τους ιδιωτικούς φορείς (17,7%), ενώ το 8,3% των δημοτικών φορέων ανέφερε πως έλαβε υπόψη

τη μοριοδότηση των γονέων. Τέλος, έναν ποσοστό της τάξης του 8,2% των ιδιωτικών φορέων ανέφεραν ότι επέλεξαν γονείς που είχαν τη δυνατότητα να καταβάλουν κάποιο πρόσθετο τίμημα για υπηρεσίες που προσφέρει η δομή και δεν καλύπτονται από το πρόγραμμα της Εναρμόνισης, ενώ το 8,7% των δημοτικών φορέων ανέφερε πως τοποθετήθηκαν όλοι όσοι προσήλθαν στις δομές τους, καθώς υπήρχαν διαθέσιμες θέσεις.

Παρά το γεγονός όμως ότι οι φορείς είχαν θέσει κριτήρια για την τοποθέτηση ωφελούμενων, ωστόσο, όπως προέκυψε από τα ευρήματα της ποιοτικής έρευνας, υπήρχε μία μερίδα γονέων που αντιμετώπισε προβλήματα με το νέο σύστημα, κυρίως λόγω της ελλιπούς ενημέρωσης που είχαν γύρω από τις διαδικασίες που έπρεπε να ακολουθήσουν για την τοποθέτηση τους παιδιού τους. Τα προβλήματα αυτά όμως «συν το χρόνο», φαίνεται να εξομαλύνονται, καθώς όπως αναφέρθηκε «*τη 2η χρονιά εφαρμογής του νέου συστήματος (2017-2018) οι γονείς ήταν ενήμεροι και οι φορείς περισσότερο προετοιμασμένοι, γεγονός που οδήγησε στην ομαλοποίηση των τοποθετήσεων*».

9.2.5 Η γνώμη των φορέων για την επάρκεια της νόμιμης δυναμικότητας των δομών για την κάλυψη των αναγκών του πληθυσμού στόχου / ωφελούμενων

Το 15,4% των φορέων που συμμετείχαν στην ποσοτική έρευνα αναφέρει πως «*οι θέσεις που υπάρχουν στις δομές δεν επαρκούν*» για να καλύψουν την αντίστοιχη ζήτηση. Όπως σημείωσαν, «*υπάρχει μεγάλη ανάγκη γενικότερα σε ΚΔΑΠ και σε βρεφονηπιακούς σταθμούς*», κάτι που επιβεβαιώνεται τόσο από τα ευρήματα της ποιοτικής έρευνας στους φορείς, όσο και από την ανάλυση των στοιχείων της Ε.Ε.Τ.Α.Α., σε σχέση με τη δυναμικότητα των δομών και το βαθμό κάλυψής της, αλλά και των στοιχείων που αφορούν στις τοποθετήσεις μητέρων και παιδιών με ενεργά voucher στον κύκλο 2016-2017, τα οποία καταδεικνύουν ότι δεν ικανοποιήθηκε το 8,3% των ωφελούμενων.

Όπως ανέφεραν αρκετοί φορείς στο πλαίσιο της ποιοτικής έρευνας στους 2 πρώτους εξεταζόμενους κύκλους της δράσης, επειδή οι τοποθετήσεις των ωφελούμενων γινόταν βάσει των προσφερόμενων από τις δομές θέσεων, η ανάγκη αυτή δεν ήταν τόσο εμφανής. Τονίζουν ότι το πρόβλημα προέκυψε με την εφαρμογή του συστήματος voucher, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι αφενός κανείς δεν γνωρίζει τον ακριβή αριθμό της νόμιμης δυναμικότητας των δομών της κάθε περιοχής, με εξαίρεση, όπως αναφέρουν «*περιοχές που οι δομές που λειτουργούν είναι συγκεκριμένες*».

Στο πλαίσιο αυτό, κάποιοι εκ των συμμετεχόντων στην ποσοτική έρευνα εκπρόσωποι φορέων, ανέφεραν ότι υπάρχει ανάγκη καταγραφής των δομών που λειτουργούν σε όλη την επικράτεια της χώρας, ώστε να υπάρχει μία σαφής εικόνα των αναγκών της κάθε περιοχής. Μάλιστα όπως ανέφερε ένας ερωτώμενος στην ποιοτική έρευνα, κάτι τέτοιο θα μπορούσε να λειτουργήσει ενθαρρυντικά, για κάποιους που ενδιαφέρονται να επενδύσουν σε αυτόν τον τομέα.

9.2.6 Η γνώμη των φορέων για τις αλλαγές στις διαδικασίες χρηματοδότησης

Θετικά κρίνει η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτώμενων (88,7%) φορέων, την αλλαγή του τρόπου πληρωμής των δομών για υπηρεσίες που παρέχουν σε ωφελούμενους από τη δράση της Εναρμόνισης, η οποία υιοθετήθηκε την περίοδο 2016-2017. Όπως διατύπωσαν μάλιστα κάποιοι εκπρόσωποι των φορέων κατά τη διενέργεια της ποιοτικής έρευνας «*Το 2016-2017 για εμάς ήταν φοβερές χρονιές. Πληρωνόμασταν κάθε μήνα!*», εκφράζοντας με αυτόν τον τρόπο την ανακούφισή τους σε σχέση με τους τρόπους πληρωμής τους που εφαρμόστηκαν σε προηγούμενους κύκλους.

Ένα ποσοστό της τάξης του 9,3% των φορέων, αντιμετωπίζει με ουδετερότητα αυτή την αλλαγή, αναφέροντας ότι και με τον νέο τρόπο παρατηρούνται καθυστερήσεις στις καταβολές των μηνιαίων δόσεων. Τέλος, μία πολύ μικρή μερίδα ερωτώμενων (2,0%) αναφέρει πως η αλλαγή του τρόπου πληρωμής είναι προς τη λάθος κατεύθυνση. Πρόκειται κυρίως για Δημοτικούς φορείς, οι οποίοι αναφέρουν ότι παρότι βελτιώθηκαν οι χρηματοροές της δράσης, ωστόσο η νέα διαδικασία που υιοθετήθηκε, με την οποία συμβάλλονται οι δομές με τους ωφελούμενους, αντί τις παλαιάς που συμβαλλόταν οι δομές με την Ε.Ε.Τ.Α.Α., είναι περισσότερο γραφειοκρατική και τους προσθέτει «*έξτρα διοικητικό βάρος*», όπως χαρακτηριστικά αναφέρουν.

(Q. 37) Την περίοδο 2016-2017, άλλαξε ο τρόπος πληρωμής των δομών για υπηρεσίες που παρέχουν σε ωφελούμενους από τη δράση της Εναρμόνισης και αντί της προκαταβολής και των ενδιάμεσων εκταμιεύσεων που εφαρμόζονταν στους προηγούμενους κύκλους, υιοθετήθηκε ένας νέος τρόπος βάσει του οποίου οι πληρωμές πραγματοποιούνται εντός 15μέρους από την υποβολή εκ μέρους του φορέα / δομής σας των σχετικών Συγκεντρωτικών καταστάσεων παραστατικών στην ΕΕΤΑΑ. Κατά τη γνώμη σας η αλλαγή αυτή ήταν:

Κατηγορία φορέα	Προς τη σωστή κατεύθυνση	Ούτε σωστή, ούτε λάθος	Προς τη λάθος κατεύθυνση
Δημοτικός	88,4%	8,6%	3,0%
Ιδιωτικός	89,0%	10,2%	0,8%
Σύνολο	88,7%	9,3%	2,0%

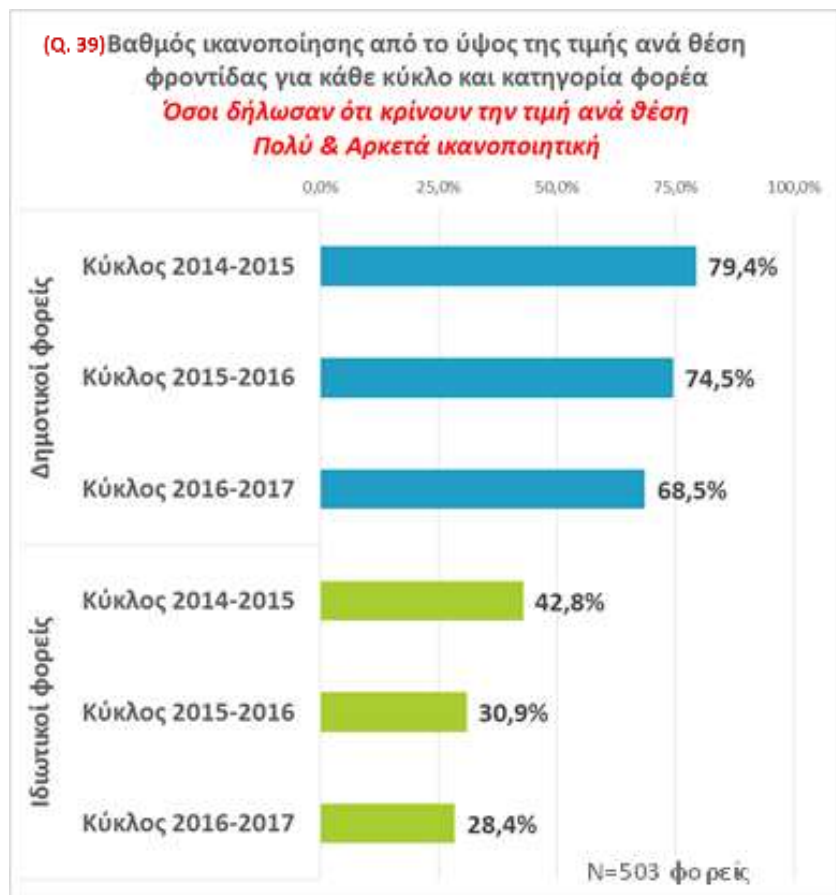
9.2.7 Η γνώμη των φορέων για το ύψος της τιμής ανά θέση φροντίδας που ορίζεται από τη δράση

Ο βαθμός ικανοποίησης των φορέων από το ύψος της τιμής ανά θέση φροντίδας που ορίζεται από τη δράση, θάινει μειούμενος στους τρεις εξεταζόμενους κύκλους.

Πιο συγκεκριμένα, όπως προέκυψε από τα ευρήματα της ποσοτικής έρευνας στους φορείς:

- στον κύκλο 2014-2015, το 62,2% των συμμετεχόντων φορέων στη δράση έκρινε το ύψος της τιμής ανά θέση πολύ ή αρκετά ικανοποιητικό,
- στον κύκλο 2015-2016, το αντίστοιχο ποσοστό μειώθηκε και κυμάνθηκε στο 54,1%, ενώ
- στον τελευταίο εξεταζόμενο κύκλο 2016-2017 που σημειώθηκε μείωση των ανώτατων ορίων δαπάνης ανά θέση, το ποσοστό των πολύ και αρκετά ικανοποιημένων φορέων ανήλθε μόλις στο 49,7%.

Όπως φαίνεται από τα στοιχεία του διπλανού γραφήματος και του πίνακα που ακολουθεί, διαχρονικά και στους τρεις εξεταζόμενους κύκλους, τα ποσοστά των δημοτικών φορέων που δηλώνουν ικανοποιημένοι (πολύ ή αρκετά) από το ύψος της τιμής ανά θέση, είναι πολύ μεγαλύτερα από τα αντίστοιχα ποσοστά των ιδιωτικών φορέων.

(Q. 39) Για κάθε έναν από τους παρακάτω κύκλους εφαρμογής της δράσης της Εναρμόνισης, πως κρίνετε το ύψος της τιμής ανά θέση φροντίδας που ορίζεται από τη δράση, σε σχέση με τις προσφερόμενες υπηρεσίες που πρέπει να παρέχει η δομή σας, βάσει των σχετικών προσκλήσεων;

Κατηγορία φορέα	Κύκλος 2014-2015		Κύκλος 2015-2016		Κύκλος 2016-2017	
	Πολύ & Αρκετά ικανοποιητική	Λίγο & Καθόλου ικανοποιητική	Πολύ & Αρκετά ικανοποιητική	Λίγο & Καθόλου ικανοποιητική	Πολύ & Αρκετά ικανοποιητική	Λίγο & Καθόλου ικανοποιητική
Δημοτικός	79,4%	20,6%	74,5%	25,5%	68,5%	31,5%
Ιδιωτικός	42,8%	57,2%	30,9%	69,1%	28,4%	71,6%
Σύνολο	62,2%	37,8%	54,1%	45,9%	49,7%	50,3%

Όπως ανέφεραν πολλοί ιδιωτικοί φορείς, η ανά θέση αποζημίωση δεν επαρκεί να καλύψουν τα λειτουργικά τους έξοδα, εννοώντας ότι η τιμή αποζημίωσης είναι υποκοστολογημένη σε σχέση με τα κέντρα κόστους τους (όπως οι αμοιβές του προσωπικού, ενοίκια κτιριακών εγκαταστάσεων, αναλώσιμα, δαπάνες ΔΕΚΟ, συντήρηση εξοπλισμού και κτιριακών εγκαταστάσεων, service μεταφορικών μέσων, κλπ.). Γι' αυτό και πολλοί από αυτούς επιλέγουν να διαθέσουν μόνο ένα ποσοστό της δυναμικότητάς τους στη δράση. Η θέση αυτή, επιβεβαιώνεται και από τους δημοτικούς φορείς, οι οποίοι διατυπώνουν ότι οι τιμές ανά θέση φροντίδας «είναι καλές, αλλά όχι επαρκείς για να καλύψουν τα πάντα». Όπως αναφέρουν μάλιστα, μέρος των λειτουργικών τους εξόδων, όπως πχ. η μισθοδοσία, η αγορά τροφίμων, η συντήρηση των κτηριακών εγκαταστάσεων, κλπ., καλύπτονται από τον προϋπολογισμό του Δήμου.

Σε επίπεδο κατηγορίας θέσεων, τόσο οι ιδιωτικοί, όσο και οι δημοτικοί φορείς αναφέρουν ότι:

- Η αποζημίωση των θέσεων σε ΚΔΑΠ είναι πολύ χαμηλή, «καθιστώντας αδύνατη την επιβίωση των μικρών σε δυναμικότητα δομών αυτής της κατηγορίας, τονίζοντας ταυτόχρονα πως μόνο τα ΚΔΑΠ που φιλοξενούν 80 με 100 παιδιά και πλέον, μπορούν να καλύψουν οριακά τα λειτουργικά τους έξοδα, μέσω της Εναρμόνισης».
- Η αποζημίωση των θέσεων της κατηγορίας Α1 (Βρεφικοί-Βρεφονηπιακοί σταθμοί) κρίνεται πολύ χαμηλή, ιδιαίτερα αν λάβει κανείς υπόψη του όπως τονίζουν πολλοί φορείς που διαθέτουν δομές σε αυτή την κατηγορία, ότι «οι ανάγκες φροντίδας των βρεφών είναι πολύ περισσότερες από τις ανάγκες των νηπίων».
- Στα ΚΔΑΠ-ΜΕΑ, η τιμή κρίνεται οριακή από πολλούς φορείς που διαθέτουν αυτής της κατηγορίας δομές, ενώ κάποιοι αναφέρουν ότι «αν η χρηματοδότηση ήταν μεγαλύτερη θα μπορούσαν να προσφέρουν πολύ πιο εξειδικευμένες υπηρεσίες στα φιλοξενούμενα άτομα, όπως πχ. φυσικοθεραπείες, λογοθεραπείες, κλπ.».

9.2.8 Η γνώμη των φορέων για τις αλλαγές στις διαδικασίες παρακολούθησης της δράσης

Στον κύκλο 2016-2017, οι διαδικασίες παρακολούθησης της δράσης άλλαξαν σε σχέση με τους δύο προηγούμενους εξεταζόμενους κύκλους (2014-2015 & 2015-2016). Πιο συγκεκριμένα, οι δομές όφειλαν σύμφωνα με τη σχετική ΚΥΑ (Αριθμ. 16/οικ.578/ΕΥΣΕΚΤ/66166) να:

- υπογράφουν συμβάσεις με τα ωφελούμενα άτομα, τις οποίες εν συνεχεία έπρεπε να υποβάλλουν στην Ε.Ε.Τ.Α.Α. μαζί με τη σχετική εξουσιοδότηση των ωφελούμενων που έχουν εγγράψει στις δομές τους προς την Ε.Ε.Τ.Α.Α. με την οποία παραχωρούν το δικαίωμα να διενεργεί τις πληρωμές προς τη δομή για λογαριασμό τους,
- εξασφαλίσουν την ηλεκτρονική υποβολή στην Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε., των συμπληρωμένων ερωτηματολογίων από όλους τους ωφελούμενους κατά την ένταξη τους στο πρόγραμμα και κατά την αποχώρησή τους από αυτό, όποτε και αν αυτή συμβεί. Εν αντιθέση με τους προηγούμενους κύκλους υλοποίησης, οι ωφελούμενοι συμπλήρωναν έντυπο ερωτηματολόγιο εισόδου και εξόδου τα οποία κατέθεταν στην δομή και η δομή διαβίβαζε στην ΕΕΤΑΑ ΑΕ τα σχετικά έντυπα.

Ωστόσο οι παραπάνω αλλαγές επιβάρυναν το διοικητικό και διαχειριστικό βάρος του 60,0% περίπου των φορέων που συμμετείχαν σε αυτόν τον κύκλο, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της σχετικής έρευνας. Πιο συγκεκριμένα:

- **Η διαδικασία υπογραφής των συμβάσεων μεταξύ δομών και ωφελούμενων επιβάρυνε σε μεγάλο βαθμό το διοικητικά το 59,2% των φορέων που συμμετείχαν σε αυτόν τον κύκλο.** Όπως μάλιστα αναφέρουν πολλοί εκπρόσωποι των φορέων στο παρελθόν είχαν να υπογράψουν 4 συμβάσεις με την Ε.Ε.Τ.Α.Α. (μία ανά πηγή χρηματοδότησης της δράσης), ενώ με τη νέα διαδικασία ο αριθμός τους αυξήθηκε με γεωμετρική πρόοδο, απαιτώντας άλλου τύπου διαχείριση και περισσότερο προσωπικό.
- **Οι διαδικασίες παρακολούθησης της δράσης που συνδέονται με τις πληρωμές από το πρόγραμμα όπως τα μηνιαία δελτία παρακολούθησης και οι αντίστοιχες συγκεντρωτικές καταστάσεις παραστατικών, επιβάρυναν διοικητικά σε μεγάλο βαθμό το 57,1% των φορέων που συμμετείχαν σε αυτόν τον κύκλο.** Όπως αναφέρει μάλιστα το 57,3% των φορέων δυσκολεύονται πολύ να συλλέξουν έγκαιρα τις υπογραφές από τους γονείς σε ότι αφορά στο παρουσιολόγιο, είτε γιατί κάποιοι από αυτούς αμελούν, είτε γιατί κάποιοι από αυτούς δεν έχουν κατανοήσει αυτή τους την υποχρέωση.
- **Από την υποχρέωση έκδοσης Αποδείξεων Παροχής Υπηρεσιών (ΑΠΥ) προς τους ωφελούμενους σε μηνιαία βάση, επιβαρύνθηκε πολύ και αρκετά το 66,4% των φορέων που συμμετείχαν σε αυτόν τον κύκλο.**

Εκτός όμως από τα παραπάνω, το διοικητικό βάρος των φορέων που συμμετείχαν σε αυτόν τον κύκλο επιβαρύνθηκε και από δύο άλλες παραμέτρους. Η πρώτη αφορά στην υποχρέωσή τους να εξασφαλίσουν τη συλλογή και υποβολή στην Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε., των συμπληρωμένων ερωτηματολογίων από όλους τους ωφελούμενους κατά την ένταξη τους στο πρόγραμμα και κατά την αποχώρησή τους από αυτό. Όπως αναφέρει το 53,7% των φορέων οι γονείς δεν αντιλαμβάνονται αυτή τους την υποχρέωση με αποτέλεσμα οι ίδιοι να αναγκάζονται να επικοινωνούν ξανά και ξανά με τους ωφελούμενους, ενώ προκειμένου να τους βοηθήσουν στη συμπλήρωσή τους πολλοί φορείς έχουν

δημιουργήσει ένα άτυπο helpdeskτο οποίο υποστηρίζεται τόσο από το διοικητικό τους προσωπικό, όσο και από το παιδαγωγικό, επιβαρύνοντας όμως το κόστος λειτουργίας των φορέων τους. Προς την ίδια κατεύθυνση κινείται και η δεύτερη παράμετρος η οποία σχετίζεται με την ηλεκτρονική υποβολή των αιτήσεων συμμετοχής των ενδιαφερόμενων γονέων. Όπως αναφέρουν 7 στους 10 φορείς, πολλοί γονείς αφενός δεν είναι εξοικειωμένοι με το διαδίκτυο και τη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών και αφετέρου νοιώθουν ανασφάλεια με τα δικαιολογητικά που πρέπει να συνυποβάλλουν με την αίτησή τους. Εξαιτίας αυτών των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι ενδιαφερόμενοι με την υποβολή των αιτήσεων συμμετοχής τους, πολλοί ζήτησαν τη συνδρομή των δομών, οι οποίες και σε αυτή την περίπτωση διαμόρφωσαν έναν άτυπο μηχανισμό υποστήριξής τους, ο οποίος αναλάμβανε τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής και την ηλεκτρονική υποβολή των αιτήσεών τους, γεγονός που επιβάρυνε και πάλι τα διοικητικά τους κόστη.

Οι δημοτικοί φορείς, επιβαρύνθηκαν διοικητικά πολύ περισσότερο από τους ιδιωτικούς, σε όλες τις επιμέρους παραμέτρους, δεδομένου ότι λειτουργούν κατά μέσο όρο μεγαλύτερο αριθμό δομών, με μεγαλύτερη μέση δυναμικότητα σε κάθε κατηγορία δομής/ θέσης, απ' ότι οι ιδιωτικοί, όπως φαίνεται από τα στοιχεία του πίνακα που ακολουθεί.

(Q. 40) Την περίοδο 2016-2017, υπήρξαν κάποιες αλλαγές σε ότι αφορά στις διαδικασίες διαχείρισης και παρακολούθησης της δράσης, σε σχέση με τους δύο προηγούμενους εξεταζόμενους κύκλους (2014-2015 & 2015-2016). Για κάθε μία από τις αλλαγές αυτές, θα ήθελαν να μου πείτε εάν επιβαρύνθηκε το διοικητικό / διαχειριστικό βάρος του φορέα / δομής σας και σε ποιο βαθμό;

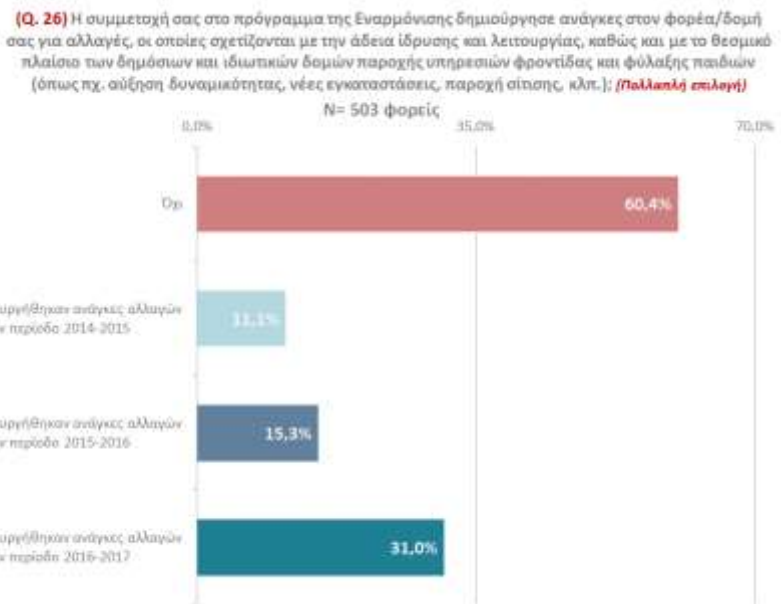
Βάση: Όσοι φορείς ανέφεραν ότι συμμετείχαν στον κύκλο 2016-2017 N= 497 φορείς

Κατηγορία φορέα	Διαδικασία υπογραφής και διαχείρισης συμβάσεων των δομών με τις / τους ωφελούμενους		Διαδικασίες παρακολούθησης της υλοποίησης της δράσης που συνδέονται με τις πληρωμές από το πρόγραμμα (π.χ. Παρουσιολόγια, Συγκεντρωτικές Καταστάσεις Παραστατικών σε μηνιαία βάση, κλπ.)		Έκδοση Αποδείξεων Παροχής Υπηρεσιών προς τις/τους ωφελούμενους	
	Πολύ & Αρκετά	Λίγο & Καθόλου	Πολύ & Αρκετά	Λίγο & Καθόλου	Πολύ & Αρκετά	Λίγο & Καθόλου
Δημοτικός	65,7%	34,3%	59,2%	40,8%	74,7%	25,3%
Ιδιωτικός	51,7%	48,3%	54,7%	45,3%	56,9%	43,1%
Σύνολο	59,2%	40,8%	57,1%	42,9%	66,4%	33,6%

Παρά το γεγονός όμως ότι τα ποσοστά των φορέων που δηλώνουν ότι επιβαρύνθηκαν από τις αλλαγές στις διαδικασίες διαχείρισης και παρακολούθησης της δράσης που υιοθετήθηκαν στον κύκλο 2016-2017 είναι αρκετά σημαντικά, υπάρχει ένα αξιόλογο ποσοστό φορέων (περίπου 40,0%) που είτε ότι επιβαρύνθηκε λίγο, είτε ότι δεν επιβαρύνθηκε καθόλου. Πρόκειται για φορείς που είτε διαθέτουν μικρής δυναμικότητας δομές (των 20-25 παιδιών), οπότε τα μεγέθη των ωφελούμενων είναι διαχειρίσιμα, είτε για φορείς με πολύ μεγάλη δυναμικότητα, πολλές δομές και πολύ οργανωμένα διοικητικά τμήματα

9.2.9 Οι αλλαγές που σχετίζονται με το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των δομών

Για το 39,6% των φορέων (49,1% των δημοτικών και 28,6% των ιδιωτικών φορέων), η συμμετοχή τους στη δράση της Εναρμόνισης δημιούργησε ανάγκες για αλλαγές που σχετίζονται με την άδεια ίδρυσης και λειτουργίας τους, καθώς και με το θεσμικό πλαίσιο των δημόσιων και ιδιωτικών δομών παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών.

Όπως φαίνεται και από το διπλανό γράφημα, οι ανάγκες αυτές, δημιουργήθηκαν για την πλειοψηφία των φορέων στον τελευταίο εξεταζόμενο κύκλο, δηλαδή το 2016-2017 και οι αλλαγές στις οποίες προβήκαν σχετίζονται κυρίως με:

- τις προσλήψεις επιπλέον προσωπικού (24,1% του συνόλου των φορέων),
- την ανακαίνιση / προσθήκη εξοπλισμού στις δομές (20,9% του συνόλου των φορέων),
- την αύξηση της δυναμικότητας των δομών (19,1% του συνόλου των φορέων), καθώς και
- την ανακαίνιση των κτιριακών εγκαταστάσεων (16,9% του συνόλου των φορέων)

Άλλες σημαντικές αλλαγές που καταγράφηκαν, στις οποίες προέβησαν πάνω από το 5,9% του συνόλου των φορέων, αφορούσαν στη μεταφορά της δομής σε νέες εγκαταστάσεις, την επέκταση του ωραρίου λειτουργίας της δομής, καθώς και τη λειτουργία τους σε περισσότερες βάρδιες, προκειμένου να καλύψουν τις ανάγκες των γονέων.

Ειδικότερα, σε ότι αφορά στις προσλήψεις επιπλέον προσωπικού, φαίνεται να προέβη το 18,6% του συνόλου των ιδιωτικών φορέων, που συμμετείχαν στην έρευνα, το 37,1% των δημοτικών, το 12,8% των κοινωφελών επιχειρήσεων των Δήμων και το 22,2% των Σωματείων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Συνολικά, το 24,1% των φορέων που συμμετείχαν στην έρευνα, προσέλαβαν 1.258 άτομα. Η πλειοψηφία αυτών των θέσεων (75,0%) προήλθε από δημοτικούς φορείς που προέβησαν σε προσλήψεις, οι οποίοι κατά μέσο όρο προσέλαβαν 14,75 άτομα ο καθένας, αντίθετα με τους ιδιωτικούς που ο μέσος όρος των προσλήψεων ανά φορέα αυτής της κατηγορίας κυμάνθηκε στα 4,63 άτομα.

Διερευνώντας το βαθμό επιρροής της αλλαγής του συστήματος τοποθέτησης ωφελούμενων και των ελλείψεων που παρατηρήθηκαν στη νόμιμη δυναμικότητα των δομών, όσον αφορά στην ενεργοποίησή τους για την αναβάθμιση ή και επέκταση της υφιστάμενης υποδομής τους προκύπτουν τα ακόλουθα ευρήματα:

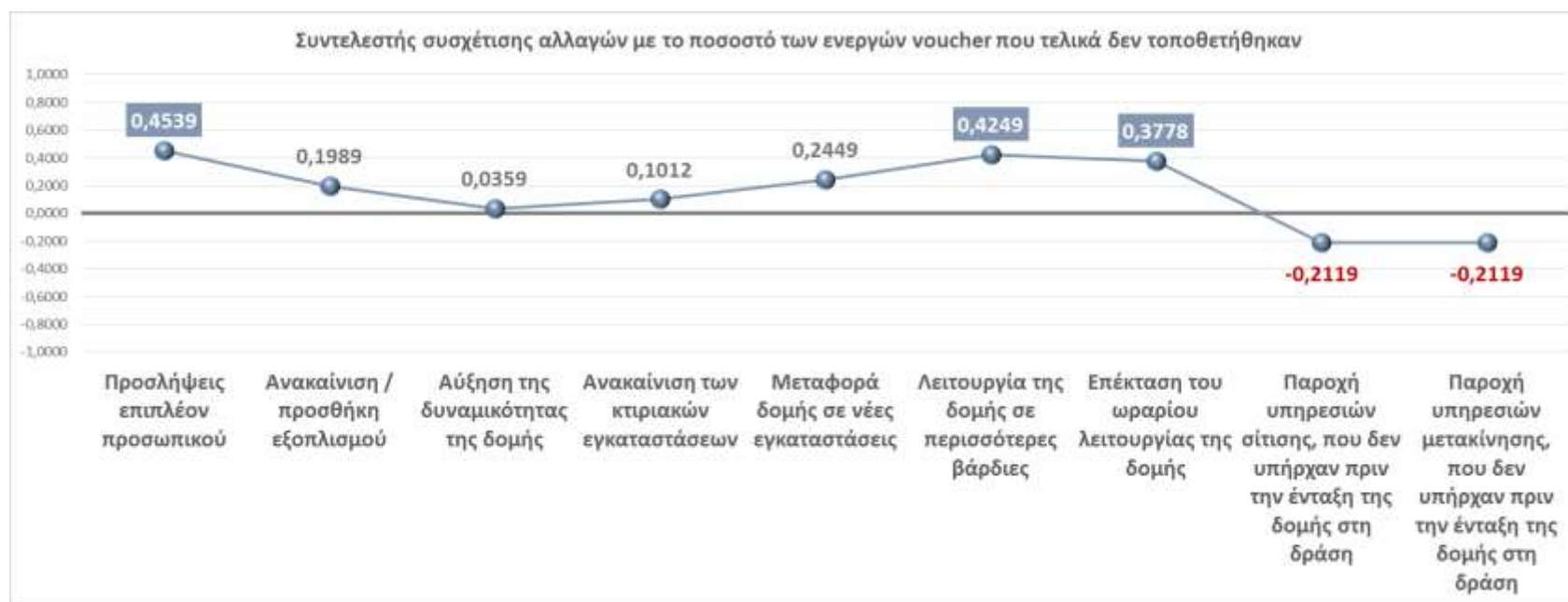
- Από τους 497 φορείς που συμμετείχαν στον κύκλο 2016-2017, οι 156 δήλωσαν πως η συμμετοχή τους στη δράση σε αυτόν τον κύκλο, τους δημιούργησε ανάγκες για αλλαγές που σχετίζονται με την άδεια ίδρυσης και λειτουργίας τους, καθώς και με το θεσμικό πλαίσιο των δημόσιων και ιδιωτικών δομών παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών (ποσοστό 31,4%). Ειδικότερα:
 - ο από τους 265 δημοτικούς φορείς που συμμετείχαν στη δράση σε αυτόν τον κύκλο, οι 105 ανέφεραν ότι η συμμετοχή τους στη δράση δημιούργησε ανάγκες αλλαγών (ποσοστό 39,6%), ενώ
 - ο από τους 232 ιδιωτικούς φορείς που συμμετείχαν στη δράση σε αυτόν τον κύκλο, οι 51 ανέφεραν ότι η συμμετοχή τους στη δράση δημιούργησε ανάγκες αλλαγών (ποσοστό 22,0%).

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι επιμέρους αλλαγές που δήλωσαν οι 156 φορείς ότι προβήκαν, λόγω της συμμετοχής τους στη δράση στον κύκλο 2016-2017, ανά Περιφέρεια.

Περιφέρεια	Προσλήψεις επιπλέον προσωπικού	Ανακαίνιση / προσθήκη εξοπλισμού	Αύξηση της δυναμικότητας της δομής	Ανακαίνιση των κτιριακών εγκαταστάσεων	Μεταφορά δομής σε νέες εγκαταστάσεις	Λειτουργία της δομής σε περισσότερες βάρδιες	Επέκταση του ωραρίου λειτουργίας της δομής	Παροχή υπηρεσιών σίτισης, που δεν υπήρχαν πριν την ένταξη της δομής στη δράση	Παροχή υπηρεσιών μετακίνησης, που δεν υπήρχαν πριν την ένταξη της δομής στη δράση	Άλλη αλλαγή
Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης	16,1%	22,6%	19,4%	9,7%	9,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	3,2%
Αττικής	14,6%	8,7%	9,7%	11,7%	3,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,9%
Βορείου Αιγαίου	25,0%	25,0%	0,0%	12,5%	0,0%	12,5%	12,5%	0,0%	0,0%	0,0%
Δυτικής Ελλάδας	30,3%	24,2%	18,2%	12,1%	6,1%	6,1%	6,1%	0,0%	0,0%	6,1%
Δυτικής Μακεδονίας	25,0%	16,7%	20,8%	25,0%	4,2%	4,2%	4,2%	8,3%	8,3%	0,0%
Ηπείρου	20,8%	12,5%	16,7%	8,3%	4,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	4,2%
Θεσσαλίας	14,3%	22,9%	20,0%	20,0%	2,9%	8,6%	2,9%	0,0%	0,0%	5,7%
Ιονίων Νήσων	35,7%	28,6%	21,4%	21,4%	7,1%	7,1%	7,1%	0,0%	0,0%	0,0%
Κεντρικής Μακεδονίας	17,5%	12,5%	15,8%	10,8%	5,8%	7,5%	4,2%	0,8%	0,8%	5,8%
Κρήτης	25,0%	15,6%	15,6%	15,6%	9,4%	12,5%	6,3%	0,0%	0,0%	3,1%
Νοτίου Αιγαίου	15,8%	15,8%	5,3%	10,5%	10,5%	5,3%	5,3%	0,0%	0,0%	0,0%
Πελοποννήσου	11,4%	14,3%	11,4%	14,3%	11,4%	2,9%	2,9%	0,0%	0,0%	2,9%
Στερεάς Ελλάδας	36,8%	21,1%	15,8%	21,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Σύνολο	19,3%	15,5%	14,7%	13,5%	5,8%	4,6%	3,0%	0,6%	0,6%	3,6%

Εξετάζοντας κατά πόσο αυτές οι αλλαγές αυτές σχετίζονται με τις ελλείψεις που παρατηρήθηκαν σε κάθε Περιφέρεια και πιο συγκεκριμένα με το ποσοστό των ενεργών voucher που τελικά δεν τοποθετήθηκαν, προκύπτουν τα ακόλουθα:

- οι προσλήψεις επιπλέον προσωπικού, η λειτουργία της δομής σε περισσότερες βάρδιες και η επέκταση του ωραρίου λειτουργίας της δομής, παρουσιάζουν συσχέτιση με την αλλαγή στο σύστημα τοποθέτησης, ωστόσο η συσχέτιση αυτή δεν είναι ισχυρή²⁶
- η παροχή υπηρεσιών σίτισης, καθώς και η παροχή υπηρεσιών μετακίνησης που δεν υπήρχαν πριν την ένταξη της δομής στη δράση, παρουσιάζουν αρνητική συσχέτιση
- οι υπόλοιπες αλλαγές στις οποίες προβήκαν οι δομές σχετίζονται σε πάρα πολύ χαμηλό βαθμό με την αλλαγή στο σύστημα τοποθέτησης των ωφελούμενων και το ποσοστό των ενεργών voucher που τελικά δεν τοποθετήθηκαν

²⁶ Θετική συσχέτιση όταν η τιμή είναι κοντά στην τιμή +1 και αρνητική συσχέτιση όταν η τιμή είναι κοντά στο -1

Ο χαμηλός αυτός βαθμός συσχέτισης του νέου συστήματος τοποθέτησης που εφαρμόστηκε από τη δράση την περίοδο 2016-2017 και των ελλείψεων σε θέσεις που παρατηρήθηκαν σε διάφορες κατηγορίες δομών, επιβεβαιώνεται και από τα ευρήματα της ποιοτικής έρευνας στους δημοτικούς φορείς παροχής υπηρεσιών, οι οποίοι στη συντριπτική τους πλειοψηφία ανέφεραν ότι προέβλεψαν σε ανακαινίσεις των κτιριακών τους εγκαταστάσεων ή μεταφορά των δομών τους σε νέες εγκαταστάσεις, προκειμένου να συμμορφωθούν με τις νέες προϋποθέσεις αδειοδότησής τους και τις τεχνικές προδιαγραφές που θέτει το Προεδρικό διάταγμα 99/2017 περί «Καθορισμού προϋποθέσεων αδειοδότησης και λειτουργίας των παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών που λειτουργούν εντός νομικών προσώπων των δήμων ή υπηρεσίας των δήμων».

9.2.10 Η γνώμη των φορέων για τη συνεργασία τους με την Ε.Ε.Τ.Α.Α.

Το 78,1% των φορέων κρίνει πολύ ικανοποιητικό το επίπεδο της συνεργασίας του με την Ε.Ε.Τ.Α.Α..

Μάλιστα κάποιοι αναφέρουν ότι «η σχέση είναι εξαιρετική και μετά από τόσα χρόνια συνεργασίας είναι πλέον φιλική». Το 18,7% αναφέρει πως το επίπεδο συνεργασίας είναι αρκετά ικανοποιητικό, ενώ ένα ποσοστό της τάξης του 3,2% χαρακτηρίζει τη συνεργασία με τον φορέα διαχείρισης της δράσης λίγο ή καθόλου ικανοποιητικό. Αναλύοντας τα στοιχεία της ποσοτικής έρευνας, φαίνεται ότι οι δημοτικοί φορείς είναι περισσότερο ικανοποιημένοι από τη συνεργασία τους με την Ε.Ε.Τ.Α.Α. σε σχέση με τους ιδιωτικούς. Πιο συγκεκριμένα, το 86,1% των δημοτικών φορέων δηλώνει πολύ ικανοποιημένο, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στους ιδιωτικούς φορείς ανέρχεται στο 69,1%.

Η απόκλιση αυτή των 17 ποσοστιαίων μονάδων που παρατηρείται μεταξύ δημοτικών και ιδιωτικών φορέων, σε ότι αφορά στο βαθμό ικανοποίησής τους μπορεί εύκολα να ερμηνευτεί, δεδομένου ότι 47,9% των ιδιωτικών φορέων αναφέρει πως υπάρχουν προβλήματα στη συνεργασία τους με τον φορέα διαχείρισης της δράσης, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στους δημοτικούς φορείς ανέρχεται στο 27,3%. Από τα βασικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ιδιωτικοί φορείς είναι η μη έγκαιρη ανταπόκριση της Ε.Ε.Τ.Α.Α. σε διάφορα αιτήματά τους (21,2% των ιδιωτικών φορέων), η δυσκολία τους να επικοινωνήσουν με το συγκεκριμένο στέλεχος της Ε.Ε.Τ.Α.Α., στο οποίο έχει «χρεωθεί ο φορέας» (14,4% των ιδιωτικών φορέων), καθώς και οι καθυστερήσεις στην καταβολή των ενδιάμεσων εκταμιεύσεων (8,1% των ιδιωτικών φορέων).

9.2.11 Η γνώμη των φορέων για τη συνεργασία τους με τους ωφελούμενους

Σχετικά χαμηλός είναι ο βαθμός ικανοποίησης των φορέων παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών από τη συνεργασία τους με τους ωφελούμενους, δεδομένου ότι μόνο το 39,6% των φορέων αναφέρει ότι το επίπεδο είναι πολύ ικανοποιητικό. Το ποσοστό αυτό μάλιστα καταγράφεται τόσο από τους ιδιωτικούς, όσο και από τους δημοτικούς φορείς. Ένα ποσοστό της τάξης του 52,9% των φορέων χαρακτηρίζει το επίπεδο συνεργασίας με τους ωφελούμενους αρκετά ικανοποιητικό, ενώ το 7,6% δηλώνει ότι είναι λίγο ή καθόλου ικανοποιητικό.

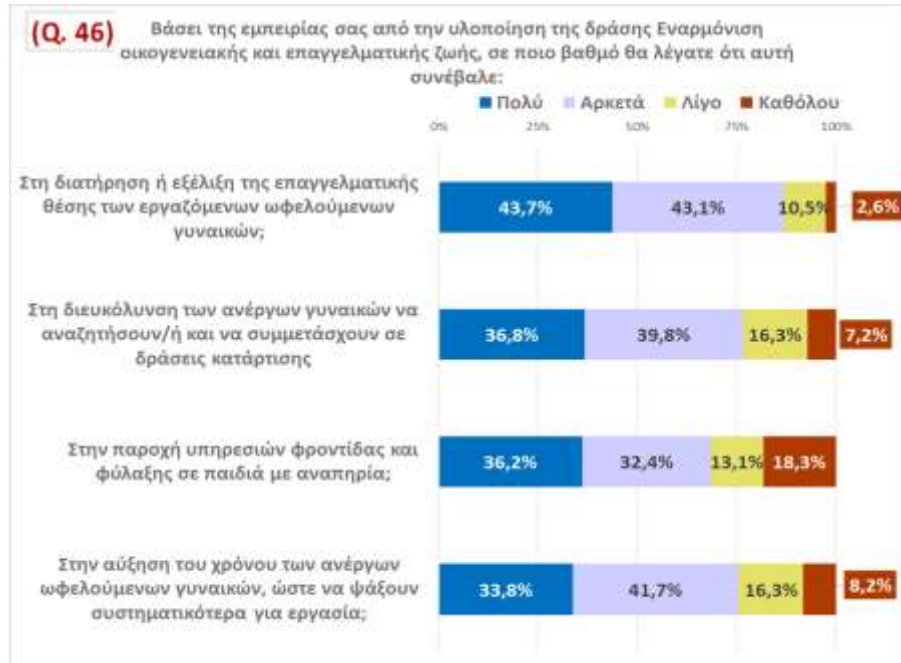
Ο σχετικά χαμηλός βαθμός ικανοποίησης των φορέων από τη συνεργασία τους με τους ωφελούμενους, οφείλεται και στο γεγονός ότι το 93,4% αντιμετωπίζουν αρκετά προβλήματα μαζί τους, τα οποία συνίστανται κυρίως στην «ασυνέπεια», όπως αναφέρουν μεγάλης μερίδας ωφελούμενων να συμπληρώσουν έγκαιρα το παρουσιολόγιο, ή τα Δελτία Εισόδου και Εξόδου, κάτι που όπως αναφέρουν αντανakλά αρνητικά στη λειτουργία τους επηρεάζοντας τις χρηματοροές και το χρόνο εκταμίευσης των ενδιάμεσων δόσεων. Πέραν αυτών, πάνω από 3 στους 10 ιδιωτικούς φορείς και 1 στους 10 δημοτικούς ανέφεραν πως οι γονείς έχουν υπερβολικές απαιτήσεις σε σχέση με τις προσφερόμενες από τη δράση υπηρεσίες, αναφέροντας μερίδα αυτών πως «κάποιοι γονείς λειτουργούν εκβιαστικά απέναντι στις δομές, απειλώντας πως αν δεν τους παρασχεθούν οι υπηρεσίες που δεν καλύπτονται από τη δράση, θα πάρουν το voucher τους και θα φύγουν.....!». Όπως αναφέρουν μάλιστα παρότι στη σχετική πρόσκληση της δράσης αναφέρονται ακριβώς ποιες υπηρεσίες δεν καλύπτονται από αυτή, ωστόσο υπάρχουν γονείς «που αγνοούν ή κάνουν πως αγνοούν» το εύρος των υπηρεσιών αυτών.

Τα παραπάνω προβλήματα, που καθορίζουν εν πολλοίς το επίπεδο συνεργασίας μεταξύ ωφελούμενων και δομών, σχετίζονται τόσο με το έλλειμμα ενημέρωσης μεγάλου τμήματος των ωφελούμενων γύρω από τις υποχρεώσεις συμμετοχής τους στη δράση, και το εύρος των υπηρεσιών που καλύπτονται από αυτή, όπως έχει επισημανθεί στην ενότητα 8.6 του παρόντος παραδοτέου, όσο και με το χαμηλό βαθμό εξοικείωσης των ωφελούμενων με πλαίσια που επιβάλλονται από συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα.

9.2.12 Η γνώμη των φορέων για τις επιπτώσεις στις ωφελούμενες γυναίκες

Θετικές κρίνουν οι φορείς παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών και τις επιπτώσεις της δράσης στις ωφελούμενες γυναίκες. Πιο συγκεκριμένα:

- το 86,9% των φορέων αναφέρει ότι η δράση συνέβαλε πολύ και αρκετά στη διατήρηση ή εξέλιξη της επαγγελματικής θέσης των εργαζόμενων ωφελούμενων γυναικών,
- το 76,5% δηλώνει πως οι ωφελούμενες άνεργες

γυναίκες διευκολύνθηκαν (πολύ ή αρκετά) από τη συμμετοχή τους στη δράση στο να αναζητήσουν ή και να συμμετάσχουν σε δράσεις κατάρτισης, βελτιώνοντας έτσι της ατομικές τους γνώσεις και δεξιότητες,

- το 75,5% ανέφερε επίσης ότι η δράση βοήθησε τις ωφελούμενες άνεργες γυναίκες να ψάξουν συστηματικότερα για εργασία, δεδομένου ότι απελευθέρωσε ένα σημαντικό μέρος του χρόνου που αφιέρωναν στη φροντίδα τους παιδιού τους και τέλος,
- το 68,6% των ερωτώμενων φορέων ανέφερε πως η δράση συνέβαλε πολύ και αρκετά στην παροχή υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών με αναπηρία.

Παρά τις θετικές αυτές διατυπώσεις όμως το 30,5% των ιδιωτικών φορέων και το 19,1% των δημοτικών, ανέφεραν πως η δράση συνέβαλε λίγο ή καθόλου στην αύξηση του χρόνου των ανέργων γυναικών να αναζητήσουν εργασία, δεδομένου ότι δεν ενδιαφέρονται να εργαστούν, κάτι που τεκμηριώνεται και από τα ευρήματα της ποιοτικής έρευνας στους φορείς.

Παράλληλα, πάνω από 3 στους 10 δημοτικούς φορείς αναφέρουν πως η δράση δεν συνέβαλε στην παροχή φροντίδας και φύλαξης παιδιών με αναπηρία, καθώς όπως αναφέρθηκε «οι δομές είναι πολύ περιορισμένες και δεν επαρκούν για τις ανάγκες που υπάρχουν».

Συνθέτοντας τα παραπάνω φαίνεται πως σύμφωνα με τη γνώμη των φορέων η δράση συνέβαλε σε πολύ μεγάλο βαθμό στη διατήρηση ή εξέλιξη της επαγγελματικής θέσης των εργαζόμενων γυναικών. Σε ότι αφορά στις άνεργες ωφελούμενες γυναίκες, σύμφωνα με τους φορείς, υπάρχει ένα αρκετά σημαντικό ποσοστό αυτής της κατηγορίας ωφελούμενων που τα κίνητρά τους δεν συνδέονται με τη στόχευση της δράσης περί βελτίωσης της απασχολησιμότητας των γυναικών, δεδομένου ότι όπως

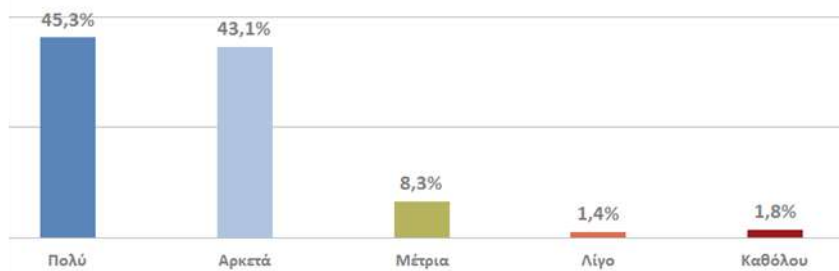
αναφέρεται δεν ενδιαφέρονται να εργαστούν. Ωστόσο, το εύρημα αυτό σε καμία περίπτωση δεν ακυρώνει τις θετικές επιπτώσεις που έχει η δράση στις άνεργες ωφελούμενες που ενδιαφέρονται να εργαστούν ή να συμμετάσχουν σε δράσεις εκπαίδευσης / κατάρτισης, που συμβάλλουν στην ενδυνάμωση των ατομικών τους γνώσεων και δεξιοτήτων και κατά συνέπεια στην είσοδό τους στην αγορά εργασίας. Υποδεικνύει όμως, για ακόμη μία φορά, πως θα πρέπει να υπάρξουν πρόσθετα κριτήρια ή μέτρα, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι θέσεις που διατίθενται μέσω της δράσης της Εναρμόνισης, απευθύνονται σε αυτούς που πραγματικά το έχουν ανάγκη.

Τέλος, η δράση συνέβαλε στην ανακούφιση των γυναικών που έχουν το ρόλο των άτυπων φροντιστών, παρέχοντάς τους υπηρεσίες φροντίδας για τα παιδιά τους που έχουν κάποιες μορφής αναπηρία. Όμως και πάλι επιβεβαιώνεται ότι οι δομές που υπάρχουν για αυτή την κατηγορία ατόμων δεν επαρκούν, και χρειάζεται να ληφθούν μέτρα είτε προς την κατεύθυνση της ενίσχυσης της δυναμικότητας υφιστάμενων δομών, είτε της δημιουργίας νέων σε περιοχές που παρουσιάζουν κενά.

9.2.13 Βαθμός ικανοποίησης των φορέων από τη δράση

Το 88,5% των φορέων παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών, δηλώνει πολύ και ικανοποιημένο από την υλοποίηση της δράσης.

(Q. 47) Συνολικά θα λέγατε ότι είστε ικανοποιημένος/η από την υλοποίηση της δράσης της Εναρμόνισης;

Αναλύοντας τα ευρήματα της ποσοτικής έρευνας στους φορείς βάσει της κατηγορίας που αυτοί ανήκουν, φαίνεται ότι οι δημοτικοί φορείς δηλώνουν σε μεγαλύτερο ποσοστό από τους ιδιωτικούς ότι είναι πολύ και αρκετά ικανοποιημένοι με τα ποσοστά να διαμορφώνονται στο 96,6% και 79,2% αντίστοιχα.

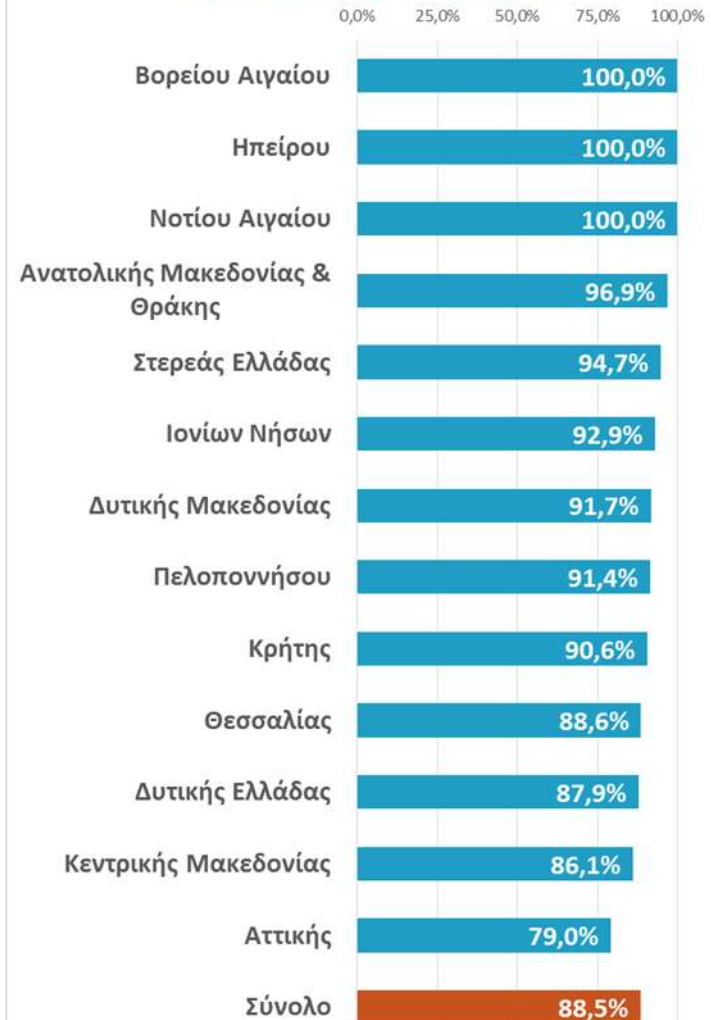
Διερευνώντας τα αίτια αυτής της απόκλισης των 17,4 ποσοστιαίων μονάδων μεταξύ των δύο κατηγοριών φορέων, φαίνεται ότι αυτά σχετίζονται με τρεις βασικούς παράγοντες. Ο πρώτος, αφορά στο ύψος της τιμής ανά θέση φροντίδας που ορίζεται από τη δράση. Όπως έχει αναφερθεί στη σχετική ενότητα 9.2.7 του παρόντος Παραδοτέου, το ποσοστό των ιδιωτικών φορέων που δηλώνουν λίγο ή καθόλου ικανοποιητική την τιμή που ορίζει η δράση ανά θέση φροντίδας κυμαίνεται στο 57,2% για τον κύκλο 2014-2015, στο 69,1% για τον κύκλο 2015-2016, ενώ στον τελευταίο εξεταζόμενο κύκλο 2016-2017, εκτοξεύεται στο 71,6%. Ο δεύτερος παράγοντας σχετίζεται με τις χρηματοδοτήσεις της δράσης, που παρά το γεγονός ότι κατά γενική ομολογία όλων των συμμετεχόντων στην έρευνα φορέων αυτές έχουν βελτιωθεί, ωστόσο όπως επισημαίνουν οι ιδιωτικοί φορείς παρατηρούνται ακόμη καθυστερήσεις. Τέλος, ο τρίτος παράγοντας, σχετίζεται με το σχεδιασμό της δράσης και κυρίως με θέματα που άπτονται των διαφορετικών ημερομηνιών προκήρυξης της και τα χρονικά περιθώρια που έχουν οι ενδιαφερόμενοι να υποβάλλουν την αίτησή τους και των διαδικασιών διαχείρισης της δράσης που έχει επιβαρύνει το διοικητικό κόστος αρκετών δομών.

Διερευνώντας σε επίπεδο Περιφέρειας το βαθμό ικανοποίησης των φορέων, όπως φαίνεται και στο διπλανό γράφημα απόλυτα ικανοποιημένοι από την υλοποίηση της δράσης είναι οι φορείς στο Βόρειο και Νότιο Αιγαίο και στην Ήπειρο, ενώ στην Αττική, καταγράφεται το μικρότερο ποσοστό πολύ και αρκετά ικανοποιημένων.

Ωστόσο, μόνο σε τέσσερις Περιφέρειες υπήρξαν φορείς που δήλωσαν ότι είναι λίγο ή καθόλου ικανοποιημένοι από την υλοποίηση της δράσης, και πιο συγκεκριμένα στην Κεντρική Μακεδονία (6,6%), στην Αττική (5,7%), στην Κρήτη (3,1%) και στην Πελοπόννησο (2,9%). Σε όλες τις υπόλοιπες Περιφέρειες οι ερωτώμενοι φορείς που δεν δήλωσαν ότι είναι πολύ και αρκετά ικανοποιημένοι, ανέφεραν ότι είναι μέτρια ικανοποιημένοι.

(Q. 47) Συνολικά θα λέγατε ότι είστε ικανοποιημένος/η από την υλοποίηση της δράσης της Εναρμόνισης;

Όσοι απάντησαν Πολύ & Αρκετά

9.2.14 Προτάσεις που κάνουν οι φορείς για το μελλοντικό σχεδιασμό της δράσης

Οι προτάσεις που κάνουν για τη βελτίωση της υλοποίησης της δράσης σε μελλοντικούς κύκλους, αφορούν:

- στη βελτίωση των χρηματορών της δράσης (56,7%)
- στην απλούστευση των διαδικασιών υποβολής αιτήσεων από τους ενδιαφερόμενους (55,7%)
- στην καλύτερη αντιστοίχιση των voucher που διατίθενται σε κάθε περιοχή με τις διαθέσιμες θέσεις, ανά κατηγορία δομής (43,1%)
- στην επιμήκυνση του διαθέσιμου χρόνου υποβολής αιτήσεων από τους ενδιαφερόμενους (39,6%)
- στην υποχρεωτική διασύνδεση των άνεργων ωφελούμενων με άλλες ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης (34,4%)
- στην επαναφορά του συστήματος της σύζευξης ωφελούμενων των περιόδων 2014-2015 και 2015-2016 (20,6% των δημοτικών και 14,4% των ιδιωτικών φορέων) και
- στην αύξηση της τιμής αποζημίωσης ανά θέση (4,2% των ιδιωτικών και 0,7% των δημοτικών φορέων)

Κάποιες άλλες ενδιαφέρουσες προτάσεις που καταγράφηκαν αφορούν:

- στην επαναφορά των συμβάσεων μεταξύ φορέων και Ε.Ε.Τ.Α.Α., ώστε να εκδίδονται και τα σχετικά παραστατικά επ' ονόματι της τελευταίας, κάτι που θα μείωνε και τη γραφειοκρατία,
- στον τρόπο υπολογισμού της ηλικίας των παιδιών που μπορούν να εγγραφούν σε δομές της κατηγορίας Α2 και πιο συγκεκριμένα να μπορούν να εγγράφονται παιδιά που συμπληρώνουν την ηλικία των 2 1/2 χρόνων κατά τη διάρκεια του έτους και όχι τον Σεπτέμβριο,
- στη δημιουργία βάσεως δεδομένων κενών θέσεων (για τους γονείς) και μη χρησιμοποιούμενων εγκεκριμένων voucher (για τις δομές) με τις ανάλογες δυνατότητες επιλογής και σύζευξης κατά την διάρκεια της υλοποίησης του προγράμματος
- στη διεύρυνση των κριτηρίων επιλογής ωφελούμενων, έτσι ώστε να μπορούν να εντάσσονται και γυναίκες που εργάζονται στον δημόσιο τομέα και τους Ο.Τ.Α.

9.3 Ο προσδιορισμός των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι πάροχοι των ως άνω υπηρεσιών

9.3.1 Διαδικασία υποβολής αιτημάτων συμμετοχής των φορέων στη δράση

Μόνο 1 στους 10 φορείς που συμμετείχαν στους κύκλους 2014-2015 και 2015-2016, ανέφερε ότι αντιμετώπισε κάποιο πρόβλημα με τη διαδικασία υποβολής της αίτησης συμμετοχής του και πιο συγκεκριμένα, το 8,9% των δημοτικών φορέων και το 11,7% των ιδιωτικών.

Ένα ποσοστό της τάξης του 6,0% ανέφερε ότι αντιμετώπισε προβλήματα και στους δύο αυτούς κύκλους, 3,2% ότι αντιμετώπισε προβλήματα μόνο στον κύκλο 2014-2015 και μόλις 0,9%, ότι τα προβλήματα που αντιμετώπισε αφορούσαν στη συμμετοχή του στον κύκλο 2015-2016. Σημαντικότερο πρόβλημα για τους ιδιωτικούς φορείς, αποτέλεσε η έκδοση εγγυητικής επιστολής, ενώ αντίθετα για τους δημοτικούς ήταν η συγκέντρωση κάποιων δικαιολογητικών που απαιτούσε η Πρόσκληση. Ο περιορισμένος χρόνος που είχαν στη διάθεσή τους για τη συγκέντρωση των απαιτούμενων δικαιολογητικών, αποτέλεσε έναν ακόμη πρόβλημα και για τις δύο κατηγορίες φορέων.

9.3.2 Διαδικασίες τοποθέτησης ωφελούμενων

Η νέα διαδικασία τοποθέτησης ωφελούμενων, μέσω του συστήματος voucher, που υιοθετήθηκε στον κύκλο 2016-2017, φαίνεται να δημιουργήσε προβλήματα στους φορείς. Πιο συγκεκριμένα:

- το 45,1% των φορέων, ανέφερε ότι αντιμετώπισε προβλήματα με τον έγκαιρο προγραμματισμό κάλυψης των θέσεων των δομών τους κάτι που σχετίζεται όπως ανέφεραν κυρίως οι δημοτικοί φορείς και «με την αδυναμία προγραμματισμού των προσλήψεων του απαραίτητου προσωπικού». Όπως αναφέρει μάλιστα αυτή η κατηγορία φορέων, δεδομένου ότι οι προσλήψεις στις Δημοτικές δομές δεν γίνονται με την ίδια ευελιξία που γίνονται στις ιδιωτικές, η πρόσληψη πλεονάζοντος, για τον αριθμό παιδιών που φιλοξενούν, προσωπικού επηρεάζει αρνητικά το κόστος λειτουργίας τους και κατά συνέπεια τη βιωσιμότητά τους.
- Ένα δεύτερο σημαντικό πρόβλημα για τους δημοτικούς φορείς αποτελεί η «διαρροή» ωφελούμενων σε άλλες δομές κατά τη διάρκεια του κύκλου της δράσης και κυρίως προς ιδιωτικές δομές, όπως αναφέρουν αρκετοί εκπρόσωποι αυτής της κατηγορίας και κατά συνέπεια η δημιουργία κενών θέσεων στη μέση της περιόδου (41,2%). Ωστόσο, η «διαρροή» ωφελούμενων φαίνεται να απασχολεί και τους ιδιωτικούς φορείς (31,8%), δεδομένου ότι όπως αναφέρουν κάποιοι «οι γονείς τους πιέζουν να προσφέρουν πρόσθετες παροχές εκτός προγράμματος, προκειμένου να εγγράψουν τα παιδιά τους στις δομές τους», ενώ κάποιοι άλλοι συμπληρώνουν ότι «οι γονείς αισθάνονται σαν να μας κάνουν χάρη που μας επιλέγουν», αναφέροντας ότι πολλές «μητέρες μέσω voucher είναι πιο απαιτητικές από τις μητέρες που πληρώνουν».
- Η αδυναμία εξυπηρέτησης του συνόλου των ωφελούμενων αποτελεί πρόβλημα για το 49,6% των ιδιωτικών φορέων και το 34,1% των δημοτικών.
- Τέλος, για το 21,7% των δημοτικών φορέων και το 16,9% των ιδιωτικών με το νέο σύστημα τοποθέτησης ωφελούμενων καλύφθηκε μικρότερο ποσοστό της δυναμικότητας των θέσεων που διαθέτουν οι δομές τους, σε σχέση με το προηγούμενο σύστημα του voucher, επηρεάζοντας αρνητικά τα συνολικά τους έσοδα.

9.3.3 Χρηματοδότηση

Οι ροές χρηματοδότησης, της δράσης δημιούργησαν προβλήματα σε περισσότερους από τους μισούς φορείς (53,9%) που συμμετείχαν σε κάποιον από τους εξεταζόμενους κύκλους. Πιο συγκεκριμένα:

- το 38,8% των φορέων που συμμετείχαν στον κύκλο 2014-2015, ανέφεραν ότι λόγω των ροών χρηματοδότησης παρατηρήθηκαν προβλήματα στην εύρυθμη λειτουργία τους,
- το αντίστοιχο ποσοστό για τον κύκλο 2015-2016, ανέρχεται στο 36,8%, ενώ
- στον κύκλο 2016-2017 το ποσοστό αυτό μειώνεται στο μισό περίπου και ανέρχεται στο 18,7%.

Οι χρηματοροές της δράσης, όπως φαίνεται και από τα στοιχεία του πίνακα που ακολουθεί, δημιούργησαν προβλήματα κυρίως στους ιδιωτικούς φορείς (74,6%), ενώ το αντίστοιχο ποσοστό δημοτικών φορέων ανέρχεται στο 35,6%.

(Q. 38) Λόγω των ροών χρηματοδότησης της δράσης της Εναρμόνισης, παρατηρήθηκαν προβλήματα στην εύρυθμη λειτουργία του φορέα / δομής σας και εάν ναι σε ποιόν ή ποιους κύκλους; (Πολλαπλή επιλογή)			
	Δημοτικός	Ιδιωτικός	Σύνολο
Όχι, δεν παρατηρήθηκε κανένα πρόβλημα	64,4%	25,4%	46,1%
Ναι, στον κύκλο 2014-2015	28,1%	50,8%	38,8%
Ναι, στον κύκλο 2015-2016	21,0%	54,7%	36,8%
Ναι, στον κύκλο 2016-2017	9,0%	29,7%	18,7%

Οι σημαντικές καθυστερήσεις των ενδιάμεσων εκταμιεύσεων της δράσης, που σημειώθηκαν στους κύκλους 2014-2015 και 2015-2016, δημιούργησαν σημαντικά προβλήματα στους φορείς. Οι πιο συχνές αναφορές αφορούσαν στην αδυναμία τους να ανταποκριθούν σε υποχρεώσεις που έχουν προς «την εφορία, το ΙΚΑ, τις τράπεζες, το προσωπικό, τους προμηθευτές». Μάλιστα κάποιοι ανέφεραν ότι προκειμένου να είναι συνεπείς σε διακανονισμούς που είχαν για χρέη προς το δημόσιο, άφηναν το προσωπικό τους απλήρωτο για «μήνες», προκειμένου να εξασφαλίσουν την «πολυπόθητη» για αυτούς ασφαλιστική και φορολογική ενημερότητα, ώστε να μπορούν να πληρωθούν από τη δράση.

Παράλληλα, οι 3 πηγές χρηματοδότησης της δράσης (ΠΕΠ, ΕΠΑΝΑΔ και εθνικοί πόροι) και οι διαφορετικές ημερομηνίες καταβολής των ενδιάμεσων δόσεων από κάθε πηγή αποτέλεσαν ακόμη ένα πρόβλημα για τους συμμετέχοντες φορείς, αφού όπως αναφέρουν «έληγε η μία ασφαλιστική ενημερότητα που υποβάλλαμε για να πληρωθούμε προς το ΕΠΑΝΑΔ και επειδή το ΠΕΠ θα καθυστερούσε, έπρεπε να εκδώσουμε νέα ρουφώντας μας όλη τη ρευστότητα».

Παρότι στον κύκλο 2016-2017 υπάρχει μία εξομάλυνση των πληρωμών, μεγάλο ποσοστό των ιδιωτικών φορέων και πιο συγκεκριμένα το 29,7% συνεχίζει να αντιμετωπίζει προβλήματα με τις χρηματοροές της δράσης, όταν το αντίστοιχο ποσοστό στους δημοτικούς φορείς είναι μόνο 9,0%. Τις καθυστερήσεις αυτές στις χρηματοροές της δράσης, αποδίδουν κυρίως στην Ε.Ε.Τ.Α.Α. και στην

έλλειψη επαρκούς στελεχιακού δυναμικού του φορέα διαχείρισης, ώστε να πραγματοποιεί έγκαιρα τους σχετικούς ελέγχους που απαιτούνται πριν τις εκταμιεύσεις των δόσεων.

Ένα άλλο πρόβλημα που αναφέρθηκε κυρίως από ιδιωτικούς φορείς, σχετίζεται με την ημερομηνία καταβολής της τελευταίας δόσης της δράσης. Όπως διατύπωσαν για εκείνους η σχολική χρονιά κλείνει τον Ιούνιο και «...πρέπει να έχουμε χρήματα να πληρώσουμε τα επιδόματα τους, τις άδειες τους. Όμως αυτά εμείς τα πληρωνόμαστε το πρώτο 10ήμερο του Αυγούστου. Είναι πολλά χρήματα».

9.3.4 Τιμές ανά θέση φροντίδας που ορίζονται από τη δράση

Το 37,8% των φορέων που συμμετείχαν στη δράση στον κύκλο 2014-2015, το 45,9% όσων συμμετείχαν στον κύκλο 2015-2016 και το 50,3% όσων συμμετείχαν στον κύκλο 2016-2017, αναφέρουν πως είναι λίγο ή καθόλου ικανοποιημένοι από τις τιμές αποζημίωσης ανά θέση που ορίζονται από τη δράση.

Όπως φαίνεται και από τα στοιχεία του πίνακα που ακολουθεί, οι ιδιωτικοί φορείς είναι περισσότερο δυσαρεστημένοι από τις τιμές αποζημίωσης της δράσης σε σχέση με τους δημοτικούς, αναφέροντας πως η τιμή αποζημίωσης είναι υποκοστολογημένη σε σχέση με τα κέντρα κόστους τους (όπως οι αμοιβές του προσωπικού, ενοίκια κτιριακών εγκαταστάσεων, αναλώσιμα, δαπάνες ΔΕΚΟ, συντήρηση εξοπλισμού και κτιριακών εγκαταστάσεων, service μεταφορικών μέσων, κλπ.). και ότι οι τιμές που ορίζονται από τη δράση είναι δυσανάλογα μικρότερες με αυτές που ισχύουν στην ελεύθερη αγορά. Η θέση αυτή, επιβεβαιώνεται και από τους δημοτικούς φορείς, οι οποίοι διατυπώνουν ότι οι τιμές ανά θέση φροντίδας «είναι καλές, αλλά όχι επαρκείς για να καλύψουν τα πάντα».

(Q. 39) Για κάθε έναν από τους παρακάτω κύκλους εφαρμογής της δράσης της Εναρμόνισης, πως κρίνετε το ύψος της τιμής ανά θέση φροντίδας που ορίζεται από τη δράση, σε σχέση με τις προσφερόμενες υπηρεσίες που πρέπει να παρέχει η δομή σας, βάσει των σχετικών προσκλήσεων;			
Ποσοστό φορέων που ανέφερε πως το ύψος της τιμής ανά θέση φροντίδας που ορίζεται από τη δράση είναι λίγο ή καθόλου ικανοποιητικό			
Κατηγορία φορέα	Κύκλος 2014-2015 Λίγο & Καθόλου ικανοποιητικό	Κύκλος 2015-2016 Λίγο & Καθόλου ικανοποιητικό	Κύκλος 2016-2017 Λίγο & Καθόλου ικανοποιητικό
Δημοτικός	20,6%	25,5%	31,5%
Ιδιωτικός	57,2%	69,1%	71,6%
Σύνολο	37,8%	45,9%	50,3%

Τα σημαντικότερα προβλήματα από τις τιμές αποζημίωσης της δράσης προκαλούνται:

- Στα ΚΔΑΠ με μικρή δυναμικότητα (κάτω των 80 θέσεων)
- Στους Βρεφικούς-Βρεφονηπιακούς σταθμούς, που αναφέρουν ότι «οι ανάγκες φροντίδας των βρεφών είναι πολύ περισσότερες από τις ανάγκες των νηπίων».

- Στα ΚΔΑΠ-ΜΕΑ, που αναφέρουν ότι η τιμή είναι οριακή, ενώ κάποιοι αναφέρουν ότι «αν η χρηματοδότηση ήταν μεγαλύτερη θα μπορούσαν να προσφέρουν πολύ πιο εξειδικευμένες υπηρεσίες στα φιλοξενούμενα άτομα, όπως πχ. φυσικοθεραπείες, λογοθεραπείες, κλπ.».

9.3.5 Διαδικασίες διαχείρισης

Οι αλλαγές στις διαδικασίες διαχείρισης και παρακολούθησης της δράσης που υιοθετήθηκαν στον κύκλο 2016-2017, επιβάρυναν το διοικητικό και διαχειριστικό βάρος του 60,0% περίπου των φορέων που συμμετείχαν σε αυτόν τον κύκλο. Περισσότερο επιβαρύνθηκαν οι φορείς από την υποχρέωση έκδοσης Αποδείξεων Παροχής Υπηρεσιών (ΑΠΥ) προς τους ωφελούμενους (66,4%) σε μηνιαία βάση. Ένα άλλο στοιχείο, που επιβάρυνε τα διοικητικά και διαχειριστικά κόστη του 59,2% των φορέων αποτελεί η διαδικασία υπογραφής και διαχείρισης των συμβάσεων μεταξύ δομών και ωφελούμενων, ενώ ένα ποσοστό της τάξης του 57,1% αναφέρει ότι επιβαρύνθηκε από τις διαδικασίες παρακολούθησης της υλοποίησης της δράσης που συνδέονται με τις πληρωμές από το πρόγραμμα. Οι δημοτικοί φορείς, έχοντας κατά μέσο όρο μεγαλύτερο αριθμό δομών και μεγαλύτερη μέση δυναμικότητα σε κάθε κατηγορία δομής/ θέσης, απ' ότι οι ιδιωτικοί, γεγονός που συνεπάγεται περισσότερες τοποθετήσεις μέσω της δράσης της Εναρμόνισης, επιβαρύνθηκαν διοικητικά πολύ περισσότερο από τους ιδιωτικούς, σε όλες τις επιμέρους παραμέτρους.

9.3.6 Προβλήματα συνεργασίας με την Ε.Ε.Τ.Α.Α.

Το 37,0% των φορέων, σύμφωνα με τα ευρήματα της ποσοτικής έρευνας αναφέρει ότι αντιμετώπισε πρόβλημα στη συνεργασία του με την Ε.Ε.Τ.Α.Α.. Πιο συγκεκριμένα:

- το 14,3% των φορέων αντιμετώπισε πρόβλημα με την μη έγκαιρη ανταπόκριση της Ε.Ε.Τ.Α.Α. σε διάφορα αιτήματά του (8,2% των δημοτικών και 21,2% των ιδιωτικών φορέων),
- το 13,1% είχε δυσκολία να επικοινωνήσει με το αρμόδιο στέλεχος της Ε.Ε.Τ.Α.Α. (12,0% των δημοτικών και 14,4% των ιδιωτικών φορέων) και ειδικότερα όπως αναφέρουν την περίοδο υποβολής αιτήσεων συμμετοχής «η επικοινωνία είναι αδύνατη»,
- το 4,8% των φορέων αντιμετώπισε προβλήματα καθυστέρησης καταβολής των δόσεων, (8,1% των ιδιωτικών φορέων και 1,9% των δημοτικών), καθώς όπως διατυπώνουν τα στελέχη της Ε.Ε.Τ.Α.Α., δεν επαρκούν ώστε να ανταποκριθούν έγκαιρα στους απαιτούμενους ελέγχους, προκειμένου να δοθούν οι αντίστοιχες εντολές και να προχωρήσουν οι αντίστοιχες εκταμιεύσεις.

9.3.7 Προβλήματα συνεργασίας με τους ωφελούμενους

Το 93,4% των φορέων ανέφερε ότι αντιμετώπισε προβλήματα στη συνεργασία του με τους ωφελούμενους. Τα σημαντικότερα προβλήματα αφορούσαν:

- στη δυσκολία να συμπληρώσουν έγκαιρα οι ωφελούμενοι το Μηνιαίο Δελτίο Παρακολούθησης (57,3%), γεγονός που επιδρά και στις πληρωμές τους,
- στη δυσκολία που αντιμετωπίζουν οι ωφελούμενοι να συμπληρώσουν έγκαιρα τα Δελτία Εισόδου και Εξόδου (53,7%),

- στις υπερβολικές απαιτήσεις που έχουν από τις δομές σε σχέση με τις προσφερόμενες υπηρεσίες (21,9%),

ενώ κάποια άλλα σημαντικά προβλήματα που αναφέρθηκαν είναι:

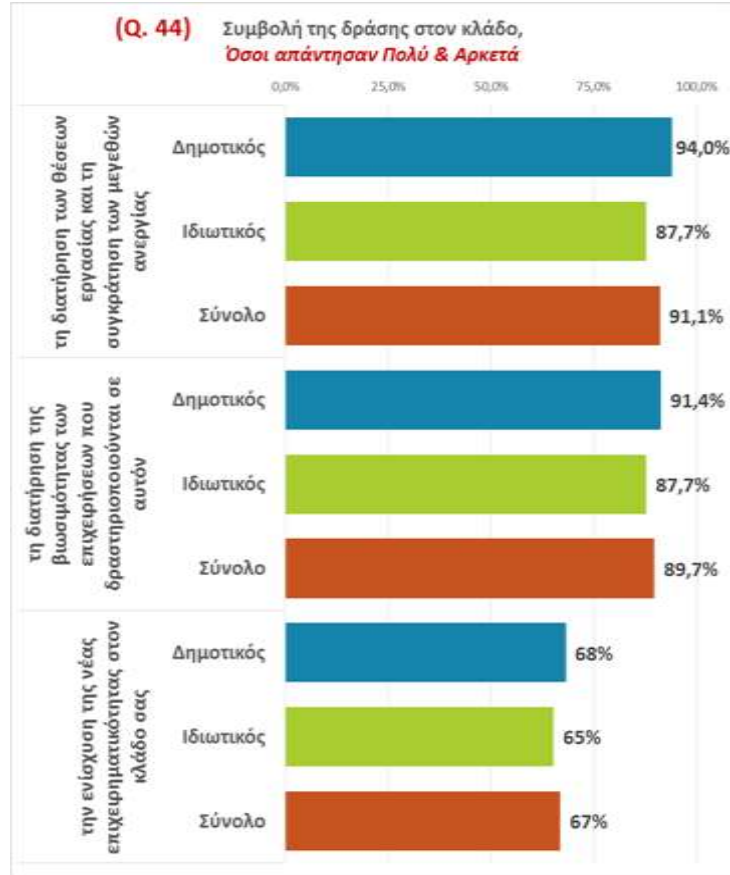
- οι απαιτήσεις που έχουν οι γονείς από τις δομές για την εξασφάλιση θέσης μετά το καθεστώς των voucher, η απόκρυψη αναπτυξιακών διαταραχών των παιδιών τους, το γεγονός ότι το 20% των γονέων δεν κρατά στο σπίτι τα παιδιά όταν εκείνα αρρωσταίνουν και η δυσκολία προσκόμισης των απαιτούμενων ιατρικών βεβαιώσεων, στην περίπτωση που απουσιάζει το παιδί τους για μεγάλο διάστημα.

9.4 Οι συνέπειες της δράσης στη βιωσιμότητα των εν λόγω δομών.

9.4.1 Οι συνέπειες της δράσης στη βιωσιμότητα του κλάδου τους

Θετικά κρίνουν οι φορείς παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών, τη συμβολή της δράσης της Εναρμόνισης στον κλάδο τους. Πιο συγκεκριμένα:

- το 91,1% των φορέων αναφέρει ότι η δράση συνέβαλε στη διατήρηση των θέσεων εργασίας και κατά επέκταση στη συγκράτηση της ανεργίας του κλάδου,
- το 89,7% ότι συνέβαλε στη βιωσιμότητα των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε αυτόν, ενώ
- το 67,0% δηλώνει πως η δράση συνέβαλε στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στον κλάδο

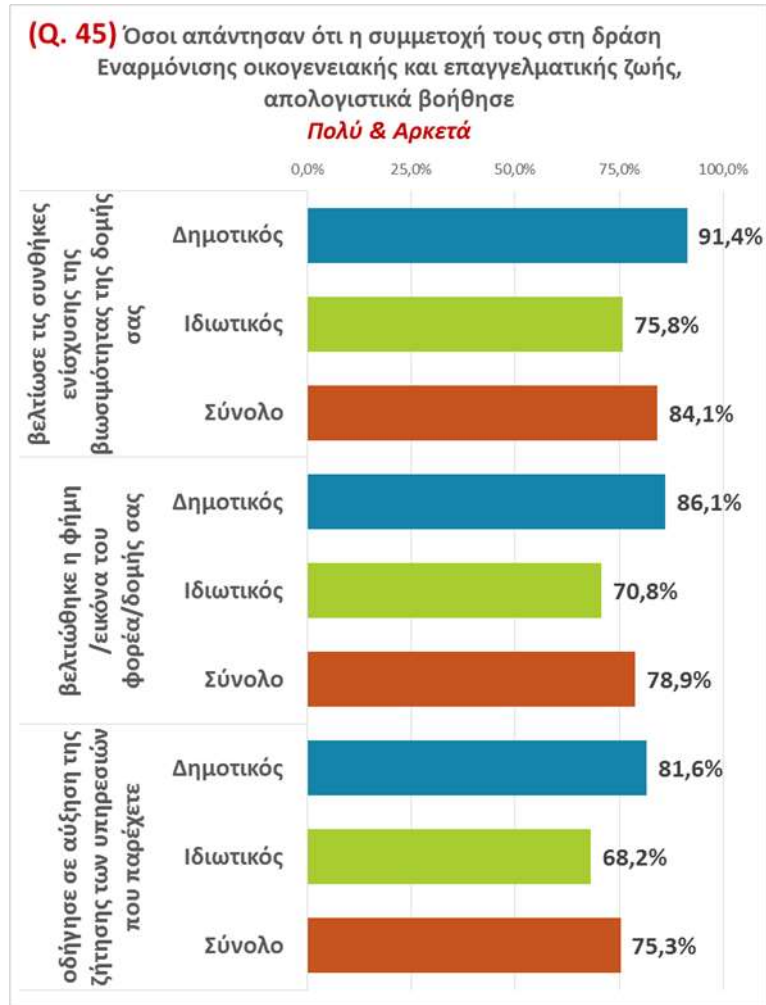

Στον αντίποδα αυτών, μία μικρή μερίδα ερωτώμενων αναφέρει πως «τα τελευταία χρόνια η Εναρμόνιση

δεν έχει βοηθήσει τη βιωσιμότητα των επιχειρήσεών τους, δεδομένου ότι κάποιοι παιδικοί αντιμετωπίσαν θέμα κλεισίματος, εξαιτίας των καθυστερήσεων στην καταβολή των δόσεων». Κάποιοι άλλοι πάλι φορείς δηλώνουν πως «τον τελευταίο χρόνο η μείωση των τιμών αποζημίωσης ανά θέση δεν ευνοεί τη βιωσιμότητα του κλάδου, δεδομένου ότι ταυτόχρονα αυξήθηκαν τα κόστη τους». **Παρά τον όποιον αντίλογο όμως, όπως προέκυψε από τα ευρήματα της ποιοτικής έρευνας, με δεδομένες τις οικονομικές συνθήκες της χώρας και των νοικοκυριών, η επιβίωση των φορέων παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών, θα ήταν δύσκολη χωρίς τη συμβολή της δράσης.** Όπως ανέφερε η πλειοψηφία των ερωτώμενων «τόσο οι ιδιωτικοί, όσο και οι δημοτικοί φορείς, μέσω της δράσης διασφαλίζουν ένα *minimum* εσόδων, βοηθώντας τους να καλύψουν μέρος των κεφαλαίων κίνησης που απαιτούνται για τη λειτουργία των δομών τους».

9.4.2 Οι συνέπειες της δράσης στη βιωσιμότητα των δομών τους

Το 84,1% των φορέων αναφέρει ότι η συμμετοχή τους στη δράση της Εναρμόνισης βελτίωσε τις συνθήκες ενίσχυσης της βιωσιμότητάς τους. Τα ποσοστά είναι ακόμη μεγαλύτερα στους δημοτικούς φορείς (91,4%) που η δράση της Εναρμόνισης αποτελεί τη βασικότερη πηγή χρηματοδότησής τους, ενώ για τους ιδιωτικούς σταθμούς το αντίστοιχο ποσοστό κινείται στο 75,8%. Το εύρημα αυτό επιβεβαιώνεται και από τα κίνητρα συμμετοχής των φορέων στη δράση. Πιο συγκεκριμένα, η ενίσχυση της βιωσιμότητας αποτελεί το πρωταρχικό κίνητρο συμμετοχής στη δράση όλων των φορέων, ανεξαρτήτως της κατηγορίας στην οποία ανήκουν. Για τους δημοτικούς φορείς η δράση της Εναρμόνισης φαίνεται να λειτουργεί ως βασική πηγή χρηματοδότησης των δημοτικών φορέων, «ελλείψει άλλων πόρων», ενώ και για το 65,4% των ιδιωτικών φορέων η ενίσχυση της βιωσιμότητάς τους αποτέλεσε βασικό κίνητρο.

Το 86,1% επίσης των δημοτικών φορέων αναφέρουν επίσης πως η συμμετοχή τους στη δράση βελτίωσε τη φήμη των δομών τους στους γονείς και γενικότερα την εικόνα τους, όσον αφορά στις παρεχόμενες υπηρεσίες. Το ίδιο διατυπώνει και το 70,8% των ιδιωτικών φορέων, που για το 41,5% αυτών βασικό κίνητρο συμμετοχής του στη δράση αποτέλεσε η προβολή και ανάδειξη των δομών που λειτουργεί.

Τέλος, το 81,6% των δημοτικών φορέων δηλώνουν πως η συμμετοχή τους στη δράση οδήγησε σε αύξηση της ζήτησης των υπηρεσιών που παρείχαν «προσελκύοντας νέους πελάτες» όπως αναφέρουν χαρακτηριστικά. Το ίδιο διατυπώνει και το 68,2% των ιδιωτικών φορέων, που για το 50,0% αυτών βασικό κίνητρο συμμετοχής του στη δράση αποτέλεσε η ενίσχυση της πελατειακής τους βάσης.

Από τα όσα προηγήθηκαν είναι προφανές ότι η δράση της Εναρμόνισης είχε θετική συμβολή τόσο στον κλάδο των φορέων παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών, όσο και στις ίδιες τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε αυτόν. Θέματα που ήταν ζητούμενα εν καιρώ οικονομικής κρίσης, όπως η ρευστότητα, η αύξηση της «πελατειακής βάσης», η πλήρωση της δυναμικότητας των θέσεων των δομών σε όσο το δυνατό μεγαλύτερο ποσοστό, διασφαλίστηκαν σε πολύ σημαντικό βαθμό, μέσω της δράσης. Αυτό είχε ως συνέπεια, το μεγαλύτερο μέρος των φορέων που δραστηριοποιούνται στο χώρο, να διατηρηθεί, με τα όποια προβλήματα, αν όχι σε ακμάζουσα φάση, σε μία υγιή κατάσταση υπερβαίνοντας προβλήματα που δημιούργησε η ύφεση της ελληνικής οικονομίας στην επιχειρηματικότητα. Παράλληλα, η δράση συνέβαλε στη συγκράτηση των ποσοστών ανεργίας των εργαζόμενων στον κλάδο, παρ' ότι οι εργασιακές συνθήκες φαίνεται να επιδεινώθηκαν για αρκετούς από αυτούς.

10 Κύρια συνθετικά συμπεράσματα αξιολόγησης

10.1 Συμπεράσματα αξιολόγησης του σχεδιασμού της δράσης

Όπως προκύπτει από την ανάλυση των στοιχείων που αφορούν τον σχεδιασμό, η δράση της εναρμόνισης εφαρμόστηκε με διαφορετικό τρόπο σε κάθε έναν από τους τρεις εξεταζόμενους κύκλους. Οι συνεχείς αλλαγές στο Σύστημα Διαχείρισης, Αξιολόγησης, Παρακολούθησης και Ελέγχου της Δράσης, φαίνεται ότι δεν επιτρέπουν στο πρόγραμμα να αποκτήσει ένα σαφή «βηματισμό». Ωστόσο οι αλλαγές αυτές έγιναν στο πλαίσιο μιας προσπάθειας η οποία αφενός επιχειρούσε να εξορθολογίσει και απλοποιήσει κάποιες διαδικασίες εφαρμογής της και αφετέρου να αντιμετωπίσει το κοινωνικό πρόβλημα της ανεργίας, η οποία παρουσίαζε φαινόμενα έξαρσης εξαιτίας της παρατεταμένης οικονομικής κρίσης της χώρας.

Από την ανάλυση των σχετικών ΚΥΑ που καθορίζουν το πλαίσιο εφαρμογής της δράσης προκύπτει ότι αλλαγές που σημειώθηκαν στους τρεις εξεταζόμενους κύκλους, αφορούσαν:

- την **αλλαγή της στόχευσης των δράσεων** η οποία διαφοροποιήθηκε στον κύκλο 2015-2016 και συνεχίστηκε και στον κύκλο 2016-2017, δίνοντας προτεραιότητα (μέσω του συστήματος μοριοδότησης) στις άνεργες ή επισφαλώς απασχολούμενους, έναντι των εργαζομένων που ίσχυε στον προηγούμενο κύκλο 2014-2015.
Στο σημείο αυτό, θα πρέπει να σημειωθεί ότι, οι ωφελούμενοι με εισοδήματα κάτω του ορίου της φτώχειας εντάσσονταν στα ΠΕΠ, ενώ οι άνω του ορίου της φτώχειας στο ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ.
- την **αλλαγή του συστήματος τοποθέτησης** των ωφελουμένων (εφαρμογή του συστήματος voucher έναντι του συστήματος σύζευξης μέσω της ΕΕΤΑΑ) που υιοθετήθηκε στον κύκλο 2016-2017
- την **αλλαγή του συστήματος χρηματοδότησης** κατά την περίοδο 2016-2017 εφαρμόζοντας τη μηνιαία καταβολή των πληρωμών αντί των τεσσάρων δόσεων των προηγούμενων κύκλων
- τη **μείωση των τιμών αποζημίωσης ανά θέση** την περίοδο 2016-2017
- την **απλοποίηση των διαδικασιών συμμετοχής** των δομών μέσα από την:
 - μείωση των απαιτούμενων δικαιολογητικών συμμετοχής,
 - την κατάργηση εγγυητικών επιστολών συμμετοχής και καλής εκτέλεσης, καθώς και
 - την άρση του περιορισμού διάθεσης του 70% της νόμιμης δυναμικότητάς τους.

Ειδικότερα:

1. Με την αλλαγή της στόχευσης της δράσης επιχειρήθηκε η ενίσχυση της θέσης των άνεργων γυναικών στην αγορά εργασίας.

Από την ανάλυση του περιβάλλοντος υλοποίησης της δράσης προκύπτει ότι οι συνέπειες την οικονομικής κρίσης της χώρας και οι παρατεταμένες πολιτικές λιτότητας, είχαν σαν αποτέλεσμα την δραματική μείωση της απασχόλησης, την απορρύθμιση των εργασιακών σχέσεων και την συρρίκνωση της επιχειρηματικής πρωτοβουλίας. Πιο συγκεκριμένα τα ποσοστά ανεργίας των γυναικών αν και σημειώνουν σταδιακή κάμψη από τις αρχές του 2014 και μετά, ωστόσο εξακολουθούν να κινούνται σε υψηλά επίπεδα της τάξης του 30%, η απασχόληση να ανέρχεται στο 55% ενώ οι ελαστικές μορφές εργασίας κινούνται αυξητικά στα επίπεδα του 13%. Ο κίνδυνος φτώχειας στις άνεργες γυναίκες κυμαίνεται στο 40%, ενώ από τα στοιχεία της Eurostat προκύπτει ότι το **μεγαλύτερο κίνδυνο φτώχειας την περίοδο 2010-2016, αντιμετώπιζαν τα μονογονεϊκά νοικοκυριά με εξαρτώμενα παιδιά και τα**

νοικοκυριά με εξαρτώμενα παιδιά. Στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών πολιτικών απασχόλησης, η προώθηση ενεργητικών πολιτικών μεταξύ των οποίων και η συμφιλίωση μεταξύ οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής, αποτελεί βασική προτεραιότητα κυρίως για κράτη που έχουν πληγεί από την διεθνή οικονομική κρίση και τις συνέπειες που αυτή δημιουργήσε. Στη βάση αυτή η αλλαγή της στόχευσης κινήθηκε προς την κατεύθυνση της αντιμετώπισης ενός έντονου κοινωνικού φαινομένου, με αποτέλεσμα η σύνθεση των ωφελούμενων στη δράση να αλλάξει. Ειδικότερα:

- στον κύκλο 2014-2015, το 36,4% των ωφελούμενων ήταν άνεργοι, το 2,7% οικονομικά μη ενεργά άτομα και το 60,9% εργαζόμενοι,
- στον κύκλο 2015-2016, το 47,7% των ωφελούμενων ήταν άνεργοι, το 3,3% οικονομικά μη ενεργά άτομα και το 49,0% εργαζόμενοι, ενώ
- στον κύκλο 2016-2017, το 50,2% των ωφελούμενων ήταν άνεργοι, το 2,7% οικονομικά μη ενεργά άτομα και το 47,0% εργαζόμενοι.

Όπως κατέδειξαν τα ευρήματα της ποσοτικής έρευνας που διενεργήθηκε στους ωφελούμενους, το 61% συμφωνεί με την αλλαγή της στόχευσης της δράσης υπέρ των ανέργων. Αναλύοντας όμως τις τοποθετήσεις των ωφελούμενων, ανάλογα με την εργασιακή τους κατάσταση κατά την ένταξή τους στη δράση, παρατηρούνται σημαντικές διαφοροποιήσεις. Ειδικότερα, το 90% των ανέργων τάσσονται υπέρ αυτής της αλλαγής, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στους εργαζόμενους είναι 40%.

Παράλληλα, φαίνεται ότι τα κίνητρα συμμετοχής στη δράση των εργαζόμενων να συνάδουν απόλυτα με τους στόχους της, ενώ αντίθετα, για μερίδα ανέργων αυτά εξαντλούνται στην προσχολική αγωγή των παιδιών τους. Παρά την διαφορετική αυτή στάση ανέργων και εργαζομένων με την αλλαγή του συστήματος μοριοδότησης, θεωρούν ότι πρέπει να υιοθετηθεί ένα αντικειμενικότερο σύστημα το οποίο θα δίνει έμφαση:

- ο πρωταρχικά στο χαμηλό ετήσιο δηλωθέν οικογενειακό εισόδημα των υποψήφιων ενδιαφερόμενων (49,1%)
- ο στη κατάσταση απασχόλησης/ανεργίας, η εργασιακή σχέση και το είδος απασχόλησης του υποψήφιου ενδιαφερόμενου (31,2%)
- ο στην οικογενειακή κατάσταση του ενδιαφερόμενου (31,8%) και τέλος
- ο στην κατοχή κάρτας ανεργίας από τον ΟΑΕΔ (50,7%).

Συνθέτοντας τα παραπάνω είναι προφανές ότι η αλλαγή της στόχευσης της δράσης, η οποία εκφράστηκε μέσω της μοριοδότησης, αποτελεί μία ουσιαστική πολιτική ίσων ευκαιριών, στοχεύοντας στην ενίσχυση της απασχολισιμότητας των ευάλωτων κοινωνικά ομάδων, προωθώντας έτσι την κοινωνική συνοχή.

2. Με την αλλαγή του συστήματος τοποθέτησης επιχειρήθηκε να αντιμετωπιστούν παθογένειες που παρουσίαζε το προηγούμενο σύστημα της αυτόματης Σύζευξης και να ενισχυθεί η ευελιξία των ωφελούμενων όσον αφορά την ελεύθερη επιλογή δομής

Ειδικότερα, μέσω του νέου συστήματος δόθηκε η δυνατότητα στους ωφελούμενους από τη δράση:

- να επιλέξουν ελεύθερα τη δομή (παιδικό σταθμό, ΚΔΑΠ, ΚΔΑΠ-ΜΕΑ) στην οποία επιθυμούσαν να εγγραφούν το παιδί τους,

- να αλλάξουν δομή εντός του κύκλου της δράσης χωρίς να χάσουν το Voucher, καθώς η αξία τοποθέτησης (voucher) δεν συνδέονταν με συγκεκριμένη θέση σε κάποια δομή, αλλά ακολουθούσε το δικαιούχο (γονέα) και
- να ενεργοποιήσουν το Voucher οποιαδήποτε χρονική στιγμή κατά την διάρκεια του 11μηνου κύκλου της δράσης.

Εκτός από τις παραπάνω καινοτομίες που εισήγαγε το νέο σύστημα τοποθέτησης ωφελούμενων, καταργήθηκε ο περιορισμός σύμφωνα με τον οποίο οι δομές μπορούσαν να δεχτούν voucher μόνο για το 70% της δυναμικότητάς τους και πλέον μπορούσαν να διαθέσουν έως και το 100% των θέσεών τους, αυξάνοντας έτσι τις επιλογές των ωφελούμενων. Η άρση αυτού του περιορισμού που ίσχυε στους δύο προηγούμενους εξεταζόμενους κύκλους, έδωσε παράλληλα τη δυνατότητα στις δομές κάλυψης των κενών θέσεών τους εντός του κύκλου της δράσης, γεγονός που συνέβαλε περαιτέρω στην ενίσχυση της δραστηριότητάς τους.

Τα κυριότερα πλεονεκτήματα του νέου συστήματος Voucher, που εφαρμόστηκε την περίοδο 2016-2017, που αναγνωρίζουν οι ωφελούμενοι, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της ποσοτικής έρευνας, είναι:

- η δυνατότητα επιλογής δομής της αρεσκείας τους (60,8%)
- η δυνατότητα μεταφοράς του voucher σε άλλη δομή στην περίπτωση που δεν μείνουν ικανοποιημένοι από την αρχική τους επιλογή (32,9%),
- η δυνατότητα έγκαιρου προγραμματισμού, όσον αφορά στη δομή που θέλουν να στείλουν το παιδί τους (18,6%) και
- η δυνατότητα ενεργοποίησης του voucher οποιαδήποτε χρονική στιγμή κατά τη διάρκεια της 11μηνιαίας λειτουργίας των δομών (18,5%).

Στο ίδιο περίπου μήκος κύματος, **το 61% των φορέων που συμμετείχαν στην αντίστοιχη ποσοτική έρευνα, δήλωσε πως η αλλαγή στο σύστημα τοποθέτησης ωφελούμενων σε δομές, είναι προς τη σωστή κατεύθυνση. Τα βασικότερα πλεονεκτήματα που αναγνωρίζουν οι φορείς στο νέο σύστημα τοποθέτησης ωφελούμενων Voucher, είναι:**

- η δυνατότητα κάλυψης κενών θέσεων των δομών τους κατά τη διάρκεια του κύκλου της δράσης (70,6%),
- η δυνατότητα διάθεσης του συνόλου των θέσεων των δομών τους σε ωφελούμενους από τη δράση (41,0%),
- η δυνατότητα επιλογής ωφελούμενων από τη δομή (34,6%) και
- η δυνατότητα προσέλκυσης ωφελούμενων από άλλες περιοχές (17,9%).

Στον αντίποδα αυτών των πλεονεκτημάτων, **σημαντικά μειονεκτήματα για του φορείς του νέου συστήματος τοποθέτησης αποτελούν:**

- η αδυναμία έγκαιρου προγραμματισμού της κάλυψης των θέσεων των δομών των φορέων (45,1%), κάτι που σχετίζεται όπως ανέφεραν κυρίως οι δημοτικοί φορείς και «με την αδυναμία προγραμματισμού των προσλήψεων του απαραίτητου προσωπικού»,
- η αδυναμία εξυπηρέτησης του συνόλου των ωφελούμενων που απευθύνονται στις δομές τους (41,4%)
- η μετακίνηση ωφελούμενων σε άλλες δομές κατά τη διάρκεια του κύκλου της δράσης και η δημιουργία κενών θέσεων (36,8%) και
- το μικρότερο ποσοστό κάλυψης της δυναμικότητας της δομής από ωφελούμενους της δράσης (19,5%)

Παρά τις καινοτομίες που εισήγαγε το νέο σύστημα τοποθέτησης, η εφαρμογή του δεν ήταν «ανώδυνη». Όπως προέκυψε από τα ευρήματα της ποσοτικής έρευνας στους ωφελούμενους, το 12% αυτών έπρεπε να ψάξει αρκετά μέχρι να βρει δομή με διαθέσιμες θέσεις, το 7% τοποθέτησε το παιδί του σε δομή που δεν ήταν στις πρώτες τους επιλογές, γιατί δεν υπήρχαν άλλου θέσεις, ενώ ένα ποσοστό της τάξης του 3% αναγκάστηκαν να πληρώσουν κόστος μετακίνησης γιατί οι δομές που ήταν κοντά τους, δεν είχαν διαθέσιμες θέσεις. Στο σημείο αυτό, θα πρέπει να σημειωθεί ότι πολλά από αυτά τα προβλήματα δημιουργήθηκαν από την ελλιπή ενημέρωση των ωφελούμενων γύρω από τη νέα διαδικασία που έπρεπε να ακολουθήσουν για την τοποθέτηση του παιδιού τους, καθώς και από το γεγονός ότι ο αριθμός των voucher που διατέθηκε, ήταν μεγαλύτερος από τον αριθμό των θέσεων των δομών κατά 8,3%, στο σύνολο της χώρας, όπως προέκυψε από την ανάλυση σχετικών στοιχείων της Ε.Ε.Τ.Α.Α. Η μη αντιστοίχιση των voucher με τις διαθέσιμες θέσεις, είχε ως αποτέλεσμα σε συγκεκριμένες Περιφέρειες της χώρας και κατηγορίες δομών να παρατηρηθούν φαινόμενα ωφελούμενων που έμειναν εκτός δράσης, ανεξαρτήτως του ύψους της μοριοδότησής τους.

Τέλος, μία ακόμη αδυναμία του νέου συστήματος αποτελεί η τοποθέτηση των ωφελούμενων στις δομές με κριτήρια που έθεσαν οι ίδιες και όχι βάσει της μοριοδότησης που είχαν λάβει.

Παρά τις παραπάνω αδυναμίες του νέου συστήματος, όπως αναφέρουν πολλοί τη 2^η χρονιά εφαρμογής του (2017-2018), παρατηρείται σταδιακή εξομάλυνση των όποιων προβλημάτων σημειώθηκαν, χωρίς ωστόσο να εκλείπουν και οι φωνές που ζητούν την επαναφορά του παλαιού συστήματος της αυτόματης σύζευξης.

Συνθέτοντας τα παραπάνω είναι προφανές ότι το νέο σύστημα τοποθέτησης ωφελούμενων, αντιμετώπισε σε μεγάλο βαθμό πολλές από τις παθογένειες του παλαιού συστήματος της αυτόματης Σύζευξης, εισάγοντας καινοτομίες που βρίσκουν σύμφωνους την πλειοψηφία των ωφελούμενων, αλλά και των φορέων παροχής υπηρεσιών φύλαξης και φροντίδας παιδιών. Χρίζει όμως περαιτέρω βελτιώσεων, ώστε να αντιμετωπιστούν οι αδυναμίες οι οποίες εμφανίστηκαν κατά την εφαρμογή του.

3. Με την αλλαγή του συστήματος χρηματοδότησης επιχειρήθηκε να αντιμετωπιστούν προβλήματα που σχετίζονταν με τις χρηματορροές της δράσης και να διασφαλιστεί η συστηματικότερη χρηματοδότηση των δομών.

Όπως προέκυψαν από τα ευρήματα των πρωτογενών ερευνών, κατά τους δύο πρώτους υπό αξιολόγηση κύκλους και ειδικά την περίοδο 2015-2016 παρατηρήθηκαν πολύμηνες καθυστερήσεις στις πληρωμές (που σε κάποιες περιπτώσεις ξεπέρασαν τους έξι μήνες). Οι καθυστερήσεις αυτές οδήγησαν σε οικονομική ασφυξία την πλειοψηφία (53,9%) των φορέων (δημόσιων και ιδιωτικών), έχοντας ως συνέπεια για κάποιους από αυτούς την απώλεια τυχόν φορολογικών και ασφαλιστικών ρυθμίσεων, την αδυναμία / δυσκολία έκδοσης ενημερότητας για την πληρωμή τους από το πρόγραμμα, τις καθυστερήσεις καταβολής των αμοιβών του προσωπικού τους, καθώς και την εν γένει αδυναμία τους να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους προς τρίτους δημιουργώντας έναν φαύλο κύκλο αβεβαιότητας και ανασφάλειας. Το πρόβλημα αυτό ήταν πιο έντονο για τους ιδιωτικούς φορείς (74,6%), ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στους δημοτικούς φορείς ανέρχεται στο 35,6%.

Η αλλαγή του τρόπου χρηματοδότησης των δομών στον κύκλο 2016-2017 (από 4 δόσεις σε μηνιαία βάση), βρήκε καθολική αποδοχή από τη συντριπτική πλειοψηφία (88,7%) των φορέων, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της ποσοτικής έρευνας που διενεργήθηκε σε αυτόν τον πληθυσμό. Όπως σημειώνουν μάλιστα οι εκπρόσωποι των φορέων που συμμετείχαν στην έρευνα, ελαχιστοποιήθηκαν οι καθυστερήσεις σε ότι αφορά στην καταβολή των ενδιάμεσων δόσεων, παρά το γεγονός ότι ένα μικρό ποσοστό αυτών, της τάξης του 9,3%, ανέφερε ότι και στον κύκλο 2016-2017 παρατηρήθηκαν καθυστερήσεις στην καταβολή των δόσεων, τις οποίες αποδίδουν στην ελλιπή στελέχωση των ελεγκτικών μηχανισμών του φορέα διαχείρισης της δράσης.

Παρά όμως την καθολική αποδοχή του νέου τρόπου χρηματοδότησης, αντίθετη εικόνα παρουσιάζεται σε ότι αφορά στις τιμές αποζημίωσης ανά θέση, οι οποίες σημείωσαν σημαντική μείωση της τάξης του 9%-15% σε σχέση με τον κύκλο 2015-2016. Το ύψος της δαπάνης ανά θέση, όπως τελικά αυτό διαμορφώθηκε στον κύκλο 2016-2017, θεωρείται πολύ και αρκετά ικανοποιητικό από 49,7% των φορέων, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της σχετικής ποσοτικής έρευνας, ενώ το 31,5% των δημοτικών και το 71,6% των ιδιωτικών φορέων, δηλώνει πως η τιμή αποζημίωσης είναι υποκοστολογημένη σε σχέση με τα κέντρα κόστους λειτουργίας τους.

Συνθέτοντας τα παραπάνω προκύπτει ότι, η αλλαγή του τρόπου χρηματοδότησης των φορέων διευκόλυνε σημαντικά την εύρυθμη λειτουργία των φορέων, ενισχύοντας την ταμειακή τους ρευστότητα, ωστόσο χρίζει επανεξέτασης η τιμή αποζημίωσης ανά θέση, σε μία προσπάθεια ρεαλιστικότερης κοστολόγησης των παρεχόμενων υπηρεσιών φύλαξης και φροντίδας παιδιών και κατά συνέπεια καταλληλότερης τιμής αποζημίωσής τους.

4. Με την απλοποίηση των διαδικασιών συμμετοχής των φορέων/δομών στο πρόγραμμα επιχειρήθηκε η μείωση του διοικητικού βάρους και του κόστους συμμετοχής τους

Κατά την περίοδο 2016-2017, αλλάζουν ριζικά οι διαδικασίες συμμετοχής των φορέων/δομών στη δράση. Πιο συγκεκριμένα, η διαγωνιστική διαδικασία αντικαθίσταται με μία απλή αίτηση εκδήλωσης ενδιαφέροντος εκ μέρους των φορέων, καταργούνται οι εγγυητικές

επιστολές συμμετοχής και καλής εκτέλεσης, ενώ δεν απαιτείται πλέον έλεγχος των συμβάσεων από το Ελεγκτικό Συνέδριο, καθώς συμβαλλόμενοι με την Ε.Ε.Τ.Α.Α. είναι οι ωφελούμενοι.

Η αλλαγή αυτής βρίσκει σύμφωνη τη συντριπτική πλειοψηφία (92,8%) των φορέων, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της σχετικής πρωτογενούς έρευνας, ενώ στα απολύτως θετικά της νέας διαδικασίας αναγνωρίζεται η μείωση του διοικητικού βάρους λόγω της απλοποίησης των διαδικασιών συμμετοχής τους στη δράση (95,4%), η μείωση τους κόστους συμμετοχής των φορέων / δομών (77,1%), η συμμετοχή στη δράση φορέων που με το προηγούμενο σύστημα δεν είχαν τη δυνατότητα να συμμετάσχουν (72,2%), καθώς και η δυνατότητα των γονέων να έχουν περισσότερες επιλογές δομών (84,7%). Στον αντίποδα των θετικών στοιχείων της νέας διαδικασίας συμμετοχής, το 60,3% των φορέων (65% των δημοτικών φορέων και το 55% των ιδιωτικών), ανέφερε πως η νέα διαδικασία αύξησε των ανταγωνισμό μεταξύ των δομών, γεγονός όμως που φαίνεται να λειτουργεί προς όφελος των γονέων.

Συνθέτοντας τα παραπάνω είναι προφανές ότι η νέα διαδικασία συμμετοχής των φορέων / δομών στη δράση, πέτυχε απόλυτα τους στόχους της περί απλοποίησης των διαδικασιών, αντιμετώπισης της γραφειοκρατίας, ελάφρυνσης του διοικητικού βάρους του συστήματος διαχείρισης της δράσης και μείωσης του κόστους συμμετοχής των φορέων. Πέρα από την καθολική σχεδόν αποδοχή της από τους φορείς, η νέα διαδικασία λειτουργεί προς όφελος των γονέων, δίνοντάς τους περισσότερες επιλογές δομών, που με το προηγούμενο σύστημα δεν είχαν την δυνατότητα να συμμετάσχουν.

Παρά τα θετικά στοιχεία που καταγράφηκαν στην αλλαγή των διαδικασιών συμμετοχής των φορέων / δομών στη δράση, θα πρέπει να σημειωθεί ότι, οι αλλαγές στις διαδικασίες διαχείρισης και παρακολούθησης της δράσης που υιοθετήθηκαν στον κύκλο 2016-2017, επιβάρυναν το διοικητικό και διαχειριστικό βάρος του 60,0% περίπου των φορέων που συμμετείχαν σε αυτόν τον κύκλο. Περισσότερο επιβαρύνθηκαν οι φορείς από την υποχρέωση έκδοσης Αποδείξεων Παροχής Υπηρεσιών (ΑΠΥ) προς τους ωφελούμενους (66,4%) σε μηνιαία βάση. Ένα άλλο στοιχείο, που επιβάρυνε τα διοικητικά και διαχειριστικά κόστη του 59,2% των φορέων αποτελεί η διαδικασία υπογραφής και διαχείρισης των συμβάσεων μεταξύ δομών και ωφελούμενων, ενώ ένα ποσοστό της τάξης του 57,1% αναφέρει ότι επιβαρύνθηκε από τις διαδικασίες παρακολούθησης της υλοποίησης της δράσης που συνδέονται με τις πληρωμές από το πρόγραμμα.

10.2 Συνθετικά συμπεράσματα αξιολόγησης της υλοποίησης της δράσης

10.2.1 Χαρακτηριστικά συμμετεχόντων στη δράση

Βασικός στόχος της δράσης «Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής» κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020, αποτελεί η ουσιαστική στήριξη των γυναικών, καθώς και των ανδρών που έχουν την επιμέλεια τέκνων, μέσω της παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας βρεφών, νηπίων παιδιών και εφήβων και ατόμων με αναπηρία σε ποιοτικές κοινωνικές υπηρεσίες και σε αντίστοιχες δομές φιλοξενίας.

Και οι τρεις υπό αξιολόγηση κύκλοι, υλοποιήθηκαν κεντρικά μέσω αντίστοιχων προσκλήσεων από την Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε.), η οποία είχε οριστεί δικαιούχος, των Πράξεων. Στους δύο πρώτους κύκλους (2014-2015 & 2015-2016), οι σχετικές προσκλήσεις, απευθύνονταν τόσο προς τις δομές (αναδόχους), όσο και προς τους ωφελούμενους. Στον 3^ο κύκλο, της περιόδου 2016-2017, μετά από αλλαγές που επήλθαν στο σύστημα υλοποίησης της δράσης, η σχετική πρόσκληση, απευθύνονταν μόνο στον ωφελούμενο πληθυσμό.

Συνολικά, για τις τρεις εξεταζόμενες περιόδους, η δράση της Εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής, υλοποιήθηκε μέσω 54 Πράξεων οι οποίες εντάχθηκαν στο ΕΠ ΑΝΑΔΕΔΒΜ 2014-2020 και σε 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα της ίδιας Προγραμματικής περιόδου, όπως φαίνεται και στον πίνακα που ακολουθεί:

Επιχειρησιακό	2014-2015		2015-2016		2016-2017			Σύνολο Πράξεων ανά Επιχειρησιακό
	8iv	8iv	9i	9iii	8iv	9i	9iii	
ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ	5000001	5000002			5001485			3
Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης			5000003			5001892		4
			5000046			5001893		
Κεντρικής Μακεδονίας			5000004	5000005		5001784	5001785	4
Δυτικής Μακεδονίας			5000006	5000007		5001929	5001930	4
Ηπείρου			5000008	5000009		5001619	5001621	4
Θεσσαλίας			5000010	5000011		5001722	5001723	4
Ιονίων Νήσων			5000012	5000013		5001624	5001625	4
Δυτικής Ελλάδας			5000014	5000015		5001780	5001781	4
Στερεάς Ελλάδας			5000016	5000017		5001622	5001623	4
Αττικής			5000018	5000019		5001782	5001783	4
Πελοποννήσου			5000020			5002081	5002083	3
Βορείου Αιγαίου			5000022	5000023		5001618	5001530	4
Νοτίου Αιγαίου			5000024	5000025		5001527	5001529	4
Κρήτης			5000026	5000027		5001532	5001543	4
Σύνολο Πράξεων	1	1	14	11	1	14	12	54
Σύνολο Πράξεων ανά κύκλο	1		26			27		

Από τις Πράξεις αυτές συνολικά ωφελήθηκαν 158.808 άτομα, όπως φαίνεται και από τα στοιχεία του πίνακα που ακολουθεί.

Σύνολο ωφελούμενων από τη δράση της Εναρμόνισης, ανά κύκλο, Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και Επενδυτική Προτεραιότητα

Κατηγορία Περιφέρειας	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	2014-2015	2015-2016			2016-2017		
		8iv	8iv	9i	9iii	8iv	9i	9iii
1-Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης		1.492	1.412		2.219	1.822	
				23			43	
	Κεντρικής Μακεδονίας	17.094	5.123	4.347	182	9.032	10.316	279
	Ηπείρου		899	1.354	56	1.560	1.781	60
	Θεσσαλίας		1.862	2.438	39	2.910	3.253	49
	Δυτικής Ελλάδας		1.500	2.373	133	1.757	2.723	135
2-Μετάβαση	Δυτικής Μακεδονίας	1.912	392	1.221	25	1.163	1.340	42
	Στερεάς Ελλάδας	1.376	858	982	3	1.100	1.151	5
	Ιονίων Νήσων		394	651	38	547	790	39
	Πελοποννήσου		666	1.661		1.524	2.092	9
	Βορείου Αιγαίου		471	394	3	472	437	3
	Κρήτης		811	2.425	18	2.173	3.083	23
3-Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Αττικής	16.111	3.173	7.178	22	10.647	8.462	37
	Νοτίου Αιγαίου	1.656	291	746	37	1.008	845	35
Σύνολο ωφελούμενων, ανά επενδυτική προτεραιότητα		38.149	17.932	27.205	556	36.112	38.138	716
Σύνολο κύκλου εφαρμογής		38.149	45.693			74.966		
Γενικό σύνολο όλων των κύκλων		158.808						

Στο σημείο αυτό, θα πρέπει να αναφερθεί ότι, η κατάτμηση αυτή του προγράμματος σε πλήθος συγχρηματοδοτούμενων πράξεων δυσχεραίνει σημαντικά την συνολική διαχείριση και παρακολούθησης της δράσης από τους αρμόδιους φορείς, οι οποίοι καλούνται να διαχειριστούν και αξιολογήσουν έναν μεγάλο όγκο αποσπασματικών δεδομένων και δεικτών του προγράμματος, αυξάνοντας σημαντικά το διοικητικό τους βάρος. Ιδίως στα ΠΕΠ, η κατάτμηση μεταξύ δύο επενδυτικών προτεραιοτήτων της 9i και 9iii, με την τελευταία να απευθύνεται σε πολύ μικρή πληθυσμιακή ομάδα, θα μπορούσε μελλοντικά να αποφευχθεί συμβάλλοντας σημαντικά στην απλοποίηση των διαδικασιών διαχείρισης, παρακολούθησης και ελέγχου της δράσης, καθώς και στη μείωση του κόστους διαχείρισής της.

Σχετικά με τα **χαρακτηριστικά των ωφελούμενων που συμμετείχαν στη δράση**, όπως φάνηκε και από τα στοιχεία του πίνακα που προηγήθηκε, κατά την περίοδο 2014-2015, ο αριθμός των ωφελούμενων ανήλθε σε 38.149 άτομα (η δράση υλοποιήθηκε σε 5 Περιφέρειες της χώρας, μέσω του ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ και της επενδυτικής προτεραιότητας 8iv). Στον κύκλο 2015-2016, ο αριθμός των ωφελούμενων ανήλθε σε 45.693 άτομα και η δράση υλοποιήθηκε σε όλες τις Περιφέρειες της χώρας,

μέσω του ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ και των 13 ΠΕΠ, από τα οποία συγχρηματοδοτήθηκε το 60,7% των ωφελούμενων. Στον τελευταίο εξεταζόμενο κύκλο 2016-2017, ο αριθμός των ωφελούμενων σημείωσε αύξηση κατά 64,1%, σε σχέση με τον προηγούμενο κύκλο και ανήλθε σε 74.966 άτομα. Από τα άτομα αυτά, το 58,1% εντάχθηκαν στην επενδυτική προτεραιότητα 8iv του ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ, ενώ το 41,1% στην επενδυτική προτεραιότητα 9i και το 0,8% στην 9iii των ΠΕΠ.

Από την ανάλυση των στοιχείων ενός συνόλου 100.455 μοναδιαίων ωφελούμενων που συμμετείχαν σε διάφορους κύκλους της δράσης, που παραδόθηκαν στον Σύμβουλο Αξιολόγησης από την Ε.Ε.Τ.Α.Α., για τις ανάγκες της πρωτογενούς ποσοτικής έρευνας στον ωφελούμενο πληθυσμό, προέκυψε ότι:

- το 73,6% των ωφελούμενων συμμετείχε σε έναν κύκλο της δράσης
- το 22,9% σε 2 κύκλους, ενώ το
- 3,5% σε 3 κύκλους.

Η πλειοψηφία των ωφελούμενων και στους τρεις εξεταζόμενους κύκλους προέρχονταν από τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας και Αττικής, γεγονός που δικαιολογείται απόλυτα λόγω της πληθυσμιακής συγκέντρωσης του γενικού πληθυσμού της χώρας σε αυτές τις δύο Περιφέρειες. Σημαντικό επίσης μερίδιο, της τάξης του 6,6% κατέχει και η Περιφέρεια Θεσσαλίας, με τις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας και Κρήτης να ακολουθούν, με μερίδια της τάξης του 5,4% η κάθε μία.

Η εργασιακή κατάσταση των ωφελούμενων διαφοροποιήθηκε αρκετά στους τρεις εξεταζόμενους κύκλους, ως απόρροια της αλλαγής στην μοριοδότησή τους στον κύκλο 2015-2016. Ειδικότερα:

- στον κύκλο 2014-2015, το 36,4% των ωφελούμενων ήταν άνεργοι, το 2,7% οικονομικά μη ενεργά άτομα και το 60,9% εργαζόμενοι,
- στον κύκλο 2015-2016, το 47,7% των ωφελούμενων ήταν άνεργοι, το 3,3% οικονομικά μη ενεργά άτομα και το 49,0% εργαζόμενοι, ενώ
- στον κύκλο 2016-2017, το 50,2% των ωφελούμενων ήταν άνεργοι, το 2,8% οικονομικά μη ενεργά άτομα και το 47,0% εργαζόμενοι.

Σε ότι αφορά τη συμμετοχή των ευάλωτων ομάδων ανά κύκλο, προκύπτει ότι στην εξεταζόμενη τριετία, παρατηρείται σταδιακή αύξηση του σχετικού ποσοστού. Ειδικότερα, στον κύκλο 2014-2015 το ποσοστό των ωφελούμενων αυτής της κατηγορίας αποτελούσε το 22,2% του συνόλου των ωφελούμενων της δράσης, στον κύκλο 2015-2016 παρατηρείται ελαφρά αύξηση κατά 0,7%, (με εξαίρεση την κατηγορία γυναικών με τέκνο ΑΜΕΑ, στην οποία παρατηρείται μείωση κατά 0,4%), ενώ στον κύκλο 2016-2017 αυξήθηκε κατά 4,3% σε σχέση με τον προηγούμενο κύκλο, φτάνοντας το 27,2%, με τις μεγαλύτερες ποσοστιαίες αυξήσεις να σημειώνονται στις ομάδες των τρίτεκνων / πολύτεκνων γυναικών και στις γυναίκες με τέκνο ΑΜΕΑ.

Αναφορικά με τα χαρακτηριστικά των δομών που συμμετείχαν στη δράση της εναρμόνισης, συμμετείχαν συνολικά 1.356 μοναδιαίοι φορείς παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών και τις τρεις εξεταζόμενες περιόδους. Εξ αυτών το 31,1% ήταν Νομικά πρόσωπα Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου των ΟΤΑ και το 68,9% Ιδιωτικοί φορείς (422 Δημοτικοί και 934 Ιδιωτικοί). Η συμμετοχή των φορέων ανά κύκλο έχει ως εξής:

- στον κύκλο 2014-2015, συμμετείχαν 701 φορείς που λειτουργούσαν 1.918 δομές
- στον κύκλο 2015-2016, συμμετείχαν 1.135 φορείς, με 3.402 δομές, ενώ
- στον κύκλο 2016-2017 συμμετείχαν 1.248 φορείς, με 3.286 δομές

Σε σχέση με το είδος των δομών, η συντριπτική πλειοψηφία συγκεντρώνεται στην κατηγορία Α που αφορά σε Βρεφικούς, Βρεφονηπιακούς και Παιδικούς σταθμούς, στην οποία δραστηριοποιείται σε όλες τις εξεταζόμενες περιόδους το 80% περίπου των δομών. Ο πληθυσμός των ΚΔΑΠ αντιπροσωπεύει το 17,7% των δομών που παρείχαν υπηρεσίες φροντίδας και φύλαξης παιδιών στον κύκλο 2016-2017. Σε ότι αφορά στους Βρεφονηπιακούς σταθμούς ολοκληρωμένης φροντίδας, η κατηγορία αυτή αντιπροσωπεύει το 0,2 ή 0,3% σε όλες τις εξεταζόμενες περιόδους. Τέλος, σε ότι αφορά στα ΚΔΑΠ-ΜΕΑ αντιπροσωπεύουν περίπου το 2,5% των διαφόρων ειδών.

Οι δομές που ανήκουν στους Δημοτικούς φορείς αριθμητικά είναι πολύ περισσότερες σε σχέση με τις Ιδιωτικές σε όλες τις εξεταζόμενες περιόδους. Συγκεκριμένα,

- στον κύκλο 2014-2015 οι δημοτικοί φορείς αντιπροσώπευαν το 61,6% των δομών,
- στον κύκλο 2015-2016 το 65,3% και
- στον κύκλο 2016-2017 το 63,5%.

Σχετικά με τις αιτήσεις και τοποθετήσεις παιδιών αξίζει να αναφερθούν τα εξής:

- κατά την περίοδο 2014-2015 έγιναν 58.710 αιτήσεις με πλήρη φάκελο για την τοποθέτηση παιδιών, ενώ τελικά οι θέσεις που διατέθηκαν ήταν 48.611. Κατά μέσο όρο στις πέντε Περιφέρειες που συμμετείχαν στη δράση στον υπό εξέταση κύκλο ικανοποιήθηκε το 82,8% των αιτήσεων με πλήρη φάκελο, ενώ καλύφθηκε το 54,3% της συνολικής νόμιμης δυναμικότητας των δομών.
- Την περίοδο 2015-2016 έγιναν 106.872 αιτήσεις με πλήρη φάκελο για την τοποθέτηση παιδιών, ενώ τελικά, οι θέσεις που διατέθηκαν ήταν 55.962. Κατά μέσο όρο στις 13 Περιφέρειες που συμμετείχαν στη δράση στον υπό εξέταση κύκλο ικανοποιήθηκε το 52,4% των αιτήσεων με πλήρη φάκελο, ενώ καλύφθηκε το 35,8% της συνολικής νόμιμης δυναμικότητας των δομών.

- Τέλος, την περίοδο 2016-2017 τα διαθέσιμα ενεργά voucher παιδιών²⁷ ανήλθαν σε 101.619, ενώ τελικά, οι θέσεις που διατέθηκαν ήταν 93.219. Κατά μέσο όρο στις 13 Περιφέρειες που συμμετείχαν στη δράση στον υπό εξέταση κύκλο τοποθετήθηκε τελικά το 91,7% των παιδιών με ενεργά voucher.

10.2.2 Συμπεράσματα ως προς την ανταπόκριση της δράσης στις ανάγκες της ομάδας στόχου

Αναφορικά με την **ανταπόκριση των στόχων της δράσης στις ανάγκες της ομάδας στόχου**, θα πρέπει καταρχάς να αναφερθεί ότι η δράση της Εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής και στους τρεις εξεταζόμενους κύκλους είχε δύο διακριτούς στόχους. Ο πρώτος αφορούσε την ουσιαστική στήριξη των ωφελούμενων προκειμένου να διασφαλιστεί η ισότιμη πρόσβασή τους στην εργασία, μέσω της παροχής ποιοτικών υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας βρεφών, νηπίων, παιδιών και ατόμων με αναπηρία, ενώ ο δεύτερος την ισότιμη πρόσβαση των ευπαθών ομάδων (παιδιά και άτομα με αναπηρία) σε ποιοτικές κοινωνικές υπηρεσίες. Από την ανάλυση του συνόλου των δεδομένων που διερεύνησε ο αξιολογητής, είναι προφανές ότι οι στόχοι της δράσης της Εναρμόνισης ανταποκρίνονται πλήρως στις ανάγκες των ομάδων στόχων στις οποίες απευθύνονται.

Πιο συγκεκριμένα, **για τους εργαζόμενους** οι ανάγκες τους φαίνεται να ταυτίζονται με τους στόχους της δράσης που αφορούν αφενός τη συμφιλίωση του επαγγελματικού και ιδιωτικού τους βίου και τα προβλήματα που πηγάζουν μέσα από αυτή τους την ιδιότητα και αφετέρου στη διατήρηση της απασχολησιμότητάς τους, καθώς, όπως προκύπτει από τα ευρήματα των πρωτογενών ερευνών για ένα μεγάλο τμήμα των εργαζόμενων όχι μόνο δεν υπάρχει κάποιο άλλο μέλος του οικογενειακού τους περιβάλλοντος να φροντίζει το παιδί τους τις ώρες που εκείνοι εργάζονται, αλλά τους είναι εξαιρετικά δύσκολο να αναλάβουν ιδιωτικά το κόστος της φύλαξης των παιδιών τους σε δομές. Ο τελευταίος παράγοντας μάλιστα συνδέεται άμεσα και με το καθεστώς εργασίας τους, που για πολλούς από αυτούς εμπίπτει στην κατηγορία των ελαστικών μορφών, με ότι αυτό συνεπάγεται για το επίπεδο των αμοιβών τους, αλλά και με την γενικότερη μείωση των εισοδημάτων των νοικοκυριών που σημειώθηκε την τελευταία 10ετία, ως απόρροια της οικονομικής κρίσης. Καθώς η δομή και οι όροι της αγοράς εργασίας άλλαξαν, οι συνθήκες στο εργασιακό περιβάλλον γινόταν ακόμα πιο απαιτητικές και στρεσογόνες, περιορίζοντας την ευελιξία και την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού και κυρίως των γυναικών. Προς αυτή την κατεύθυνση, χαρακτηριστικά είναι τα στοιχεία του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου για την ισότητα των φύλων (European Institute for Gender Equality -EIGE), σύμφωνα με τα οποία στην Ελλάδα μόνο το 5,8% των γυναικών με παιδιά έχουν τη δυνατότητα να πάρουν άδεια από την εργασία τους μία με δύο ώρες, ώστε να φροντίσουν προσωπικά ή οικογενειακά θέματα, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό σε Ευρωπαϊκό επίπεδο ανέρχεται στο 22,3%. Παράλληλα, η πρωτογενής έρευνα που διενεργήθηκε στους ωφελούμενους κατέδειξε πως για μία μερίδα εργαζόμενων η ανάγκη βελτίωσης των συνθηκών και όρων απασχόλησης και η μετάβασή τους από επισφαλείς και ελαστικές μορφές εργασίας σε μία θέση πλήρους απασχόλησης και με καλύτερους όρους αποτελεί βασικό κίνητρο για τη συμμετοχή τους στη δράση. Η ανάγκη τους αυτή, ταυτίζεται πλήρως με τη στόχευση

²⁷ Τα διαθέσιμα από την Ε.Ε.Τ.Α.Α στοιχεία για αυτή την περίοδο, αφορούν σε αριθμός παιδιών / Ενεργά voucher και όχι σε αιτήσεις παιδιών με πλήρη φάκελο όπως αναφέρονταν στους προηγούμενους κύκλους. Ενεργό voucher, είναι το voucher που δόθηκε σε επιλέξιμο ωφελούμενο γονέα, ανεξάρτητα εάν τελικά χρησιμοποιήθηκε για τοποθέτηση παιδιού ή όχι.

της δράσης περί εξέλιξης της επαγγελματικής τους σταδιοδρομίας. Η ανάγκη αυτή, σύμφωνα με τα ευρήματα της ποσοτικής έρευνας στον ωφελούμενο πληθυσμό, ικανοποιήθηκαν για μεγάλο τμήμα εργαζομένων. Πιο συγκεκριμένα 1 στους 4 περίπου ωφελούμενους κάθε κύκλου, που κατά την ένταξή τους στη δράση εργαζόταν, και που σήμερα εργάζονται ανέφεραν ότι η συμμετοχή τους στη δράση τους βοήθησε να εξελιχθούν επαγγελματικά στη δουλειά τους, έχοντας μία καλύτερη θέση ή μεγαλύτερες αμοιβές. Παράλληλα, για ένα ποσοστό της τάξης του 6% των ωφελούμενων κάθε κύκλου, που κατά την ένταξή τους στη δράση εργαζόταν, η συμμετοχή τους σε αυτή τους έδωσε τη δυνατότητα να αναζητήσουν και να βρουν μια καλύτερη δουλειά σε σχέση με αυτή που είχαν κατά την ένταξή τους στη δράση (πλήρη απασχόληση/σταθερή θέση εργασίας σε σχέση με μερική/εκ περιτροπής που είχαν κατά την ένταξή τους),

Σε ότι αφορά την **ομάδα των ανέργων**, η στόχευση της δράσης περί ενεργούς ένταξης με σκοπό, μεταξύ άλλων, την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών και της ενεργούς συμμετοχής και της βελτίωσης της απασχολησιμότητάς τους, ανταποκρίνεται στην ανάγκη του 50% των ωφελούμενων αυτής της κατηγορίας, για τους οποίους βασικό κίνητρο αποτελεί η απελευθέρωσή τους από την φροντίδα των παιδιών τους προκειμένου να αναζητήσουν εργασία. Παρά το σχετικά μειωμένο ποσοστό αναφοράς των ανέργων ωφελούμενων σε αυτό το κίνητρο, η ανάγκη αυτή φαίνεται τελικά να αφορά πολύ μεγαλύτερο ποσοστό ερωτώμενων αυτής της κατηγορίας, οι οποίοι δηλώνουν πως θα αναζητούσαν εργασία, ανεξαρτήτως εάν το παιδί τους γινόταν δεκτό ή όχι στη δράση. Επιπρόσθετα, όπως ανέδειξαν τα στοιχεία της πρωτογενούς έρευνας στον ωφελούμενο πληθυσμό, υπάρχει μία μερίδα ανέργων γυναικών, της τάξης του 8,0% περίπου σε κάθε κύκλο, που η συμμετοχή τους στη δράση αποτελεί βασικό κίνητρο προκειμένου να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, ή να αποκτήσουν κάποιον πρόσθετο μεταπτυχιακό ή διδακτορικό τίτλο, κάτι που θα διευκολύνει την είσοδό τους στην αγορά εργασίας. Παράλληλα, όπως προέκυψε από τα ευρήματα της ποιοτικής έρευνας στις δομές για μία μικρή μερίδα γυναικών που δεν εργαζόταν, αλλά ταυτόχρονα δεν αναζητούσαν εργασία, η ένταξή τους στη δράση αποτέλεσε βασικό κίνητρο να αρχίσουν να αναζητούν εργασία. Ωστόσο, για ένα σημαντικό τμήμα των ανέργων ωφελούμενων (της τάξης του 10,0% με 13,0%), οι στόχοι της δράσης δεν ταυτίζονται με τα κίνητρα συμμετοχής τους σε αυτή, δεδομένου ότι δεν ενδιαφέρονται να ενταχθούν στην αγορά εργασίας, ούτε να συμμετάσχουν σε κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευσης ή κατάρτισης.

Συνοψίζοντας τα παραπάνω, φαίνεται ότι για ένα σημαντικό τμήμα των ανέργων ωφελούμενων, οι στόχοι της δράσης ταυτίζονται με τα κίνητρα συμμετοχής τους σε αυτή. Ωστόσο, τόσο οι φορείς παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών, όσο και οι εργαζόμενοι ωφελούμενοι, διατυπώνουν την άποψη, ότι εφόσον συνεχίσει να υπάρχει αυτή η διαφοροποίηση στη μοριοδότηση μεταξύ ανέργων και εργαζόμενων γυναικών θα πρέπει να υιοθετηθούν αυστηρότερα κριτήρια για τους ανέργους που να διασφαλίζουν με κάποιον τρόπο την «δέσμευσή» τους, να αναζητήσουν εργασία ή να παρακολουθήσουν κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευσης ή κατάρτισης. Όπως ισχυρίζονται, ένα τέτοιο μέτρο θα συνέβαλε «στην ορθολογικότερη διάθεση των διαθέσιμων θέσεων σε αυτούς που πραγματικά το έχουν ανάγκη».

Τέλος, σε ότι αφορά στους ωφελούμενους με παιδιά που ανήκουν στην ομάδα ΑΜΕΑ, οι ανάγκες τους ταυτίζονται πλήρως με τη στόχευση της δράσης περί καταπολέμησης κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών.

Μιλώντας με ποσοτικούς όρους, η ανωτέρω εικόνα αποτυπώνεται ως εξής:

- Στον κύκλο 2014-2015 ικανοποιήθηκε το 79% των αιτήσεων με πλήρη φάκελο,
- Στον κύκλο 2015-2016 ικανοποιήθηκε το 53% των αιτήσεων μητέρων με πλήρη φάκελο,
- Στον κύκλο 2016-2017 ικανοποιήθηκε το 92,5% των αιτήσεων μητέρων με πλήρη φάκελο.

Παρόλα αυτά και πέρα από τα όποια ποσοστά κάλυψης αναγκών όμως που καταγράφηκαν στους τρεις εξεταζόμενους κύκλους υλοποίησης της δράσης, η ανάλυση των στοιχείων της Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε., καταδεικνύει ότι υπάρχει ένα σημαντικό τμήμα του πληθυσμού του οποίου οι ανάγκες δεν καλύπτονται. Πιο συγκεκριμένα:

- στον κύκλο 2014-2015, δεν ικανοποιήθηκαν οι αιτήσεις 10.133 μητέρων με πλήρη φάκελο,
- στον κύκλο 2015-2016, δεν ικανοποιήθηκαν οι αιτήσεις 40.495 μητέρων με πλήρη φάκελο, ενώ τέλος
- στον κύκλο 2016-2017 δεν ικανοποιήθηκαν οι αιτήσεις 6.045 μητέρων με πλήρη φάκελο.

Οι ανικανοποίητες αυτές αιτήσεις, καταδεικνύουν αφενός το μέγεθος των αναγκών που υπάρχουν και αφετέρου την ανάγκη ενίσχυσης της δράσης με πρόσθετους πόρους, έτσι ώστε να καλύπτονται μεγαλύτερα τμήματα του πληθυσμού στόχου. Η ανάγκη αυτή για αύξηση της χρηματοδότησης είναι συνυφασμένη και με τη σημαντική μείωση του διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος της πλειοψηφίας του πληθυσμού στόχου στον οποίο απευθύνεται η δράση της Εναρμόνισης. Τα παραπάνω, επιβεβαιώνονται και από την τοποθέτηση του 68,6% των ωφελούμενων, στη σχετική ποσοτική έρευνα, σύμφωνα με την οποία τα χρήματα που δόθηκαν για τη δράση της Εναρμόνισης στους 3 εξεταζόμενους κύκλους, δεν επαρκούσαν να καλύψουν τις ανάγκες «όλων».

10.2.3 Συμπεράσματα ως προς τον βαθμό ικανοποίησης των ωφελούμενων και των φορέων στη δράση

Σε υψηλά επίπεδα κυμαίνεται ο βαθμός ικανοποίησης από την συμμετοχή τους στη δράση, τόσο από πλευράς ωφελούμενων, όσο και από πλευράς δομών. Η γενική αυτή διαπίστωση προέκυψε τόσο από τα συμπεράσματα των ποσοτικών ερευνών, όσο και από τις ποιοτικές έρευνες με εκπροσώπους δομών, αλλά γονέων που συμμετείχαν στη δράση. Ειδικότερα, όπως προέκυψε από τα ευρήματα της ποσοτικής έρευνας που διενεργήθηκε στους ωφελούμενους της δράσης προκύπτει ότι:

- Η συντριπτική πλειοψηφία των ωφελούμενων (98,2%) είναι πολύ και αρκετά ικανοποιημένη από τον τρόπο που υλοποιήθηκε η δράση με το μεγαλύτερο ποσοστό πολύ ικανοποιημένων ωφελούμενων να παρατηρείται στον κύκλο 2016-2017, ενώ αντίθετα το μεγαλύτερο ποσοστό λίγο ή καθόλου ικανοποιημένων στον κύκλο 2014-2015 (1,8%).

- Η ανά φύλο ανάλυση των διαθέσιμων στοιχείων κατέδειξε πως οι γυναίκες είναι περισσότερο ικανοποιημένες σε σχέση με τους άντρες, με τα ποσοστά των πολύ ικανοποιημένων να κινούνται στο 63,2% για τις γυναίκες, ενώ για τους άνδρες είναι 56,8%.

Η γενική αυτή ικανοποίηση αποτυπώνεται και από το γεγονός ότι το 100,0% των ερωτώμενων ωφελούμενων δήλωσε πως θεωρεί πολύ και αρκετά σημαντική τη συνέχιση της δράσης.

Σε αντίστοιχα υψηλά επίπεδα κινείται και ο βαθμός ικανοποίησης των φορέων από τη δράση, δεδομένου ότι το 88,5% αυτών δηλώνει πολύ και αρκετά ικανοποιημένο, με τους δημοτικούς φορείς να δηλώνουν μεγαλύτερο βαθμό ικανοποίησης. Η διαφοροποίηση του βαθμού ικανοποίησης μεταξύ ιδιωτικών και δημόσιων φορέων σχετίζεται με τρεις βασικούς παράγοντες. Ο πρώτος αφορά το ύψος της τιμής ανά θέση φροντίδας που ορίζεται από τη δράση, ο δεύτερος σχετίζεται με τις χρηματορροές της δράσης, που παρά το γεγονός ότι κατά γενική ομολογία όλων των συμμετεχόντων φορέων έχουν βελτιωθεί, ωστόσο όπως επισημαίνουν οι ιδιωτικοί φορείς παρατηρούνται ακόμη καθυστερήσεις, ενώ ο τρίτος παράγοντας σχετίζεται με το σχεδιασμό της δράσης και κυρίως με θέματα που άπτονται με τα χρονικά περιθώρια που έχουν οι ενδιαφερόμενοι να υποβάλλουν την αίτησή τους καθώς και των διαδικασιών διαχείρισης της δράσης που έχει επιβαρύνει το διοικητικό κόστος αρκετών δομών.

Όσον αφορά το **βαθμό εξυπηρέτησης των επωφελούμενων από το εύρος των παρεχόμενων υπηρεσιών των δομών**, συνολικά καταγράφεται ένας καλός βαθμός απόλυτα και αρκετά ικανοποιημένων ωφελούμενων από όλες τις παραμέτρους που εξετάστηκαν σε ότι αφορά στις παρεχόμενες από τις δομές υπηρεσίες, παρά τα όποια μικροπροβλήματα παρουσιάστηκαν, με εξαίρεση τη συχνότητα και επάρκεια της ιατρικής παρακολούθησης. Αξιοσημείωτο είναι το εύρημα, ότι ένα ποσοστό δομών που υπερβαίνει το 10,0%, παρότι είναι υποχρεωμένες να παρέχουν τακτική ιατρική παρακολούθηση στα φιλοξενούμενα παιδιά, σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την ίδρυση και λειτουργία τους, ωστόσο δεν το πράττει. Παράλληλα, θα πρέπει να τονιστεί ότι ακόμη και στις δομές που παρείχαν ιατρική παρακολούθηση, παρατηρείται χαμηλός βαθμός ικανοποίησης, καθώς η συχνότητα δεν ήταν επαρκής. Επιπρόσθετα, το ωράριο λειτουργίας των δομών δεν φαίνεται να καλύπτει απόλυτα τις ανάγκες των εργαζόμενων γυναικών και ειδικότερα εκείνων που εργάζονται σε καθεστώς πλήρους απασχόλησης ή με κυλιόμενα ωράρια. Το γεγονός ότι οι περισσότερες δομές εξυπηρετούν τη φύλαξη παιδιών μέχρι τις 16:00 ενώ για πολλούς εργαζόμενους ωφελούμενους το ωράριο εργασίας λήγει μετά τις 17:00, αφήνει κενά που με δυσκολία μπορούν να καλύψουν. Επιπρόσθετα, φαίνεται ότι δεν υπάρχει καμία μέριμνα για εκείνη την κατηγορία ωφελούμενων που εργάζονται απογευματινές ώρες ή Σάββατα, με εξαίρεση τα Κ.Δ.Α.Π. που αναφέρονται σε μεγαλύτερης ηλικίας παιδιά, αναγκάζοντάς τους να αναζητήσουν άλλου είδους λύσεις για τη φύλαξη των παιδιών τους.

Σε επίπεδο παρεχόμενων υπηρεσιών δημιουργικής απασχόλησης παιδιών αλλά και εν γένει υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών καταγράφεται σημαντικός αριθμός δυσαρεστημένων ωφελούμενων που τοποθέτησαν τα παιδιά τους σε παιδικούς σταθμούς και Κ.Δ.Α.Π.-Μ.Ε.Α. Οι συχνές αλλαγές του παιδαγωγικού προσωπικού, η αμφισβητούμενη σε ορισμένες περιπτώσεις επαγγελματική επάρκεια των παιδαγωγών, όσον αφορά στην άσκηση του έργου τους, η αναλογία προσωπικού και κυρίως των παιδαγωγών με τον αριθμό παιδιών που φιλοξενούν, οι κανόνες σίτισης που σε ορισμένες περιπτώσεις φαίνεται να μην ακολουθούνται, καθώς και το έλλειμα συνεργασίας

με τις δομές, αποτελούν τις συχνότερες αναφορές που καταγράφηκαν από μη ικανοποιημένους ωφελούμενους.

Ειδικότερα σε ότι αφορά στα Κ.Δ.Α.Π.-Μ.Ε.Α., αρκετές ήταν οι αναφορές που έγιναν για δομές, οι οποίες δεν προσφέρουν εξειδικευμένες και εξατομικευμένες υπηρεσίες στα φιλοξενούμενα παιδιά, που συμβάλλουν στην κοινωνική τους ένταξη και στη βελτίωση της ποιότητας της ζωής τους αλλά απλά υπηρεσίες φύλαξης. Παράλληλα, ένα σημαντικό ποσοστό των Κ.Δ.Α.Π.-Μ.Ε.Α. (26,7%) δεν προσφέρει υπηρεσίες μετακίνησης, παρότι αυτές αποζημιώνονται μέσω της δράσης, αναγκάζοντας τους ωφελούμενους να επιβαρυνθούν οι ίδιοι με το κόστος αυτό. Το φαινόμενο αυτό, σε μικρότερη έκταση, λόγου και του μικρότερου αριθμού τους, καταγράφηκε και σε δομές προνηπίων με αναπηρία της κατηγορίας θέσης Β3. Οι υπηρεσίες μετακίνησης, όπου αυτές χρησιμοποιήθηκαν, αφήνουν δυσαρεστημένο ένα τμήμα των εργαζόμενων ωφελούμενων (περίπου 1 στους 10), καθώς δεν εξυπηρετούνται απόλυτα από τα δρομολόγια των σχολικών σε σχέση με τα ωράρια εργασίας τους. Παράλληλα, μία μερίδα ανέργων ωφελούμενων, αλλά και χαμηλόμισθων εργαζομένων που χρησιμοποίησαν αυτή την υπηρεσία τονίζουν ότι το κόστος της θα έπρεπε να καλύπτεται από τη δράση, δεδομένου ότι επιβαρύνει σημαντικά τον οικογενειακό τους προϋπολογισμό.

Τέλος, θα πρέπει να αναφερθεί ότι στον κύκλο 2016-2017, παρατηρούνται γενικότερα μεγαλύτερα ποσοστά απόλυτα ικανοποιημένων ωφελούμενων, ως απόρροια της αλλαγής του τρόπου τοποθέτησης που εφαρμόστηκε σε αυτόν τον κύκλο, δεδομένου ότι η συντριπτική πλειοψηφία αυτών επέλεξαν οι ίδιοι τη δομή που τοποθέτησαν το παιδί τους.

10.2.4 Συμπεράσματα ως προς τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν κατά την υλοποίηση της δράσης

Τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν κατά την υλοποίηση της δράσης, διαφοροποιήθηκαν για κάθε κύκλο δράσης, ως απόρροια των σημαντικών αλλαγών που συντελέστηκαν στον σχεδιασμό της. Ειδικότερα, τα σημαντικότερα προβλήματα της δράσης συνοψίζονται στον πίνακα που ακολουθεί:

Κύκλος δράσης	Ωφελούμενοι	Δομές
2014-2015	<ul style="list-style-type: none">Περιορισμένη διάρκεια υποβολής αιτήσεωνΔυσκολία συγκέντρωσης δικαιολογητικών και υποβολής αίτησης λόγω παρουσίας γονέων εκτός του τόπου διαμονής για παραθεριστικούς λόγουςΜη δυνατότητα αλλαγή δομής μετά την τοποθέτηση	<ul style="list-style-type: none">Καθυστερήσεις στις πληρωμές των προβλεπόμενων δόσεωνΜεγάλος όγκος απαιτούμενων εγγράφων για την συμμετοχή στη δράσηΑυξημένο κόστος συμμετοχής λόγω απαίτησης κατάθεσης εγγυητικών επιστολώνΔιάθεση έως το 70% της νόμιμης δυναμικότητας των δομών

Κύκλος δράσης	Ωφελούμενοι	Δομές
2015-2016	<ul style="list-style-type: none"> Περιορισμένη διάρκεια υποβολής αιτήσεων Δυσκολία συγκέντρωσης δικαιολογητικών και υποβολής αίτησης λόγω παρουσίας γονέων εκτός του τόπου διαμονής για παραθεριστικούς λόγους Μη δυνατότητα αλλαγή δομής μετά την τοποθέτηση 	<ul style="list-style-type: none"> Σημαντικές καθυστερήσεις στις πληρωμές των προβλεπόμενων δόσεων Δυσμενέστεροι όροι πληρωμής της δράσης, σε σχέση με τον προηγούμενο κύκλο Μεγάλος όγκος απαιτούμενων εγγράφων για τη συμμετοχή στη δράση Αυξημένο κόστος συμμετοχής λόγω απαίτησης κατάθεσης εγγυητικών επιστολών Διάθεση έως το 70% της νόμιμης δυναμικότητας των δομών
2016-2017	<ul style="list-style-type: none"> Μη επαρκής ενημέρωση για τις αλλαγές του νέου συστήματος Αποκλεισμός κατόχων voucher από την δράση –ανεξαρτήτως ύψους μοριοδότησης- λόγω αδυναμίας εύρεσης θέσης Έλλειψη ενός καθορισμένου πλαισίου επιλογής των ωφελούμενων από τις δομές Αυξημένη ταλαιπωρία γονέων για την έγκαιρη εξασφάλιση θέσης σε δομές με υψηλή ζήτηση (π.χ. ΚΔΑΠ ΜΕΑ, βρεφικοί σταθμοί) Μη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης στη δράση ευάλωτων ομάδων πληθυσμού 	<ul style="list-style-type: none"> Μείωση κατά περίπου 5% της τιμής ανά θέση (9% για τα ΚΔΑΠ- ΜΕΑ) Υψηλότερο διοικητικό βάρος σε επίπεδο διαχείρισης της δράσης λόγω του αυξημένου όγκου των απαιτούμενων εγγράφων που συγκεντρώνονταν σε μηνιαία βάση Αδυναμία έγκαιρου προγραμματισμού των αναγκών της κάθε δομής λόγω της ρευστότητας της διαδικασίας τοποθέτησης

Όπως διαφαίνεται από τον πίνακα που προηγήθηκε, τα προβλήματα που αντιμετώπισαν τόσο οι δομές όσο και οι ωφελούμενοι, μπορούν να ομαδοποιηθούν στις παρακάτω κατηγορίες:

- Προβλήματα που απορρέουν από την διαδικασία συμμετοχής στη δράση (ωφελούμενοι & δομές)
- Προβλήματα διαδικασιών τοποθέτησης των παιδιών στις δομές (ωφελούμενοι)
- Προβλήματα χρηματοδότησης (δομές)
- Προβλήματα διαχείρισης της δράσης (δομές)

Ειδικότερα, σχετικά με **τα προβλήματα που αντιμετώπισαν οι ωφελούμενοι κατά την εμπλοκή τους στη δράση** προκύπτει ότι η διαδικασία υποβολής της αίτησης συμμετοχής αποτέλεσε πρόβλημα για πάνω από 1 στους 10 ωφελούμενους, με βασικότερο τη συγκέντρωση των δικαιολογητικών

συμμετοχής, ενώ μικρότερο ποσοστό φαίνεται να δυσκολεύεται και με τη συμπλήρωση της αίτησης συμμετοχής του.

Τα προβλήματα αυτά μπορούν να αποδοθούν σε τέσσερις κυρίως παράγοντες:

- μέτρια ή ελλιπή ενημέρωση για το 18,7% των ωφελούμενων γύρω από τα δικαιολογητικά που πρέπει να συνυποβάλουν με την αίτησή τους, ποσοστό που οι φορείς ανεβάζουν στον 42,1%,
- καθυστερημένη ενημέρωση για το 27,2% των ωφελούμενων γύρω από τις σχετικές Προσκλήσεις της δράσης, ποσοστό που οι φορείς ανεβάζουν στο 32,2%, με αποτέλεσμα τα χρονικά περιθώρια που έχουν στη διάθεσή τους για τη συγκέντρωση των δικαιολογητικών για κάποιους από αυτούς να είναι «ασφυκτικά»,
- πολυπλοκότητα κάποιων δικαιολογητικών, όπως πχ. για την τεκμηρίωση της εργασιακής τους κατάστασης, αλλά και το γεγονός ότι κάποιοι από τους ωφελούμενους με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο ή αλλογενείς δεν αντιλαμβάνονται τη διοικητική γλώσσα της αίτησης συμμετοχής ούτε γνωρίζουν τις διοικητικές υπηρεσίες της χώρας, από τις οποίες θα μπορούσαν να αντληθούν αυτά τα στοιχεία. Τέλος,
- ανασφάλεια που νοιώθουν 4 στους 10 ενδιαφερόμενους, όπως αναφέρουν οι φορείς, σχετικά με την ορθότητα συμπλήρωσης της αίτησής τους και με την πληρότητα των δικαιολογητικών που συνυποβάλλουν με αυτή.

Προς αυτή την κατεύθυνση η απλοποίηση κάποιων δικαιολογητικών συμμετοχής, όπως ευλόγως προτείνεται από το 45,6% των ωφελούμενων και το 55,7% των φορέων θα μπορούσε να συμβάλλει σημαντικά στην επίλυση των όποιων προβλημάτων αντιμετωπίζουν οι ωφελούμενοι.

Η νέα διαδικασία της ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης συμμετοχής που υιοθετήθηκε στον κύκλο 2016-2017 αποτέλεσε πρόβλημα για μία μικρή μόνο μερίδα (2,6%) ωφελούμενων, που όπως αναφέρουν οι ίδιοι δεν είχαν πρόσβαση στο internet. Ωστόσο οι φορείς εκτοξεύουν αυτό το ποσοστό στο 52,7%. Παράλληλα, όπως αναφέρουν οι φορείς 7 στους 10 γονείς δεν είναι εξοικειωμένοι με τις ηλεκτρονικές φόρμες και είχαν επιφυλάξεις για την ορθότητα της συμπλήρωσης της ηλεκτρονικής αίτησής τους. Γι' αυτό και πολλοί φορείς αναφέρουν πως την περίοδο της υποβολής των αιτήσεων, για τη σχολική περίοδο 2016-2017, οι ωφελούμενοι «έκαναν ουρές» στις δομές τους προκειμένου να βοηθηθούν από τα στελέχη τους στην σύνταξη και υποβολή της αίτησης συμμετοχής τους, καθώς και στον έλεγχο των δικαιολογητικών τους. Το γεγονός αυτό επιβεβαιώνεται και από τις έρευνες στον ωφελούμενο πληθυσμό, αφού πάνω από 3 στου 10 φαίνεται να αναζήτησαν τη βοήθεια των δομών.

Στο σημείο αυτό, θα πρέπει να τονιστεί ότι η συμβολή των δομών στον περιορισμό των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι ωφελούμενοι με τη νέα διαδικασία υποβολής των αιτήσεων συμμετοχής ήταν πολύ σημαντική και αναγνωρίζεται από όλους τους εμπλεκόμενους στη δράση (ωφελούμενους, Ε.Ε.Τ.Α.Α., ΕΥΔ). Παράλληλα όπως προέκυψε από τις συνεντεύξεις με τον φορέα διαχείρισης της δράσης, οι ωφελούμενοι εκείνη την περίοδο απευθύνονται στον φορέα προκειμένου να ζητήσουν διευκρινήσεις ή την καθοδήγησή του για τον τρόπο που πρέπει να συμπληρώσουν την αίτηση ή τα δικαιολογητικά που πρέπει να προσκομίσουν και όχι προκειμένου να τους συνδράμουν στη συμπλήρωση της αίτησης και στον έλεγχο των δικαιολογητικών. Σύμφωνα, επίσης, με τον φορέα

διαχείρισης της δράσης, η νέα διαδικασία που υιοθετήθηκε όσον αφορά στην ηλεκτρονική υποβολή των αιτήσεων των ενδιαφερόμενων, διευκολύνει και επιταχύνει τη διαδικασία αξιολόγησης των σχετικών αιτήσεων και σε έναν βαθμό μειώνει το διοικητικό κόστος διαχείρισής τους.

Σε ότι αφορά στη μοριοδότηση των αιτήσεων, ένα μικρό ποσοστό των ωφελούμενων, της τάξης του 7,3% ανέφερε ότι δεν συμφωνούσε με τα μόρια που συγκέντρωσε η αίτησή τους. Ωστόσο, όπως προκύπτει από την ανάλυση των δεδομένων της ποσοτικής έρευνας για το 3,1% η μοριοδότηση αποτέλεσε πρόβλημα και έμεινε εκτός δράσης, κυρίως γιατί δεν υπέβαλε το 2,6% εξ αυτών ένσταση στον φορέα διαχείρισης.

Ως προς τη διαδικασία τοποθέτησης ωφελούμενων που εφαρμόζονταν στους δύο πρώτους εξεταζόμενους κύκλους, 2014-2015 και 2015-2016, μέσω της αυτόματης Σύζευξης από την Ε.Ε.Τ.Α.Α., δημιούργησε προβλήματα σε μία μικρή μερίδα μόνο ωφελούμενων και πιο συγκεκριμένα στο 4,4%. Η εφαρμογή του νέου συστήματος τοποθέτησης «Voucher» δημιούργησε προβλήματα στο 20,1% των ωφελούμενων. Διερευνώντας τα αίτια, για τα οποία δημιουργήθηκαν αυτά τα προβλήματα, φαίνεται ότι δύο ήταν οι βασικότεροι παράγοντες που συνέβαλαν προς αυτή την κατεύθυνση. Ο πρώτος παράγοντας σχετίζεται με το γεγονός ότι δόθηκαν περισσότερα voucher σε σχέση με τις διαθέσιμες θέσεις. Ειδικότερα, όπως προέκυψε από την ανάλυση των στοιχείων της Ε.Ε.Τ.Α.Α., τα διαθέσιμα ενεργά voucher παιδιών²⁸ που δόθηκαν μέσω του νέου συστήματος ανήλθαν σε 101.619, ενώ τελικά, οι θέσεις που διατέθηκαν μέσω της δράσης ήταν 93.219. Το γεγονός αυτό σημαίνει ότι υπήρξε μία υπέρβαση των ενεργών voucher στο σύνολο της χώρας της τάξης του 8,3%, σε σχέση με τις τοποθετήσεις. Η υπέρβαση αυτή δεν ήταν ίδια για όλες τις Περιφέρειες της χώρας. Οι αναντιστοιχίες μεταξύ ενεργών voucher και τοποθετήσεων στις Περιφέρειες Κρήτης και Δυτικής Ελλάδας ήταν πολύ μεγάλες, με τα ποσοστά να κυμαίνονται στο 13,7% για την πρώτη και στο 12,3% για τη δεύτερη. Αναντιστοιχίες πάνω από το μέσο όρο της χώρας παρατηρήθηκαν παράλληλα και στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (9,9%), Στερεάς Ελλάδας (8,8%), Πελοποννήσου (8,7%) και Αττικής (8,3%), ενώ στις Περιφέρειες Ηπείρου και Θεσσαλίας παρατηρούνται οι μικρότερες αποκλίσεις μεταξύ ενεργών voucher και τοποθετήσεων.

Σε επίπεδο κατηγορίας θέσης, οι μεγαλύτερες αποκλίσεις μεταξύ ενεργών voucher και τοποθετήσεων παρατηρήθηκαν στα Βρέφη (24,1%), ενώ και στις κατηγορίες των ΚΔΑΠ-ΜΕΑ και Βρεφονηπιακών σταθμών ολοκληρωμένης φροντίδας τα ποσοστά ήταν υψηλά (12,8%).

Πιο συγκεκριμένα, στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων, Δυτικής Μακεδονίας, Δυτικής Ελλάδας, Κρήτης, Στερεάς Ελλάδας, Πελοποννήσου και Νοτίου Αιγαίου, παρατηρούνται αποκλίσεις μεταξύ ενεργών voucher και τοποθετήσεων πάνω από το μέσο όρο της χώρας σε ότι αφορά τα βρέφη. Αντίστοιχα στις Περιφέρειες Αττικής, Στερεάς Ελλάδας, Ιονίων Νήσων, Δυτικής Ελλάδας και Ηπείρου παρατηρούνται

²⁸ Ενεργό voucher, είναι το voucher που δόθηκε σε επιλέξιμο ωφελούμενο γονέα, ανεξάρτητα εάν τελικά χρησιμοποιήθηκε για τοποθέτηση παιδιού ή όχι.

αποκλείσεις μεταξύ ενεργών voucher και τοποθετήσεων πάνω από το μέσο όρο της χώρας σε ότι αφορά στα ΚΔΑΠ-ΜΕΑ και Βρεφονηπιακούς σταθμούς ολοκληρωμένης φροντίδας.

Ο δεύτερος παράγοντας που συνέβαλε στη δημιουργία προβλημάτων με την εφαρμογή του νέου συστήματος σχετίζεται με το έλλειμμα ενημέρωσης που είχε μερίδα ωφελομένων αλλά και στην παρανόηση, η οποία υπήρξε σχετικά με το πόσο δεσμευτική ήταν η επιλογή των δομών που δήλωσαν στην αίτησή τους σε σχέση με την τοποθέτησή τους. Η τελευταία παράμετρος μάλιστα περισσότερο φαίνεται να «μπέρδεψε» τους ωφελομένους, αφού περίμεναν από την Ε.Ε.Τ.Α.Α. την τοποθέτησή τους σε κάποια από αυτές τις δομές που δήλωσαν. Συνέπεια των παραπάνω ήταν αφενός η καθυστερημένη κινητοποίηση των κατόχων του voucher όσον αφορά στην αναζήτηση δομών, που σε συνδυασμό με την έλλειψη σχετικών θέσεων σε δομές δημιούργησε τελικά όλες αυτές τις δυσλειτουργίες όσον αφορά την εφαρμογή του νέου συστήματος τοποθέτησης.

Πέραν αυτών των προβλημάτων, όμως, που σχετίζονται με το σύστημα τοποθέτησης, προβλήματα δημιουργεί και η τοποθέτηση των ωφελομένων με τη δεύτερη κατανομή, ως επιλαχόντες, αφού όπως διατυπώνουν είτε αναγκάζονται να πληρώνουν κάποια δομή για τους 2 αυτούς μήνες μέχρι την οριστική τους τοποθέτηση μέσω της δράσης είτε επιστρατεύουν συγγενείς για τη φύλαξη των παιδιών τους. Προς αυτή την κατεύθυνση, αρκετοί ήταν οι ωφελομένοι που διατύπωσαν την άποψη ότι θα έπρεπε να διατίθενται όλες οι θέσεις με την πρώτη κατανομή.

Τελευταία παράμετρος που φαίνεται να δημιουργεί προβλήματα στους ωφελομένους γονείς σχετίζεται με τις δομές και πιο συγκεκριμένα με το επίπεδο συνεργασίας που έχουν μαζί τους αλλά και με τις προσφερόμενες από αυτές υπηρεσίες φροντίδας και φύλαξης των παιδιών τους, από τις οποίες μικρή μερίδα ωφελομένων δεν είναι ικανοποιημένη. Αν και με την εφαρμογή του νέου συστήματος τοποθέτησης (Voucher), η ελεύθερη επιλογή δομής από τους ίδιους βοήθησε στο να μειωθεί σημαντικά το ποσοστό των ωφελομένων που αντιμετωπίζουν προβλήματα από τις δομές (μόλις το 2,9%), ωστόσο, όπως παρατηρήθηκε στο πλαίσιο της ποσοτικής έρευνας στους ωφελομένους, σε περιοχές που λειτουργούν λίγες δομές ή και μία δομή, τα προβλήματα, λόγω και της έλλειψης ανταγωνισμού, είναι μεγαλύτερα με τις συχνότερες αναφορές να αφορούν το ωράριο λειτουργίας της δομής (που εξυπηρετούν μέχρι τις 13:00), το επίπεδο των υπηρεσιών δημιουργικής απασχόλησης των παιδιών, το οποίο κρίνουν ως μη ικανοποιητικό, ενώ σε κάποιες περιπτώσεις ανέφεραν ότι δεν υπάρχουν δομές για ΑΜΕΑ, στην οποία ανήκει το παιδί τους, με αποτέλεσμα να τοποθετούν τα παιδιά τους σε δομές που δεν είναι οι καταλληλότερες για τις ανάγκες που αυτά έχουν.

Όσον αφορά τα προβλήματα που αντιμετώπισαν οι φορείς/δομές που συμμετείχαν στη δράση, σχετικά με την διαδικασία συμμετοχής, 1 στους 10 ανέφερε ότι αντιμετώπισε κάποιο πρόβλημα με το σημαντικότερο να αφορά την έκδοση εγγυητικής επιστολής.

Η νέα διαδικασία τοποθέτησης ωφελομένων, μέσω του συστήματος voucher, που υιοθετήθηκε στον κύκλο 2016-2017, φαίνεται να δημιούργησε προβλήματα στους φορείς, καθώς το 45,1% των φορέων, ανέφερε ότι αντιμετώπισε προβλήματα με τον έγκαιρο προγραμματισμό κάλυψης των θέσεων των δομών τους, ενώ ένα 41,2% ανέφερε τη «διαρροή» ωφελομένων σε άλλες δομές κατά τη διάρκεια του κύκλου της δράσης και κυρίως προς ιδιωτικές δομές. Τέλος η αδυναμία εξυπηρέτησης του

συνόλου των ωφελούμενων αποτελεί πρόβλημα για το 49,6% των ιδιωτικών φορέων και το 34,1% των δημοτικών.

Οι ροές χρηματοδότησης της δράσης δημιούργησαν προβλήματα σε περισσότερους από τους μισούς φορείς (53,9%) που συμμετείχαν σε κάποιον από τους εξεταζόμενους κύκλους και κυρίως στους ιδιωτικούς φορείς (74,6%), έναντι 35,6% στους δημοτικούς. Οι σημαντικές καθυστερήσεις των ενδιάμεσων εκταμιεύσεων της δράσης είχαν ως αποτέλεσμα την αδυναμία τους να ανταποκριθούν σε υποχρεώσεις που έχουν προς «την εφορία, το ΙΚΑ, τις τράπεζες, το προσωπικό και τους προμηθευτές. Παράλληλα, Το 37,8% των φορέων που συμμετείχαν στη δράση στον κύκλο 2014-2015, το 45,9% όσων συμμετείχαν στον κύκλο 2015-2016 και το 50,3% όσων συμμετείχαν στον κύκλο 2016-2017, αναφέρουν πως είναι λίγο ή καθόλου ικανοποιημένοι από τις τιμές αποζημίωσης ανά θέση που ορίζονται από τη δράση.

Τέλος οι αλλαγές στις διαδικασίες διαχείρισης και παρακολούθησης της δράσης που υιοθετήθηκαν στον κύκλο 2016-2017, φαίνεται να επιβάρυναν το διοικητικό και διαχειριστικό βάρος του 60,0% περίπου των φορέων που συμμετείχαν σε αυτόν τον κύκλο. Η υποχρέωση έκδοσης Αποδείξεων Παροχής Υπηρεσιών (ΑΠΥ) προς τους ωφελούμενους σε μηνιαία βάση, η διαδικασία υπογραφής και διαχείρισης των συμβάσεων μεταξύ δομών και ωφελούμενων, αλλά και τα απαιτούμενα έγγραφα που συνδέονται με τις πληρωμές από το πρόγραμμα, πρόσθεσε σημαντικό διαχειριστικό βάρος στους φορείς.

10.2.5 Συμπεράσματα ως προς τη δημοσιότητα της δράσης και τον βαθμό διείσδυσης της πληροφορίας στους ωφελούμενους

Αναφορικά με την ορατότητα της δράσης και το βαθμό διείσδυσης της πληροφορίας στον πληθυσμό, διαπιστώνεται ότι υπάρχουν διαφορετικές πηγές ενημέρωσης των ενδιαφερόμενων γονέων όσον αφορά την συμμετοχή τους στη δράση. Βασική πηγή ενημέρωσης αποτελούν το διαδίκτυο και η ιστοσελίδα της Ε.Ε.Τ.Α.Α., κάτι που ωστόσο αφήνει απέξω μία μερίδα πολιτών που δεν είναι εξοικειωμένη με τα νέα ψηφιακά μέσα που συνήθως ανήκουν και στις πιο περιθωριοποιημένες ομάδες. Οι δομές και οι αρμόδιες υπηρεσίες των Δήμων από την άλλη λειτουργούν επικουρικά ως επίσημη πηγή ενημέρωσης κυρίως για τους πιο «μυημένους» γονείς που δεν εισέρχονται για πρώτη φορά στη δράση. Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης έχουν πολύ μικρή συμμετοχή στην ενημέρωση των ενδιαφερόμενων, παρότι ευλόγως υποδεικνύονται από τους φορείς ως το πλέον ενδεδειγμένο μέσο. Οι άτυπες πηγές ενημέρωσης, όπως οι συγγενείς / γνωστοί και φίλοι, αν και αποτελούν βασικό πυλώνα για μια μεγάλη μερίδα των ενδιαφερόμενων, ωστόσο, δεν μπορούν να διασφαλίσουν ούτε την πληρότητα, ούτε την εγκυρότητα της ενημέρωσης που μεταφέρεται. Η κατάτμηση αυτή των πηγών ενημέρωσης των ενδιαφερόμενων γονέων, σε συνδυασμό με τις διαφοροποιημένες ημερομηνίες δημοσίευσης των σχετικών Προσκλήσεων σε κάθε κύκλο της δράσης, έχουν σαν συνέπεια αρκετά σημαντικός αριθμός ενδιαφερόμενων να καθυστερεί να ενημερωθεί γύρω από αυτές.

Από τα στοιχεία των πρωτογενών ερευνών προέκυψε ότι πάνω από το ¼ των ωφελούμενων της δράσης δεν είχε έγκαιρη ενημέρωση για τις σχετικές Προσκλήσεις της δράσης, ενώ οι φορείς ανεβάζουν αυτό το ποσοστό πάνω από το 30,0%. Άγνωστος, όμως, παραμένει ο αριθμός των εν δυνάμει ωφελούμενων που τελικά δεν ενημερώθηκαν έγκαιρα ή δεν ενημερώθηκαν καθόλου και τελικά δεν υπέβαλαν αιτήσεις συμμετοχής. Η καθυστέρηση αυτή στην ενημέρωση των ενδιαφερόμενων φαίνεται ότι σε κάποιες περιπτώσεις είχε αρνητικές επιπτώσεις στην πληρότητα των αιτήσεών τους, οδηγώντας μία μερίδα από αυτούς στον αποκλεισμό τους από τη δράση.

Σε ότι αφορά στα δικαιολογητικά συμμετοχής, η πλειοψηφία των ωφελούμενων και κυρίως αυτοί με υψηλό ή μέσο μορφωτικό επίπεδο φαίνεται να έχει ενημερωθεί σχετικά με τις προϋποθέσεις συμμετοχής στη δράση και κυρίως τα δικαιολογητικά που πρέπει να συνυποβάλλουν. Ωστόσο, για μία ομάδα ατόμων με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, ή μεγάλης ηλικίας, άτομα με παιδιά ΑΜΕΑ αλλά και αλλογενείς που δεν γνωρίζουν καλά την ελληνική γλώσσα, οι οδηγίες που συνοδεύουν το σχετικό ενημερωτικό υλικό των προσκλήσεων και αιτήσεων συμμετοχής της δράσης δεν είναι εύκολα κατανοητές. Παράλληλα, οι πολλαπλές πηγές τεκμηρίωσης της εργασιακής τους κατάστασης, οι πιθανές μεταβολές της οικογενειακής τους κατάστασης, χωρίς να έχουν εκδοθεί ακόμη τα σχετικά διοικητικά έγγραφα, τα πιστοποιητικά αναπηρίας, η καθυστέρηση έκδοσης του εκκαθαριστικού σημειώματος της φορολογίας εισοδήματος και οι προθεσμίες υποβολής των αιτήσεων, φαίνεται να δυσκολεύουν ακόμη περισσότερο τους ωφελούμενους. Η Ε.Ε.Τ.Α.Α. λειτουργεί υποστηρικτικά για ένα σημαντικό τμήμα των ενδιαφερόμενων παρέχοντας διευκρινίσεις και πληροφορίες, αν και μία μικρή μερίδα φαίνεται να αντιμετωπίσε προβλήματα επικοινωνίας με κάποιο στέλεχος του φορέα, υποδεικνύοντας ταυτόχρονα την ανάγκη περαιτέρω ενίσχυσης του helpdesk που λειτουργεί εκείνη την περίοδο. Οι φορείς, από την άλλη πλευρά, αποτέλεσαν σημείο αναφοράς για πολλούς ωφελούμενους, που είτε ζητούσαν διευκρινίσεις γύρω από τα δικαιολογητικά είτε ζητούσαν τη βοήθειά τους προκειμένου αφενός να συμπληρώσουν ορθά την αίτηση συμμετοχής τους και αφετέρου να ελέγξουν την πληρότητα και ορθότητα των δικαιολογητικών τους.

Σημαντική, επίσης, ήταν η συμβολή των φορέων στην ενημέρωση των ωφελούμενων σε ότι αφορά τις υποχρεώσεις τους που πηγάζουν από τη συμμετοχή τους στη δράση αλλά και σε άλλα θέματα που σχετίζονται:

- με την υποχρέωσή τους να προσκομίσουν δικαιολογητικά γιατρού ή νοσοκομείου, σε περίπτωση μη χρήσης των παρεχόμενων υπηρεσιών για χρονικό διάστημα ενός συνεχόμενου μήνα,
- στις προϋποθέσεις διακοπής ή μη χρήσης της υπηρεσίας φιλοξενίας του παιδιού τους για λόγους που δεν οφείλονται σε υπαιτιότητα της δομής,
- στις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθήσουν προκειμένου να αλλάξουν δομή κλπ.

Παρά το γεγονός, όμως, ότι σε όλες τις επιμέρους παραμέτρους που αναφέρθηκαν παραπάνω, η συντριπτική πλειοψηφία των ωφελούμενων δηλώνει επαρκώς ενήμερο, ωστόσο, όπως δηλώνουν οι φορείς σημαντικό μέρος των ωφελούμενων:

- δεν έχει κατανοήσει ή αμελεί την υποχρέωσή του να υπογράψει τα μηνιαία παρουσιολόγια,

- δεν έχει κατανοήσει επαρκώς την υποχρέωσή του να συμπληρώσει το ερωτηματολόγιο εισόδου,
- ενώ ακόμη περισσότεροι φαίνεται να μην αντιλαμβάνονται την υποχρέωση συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου εξόδου

Παράλληλα, σημαντική μερίδα ωφελουμένων, φαίνεται να μην έχει κατανοήσει επαρκώς το εύρος των υπηρεσιών που καλύπτει η δράση.

Το έλλειμμα αυτό ενημέρωσης και κατανόησης των επιμέρους παραμέτρων που συνθέτουν τις υποχρεώσεις των ωφελούμενων αλλά και τις προσφερόμενες από τη δράση υπηρεσίες, εντοπίζεται κυρίως σε άτομα που είναι είτε νεαρής ηλικίας, είτε χαμηλού μορφωτικού επιπέδου, είτε αλλογενείς. Επιπρόσθετα οι άνδρες ωφελούμενοι φαίνεται να είναι λιγότερο ενήμεροι σε σχέση με το γυναικείο πληθυσμό, γεγονός που οφείλεται σε πολύ μεγάλο βαθμό στη χαμηλότερη εξοικείωσή τους με τη δράση.

10.2.6 Συμπεράσματα ως προς τη συνεργασία των συμμετεχόντων και εμπλεκόμενων φορέων στη δράση

Στο πλαίσιο υλοποίησης της δράσης αναπτύχθηκε ένα σημαντικό εύρος συνεργασιών μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων, υπηρεσιών και ωφελουμένων στη δράση. Συνδετικός κρίκος της συνεργασίας ήταν η Ε.Ε.Τ.Α.Α., όπου είχε αναλάβει και τον καθοριστικό ρόλο της διαχείρισης, ως δικαιούχος της δράσης, τόσο με τις δομές και τους ωφελούμενους, όσο και με τις ειδικές υπηρεσίες των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων. Παράλληλα, συστηματική και αμφίδρομη ήταν συνεργασία μεταξύ δομών και ωφελουμένων, τόσο κατά την φάση της υποβολής των αιτήσεων συμμετοχής, όσο και στην φάση της υλοποίησης της δράσης, αν και ο βαθμός ικανοποίησης των φορέων παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών από τη συνεργασία τους με τους ωφελούμενους αξιολογείται σχετικά χαμηλά.

Ειδικότερα, όσον αφορά την Ε.Ε.Τ.Α.Α., από την ανάλυση των δεδομένων που είχε στην διάθεσή του ο αξιολογητής, προκύπτει ότι η **συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες σχεδιασμού και διαχείρισης των Ε.Π.** (ΕΥΔ ΕΠΑΝΑΔ-ΕΔΒΜ, ΕΥΔ ΠΕΠ, ΕΥΣΕΚΤ, ήταν σε γενικές γραμμές πολύ ικανοποιητική. Το επίπεδο οργάνωσης, τυποποίησης διαδικασιών και διαχείρισης της δράσης από την Ε.Ε.Τ.Α.Α. κινήθηκε σε πολύ υψηλά επίπεδα, καθώς λόγω της πολυετούς εμπειρίας που διαθέτουν τα στελέχη της, ήταν σε θέση να αντιμετωπίσουν άμεσα και με υπευθυνότητα προβλήματα που παρουσιάστηκαν στο πρόγραμμα. Έτσι, η συνεργασία και ανταπόκριση της Ε.Ε.Τ.Α.Α. τόσο σε αιτήματα παροχής πληροφοριών, όσο και σε θέματα που σχετίζονται με την καθημερινή διαχείριση των δράσεων, χαρακτηρίστηκε από τους περισσότερους εμπλεκόμενους ως άμεση και αποτελεσματική. Προς την κατεύθυνση αυτή, ιδιαίτερα σημαντική ήταν η συμβολή των πληροφοριακών συστημάτων της Ε.Ε.Τ.Α.Α. στα οποία συγκεντρώνεται το σύνολο των στοιχείων που αφορούν τόσο τους ωφελούμενους, όσο και τις δομές, όπως αιτήσεις συμμετοχής ωφελούμενων και δομών, ερωτηματολόγια εισόδου και εξόδου, συμβάσεις, οικονομικά στοιχεία, κλπ.. Μέρος των στοιχείων

αυτών τροφοδοτούν την ΕΥ ΟΠΣ για την παρακολούθηση των δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων της δράσης. Επισημαίνεται ωστόσο ότι παρά το γεγονός ο μηχανισμός της Ε.Ε.Τ.Α.Α. συγκεντρώνει πληθώρα δεδομένων, τα υφιστάμενα πληροφοριακά συστήματα, και τα συστήματα επεξεργασίας των δεδομένων αυτών, δεν είναι σε θέση να παράξουν άμεσα σύνθετη πληροφορία για δείκτες παρακολούθησης της δράσης.

Αναφορικά με το επίπεδο **συνεργασίας μεταξύ ωφελούμενων και Ε.Ε.Τ.Α.Α.** σε γενικές γραμμές κινείται σε πολύ ικανοποιητικά επίπεδα, παρά τις όποιες περιφερειακές διαφοροποιήσεις παρατηρούνται. Για 4 στους 10 περίπου ωφελούμενους που αντιμετωπίζουν προβλήματα με την υποβολή της αίτησής τους, η Ε.Ε.Τ.Α.Α., αποτέλεσε σημείο αναφοράς, προκειμένου να λάβουν κατευθύνσεις για τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσαν να τα επιλύσουν. Ωστόσο σε επίπεδο απλής πληροφόρησης, οι ωφελούμενοι φαίνεται να επιλέγουν τις δομές. Τα ευρήματα των ερευνών δείχνουν ότι μόνο το ¼ των ωφελούμενων επικοινωνήσε με την Ε.Ε.Τ.Α.Α. για διευκρινίσεις όταν εκδόθηκε η σχετική Πρόσκληση, ενώ για μία μικρή μερίδα η επικοινωνία δεν ήταν εφικτή, καθώς δεν μπόρεσαν να μιλήσουν με κάποιο στέλεχος του φορέα. Παράλληλα, με τις όποιες αδυναμίες εντοπίζονται στο helpdesk που λειτουργεί εκείνη την περίοδο στην Ε.Ε.Τ.Α.Α., οι ωφελούμενοι έχουν ακόμη έναν λόγο που επιλέγουν να απευθυνθούν στις δομές. Οι ανάγκες τους, ξεπερνούν την απλή πληροφόρηση και ουσιαστικά συνίστανται στην ουσιαστική υποστήριξή τους για τη συμπλήρωση της αίτησής τους και τον έλεγχο των δικαιολογητικών που συνυποβάλλουν με αυτή. Η ανάγκη αυτή είναι ακόμη εντονότερη σε πιο μειονεκτούσες ομάδες του πληθυσμού στόχου, με χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο ή και αλλοδαπούς που πολλές φορές καταφεύγουν σε γνωστούς, φίλους ή συγγενείς προκειμένου να τους συνδράμουν. Τα παραπάνω υποδεικνύουν αφενός την ανάγκη ενίσχυσης του helpdesk της Ε.Ε.Τ.Α.Α. και αφετέρου τη διεύρυνση των υπηρεσιών που αυτό προσφέρει, από απλή πληροφόρηση στην παροχή ουσιαστικότερων υπηρεσιών στον πληθυσμό στόχο της δράσης. Σε επίπεδο διαχείρισης των ενστάσεων που υποβάλουν οι ωφελούμενοι, τα ευρήματα της έρευνας σε αυτούς έδειξαν πως 9 στους 10 είναι ικανοποιημένοι από τον τρόπο που διαχειρίστηκε η Ε.Ε.Τ.Α.Α. την ένστασή τους.

Αναφορικά με το **επίπεδο συνεργασίας μεταξύ Ε.Ε.Τ.Α.Α. και φορέων** που συμμετείχαν στη δράση, κοινή συνισταμένη των αποτελεσμάτων τόσο της ποσοτικής, όσο και της ποιοτικής έρευνας στους εκπροσώπους των δομών που συμμετείχαν στη δράση, ήταν ο υψηλός βαθμός ικανοποίησης από την ανταπόκριση της Ε.Ε.Τ.Α.Α. στα αιτήματά τους. Ειδικότερα, το 96,8% των φορέων που συμμετείχαν στην ποσοτική έρευνα, αξιολογεί το επίπεδο συνεργασίας του με την Ε.Ε.Τ.Α.Α., ως πολύ ή αρκετά ικανοποιητικό. Σε αυτό φαίνεται να συνέβαλλε και το γεγονός ότι κάθε φορέας συνεργάζεται με συγκεκριμένο στέλεχος της Ε.Ε.Τ.Α.Α., αναπτύσσοντας έτσι μία διαπροσωπική σχέση που αποτελεί πηγή για μία πιο ουσιαστική και παραγωγική συνεργασία. Παρά τον υψηλό βαθμό αποδοχής και ικανοποίησης από τη συνεργασία των φορέων παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας παιδιών με την Ε.Ε.Τ.Α.Α., ωστόσο υπάρχουν και προβλήματα, όπως αναφέρει το 37,0% των συμμετεχόντων στην έρευνα φορέων. Αυτά κυρίως αφορούν:

- την μη έγκαιρη ανταπόκριση της Ε.Ε.Τ.Α.Α. σε διάφορα αιτήματά τους
- δυσκολία επικοινωνίας με το αρμόδιο στέλεχος της Ε.Ε.Τ.Α.Α. ιδιαίτερα κατά την περίοδο υποβολής των αιτήσεων συμμετοχής

- τη καθυστέρηση καταβολής των δόσεων, πρόβλημα που φαίνεται να συνδέεται με τις καθυστερήσεις από πλευράς Ε.Ε.Τ.Α.Α. ελέγχου του φακέλου δικαιολογητικών πληρωμής.

Όσον αφορά **το βαθμό ικανοποίησης των φορέων παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών από τη συνεργασία τους με τους ωφελούμενους**, φαίνεται ότι κινείται σε σχετικά χαμηλά επίπεδα, ως αποτέλεσμα συστηματικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει μια μεγάλη μερίδα των φορέων, τόσο δημόσιων, όσο και ιδιωτικών, που συμμετείχαν στη δράση. Αυτά σχετίζονται κυρίως με την μη τήρηση βασικών υποχρεώσεων των ωφελουμένων όπως η έγκαιρη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου, ή τα Δελτία Εισόδου και Εξόδου, κάτι που όπως αναφέρουν αντανακλά αρνητικά στη λειτουργία τους επηρεάζοντας τις χρηματοροές και το χρόνο εκταμίευσης των ενδιάμεσων δόσεων. Επιπλέον η δυνατότητα που παρέχει το νέο σύστημα για αλλαγή δομής εντός του κύκλου της δράσης, χρησιμοποιείται πιεστικά από κάποιους γονείς για την παροχή πρόσθετων υπηρεσιών που δεν καλύπτονται από τη δράση. Από την άλλη μεριά, όσον αφορά τους **ωφελούμενους**, απόλυτα ικανοποιημένοι από **το επίπεδο συνεργασίας τους με τη δομή** που τοποθέτησαν το παιδί τους είναι περίπου 6 στους 10 στους 2 πρώτους εξαταζόμενους κύκλους, ενώ στον κύκλο 2016-2017, παρατηρείται αύξηση των απόλυτα ικανοποιημένων (7 στους 10 περίπου). Το ποσοστό αυτό αντανακλά κυρίως το επίπεδο των προσφερόμενων υπηρεσιών, αλλά και θέματα όπως το ωράριο λειτουργίας, τις συχνές αλλαγές παιδαγωγικού προσωπικού κλπ.

Θετικά αξιολογείται τέλος και η **ανταπόκριση των στελεχών της ΕΥΔ ΕΠΑΝΑΔ ΕΔΒΜ και των ΕΥΔ ΠΕΠ προς την Ε.Ε.Τ.Α.Α**, σε αιτήματα αποστολής πληροφοριών, κατευθύνσεων και οδηγιών., συμβάλλοντας αποφασιστικά στην έγκαιρη αντιμετώπιση προβλημάτων αλλά και στην εν γένει εύρυθμη υλοποίηση των δράσεων του προγράμματος.

10.3 Συνθετικά συμπεράσματα αποτελεσματικότητας και επιπτώσεων της δράσης

10.3.1 Συμπεράσματα από την αξιολόγηση της συμβολής της δράσης σε σχέση με τους Ειδικούς Στόχους του 2023 και τα αναμενόμενα αποτελέσματα των αντίστοιχων επενδυτικών προτεραιοτήτων

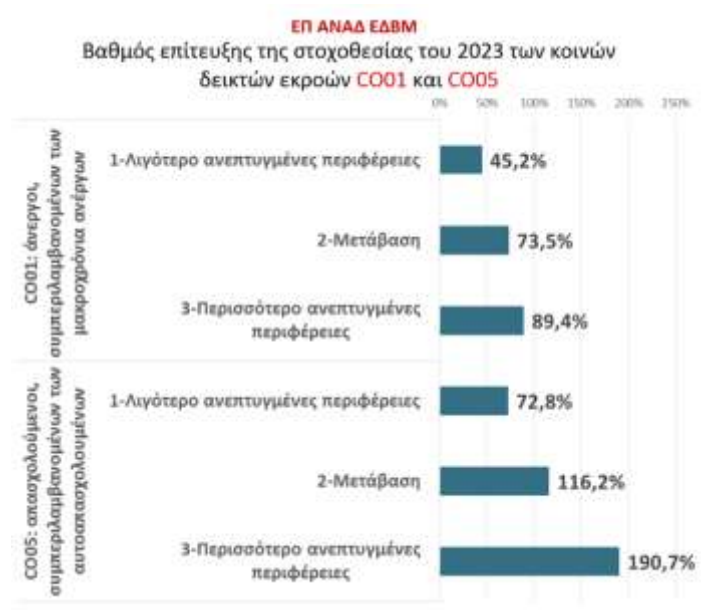
Η αξιολόγηση του βαθμού επίτευξης των Ειδικών Στόχων των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, παρέχει στη διοίκηση την αναγκαία πληροφόρηση και καθιστά δυνατή τη λήψη διορθωτικών μέτρων,.

Οι Ειδικοί Στόχοι είναι συνδεδεμένοι με στοχοθετημένους δείκτες αποτελεσμάτων οι οποίοι αντιστοιχούν σε πληθυσμούς αναφοράς αντίστοιχων στοχοθετημένων δεικτών εκρών

Στη συνέχεια παρατίθεται ανά Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και Επενδυτική Προτεραιότητα ο σωρευτικός βαθμός συμβολής της δράσης της Εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής, στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων του 2023, με βάση τα δεδομένα των επιχειρησιακών τιμών δεικτών για τις τρεις αξιολογούμενες πράξεις.

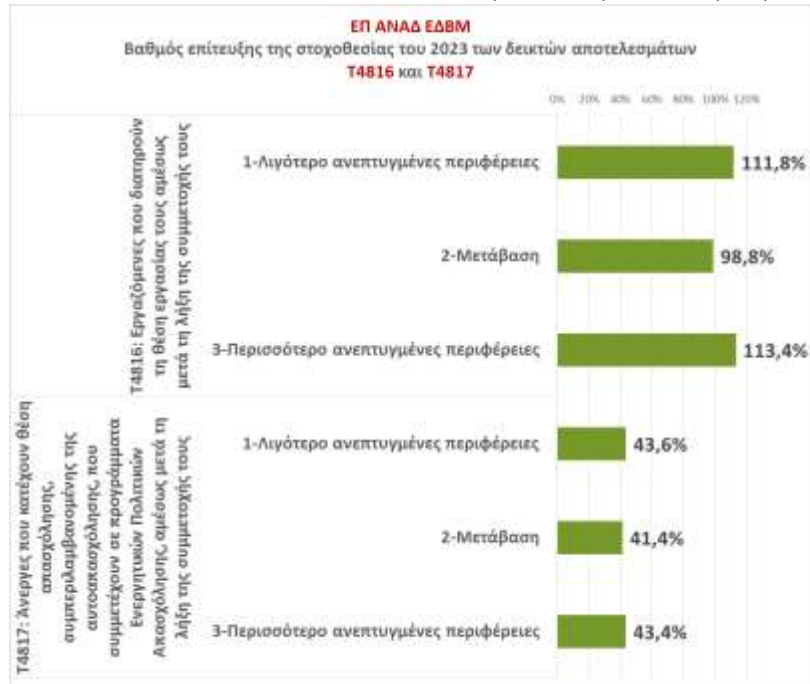
α) Επιχειρησιακοί δείκτες ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ

- **Δείκτες εκρών:** Όπως φαίνεται και από το διπλανό σχήμα, ο σωρευτικός βαθμός επίτευξης της στοχοθεσίας του 2023 για τον:
 - ο δείκτη εκρών **CO01:**
άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων καλύφθηκε σε πολύ ικανοποιητικό βαθμό σε ότι αφορά στις Περιφέρειες Μετάβασης και τις Περισσότερο Ανεπτυγμένες Περιφέρειες, ενώ στις Λιγότερο Ανεπτυγμένες, καλύφθηκε σε ικανοποιητικό επίπεδο και για τον
 - ο δείκτη εκρών **CO05:**
απασχολούμενοι, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολουμένων, των μακροχρόνια ανέργων υπερκαλύφθηκε στις Περιφέρειες Μετάβασης και τις Περισσότερο Ανεπτυγμένες Περιφέρειες, ενώ στις Λιγότερο Ανεπτυγμένες Περιφέρειες καλύφθηκε σε ικανοποιητικό επίπεδο.

- **Δείκτες αποτελεσμάτων:** Όπως φαίνεται και από το διπλανό σχήμα, ο σωρευτικός βαθμός επίτευξης της στοχοθεσίας του 2023 για τον:

- ο δείκτη αποτελέσματος **T4816:**
Εργαζόμενες που διατηρούν τη θέση εργασίας τους αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους
υπερκαλύφθηκε στις Λιγότερο Ανεπτυγμένες και στις

Περισσότερο Ανεπτυγμένες Περιφέρειες, ενώ στις Περιφέρειες Μετάβασης καλύφθηκε σε πολύ υψηλό βαθμό και για τον

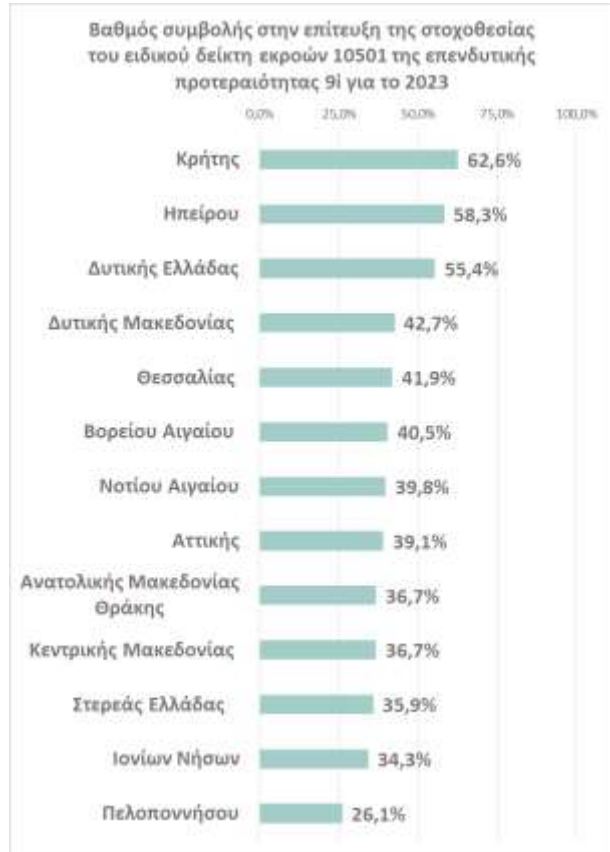
- ο δείκτη αποτελέσματος **T4817:** **Άνεργες που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, που συμμετέχουν σε προγράμματα Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους,** καλύφθηκε σε σχετικά ικανοποιητικό βαθμό.

Η απόκλιση που παρατηρείται μεταξύ του βαθμού επίτευξης της στοχοθεσίας του 2023 των δύο δεικτών T4816 και T4817 αποτελεσμάτων του ΕΠ ΑΝΑΔ ΑΔΒΜ, καταδεικνύει ότι παρότι οι μεγάλες οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές που παρατηρήθηκαν στη χώρα μας την τελευταία δεκαετία επηρέασαν τη σταθερότητα γενικά των εργαζομένων στην αγορά εργασίας,

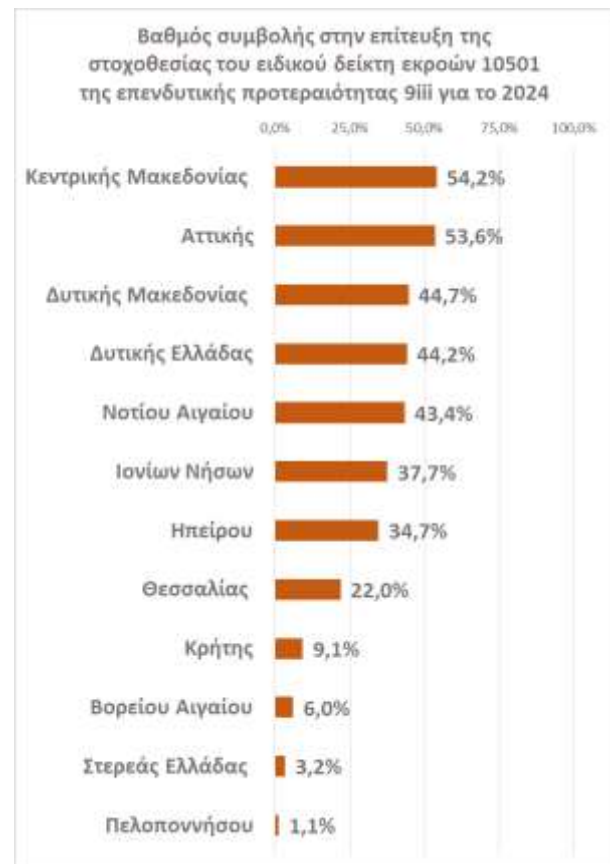
β) Επιχειρησιακοί δείκτες ΠΕΠ

- **Δείκτες εκροών:** Σε ότι αφορά στην συμβολή της δράσης στην επίτευξη της στοχοθεσίας του ειδικού δείκτη εκροών **10501: «Άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων»** για το 2023:

- Στην επενδυτική προτεραιότητα 9i, όπως φαίνεται και από το διπλανό σχήμα, παρατηρείται μεγάλη αυτή απόκλιση μεταξύ των ΠΕΠ σε ότι αφορά στο βαθμό επίτευξης της στοχοθεσίας του δείκτη 10501 για το 2023. **Η απόκλιση αυτή, υποδηλώνει τον διαφορετικό τρόπο σχεδιασμού της υλοποίησης της δράσης από κάθε ΕΥ ΠΕΠ.**

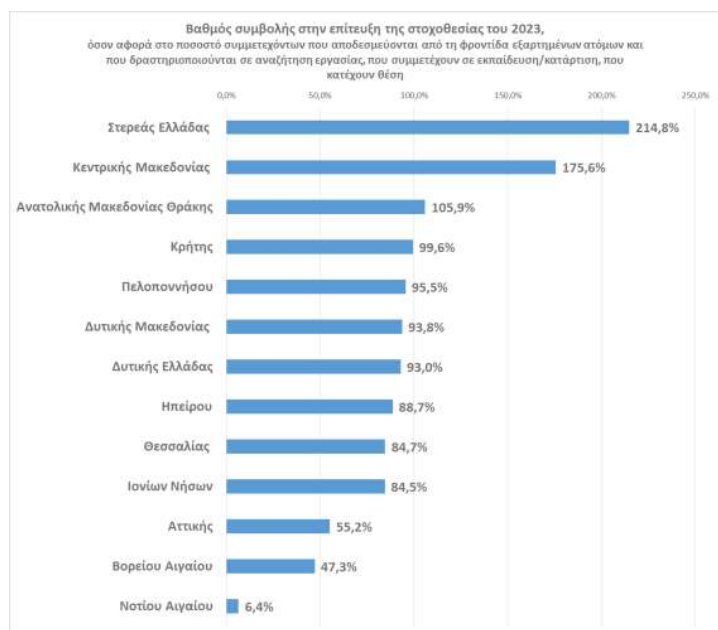
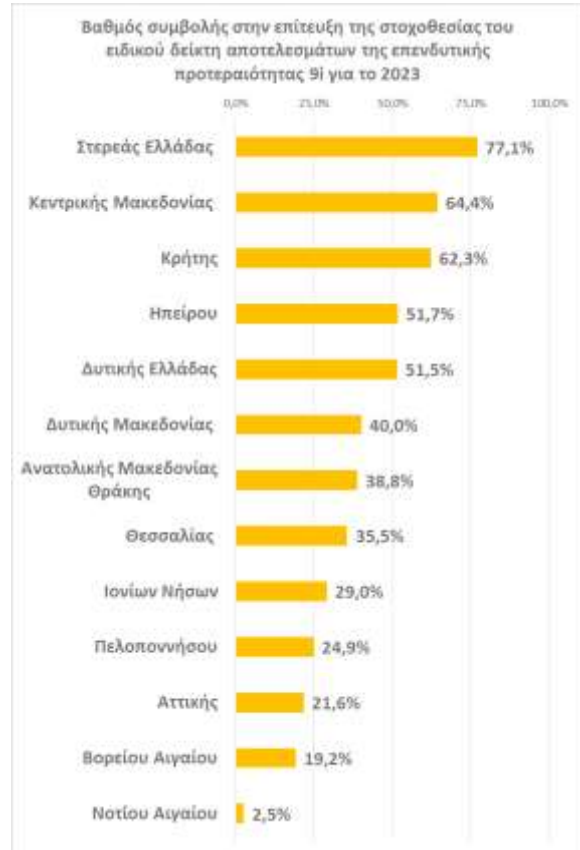

- Στην επενδυτική προτεραιότητα 9iii, όπως φαίνεται και από το διπλανό σχήμα, παρατηρείται μεγάλη αυτή απόκλιση μεταξύ των ΠΕΠ σε ότι αφορά στο βαθμό επίτευξης της στοχοθεσίας του δείκτη 10501 για το 2023. **Η απόκλιση αυτή, και σε αυτή την περίπτωση υποδηλώνει τον διαφορετικό τρόπο σχεδιασμού της υλοποίησης της δράσης από κάθε ΕΥ ΠΕΠ..**

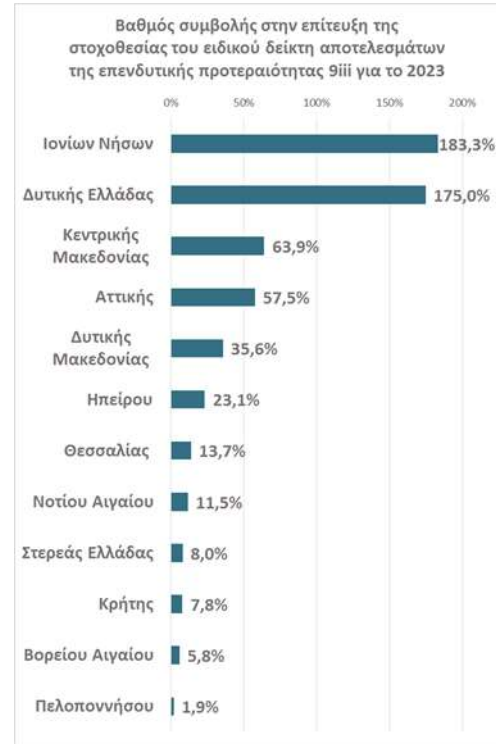
- **Δείκτες αποτελεσμάτων:** Σε ότι αφορά στην συμβολή της δράσης στην επίτευξη της στοχοθεσίας του ειδικού αποτελεσμάτων **10502: «Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους»** για το 2023:

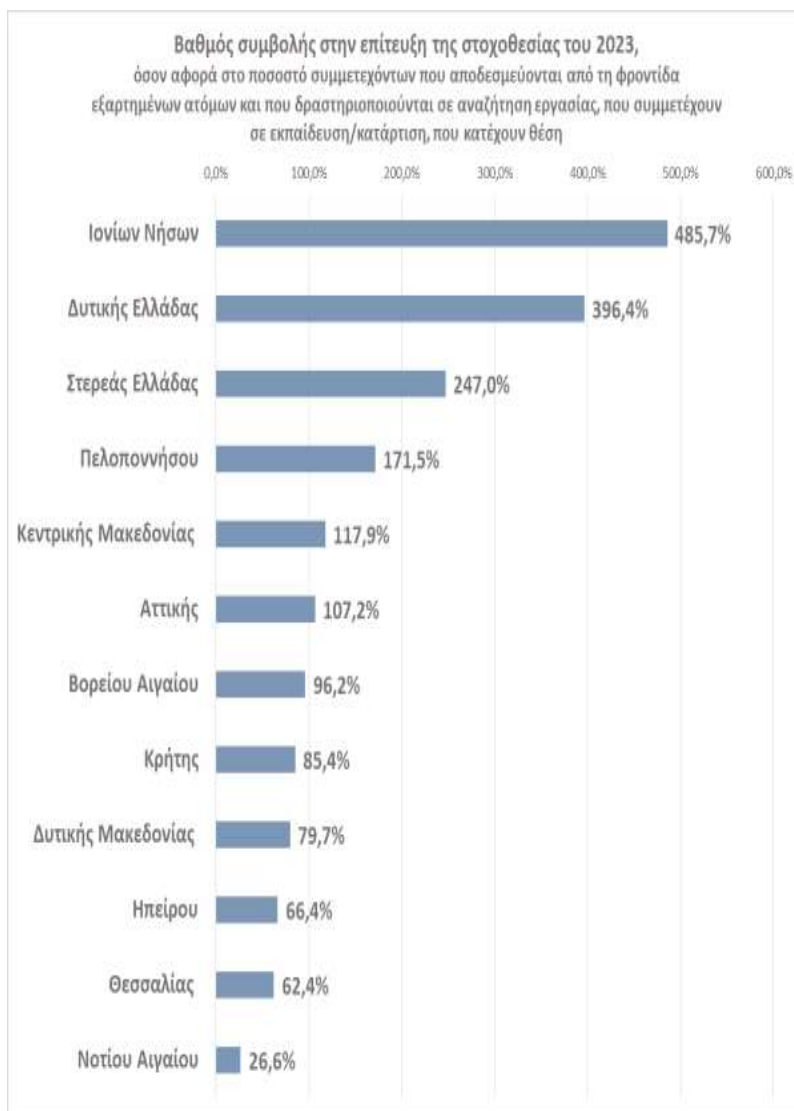
- Στην επενδυτική προτεραιότητα 9i, παρατηρείται μεγάλη απόκλιση μεταξύ των ΠΕΠ σε ότι αφορά στο βαθμό επίτευξης της στοχοθεσίας του δείκτη 10502 για το 2023 (τιμές στόχου και τιμές υλοποίησης του δείκτη σε απόλυτους αριθμούς συμμετεχόντων). **Η απόκλιση αυτή, θα πρέπει περισσότερο να αποδοθεί σε υπερεκτίμηση ή υποεκτίμηση της τιμής στόχου του δείκτη για το 2023 και σε μικρότερο βαθμό μπορεί να ερμηνευθεί λόγω των τοπικών χαρακτηριστικών της αγοράς εργασίας στις επιμέρους Περιφέρειες.** Παράλληλα στην ίδια επενδυτική προτεραιότητα 9i, **ο βαθμός επίτευξης της στοχοθεσίας του 2023 για τον δείκτη 10502 εκφρασμένο ως ποσοστό σε σχέση με τον πληθυσμό αναφοράς του 10501 (10502/10501) δηλ. το ποσοστό συμμετεχόντων** «που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση /κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους" ,

παρουσιάζει μεν αποκλίσεις ανά επιχειρησιακό πρόγραμμα, όπως φαίνεται και από το διπλανό σχήμα, αλλά αποτυπώνει πολύ μεγάλο βαθμό επίτευξης του στόχου σε 10 από τα 13 ΠΕΠ.

- ο Στην επενδυτική προτεραιότητα 9iii, παρατηρείται μεγάλη απόκλιση μεταξύ των ΠΕΠ σε ότι αφορά στο βαθμό επίτευξης της στοχοθεσίας του δείκτη 10502 για το 2023. **Η απόκλιση αυτή, θα πρέπει περισσότερο να αποδοθεί σε υπερεκτίμηση ή υποεκτίμηση της τιμής στόχου του δείκτη για το 2023 και σε μικρότερο βαθμό μπορεί να ερμηνευθεί λόγω των τοπικών χαρακτηριστικών της αγοράς εργασίας στις επιμέρους Περιφέρειες.** Παράλληλα στην ίδια επενδυτική προτεραιότητα 9iii, ο βαθμός επίτευξης της στοχοθεσίας του 2023 για τον δείκτη 10502 **εκφρασμένο ως ποσοστό σε σχέση με τον πληθυσμό αναφοράς του 10501 (10502/10501)** δηλ. το ποσοστό συμμετεχόντων «που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους», παρουσιάζει σημαντικές αποκλίσεις ανά επιχειρησιακό πρόγραμμα, όπως φαίνεται και από το σχήμα που ακολουθεί.

10.3.2 Δείκτες αποτελεσμάτων των Πράξεων μέσω των οποίων χρηματοδοτήθηκε η δράση στους τρεις εξεταζόμενους κύκλους

Στη συνέχεια παρατίθενται οι τιμές υλοποίησης των δεικτών αποτελεσμάτων, ανά κύκλο υλοποίησης της δράσης, επενδυτική προτεραιότητα και Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, μέσω των οποίων υλοποιήθηκαν οι αντίστοιχες Πράξεις.

Να σημειωθεί ότι, το σύστημα αυτό, σε ότι αφορά το ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ και την επενδυτική προτεραιότητα δίν, μέσω της οποίας χρηματοδοτήθηκε η δράση της Εναρμόνισης στις υπό εξέταση χρονικές περιόδους, χρησιμοποιεί δύο Ειδικούς Δείκτες Αποτελέσματος και πιο συγκεκριμένα τους **T4816**²⁹: και **T4817**³⁰. Αντίστοιχα στα αναθεωρημένα ΠΕΠ χρησιμοποιήθηκε ο ειδικός δείκτης **10502**³¹.

α) Δείκτες T4816 και T4817 του ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ

Όπως φαίνεται από τα στοιχεία του διπλανού γραφήματος, το μεγαλύτερο ποσοστό των εργαζόμενων ωφελούμενων, μέσω της επενδυτικής προτεραιότητας δίν που διατήρησαν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους στη δράση, παρατηρείται στον πρώτο εξεταζόμενο κύκλο, ενώ μετά από μία μικρή πτώση, της τάξης του τάξης του 2,4% που παρατηρήθηκε στον κύκλο 2015-2016, το ποσοστό αυξάνεται στον κύκλο 2016-2017 κατά 1,4% και κυμάνθηκε στο 88,1%.

²⁹ **T4816:** Ποσοστό εργαζομένων που διατηρούν τη θέση εργασίας τους αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής του με τιμή βάσης 60%, όπως προκύπτει από το ποσοστό των συμμετεχόντων που διατήρησαν τη θέση εργασίας τους,)

³⁰ **T4817:** Ποσοστό άνεργων που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, που συμμετέχουν σε προγράμματα Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους, με τιμή βάσης 20%, όπως προκύπτει από το ποσοστό των συμμετεχόντων που κατείχε θέση εργασίας μετά τη λήξη της παρέμβασης

³¹ **Ειδικός Δείκτης 10502:** «Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους». Αποτελεί νέα προσθήκη Δείκτη αντικαθιστώντας τους προηγούμενους Ειδικούς Δείκτες των ΠΕΠ, ώστε να υπάρχει ενιαία και συγκρίσιμη εικόνα για όλες τις Πράξεις.

Αντίθετη εικόνα παρατηρείται σε ότι αφορά στο δείκτη T4817, ο οποίος αποτυπώνει ως ποσοστό τις άνεργες που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, που συμμετέχουν σε προγράμματα Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους. Όπως φαίνεται από τα στοιχεία του διπλανού γραφήματος, το ποσοστό αυτό παρουσιάζει διαχρονικά αύξηση

β) Δείκτης 10502 των ΠΕΠ

Στον πίνακα που ακολουθεί, αποτυπώνονται οι τιμές υλοποίησης του δείκτη αποτελεσμάτων 10502 των ΠΕΠ, ανά κύκλο και Επενδυτική Προτεραιότητα, ο οποίος αποτυπώνει τους συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους.

Τιμές Υλοποίησης του Δείκτη 10502 «Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους»

Κατηγορία Περιφέρειας	ΠΕΠ	2015-2016						2016-2017					
		9i			9iii			9i			9iii		
		Γυναίκες	Άνδρες	Σύνολο	Γυναίκες	Άνδρες	Σύνολο	Γυναίκες	Άνδρες	Σύνολο	Γυναίκες	Άνδρες	Σύνολο
Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης	626	0	626				885	2	887			
	Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης (ΑΜΕΑ)	10	0	10				10	0	10			
	Κεντρικής Μακεδονίας	1.785	15	1.800	66	9	75	4.619	19	4.638	76	12	88
	Ηπείρου	750	0	750	34	3	37	788	2	790	12	2	14
	Θεσσαλίας	1067	4	1071	31	0	31	1.334	5	1.339	14	0	14
	Δυτικής Ελλάδας	992	9	1.001	43	1	44	1.017	2	1.019	29	4	33
Μετάβαση	Δυτικής Μακεδονίας	0	0	539	0	0	22	0	0	513	25	0	25
	Στερεάς Ελλάδας	443		443	1	0	1	471	2	473	1	0	1
	Ιονίων Νήσων	466	3	469	24	0	24	466	3	469	20	0	20
	Πελοποννήσου	855	2	857				1.006	1	1.007	6	2	8
	Βορείου Αιγαίου	205	0	205	2	1	3			225			
	Κρήτης	1.420	4	1.424	10	1	11	1.790	2	1.792	9	1	10
Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Αττικής	3.305	3	3.308	5	1	6	3.595	2	3.597	17	0	17
	Νοτίου Αιγαίου	36	0	36	5	2	7	35	0	35	2	0	2
Σύνολο ωφελούμενων, ανά επενδυτική προτεραιότητα		11.960	40	12.539	221	18	261	16.016	40	16.794	211	21	232
Σύνολο κύκλου εφαρμογής		12.800						17.026					
Γενικό σύνολο όλων των κύκλων		29.826											

Προκειμένου να διαμορφωθεί μία καλύτερη εικόνα, ανά κύκλο και Επενδυτική Προτεραιότητα, για τα αποτελέσματα από την υλοποίηση της κάθε Πράξης, **στον Πίνακα που ακολουθεί, παρουσιάζεται ο δείκτης αποτελέσματος 10502 εκφρασμένος ως ποσοστό σε σχέση με τον πληθυσμό αναφοράς του 10501 (10502/10501),**. Το κλάσμα τιμών 10502/10501 αποτυπώνει το ποσοστό των ωφελουμένων συμμετεχόντων της εναρμόνισης που μετά τη λήξη συμμετοχής τους στη δράση (όταν συμπλήρωσαν δηλ. τα απογραφικά εξόδου) είχαν ένα τουλάχιστον από τα θετικά αποτελέσματα που εκφράζει στην ονομασία του ο δείκτης 10502 : δραστηριοποίηση σε αναζήτηση εργασίας ή συμμετοχή σε εκπαίδευση/κατάρτιση ή ένταξη στην αγορά εργασίας για όσους ήταν άνεργοι ή διατήρηση της θέσης εργασίας τους για όσους ήταν εργαζόμενοι.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα που ακολουθεί, φαίνεται ότι:

- **Στον κύκλο 2015-2016:**
 - ο στην Επενδυτική Προτεραιότητα 9i τα μεγαλύτερα ποσοστά του δείκτη καταγράφονται στις Πράξεις που εντάχθηκαν στα ΠΕΠ Ιονίων Νήσων, Κρήτης, Ηπείρου, Βορείου Αιγαίου και Πελοποννήσου, ενώ στην Πράξη που εντάχθηκε στο ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου, παρατηρείται η μικρότερη τιμή του δείκτη
 - ο στην Επενδυτική Προτεραιότητα 9iii τα μεγαλύτερα ποσοστά του δείκτη καταγράφονται στις Πράξεις που εντάχθηκαν στα ΠΕΠ Βορείου Αιγαίου, Δυτικής Μακεδονίας, Θεσσαλίας, Ηπείρου, Ιονίων Νήσων και Κρήτης, ενώ και πάλι στην Πράξη που εντάχθηκε στο ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου, παρατηρείται η μικρότερη τιμή του δείκτη
- **Στον κύκλο 2016-2017:**
 - ο στην Επενδυτική Προτεραιότητα 9i τα μεγαλύτερα ποσοστά του δείκτη καταγράφονται στις Πράξεις που εντάχθηκαν στα ΠΕΠ Ιονίων Νήσων, Κρήτης, Ηπείρου, Βορείου Αιγαίου, Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης και Πελοποννήσου, ενώ στην Πράξη που εντάχθηκε στο ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου, παρατηρείται η μικρότερη τιμή του δείκτη
 - ο στην Επενδυτική Προτεραιότητα 9iii τα μεγαλύτερα ποσοστά του δείκτη καταγράφονται στις Πράξεις που εντάχθηκαν στα ΠΕΠ Πελοποννήσου, Δυτικής Μακεδονίας, Ιονίων Νήσων, Αττικής και Κρήτης, ενώ και πάλι στην Πράξη που εντάχθηκε στο ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου, παρατηρείται η μικρότερη τιμή του δείκτη

Ποσοστό συμμετεχόντων που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους 10502/10501

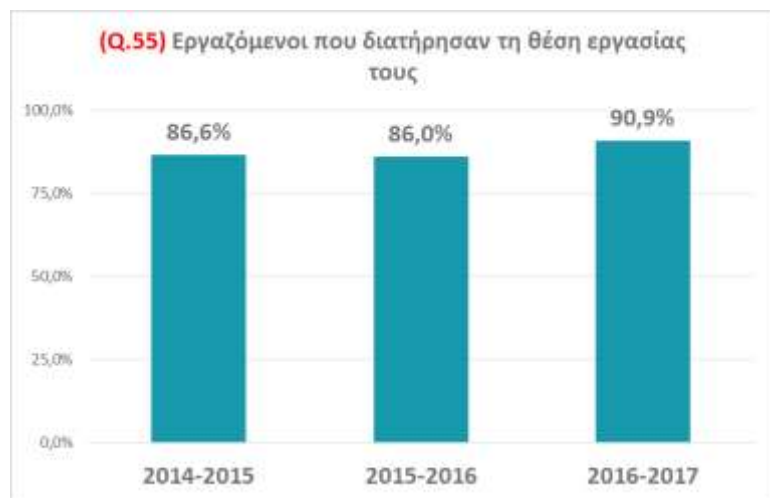
Κατηγορία Περιφέρειας	Επιχειρησιακό	2015-2016		2016-2017	
		9i	9iii	9i	9iii
1-Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης	44,3%		48,7%	
	Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης (ΑΜΕΑ)	43,5%		23,3%	
	Κεντρικής Μακεδονίας	41,4%	41,2%	45,0%	31,5%
	Ηπείρου	55,4%	66,1%	44,4%	23,3%
	Θεσσαλίας	43,9%	79,5%	41,2%	28,6%
	Δυτικής Ελλάδας	42,2%	33,1%	37,4%	24,4%
2-Μετάβαση	Δυτικής Μακεδονίας	44,1%	88,0%	38,3%	59,5%
	Στερεάς Ελλάδας	45,1%	33,3%	41,1%	20,0%
	Ιονίων Νήσων	72,0%	63,2%	59,4%	51,3%
	Πελοποννήσου	51,6%		48,1%	88,9%
	Βορείου Αιγαίου	52,0%	100,0%	51,5%	0,0%
	Κρήτης	58,7%	61,1%	58,1%	43,5%
3-Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Αττικής	46,1%	27,3%	42,5%	45,9%
	Νοτίου Αιγαίου	4,8%	18,9%	4,1%	5,7%
Σύνολο ωφελούμενων, ανά επενδυτική προτεραιότητα		46,1%	46,9%	44,0%	32,4%
Σύνολο κύκλου εφαρμογής			46,1%		43,8%

10.3.3 Συμπεράσματα της αξιολόγησης ως προς τις επιπτώσεις της δράσης στην εργασιακή κατάσταση των ωφελουμένων

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται τα συμπεράσματα ως προς τις επιπτώσεις της δράσης στην εργασιακή κατάσταση των ωφελουμένων, με βάση τα ευρήματα της ποσοτικής έρευνας που διεξήχθη διάστημα από 30 Μαΐου έως 18 Ιουνίου 2018. **Συνεπώς, όπου αναφέρεται η επίπτωση στο «σήμερα», εννοείται η ημερομηνία διεξαγωγής της έρευνας.**

10.3.3.1 Συμβολή στην διατήρηση της απασχόλησης

Θετική είναι η συμβολή της δράσης όσον αφορά στη διατήρηση της απασχόλησης των ωφελούμενων που κατά την ένταξη του παιδιού τους σε αυτή δήλωσαν ότι εργαζόταν. Όπως φαίνεται και από το διπλανό γράφημα, το 86,6% των ωφελούμενων του κύκλου 2014-2015 που κατά την ένταξή τους στη δράση, δήλωσαν ότι εργαζόταν, αναφέρουν ότι εργάζονται και σήμερα. Παρόμοια είναι και τα ποσοστά που παρατηρούνται για τους εργαζόμενους ωφελούμενους του κύκλου 2015-2016, με το 86,0% αυτών να αναφέρουν ότι σήμερα εργάζονται. Στον κύκλο 2016-2017, το ποσοστό των ωφελούμενων που κατά την ένταξή τους στη δράση, δήλωσαν ότι εργαζόταν και αναφέρουν ότι και σήμερα είναι εργαζόμενοι, αυξάνεται κατά 4,9 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με τον προηγούμενο κύκλο και ανέρχεται στο 90,9%.

Στον πίνακα που ακολουθεί, παρουσιάζεται, ανά κύκλο και Περιφέρεια, η συμβολή της δράσης στη διατήρηση της απασχόλησης των ωφελούμενων που δήλωσαν ότι κατά την ένταξή τους στη δράση εργαζόταν. Με πράσινη σκίαση, σημειώνονται οι Περιφέρειες στις οποίες τα ποσοστά αυτών που διατήρησαν την απασχόλησή τους κυμαίνονται πάνω από τον μέσο όρο της χώρας.

(Q.55) Εργαζόμενοι κατά την ένταξή τους στη δράση που εξακολουθούν να εργάζονται			
Περιφέρεια	Κύκλος συμμετοχής		
	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης		82,4%	91,2%
Κεντρικής Μακεδονίας	89,4%	86,0%	90,9%
Ηπείρου		84,6%	84,7%
Θεσσαλίας		89,2%	94,0%
Δυτικής Ελλάδας		82,2%	90,9%
Δυτικής Μακεδονίας	72,4%	86,3%	92,6%
Στερεάς Ελλάδας	85,7%	85,5%	92,2%

(Q.55) Εργαζόμενοι κατά την ένταξή τους στη δράση που εξακολουθούν να εργάζονται			
Περιφέρεια	Κύκλος συμμετοχής		
	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Ιονίων Νήσων		93,0%	91,7%
Πελοποννήσου		87,0%	96,2%
Βορείου Αιγαίου		90,0%	89,3%
Κρήτης		83,5%	88,6%
Αττικής	85,2%	86,8%	91,8%
Νοτίου Αιγαίου	89,3%	83,3%	86,2%
Σύνολο χώρας	86,6%	86,0%	90,9%
Βάση: Εργαζόμενοι κατά την ένταξη του παιδιού τους στη δράση	633 άτομα	1.543 άτομα	1.734 άτομα

Οκτώ στους 10 περίπου ωφελούμενους, ανεξαρτήτως του κύκλου στον οποίο συμμετείχαν ανέφεραν ότι η αποδέσμευσή τους από τη φροντίδα του παιδιού τους, τους βοήθησε να διατηρήσουν τη θέση εργασίας που είχαν, ενώ για τους υπόλοιπους εργαζόμενους ωφελούμενους η συμμετοχή τους στη δράση τους βοήθησε να εξελιχθούν επαγγελματικά είτε εντός του εργασιακού περιβάλλοντος που δουλεύανε κατά την ένταξή τους στη δράση, είτε βρίσκοντας μία καλύτερη δουλειά.

10.3.3.2 Συμβολή στην εύρεση εργασίας

Σημαντική ήταν η συμβολή της δράσης και στο να ενταχθούν στην αγορά εργασίας άτομα που κατά την ένταξη τους παιδιού τους στη δράση ήταν άνεργα ή οικονομικά μη ενεργά. Όπως φαίνεται και από το διπλανό γράφημα, το 34,3% των συμμετεχόντων ανέργων και οικονομικά μη ενεργών ατόμων του κύκλου 2014-2015, το 33,7% των συμμετεχόντων της ίδιας κατηγορίας του κύκλου 2015-2016 και το 27,1% των συμμετεχόντων αυτής της κατηγορίας του κύκλου 2016-2017, δήλωσαν ότι εργάζονται, κατά τη διάρκεια διεξαγωγής της ποσοτικής έρευνας στον ωφελούμενο πληθυσμό. **Το 70% αυτών αναφέρουν πως το πρόγραμμα της Εναρμόνισης συνέβαλλε στην εύρεση εργασίας,** καθώς τους αποδέσμευσε από τη φροντίδα του παιδιού τους και είχαν περισσότερο χρόνο να αναζητήσουν εργασία, **ενώ το 15,0% περίπου αναφέρει πως είχε τη δυνατότητα να παρακολουθήσει κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευσης / κατάρτισης, το οποίο συνέβαλε στο να βρουν δουλειά.** Μόνο 1 στους 4 ωφελούμενους (δηλαδή το 25,0% περίπου) που ήταν άνεργοι ή οικονομικά μη ενεργοί κατά την ένταξη του παιδιού τους στη δράση, αναφέρει πως το πρόγραμμα δεν βοήθησε στην ένταξή του στην αγορά εργασίας, καθώς βρήκε δουλειά αρκετό καιρό μετά τη λήξη της συμμετοχής του στη δράση.

Είναι σημαντικό να συγκριθούν τα παραπάνω ποσοστά με τα αντίστοιχα ποσοστά των ωφελουμένων ανέργων και οικονομικά μη ενεργών συμμετεχόντων που βρήκαν δουλειά αμέσως μετά τη λήξη συμμετοχής τους στη δράση, όπως αυτά αποτυπώνονται στις τιμές του δείκτη CR04./ (CO01+CO03) : 8,6%, 13,3%, 15,7%. **Συνεπώς η ένταξη στην αγορά εργασίας βελτιώνεται σημαντικά 3 χρόνια μετά τη λήξη συμμετοχής στη δράση (των ωφελουμένων του α κύκλου), 2 χρόνια μετά τη λήξη συμμετοχής στη δράση (των ωφελουμένων του β κύκλου), 1 χρόνο μετά τη λήξη συμμετοχής στη δράση (των ωφελουμένων του γ κύκλου).**

Παράλληλα, ένα ποσοστό της τάξης του 21,1% όσων συμμετείχαν στον κύκλο 2014-2015, του 17,6% όσων συμμετείχαν στον κύκλο 2015-2016 και του 16,8% όσων συμμετείχαν στον κύκλο 2016-2017 που κατά την ένταξη του παιδιού τους στη δράση ήταν άνεργοι ή οικονομικά μη ενεργοί, ανέφεραν ότι η συμμετοχή τους στη δράση τους βοήθησε να εργαστούν κατά τη διάρκεια της φιλοξενίας του παιδιού τους στη δομή.

Εκτός όμως από τις επιπτώσεις στην εργασιακή κατάσταση των ωφελούμενων, η δράση είχε ακόμη μία θετική επίπτωση στα άτομα που κατά την ένταξή του παιδιού τους στη δράση ήταν άνεργοι και οικονομικά μη ενεργοί. Πιο συγκεκριμένα, μία μερίδα αυτών αν και εξακολουθεί να μην εργάζεται δήλωσαν ότι αξιοποίησαν το χρόνο που το παιδί τους φιλοξενούνταν σε κάποια δομή, προκειμένου να παρακολουθήσουν κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευσης / κατάρτισης.

Ειδικότερα, το 17,2% των συμμετεχόντων αυτής της κατηγορίας του κύκλου 2014-2015, το 15,8% των συμμετεχόντων του κύκλου 2015-2016 και το 16,7% των συμμετεχόντων του κύκλου 2016-2017 δήλωσαν ότι αν και δεν βρήκαν εργασία, ωστόσο, αξιοποίησαν τον ελεύθερο χρόνο τους,

προκειμένου να παρακολουθήσουν κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευσης ή κατάρτισης ελπίζοντας ότι οι γνώσεις και δεξιότητες που αποκτώνται μέσα από αυτά τα προγράμματα θα τους βοηθήσουν μελλοντικά στην ένταξή τους στην αγορά εργασίας.

Συνθέτοντας τα παραπάνω προκύπτουν τα ακόλουθα, ανά κύκλο ευρήματα:

Επιπτώσεις στην εργασιακή κατάσταση των ωφελούμενων που κατά την ένταξή τους στη δράση ήταν Άνεργοι ή οικονομικά μη ενεργοί			
	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Άνεργοι και οικονομικά μη ενεργοί που σήμερα εργάζονται	34,3%	33,7%	27,1%
Άνεργοι και οικονομικά μη ενεργά άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που σήμερα εργάζονται, λόγω της συμμετοχής τους σε αυτή	26,2%	24,1%	19,5%
Άνεργοι και οικονομικά μη άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση και που σήμερα δεν εργάζονται και οι οποίοι εργάστηκαν το διάστημα/τα διαστήματα που φιλοξενήθηκε το παιδί τους σε κάποια δομή ή αμέσως μετά τη λήξη του προγράμματος και βοηθήθηκαν από τη δράση για αυτό	21,1%	17,6%	16,8%
Άνεργοι και οικονομικά μη άτομα κατά την ένταξή τους στη δράση που σήμερα δεν εργάζονται, αλλά παρακολούθησαν κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευσης / κατάρτισης το διάστημα/τα διαστήματα που φιλοξενήθηκε το παιδί τους σε κάποια δομή ή αμέσως μετά τη λήξη του προγράμματος και βοηθήθηκαν από τη δράση για αυτό	17,2%	15,8%	16,7%

Τη θετική αυτή συμβολή της δράσης στην εργασιακή κατάσταση των ωφελούμενων από τη δράση γυναικών, αναγνωρίζουν και οι φορείς παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της σχετικής έρευνας που διενεργήθηκε σε αυτή την ομάδα στόχου:

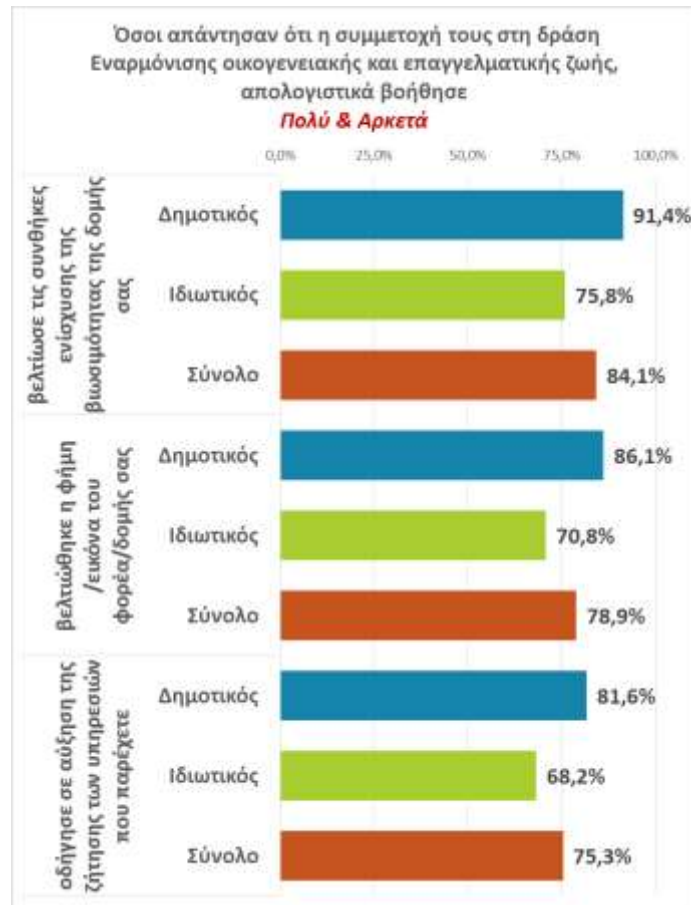
- σημαντικό ποσοστό των φορέων θεωρεί ότι η δράση συνέβαλε πολύ και αρκετά στη διατήρηση ή εξέλιξη της επαγγελματικής θέσης των εργαζόμενων ωφελούμενων γυναικών,
- η πλειοψηφία των ωφελούμενων άνεργων γυναικών διευκολύνθηκαν (πολύ ή αρκετά) από τη συμμετοχή τους στη δράση στο να αναζητήσουν ή και να συμμετάσχουν σε δράσεις κατάρτισης, βελτιώνοντας έτσι της ατομικές τους γνώσεις και δεξιότητες,
- σημαντικό ποσοστό των ωφελούμενων ανέφερε επίσης ότι η δράση βοήθησε τις ωφελούμενες άνεργες γυναίκες να ψάξουν συστηματικότερα για εργασία, δεδομένου ότι απελευθέρωσε ένα σημαντικό μέρος του χρόνου που αφιέρωναν στη φροντίδα τους παιδιού τους και
- η πλειοψηφία των των ερωτώμενων φορέων ανέφερε πως η δράση συνέβαλε πολύ και αρκετά στην παροχή υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών με αναπηρία.

Από τα παραπάνω, είναι προφανές ότι η συμβολή της δράσης στη διατήρηση της απασχόλησης είναι πολύ σημαντική, ενώ σε υψηλά ποσοστά κινείται και σε ότι αφορά στην εύρεση εργασίας, ειδικά αν λάβει κανείς υπόψη του τα επίπεδα ανεργίας που καταγράφονται στον πληθυσμό στόχο της δράσης, τα οποία στον γυναικείο πληθυσμό κινούνται άνω του 30,0%. Παράλληλα, πολύ σημαντική θεωρείται η συμβολή της δράσης στη συμμετοχή των ωφελούμενων σε προγράμματα εκπαίδευσης / κατάρτισης με τα ποσοστά να κινούνται πολύ πιο πάνω από το αντίστοιχο ποσοστό που αναφέρει για την Ελλάδα το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (European

Institute for Gender Equality - EIGE), το οποίο ανέρχεται στο 10,5% για το γυναικείο πληθυσμό που συμμετέχει σε προγράμματα τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης, ενώ για τις γυναίκες 25-49 ετών που αποτελούν την μεγαλύτερη πληθυσμιακή ομάδα ωφελούμενων από τη δράση ατόμων το αντίστοιχο ποσοστό είναι της τάξης του 4,2%.

10.3.4 Οι επιπτώσεις της δράσης στη βιωσιμότητα των δομών φροντίδας και φύλαξης παιδιών και του κλάδου τους

Θετικά κρίνουν οι φορείς παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών, τη συμβολή της δράσης της Εναρμόνισης στην βιωσιμότητα τόσο σε επίπεδο δομών όσο και συνολικά στον κλάδο τους, σύμφωνα με τα αποτελέσματα των πρωτογενών ερευνών. Ειδικότερα, **το 84,1% των φορέων αναφέρει ότι η συμμετοχή τους στη δράση της Εναρμόνισης βελτίωσε τις συνθήκες ενίσχυσης της βιωσιμότητάς τους.** Τα ποσοστά είναι ακόμη μεγαλύτερα στους δημοτικούς φορείς (91,4%) που η δράση της Εναρμόνισης αποτελεί τη βασικότερη πηγή χρηματοδότησής τους, ενώ για τους ιδιωτικούς σταθμούς το αντίστοιχο ποσοστό κινείται στο 75,8%. Το εύρημα αυτό επιβεβαιώνεται και από τα κίνητρα συμμετοχής των φορέων στη δράση. Πιο συγκεκριμένα, **η ενίσχυση της βιωσιμότητας αποτελεί το πρωταρχικό κίνητρο συμμετοχής στη δράση όλων των φορέων, ανεξαρτήτως της κατηγορίας στην οποία ανήκουν.** Για τους δημοτικούς φορείς η δράση της Εναρμόνισης φαίνεται να λειτουργεί ως βασική πηγή χρηματοδότησης των δημοτικών φορέων, «ελλείψει άλλων πόρων», ενώ και για το 65,4% των ιδιωτικών φορέων η ενίσχυση της βιωσιμότητάς τους αποτέλεσε βασικό κίνητρο.

Για τους δημοτικούς φορείς η δράση της Εναρμόνισης φαίνεται να λειτουργεί ως βασική πηγή χρηματοδότησης των δημοτικών φορέων, «ελλείψει άλλων πόρων», ενώ και για το 65,4% των ιδιωτικών φορέων η ενίσχυση της βιωσιμότητάς τους αποτέλεσε βασικό κίνητρο.

Το 86,1% επίσης των δημοτικών φορέων αναφέρουν επίσης πως η συμμετοχή τους στη δράση βελτίωσε τη φήμη των δομών τους στους γονείς και γενικότερα την εικόνα τους, όσον αφορά στις παρεχόμενες υπηρεσίες. Το ίδιο διατυπώνει και το 70,8% των ιδιωτικών φορέων, που για το 41,5% αυτών βασικό κίνητρο συμμετοχής του στη δράση αποτέλεσε η προβολή και ανάδειξη των δομών που λειτουργεί.

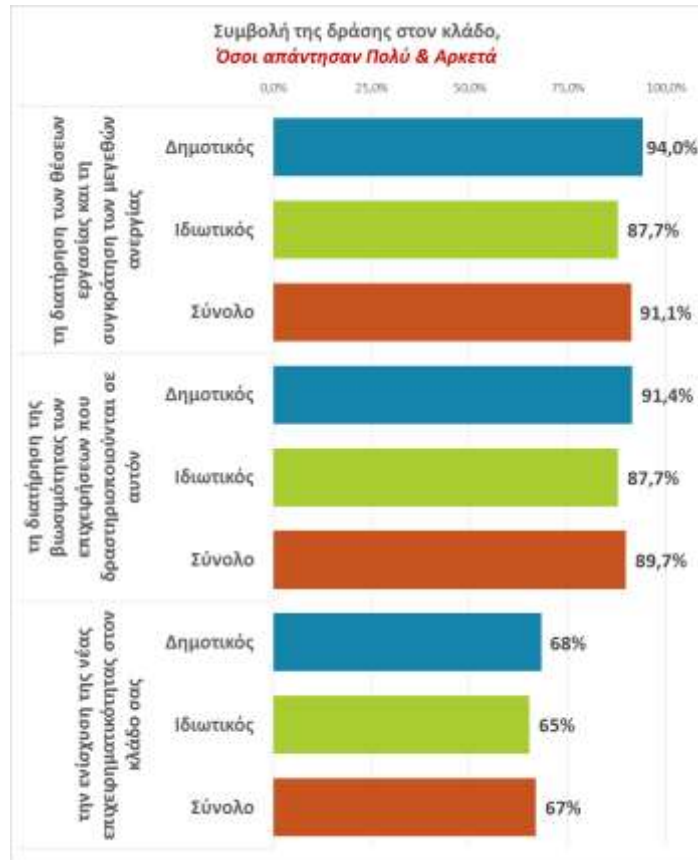
Τέλος, το 81,6% των δημοτικών φορέων δηλώνουν πως η συμμετοχή τους στη δράση οδήγησε σε αύξηση της ζήτησης των υπηρεσιών που παρείχαν «προσελκύοντας νέους πελάτες» όπως αναφέρουν χαρακτηριστικά. Το ίδιο διατυπώνει και το 68,2% των ιδιωτικών φορέων, που για το 50,0% αυτών βασικό κίνητρο συμμετοχής του στη δράση αποτέλεσε η ενίσχυση της πελατειακής τους βάσης.

Θετικά επίσης κρίνουν οι φορείς παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών, τη συμβολή της δράσης της Εναρμόνισης στον κλάδο τους, σύμφωνα με τα αποτελέσματα των πρωτογενών ερευνών. Πιο συγκεκριμένα:

- το 91,1% των φορέων αναφέρει ότι η δράση συνέβαλε στη διατήρηση των θέσεων εργασίας και κατά επέκταση στη συγκράτηση της ανεργίας του κλάδου,
- το 89,7% ότι συνέβαλε στη βιωσιμότητα των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε αυτόν, ενώ
- το 67,0% δηλώνει πως η δράση συνέβαλε στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στον κλάδο

Στον αντίποδα αυτών, μία μικρή μερίδα ερωτώμενων αναφέρει πως «τα τελευταία χρόνια η Εναρμόνιση δεν έχει βοηθήσει τη βιωσιμότητα των επιχειρήσεών τους, δεδομένου ότι κάποιοι παιδικοί αντιμετωπίσαν θέμα κλεισίματος, εξαιτίας των καθυστερήσεων στην καταβολή των δόσεων». Κάποιοι άλλοι πάλι φορείς

δηλώνουν πως «τον τελευταίο χρόνο η μείωση των τιμών αποζημίωσης ανά θέση δεν ευνοεί τη βιωσιμότητα του κλάδου, δεδομένου ότι ταυτόχρονα αυξήθηκαν τα κόστη τους».

Με βάση τα παραπάνω, είναι προφανές ότι η δράση της Εναρμόνισης είχε θετική συμβολή τόσο στον κλάδο των φορέων παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών, όσο και στις ίδιες τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε αυτόν. Θέματα που ήταν ζητούμενα εν καιρώ οικονομικής κρίσης, όπως η ρευστότητα, η αύξηση της «πελατειακής βάσης», η πλήρωση της δυναμικότητας των θέσεων των δομών σε όσο το δυνατό μεγαλύτερο ποσοστό, διασφαλίστηκαν σε πολύ σημαντικό βαθμό, μέσω της δράσης. Αυτό είχε ως συνέπεια, το μεγαλύτερο μέρος των φορέων που δραστηριοποιούνται στο χώρο, να διατηρηθεί, με τα όποια προβλήματα, αν όχι σε ακμάζουσα φάση, σε μία υγιή κατάσταση υπερβαίνοντας προβλήματα που δημιούργησε η ύφεση της ελληνικής οικονομίας στην επιχειρηματικότητα. Παράλληλα, η δράση συνέβαλε στη συγκράτηση των ποσοστών ανεργίας των εργαζόμενων στον κλάδο, παρ' ότι οι εργασιακές συνθήκες φαίνεται να επιδεινώθηκαν για αρκετούς από αυτούς.

10.3.5 Οι επιπτώσεις της δράσης στη λειτουργία των δομών

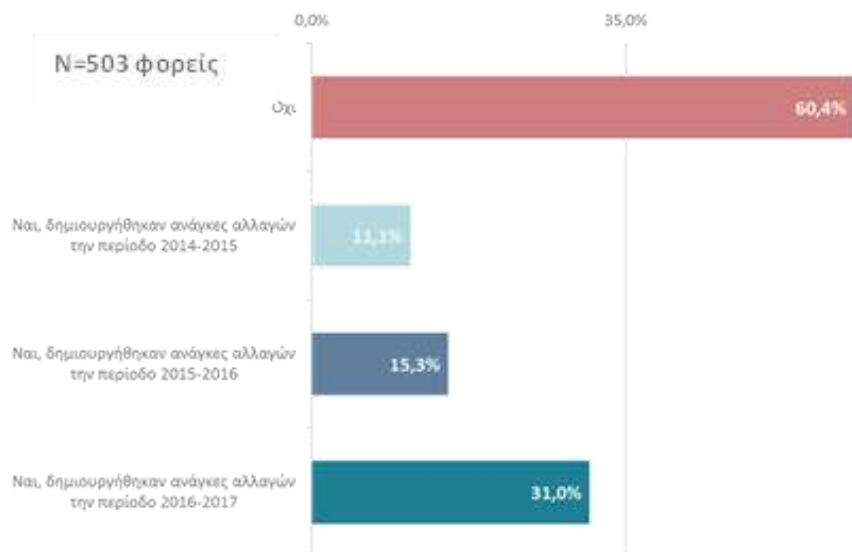
Για το 39,6% των φορέων (49,1% των δημοτικών και 28,6% των ιδιωτικών φορέων), η συμμετοχή τους στη δράση της Εναρμόνισης δημιούργησε ανάγκες για αλλαγές που σχετίζονται με την άδεια ίδρυσης και λειτουργίας τους, καθώς και με το θεσμικό πλαίσιο των δημόσιων και ιδιωτικών δομών παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών. Όπως φαίνεται και από το διπλανό γράφημα, οι ανάγκες αυτές, δημιουργήθηκαν για την πλειοψηφία των φορέων στον τελευταίο εξεταζόμενο κύκλο, δηλαδή το 2016-2017 και σχετίζονται κυρίως με:

- τις προσλήψεις επιπλέον προσωπικού (24,1% του συνόλου των φορέων),
- την ανακαίνιση / προσθήκη εξοπλισμού στις δομές (20,9% του συνόλου των φορέων),
- την αύξηση της δυναμικότητας των δομών (19,1% του συνόλου των φορέων), καθώς και
- την ανακαίνιση των κτιριακών εγκαταστάσεων (16,9% του συνόλου των φορέων)

Άλλες σημαντικές αλλαγές που καταγράφηκαν, στις οποίες προέβησαν πάνω από το 5,9% του συνόλου των φορέων, αφορούσαν στη μεταφορά της δομής σε νέες εγκαταστάσεις, την επέκταση του ωραρίου λειτουργίας της δομής, καθώς και τη λειτουργία τους σε περισσότερες βάρδιες, προκειμένου να καλύψουν τις ανάγκες των γονέων.

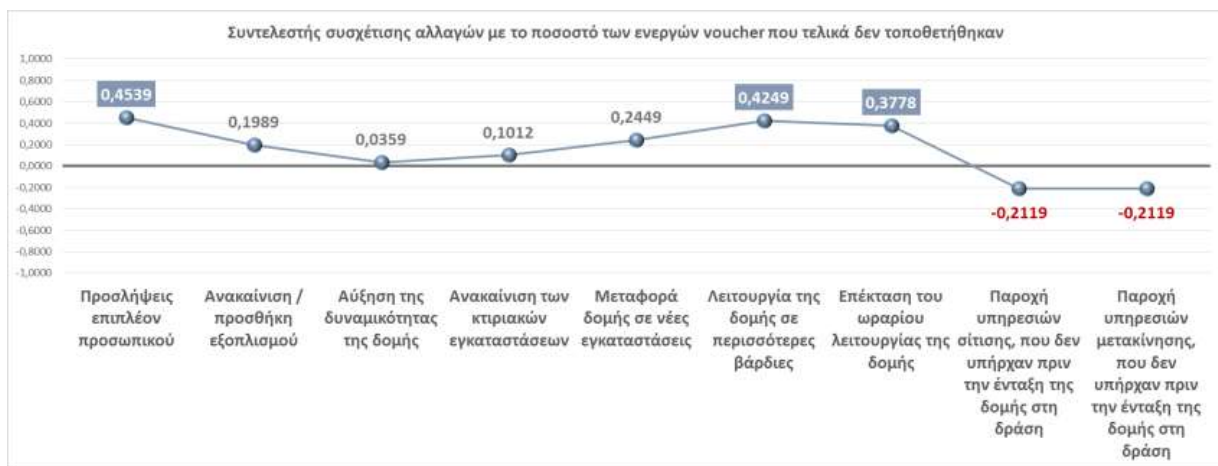
Διερευνώντας το βαθμό επιρροής της αλλαγής του συστήματος τοποθέτησης ωφελούμενων και των ελλείψεων που παρατηρήθηκαν στη νόμιμη δυναμικότητα των δομών, όσον αφορά στην ενεργοποίησή τους για την αναβάθμιση ή και επέκταση της υφιστάμενης υποδομής τους προέκυψε ότι από τους 497 φορείς που συμμετείχαν στον κύκλο 2016-2017, οι 156 δήλωσαν πως η συμμετοχή τους στη δράση σε αυτόν τον κύκλο, τους δημιούργησε ανάγκες για αλλαγές που σχετίζονται με την άδεια ίδρυσης και λειτουργίας τους, καθώς και με το θεσμικό πλαίσιο των δημόσιων και ιδιωτικών δομών παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών (ποσοστό 31,4%).

Από τους 265 δημοτικούς φορείς που συμμετείχαν στη δράση σε αυτόν τον κύκλο, οι 105 ανέφεραν ότι η συμμετοχή τους στη δράση δημιούργησε ανάγκες αλλαγών (ποσοστό 39,6%), ενώ από τους 232 ιδιωτικούς φορείς που συμμετείχαν στη δράση σε αυτόν τον κύκλο, οι 51 ανέφεραν ότι η συμμετοχή τους στη δράση δημιούργησε ανάγκες αλλαγών (ποσοστό 22,0%).

Εξετάζοντας κατά πόσο αυτές οι αλλαγές αυτές σχετίζονται με τις ελλείψεις που παρατηρήθηκαν σε κάθε Περιφέρεια και πιο συγκεκριμένα με το ποσοστό των ενεργών voucher που τελικά δεν τοποθετήθηκαν, προκύπτουν τα ακόλουθα:

- οι προσλήψεις επιπλέον προσωπικού, η λειτουργία της δομής σε περισσότερες βάρδιες και η επέκταση του ωραρίου λειτουργίας της δομής, παρουσιάζουν συσχέτιση με την αλλαγή στο σύστημα τοποθέτησης, ωστόσο η συσχέτιση αυτή δεν είναι ισχυρή³²
- η παροχή υπηρεσιών σίτισης, καθώς και η παροχή υπηρεσιών μετακίνησης που δεν υπήρχαν πριν την ένταξη της δομής στη δράση, παρουσιάζουν αρνητική συσχέτιση
- οι υπόλοιπες αλλαγές στις οποίες προέβησαν οι δομές σχετίζονται σε πάρα πολύ χαμηλό βαθμό με την αλλαγή στο σύστημα τοποθέτησης των ωφελούμενων και το ποσοστό των ενεργών voucher που τελικά δεν τοποθετήθηκαν

Από τα παραπάνω φαίνεται ότι οι θετικές προσδοκίες που δημιουργήθηκαν εξαιτίας των χρηματοδοτήσεων του ΕΣΠΑ, δεν επαρκούν προκειμένου να διατηρηθεί μια δυναμική στον κλάδο. Αντίθετα η αίσθηση «προσωρινότητας» και ενδεχόμενου «διακοπής» των χρηματοδοτήσεων, λειτουργεί ανασταλτικά στην δημιουργία νέων ή επέκτασης των υπάρχουσών δομών, ιδιαίτερα στις περιοχές που δεν επαρκούν οι θέσεις για τους ωφελούμενους.

³² Θετική συσχέτιση όταν η τιμή είναι κοντά στην τιμή +1 και αρνητική συσχέτιση όταν η τιμή είναι κοντά στο -1

10.4 Δυνατά και τα αδύναμα σημεία της υλοποίησης της δράσης (ΕΥΔ, Δικαιούχοι, Δομές Φροντίδας και Φύλαξης Παιδιών)

Στην ενότητα που ακολουθεί γίνεται μια συνοπτική παρουσίαση των δυνατών και αδύνατων σημείων για κάθε δράση, αξιοποιώντας τα αποτελέσματα της έρευνας γραφείου και των πρωτογενών ερευνών στους εμπλεκόμενους των δράσεων της εναρμόνισης. Δεδομένης της διαφορετικής οπτικής και των επιπτώσεων κάθε παραμέτρου της δράσης, η παρουσίαση των δυνατών και αδύνατων σημείων έχει προσδιοριστεί ανά κύκλο δράσης και αποδέκτη: α) φορείς σχεδιασμού, διαχείρισης και ελέγχου δράσης (ΕΥΔ, Ε.Ε.Τ.Α.Α.), β) ωφελούμενοι και γ) δομές παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας βρεφών, νηπίων, παιδιών και ατόμων ΜΕΑ.

10.4.1 Δυνατά και αδύνατα σημεία δράσης εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής για τις περιόδους 2014-2015 και 2015-2016

Α. Φορείς σχεδιασμού, ελέγχου και διαχείρισης της δράσης

Στα δυνατά σημεία των δύο κύκλων θα πρέπει να αναφερθεί ο αυτοματοποιημένος τρόπος τοποθέτησης των ωφελουμένων από την Ε.Ε.Τ.Α.Α (μέσω της σύζευξης των διατιθέμενων από τις δομές θέσεων και των επιλογών των ωφελούμενων) με βάση το ύψος της μοριοδότησης. Το πλαίσιο αυτό τοποθέτησης εξασφάλιζε αφενός την αδιαβλητότητα του συστήματος, αφετέρου την πλήρη αντιστοίχιση διατιθέμενων θέσεων και ωφελουμένων, γεγονός ιδιαίτερα σημαντικό για την αποφυγή πιέσεων και αντιδράσεων από τους ωφελούμενους. Παράλληλα, στα θετικά σημεία θα πρέπει να αναφερθεί η διασύνδεση της δράσης με ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης, δεδομένου ότι στις σχετικές προσκλήσεις προβλέπονταν επιπλέον μοριοδότηση για ωφελούμενους που συμμετείχαν σε σχετικές δράσεις (π.χ. προγράμματα του ΟΑΕΔ). Ένα άλλο δυνατό σημείο που αφορά τους κύκλους 2014-2015 και 2015-2016, σε σχέση με την περίοδο 2016-2017, είναι ο μικρότερος όγκος διαχείρισης, παρακολούθησης και ελέγχου του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών τοποθέτησης. Η σύναψη συμβάσεων με τις δομές και όχι με τους ωφελούμενους, είχε ως αποτέλεσμα το διοικητικό βάρος να είναι πιο εύκολα διαχειρίσιμο από τους αρμόδιους φορείς.

Ως προς τα αδύνατα σημεία της δράσης, θα πρέπει να αναφερθεί κυρίως το αυξημένο διοικητικό βάρος διαχείρισης αιτήσεων και δικαιολογητικών συμμετοχής από την ΕΕΤΑΑ, τόσο σε επίπεδο δομών όσο και ωφελούμενων, καθώς το σύνολο της διαδικασίας συμμετοχής πραγματοποιούνταν σε έντυπη μορφή, με πλήθος απαιτούμενων συνοδευτικών εγγράφων και χωρίς την αξιοποίηση ηλεκτρονικών εργαλείων που θα μείωναν τον χρόνο και ενδεχομένως σφάλματα κατά την φάση της αξιολόγησης των αιτήσεων συμμετοχής. Παράλληλα, η κατάτμηση του προγράμματος σε πλήθος συγχρηματοδοτούμενων πράξεων (βάσει επιχειρησιακού προγράμματος και επενδυτικής προτεραιότητας), δυσχεραίνει ακόμη περισσότερο τις αρμόδιες υπηρεσίες που καλούνται να διαχειριστούν και αξιολογήσουν έναν μεγάλο όγκο αποσπασματικών δεδομένων και δεικτών του προγράμματος. Επίσης στα αδύνατα σημεία θα πρέπει να αναφερθεί η καθυστέρηση που παρουσιάστηκε ως προς τη δημοσίευση προσκλήσεων για την υποβολή αιτήσεων από τους ωφελούμενους (*Δημοσίευση Προσκλήσεων των δύο κύκλων στις 02/7/2014 και 16/7/2015*), γεγονός που δημιούργησε σημαντικές πιέσεις στον δικαιούχο για την έγκαιρη ολοκλήρωση των διαδικασιών έκδοσης αποτελεσμάτων και τοποθέτησης, πριν την έναρξη λειτουργίας των δομών (*έκδοση οριστικών πινάκων ωφελούμενων στις 31/8/2014 και 13/9/2015*).

Β. Ωφελούμενοι

Στα θετικά σημεία της δράσης για τους ωφελούμενους, θα πρέπει να αναφερθεί το αδιάβλητο του συστήματος τοποθέτησης των ωφελουμένων στις δομές, δεδομένου ότι η όλη διαδικασία πραγματοποιούνταν αυτοματοποιημένα από την ΕΕΤΑΑ, μέσω ενός κατάλληλα διαμορφωμένου πλαισίου μοριοδότησης. Η διαδικασία αυτή, διασφάλιζε σε σημαντικό βαθμό αφενός ότι τα άτομα που συγκέντρωναν την υψηλότερη βαθμολογία, τοποθετούνταν σε κάποια από τις δομές που είχαν επιλέξει, αφετέρου ότι το σύνολο των ωφελουμένων που είχε εγκριθεί η αίτησή τους, θα τοποθετούνταν σε κάποια δομή (εγκρίνονταν τόσες θέσεις, όσες και ο αριθμός των ωφελουμένων). Παράλληλα, μέσω της διαδικασίας της σύζευξης δεν υφίστανται ταλαιπωρία των γονέων για την έγκαιρη εύρεση δομών, καθώς η δομή τοποθέτησης ήταν εξ αρχής καθορισμένη από την ΕΕΤΑΑ.

Στα αρνητικά σημεία της δράσης θα πρέπει να αναφερθεί ο σχετικά περιορισμένος χρόνος υποβολής των αιτήσεων (*διάρκεια υποβολής αιτήσεων συμμετοχής περιόδου 2014-2015 από 25/7/2014 έως 4/8/2014 και της περιόδου 2015-2016, 5/8/2015 – 18/8/2015*) και κυρίως το χρονικό σημείο που αυτή πραγματοποιήθηκε, δηλαδή εντός Αυγούστου, γεγονός που δυσχέραινε τη συγκέντρωση των απαιτούμενων δικαιολογητικών συμμετοχής. Ειδικά την περίοδο 2015-2016, υπήρξε σημαντική καθυστέρηση στην δημοσίευση των αποτελεσμάτων (13/9/2015) που οδήγησε σε σημαντικές καθυστερήσεις στην τοποθέτηση των παιδιών των ωφελουμένων. Επισημαίνεται ότι οι παραπάνω αδυναμίες είναι κατά βάση οργανωτικής φύσεως, σχετίζονται κυρίως με τον έγκαιρο σχεδιασμό της δράσης από τις αρμόδιες υπηρεσίες και δεν συνδέονται άμεσα με το πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας του συστήματος σύζευξης.

Ένα άλλο αρνητικό σημείο των κύκλων 2014-2015 και 2015-2016, ήταν η αδυναμία αλλαγής δομής από τους ωφελουμένους κατά την διάρκεια συμμετοχής του στο πρόγραμμα. Το γεγονός αυτό, δημιούργησε σημαντικά προβλήματα σε γονείς που έπρεπε να μετακινηθούν από τον τόπο διαμονής τους, ή ακόμη και σε περιπτώσεις που οι ωφελούμενοι δεν είχαν μείνει ικανοποιημένοι από τις προσφερόμενες υπηρεσίες των δομών, αναγκάζοντας πολλούς από αυτούς να αποχωρήσουν από την δράση της εναρμόνισης.

Γ. Δομές φιλοξενίας

Ως προς τις δομές που συμμετείχαν στη δράση, αξίζει να αναφερθεί ότι το σύστημα της σύζευξης έδωσε τη δυνατότητα πιο έγκαιρου προγραμματισμού των αναγκών τους (κυρίως ως προς τις απαιτούμενες ανάγκες σε προσωπικό). Παράλληλα, στα θετικά σημεία της δράσης θα πρέπει να αναφερθεί το περιορισμένο διοικητικό βάρος, λόγω του μικρότερου όγκου διαχείρισης και διακίνησης εγγράφων προς την ΕΕΤΑΑ (σε σχέση με τον κύκλο 2016-2017), μετά την διαδικασία τοποθέτησης.

Στα αδύνατα σημεία θα πρέπει καταρχάς να αναφερθεί το ζήτημα που έθεσε ένα μεγάλο μέρος των εκπροσώπων των δομών που συμμετείχε στο πρόγραμμα και αφορούσε τις σημαντικές καθυστερήσεις στις πληρωμές της δράσης. Αν και οι διαδικασίες και τρόπος πληρωμής καθορίζονταν στην πρόσκληση και την υπογραφείσα σύμβαση, ωστόσο σε αρκετές περιπτώσεις δεν τηρήθηκαν οι σχετικές προθεσμίες. Μάλιστα την περίοδο 2015-2016 όπου και υπήρξε δυσμενέστερο πλαίσιο χρηματοδότησης των δομών (αύξηση του ποσοστού πιστοποίησης του φυσικού αντικείμενου από 10% στο 30%, ως προϋπόθεση για την πληρωμή της α' δόσης), παρατηρήθηκαν πολύμηνες καθυστερήσεις

στις πληρωμές. Οι καθυστερήσεις αυτές—όπως προαναφέρθηκε—οδήγησαν σε οικονομική ασφυξία τη πλειοψηφία των δομών, απώλεια φορολογικών και ασφαλιστικών ρυθμίσεων και αδυναμία έκδοσης ενημερότητας για την πληρωμή από το πρόγραμμα, δημιουργώντας έναν φαύλο κύκλο αβεβαιότητας, ανασφάλειας και αδυναμίας κάλυψης των άμεσων υποχρεώσεων λειτουργίας. Επισημαίνεται ότι οι καθυστερήσεις στις χρηματοροές αλλά και η γενικότερη αβεβαιότητα που δημιουργήθηκε, φαίνεται να αποθάρρυνε ένα σημαντικό αριθμό επιχειρηματιών να συμμετάσχουν ή να αυξήσουν τον αριθμό των θέσεων τους στο πρόγραμμα.

Μια άλλη αδυναμία των δύο πρώτων υπό αξιολόγηση κύκλων, αφορούσε ο σημαντικός όγκος των απαιτούμενων εγγράφων που έπρεπε να υποβάλλουν οι δομές κατά την διαδικασία υποβολής των αιτήσεων συμμετοχής τους στη δράση, και κυρίως η απαίτηση κατάθεσης εγγυητικών επιστολών συμμετοχής και καλής εκτέλεσης. Το γεγονός αυτό, επιβάρυνε το κόστος συμμετοχής, αποθαρρύνοντας μέρος των δομών να συμμετάσχουν στη δράση.

Αξίζει τέλος να αναφερθεί πως η διατήρηση της διάθεσης του πλαφόν ύψους 70% της νόμιμης δυναμικότητας των δομών, σε συνδυασμό με την μείωση του διαθέσιμου εισοδήματος των ωφελουμένων λόγω της οικονομικής κρίσης, είχε ως αποτέλεσμα κάποιες θέσεις παιδικών σταθμών (δημόσιων και ιδιωτικών) να παραμείνουν αδιάθετες, κυρίως σε περιοχές με υψηλό ανταγωνισμό.

10.4.2 Δυνατά και αδύνατα σημεία Δράσης εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής για την περίοδο 2016-2017

Α. Φορείς σχεδιασμού, ελέγχου και διαχείρισης της δράσης

Κατά την περίοδο 2016-2017, η δράση επανασχεδιάστηκε με στόχο τον εξορθολογισμό και την ελάφρυνση του συστήματος, τη διεύρυνση των δικαιούχων, την απλοποίηση των διαδικασιών και την αποτελεσματική αντιμετώπιση της γραφειοκρατίας. Στο πλαίσιο αυτό, στα θετικά σημεία θα πρέπει να αναφερθεί καταρχάς η απλοποίηση των διαδικασιών συμμετοχής και ως εκ τούτου η μείωση του αντίστοιχου διοικητικού βάρους διαχείρισης των αιτήσεων συμμετοχής. Παράλληλα, ο επαναπροσδιορισμός της διαδικασίας υποβολής των αιτήσεων συμμετοχής των ωφελουμένων (μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας), έδωσε την δυνατότητα επιτάχυνσης των διαδικασιών ελέγχου από το προσωπικό της ΕΕΤΑΑ και κατ' επέκταση την σύντμηση του χρόνου έκδοσης των αποτελεσμάτων. Προς την κατεύθυνση αυτή, και βάσει των αλλαγών του νέου συστήματος, με τη θέσπιση του Voucher δεν απαιτείται πλέον διαδικασία του προσυμβατικού ελέγχου, όπως συνέβαινε στους κύκλους 2014-2015 και 2015-2016..

Στα αδύνατα σημεία της δράσης θα πρέπει να αναφερθεί ότι από την εφαρμογή του νέου συστήματος έχει αυξηθεί το διοικητικό βάρος τόσο για τον δικαιούχο, όσο και για τις δομές που συμμετέχουν στο πρόγραμμα. Η αύξηση του πλήθους των συμβάσεων εκτός από την αύξηση του διοικητικού βάρους, δημιούργησε και αντικειμενική δυσκολία σε επίπεδο παρακολούθησης, ελέγχου/επαλήθευσης του συνόλου του φυσικού αντικείμενου των δράσεων. Παράλληλα, όπως και στον προηγούμενο κύκλο, η κατάτμηση του προγράμματος σε πλήθος συγχρηματοδοτούμενων πράξεων δυσχεραίνει ακόμη περισσότερο τις αρμόδιες υπηρεσίες διαχείρισης που καλούνται να διαχειριστούν και αξιολογήσουν έναν μεγάλο όγκο αποσπασματικών δεδομένων και δεικτών του προγράμματος. Επιπλέον, η δυνατότητα ελεύθερης έναρξης και χρήσης του voucher, αν και λειτούργησε θετικά προς τους ωφελούμενους, δημιούργησε πρόσθετο διοικητικό βάρος στον δικαιούχο.

Β. Ωφελούμενοι

Η σημαντικότερη καινοτομία που εισήγαγε το νέο σύστημα, ήταν η ελεύθερη επιλογή δομής των ωφελούμενων. Το γεγονός αυτό, έδωσε τη δυνατότητα στους γονείς να αυξήσουν τις επιλογές τους (σε αντίθεση με την τοποθέτηση σε συγκεκριμένη δομή των προηγούμενων κύκλων). Η δυνατότητα αυτή αξιοποιήθηκε κατά βάση σε κατηγορίες δομών με μεγάλη διαθεσιμότητα όπως οι παιδικοί σταθμοί και εν μέρει τα ΚΔΑΠ και κυρίως στα αστικά κέντρα. Παράλληλα, το νέο σύστημα έδωσε τη δυνατότητα στους ωφελούμενους να αλλάξουν δομή κατά την διάρκεια του κύκλου της δράσης, καθώς η αξία τοποθέτησης (voucher) δεν συνδεόταν με συγκεκριμένη θέση σε κάποια δομή, αλλά ακολουθούσε τον ωφελούμενο. Επιπροσθέτως, δόθηκε η δυνατότητα ενεργοποίησης του voucher οποιαδήποτε στιγμή εντός του κύκλου της δράσης.

Από την άλλη μεριά, με το νέο σύστημα δεν διασφαλίζεται η τοποθέτηση του συνόλου των ωφελουμένων, καθώς ο αριθμός των θέσεων είναι μικρότερος από τον αριθμό των voucher που διατίθενται. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα, λόγω της προαιρετικής μορφής της σύζευξης, αρκετοί ωφελούμενοι -ακόμη και αυτοί με υψηλή μοριοδότηση- να μείνουν τελικά εκτός προγράμματος. Παράλληλα, η κάθε δομή έθετε τα δικά της κριτήρια όσον αφορά στην τοποθέτηση ωφελουμένων που προσέρχονταν σε αυτή, με αποτέλεσμα σε αρκετές περιπτώσεις να παρουσιαστεί το φαινόμενο της προκράτησης θέσεων ή της άσκησης πίεσης για πληρωμή πρόσθετων δραστηριοτήτων.

Γ. Δομές

Η εφαρμογή της αξίας τοποθέτησης κατά τον κύκλο 2016-2017, επέφερε σημαντικές αλλαγές όχι μόνο στους ωφελούμενους, αλλά και στις δομές παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας βρεφών, νηπίων, παιδιών και ατόμων ΜΕΑ. Ως προς τα θετικά σημεία των αλλαγών του συστήματος, θα πρέπει καταρχάς να αναφερθεί η απλοποίηση των διαδικασιών συμμετοχής στη δράση, δεδομένου ότι πλέον δεν απαιτούνταν το σύνολο των εγγράφων και δικαιολογητικών των προηγούμενων κύκλων, παρά μόνο μια «Αίτηση-Δήλωση φορέα παροχής υπηρεσιών». Το γεγονός αυτό συνέβαλε στη μείωση του διοικητικού βάρους των δομών, ενώ παράλληλα η κατάργηση των εγγυητικών επιστολών συμμετοχής και καλής εκτέλεσης, συνέβαλε στη μείωση του κόστους συμμετοχής και την διεύρυνση των δομών που εντάχθηκαν στη δράση (επισημαίνεται ότι στον κύκλο 2016-2017 συμμετείχαν 115 επιπλέον φορείς σε σχέση με τον προηγούμενο κύκλο). Ένα άλλο δυνατό σημείο του νέου συστήματος ήταν αλλαγή του τρόπου χρηματοδότησης και πληρωμής των δομών. Ενώ στους προηγούμενους κύκλους η πληρωμή των δομών πραγματοποιούνταν σε τέσσερις δόσεις βάσει της πιστοποίησης του φυσικού αντικειμένου, στην δράση της περιόδου 2016-2017 η καταβολή των πληρωμών γίνεται σε μηνιαία βάση, εντός 15ημέρου από την αποστολή των συγκεντρωτικών καταστάσεων παραστατικών και των μηνιαίων δελτίων παρακολούθησης στην ΕΕΤΑΑ. Η αλλαγή αυτή, και παρά τις όποιες μικρές καθυστερήσεις παρατηρήθηκαν, βελτίωσε σημαντικά τις χρηματορροές της δράσης και φαίνεται να συνέβαλλε στην αποτελεσματικότερη λειτουργία και βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών από τις δομές. Μια άλλη σημαντική καινοτομία του νέου συστήματος ήταν η δυνατότητα διάθεσης του 100% της δυναμικότητας των δομών στη δράση, το οποίο ήταν εξαιρετικά σημαντικό ιδιαίτερα για τους δημοτικούς παιδικούς σταθμούς όπου για πρώτη φορά είχαν τη δυνατότητα να καλύψουν το 100% των θέσεων τους μέσω voucher. Παράλληλα, η χρήση του voucher έδωσε τη δυνατότητα κάλυψης κενών θέσεων των δομών εντός του κύκλου της δράσης, που μπορεί να οφείλονταν είτε σε διακοπή φιλοξενίας, είτε σε μετακίνηση παιδιών σε άλλη δομή.

Από την άλλη μεριά ωστόσο, το νέο σύστημα επέβαλε μειωμένες τιμές ανά θέση (σε σχέση με την περίοδο 2015-2016) κατά περίπου 5%, με εξαίρεση τα ΚΔΑΠ-ΜΕΑ όπου η μείωση ανήλθε σε 9%. Η μείωση αυτή επιδείνωσε ως ένα βαθμό τα οικονομικά αποτελέσματα των δομών που συμμετείχαν στη δράση και ιδιαίτερα αυτές που διέθεσαν το μεγαλύτερο μέρος ή και το σύνολο των θέσεων τους στο πρόγραμμα. Ένα άλλο αρνητικό σημείο για τις δομές, αποτέλεσε η αλλαγή των απαιτούμενων δικαιολογητικών και λοιπών εντύπων που έπρεπε να συγκεντρώνουν κατά την υλοποίηση της δράσης. Η υπογραφή συμβάσεων των δομών με κάθε ωφελούμενο, τα έντυπα των εξουσιοδοτήσεων, τα έγγραφα που συνδέονται με τις πληρωμές από το πρόγραμμα και έπρεπε να συγκεντρώνονται σε μηνιαία βάση όπως παρουσιολόγια, συγκεντρωτικές καταστάσεις παραστατικών κλπ., αύξησαν σημαντικό το κόστος διαχείρισης δημιουργώντας πρόσθετο διοικητικό βάρος για τις δομές. Επιπλέον το βάρος της ευθύνης για την συμπλήρωση του δελτίου εξόδου μεταφέρθηκε άτυπα αλλά ουσιαστικά στις δομές, οι οποίες ανέλαβαν την ευθύνη άσκησης πίεσης προς τους ωφελούμενους για την έγκαιρη συμπλήρωσή του. Τέλος θα πρέπει να αναφερθεί πως το νέο σύστημα δημιούργησε αδυναμία έγκαιρου προγραμματισμού σε σχέση με τις ανάγκες λειτουργίας κάθε δομής, καθώς η διαδικασία τοποθέτησης ήταν ρευστή για αρκετά μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, σε σχέση με το σύστημα της σύζευξης.

11 Προτάσεις για τη μελλοντική εφαρμογή των δράσεων

Όπως αναφέρθηκε εκτενώς στις προηγούμενες ενότητες, κατά την περίοδο 2016-2017 πραγματοποιήθηκαν σημαντικές αλλαγές ως προς τον σχεδιασμό της δράσης της Εναρμόνισης, με στόχο την απλούστευση των διαδικασιών και μείωση του κόστους συμμετοχής, την συστηματικότερη καταβολή της χρηματοδότησης, καθώς και την ενίσχυση της ευελιξίας στην διαδικασία τοποθέτησης των ωφελουμένων (ελεύθερη επιλογή δομής, δυνατότητα αλλαγής δομής, ενεργοποίηση voucher εντός του κύκλου κλπ.). Παρά ωστόσο τα σημαντικά αυτά καινοτόμα στοιχεία, τα οποία έτυχαν σημαντικής αποδοχής τόσο από τους γονείς όσο και από τις δομές που συμμετείχαν στη δράση, η εφαρμογή του νέου συστήματος, συνδυάστηκε με κάποιες αδυναμίες ή προβλήματα. Στο πλαίσιο αυτό, στην παρούσα ενότητα επιχειρείται μια συνοπτική αποτύπωση των προτάσεων του αξιολογητή, λαμβάνοντας υπόψη και τις σχετικές προτάσεις που διατυπώθηκαν στο πλαίσιο των ποσοτικών ερευνών από φορείς παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών και ωφελούμενους, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι αδυναμίες που ανέκυψαν κατά τους τρεις κύκλους της δράσης.

Σύμφωνα με τα ευρήματα τόσο της ποιοτικής όσο και της ποσοτικής έρευνας και προκειμένου να βελτιωθούν οι διαδικασίες σχεδιασμού και υλοποίησης της εξεταζόμενης δράσης, προτείνονται από την ομάδα του συμβούλου τα ακόλουθα:

α) Ενίσχυση των δράσεων ενημέρωσης των ωφελούμενων γύρω από θέματα που άπτονται της δράσης. Προς αυτή την κατεύθυνση προτείνονται:

- **Σταθερή ημερομηνία προκήρυξης της δράσης σε κάθε κύκλο**, γεγονός που θα διευκολύνει τους ωφελούμενους και θα βοηθήσει στο να αποφευχθούν φαινόμενα ελλειπών ή μη έγκαιρης ενημέρωσης των ενδιαφερόμενων γονέων.
- **Ενίσχυση των δράσεων δημοσιότητας της δράσης κατά την φάση υποβολής των αιτήσεων συμμετοχής των ενδιαφερόμενων, με έμφαση στα μέσα μαζικής ενημέρωσης**, όπως τηλεόραση, ραδιόφωνο κλπ., μέσω προβολής διαφημιστικών σποτ. **Απλοποίηση της διοικητικής γλώσσας που χρησιμοποιείται στα έγγραφα της δράσης ή/και ανάπτυξη ενημερωτικών και επεξηγηματικών φυλλαδίων** έτσι ώστε αυτή να γίνεται περισσότερο κατανοητή από ενδιαφερόμενους με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο ή και αλλοδαπούς και να αποφευχθεί το φαινόμενο των ελλειπών φακέλων κατά την υποβολή των αιτήσεων συμμετοχής τους. Προς την ίδια κατεύθυνση **προτείνεται η διαμόρφωση ενός «οδικού χάρτη», ο οποίος θα κατευθύνει τους ενδιαφερόμενους σχετικά με τον φορέα στον οποίο θα πρέπει να απευθυνθούν για την απόκτηση κάθε δικαιολογητικού εγγράφου που απαιτείται να συνυποβάλλουν με την αίτησή τους.**
- **Ενίσχυση της υπηρεσίας help desk (γραφείου υποστήριξης) που λειτουργεί στην Ε.Ε.Τ.Α.Α.** κατά τα την περίοδο υποβολής των φακέλων υποψηφιότητας των ενδιαφερόμενων ωφελούμενων **και ενδεχομένως λειτουργία πρόσθετων περιφερειακών γραφείων**, με στόχο την καλύτερη δυνατή υποστήριξη των ωφελούμενων, είτε δια ζώσης είτε τηλεφωνικά/ηλεκτρονικά.

Φορείς σχεδιασμού των παραπάνω δράσεων προτείνεται οι ΕΥΔ ΕΠΑΝΑΔ ΕΔΒΜ και ΠΕΠ και φορέας υλοποίησης (ενδεικτικά) η Ε.Ε.Τ.Α.Α ΑΕ.

β) Βελτίωση του συστήματος τοποθέτησης ωφελούμενων σε δομές. Προς αυτή την κατεύθυνση προτείνονται:

- **Ανάπτυξη ηλεκτρονικής πλατφόρμας, για την ενημέρωση των ωφελούμενων για τις διαθέσιμες θέσεις των δομών που συμμετέχουν στη δράση.**

Στο πλαίσιο ελαχιστοποίησης των όποιων προβλημάτων αντιμετωπίζουν οι ωφελούμενοι όσον αφορά την εύρεση διαθέσιμης θέσης σε κάποια δομή, προτείνεται ο σχεδιασμός και ανάπτυξη μιας on-line διαδικτυακής εφαρμογής στην οποία οι δομές θα αναρτούν αρχικά τις θέσεις που προσφέρουν στη δράση. Ανάλογα με την προσέλευση ωφελούμενων (κατόχων voucher) και με τις σχετικές τοποθετήσεις που γίνονται, οι φορείς, επικαιροποιώντας σε καθημερινή τη διαθεσιμότητα των θέσεών τους, θα μπορούν να πληροφορούν τους ωφελούμενους για τις διαθέσιμες θέσεις που υπάρχουν στη δομή τους.

- **Αναγραφή στο voucher κάθε ωφελούμενου της σειράς κατάταξης του βάσει του συστήματος μοριοδότησης της δράσης.**

Προκειμένου να διασφαλιστεί, μία πιο αντικειμενική τοποθέτηση των ωφελούμενων, βάσει των μορίων που συγκέντρωσε η αίτησή τους, στις δομές προτείνεται στο voucher, να αναγράφεται είτε ο αριθμός των μορίων τους, είτε η σειρά κατάταξης τους βάσει αυτών, λαμβάνοντας υπόψη και την περιφερειακή διάσταση. Οι δομές στις οποίες προσέρχονται οι ωφελούμενοι της δράσης, πριν την οριστική τους τοποθέτηση, θα πρέπει να δημιουργούν προσωρινά αποτελέσματα και η οριστικοποίηση των τοποθετήσεων σε αυτές, θα γίνεται μετά το πέρας ενός εύλογου χρονικού διαστήματος (πχ. 1 εβδομάδας ή 10 ημερών), λαμβάνοντας υπόψη τα μόρια κάθε ωφελούμενου. Η πρόταση αυτή αν και απαιτεί μεγαλύτερη επεξεργασία για να αποφευχθούν οι όποιες καθυστερήσεις στην οριστική τοποθέτηση, στην εξέλιξή του θα μπορούσε να συνδυαστεί με την προαναφερόμενη ηλεκτρονική πλατφόρμα, δίνοντας τη δυνατότητα στους ωφελούμενους on-line υποβολής αιτημάτων στις δομές που τους ενδιαφέρουν να τοποθετήσουν τα παιδιά τους.

Φορέας σχεδιασμού των παραπάνω δράσεων προτείνεται το Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης και φορέας υλοποίησης Ε.Ε.Τ.Α.Α ΑΕ.

γ) Προτάσεις ως προς τον μελλοντικό σχεδιασμό της δράσης. Προς αυτή την κατεύθυνση προτείνονται:

- **Εκπόνηση νέας μελέτης κοστολόγησης των υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών.**

Προτείνεται η εκπόνηση μίας νέας μελέτης κοστολόγησης των παρεχόμενων υπηρεσιών ανά κατηγορία θέσης που καλύπτει η δράση, έτσι ώστε να επικαιροποιηθούν οι τιμές λαμβάνοντας υπόψη τις οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες.

- **Ενίσχυση των διαδικασιών διαβούλευσης,** κατά την φάση σχεδιασμού των επόμενων κύκλων της δράσης, μέσα από μία συστηματική και τυποποιημένη ανοικτή διαδικασία, με όλους τους εμπλεκόμενους (stakeholders) στη δράση φορείς, η οποία θα αξιολογεί και ενσωματώνει αιτήματα φορέων και ωφελούμενων που μπορούν να

συμβάλλουν στη βελτίωση του σχεδιασμού και υλοποίησης της δράσης και στην επίλυση των προβλημάτων και αδυναμιών που εμφανίστηκαν κατά το παρελθόν. Φορέας σχεδιασμού των παραπάνω δράσεων προτείνεται το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Κοινωνικής Αλληλεγγύης και φορέας υλοποίησης Ε.Ε.Τ.Α.Α ΑΕ..

δ) Απλοποίηση του συστήματος διαχείρισης, αξιολόγησης, παρακολούθησης και ελέγχου της δράσης. Προς αυτή την κατεύθυνση προτείνονται:

- **Η χρηματοδότηση της δράσης να γίνεται μέσα από ένα επιχειρησιακό πρόγραμμα,** γεγονός που αφενός θα διευκολύνει σημαντικά τη διαχείριση, παρακολούθηση, αξιολόγηση και έλεγχο των υλοποιούμενων Πράξεων και αφετέρου θα μειώσει σημαντικά το κόστος διαχείρισής της. Φορέας σχεδιασμού της δράσης προτείνεται το Υπ.Οικονομίας και Ανάπτυξης μέσω των αρμόδιων υπηρεσιών της ΕΑΣ (ΕΥΣΕΚΤ, ΕΥΘΥ) **Ενίσχυση των Πληροφοριακών συστημάτων του φορέα διαχείρισης της δράσης και της ΕΥ ΟΠΣ με συστήματα Επιχειρηματικής Ευφυΐας (Business Intelligence),** τα οποία βασιζόμενα στην πληροφορία που συγκεντρώνεται θα μπορούν να παρέχουν γρήγορα πληροφορίες σχετικά με τους δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων της δράσης, ανά πάσα χρονική στιγμή, βοηθώντας τους αρμόδιους φορείς (Υπουργείο Οικονομίας & Ανάπτυξης, Υπουργείο Εσωτερικών, Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ, κλπ.) στη λήψη αποφάσεων. Φορέας σχεδιασμού της δράσης προτείνεται το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Βιβλιογραφικές Πηγές

- Αναθεωρημένα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα 2014-2020 (βάσει της τεχνικής προσαρμογής του Δεκεμβρίου του 2017 σε ότι αφορά στα θέματα των δεικτών και ειδικών στόχων, κατόπιν συμφωνίας της ΕΥΣΕΚΤ με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή)
- Αποφάσεις Ένταξης και τροποποιήσεις των Τεχνικών Δελτίων των 54 Πράξεων μέσω των οποίων χρηματοδοτήθηκε η δράση της Εναρμόνισης τις εξεταζόμενες περιόδους
- Διαδικασία ΑΕ, Τελική Έκθεση Αξιολόγησης Ευρημάτων της Έρευνας Πεδίου «Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής» , στο πλαίσιο της On-going αξιολόγησης του ΕΠΑΝΑΔ 2007-2013, 2013 -
- Γενική Γραμματεία Δημόσιων Επενδύσεων – ΕΣΠΑ, Εγκύκλιος για την υλοποίηση της δράσης του κύκλου 2016-2017, (αριθμ. πρωτ. 16/οικ.735/ΕΥΣΕΚΤ)
- Ε.Ε.Τ.Α.Α., Πρόσκληση Εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την υλοποίηση των πράξεων στο πλαίσιο της δράσης «Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής» (Αρ. Πρωτ.:1551 - 2/7/2014)
- Ε.Ε.Τ.Α.Α., Πρόσκληση Εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την υλοποίηση των πράξεων στο πλαίσιο της δράσης «Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής» (Αρ. Πρωτ.: 2100-16/7/2015)
- Ε.Ε.Τ.Α.Α., Πρόσκληση Εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την υλοποίηση των πράξεων στο πλαίσιο της δράσης «Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής» (Αρ. Πρωτ.: 3070 - 11/7/2016)
- Ε.Ε.Τ.Α.Α, Εκθέσεις στατιστικών στοιχείων 2014-2017
- Ε.Ε.Τ.Α.Α., Συγκεντρωτικά στοιχεία, ανά Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και κύκλο, σχετικά με:
 - τον αριθμό των αιτήσεων των μητέρων (με πλήρη είτε ελλιπή φάκελο) και τον αριθμό παιδιών στα οποία αντιστοιχούν αυτές οι αιτήσεις
 - τον αριθμό των αιτήσεων των μητέρων με πλήρη φάκελο και τον αριθμό παιδιών στα οποία αντιστοιχούν αυτές οι αιτήσεις
 - τον αριθμό των τοποθετήσεων μητέρων και τον αριθμό στα οποία αντιστοιχούν αυτές οι τοποθετήσεις
- Εθνικό Πρόγραμμα για την Ισότητα των Φύλων, 2010-2013
- Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2016-2020
- European Institute for Gender Equality – EIGE, Συμμετοχή πληθυσμού σε προγράμματα εκπαίδευσης / κατάρτισης, 2016
- Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Παρακολούθησης των Δράσεων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, «Αξιολόγηση των επιπτώσεων των διαφορετικών κατηγοριών δομών και κοινωνικών υπηρεσιών σε ό,τι αφορά την ένταξη/ επανένταξη στην αγορά εργασίας ή τη διατήρηση των θέσεων εργασίας των γυναικών που επωφελούνται από τη λειτουργία των εν λόγω δράσεων», 2006.

- ΕΛΣΤΑΤ: Κατά κεφαλήν 'Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν, ανά Περιφέρεια, 2010-2017
- ΕΛΣΤΑΤ, Έρευνα εισοδήματος και συνθηκών διαβίωσης των νοικοκυριών, 2017
- Ε.Π. Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση 2014-2020, βάσει της τεχνικής προσαρμογής του Δεκεμβρίου του 2017 και Ετήσια έκθεση υλοποίησης του ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ
- ΕΥ ΟΠΣ, στοιχεία εκροών, αποτελεσμάτων και οικονομικού αντικειμένου συγχρηματοδοτούμενων πράξεων κύκλων 2014-2015, 2015-2106 και 2016-2017
- Eurostat-Δείκτες απασχόλησης, 2010-2016
- Μελέτη της ΕΕΤΑ 2006 στα πλαίσια της Τεχνικής Βοήθειας του ΕΠ Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση 2000-2006 για λογαριασμό της ΕΥΔ ΑΝΑΔ 2007- 2013.
- ΚΥΑ υπ' αριθμ. 5.18522/οικ.3.512 (ΦΕΚ Β' 1376/3-7-2015)
- Οδηγία 2010/18/ΕΕ του Συμβουλίου σχετικά με την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής για τους γονείς και τους φροντιστές και την κατάργηση της οδηγίας 2010/18/ΕΕ
- Σύστημα Διαχείρισης, Αξιολόγησης, Παρακολούθησης και Ελέγχου – Διαδικασία Εφαρμογής της Πράξης «Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής», συγχρηματοδοτούμενης από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο στο πλαίσιο του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς για την Προγραμματική Περίοδο 2007–2013», όπως αυτό τροποποιήθηκε και ίσχυσε (Αριθμ. 1.8010/οικ.3.1413, ΦΕΚ Β 1230/14-6-2011 και ΦΕΚ Β 3484/31-12-2012)
- Σύστημα Διαχείρισης, Αξιολόγησης, Παρακολούθησης και Ελέγχου – Διαδικασία Εφαρμογής της Δράσης «Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής» έτους 2016-2017, συγχρηματοδοτούμενης από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο στο πλαίσιο του Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) για την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020. (Αριθμ. 16/οικ.578/ΕΥΣΕΚΤ/66166, ΦΕΚ Β 1850/24-6-2016)
- Grant Thorton: Εκπόνηση εμπειρογνομosύνης με τίτλο: Προσδιορισμός διαχείρισης, κοστολόγηση και τεκμηρίωση του μοναδιαίου κόστους της Δράσης “Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής”